

Maja Bihbele.

10.

Eas irr:

Swehti Stahsti,

no

Deewa Wahrdeem

islaffiti,

in

ar isfaidrotahm un spehzigahm Mahzitahm
un swehtahm Dohmahm

istaifiti

no

ta wezza Sehpilles Mahzitaja

Stendera.

1703 gadi isdessa

Kelawa,

pee Jahr

hagen un debla,

BIBLIOTEKA

p. LI
316

XVIII R. 13.

11665

48

54

PHIL. THEOL.
FAKULTÄTES
BIBLIOTEKA

Brihw brifkēht,
ar to sinu, ka no schihs grahmataš, ka buhs isbrifketa,
tik gabbalu us scheien buhs atstelleht, zil pehz
liffumeem wajaga.

Rihgā, 3otā Janwar mehn. deenā 1839tā gabbā.

Dr. E. E. Napierky,
brifkejāmu grahmātu pahrluhkotajš.

10665.

Von dem Kurländischen Evangelisch-Lutherischen Konfessorio wird hierdurch, nach gescheneher desfalliger Beprüfung bescheinigt, daß das vorstehende Buch Nichts gegen die heilige Schrift und gegen die symbolischen Bücher der Evangelisch-Lutherischen Kirche enthält. Schloß Mitau, den 10ten Januar 1839.

(L. S.)

Dr. Richter, Vicepräsident.

(No. 30.)

Sekretaire Richter.

L. III. 1. 10.

La pirma Dalka.

Prezdesmits un ditwi

S t a h s t i

no tahm leetahm,

kaš wezzas derribas laikā,

taš irr

kaš no pafaules eesahkuma lihds ta Kunga
Jesūs Kristus swehtu peedsimschanu
notikluschaš,

un no teem swehteem Praweescheem

udrafsitas.

Latweescheem par labbu fetwischki
farakstiti un ar jautaschanahm, mahzibahm
un swehtahm dohmahm istaifiti.

Tas pirmais Stabsts XIIIA 3. B
no pasaules Raddischanas.

I Mohs. Graham. I un 2 Hod.

I. So muhschibas ne bija neneeka, ka tikkai Deews
(Dahw. Df. 90, 2. 33, 6.), 2. kas irr
weens weenigs eeksch sawas buhschanas, 3. bei trijads
eeksch ihpaschibahm, Deews tas Tehws, Deews tas
Dehls, Deews tas zeenigais fwehtais Gars. 4. Schis
trihsweenigais Deews raddija 5. pasaules eefahkumâ
6. debbesi un semmi un wiffas jittas redsamas un ne-
redsamas leetas 7. no neneeka 8. zaur sawu wiiffpesh-
zigu wahrdu. 9. Un ta semme bija eefahkumâ ne istai-
fita un tukfcha 10. un tas Deewa Gars liddinajahs pa
uhdens wirfu. II. Eeksch feschahm deenahm istaifija

Zautaschanas.

1. Kas bija no muhschibas?
2. Kahds irr Deews no sawas buhschanas?
3. Kahds irr Deews eeksch ihpaschibahm?
4. Kas irr semmi un debbesi raddijis?
5. Kad raddija Deews to?
6. Ko irr Deews raddijis?
7. No ka irr Deews to pasauli raddijis?
8. Zaur ko irr Deews wiffu raddijis?
9. Ka bija ta semme eefahkumâ?
10. Kas liddinajahs pasaules eefahkumâ pa uhdens wirfu?
11. Eeksch jif deenahm irr Deews wiffu pasauli istaifijis?

Deew's wiffas leetas, kas ween debbests un semmes wirfū irr, 12. fazzidams: Kai tohp! 13. un wiff tappe un notifke tā, kà Deew's bija fazzijis.

14. pirmā deenā gaisma dohdahs,
15. ohtrā plattums debbesti,
16. treschā juhr' un faufums rohdahs,
17. zettortā tee spihdefli, *
18. peektā sirs un putnini,
19. festā tohp tee zilweki.

20. Scho wiffu Deew's tapehz raddijis, ka winsch farwu leelu gohdu parahditu. 21. Deew's arridsan tohs engelus irr raddijis, 22. bet kurrā deenā, to meh's ne warram sannaht, jo Deew's mums to swehtōs rakstōs ne irr parahdijis. 23. Kad Deew's sawus darbus bij beidsis, usstattijahs winsch wiffu, ko winsch bij raddijis, un raugi! tas bija wiff lohti lab's. 24. Tad duffeja Deew's septitā deenā no wisseem saweem darbeem, 25. tas irr, septitā deenā Deew's neneeka wairs ne raddija. 26. Tapehz eeswehtija Deew's to septitu deenu un pawehleja teem zilwekeem, ikkatru septitu

12. Kā fazzija Deew's, kad winsch ko raddija?
13. Woi tas arridsan tā notifke?
14. Ko raddija Deew's pirmā deenā?
15. Ko raddija Deew's ohtrā deenā?
16. Ko raddija Deew's treschā deenā?
17. Ko raddija Deew's zettortā deenā?
- * Ko prohti tu zaur teem spihdefleem? Atbildi:

Sauli, mehnesi un swaigsnes.

18. Ko raddija Deew's peektā deenā?
19. Ko raddija Deew's festā deenā?
20. Kapehz irr Deew's scho wiffu raddijis?
21. Irr Deew's arridsan engelus raddijis?
22. Kurrā deenā irr Deew's engelus raddijis?
23. Kā isdweh's Deewam ta pafaules raddischana?
24. Ko darrija Deew's septitā deenā?
25. Ko prohti tu zaur to, ka Deew's irr duffejis?
26. Ko pawehleja Deew's tahs septitas deenas isht?

deenu

deenu swehtist, 27. tas irr, no nebbetas darbeem atstah, un Deewam tanni deenā ween kalpoh.

27. Kā buhs mums to septitu deenu swehtist?

Mahzibas.

I. Ko mahzees tu no tahs pafaules raddischanas?

Atbildi: Es mahzohs Deewu atsiht, kas sew zaur pafaules raddischanu parahdijeem.

(Tapehz kattais us debbesti un us wisseem raddijumeem, ne kà lohps, bet kà prahtigs zilweks, apdohdadams, ka tas, kas to wiffu pataisijis, tas wiffaugstakais kungs irr, kam tew buhs kalpoh, paklausih un to gohdaht. Jo tu essi arridsan wianna rohku darbs.)

II. Deew's wiffu pafauli no neneeka raddijis, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deew's irr weens wiffspehzigs Deew's.

(Tapehz bihstees Deewu, jo winsch spehi tohs grehzineckus ar meesu un dwehseli laizigi un muhschigi nomaitaht.)

III. Deew's wiffas leetas lohti labbas raddijis, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deew's irr weens gubrs Deew's.

(Tapehz padohdees ar tawu zerribu Deewam, jo winsch gan padohmu sinn, ka muhsu wahrgoschanai buhs us labbu isdohtees. Un essi arridsan allaschim meera ar to, ko Deew's tew peesuh; jo wiff, ko winsch darra, irr pareisi un lab's.)

IV. Deew's wiffas redsamas leetas teem zilwekeem par labbu raddijis, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deew's irr weens schchligs un mihligs Deew's.

(Tapehz essi pateizigs tawam Deewam, kas tewi no mahtes meesahm lihds schim usturrejis, un tew wehl wiffu labbu parahda.)

V. Deew's septitā deenā irr duffejis un to paschu eeswehtijis, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka mau buhs arridsan swehtdeenā no darbeem duffest, un to ar Deewa kalposchanu swehtist.

(Tapehz eij swehtdeenās basnižā, Deewu peeluhgt un flaweht, un fargais wiffuwairak swehtdeenā no grehziigem darbeem un no plihstschanas un leetas dferstschanas.)

Stwehtas

Swehtas Dohmas.

Debbes, semm' un wiffas leetas
 Raddijs Deews ar wahrduu,
 Mums par labbu, ihsti freetnas.
 Slawejam to Augstaku!
 Zo eeksch wiwua dshwojam
 Un bes winna isnihkftam.

Tas ohtrais Stahst's
 no zilweku raddischanas.

I Mohf. Graham. I un 2 Nod.

I. **R**ad Deews wiffas zittas radditas leetas bija gattawas darrijis, fazzija Deews tas Tehws us to Dehlu un us to swehtu Garru: darrisim zilwekus pehz muhsu gihmi, jeb pehz muhsu lihdsibas, 2. tas irr, kurveem gudrs prahts un swehtas eegrib-beschanas buhtu. 3. Tad raddija Deews divi zilwekus, wihrisku un seewisku. 4. Zo wihru Deews pat's nosauze Ahdamu, 5. bet ta seewa tappe no ta wihra Gewa nosaukta. 6. Papreeksch raddija Deews to wihru 7. no semmes pihtes 8. un eepuhte winna nahstis dshwou garru (jeb dwaechu), tas irr, to dwehsele. 9. Ta, ka Ahdams gattaws bija, pee-wedde Deews pee winna wiffus swehrus, lohpus un

Jautaschanas.

1. Ko fazzija Deews, sawus darbus beidstis?
2. Kas tas irr fazzihst's: pehz Deewa gihmi jeb pehz Deewa lihdsibas?
3. Zil zilwekus raddija Deews eesahkumā?
4. Ka nosauze Deews to wihru?
5. Ka nosauze Ahdams sawu seewu?
6. Kurseh tappe papreeksch raddihst's?
7. No ka taishija Deews Ahdamu?
8. Kur dabuja Ahdams sawu dwehsele?
9. Ko pee-wedde Deews papreeksch pee Ahdama?

putnus

putnus, 10. ka Ahdams tohs nosauktu. II. Kad nu Ahdams teem wisseem bija wahrduš dewis, tad fazzija Deews: tas ne irr labbi, ka tas zilweks weens irr bes paliga, jeb bes seewas. 12. Tad lifke Deews tas Kungs zectu meegu Ahdamam useet ta, ka tas aismigge. 13. Un Deews isnehme weenu no Ahdama fahnkauleem 14. un pildija to tukschu weetu ar meesu 15. un taishija no ta fahnkaula weenu seewu un pee-wedde to pee Ahdamu. 16. Un Ahdams fazzija: ta nu irr kauls no manneem kauleem, un meesa no mannas meesas. Tapehz wihrs sawu tehrou un sawu mahti atstahs un turresees pee sawas seewas un tee buhs weena meesa. 17. Tad eestahdija Deews to laulibas-draudsihu, un 18. eeswehtija tohs pirmus laulatus draugus ar scheem wahrdeem: augtojeetees un wairojeetees un peepildajt to semini un pahrwaldajt to, un waldajt pahr swinn juhra, un pahr putneem gaisa, un pahr wisseem swehreem, kas wirf semmes leen.

10. Kapehz pee-wedde Deews wiffus lohpus, swehrus un putnus pee Ahdama?
11. Ko fazzija Deews, kad Ahdams wisseem lohpeem swehreem un putneem bij wahrduš dewis?
12. Ko darrija tad Deews ar Ahdamu?
13. Ko isnehme Deews no Ahdama, kad tas bij aismidstis?
14. Ko darrija Deews ar to tukschu weetu?
15. Ko taishija Deews no ta fahnkaula?
16. Ko fazzija Ahdams, kad Deews winnam to seewu pee-wedde?
17. Ko eestahdija Deews, kad winsch to seewu pee Ahdamu bij pee-weddis?
18. Kadu swehtibu bewe Deews teem pirmem laulateem draugeem?

Mahzibas.

- I. Ta meesa irr no semmes taishita, bet to dwehsele Deews eepuhtis, Fo mahzees no ta?
 Atbildi: Ka ta meesa tohy no semmes usturreta, bet ta dwehsele ar Deewa wahrdu.

(Tapehz

(Tapehž melle, ka tawš garš jeb tawa dwehsele zaur to tizzibu eeksch mihleštibas ar Deewu warr weenā garrā buht. Jo tahš meefas preeks nahš no tahš semmes, no ka ta meefa nemta irr, bet tahš dwehseles preeks irr eeksch Deewa, no ka ta dwehsele nahkufi.)

II. Deewš pats jaw paradihšes dahrsā to laulibu eestahž dijis, Eo mahzees no ta?

Atbildi: Ka ta lauliba irr šwehta un Deewam patihkama buhšchana.

(Tapehž ne kaunees sawā laifā ar gohbu laulibā dohteēs. Jo ta ne irr smeijama leeta. Bet tas irr grehšs un kaunš, kad zilweš eeksch nešchihštahm kahribahm degg, un kad ne laulati kohpā pinnahš.)

III. Deewš eefahkumā weenu weenigu pahri, wihrišku un feewišku raddijis, Eo mahzees no ta?

Atbildi: Ka wihram ne buhš wairak, kā weenu weenigu feewu turreht, un feewai ne buhš wairak, kā weenu weenigu wihru turreht.

(Tapehž fargais no laulibas pahrkahpšchanaš. Jo ta irr leela negantiba, kad feewiškā ar zittas feewas wihru kohpā dohdahš, jeb kad wihriškā ar zitta wihra feewu pinnahš.)

IV. Ta pirma feewa irr no wihra nemta, Eo mahzees no ta?

Atbildi: Ka tas wihrs irr feewas galwineekš.

(Tapehž buhš tahm feewahm paklausigahm buht saweem wihreem eeksch wišahm labbahm leetahm, bet tam wihram buhš arriđsan sawu feewu mihleht.)

V. Deewš irr teem zilwekeem to pahrwaldišchana pahre to semmi un pahre wišseem šwehreem, lohpeem un putneem dewis, Eo mahzees no ta?

Atbildi: Ka tee zilweki labbaki un augstaki irr, pahre wišseem lohpeem un šwehreem.

(Tapehž dšihwo arriđsan ne kā lohps besprahtigi, bet prahtigi, kā zilwekam peenahštahš.)

Šwehtas Dohmas.

Zilwezin no semmes raddihšs,
Un par semmi pahrewehtams,
Lepnibā ne tohpi waddihšs,
Uzzim semmi redsedams.
Semmojees, jo lepniba
Muhšcham paleek smeijama.

Tas

Tas treschais Stahstš no tahš laimigas buhšchanaš para- dihšes-dahrsā.

I Mohs. Grahm. 2 un 3 Nod.

I. Tee pirmi zilweki Ahdams un Gewa bija no eefahkuma itt laimigā buhšchana. 2. Jo Deewš bija tohš pehž sawu gihmi, jeb pehž sawas lihšsibas raddijis, un teem dewis 3. gudru prahtu 4. šwehtas eegribbeschanaš 5. nemiršamas meefas un 6. pilnigu pahrwaldišchana par wišsu to, kas wirf semmes irr. 7. To wišsu bija Deewš teem tapehž dewis, ka tee warretu Deewu sawu šungu sawā prahtā papillam atsiht, un wimmam no wišsas firšs parcisi kalpoht, un tā šwehtigi un laimigi dšihwoht. 8. Tad nu tee pirmi zilweki papreeksch bes grehkeem dšihwoja, 9. eeksch ihštās Deewabihšchanaš, šwehtibas un tairnibas. 10. To brihdi ta nahwe wehl ne bija pašaulē, jo ta nahwe pehž zaur grehkeem pašaulē nahkufi. 11. No mešcha šwehreem un tahrpeem teem ne bij jabihštahš, jo tee bija teem zilwekeem paklausigi. 12. Tammi laifā winni arriđsan ne

Zautaschanaš.

1. Kahdā buhšchana dšihwoja tee pirmi zilweki eefahkumā?
2. Pehž kahdu gihmi bija Deewš tohš raddijis?
3. Kahdu prahtu bija Deewš teem dewis?
4. Kahdas eegribbeschanaš bija Deewš teem dewis?
5. Kahdas meefas bija Deewš teem dewis?
6. Kahdu waldišchana bija Deewš teem dewis?
7. Kapehž bija Deewš teem to wišsu dewis?
8. Woi tad pee teem pirmem zilwekeem eefahkumā ne kahdi grehki ne bija?
9. Kā tee tad dšihwoja?
10. Woi ta nahwe arriđsan paradihšes-dahrsā bija?
11. Woi tad winneem ne bij jabihštahš no šwehreem?
12. Kahdas drehbes walfoja tee pirmi zilweki eefahkumā?

kahdas

fahdas drehbes walsoja, bet tee staigaja plikki un faili, 13. un ne faunejahs, jo tee bija svehti un nenosedfigi. 14. Winnu mahjasweeta bija tas jaukais paradihses=dahrs, 15. ko pats Deews bija taisijis un teem zilweeem dewis to paschu kohpt. 16. Schinni dahrsa stahweja wiffadi jauki un kupli kohki ar augkeem. 17. Bet widdu paradihses=dahrsa stahweja tas kohks tahs atsihschanas labba un launa. 18. No wisseem kohkeem winneem brihw bij ehst, 19. bes ween no ta kohka tahs atsihschanas labba un launa widdu paradihses=dahrsa. 20. Jo Deews tas Kungs bija teem pirmeem zilweeem scho baußli dewis, fazzidams: no wisseem dahrsa augleem warrat juhs ehst, ka patihk; bet no ta kohka tahs atsihschanas labba un launa widdu paradihses=dahrsa juns ne buhs ehst. 21. Jo kurrâ deenâ juhs no ta ehdiset, juhs mirdami mirseet 22. (laizigâ un muhschigâ nahwê.) 23. Kamehr nu Uhdams un Gewa Deewa wahrdam paklaufigi bija, un Deewa baußli ne pahrkahpe, tanehr tee svehti, taisni un itt laimigâ buhschanâ palikke.

13. Kâ tad winneem ne bij launâ?

14. Kur dshwoja tee pirni zilweki eefahkumâ?

15. Kas bija to paradihses=dahrsu taisijis?

16. Kahbi kohki bija tanni dahrsa?

17. Kahds kohks stahweja widdu paradihses=dahrsa?

18. Ko ehde tee pirni zilweki paradihses=dahrsa?

19. Woi tad winneem no wisseem kohkeem brihw bija ehst?

20. Kahdu baußlibu bija Deews teem pirmeem zilweeem dewis?

21. Kahdu sohhibu bija Deews schim baußim peelizzis?

22. Kahdâ nahwê bij teem mirt, kad tee scho baußli pahrkahptu?

23. Zik ilgi teem zilweeem paradihses=dahrsa labbi klahjehs?

Mahzibas.

Wo mahzees no scheem stahsteem?

Atbildi: Es mahzohs to leclu stahpibu atsiht starp to pirnu svehtu un laimigu buhschanu, un starp muhschu grehzigu un nelaimigu buhschanu.

I. Teem

I. Teem pirmeem zilweeem eefahkumâ gudrs prahts bija ar pilnigu Deewa atsihschanu.

Bet nu tas wiffleelakais pulks Deewu ne atsihs, un paleet eelsch nesapraschanas.

(Tapehz mahzais Deewu atsiht no wiana svehta wahrda, tad tu ne paliksi eelsch nesapraschanas. Jo Deewa wahrdâ irr weena skaidra swezze, kas muhsu tumshu prahtu apskaidro.)

II. Tee pirni zilweki bija ar svehtahm eegribbeschas nahm firdi apdahwanati.

Bet nu tahs zilwezigas firds prahts irr launâ no masahm beenahm.

(Tapehz luhdsi Deewu, ka winsch tew jaunu firdi un prahtu dohtu, tad buhsi tu no tihscheem grehkeem swabbads.)

III. Teem pirmeem zilweeem bija eefahkumâ nemirstamas meefas.

Bet nu wisseem zilweeem irr jamirft.

(Tapehz sataisees allaschin us tawu pehdigu nahwes stundinu; tad tew ta laiziga nahwe buhs weena ee-eeschana eelsch to muhschigu dshwoschanu.)

IV. Tee pirni zilweki dshwoja eefahkumâ jaukâ paradihses=dahrsa preezigi un laimigi.

Bet nu mums dauts wahrgoschanas jazeesch schinni behdu senne.

(Tapehz peeluhdsi Deewu, ka winsch tew tawâ dshwibas gallâ usnemtu muhschigâ debbes preekâ.)

V. Teem pirmeem zilweeem bija ta waldischana pahrewiffu semmi dohta.

Bet nu mehâ appalsch Kungu waldischanas stahwam.

(Tomehr buhs tew tawam Kungam ustizzigi klausih ar labbu prahtu, jo tas irr Deewa liktums, ka tew labbi klahstohs wirf semmes.)

Swehtas Dohmas.

Kas warr paradihsei pee-eet,

Kur nei fweedri, nei ta nahw'?

Palihds Deewin wahrgam ee-eet

Zur, kur preeks besgalligs stahw.

Tad es jaukâ debbesti

Zewi teikschu muhschigi.

Tas zettortais Stahst's no zilweku atkahpschanas no Deewa.

I Mohs. Gram. 3 Mod.

1. Tee pirmi zilweki Uhdams un Gewa ilgi ne palikke eefsch tahs laimigas buhschanas, kurrâ Deews tohs bija raddiis un parabihses-dahrâ lizzis.
2. Jo tee Deewa fawa Kunga un radditaja baußli pahrkahpe, un ehde no ta aisleegta kohka. 3. Schin-ni apgrehkoschanâ winnus tas wels eewedde, kas tohs zilwekus kahrđinaja un ar melleem peewihle.
4. Tee welli bija eefahkumâ fwehti engeli, lihds ar teem zitteem engeleem fwehti no Deewa radditi. (Guhd. Gram. v. 6.) 5. Bet tee zaur lepnibu no Deewa atkahpuschi 6. un tapehz no Deewa fwehta waiga muhschigi atstuntti irr. 7. Tad nu tas wels skauđe to laimigu buhschanu, kurrâ Deews tohs zilwekus bija raddiis. 8. Un tas wels peegahje papreefsch pee Uhdama seewu, 9. tschuhßkas gihmi. 10. Schi tschuhßka, kurrâ tas wels bij paslehpess, fazzija us Gewu schohs wiltigus wahrđus: kapehz juhs ne ehdat no ta aisleegta kohka? juhs teescham ne mirseet.

Zautaschanas.

1. Woi tee pirmi zilweki ilgi palikke eefsch tahs laimigas buhschanas?
2. Kapehz tad tee ne palikke ilgi tanni buhschanâ?
3. Kapehz pahrkahpe tee Deewa baußli?
4. Rahdi bija tee welli eefahkumâ?
5. Râ tad tee welli no Deewa atkahpuschi?
6. Kas tad teem tapehz notikke?
7. Kapehz eewedde tas wels tohs zilwekus grehkos?
8. Pee ka peegahje tas wels papreefsch?
9. Râ peegahje tas wels pee Gewas?
10. Ko fazzija ta tschuhßka jeb tas wels?

II. Jo

11. Jo Deews sinn gan, kad juhs no ta buhsfeet ehdufschi, kad juhsu azzis taps atwehrtas, un tapseet gudri un Deewam lihdsigi, un sumaseet wissu, kas labš jeb fauns irr. 12. Jo tapehz arridsan Deews jums irr aisleedsis no ta wisslabbaka kohka ehst, ka juhs ne taptut tahdi, kâ patš Deews irr. 13. Ar tahdeem melleem pahrrunnaja tas wels to seewu. 14. Un schi usskattijahs us to aisleegtu kohku, un redseja, ka tas jauks kohks bija, un dohmaja fawâ sirdi, ka labbi buhtu, no ta ehst. 15. Un tas wels usskubbinaja winnu jo wairaf, un winna nehme no ta aisleegta kohka augleem, un ehde un deve tapatt fawam wihram, 16. un tas arridsan ehde. 17. Un tã tee pirmi zilweki grehkos eefritte un no Deewa atkahpe, wella wahrđam wairaf paklausigi buhdami, ne kâ Deewa fwehtam wahrđam. 18. Tad eefahje tee kaunetees, ka tee pliffi bija, 19. un fapinne wihges-kohka lappas un darrija sew preefschautus. 20. Un kad tee Deewa ta Kunga balsi dsirdeja, apflehpess Uhdams un Gewa, stary teem kohkeem parabihses-dahrâ 21. ar nopuhschanu, isbailehm un waimanahm. 22. Jo tee redseja sew no wella peewiltus

11. Rahdu labbumu apsohlija tas wels teem zilwekeem, kad tee buhs no ta aisleegta kohka ehdufschi?
12. Râ fazzija tas wels, kapehz Deews effoht teem aisleedsis, no ta wisslabbaka kohka ehst?
13. Woi bija tas pateesi, ko tas wels fazzija?
14. Ko dohmaja Gewa, kad tas wels winnu mefleja peewilt un pahrrunnahst?
15. Ko darrija Gewa, no wella skubbinata?
16. Ko darrija tas wihrs Uhdams?
17. Woi tas ne bija grehkos, ko tee darrija?
18. Pahr ko eefahje Uhdams un Gewa kaunetees?
19. Ar ko apsefse tee fawu pliffumu?
20. Ko darrija tee wissu pehz, kad tee Deewa balsi dsirdeja?
21. Ar kahdu sirdi bij tee apflehpess?
22. Kapehz bija tee tad tã bailligi?

un peekrahptus 23. un atgahdajahs, fo tee pelniju-
schi ar farwu atkahpschanu no Deewa, prohti, Deewa
dusmibu, laizigu un muhschigu nahwi.

23. No atgahdajahs Ahdams un Gewa to brihdi?

Mahzibas.

I. Tee welli ne tappe no zitta grehkös eewesti, bet tomehr
zaur lepnibu no Deewa atkahpuschi, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka teem welleem arridsan par to ne kahda zer-
riba ne irr, ispestiteem tapt?

(Tapehz atsihsti Deewa talsnu sohdbu par teem welleem,
un ne preezajees par winnu pasuschannu, bet fargais, ka tu
zaur grehkeem ne lihfs ar winneem pasubdinahst's tohpl.)

II. Deews tohs zilwekus swehtus raddijis, bet tas wels
winnus grehkös un nelaimé eewedde, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka wiff labbums no Deewa, bet wiff launums
no wella nahf.

(Tapehz effi Deewa swehtam wahrdam paklausigs un far-
gais no wella wiltibas.)

III. Tas wels skaude to leelu laimi, Furré Deews tohs
zilwekus bij raddijis, un pats nelaimé buhdams tohs
zilwekus arridsan nelaimé eewedde. fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka skaudigas azzis wella azzis irr, un ka tam
wella prahts irr, kas nelainigs buhdams zittus ar-
ridsan nelaimé eewedde.

(Tapehz fargais no skaudibas, un ja tew kahda nelaimé ja-
zeesch buhtu, tad ne eewedde tarwu nenosechfigu tuwaku tanni
paschâ nelaimé.)

IV. Gewa uskattijahs, ka labbi buhtu no ta aisleegta
kohka ehst, pehz nehme winna un ehde, un dewe far-
wam wihram arridsan ehst, un wiffu pehz abbi ap-
stehpehs preeksch Deewa, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka wiffi grehki ar launu eekahroschanu sahkahs,
un ka no weena grehka dands zitti rohdahs.

(Tapehz stahw tal-launai eegribbeschanal un kahribahm un
launahm dohmahm pretti zaur Deewa luhgschanahm, tad tu
no leelakeem grehkeem pasargahst's buhfi. Jo kahda irr ta
wella wiltiba; winsch melle to zilweku weenâ grehkâ eewesti,
tad tas winnam jau gan irr, sinnadams, ka no ta weena
grehka, gan zitti no sew pascheem rassees.)

V. Ahdams un Gewa apstehpehs preeksch Deewa un to-
mehr winneem sirdi meers ne bija, jo ta sinnamastirds
tohs apfahdseja un pasuddinaja, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka zilwekam, kas launu darrijis, sirdi meers ne-
waid, un jehschu winsch pasaules gallâ buhtu aisbeshstis.

(Tapehz fargais jel no sinnameem, tishscheem un rupjeem
grehkeem, un ne aygrühtini pats tarwu sirdi ar teem, jo tee
pehz tarwu sirdi nomahs.)

Swehtas Dohmas.

Wels ar pirmem melleem nahzis,

Zilwejinus peewildams.

Kas ar melleem lischkeht fahzis,

Tas irr wellam peederrams.

Es no melleem fargafchohs:

Jo es Deewam padohmohs.

Tas peekrais Stahst's no grehku sohdbibas.

I Mohs. Graham. 3 Mod.

I. Prett waffaru pehz to, kad tee pirmi zilweki
Ahdams un Gewa grehkös bij eekrittuschchi,
nahze Deews tas radditais paradihses-dahrsâ 2. un
fauze Ahdamu, fazzidams: Ahdam, fur tu effi?
3. Un Ahdams atbildeja Deewam: sché es esnu, un
fazzija: 4. es dsirdeju tarwu balsi dahrsâ un bihjasohs,
jo es esnu pliks un tapehz passhepohs. 5. Tad
fazzija Deews us Ahdamu: neggi tu effi ehdis no ta
aisleegta kohka? 6. Kad nu teem zilwekeem bij Dee-
Gautaschanas.

1. Kas notiffe prett waffaru tanni paschâ deenâ, kad tee zil-
weki no Deewa bij atkahpuschi?
2. Ka fauze Deews Ahdamu?
3. Ko atbildeja Ahdams Deewam?
4. Ko fazzija Ahdams wehl us Deewu?
5. Ko fazzija tad Deews us Ahdamu?
6. Ka aisbildejahs tee pirmi zilweki prett Deewu?

wam atbildeschanu doht, fapehz tee Deewa wabrdam nepaklaufigi bijufchi un Deewa baußi pahrfahpufchi, tad zitß zütam to wainu peemette. 7. Uhdams fazzija: manna feewa irr wainiga, jo ta man dewe, no ta fokha ehst. 8. Ta feewa fazzija: ta tshuhßka irr man peewihßlufi. 9. Bet Deews ar tahdahm isrunnahm ne bija ar meeru, un nospreede itweenam wehl fewischi fu sohdbibu. 10. To tshuhßka nolahdeja Deews lihßs ar to wellu, kas tshuhßkas gihmi tohs zilwekus grehköß bij eeweddis. 11. Us to feewu fazzija Deews: ar fahpehm buhs tew behrnus dseindeht, un tawam wihram buhs pahf tew waldihst. 12. Bet us to wihru fazzija Deews: tapehz, fa tu tawas feewas wabrdam effi klaußijis, un ehdis no ta aisleegta fokha, nolahdeta lai irr ta semme tewis deht. 13. Ar wahrgoschanu buhs tew no tahs usturretees, wissu tawu muhschu; 14. ar fweedreem tawa waiga buhs tew tawu maifi ehst, 15. teekams tu atkal par semmi tohpi, no fa tu nents effi: jo tu effi semme, un tapsi atkal semmes fahrtä. 16. Schi sohdbiba nahze arridsan pahf wisseem zilwekem, 17. kas grehköß dseindinati un peedsimmufchi tohp, 18. un wissu zilweki fawas grehzigas peedsimmufchanas deht stahw appafsch

7. Kä aishildejahs Uhdams?

8. Kä aishildejahs Gewa?

9. Woi bija Deews ar tahdahm isrunnahm ar meeru?

10. Kahdu sohdbibu nospreede Deews pahf to tshuhßka?

11. Kahdu sohdbibu nospreede Deews pahf to feewu?

12. Kahdu sohdbibu nospreede Deews pahf to wihru?

13. Kä buhs zilwekam no semmes usturretees?

14. Kä buhs zilwekam fawu maifi ehst?

15. Zif ilgi buhs zilwekam fawu maifi gruhti pelniht?

16. Woi schahs sohdbibas tikfai pahf teem pirmecem zilwekem ween nahze?

17. Kä tohp wissu zilweki dseindinati un peedsimmufchi?

18. Appafsch fo stahw wissu zilweki fawas peedsimmufchanas deht?

Deewa

Deewa dus:nibas, 19. eekams tee tohp atdseindinati zaur uhdeni un swehtu Garru. 20. Zaur scho apgrehkoschanu teem zilwekem tas Deewa gihmis pasubdis, 21. un tanni weeta wella gihmis 22. jeb grehki pasaulé nahfufchi 23. un zaur grehkeem ta nahwe, 24. tik labb ta laiziga, fa arridsan ta muhschiga. 25. Wissufephz eepreezinaja Deews tohs zilwekus ar to nahfamu pestitaju. 26. Un Deews taitija abbeem, Uhdamam un Gewai, kaschokus un apgehrbe teem tohs, 27. un isdsunne tohs zilwekus no ta jauka paradihses=dahrsa, fa teem bij to semmi strahdaht, no fa Uhdams nents bija.

19. Zif ilgi stahw tee zilweki appafsch Deewa dus:nibas?

20. Kas sudde teem zilwekem zaur to pirmu apgrehkoschanu?

21. Kas irr tanni weeta nahzis?

22. Wo prohti tu zaur wella gihmi?

23. Kas irr zaur grehkeem pasaulé nahzis?

24. Kahda nahwe?

25. Ar fo eepreezinaja Deews atkal tohs pirmus zilwekus?

26. Woi palikke tee pirmi zilweki pliffi?

27. Woi palikke tee pirmi zilweki paradihses=dahrsa?

Mahzibas.

I. Deews fazzija us Uhdamu: tapehz fa tu effi klaußijis tawas feewas balsi, nolahdeta irr ta semme tewis deht, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka muiss buhs wairaf paklaufsicht Deewam, ne fa zilwekem.

(Tapehz ne klaußi, kab tew zitß fo laumu mahza, jeb schu tas patß tawß tehws un mahte, jeb tawß kungs, jeb tawß draugs, jeb tawa pascha feewa bußtu. Jo Deews irr wairaf, ne fa schee wissu.)

II. Deews fazzija us to zilweku: ar fweedreem tawa waiga buhs tew tawu maifi ehst, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka itweenam buhs fawu maifi pelniht ar strahdashanu.

(Tapehz ne tohpi deenusaglis, un ne bohdees us stufumu, jo stufoschana mahza dauds lauma, un kas ne griff strahdaht, tam ne buhs arridsan ehst dabhuht.)

III. Tee pirmi zilweki Deewa wahrdam nepaklausigi buhdami tappe no ta jauka paradihses:dahrfa istumti, fo mahzees no ta?

Utbildi: Ka tas irr leels grehks, kad zilweks Deewa wahrdam nepaklausigs irr.

(Tapehz buhs tew labpraht Deewa wahrdu pretti nemt un arridsan pehz ta darriht.)

IV. Wissi zilweki pehz tahs pirmas apgrehkoschanas greh: Fds eeneniti un peedsimmuschi tohp, fo mahzees no ta?

Utbildi: Ka grehki irr lihama ligga.

(Tapehz melle scho liggu dseebinaht zaur Jesu's affnim.)

V. Tee pirmi zilweki eefahkumâ plikkî staigaja, pehz grehkeem tappe teem tahs pirmas drehbes dohtas, fo mahzees no ta?

Utbildi: Ka mums-ne buhs gresnotees ar lepnahm drahnahm.

(Tapehz fargais no ta, jo tahs drahnas mums par apseggu muhsu fauna dohtas irr.)

Stwehtas Dohmas.

Zê palikke preezas-mahjas!

Jestumts Ahdams neklausigs;

Keds tâ, grehzneeks! muhscham klahjajs

Tam, kas paleet besdeewigs.

Deews dohd grehku atgreeschan'!

Tad tu ne nostumst mann.

Tas festais Stahst's no ta apsohlita pestitaja.

I Mohs. Gram. 3 Hod.

I. Pirms Deews tohs zilwekus no ta jauka paradihses-dahrfa istuhme, eepreezinaja winsch tohs papreeksch 2. ar to dahrgu apsohlishchanu ta nah-

Zautaschanas.

1. Woi Deews tohs zilwekus grehkôs likke bohjâ eet?

2. Ar fo eepreezinaja Deews tohs zilwekus?

tama

kama pestitaja. 3. Jo Deews pehz farwas tehwischkas mihlestibas un ne-issakkamas shehlastibas pahr teem grehkôs eewesteem zilwekeem bij apshehlojees. 4. Un Deews fazzija: es zelschu eenaidibu stary to tshuhstku un stary to seewu, un stary tahs tshuhstkas sehllu un stary tahs seewas sehllu: schi (seewas sehlla) tshuhstai galwu famihs, un ta tshuhstka winnai eedurs papehdi. 5. Schis irr tas pirmais Ewangeliums, fo pats Deews teem nabbageem zilwekeem fluddinajis. 6. Tâ apsohlita seewas sehlla irr Deewa dehls, muhsu kungs un pestitais (1 Joh. 3, 8.) Jesu's Kristus, 7. kas no Jumprawas Marias zilweks peedsimmis. 8. Tam bij tshuhstai, tas irr, wellam galwu famiht 9. jeb wellam farwu warru panemt un winna darbus un walstibu pahr teem grehziigem zilwekeem isphohst; 10. tomehr tâ, ka Kristum bij papehdi eedurtam tapt, 11. tas irr, Kristum bij papreeksch par wisseem zilweku grehkeem dauds mohkas un ruhktu nahwi zeest, un farwas affinis isleer, un us tahdu wiht muhs atkal ar Deewu salihdsinaht. 12. Zaur scho Deewa apsohlishchanu tappe tas lohti nostummis Ahdams un winna

3. Kapehz apsohlija Deews teem zilwekeem pestitaju?

4. Ko fazzija Deews, tohs nabbagus zilwekus eepreezinadams?

5. Ka tohp schi Deewa apsohlishchana nosaukta?

6. Kas irr ta apsohlita seewas sehlla?

7. Kapehz tas pestitais tohp nosaukts seewas sehlla, un ne wihra sehlla?

8. Ko bij Kristum tai tshuhstai jeb tam wellam darriht?

9. Kas tas irr fazzihst: tshuhstai, jeb wellam galwu famiht?

10. Kas bij tad Kristum notikt?

11. Kas tas irr fazzihst: papehdi eedurtam tapt?

12. Woi palikke Ahdama firds nostummusi?

seewa

feewa atkal eepreezinati. 13. Us scho paschu Deewa apfoblichanu irr wiffi tizzigi no pasauls eefahkuma gaidijuschi (Ap. darb. 15, 11.), 14. un zaur to paschu tizzibu us to nahkamu pestitaju swehti tappuschi. 15. Schi Deewa apfoblichana irr arridsan notikkusi. 16. Jo kad tas no Deewa isredsehts laits bija nahzis, 17. suhtija Deews sawu weenigu Dehlu no debbesim schinni pasauls, kas irr zilweks peedsummis no jumprawas Marias. 18. Tas irr muhsu weeta Deewa bauflus pilnigi peepildijis, muhsu grehkus us sewi nehmis, par teem zeetis, mirris un sawas affinis islehjis pee frusta kohka. 19. Kas eelsch to tizz, tas tohp isglahbts no muhschigas pasuschanas, un tohp muhschigi swehts, 20. bet kas ne tizz, tas irr un paleek muhschigi pasuddis.

13. Us fo irr tee tizzigi wezzas derribas laika gaidijuschi?
14. Zaur fo irr tee paschi swehti tappuschi?
15. Ier schi Deewa apfoblichana arridsan notikkusi?
16. Kad irr ta notikkusi?
17. Ka irr ta notikkusi?
18. Fo irr tas pats pestitais muhsu labbad darrijis?
19. Kursch zilweks tohp zaur to pestitaju isglahbts?
20. Bet kurri paleek pasudduschi?

Mahzibas.

I. Deews eepreezinaja tohs nabbagus zilwekus ar to apfoblichanu ta nahkama pestitaja, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews weens schchligs tehws irr.

(Tapehz lai tawa firds ne nogrimst behdas, jo Deewa schchlastiba wehl ne irr beigta, bet tew ideenas no jauna atspihd.)

II. Deews fazzija: es zelschu eenaidibu stary to feewu un stary to tschuhstu, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka wels muhsu dwchseles eenaidneeks irr un muhscham paleek.

(Tapehz

(Tapehz ne mekle paligu pee wella un wella-beedreem, burwjeem, labbdarritajem, pubschletajem un zitteem tabdeem wella kalpeem, jo tas wels ar saweem draugeem tikkai mekle faru muhschigu samaltaschanu.)

III. Deews fazzija: tahs feewas fehla famihs tschuh: Kai galwu, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews spehzigaks ne ka wels.

(Tapehz padchdees Deewam, jo bes Deewa prahta ne kritihs tew ne weens mattinisch no galwas, un ne blhstees no wella un wella-beedreem, burwjeem, pesteleem un schahdeem tahdeem neekeem.)

IV. Tee tizzigi wezzas derribas laika zaur to tizzibu us to nahkamu pestitaju ta patt swehti tappuschi, Fa meh, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka ta tizziba us to weenigu pasauls pestitaju ta weeniga lecta irr, zaur fo meh swehti tohpam.

(Tapehz tizzi eelsch Jesu Kristu, un palaujees us winna dahrgu nopelnu, tad tu preeksch Deewa taisus un weenreis muhschigi swehts tappi.)

V. Deews sawu apfoblichanu turrejis un mums sawu dehlu par pestitaju suhtijis, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews irr weens pateefigs un ustizzigs Deews.

(Tapehz peeluhdsi winnu par wiffadahn garrigahn un laizigahn leetahn, winsch tew teescham paklausih, jo winsch paklausichanu fohlijs, un to winsch sawa laika arridsan peepildih.)

Swehtas Dohmas.

Deews firdschehligs pats no sewis Teem, kas grehkos eewesti,

Pestichanu fohlijs, dewis.

Paldeews Deewam muhschigi!

Paturr manna firsniwa,

Deewam firds irr tehwischa.

Tas septitais Stahsts no Raina.

I Mohs. Gram. 4 un 5 Mod.

1. Kad Ahdamš no paradīšes-dahrsā bija ištumts, peedsumme winnam divi dehli. 2. Ta wez- zaka wahrds bija Rains, 3. tas palikke par semnes kohpeju, 4. ta jaunaka wahrds bija Ahbels 5. un tas palikke par awju gannu. 6. Schee abbi brahli atnesse Deewam tam Kungam itweens sawu uppuri, 7. Rains no teem semnes augteem, 8. un Ahbels no sawu awju pirmdsunteem. 9. Bet tam mihtam Deewam patikke Ahbela uppurs labbak, ne ka Raina uppurs. 10. Jo Ahbels bija deewabihjigs un taisns, un atnesse Deewam sawu uppuri eeksch tizzibas us to pestitaju, ko Deews teem pirmcem zilwekeem paradīšes-dahrsā bij apfohlijs (Ebr. 11, 1): II. bet Rains bija besdeewigs un netaisns. 12. Kad nu Rains redseja, sawu uppuri Deewam nepatihkamu essam, eededse winna bahrsiba prett sawu brahli, un nokawe to. 13. Kad tas grehks bija notizzis, fazzija Deews us Rainu: fur irr taws brahliš?

Sautaschanas.

1. Zik dehli bij Ahdamam eesahkumā?
2. Kā bija wezzakam wahrds?
3. Rahdā buhschanā eenehmehs Rains?
4. Kā bija jaunakam wahrds?
5. Rahdā buhschanā eenehmehs Ahbels?
6. Ko atnesse tee Deewam?
7. Kohdu uppuri atnesse Rains Deewam?
8. Rahdu uppuri atnesse Ahbels Deewam?
9. Kursch uppurs patikke Deewam labbak?
10. Kapehz patikke Deewam Ahbela uppurs?
11. Kapehz no patikke Deewam Raina uppurs?
12. Ko darrija Rains Ahbelam par to?
13. Ko fazzija Deews, kad Rains sawu brahli bij nokamis?

14. Rains

14. Rains atbildeja: ko es sinnu, buhs man sawu brahli fargah? 15. Bet Deews fazzija: ko effi tu darrijs? Redsi, tawa brahta affinis brehz us manni no semnes. 16. Tad nolahdeja Deews Rainu, ka tam bija tekkulam un behglam buht wirs semnes. 17. Jebchu nu Rains zaur grehku noscheloschanu un atgreeschanu pee Deewa buhtu warrejs grehku peedohschanu dabuht; tad tomehr palikke winsch eeksch sawas besdeewibas zeetfirdigs, 18. fazzidams: mans grehks irr leelaks, ne ka tas man warretu peedohts tapt. 19. Un Raina zilts irr wiffi kohpā besdeewigi tappuschī 20. un tohp tapehz swehtōs rakstōs zilweku behrni nosaukti. 21. Bet Ahdamam tappe ta nokauta Ahbela weetā zits dehls, Sets wahrdā, peedsummts, 22. kurra zilts deewabihjigi lautini bijuschī, 23. un tohp tapehz swehtōs rakstōs Deewa behrni nosaukti. 24. No teem pascheem trihs wehrā leekami, Genoks, Metusalas un Noas. 25. Genoks sawas deewabihjigas dshroschanas deht dshros tappe debbefis usnemts. 26. Metusalas pahr wisseem zilwekem pasaulē wezzaks tappis, 27. jo winsch sa-

14. Ko atbildeja Rains tam mihtam Deewam?
15. Woi Deews bija ar meeru, kad tas beskauns tā atbildeja?
16. Rahdu sohdbiw nospreede Deews pahr Rainu?
17. Woi Rains atgreeschs us Deewu?
18. Ko fazzija Rains sawa zeetfirdibā?
19. Rahdi irr Raina behrni un behrnu behrni tappuschī?
20. Kā tohp tee swehtōs rakstōs faukti?
21. Kas tappe Ahdamam Ahbela weetā peedsummis?
22. Rahdi irr Setta behrni un behrnu behrni bijuschī?
23. Kā tohp tee swehtōs rakstōs faukti?
24. Zik zilweki no Setta zilts wehrā leekami?
25. Kapehz Genoks wehrā leekams?
26. Kapehz Metusalas wehrā leekams?
27. Zik wezs Metusalas tappis?

dsihwojis dewin simts feschdesimts un dewinus gaddus. 28. Noas bija deewabihjigs, un tappe eefsch teem uhdens-pluhdeem ar teem fawejeem no Deewa ušturrehts.

28. Kapehz Noas wehrâ leekams?

Mahzibas.

I. Ahdamam papreeksch tikkai diwi behrni bija, un tat: fchu weens no teem bija besdeewigs, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka jaw no eefschkuma labbi un launi behrni bijuschi.

(Melle, ka tu ne buhtu stary teem launeem, bet stary teem labbeem, tad tew labbi klahsees un tu ilgi dsihwoft wirs semmes.)

II. Te weens zilweks irr Kainu us grehku usstubbinajs, un tomehr winsch sawu brahli noKawis, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Es mahzohs atsiht, ka tas launums un tee grehli zilweka firdi miht.

(Tapehz melle tawu firdi un prahtu zaur to swehtu Garru atjaumht, tad tawa dsihwoschana buhs swehta. Zo kahda ta firds, tahda irr arridsan ta dsihwoschana.)

III. Deews sinnaja gan, Fa Ahbels bija noKauts, jebfchu Kains to papreekschu leedsehs, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews irr tas wiffusinnatais.

(Tapehz staiga allaschin ka preeksch Deewa swehta waiga, jo Deewa azzis rebf wiffdsittaka tumfiba un winsch muhsu dohmas no tahlenes rebf.)

IV. Kenoks sawas deewabihjaschanas labbad tappe no Deewa dsihws debbesis usnemts, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka lohti Deewam patihf deewabihjiga firds.

(Tapehz effi arridsan deewabihjigs, un darri, kas pareisi irr, tad irr tu buhfi Deewam mihtlign, un Deews tewi arridsan tawâ nahwes suudina usnemts muhschigâ debbes-preekâ.)

V. Metusalas un gan drihs wiffi wezz: tehwi preeksch uhdens: pluhdeem wairaf Fa weenu simtu gaddu fadsih: wojufchi: bet nu lohti retti zilweks dewindesmits gaddus fadsihwo, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka ta pafawle ar zilweku wahjibu us gallu dohdahs.

(Tomehr

(Tomehr ne bihstees pah to, bet preezajees jo wairaf, jo muhsu pestischana tad arridsan tumafa irr. Zo, jo tumaf tahs pafawles gals irr, jo drihsaf arridsan zelsees muhsu meefas no kappâ.)

Swehtas Dohmas.

Kains Ahbels nonahwejs,

(Keds, fo darri negantiba!)

Bet preeksch Deewa ne pastahwejs,

Behglis, tekkuls palikka.

Mihstais Deews pafargi man

Par negantu dsihwoschan!

Tas astotais Stahst

no uhdens-pluhdeem.

I Mohf. Gram. 6. 7. 8 un 9 Mod.

1. Rad tee zilweki fahze wairotees wirs semmes, tad wairojahs arridsan winnu besdeewiba,
2. un tee Deewa behrni fahze ar teem zilweku behrneem pihtees, un tappe lihfs ar teem besdeewigi.
3. Un kad Deews tas Kungs redseja, ka to zilweku blehdiba augumâ auge wirs semmes, un ka tee ne gribbeja wairs Deewa swehtam Garram klauht; tad nospreede Deews sawâ prahtâ, tohs zilwekus isdelbeht.
4. Tomehr dewe teem tas lehnprahtigs Deews weht laifu us atgreeschanas no grehkeem simts un diwidesmits gaddus.
5. Un jebfchu Noas to teem laudim fluddinaja, un tohs us atgreeschanu no grehkeem

Gautaschanas.

1. Kas wairojahs ar teem zilwekeem wirs semmes?
2. No ka wairojahs ta besdeewiba?
3. Ko dohmaja Deews sawâ prahtâ ar teem zilwekeem darriht?
4. Zif ilgi dewe Deews teem laifu us atgreeschanu no grehkeem?
5. Kas fluddinaja to teem zilwekeem?

usfubbinaja, 6. tad tomehr tee ne behdaja neneeka par to, un jo wairak, jo nifnak tee rihje un pliheteja, un preezajahs un dshwoja ta, itt ka ne buhtu Deews debbesis. 7. Tanni laika bija weens weenigs deewa-bihjigs wirs pasaulé, tas patš Noas: tas atradde fechlastibu preeksch Deewa ta Kunga azzim. 8. Schim pawehleja Deews weenu leelu schkirstu ar mahjokteem darriht, 9. trihs simts affis garrumâ, 10. peez desmits affis plattumâ, 11. un trihsdesmits affis angstumâ*, ar weenu lohgu wirsgallâ, 12. ar durwim fahnds, 13. un ar trim behnincem. 14. Schim schkirstâ eewedde Noas, us Deewa pawehleschanu no wisseem neschkihsteem swehream, lohpeem, putneem un tahrpeem, kas ne brihw irr ehst, un uhdeni ne spehj dshwoht, 15. pa pahream, tehwinu un mah-titi; 16. bet no wisseem schkihsteem lohpeem un putneem, kas brihw irr ehst, pa septineem; 17. ka waisle dshwa paliktu pa wissas semmes wirsü. 18. Pehz to nehme un sakrahje Noas tik dauds barribas, ka teem us gadsfahrte gan buhtu. 19. Wissupehz

6. Irr tee arridsan atgreesuschees?
7. Woi tad ne kahdi deewabihjigi laudis to brihdi pasaulé ne bija?
8. Ko likke Deews Noam darriht?
9. Zif affis garrumâ bija tas schkirstâ?
10. Zif affis plattumâ?
11. Zif affis angstumâ?
- * Kur bija tas lohgs?
12. Kur bija tahs durwis?
13. Ar zif behnincem bija tas schkirstâ?
14. Ko eelikke Noas tanni schkirstâ?
15. Pa zif tappe no neschkihsteem swehream, lohpeem, putneem un tahrpeem eewesti?
16. Pa zif no schkihsteem?
17. Kapehz tappe tee eewesti?
18. Kâ warreja Noas tik dauds usturreht?
19. Kâs eegahje wissupehz schkirstâ?

eegahje

eegahje patš Noas tanni schkirstâ 20. ar sawu seewu un trim dchleem un trim weddeklam, 21. wissi kohpâ astoni zilweki. 22. Un kad tee bij eegahjuschi, ais-darrija Deews tas Kungs tahs durwis pakkat winneem. 23. Tad pahtruhke wissi awoti ta leela besdibbina, un tee debbes lohgi tappe atwehrti, 24. un lectus nahze wirs semmes tschetredesmits deenas un tschetredesmits naktis. 25. Zaur to tee uhdeni tik lohti wairojahs wirs semmes, ka tee wissaugstaki kalni appaksch debbesim peezpadesmits ohlefschu augunnâ pahremti tappe. 26. Un tee uhdeni stahweja simts un peezdesmits deenas wirs semmes. 27. Tad noslikhe wissi zilweki un mirre sawas besdeewibas deht, lihds ar wisseem swehream, kas faufumâ dshwo. 28. Bet tas schkirstâ gahje pelbus pa uhdens wirsü. 29. Un tas notikke tuhstoschâ festâ simtâ peektâ desmitâ un festâ gaddâ pehz pasaulés raddischanas. 30. Un Deews atgahdajahs Noii un wissu to, kas schkirstâ bija, 31. un Deews dewe wehju wirs semmes un tee uhdeni norinne. 32. Bet tas schkirstâ liddinajahs tamehr, kanehr tas wissupehz nolaidehs us teem kalneem Urarat. 33. Tad gribbeja Noas fajust, arrig

20. Kâs gahje lihds ar Noii schkirstâ?
21. Zif zilweki eegahje schkirstâ?
22. Kâs aisdarrija tahs durwis?
23. Kur raddahs tik dauds uhdeni eeksch pluhdeem?
24. Zif ilgi to brihdi lectus lihja?
25. Zif augsti auge tee uhdeni?
26. Zif ilgi stahweja tee uhdeni?
27. Kâ tad to brihdi klahjehs teem zilwekeem wirs semmes?
28. Woi tee arridsan noslikhe, kas schkirstâ bija?
29. Kurrâ gaddâ wiss tas notikke?
30. Woi Deews aismirse Noii schkirstâ?
31. Kâ idfikke tee uhdeni?
32. Kur tas schkirstâ nolaidehs?
33. Ko gribbeja Noas sinnast?

tee

tee uhdeni nostrehjuschu no semmes wirsus, 34. un Noas atwehre ta schkirsta lohgu 35. un islaide paprecksch weenu frankli. 36. Las straidija schurp un turp, kamehr tee uhdeni fasikke semmes wirsu. 37. Ohtra reise islaide Noas weenu ballodi, 38. bet tas atgreesehs un Noas eenehme to pee serwin schkirsta. 39. Trescha reise islaide Noas ohtru ballodi, 40. un tas arri atgreesehs, 41. un weena noplehsta elses kohka lappa bija winna mutte. 42. Pehdigä reise islaide Noas treschu ballodi, 43. un tas ne nahze wairs atpaffat, 44. jo tee uhdeni bija isfikkuschu no semmes wirsus. 45. Pehz to nonehme Noas ta schkirsta juntu, un skattijahs, un raugi, wissa semme jau bij apschuiss. 46. Wiffupehz runnaja pats Deews ar Noii, un lifte winnam iscet ar sawu feewu, ar saweem dehleem un weddeklahm, un ar wisseem lohpeem, swehreem, putneem un tahrpeem, ka tee pa pulkeem rad-dahs un auglojahs wirs semmes. 47. Un Noas darrija, ka Deews winnam bij pawehlejis. 48. Kad nu Noas atkal pirmä reise us faufu semmi nahze, us-

34. Ka gribbeja Noas to nomanniht?
35. Ko islaide Noas paprecksch zaur lohgu?
36. Kur palikke tas frankli?
37. Ko islaide Noas ohtra reise?
38. Kur palikke tas ballodis?
39. Ko islaide Noas trescha reise?
40. Kur tas palikke?
41. Kas bija winna mutte?
42. Ko islaide Noas pehdigä reise?
43. Kur tad tas palikke?
44. Kapehz tad tas ne nahze wairs atpaffat?
45. Ko tad Noas darrija?
46. Ko pawehleja wiffupehz Deews Noam?
47. Woi arridsan Noas isgahje no ta schkirsta ar wisseem, kas schkirsta bija?
48. Ko darrija Noas, kad winsch atkal us faufu semmi nahze?

taiffja

taiffja winsch tam Kungam, sawam Deewam un glahbejam, weenu altari, un uppureja pateifschanas uppurus. 49. Las tohti patikke Deewam, un Deews usluhfoja sechligi Noii un winna uppuri, un Deews swehtija Noii un winna trihs deklus, 50. un eezehle sawu derribu ar teem, 51. un dewe teem to warrawihksni padebbest par derribas-sihmi starp few un starp tahs semmes, 52. ka uhdens pluhdeem wairs ne bija nahst par semmes wirsu, wissu meesu nomaitah. 49. Ka patikke Deewam tas uppurus? 50. Ko eezehle Deews ar teem zilwekem? 51. Kadu derribas-sihmi irr Deews teem zilwekem dewis? 52. Ko buhs mums peeminneht, kad mehs warrawihksni redsam?

Mahzibas.

I. Grehtu deht tappe ta pirmä pafaulie nostihzinata, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews irr weens dusnigs Deews.

(Kapehz bihtees, Deewa dusnibu zaur tihscheem un rupjeem grehkeem usfubbinahst, un Deewu eekaitinahst. Jo Deews ne irr weens Deews, kam besdeewiba patihk, kas laund irr, tas ne paleek precksch winna, un winna dusniba begg lihds wiffstakafai ellei.)

II. Deews tai pirmä pafauli simts un diwidefmits gad: dus laiku dewe us atgreeschanu no grehkeem, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews irr weens lehnprahstigs Deews.

(Komehr ne wilzini taru atgreeschanu no grehkeem no weenas deenas us ohtru: jo ilgal Deews us atgreeschanu no grehkeem walti gaidijis, jo gruhstaka irr tapehz winna fohdiba, un kas us schehlastibu grehko, tam tohp ar neschehlastibu atmahstis.)

III. Eeksch teem grehtu pluhdeem tappe tas deewabihjigs Noas ar teem sawejeem isglahbts, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews weens taifus Deews irr.

(Kapehz ustizzi Deewam un paleez deewabihjigs, tad tevi Deews ne isdeldehs ar teem besdeewigeem launa laika.)

IV. Kad Deews Noii bija isglahbis, uppureja winsch Deewam pateifschanas uppurus, Fo mahzees no ta?

Atbildi:

Utbildi: Kad Deews muhs irr isglahbis, tad buhs mums winnam arridsan par to pateift.

(Tapehz peesanz Deewu behdu laika, tad winsch tew isglahbs, bet ne aismirsi pehz, winnam par to glahbschanu pateizibu fazizht no wiffas firds.)

V. Deews to warrawihksni, fo mehs wehl scho bastu deeninu redsam, par derringas sismi eezehlis, un to pasauli ar uhdeni wairs ne nomaitajis, fo mahzees no ta?

Utbildi; Ka Deews irr ustizams.

(Tapehz palauces sipri us Deewa apsohlichehanam, un ne schaubees sawa prahda, jo wehl neweens Deewa wahrschinsch ne irr semme krittis, kas ne buhtu peepilditst tappis.)

Stwehtas Dohmas.

Pirma pasaul nostihkusi

Un ta pehdiga fadegs.

Kur tad buhschu drohsch. un kluffi?

Jesus fahni man' apfegs,

Eeksch teem warru drohschi mist,

Kad ta debbes gribb sakrist.

Tas dewihts Stahsts no Bahbeles tohrna.

I. Mohf. Graham. IO un II Nod.

I. Noam bija trihs dehli, kas ar winnu uhdenspluhdös schkirsta bijuschi, 2. Sems, Kams, un Jawets. 3. No winnu behrnu behrneem tappe ta semme no jauna ar eedshwotajeem peepildita pehz uhdenspluhdeem. 4. Un wiffai semnei bija weenada walloda. 5. Kad nu tee zilweki no jauna bij wairoju-

Zautaschanas.

1. Zif dehli bija Noam?
2. Ka tappe tee saukti?
3. No ka tappe ta semme no jauna ar eedshwotajeem peepildita pehz uhdenspluhdeem?
4. Zif wallodas bija pasaulē eesahkumā?
5. Ko apnehmehs tee zilweki pehz uhdenspluhdeem darrisht?

schees

schees wirs semmes, sarunnajahs tee sawa starpā, un eedrohschinajahs ustaisht weenu pilksatu un tohrni, 6. Kurra wirsgallam bij sneegt lihds debbesim. 7. To darrija tee zilweki no lepnibas, gribbedami few pee teem pehznahkameem augstu slawu padarrisht, eekams tee pa semmes wirsu isklihtu. 8. Un tee eesahze ustaisht weenu lelu pilksatu un wiffai augstu tohrni. 9. Tad nahze Deews tas Kungs semme, to pilksatu apraudsht un to tohrni, fo tee zilweki behrni ustaisht. 10. Bet mihtam Deewam tas ne patikke. 11. Kad nu tee zilweki ne gribbeja nostiht no ta wiffa, fo tee bij apnehmuschees darrisht, tad sajauze Deews teem tur to wallodu, ka neweens ne warreja saprast sawa turwaka wallodu. 12. Tad isklihde tee no turrenes pa wiffu semmes wirsu, un tee mittejahs to pilksatu un tohrni ustaisht. 13. Par peeminneschanu tappe tas pilksats Bahbele nosaukts, 14. jo tas wahrds Bahbele irr Latweeschu walloda tif dauds, ka sajanuschana. Kad nu tee zilweki bija isklihduschi, tad tappe no Noas zilts tahs tautas wirs semmes isballitas. 15. No Jaweta irr zehluschees tee pagani, kas nu jaw fenn, gohds Deewam! to kristigu lauschu tizzibu peenehmuschchi, starp teem arri mehs effam. 16. No Rama zilts irr tee zitti pagani nahkuschi, kas wehl Deewam schehl

6. Zif augstam bij tam tohrnam tapt?
7. Kahdas majadibas deht gribbeja tee zilweki tahdu augstu tohrni taisht?
8. Woi tee arridsan to padarrija, fo tee bij apnehmuschees?
9. Woi Deews to arridsan innaja?
10. Ka patikke tas darbs Deewam?
11. Ka saschlihte tas darbs?
12. Kas tad notikke, kad winnu wallodas tappe sajanukas?
13. Ka tappe tas jauns pilksats nosaukts?
14. Ko eeshime tas wahrds Bahbele Latweeschu walloda?
15. Kahdas tautas zehlehs no Jaweta?
16. Kahdas tautas zehlehs no Rama?

tif ne wiffi elkeem kalpo. 17. Bet no Semma irr tee Zuhdi, kas papreeksch Deewa laudis bijuschi, un arridsan tee Turki un dauds zittas tautas radduschees.

17. Kahdas tautas zehlehs no Semma?

Mahzibas.

I. Tee zilweki gribbeja ustaisht weenu tohrni, Furra wirf gallam bija fneegt lihds debbesim, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka zilweka padohms daschahrt besprah-tigs irr.

(Tapehz apdohmajees papreeksch labbi, pirm's tu fo us-nemmes, un luhdsi Deewu, ka winsch tew dohtu gudru prahstu un labbu padohmu.)

II. Kad tee zilweki to augstu tohrni taisija, nolaidahs Deews to apraudsht, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews stattahs us to, fo zilweki barra wirs semmes.

(Tapehz ne dohma, ka tew brihw irr darriht, fo tu gribbi, bet tew buhs darriht, fo Deews gribb.)

III. Deewam ne patifka tas lepnais tohrns, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka wiffi lepni nanmi Deewam pretti irr.

(Bet tomehr ne dsihwo ka zubka dubl's; jo zittada irr lepniba, un zittada skaidra dsihwofchana.)

IV. Kad tee zilweki ne gribbeja atstahst no ta leela darba, fajanza Deews winnu wallodu, un tas darbs isschlihd, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews drihs warr idnihzinaht zilweka padohmu.

(Tapehz ne palaidees us tawu paschu gudribu un spehku, jo bes Deewa paliga wiffi tawi darbi buhs welti.)

V. Dauds paganu tautas irr peenehmuschchi Kristigu lauschu tizzibu, bet dauds wehl elkeem kalpo, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka ta irr leela Deewa laime, kad meh's starp teem effam, kam irr ihsta Deewa atfihshana.

(Tapehz prezajees par to, pateiz Deewam un paleez eeksch tahs weenreis atfihstas un sinnamas ihstas tizzibas lihds tawu pastaru gallu.)

Swehtas

Swehtas Dohmas.

Wahrgul! lepra namina skuhdams
Deeminn' tohrna Dabbelis.

Sehtina, ne behda, buhdams:
Namneeks tapfi debbesis.

Tur ta jauka dsihwofchan'

Turp, Deews mihtais! usnemmi mann'.

Tas defmitais Stahst's no Ahbraama.

I Mosh. Grasm. 12 un 18 Mod.

1. No Semma zilts wiffuwairaf wehra leekams tas wezz-tehws Ahbraams. 2. Jo no winna zilts tee Israekla behrni jeb Zuhdi nahkuschi, un no winna zilts irr arridsan muhsu Kungs un pestitais Iesus Kristus zilweks peedsummis, 3. Tapehz tohp arridsan Kristus sweht's rakst's Ahbraama behls nosault's. 4. Tas pat's Ahbraams bija Deewa wahrdam paklauffigs, un isgahje us Deewa pawehleschanu no sawas semmes un no sawas dsintenes un no sawa tehwa namna us to semmi, fo Deews winnam parahdija. 5. Tapehz swehtija Deews winnu un dewe tam to apsohlschanu, ka eeksch winna sehklas taps swehtitas wiffas semmes zilts. 6. Zaur scho Ahbraama sehliu tohp muhsu Kungs un pestitais Iesus Kristus fapras'te, 7. kas no tahs Junprawas Marias zilweks

Jautaschanas.

1. Kurfsch no Semma zilts wiffuwairaf wehra leekams?
2. Kapehz irr Ahbraams wiffuwairaf wehra leekams?
3. Ka tohp Kristus sweht's rakst's nosault's?
4. Ka turrejahs Ahbraams prett Deewu?
5. Kahdu apsohlschanu dewe Deews Ahbraamam?
6. Ko prohti tu zaur Ahbraama sehliu?
7. No ka irr Kristus zilweks peedsummis?

peedsimnis, 8. Jo schi jumprawa bija no Dahwida ziltš, 9. un Dahwids bija no Ahbraäma ziltš. 10. Bet jehschu Ahbraämam gaspascha bija, Sahra wahrda 11. tatschu tam ne bija behrni, 12. jo winna ne bija augliga. 13. Teem arridsan pehz zilweku dohmahm ne kahda zerriba bija behrnus dabbuht, tapehz ka abbi bija wezzi un jaw dauds gaddus peedsihwojfschi. 14. To mehr tizzeja Ahbraäms Deewam ka tas farwu apfobli-schanu gan farwä laikä peepilbihš. 15. Un schi tizziba us Deewa tappe winnam par taisnibu peelihdsinata. 16. Un schihš tizzibas deht tohp arridsan Ahbraäms swehtös rakstös weens tehws wiffu tizzigu nosaukts. 17. Un Deews eezehle farwu derribu stary fowi un stary Ahbraämu un winna pehznaškameem 18. un Deews apfoblija Ahbraämu tohti warren augligu padarriht, tä, ka tam bij par tehwu dauds lauschu buht, un tautahm bij no ta zeltees, un fehnineem no ta nahkt, un winna dsimumam tit dauds buht, ka swaiqnes debbests, kas ne-iskaitamas irr. 19. Bet schi bija ta derriba, ka ikkatram wihriškam un ikweenam dehlinaam, kas astonas deenas wezz irr, bij apgraisitam

8. No kahdas ziltš bija ta jumprawa Maria?
9. No kahdas ziltš bija tas kehniusch Dahwids?
10. Kahda gaspascha bija Ahbraämam?
11. Woi bija teem behrni?
12. Kapehz ne bija teem behrni?
13. Woi tad teem ne bija zerribas, behrnus dabbuht?
14. Tizzeja Ahbraäms, ka Deews farwu apfobli-schanu gan peepilbihš?
15. Ko palihdseja winnam schi tizziba?
16. Kapehz tohp Ahbraäms weens tehws wiffu tizzigu nosaukts?
17. Kahdu derribu eezehle Deews ar Ahbraämu un winna ziltu?
18. Ko apfoblija Deews Ahbraämam eeksch schihš derribas?
19. Kahda bija ta derriba?

taft.

taft. 20. Un Ahbraäms tappe apgraishts ar wiffen wihriskeem farwä nammä, kad winsch pats de-windefinitš un dewinus gaddus wezz bija. 21. Ne ilgi pehz to Deews tas Kungs Ahbraämam tä parahbijahš: Ahbraäms pazehle farwas azzis un redseja trihs wihrus preeksch fewis stahwoht. 22. Un tee bija Deews tas Dehls ar divi engeleem, kas zilweku gihmi peenehmufchees. 23. Ahbraäms luhdse tohs, ka tee pee winna ee-eetu 24. un wedde tohs appatsch kuplu kohku, un nesse teem ehst. 25. Sahra, Ahbraäma gaspascha ne bija pee teem weeseem pee galda, 26. bet tomehr warreja winna farwä dsihwofli wiffu skaidri dsirdeht, kas pee ehshanas tappe runnahst. 27. Un Deews tas Kungs fazzija us Ahbraämu: es pateeki atnahschu pee tewis zittä gaddä ap scho laiku, un tad tawai feewai Sahrai buhs jauns dehlš. 28. To dsirdeja Sahra un pasmejhahš par to. 29. Bet tas mih-lais Deews pahrmahzija winnu fazzidams: buhtu tad jeb kahda leeta tam Kungam ne eespehjama? 30. Sahra gribbeja no isbailehm gan leegtees, fazzidama: es ne kà esinu smehejussees. 31. Bet Deews winnu atkal pahrmahzija fazzidams: Tas ne tä, tu effi smehejussees. 32. Tad winna zeete kluffu.

20. Kad tappe Ahbraäms apgraishts?
21. Kà parahbijahš Deews pehz to Ahbraämam?
22. Kas bija schee trihs wihri?
23. Kà nehme Ahbraäms schohs weesus pretti?
24. Kurp wedde Ahbraäms farwus weesus, un ko bewe winsch teem?
25. Woi Sahra ne bija pee teem weeseem pee galda?
26. Woi warreja winna dsirdeht, ko tee pee galda runnaja?
27. Ko runnaja Deews pee galda ar Ahbraämu?
28. Ko dohmaja Sahra, to dsirdebama?
29. Ko fazzija Deews us winnas smeeshanu?
30. Kà gribbeja Sahra isrunnatees?
31. Ko atbildeja Deews winnai?
32. Woi Sahra wehl Deewam ko pretti runnaja?

33. Un Deewa apsohlfichana tappe peepilbita, un tas notikke wiffnotal tà, kà Deews papreefsch bija fazzjijis. 34. So Sahra tappe grubta un dsemdeja deblu, 35. tas tappe Jhsaäks nosaukts. 36. To brihdi bij Ahbraäms fimts gaddus wezz, un Sahra, winna gaspafcha demindesimts gaddus wezza. 37. Un Ahbraäms apgraisfija fawu deblu Jhsaäku, 38. Kad tas aſtonas deenas wezz bija, tà, kà Deews bija pawehlejis.

33. Woi notikke Deewa apsohlfichana?

34. Kà tad schi apsohlfichana notikke?

35. Kà tappe tas dehlinſch nosaukts?

36. Jif wezzi bija to brihdi Ahbraäms un Sahra?

37. Woi tappe Jhsaäks arridsan apgraishts?

38. Kad tappe Jhsaäks apgraishts?

Mahzibas.

I. Ahbraäms bija Deewa wahrdam paklausigs un tappe par to no Deewa ſwehtihst, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka tas zilweks Deewam patihf un no Deewa ſwehtihst tohp, kas Deewa wahrdam paklausigs irr. (Tapehz effi tu arridsan Deewa ſwehtam wahrdam paklausigs, kad ir tu buhſi Deewam mihsſch, un eemantofi to laizigu un muhschigu ſwehtifchamu.)

II. Ahbraäms tizzeja Deewa apsohlfichanai, jebſchu pehz zilwezigahm dohmahm ne Fahda zerriba bija, un ſchi tizziba tappe winnam no Deewa par taiſnibu peelihdſi nata, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka mehſ zaur to tizzibu ween preefsch Deewa taiſnoti tohpam.

(Tapehz ne melle fawu taiſnibu Deewa preefschâ zaur taweem darbeem, jebſchu tee gan labbi buhtu, bet ween zaur to tizzibu us JESu Kriſtu un winna dahrgu un affinainu nopelnunu.)

III. Deews Ahbraämam un winna dſimmumam to apgraisfichanas derribu eestahdjijis par peeminneſchamu ta apsohlita peſtitaja, Fam no Ahbraäma zilts bija nahkt, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka mehſ wairs ne ſtahwam appafsch to wezzu apgraisfichanas derribu, bet appafsch to jaunnu kriſfichanas derribu.

(So

(So ta Deewa apsohlfichana jau irr peepilbita un tas peſitais jau nahjis, un tahs apgraisfichanas weeta irr ta kriſfichana eestahdita. Tapehz peeminni allafchin fawu kriſtibas derribu un fo tu Deewam tamâ kriſtibâ effi ſohljijis.)

IV. Dehwa Dehls ar diwi engeſeem zilweku gihmi pee Ahbraäma nahkufchi, ar to runnajufchi, ehduſchi un dſehruſchi, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka weens garſ zilwekam gan warr rahditees un rehſams tapf, kad Deews to gribb un lauj.

(Bet tee garri diwſahrtigi irr; tee labbi tohp ſwehti engel ſaukti, bet tee laumi tohp welli noſaukti. Tapehz ja kam kahds garſ parahdahs, tas lai to papreefsch pahrbauda, arrig tas no Deewa irr. So tas Sahtans arridsan dahſchahrt leekahs weens engelſ tahs gaismibas effohstâ.)

V. Sahra gribbeja pirmaf preefsch Deewa leegtees, pehz zeete winna Fluſſu, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka mehſ ne warram preefsch Deewa leegtees. (Tapehz fargais preefsch Deewa fo leegtees: jo tu tikfai faunâ palikſi, un tomehr ne warrefi iſtikt, bet dohd Deewam to gohdu, un ſalki allafchin to pateſſibu.)

Swehtas Dohmas.

Raug, kà lohti tappe ſwehtihst

Swehts un tizzigs Ahbraäms,
Wezzumâ tas tappe tehtihst.

Deewam ne kas neſpehjams.

Es us Deewu pataufchohs

Wiſſôs fawôs padohmôs.

Tas pirmais padefsmits Stahsts no Sohdomas un Gomorras.

I Moſ. Grahm. 19 Nod.

I. Ahbraäma laikôs bija diwi pilſfati no wiſſai niſnas ſlawas, ar wahrdeem Sohdoma un Gomorra. 2. Tannis pilſfatôs bija lohti besdeewigi

Zautafchanas.

1. Kahdi pilſfati bija Ahbraäma laikâ?

2. Kahdi laudis bija tannis pilſfatôs?

laudis

laudis un Deewa smeheji, kas eeksch wiffadahm negantibahm un eeksch neschfihstibas, nifnak ne ka tee trakti un besprahntigi lohpi zits ar zitteem dsihwoja; 3. un winnu grehki nahze ka kahda leela brehfschana preeksch Deewa aufim debbestis. 4. Bet Sohdomas pilssata bija tiffai weens weenigs deewabihjigs wihrs, 5. Lats wahrda, Ahbraama brahta dehs. 6. Las sehdeja weena wakkara Sohdomas wahrtds, 7. un eeraudfija divi sweschus wihrus zur wahrteem eenahtkam. 8. Bet tee bija tee divi engeli, kas ar Deewa dehlu Ahbraamam bij parahdijuschees. 9. Schohs luhdse Lats lohti, ka tee pee winna mahjasweetu nemtu. 10. Un tee eegahje Latta nammâ. 11. Sekam tee engeli bij apgulluschees, apstahje tee laudis ta pilssata to nammu, tif labb jauni, ka wezzi, leels pulks no wiffahm mallahm, un plohsijahs turr, gribbedami 12. tohs divi sweschineekus isdabbuht, 13. ka tee warretu ar winneem kauna un apgrehziha dsihwoht un winnu meefas apgahnihht. 14. Lats isgahje abra un fazzija: mihli brahti, ne darrait luhdsami tahdu kaunu. 15. Un kad Lats tohs trakkus laudis ne warreja apkluffinaht, sohlija tas teem sawas divi meitas

3. Kur tappe winnu grehki sinnami?
4. Zif deewabihjigi laudis bija Sohdoma?
5. Kurfch bija tas weenigs gohdigs wihrs?
6. Ko darrija Lats weena wakkara?
7. Ko eeraudfija Lats wahrtds?
8. Kas bija tee divi wihr?
9. Ko fazzija Lats us teem engeleem?
10. Woi tee arridsan winna nammâ eegahje?
11. Kas notikke to paschu nahti?
12. Ko mekleja tee laudis?
13. Ko gribbeja tee trakti laudis ar teem engeleem darriht?
14. Ko darrija Lats schinnis behdas?
15. Ko sohlija Lats teem doht, kad winsch tohs ne warreja apkluffinaht?

iswest,

iswest, lai tee jau ar tahm darritu, fo gribbedami, 16. kad tee tiffai tohs sweschus ne aiskahrtu. 17. Bet tee trakti funni ne gribbeja tahs meitas, bet tohs sweschus (tohs engelus) 18. fazzidami us Lattu: atstahjees noht, tu effi schinni pilssata tas weenigs sweschineeks, un gribbi pahr mums walduht. 19. Un tee eefahje Lattu ar warru speest. 20. Kad sneedsehst tee engeli par durwim un eerahwe Lattu pee ferwim nammâ un aisklehde tahs durwis. 21. Un tee beskauni nahze tahs durwis uslaust. 22. Bet tee tappe wiffi apstulboti un ka akli, ka tee peekuffe pehz durwim grabbstidami. 23. Kad nu tee tahs durwis bij atstahjuschi, runnaja tee engeli ar Lattu, fazzidami: mehst effam no Deewa suhtiti, to pilssatu samaitaht. 24. Un tee engeli peefazzija tam Lattam, ka tam bij ar saweem peederrameem no ta pilssata tuhdat isbehgt. 25. Kad runnaja Lats wehl papreeksch ar saweem snohtceem, kas winna meitas gribbeja apnemt. 26. Bet tee smehejs pahr Lattu, itt ka buhtu tas teem kahdu smeeklu stahstijis. 27. Un kad gaisma mettehs, stubbinaja tee engeli Lattu. 28. Bet kad tas wehl kawejahs, fatwehre tee engeli Lattu un win-

16. Rapehz gribbeja Lats teem sawas meitas iswest?
17. Woi bija tee trakti laudis ar to meerâ?
18. Bet kahdu atbildeschamu dewe tee Lattam?
19. Ko darrija tee Lattam?
20. Ko tad tee engeli darrija?
21. Woi jau tad tee beskauni kluffu zeete?
22. Kas notikke teem trakteem sunneem pee durwim?
23. Kad tee laudis bij atstahjuschi, fo runnaja un fazzija tee engeli?
24. Kahdu padohmu dewe tee engeli Lattam?
25. Ar fo runnaja Lats schahs leetas dehl?
26. Bet fo fazzija tee?
27. Ko fazzija tee engeli no rihta?
28. Ko darrija tee engeli, kad Lats wehl daud kawejahs?

na seewu un diwi meitas pee rohkahn, un iswedde tohs no ta pilssata ahrä. 29. Als wahrteem pawehleja tee engeli, ka teem bij steigtees, un ne atpakkal greeftees. teekams tee us kalnu buhtu nahkufchi. 30. Bet Lats bihjajahs us kalnu palikt, un behdse us to pilssatinu Zoäru. 31. Tam bija arridsan samaitatam tapt, bet Latta labbad tappe tas pilssatinsch isglahbts un ne samaitahs. 32. Tad fazzija weens no teem engeleem us Lattu: nu tad feidjees un glahbees turpatt, jo es ne warru ne fo darriht, teekams tu us turren effi nahzis. 33. Un ta faule bija jau uslehfusi, kad Lats Zoära nahze. 34. Un tuhdat frütte ugguns un fehrs ar leelahm leesmahm no debbes wirs Sohdomu un Gomorru, un samaitaja pa wissam tohs paschus pilssatus, un wissu to klajumu, un wissus eedshwotajus ar wisseem semmes augeem. 35. Bet Latta seewa atgreejehs atpakkal (jebfchu tee engeli to bij aisleegufchi) un winna tappe par fahlsstabbu.

29. Ko fazzija tee engeli ais wahrteem?

30. Kurp behdse Lats?

31. Ka klahjehs tam pilssatinam Zoäram?

32. Ko fazzija weens no teem engeleem pehbige us Lattu?

33. Kad nahze Lats Zoära?

34. Kas notikke, kad Lats Zoära bij nahzis?

35. Kas notikke ar Latta seewu?

Mahzibas.

I. Tee trakkli Sohdomiteri tappe apstulboti preeksch Lati ta dirwim, kad tee swehti engeli Latta nammä bija, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka tee swehti engeli apfarga to deewabihjigu lauschu nammus.

(Tapehz pawehlees rihdös un walfarös Deewam, tad winsch tew arridsan sawus swehtus engelus par fargeem peefuhthös, kas tew un tawu nammu, un wissu, kas tew peederr, pasfargahs.)

II. Lats runnaja ar saweem snohtheem, ka tee lihds ar winnu isbehgtu no Sohdomas, bet tee smejhahs pahr to, fo mahzees no ta?

Atbildi:

Atbildi: Ka dauds zilweki paschi wainigi irr, kad tee nelaimé klufst.

(Tapehz peenem to labbu padohmu, fo tew Deews swehtös rakfös un zaur sawa wahrda fluddinaschanu no tawas muhschigas swehtibas un isglahbschanas no elles-ugguns dohd, zittabi tu pehz pahr tew paschu muhscham waimanas brehfti.)

III. Kad Deews Sohdomu gribbeja ar uggunim fadedsu nah, likke winsch papreeksch to deewabihjigu Lattu iswest, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews tohs deewabihjigus ar teem besdeewigeem ne kohpä isbelde.

(Tapehz pastahwi pee tawas deewabihjaschanas, un ne bihstees, jebfchu tuhksfoschi kistu pa tawu labbu, un desmits tuhksfoschi pa tawu kreisu rohku, jo Deews tew klahst stahm un irr taws patwehrums.)

IV. Tam pilssatinam Zoäram bij arridsan ar uggunim no debbesim samaitatam tapt, bet Latta labbad tappe tas no Deewa faudsehts, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews baschahrt wena weeniga deewabihjiga zilweka labbad dauds launus zilwekus faudse.

(Tapehz effi no wissas firds deewabihjigs, tad Deews neween tew, bet arridsan teem tawejeem un zitteem tewis labbad schehligs buhs, un tohs ne samaitahs launä deenä.)

V. Latta seewa irr atpakkal greefsees, jebfchu tas winnai bija aisleegts, un tappe par fahlsstabbu, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ko Deews pawehlejis, jeb aisleedhs, to buhs mums pa wissam wehrä nemt, un ne weenä leetinä pretti darriht.

(Tapehz turrees arridsan pa wissam pehz Deewa swehteem hausleem, un ne pahrlahpi tohs ne weenä leetinä, tad tew ne laitehs ne neeka.)

Swehtas Dohmas.

Sohdomä bij ugguns leefmas,
Tomehr Lattu glahbj pats Deews.
Deewa behrni buhs bes breefmas,
Kad tee launi bohjä ees.

Es no grehkeem fargaschohs,
Deews mann' isglahbs frdehstös.

Tas ohtrais padesmits Stahstz kà Ahbraäms no Deewa fahrdinahts tappis.

I Mohs. Gram. 22 Nod.

I. Ahbraämam bija no sawas gaspaschas Sahras weens weenigs dehls Jhsaäts wahrda, sawa wezzumâ veedsumnis, 2. un Deews bija Ahbraämam to apsohlishanu dewis, ka eefsch winna sehklas wif-fahm tautahm wirs semnes bija swehtitahm tapt. 3. Bet tas mihtlais Deews Ahbraämam kà no nejau-schi pawehleja, tam buhs scho dehlu tabs apsohlisha-nas nokaut, un Deewam par dedsamu uppuri uppu-reht. 4. Un to darrija Deews Ahbraämu fahrdina-dams. Jo Deews gribbeja redseht, arrig Ahbraäms winnam buhs paklausigs. 5. Bet Ahbraäms darrija weenteefigi, ko Deews winnam bija pawehlejis, 6. sin-nadams, ka tas pareisi un labbi irr ko Deews gribb, un tizzedams, ka Deews, kam ne kahda lecta ne eefpehama, no mirroneem atkal warr uszelt. 7. Un Ahbraäms gahje ar sawu dehlu us to kalnu Morija, tà, kà Deews winnam bij fazzijis. 8. Ahbraäms, tas
Jautaschanas.

1. Zif behrni bija Ahbraämam no tabs Sahras?
2. Kahdu apsohlishanu bija Deews Ahbraämam no winna dehla dewis?
3. Bet kahdu pawehleschanu dabuja Ahbraäms no Deewa?
4. Kapehz darrija to tas mihtlais Deews?
5. Ko darrija tad Ahbraäms?
6. Kapehz darrija Ahbraäms wiffas sawas lectas ween-teefigi?
7. Kur nogahje Ahbraäms ar sawu dehlu?
8. Ko nesse tas tehws sawa rohkâ?

tehws,

tehws, nehme to ugguni un to nasi sawa rohkâ, 9. Bet sawam dehlam Jhsaäkam dewe winsch to uppura mal-ku muggurâ nest. 10. Kad tee abbi kohpâ gahje, jau-taja us zellu tas dehls sawu tehwu, fur tas uppure-jams jehrs effohts? 11. Tas tehws atbildeja: Deews few gan isredsehs weenu jehru par dedsamu uppuri. 12. Tâ, kà tee tanni weetâ nahje, ko Deews Ahbraä-mam bija fazzijis, ustaisija tur Ahbraäms weenu al-tari un salikke to malku wirsu. 13. Pehz saistija winsch sawu dehlu Jhsaäku un likke to wirs to altari pa malkas wirsu. 14. Un kad Ahbraäms to nasi bij nehmis, un jau rohku issteepe, sawu dehlu nokaut, tad fauze Deewa engets no debbes: 15. Ahbraäm, Ahbraäm ne darri tam puisham ne neeka, jo nu es sinnu, ka tu Deewu bihstees, un ne effi taru weenigu dehlu fandsejis mannis labbad. 16. Un Ahbraäms apskattijahs un eeraudsija pakkat fewim weenu aunu, kas ar saweem raggeem kruhmös karrajahs. 17. Scho aunu nehme Ahbraäms un uppureja to par dedsamu uppuri sawa dehla weetâ. 18. Schi Ahbraäma pa-klausischana patikke Deewam itt lohti, 19. un Deews swehtija Ahbraämu no jauna, un apstiprinaja sawu apsohlishanu, ka eefsch winna sehklas wiffas semnes tautas swehtisees. 20. Schee stahsti irr weena preefsch-

9. Ko dewe winsch sawam dehlam nest?
10. Ko jautaja Jhsaäks no sawa tehwa us zellu?
11. Ko atbildeja winnam tas tehws?
12. Ko taisija Ahbraäms, us to weetu nahzie?
13. Ko darrija Ahbraäms ar sawu dehlu?
14. Kas tad tur notikke?
15. Ko fazzija Deewa engelis us Ahbraämu?
16. Ko eeraudsija Ahbraäms kruhmös?
17. Ko darrija Ahbraäms ar scho aunu?
18. Kà patikke Deewam Ahbraäma paklausischana?
19. Ko dabuja Ahbraäms par to no Deewa?
20. Kahda preefschshme bija schee stahsti?

shime

sihme us Kristu, to pafaul'es pestitaju, kas to brihd wehl nahkams bija. 21. Ittin ka Ahbraams sawu weenigu dehlu ne irr taupijis Deewa labbad, ta patt Deews arridsan muhsu labbad sawu weenigu dehlu ne irr faudsejis, bet to preeksch mums wisseem node-wis. 22. Ihsaaks ne bija ne ko launu darrijis, ka win-nam bij nokautam un uppurretam tapr: ta arridsan Kristus nenoseed'igs pee frusta kohka uppurehts un nokauts tappis. 23. Ihsaaks pats to uppura malku nesse: ta arridsan Kristus to frusta kohku pats nessis. 24. Ihsaaks bija pazeetigs un likkabs ferwi faistibt: ta arridsan Kristus ferwi likkabs guhstibt un faistibt un irr pazeetigi zeetis.

21. Ko tas preekschsihmeja, ka Ahbraams sawu weenigu dehlu ne taupija?
22. Ko tas preekschsihmeja, ka Ihsaaks nenoseed'igs bija?
23. Ko tas preekschsihmeja, ka Ihsaaks pats to uppura malku nessis?
24. Ko tas preekschsihmeja, ka Ihsaaks pazeetigs buhdams ferw lizzis faistibt.

Mahzibas.

I. Deews bija Ahbraamam to apfohlischanu dewis, ka zaur winna dehlu Ihsaaku winnam bija lohti augli-gam buht, un tomehr fazzija Deews us Abraamu: eij, nokauj tawu weenigu dehlu, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deewa zelli brihnischki un ne ismannijami.

(Tapehz nemmi wehra tohs Deewa zeltus tawa dsihwoschanas laika, tad tu atraddisi, ka Deews irr tew brihnischki waddijis.)

II. Deews Fahrbinaja Ahbraamu un pahrbandija to, ar: rig tas Deewam buhs paklausigs, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews sawus behrnus daschfahrt fahrbinaschanan erwebb.

(Tapehz peclubbsi Deewu, ka winsch tew arridsan fahrbinaschanas laika klacht stahwetu un no launahr wella fahrbinaschanahm pasargatu.

III. Deews

III. Deews suhtija sawu engesi, kas Ahbraamu no afi sins isleeschanas pasargaja, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews atfal sawus behrnus no fahrbinaschanas ispesti.

(Tapehz peesauzi Deewu fahrbinaschanas stundina, tad winsch tew teescham ispestihs. Jo Deews irr peetizzigs, kas muhs ne leef fahrbinah wairak, ne ka meh's spehjam panest.)

IV. Deews dewe Ahbraamam pehz tahs fahrbinaschanas no jauna to swehtischanu, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deewa behrnem Deewa fahrbinaschanas allaschin us labbu isdohdabs.

(Tapehz ne kurne prett Deewu, kad winsch tew fahbu nastu usleef, bet esfi pazeetigs un pastahwigs ar tawu zerribu us winnu, tad tawas behdas labbu gallu nem's.)

V. Ihsaaks bija weena preekschsihme us Kristu, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka tee wezzi un jauni Deewa raksti labbi saderr.

(Tapehz lass' tohs wezzus Deewa rakstus ar labbu apdohmaschanu, tad tu wairak preekschsihmes us Kristu atraddisi, un tapfi jo wairak tawa tizziba apspirinah's.)

Swehtas Dohmas.

Ahbraams grihb pehz Deewa prahtu
Nokaut sawu dehliu.

Kad Deews muhs ta fahrbinatu,
Kur winsch rastu tizzibu?

Dohd, af Deews, ka warru speht
Tew paklausigs ustizzeht.

Tas treschais padesmits Stahst's no Ihsaaka prezzeschanas. I Mohs. Graham. 24 Nov.

I. Kad Ahbraams jau wezz bija un labbi peedsihwojis, wehlejahs winsch no Deewa, ka win-

Fautaschanas.

1. Ko wehlejahs Ahbraams no Deewa wezz buhdams?

na dehlß Ihsaäkß gaspaschu apnemtu, 2. ne no tahn paganu meitahm, stary kurreem winsch dsihwoja, bet no saweem raddeem. 3. Tapehz suthija winsch faru junkuru Elieeseru wahrda, us faru dsinteni, 4. jo Ahbraäma rabdi dsihwoja eefsch to pilßfatu Naora. 5. Tur bija preefsch wahrteem weena uhdens-akka, fur tee lohpi tappe dsirditi: 6. pee schahß affas nahze wakkardß tahß meitas no ta pilßfata, uhdeni lohpeem smelt. 7. Un kad Elieesers pee tahß affas bija nahzis, luhdse tas to mihtu Deewu, ka winsch tam to meitu, to Deewß Ihsaäkam par bruhiti isredsejis, pee tahß affas parahditu. 8. Un tuhdat nahze ka no nejauschi no ta pilßfata weena jauna un skaisa jumprawa, Rebecka wahrda. 9. Winnaß tehws bija Beetwels, Ahbraäma raddineeks. 10. Kad winna faru traufu bija peesmehlufi, tezzeja Elieesers winnai pretti un fazzija: padohdi man jell kahdu uhdens malzinu no dsertees. 11. Un winna dewe tam dsert, un padßrdinaja winna sirgus arridsan. 12. Tad nomannija Elieesers, ka Deewß bij laimi dewis pee winna zetta; 13. jo ta Elieesers no Deewa bija luhßis, ka Deewß winnam us tahdu wiht parahditu, kurrari stary wiffahm pilß-

2. Kahdu weddeflu gribbeja Ahbraäms?
3. Kas tappe no Ahbraäma suthihtß, preefsch winna dehlu prezzeht?
4. Kur dsihwoja Ahbraäma rabdi?
5. Kas bija preefsch ta pilßfata wahrteem?
6. Kas nahze wakkardß pee schahß affas?
7. Kö luhdse Elieesers pee tahß affas no Deewa?
8. Kahda jumprawa nahze pee tahß affas?
9. Kas bija winnaß tehws?
10. Kö luhdse Elieesers no tahß jumprawas?
11. Woi winna to darrija?
12. Kö nomannija Elieesers?
13. Pee ka warreja Elieesers to nomanniht?

fata meitahm bij Ihsaäka bruheti buht. 14. Pehz apdahwanaja Elieesers to jumprawa ar selta sprahdß un ar diwi selta gredsenecim 15. un jautaja winnu: arrig winsch pee winnaß tehru nakßmahju warretu dabbuht? 16. Ta jumprawa atbildeja: Deewß gan. 17. Un to fazzijufi notezzeja ta mahßas un stahstija to tehwan, un rahdija tahß dahwanas. 18. Pa tam staryam pateize Elieesers tam Kungam sawam Deewom, ka winna padohms labbi bija ischßihrees. 19. Pehz masu brihdi nahze tahß jumprawas brahlis, Lahbans wahrda, no ta pilßfata, tas nehme Elieeseru ka weenu weesi pretti ar scheem wahrdeem: 20. nahz eefschä tu swehtihß ta Kunga, kam tu stahwi ahra? 21. Un kad Elieesers tanni nammä bij nahzis, prezzeja winsch pehz tahß jumprawas 22. preefsch Ihsaäku, sawa kunga Ahbraäma dehlu. 23. Tee atbildeja: tas nahß no Deewa ta Kunga, tapehz ne warram mehß ne to pretti runnaht. 24. Tad aizinaja tas tehws faru meitu un wajzaja to: gribbi tu libß eet ar scho wihru? 25. Ta jumprawa atbildeja: gribbu gan. 26. Un no rihta aiggahje Elieesers faru zellu ar to jumprawa. 27. Un tahß jumprawas brahlis

14. Ar to apdahwinaja Elieesers to jumprawa?
15. Kö jautaja Elieesers no tahß jumprawas?
16. Kö atbildeja ta jumprawa?
17. Kö darrija ta jumprawa, to fazzijufi?
18. Kö darrija Elieesers pa tam staryam?
19. Kas nahze Elieeseram no ta pilßfata pretti?
20. Kö fazzija Lahbans us Elieeseru?
21. Kö darrija Elieesers, tanni nammä nahzis?
22. Preefsch ka prezzeja Elieesers?
23. Kö tee winnam atbildeja?
24. Kö fazzija tas tehws us to jumprawa?
25. Kö atbildeja winna?
26. Kad aiggahje Elieesers ar to jumprawa?
27. Kö fazzija brahlis un mahßas winnai aiseijeh?

un mahfas swehtisa winnu sazzidami: tut essi muhsu mahfa, audsi eefsch tubkfstofchu tubkfstofcheem, un tawo dsummums lai pahrwalda tawu eenaidneeku wahrtus, 28. Un kad ta jumprawa bija nonahkusi us Ahbraäma mahjabm, eewedde to Jhsaäks winnas bruhgans, un apnehme Rebeckku par gaspaschu. 29. Un Jhsaäks mihleja to, un tee dsihwoja labbi kohpā, un Deews swehtija tohs.

28. Kas nehme to jumprawu pretti Ahbraäma mahjās?

29. Kā dsihwoja Jhsaäks ar to Rebeckku kohpā?

Mahzibas.

I. Ahbraäms ne gribbeja weenu weddeflu no paganeem, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka pee prezzešanas us Deewa atfischamu irr jaraugahs.

(Tapehz ne saprezzejees ar tahdu, kas Deewu ne atfist un pahstarus ne mahf, neds aridsan lauj tawam behrnam tahdu apnemt. Kā tur warr Deewa swehtiba buht? jo kas Deewu ne atfist un ne mahf pahstarus, tas irr pagans, jebfchu tas krisihts irr.)

II. Rebeckka bija weena baggata wihra meita, un tomehr winnai bij jaet, lohpus kohpt, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka wezzakeem buhs sawus behrnus un au-dseknus pee darba turreht.

(Tapehz ne nurdi, kad tehws un mahfe, jeb fainneeks un fainneeze tew peespeesch pee darba.)

III. Ahbraäms gahdaja par sawu dehlu, Fa tas labbu feewu dabbutu, un Beetuels par sawu meitu, Fa ta labbu wihru dabbutu, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka behrneem ne buhs bes wezzaku sinnas apprezetees.

(Tapehz apdohmajees papreefch labbi un farumajees papreefch ar taweem wezzakeem un raddeem, kad tu gribbi lauliba dohtees; jo feewu jeb wihru ne warram padrmai-nist, neds pahrdohht, kā kahdu zittu leetu, kas mums wairis ne patihf.)

IV. Re

IV. Rebeckkas raddi sazzija: tas nahf no Deewa, tapehz mehns ne warram nefo pretti runnaht, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Kad mehns redsam, ka kahda leeta no Deewa nahf, tad ne buhs mums pretti runnaht.

(Tapehz fargees, kahdu leetu, kas no Deewa nahf, sa-jaukt un zaur wallobahm isnihzinaht.)

V. Rebeckka tappe papreefch aizinata un jautata, arrig winna gribboti Jhsaäku par wihru apnemt, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka wezzakeem ne buhs ar warru peespeest sawus behrnus, scho jeb to apnemt.

(Tapehz lauj tawam behrnam wathu, ka winsch few ismelle tahdu laulafu draugu, kas winnam patihf, kad tas tikkai gohdigs un deewabihjigs irr, un ne flattees tikkai us bagga-tibu; jo ne tew, bet winnam, buhs ar to dsihwoht.)

Swehtas Dohmas.

Elieesers fawas leetas

Gribb ar Deewu fahft un beigt

Tapatt buhs tew wiffas weetas

Deewu luhgt un Deewu teift.

Rihts tā, kā wakkards,

Winfch pee darbeem fekmes dohs.

Tas zettortais padefmits Stahsts no Cesawa un Jehkaba. I Mofs. Gram. 27 Mod.

1. Jhsaäkam, Ahbraäma dehlam bija diwi dehli, no fawas gaspaschas Rebeckkas peedsimmuschi un tee bija dwihni. 2. La pirindsimmuscha wahrds bija Cesaws 3. un tas bija spalwains pahf wiffahm

Jautaschanas.

1. Ift dehli bija Jhsaäkam?

2. Kā bija ta pirindsimta wahrds?

3. Kahda ahda bija Cesawam?

sawahm meesahm. 4. Las jaunakais bija gluddens, 5. Zehkabs wahrda. 6. Cesaws tappe meddineeks un semmeskohpejs, 7. bet Zehkabs bija deewabihjigs wihrs un palikke telstis jeb mahjas. 8. Un Zhsaaks mihleja wairak to Cesawu, 9. bet Rebecka, ta mahte mihleja wairak to Zehkaba. 10. Kad Zhsaaks bija wezz tappis, tad winna azzis bija tumschas mettufchees, ka winsch labbi ne redseja. 11. Tapehz dsihrehs tas sawus behrnus fwehtih. 12. To wisslabbaku fwehtischanu bija winsch ne tam deewabihjigam Zehkabam, bet Cesawam nodohmajis. 13. Un tapehz fazzija winsch us Cesawu: aiseij lauka un meddi man kahdu meddijumu, un fataisi man wirrumus, itt ka es eezeeniju, tad es ehdischu, ka manna dwehsele tew fwehti, wirms es mirstu. 14. Rebecka to dsirdejusi 15. mekleja to fwehtischanu preeksch Zehkaba ar gudribu dabuht. 16. Un winna fazzija us Zehkaba: eij un atnessi man no lohpeem divi dischanus absisichus, tohs fataisichu es par gahrdeem wirrunneem, un tew buhs tohs tehwan no- nest, itt ka buhtu tu Cesaws. 17. Zehkabs gan at-

4. Kahda ahda bija tam ohtram?
5. Ka bija ta ohtra wahrds?
6. Kahda buhschanâ dewehs Cesaws?
7. Wet kahda buhschanâ dewehs Zehkabs?
8. Kurru mihleja tas tehws?
9. Wet kurru mihleja ta mahte?
10. Ka klahjehs Zhsaakam wezzumâ?
11. Ko dsihrehs Zhsaaks darriht?
12. Kurram bija winsch to labbaku fwehtischanu nodohmajis?
13. Ko pawehleja winsch Cesawam?
14. Kas bija to dsirdejis?
15. Ko dohmaja Rebecka, to dsirbedama?
16. Kahdu padohmu dewe winna Zehkabam?
17. Ko fazzija Zehkabs pretti?

bilbeja

bilbeja sawai mahte: Cesaws, mans brahlis irr spalwains wihrs un es esmu gluddens, un tas warr notift, ka tehws manni ka kahdu krahpneeku nolahd un ne fwehti. 18. Wet ta mahte fazzija: lai tee lahsti pateek us manim, klausi tu tiffai mannam wahrdam. 19. Kad tas wirrumus nu gattaws bija, apwille Rebecka Zehkabam Cesawa drehbes, 20. un tahs kaslenu abdas aplikke ta mahte apkahrt winna rohkahm un apkahrt winna fakla plikkumu. 21. Kad nu Zehkabs pee tehwa bija nahzis, fazzija Zhsaaks tas tehws: kas effi tu man dehls? 22. Zehkabs atbilbeja: es esmu taws pirmdsinimis dehls, zekkes un ehdi no manna meddijuma, ka tawa dwehsele mami fwehti. 23. Zhsaaks jautaja wehl: ka effi tu to tik driht atraddis? 24. Zehkabs atbilbeja: tas Rungs taws Deews lifte man to fastapt. 25. Zhsaaks gan nomannija, ka ta balfs ar tahm runnahm ne wissnotal faderreja 26. tapehz fazzija tas tehws: nahz jell schurp, 27. un Zhsaaks aptaustija winna rohkas un fazzija: ta balfs irr gan Zehkaba balfs, bet tahs rohkas irr Cesawa rohkas. 28. Un tas tehws ne pasinne to, un ehde no tahs barribas, un dschere no ta

18. Wet ko apsohlijahs ta mahte?
19. Kahdas drehbes apwille ta mahte Zehkabam?
20. Ko darrija ta mahte ar Zehkaba gluddenu faklu un gluddenahm rohkahm?
21. Ko fazzija Zhsaaks, kad Zehkabs pee winna nahze?
22. Ko atbilbeja Zehkabs?
23. Ko jautaja Zhsaaks wehl?
24. Ko atbilbeja tad Zehkabs?
25. Ko dohmaja tas tehws?
26. Ka gridbeja Zhsaaks sawu dehlu pasist?
27. Ko fazzija Zhsaaks, kad winsch Zehkaba rohkas bija aptaustijis?
28. Woi Zhsaaks pasinne Zehkaba?

winna

wihna, fo Zehkabs tam bija preekschâ zehlis. 29. Pa-ehdis fazzija winsch us Zehkabu: nahz jell schurp un skuhpsli man. 30. Kad Zehkabs to darrija, sa-ohde Zhsaäks Cesawa drehbju smarscha (fo Zehkabs bija apwiljis) un tizzeja to, to wezzaku dehlu Cesawu es-fam. 31. Un tas tehws dewe Zehkabam dijschanu swehtischanu un beidse winnu swehtihrt ar schein wahrdeem: 32. effi kungs par taweem brableem un tawas mahtes behrni lai tawâ preekschâ paklannahs. Nolahdehts lai irr, kas tewi nolahd, un kas tew swehti, tas lai irr swehtihrt. 33. Un tà eedabbuja Zehkabs zaur fawas mahtes gudribu to labbaku swehtischanu, fo Zhsaäks wezzakam dehlam bija wehlejis. 34. Bet wiss tas notikke pehz Deewa prahta. 35. Jo Deews bija tai mahtei papreeksch fazzijis: tas wezzakais kalpohs tam jaunakam. 36. Tâ kâ Zehkabs bija isgahjis, nahze Cesaws no meddischanas un fataifija arridsan tehvam wirrumus un eenesse tohs. 37. Zhsaäks tuhdat jautaja: kas tu effi? 38. Cesaws atbildeja: es esnu Cesaws, taws dehl, tas pirmdsuntais. 39. Tad istruhzinajahs tas tehws warren lohti un nomannija, ka tas ne pehz fawa, bet pehz Deewa prahta bij notizzis, 40. un fazz-

29. Ko fazzija tas tehws pa-ehdis?

30. Kas notikke pee tahs skuhpslischanas?

31. Kahdu swehtischanu dewe Zhsaäks Zehkabam?

32. Ar kahdeem wahrdeem beidse Zhsaäks Zehkabu swehtihrt?

33. Zaur fo eedabbuja Zehkabs scho swehtischanu?

34. Woi tas wiss tilkai ka no nejaufchi notizzis?

35. Ko bija Deews tai mahtei papreeksch fazzijis?

36. Kad nahze Cesaws no meddischanas?

37. Ko jautaja Zhsaäks no Cesawa?

38. Ko atbildeja Cesaws?

39. Ko nomannija Zhsaäks?

40. Ko fazzija winsch us Cesawu?

zija us Cesawu: ak! taws brahlis ne fenn papreeksch irr nahzis ar wiltu un tawu swehtischanu panehmis, un tas arridsan paliks swehtihrt. 41. Kad Cesaws to dsirdeja, nofkumne tas pahrleeku un cesahze raubadt, 42. un fazzija: irr tew tab weena patti swehtischanu? swehti man arridsan. 43. Un Cesaws dabbuja arridsan weenu swehtischanu, bet Zehkabam palikke ta wisslabbaka swehtischanu. 44. Tam Cesawam gan ne kllia pahri darrihts. 45. Jo tas bija sawu pirmdsimschanas teesu par weenu lehzu wirrumu Zehkabam fenn papreeksch pahrdewis. 46. Bet tomehr nihdeja Cesaws Zehkabu tahs swehtischanas deht, un fazzija ar sew paschu runnadams: 47. gan driht nahks mannam tehvam behdu deenas, jo es no-kaufchu sawu brahli Zehkabu.

41. Ko darrija Cesaws, to dsirdejis?

42. Ko fazzija Cesaws?

43. Woi tad Cesaws ne kahdu swehtischanu ne dabbuja?

44. Woi kluâ Cesawam pahri darrihts?

45. Par fo bija Cesaws Zehkabam sawu pirmdsimschanas teesu pahrdewis?

46. Kahda sirds bija Cesawam prett Zehkabu?

47. Kâ baibija Cesaws Zehkabu?

Mahzibas.

I. Zhsaäks dsihrehs, fawus behrenus preeksch fawas mirschanas swehtihrt, fo mahzees no ta?

Utbildi: Ka wezzakeem, pirms winni mirst, buhs saweem behreem to swehtischanu doht.

(Bet behreem buhs arridsan mekht, ka tee warr tahs swehtischanas zeemigi buht, zittadi teem ta swehtischanu ne palihst nenecka.)

II. Zehkabs bija deewabihjigs un eedabbuja to wisslabbaku swehtischanu, jehschu tas tehws to zittadi bija nodohmajis, fo mahzees no ta?

Utbildi: Ka deewabihjajana ne irr welta.

(Tapeh; effi un paleez deewabihjigs. Jo deewabihjafchana pee wiffahm leetahm derr, un winnai irr ta apfohlifchana tahs laizigas un muhschigas labklahfchanas.)

III. Jhsaaks fazzija: Jehkabs irr weenreis no mannim fwehtih's, un tas arridsan fwehtih's paliks, fo mah; zees no ta?

Atbildi: Ka tehwa un mah'tes fwehtifchana' irr leels speh's.

(Tapeh; buhs tew tawu tehwa-un mah'ti zeenih't un gohdâ turreht, ka tew labbi klahjah's un tu ilgi dshwo wirs semmes. Wet fargees no winnu lahseem. Jo ta, ka wezzaku fwehtifchana behrneem nammus ustaisa, ittin tapat winnu lahfit tohs isphofsta.)

IV. Deews bija papreeksch fazzijis: tas wezzaks tam jaunafam kalpohs, un tas arridsan ta notikke, fo mah; zees no ta?

Atbildi: Ko Deews nodohmassis, tam buhs arridsan notikt.

(Tapeh; effi meerâ ar Deewa nolikfchana'hm, jo tawas ruhpefchanas un behdaschanas tahs zittadi ne padarrihs: un ne bihstees par wellu un launeem zilwefeem: jo kas tew no Deewa mehleh'ts, to neweens ftagis tew ne nemê.)

V. Besaws nihdeja Jehkabu tahs fwehtifchanas labbad, un tihkaja Jehkabu nokaut, kas tomehr palikke fwehtih's, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka ta nihdeschana' irr nihna leeta, un tomehr neneeka ne palih'df.

(Tapeh; ne nihdi zittu, kad Deews tam fo labbu peemett; jo ftagis, kas zittam to labbu ne nowehl, ehd sawu paschu firbi.)

Swehtas Dohmas.

Jehkabs fwehtifchana' dabbu,
 Ko tehws ohtram wehlejis.
 Ta neweens tew nems to labbu,
 Ko Deews tewim nolizzis.
 Zeetees tikkai masu brihd',
 Jo peh; lectus faule spihd'.

Tas

Tas peektais padefmits Stahst's no Jehkaba fapna.

I Mohf. Graham. 28 Nod.

I. Jehkabs ne warreja drohschi dshwoht sawa tehwa namma, 2. jo winna wezzakais brahlis dshrahs winnu nokaut. 3. Rebekka, ta mah'te to isklauhfjufi, dewe Jehkabam to padohmu, ka winnam bij pee Lahbanu, sawas mah'tes brahli behgt un turpat weenu no winna meitahm apnemf. 4. Tam wezzam tehwa'm Jhsaakam arridsan tas padohms patikke, 5. un dewe tam no jauna us zellu weenu labbu fwehtifchana'. 6. Jehkabs labbu strehki ftagijis peektusse, un newarreja nakts-mahju sneegt, jo saule jau bija nogahjufi. 7. Tapeh; apgullahs winsch laukâ, 8. un nolikke sew weenu afimini pagahwê. 9. Tanni paschâ nakti redseja Jehkabs fapni, ka treppes bij zeltas wirs semmes, 10. kurru wirsgals sneedse lih'df debbesim. II. Pahr schahm treppehm kahpe tee Deewa engeli, 12. un Deews tas kungs stahweja pa wirsu, 13. un fazzija: to semni, wirs fo tu gulli,

Sautafchanas.

1. Ka klahjeh's tam gohdigam Jehkabam sawa tehwa namma?
2. Kapeh; ne warreja winsch tur drohschi dshwoht?
3. Kahdu padohmu dewe ta mah'te winnam?
4. Woi tas tehws ar to padohmu bija meerâ?
5. Ko dewe Jhsaaks Jehkabam us zellu?
6. Kas notikke Jehkabam us zellu?
7. Kur winsch apgullahs?
8. Ko likke winsch sawâ pagahwê?
9. Ko redseja Jehkabs to paschu nakti fapni?
10. Zil leelas bija tahs treppes?
11. Kas kahpe pahr schahm treppehm?
12. Kas stahweja pa wirsu?
13. Ko fazzija Deews us Jehkabu?

dohschu

dohschu es tew un tawam dsimumam un zaur tew un tawu sehlu, 14. tas irr, zaur Kristu Jesu, kas no tawas zits taps zilweks peedsummis, taps wifas semmes zitis swehtitas. 15. Schis fapnis bija weena Deewa parahdischana no ta nahkama pestitaja. 16. Tahs treppes eesihme muhsu Kungu un pestitaju Jesu Kristu. 17. Las wirsgals sneedse to debbesi, tas eesihmeja, ka Kristus buhs pateef Deews no debbesim. 18. Las ohtrs gals bija wirs semmes, tas eesihmeja, ka Kristus Deewa dehs arridsan zilweks taps wirs semmes. 19. Tee engeli kahpe pahr tahm treppehm, tas eesihmeja, ka meh's zaur Kristu pee muhsu debbesu tehwa nahkam. 20. Kad nu Jehkabs no sawa meega atmohdahs, bihjajahs winsch un fazzija: ka zeenijama irr schi weeta, schè newa zits, ka Deewa nams, un schè irr tee debbes wahrli. 21. Un Jehkabs zehlehs no rihta agri im nehme to akmini, kas tam bija pagahwè bijis, un uszehle to par sihmi. 22. To paschu weetu nosauze winsch Beteli, 23. tas irr Deewa nams. 24. Un Jehkabs apfohlijahs Deewam: ja Deews winnu liss atkal ar meeru pahreet sawa tehwa nammâ, no kurrenes

14. Kas tohp zaur Jehkaba sehlu sawastis?
15. Ka tohp schis fapnis istahstis?
16. Ko eesihme tahs treppes?
17. Kas tohp zaur to eesihmehts, ka tas wirsgals lihds debbesim sneedse?
18. Kas tohp zaur to eesihmehts, ka tas ohtrs gals wirs semmes bija?
19. Kas tohp zaur to eesihmehts, ka tee engeli pahr tahm treppehm kahpe?
20. Ko fazzija Jehkabs, kad winsch no meega atmohdahs?
21. Ko darrija winsch ar to akmini?
22. Ka nosauze winsch to paschu weetu?
23. Kas tas irr Betele, muhsu walloda?
24. Ko apfohlijahs winsch Deewam?

winsch

winsch bija aisgahjis, ka winsch tanni weeta gribboht ustahst basnizu, un tai doht to definitu teesu no wifas sawas mantas. 25. Un Jehkabs pamette to weetu, kur winsch bija gullejis, un aisgahje us to pilssatu, kas tappe faukts Ubran, 26. kur winna mahtes brahlis Lahbans dsihwoja.

25. Kur aisgahje pehz Jehkabs?

26. Kas dsihwoja no Jehkaba raddeem tanni pilssata?

Mahzibas.

I. Jhsak's dewe Jehkabam labbu swehtischanu us zellu, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka mezzakeem buhs saweem behrneem us zellu to swehtischanu lihds doht.

(Tapehz ne buhs mums sawus behrnus ka lohpus islaist us kahdu zellu, bet tohs swehtist ar Deewa luhgschanahm un wissu labbu wehleschanahm.)

II. Jehkabs labba pamette tehwa nammu, ne ka winsch kilda ar sawu brahli dsihwotu, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka mums buhs saweem prettineekem zellu greest.

(Tapehz ne turrees zittam pretti, kas ar tew griib bahrtees un eemeslus melle, bet ja tu prahtigs effi un griibi labba meerâ dsihwoht, tad atraujees no tahda.)

III. Jehkabs, laukâ weens gulledams, redseja Deewu fapni, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews daschkahrt parahbijees saweem behrneem, kad tee kahda tukschâ weeta weentuki bijuschi.

(Bet tomehr ne gaidi weli us jaunahm parahdischanahm, griibedams meschds un laukds ka traks zilweks allotees. To mums irr tahs skaidras parahdischanas Deewa wahrda. Tatschu labbi irr, kad zilweks daschu reisi, weens buhdams, no deewischlahm un debbestigahm leetchm dohma.)

IV. Jehkabs fazzija: Ka zeenijama irr schi weeta, schè ne irr zittadi, ka Deewa nams, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka mums buhs zeenist Deewa nammu, kas Deewam swehtisht.

(Tapehz

(Lapeh; fargees Deewa nammâ jeb basnijâ ee-eet bes zeenischanas, kâ kahdâ frohgâ, bet krihti zellôs Deewa nammâ preeksch tawa Deewa swehta waiga, til labbi ee-eebam, kâ iseedam, un ne apgabni Deewa nammâ ar smeekleem, snauschanas jeb us zittu wihsî, kas ne klabjahs.)

V. Jehkabs apsohlijahs, Deewa nammam to desmitu teesu doht no wiffas sawas mantas, fo mahzees no ta?

Utbildi: Ka mums buhs apdohmaht Deewa nammâ un tohs, kas Deewa nammâ kalpo.

(Lapeh; pecluhdfti Deewu, ka winsch tew swehtitu. Bet kad Deews tew swehtijis, tad ne aismirfti no tawas swehtibas wiffabu labbu isdallist tam, kas tewi mahza. Jo kas tam altaram kalpo, tam buhs arridsan no altara dsihwoht.)

Swehtas Dohmas.

Zaur tew semm' un debbes fa-eet

Jesu Deews un zilweziufsch.

Zu tahs treppes, fur warr pa-cet

Debbests, es nabbadsufsch.

Ne nogruhd mann, mihtakais!

Jo tu effi pestitais.

Tas festais padesmits Stahstis no Jehkaba kalposchanas.

I Mohs. Graham. 29 Nod.

I. Jehkabs aisgahje pee Lahbana, 2. tas bija winna mahtes brahlis, 3. un dsihwoja eeksch ta pilksata, kas tappe faukts Ubrana. 4. Schim Lahbanam bija diwi meitas. 5. Tahs wezzakas wahrds

Zautaschanas.

1. Kur aisgahje Jehkabs?
2. Kas bija Lahban?
3. Kur dsihwoja Lahban?
4. Zif meitas bija Lahbanam?
5. Kâ bija tahs wezzakas wahrds?

bija Leâ, 6. un winnas azzis bija pawahjas. 7. Tahs jaunakas wahrds bija Raële, 8. un tai bija dischanas un skaisis gihmis. 9. Echo jaunaku fastappe Jehkabs 10. pee weenas affas 11. ar tahm awin, kas winnas tehvam, Lahbanam peederreja, jo winna gannija tahs. 12. Un Jehkabs nowehle to afmini no tahs affas zauruma, un dsirdinaja tahs awis, 13. un pasazzija Raëlei, ka winsch effoht winnas tehwa mahsens (mahsas dehs). 14. Tad tezzeja Raële us pilksatu un stahsija to sawam tehvam. 15. Un Lahbanas gahje Jehkabam pretti, un apkampe winnu un skubpsija to un eewedde to sawâ nammâ. 16. Tannî paschâ nammâ nekâs Jehkabam tâ ne patifke, kâ ta skaisa un dischana Raële. 17. Kad nu Lahbanas ar Jehkabu eefahje runnaht, arrig tas gribbetu winnam kalpoht par kahdu algu; 18. tad fazzija tudal Jehkabs: Es gribbu tewim kalpoht septimus gaddus par tawu jaunaku meitu. 19. Un Lahbanas ne ilgi apdohmamees atbildeja: labbat es dohmu winnu tewim, ne kâ zittam wihrum, paleez tiffai pee mannis. 20. Un Jehkabs bija pee Lahbana par

6. Kahda kaite bija tai Leâi pee gihmja?
7. Kâ bija tahs jaunakas wahrds?
8. Kâ isstattijahs Raële?
9. Kurru fastappe Jehkabs papreeksch?
10. Kur satifke winsch to?
11. Kahds bija Raëles darbs?
12. Ko barrija Jehkabs pee tahs affas?
13. Ko fazzija Jehkabs Raëlei?
14. Ko barrija tad Raële?
15. Ko barrija tad Lahban?
16. Kas patifke Jehkabam Lahbana nammâ?
17. Ko runnaja Lahbanas sawâ nammâ ar Jehkabu?
18. Ko fazzija Jehkabs?
19. Ko atbildeja Lahban?
20. Zif ilgi kalpoja Jehkabs par Raëli?

kalpu septinus gaddus, par to Raële. 21. Un winsch schittahs, tohs gaddus tiffai deenas effoschus, tik mihi turreja tas to Raëli. 22. Bet kad tahs kahsas tappe turretas, peewihle Lahbans sawu snohu un lifke sawu wezzaku meitu bruhstes-gultâ. 23. Un Jehkabs ne nomannija to un gulleja pee tahs. 24. No rihta apskaites Jehkabs lohti, to wiltu fajusdams, un fazzija us sawu tehwozi! negg es par Raëli, sawu jaunaku meitu esnu kalpojis, kam tu tad man effi peewihlis? 25. Lahbans atbildinajahs, fazzidams: muhsu semmè ne mehds isdoht to jaunaku preekseh tahs virndsummuschas. 26. Un Lahbans fohlija winnam arridsan to ohtru meitu klahst doht, ja winsch wehl zittus septinus gaddus tam kalpotu. 27. To arridsan Jehkabs darrija, 28. un tà apnehme winsch diwi mahsas par seewahn. 29. Bet Jehkabs mihleja to skaitu Raëli wairak, ne kâ to nejauku Leii. 30. Kad to Deews redseja, ka Leä ne tappe zeenita, tad darrija Deews Leii augligu, bet Raële palifke dauds gaddus ne-augliga. 31. Un tahs mahsas nihdejahs weena ohtru, 32. un tam gohdigam Jehkabam tadeht dauds bija ja-zeesch. 33. Wiffupheh kalpoja Jehkabs Lahbanam wehl septinus gad-

21. Woi Jehkabam ne tappè garsch laiks?
22. Kahda spihle notifke Jehkabam kahsas?
23. Woi Jehkabs to ne nomannija?
24. No fazzija Jehkabs no rihta?
25. Kâ isrunnajahs Lahbans?
26. Kâ faderreja tee no jauna?
27. Woi Jehkabs bija meerâ ar to?
28. Ilk seewas tad Jehkabs apnehme?
29. Kurre winsch wairak mihleja?
30. Kâ tad Deews darrija?
31. Kâ faderrejahs tahs mahsas?
32. Kâ klahjehs tad Jehkabam to brihdi?
33. Ilk ilgi kalpoja Jehkabs par tahm faderretahm awim?

dus

dus par tahm awim, fo winsch bija faderrejis. 34. Un Deews swehtija Jehkabu, ka winna lohpi, fo tam Lahbans bija noschfihris, warren augligi tappe.

34. Kâ swehtija Deews Jehkabu?

Mahzibas.

I. Raëlei bija skaitu un dischans gihmis, bet winnai bija nemeerigs prahts, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka zilwekam ne buhs leeltees un leppotees ar sawu skaitumu.

(Fo winnam warr truhkums buht zittâ leetâ. Tapeh ne rauges us meesas skaitumu, bet ka tawas firds prahts skaitu, tihrs, jauks un gohdigs buhtu.)

II. Leä ne bija skaitu un dischans gihmis, bet Deews padarrija winnu augligu, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka mums ne buhs zilweku tapeh nizzinast, kad winnam ne irr jauks gihmis.

(Fo tahs warr no Deewa ar zittu labbumu apdawanahst buht. Tapeh ne apsmiej zilweku, kas ne labbi isfattahs. Kas warr few pascham zittadu meesu doht, kâ Deews tam dewis? Kas zilweka gihmi un meesu apsmiej, kas apsmiej Deewa raddijumu.)

III. Jehkabs kalpoja septinus gaddus par to Raëli, un schittahs, tohs gaddus tiffai deenas effoschus, tik mihi tas to turreja, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka ta ihsta mihlestiba stipraka irr, ne ka ta nahwe.

(Tapeh un wehl leelakai buhs tawai mihlestibai prett Deewu buht. Teem gaddinem, kurre tu scheid dshwo, buhs tew kâ deenahm buht, un tew ne buhs apnikt, Deewam ar preeku kalpoht. Fo, jo karsaka tawa mihlestiba prett Deewu buhs, jo masak tu apnikti Deewam pah gohdu dshwoht, un jo leelaks arridsan buhs taws preek debbesis.)

IV. Jehkabs diwi mahsas us weenu reisi apnehmis, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews dascham lahwis, kas tomehr mums ne irr brihw darrist.

(Tapeh ne rauges us to, fo zitti ne pareisi darra, bet rauges us to, kas tew peltahs.)

V. Deews

V. Deews darrija Leü angligu, bet Kacli darrija winsch us dauds gaddeem ne angligu, fo mahzees no ta?

Uebildi: Ka behrni irr dahwanas ta wiffaugstaka Deewa.

Tapehz buhs tam, kam Deews behrnuß dewis, tohs ar pateifchanu no Deewa rohkahm pretti nemt, kà kahdu nolitu mantu, fo Deews atkal no winna rohkahm prassihß, ja winsch sawus behrnuß ne audfina eeksch deewabihjaschanas un wiffadas Deewa patifschanas.

Stwehtas Dohmas.

Zehkabs eemihl kaistu seewu

Bet winsch tapehz zeetis gann.

Iai, kas prezze, peeluhds Deewu,

Las dohs labbu isdohfchan.

Ne raug kaistu, baggatu,

Mefle tiffai gohdigu.

Tas septitais padefmits Stahsts kà Zehkabs us sawu tehwa semmi at- kal pahrgahjis.

I Mohs. Grahm. 32 un 33 Nod.

I. Nad Zehkabs diwidemits un weenu gaddu Lahbanam bija kalpojis, 2. sazzija Deews us Zehkabu: greefees atkal us tarwu tehwa-semmi un pee tarweem rabdeem, un es buhschu ar tewim. 3. Zehkabs bija paklawfigs Deewa wahrdam un aisgahje no Lahbana 4. ar sawahm seewahm, behrneem, saimi, lohpeem, un ar wiffu sawu mantu. 5. Us zellu sa-

Zautaschanas.

1. Zif gaddus Zehkabs Lahbanam kalpoja?
2. Ko sazzija Deews us Zehkabu?
3. Woi Zehkabs arridsan to darrija?
4. Ko wedde Zehkabs lihds ar sewim?
5. Ko satikke winsch papreeksch us zellu?

tiffe

tiffe winnam papreeksch tee Deewa engeli, 6. un tohs eeraudsidams sazzija winsch: schee irr Deewa farra spehks. 7. Pehz to tappe Zehkabam sazzihß, ka winna brahlis Gesaws, kas winnu gribbeja nokaut, winnam pretti nahkoht, ar tshetshimts wihtreem. 8. Tad bihjajahs Zehkabs tohti 9. un melleja paligu pee Deewa eeksch Deewa luhgschanas, 10. kurrà winsch arridsan schohs wahrduß sazzija: Kungs es ne esnu zeenigs wiffas tahs apschelofschanas un peetizibas, fo tu tawam kalpam parahdijis effi: jo ar scho speeki esnu es tuffsch pah scho Jardanas uppi pahrgahjis, un nu esnu es par divi pulkeem tappis. II. Pehz to suhtija Zehkabs sawam brahlam Gesawam dahwanas pretti no saweem lohpeem. 12. Bet tohs zittus laudis un lohpus, kas teem yirmajeem paklat gahje, schfihre winsch diwejds pulks, un pamette leelu starpibu starp ikweenu pulku, 13. tà dohmadams: ja Gesaws gribbehs weenu pulku apkaut, tad tomehr tas ohts pulks warrehs ismukt. 14. To paschu nakti, kad Zehkabs weens pats kahdà weetà bija valizzis, raugi tad weens wihrs zihstejahs ar winnu 15. lihds masu gaismu 16. ar tahdu spehku, ka Zehkabam weens lohjeklis pee ziffas zihststoh tappe isgreesß, un winsch no ta laika klibboja sawu muh-

6. Ko sazzija Zehkabs, tohs eeraudsidams?
7. Kas tappe Zehkabam us zellu sazzihß?
8. Kà bija Zehkabam ap firdi, kad winsch to bürdeja?
9. Kur melleja Zehkabs paligu?
10. Kà sazzija Zehkabs sawà luhgschanà us Deewu?
11. Ko suhtija Zehkabs Gesawam pretti?
12. Ko darrija Zehkabs ar saweem laudim un lohpeem?
13. Ko tad Zehkabs to darridams dohmaja?
14. Kas notikke Zehkabam to paschu nakti?
15. Zif ilgi bija ta zihsteschana?
16. Kas notikke Zehkabam eeksch tahs zihsteschanas?

5

schu

schu ar sawu zisku. 17. Un kad tas wihrs gribbeja sawu zeltu eet, turreja Zehkabs winnu stipri un saz-
zija: es tew ne palaidischu, ja tu man ne swehti.
18. Un tas wihrs swehtija Zehkabu sazzidams: tawam
wahrdam ne buhs wairs Zehkabam fauktram tapt, bet
Israels: 19. jo tu effi zihnjees ar Deewu un zilwe-
keem un effi pahrspehjis. 20. Zehschu schis wihrs
Zehkabam sawu wahrdu ne sazzija, tomehr Zehkabs
nomannija, fa tas pats Deewa dehs bijs; 21. tapehz
sazzija winsch: es esinu Deewu no waigu waiga redse-
jis un manna dwehsele itr isglabhta. 22. Kad ta fau-
le jau bij lehkusi, eeraudsiija Zehkabs sawu brahli
Gesawu nahkam ar tschetrfimts wihreem. 23. Un
Zehkabs klannijahs septinas reises pee semmes tee-
kams winsch pee sawa brahla klast tappe, 24. un
winna seewas un behrni klannijahs arridsan. 25. Bet
Gesaws tezeja tam pretti, un apkampe to, un mettehs
apfahrt winna kakla un skuhpsijija to, un tee raudaja
abbi. 26. Gesaws ne gribbeja peeneim eesahkunnâ
tahs dahwanas, bet tomehr us Zehkaba luhgschanu
winsch tahs nehme. 27. Un Gesaws atgreesehs pa
sawu zeltu, un Zehkabs aisgahje us sawu tehwu-

17. Ko sazzija Zehkabs us to wihru, kad tas gribbeja sawu
zeltu eet?
18. Kahdu wahrdu bewe tas wihrs Zehkabam?
19. Ko sazzija tas wihrs wehl us Zehkabu?
20. Woi kad Zehkabs pasume to wihru, un kas bija tas
pats?
21. Ka isfauze Zehkabs to nomannidams?
22. Ko eeraudsiija Zehkabs no-rihta?
23. Ko darrija Zehkabs, sawu brahli Gesawu eeraudsi-
dams?
24. Ko darrija Zehkaba seewas un behrni?
25. Ko darrija Gesaws, Zehkabu redsedams?
26. Woi peenehmc Gesaws tahs dahwanas?
27. Kur aisgahje abbi?

semni

semni un pee saweem raddeem ar meeru. 28. Un pehz
winsch mahjoja Beteli, fur Deews winnam bija
parahdijees sapni. 29. Un Zehkabs ustaisija teitan
weenu altari tam stipram Deewam 30. un kalpoja
Deewam tam wiffaugstakam, sawam Kungam.

28. Kur dsihwoja pehz Zehkabs?

29. Ko ustaisija Zehkabs Beteli?

30. Ko darrija Zehkabs pee ta altara?

Mahzibas.

I. Zehkabs us Deewa pawehleschanu sawu zeltu aisee:
dams fatikke swehtus engelus, fo mahzees no ta?

Utbildi: Kas us Deewa zelkeem eet, to swehti engeli
pawadda un pasarga.

(Tapehz ne dohdees us launecm grehku zelkeem, zittadi
tas wels tew waddihs un samaitahs.)

II. Kad Zehkabam isbailes usnahze, mekleja winsch pa-
ligu eeksch deewaluhgschanahm, fo mahzees no ta?

Utbildi: Ka num's buhs eeksch wiffahm sawahm beh-
dahm paligu mekleht pee Deewa, eeksch deewa-
luhgschanahm.

(Tapehz, kad tew kahdas behdas useet, tad luhdsi pa-
preeksch no Deewa glahbschanu eeksch swehtahm luhg-
schanahm, pirms tu pee zilwekeem paligu melle. Jo
Deews irr tas weenigais wiffpehzigais glahbejs.)

III. Zehkabs suhtija dahwanas sawam dusmigam brah-
lam pretti, fo mahzees no ta?

Utbildi: Ka num's buhs saweem eenaidneekeem un
prettineekeem launu ar labbu atmaksahht, un ta
mekleht winnu's salihdsinaht.

(Tapehz darri tawam waidineekam wiffu labbu, tad winsch
ne lohps, bet zilweks buhdams, jo leclaks draugs tew paliks.)

IV. Zehkabs septinas reises klannijahs preeksch sawa
brahla, fas stippraks winnam pretti nahze, fo mah-
zees no ta?

Utbildi: Ka num's buhs paflannitees preeksch teem,
fas warreni irr.

(Tapehz paflannees preeksch kungeem labprahht, jo tee
warreni irr un augstaki pahr-tewim. Tas tew pascham
par gohdu buhs.)

V. Besaws un Jehkabs ne peemiñeja tahs kildas, kas winnu starpā bijuščas, bet tee apkampahs, ko mah: zees no ta?

Atbildi: Ka mums buhs aizmirst wiffas kildas, ka meh's sanahkam ar saweem prettineekem.

(Tapeh; runna ar tawu prettineeku mihsigi, un ne peemiñi, kas papreeksch juhsu starpā bijis irr, tad winsch arridsan kaunesees, jaunu kildu eesahft, un tā tu paliksi labbā meerā.)

Stwehtas Dohmas.

Jehkabs zihkstoht uswarrejis

Dehlu Deewa augstaka.

Sakk' man, kà winsch to irr spehjis?

Reds, to paspeh; tizziba.

Es arr tizzigs turrefchu

JESU: tas dohs fwehtibu.

Tas astotais padesmits Stahst's kà Jahseps pahredohts tappis.

I Mohs. Gram. 37 Nod.

1. Schee irr Jhtraēta dehli:

Ruhbens pirmais, Sihmeāns

Lewis, Juhdas, Dan, Marwahli,

Gad un Usser, Seebulans,

Jaschars, un Jahsepinsch,

Benjamins tas pastarinsch.

2. Pahr wisseem mihsleja Jehkabs jeb Jhtraēls to Jahsepu, 3. jo tas bija winnam wezzunā peedsumnis no tahs skaitas Raēles, kuru Deews wissupeh; bija angliģu padarijis. 4. Un tapeh; Jehkabs likte arridsan Jahsepam taihsht jaufus raibus swahrkus.

Jautaschanas.

1. Jif dehli bija Jehkadam jeb Jhtraēlam?

2. Kusch bija tehwan tas mihslafais?

3. Kapeh; bija Jahseps tas mihslafais?

4. Kahdus swahrkus Jehkabs likte taihsht Jahsepam?

5. Bet

5. Bet winna brahli eenihdeja to, un ne warreja megrigi un mihsigi ar to runnaht, 6. tapeh; ka Jahseps, wissu tehwan stahstija, kad tee ko nepareisi bija darrijuschi. 7. Tur klah; bija Jahseps diwi sapnus redsejis, kas arridsan teem brahteem ne patiffe. 8. To pirmu sapni pasazzija Jahseps teem brahteem ar scheem wahrdeem: man sapnoja, ka meh's sehjam kuhlinus laukā, un mans kuhlinsch pazehlehs un stahweja, bet juhsu kuhlini apstahjuschees klannijahs preeksch mannu kuhlinu. 9. Tad fazzija winna brahli us to: buhs tew pah' mums waldbiht? un tee eenihdeja winnu wehl wairak. 10. To ohtru sapni teize winsch arridsan saweem brahteem un tehwan, fazzidams: es esmu sapni redsejis, ka saule un mehnes un weenpadesmits swaigšnes paslannijahs preeksch mannis. 11. Un winna tehws apsauze to, fazzidams: kas tas par sapnis, ko tu effi redsejis, woi es un tawa mahte, un tawi brahli nahksim klannidamees preeksch tewis pee semmes? 12. Un winna brahli skaude to, bet tas tehws Jehkabs patarreja schohs wahrduš sawā firdi. 13. Peh; to gabje winna brahli sawa tehwa lohpus gannih; Sihkeme. 14. Un Jehkabs pawehleja sawam dehlam Jahsepam, ka winnam bij no-eet pee saweem brahteem un luhsoht, kà teem un lohpi-neem klahjahs, un winnam to atsazzih;.

5. Woi bija Jahseps arridsan saweem brahteem mihsch?

6. Kapeh; eenihdeja tee brahli Jahsepu?

7. Kapeh; eenihdeja tee winnu jo wairak?

8. Kà stahstija Jahseps to pirmu sapni?

9. Ko fazzija tee brahli us to?

10. Kà stahstija Jahseps to ohtru sapni?

11. Ko fazzija tas tehws, to dsirdejis?

12. Bet kahda firds bija teem brahteem prett Jahsepu?

13. Kur aishgabje Jahsepa brahli?

14. Ko pawehleja tas tehws Jahsepam?

15. Woi bija Jahseps paslausigs?

seps

seps darrija, fà winnam tehws bija pawehlejs un aisgahje. 16. Lã, fà winna brahli to no tahlenes eerandsija nahkam, fazzija tee sawã starpã: redseet, fchẽ nahf tas sapnotais, nokausim winnu. 17. Bet Ruhbenam, tam wezzakam brahtam tas nepatikke un fazzija: ne isleijeet affini, 18. bet metteet winnu tannĩ bedrẽ, kas tukfnesi irr. 19. To fazzija winsch, gribbedams to no winnu rohkahm isglahbt, un fleppen sawam tehwan pahwest. 20. Tee zitti brahli peenehme winna padohmu 21. un kad Jahseps nahje, tad iswilke tee winna swahrkus, kas tam muggurã bija, un mette winnu bedrẽ, 22. bet par laimi tur ne bija uhdens eefschã. 23. Pehz to apsehдахs tee, launagu ehst, itt fã buhtu tee wissu labbi darrijuschĩ. 24. Bet no nejauschi gahje pulks prezzineeku ar meschusirgeem us Egiptes semmi ar dahrgahm prezzehm, un nahje tannĩ weetã. 25. Tad fazzija Juhdas, weens no Jahsepa brahteem: lai mehš Jahsepu pahrdohdam teem prezzineekeem, un tas buhs labbat ne fa mehš winnu nokausim, jo winsch tomehr irr muhsu brahliis. 26. Tee zitti brahli klausija tam un iswilke Jahsepu no bedres, un pahrdewe to 27. par

16. Ko fazzija tee brahli sawã starpã, kad tee Jahsepu eeraudsija?
17. Ko fazzija Ruhbens, tas wezzakais brahliis?
18. Kahdu padohmu dewe teem Ruhbens?
19. Kapehz dewe Ruhbens to padohmu?
20. Woi peenehme tee zitti scho padohmu?
21. Ko darrija tee ar Jahsepu?
22. Kahda bija ta bedre?
23. Ko darrija tee pehz to, kad tee Jahsepu bija bedrẽ eemettuschĩ?
24. Kahdi laudis gahje to weetu sezzen?
25. Kahdu padohmu dewe tad Juhdas saweem brahteem?
26. Woi darrija tee zitti pehz scho padohmu?
27. Par kahdu naudu pahrdewe tee brahli Jahsepu?

divi-

dividesmits sudraba gabbaleem, 28. tas irr pehz muhsu naudas, par desmits dahldereem. 29. Un tee prezzineeki aiswedde Jahsepu us Egiptes semmi. 30. Bet tee brahli nehme Jahsepa raibus swahrkus, un nokahwe ahst, un apmehrze tohs swahrkus affini. 31. Un nosubtija tohs affinainus swahrkus tehwan, un likke tam fazzih: to effam mehš atradduschĩ, aprangi jel, woi tee tawa dehla swahrki? 32. Un tas gohdigs tehws pasinne tohs un pahrylehse sawas drehles, ar istrufschanu fleegdams un brehkdams: tee irr manna dehla swahrki, nifns swehrs irr winnu saplohfijs un aprihjis. 33. Un winsch behdajahs ilgu laiku pehz Jahsepu un apraudaja to gauschi. 34. Bet tee prezzineeki pahrdewe Jahsepu Egiptes semmi 35. Potivaram, ta Kehnina Waraius Kambarjuntaram.

28. Jit tas irr pehz muhsu naudas?
29. Kurp aiswedde tee prezzineeki Jahsepu?
30. Kã peewihle tee brahli sawu wezu tehwu?
31. Ko darrija tee ar teem affinainem swahrkeem?
32. Ko likke tee tehwan fazzih?
33. Kã bija tam tehwan ap sredi?
34. Bet fã klahjehs Jahsepam to brihdi?
35. Kam pahrdewe tee prezzineeki Jahsepu?

Mahzibas.

I. Jehkabs bija deewabihjigs un gohdigs wihrs, un to: mehr winna behrni gan drihs wissĩ nifni bija, fo mahzees no ta?

Urbildi: Ka mums ne buhs tã dohmaht: kad tee behrni netilli irr, tad arridsan tee wezzaki tahdi irr. (Kapehz fargees kahdu zilweku par launu noteist tadeht, fa ohtrs jeb zits tahds irr, bet skattees paprecksch us ilweena paschu buhschanu.)

II. Jahseps stahstija tehwan wissu, fo tee brahli ne pa: reisi darrija, fo mahzees no ta?

Urbildi: Ka ilweenam buhs sawam tehwan un mah: tei, kungam un gaspaschaj, saimneekam un saim: neezei, jeb arridsan sawam mahzitajam teist, kad to redf, no fa winneem sinna ja dohd irr.

(Tomehr

(Tomehr ne buhs tew wiffas necku-leetas teikt, bet tik-kai tahdas, kas winneem ja sinn irr. Jo kas wiffas masas leetas un wallodas gribbetu teikt, tas buhtu pluffschtis un lischkis. Bet kas atkal pee wiffahm leetahm gribbetu kluffu zeeft, tas buhtu fleshejs, un buhtu to paschu pelnijs, fo tas, kas kahdu launu darrijs.)

III. Ko Jahseps sapni redsejis, tas arridsan pehz irr notizzis, fo mahzees no ta?

Utbildi: Ka ne wiffi sapni pawiffam ne isteizami irr. (Bet tomehr ne raugi us wiffaem sapneem, ka daschas habbas, kas sapnodamas no sapneem ween runna, un pee wiffahm leefahm tuhdat stahsta, ka tahs to jau sapni papreeksch redsejuschas.)

IV. Kad Kuhbens Jahsepu gribbeja ispestiht, tad tas wimmam ta ne isdewehs, ka teem zitteem brahteem, Jahsepu pahrdohht un sawu tehwnu peewilt, fo mahzees no ta?

Utbildi: Ka launi darbi allaschin zilwekam labbať paschirrahs, ne ka labbi darbi.

(So pee labbeem darbeem zilweks mehds kuhtr's buht, Deews gribbahs peeluhdsams, kas to paligu dohd, un tas wels un tee nikni zilweki to welle isnihzinahht: bet launims no few pascha schirrahs, jo tas wels labpraht passhd's ir neluhdsams. Tapehz ne apnihtsti, fo labbu darridams, un kad tas tew ne allaschin gribb isdohstees, tad pastahwi eeksch deewaluhgschanahm, tad Deews gam sekmes dohs.)

V. Jahsepa brahti papreeksch launas leetas darrija, pehz sawu brahti pahrdewe, wiffupehz tehwnu peewihle, fo mahzees no ta?

Utbildi: Ka grehts no grehkeem rohdahs, kad zilweks teem pirneem ne stahw pretti.

(Tapehz lai tew ne weens grehts ne passht, ned's usteiz to, bet fargees no ta un stahwi tam grehtam pretti zaur deewaluhgschanahm, tad tu no dauds zitteem pasargahst's buhfi.

Stwehtas Dohmas.

Jahseps deewabihjigs buhdams

Lohp no brahteem wahrdsinahhts,

Bedre mestis, un pahrdohhts kluhdams.

Keds, kahds negants skaugu prahts.

Lai

Lai ir man ta jazeefch gruhht
Es gribb' deewabihjigs buht.

Tas dewitais padefmits Stahst's ka Jahseps zeeumã eewests tappis.

I Mohs. Graham. 39 Nod.

1. Jahseps bija par kalpu Egiptes semmẽ 2. un winna kungs bija Potiwar's, ta Kehnika Warais Kambarjunkars. 3. Un Deews tas Kungs bija ar Jahsepu, un liffe wiffu zaur wiinu rohku laimigi isdohstees. 4. Potiwar's, to redsedams, eezehle Jahsepu pah wiffu sawu nammu, un dewe wiffu wiina rohka. 5. No ta laika swehtija Deews Potiwar'a namnu Jahsepa labbad, un Deewa swehtiba bija wiffas leetas, mahjas un lauhds. 6. Bet Jahseps pats bija skaisť, un tam bija dischans gihmis. 7. Tapehz mette Potiwar'a gaspascha sawas azzis us Jahsepu, 8. un winna sazzija us to: gulli pee mannis. 9. Jahseps atbildeja: ka buhs man tahdu leelu negantibu padarriht un prett Dewu un sawu Kungu Potiwaru apgrehtotees? 10. Ta bestauniga gaspascha tomehr ne nostahje, to gohdigu Jahsepu ar saldeem wahrdeem ifdeenas willinahht un us laulibas pahrkahpschannu eewilt. 11. Bet Jahseps ne klausija wiinai un

Zautaschanas.

1. Kahda buhschanã bija Jahseps Egiptes semmẽ?
2. Kas bija winna kungs?
3. Ka isdewehs wiffas leetas Jahsepam?
4. Kahdu darbu dewe Potiwar's Jahsepam?
5. Ko darrija Deews Potiwar'am Jahsepa labbad?
6. Ka isfattijs Jahseps?
7. Kas eededse ar neschthstu mihlestibu prett Jahsepu?
8. Ko sazzija ta gaspascha us Jahsepu?
9. Ko atbildeja Jahseps?
10. Woi tad ta bestauniga gaspascha ne atstahje no Jahsepa?
11. Woi tad Jahseps ne lifkhs pahrrunnatees?

atrah-

atrahweh's zil spehdams winnas azzim. 12. Tad no-
tiffe tas Jahsepam weenâ deenâ nammâ nahkoht,
fawu darbu padarriht, kad neweens no faines mah-
jâs bija; tad sagrahbe winna Jahsepu pee mehteli,
fazzidama: gulli nu pee mannim. 13. Bet Jahseps
pamette fawu mehteli winnas rohkâ un isbehdie abra.
14. Kad ta gaspascha nu redseja, ka winnas eegribbe-
schana wolti bija, tad safauze ta ar leelu brehtschanu
wissu sailmi 15. un fazzija; raugait, tas fweeschi-
neek's gribb-mann apfmeest, winsch nahze pee mann
gulleht, un kad es eefahzu pillâ galwâ brehkt, tad pa-
mette winsch farwas drehbes pee mannis un behdse
nohst. 16. To paschu mehteli lifke winna pee fewim
klast, kamehr pat's Kungs Potiwars pahrnahze.
17. Tad schi stahstija winnam tâpatt ar melleem.
18. Potiwars tizzeja sawai gaspaschai un dohmaja to
pateesi effam, un lifke tuhda! dusmâs to nenoseedfigu
Jahsepu tanni zeetumâ eemest, kurrâ tee kehina zee-
tumneeki tappe apfargati. 19. Bet Deews bija ar
Jahsepu, un lifke tam schehlastibu atrast pee ta zee-
tuma farga. 20. Un tas nodewe wiffus zeetunnee-
kus Jahsepa rohkâ; 21. jo tas redseja, ka wiff, o
Jahseps darrija, labbi isdewehs.

12. Kâ tappe tas gohdigs Jahseps wiffupeh's kahrдинаht's?
13. Woi nu Jahseps winnai klausija?
14. Ko darrija tad ta gaspascha?
15. Ko fazzija winna us fawu sailmi?
16. Ko darrija winna ar Jahsepa mehteli?
17. Ko fazzija winna us fawu Kungu?
18. Ko darrija tad Potiwars?
19. Kâ klahjeh's Jahsepam zeetumâ?
20. Kahdu darbu dewe tas zeetuma-farg's Jahsepam?
21. Kâ isdewehs Jahsepam, ko tas darrija?

Mahzibas.

I. Potiwara nams tappe ta weeniga deewabihjiga Jah-
sepa labbad no Deewa fwehtih's, fo mahzees no ta?

Atbildi:

Atbildi: Itweenam sailmeekam buhs raudsiht, ka
winsch warretu deewabihjigu sailmi dabbuht.

(Tapeh's kas gribb no Deewa fwehtih's buht, tam buhs
ne ween pascham Deewu bihtees, bet arridsan fawu sailmi
mahziht, Deewu atsiht: jo kurrâ sehtâ jeb nammâ irr Dee-
wa atsihschana un Deewa bihschana, tur irr arridsan
Deewa fwehtiba wiffâs mallâs.)

II. Jahseps zil spehdams apstehpehs preeksch tahs bes-
deewigas gaspaschas azzim, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka mums buhs no tahdeem zilwekeem far-
gatees, kas drihsat muhs warr eewest eelsch
grehkeem.

(Tapeh's fargees, ar sagleem, mauzineekeem, maufahm,
dshrejeem, beskaunigeem un zitteem besdeewigeem zilwe-
keem pihtees, ka tu ne mahzees no winneem ko launu.)

III. Jahseps ned's ar faldeem, ned's ar dusmigeem wahr-
deem lifkâhs pahrrunnatees us apgrehkoshanu prett
Deewu, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka zilwek's zaur Deewa spehku gam warr
isfargatees no leeleem, tishchem un rupjeem
grehkeem.

(Tapeh's neweens ne warr ar to isrunnatees, ka zit's,
jeb wels winnu apmahneis, bet tas itweena besdeewiga
zilweka pascha gribbeschana bijusi.)

IV. Potiwars tizzeja sawas gaspaschas melleem, un lifke
dusmâs to gohdigu Jahsepu zeetumâ eemest, fo mah-
zees no ta?

Atbildi: Ka mums ne buhs tuhda! wiffu tizzeht, kad
mums kas no tuwaka tohp fazzih's.

(Tapeh's buhs tew papreeksch wiffâs leetas labbi isklau-
siht, un to arridsan papreeksch klausih't, no ka kahda launa
leeta tohp fazzita.)

V. Deews bija ar Jahsepa zeetumâ un lifke winnam
wiffu laimigi isdohtees, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews sawus behrnus behdâs ne atstahj.

(Tapeh's ne apniht's deewabihjigs buht, jebchu tu ka
labbad arridsan behdâs nahktu. Jo Deews tewi behdâs
gribb pahrbauht, arrig tu pastahwigs buhs tawâ deewa-
bihjaschana. Un kad tu ne atstahsi no tawas deewabihja-
schana, tad Deews tewi arridsan ne atstah's ar fawu
fwehtu glahbschana.)

Stwehtas

Swehtas Dohmas.

Jahseps sawa Runga seewu
 Ne apgahni, fazzidams:
 Kam es grehkotohs prett Deewu
 Tahdu kaunu darridams?
 Ir es gribbu fazzih tã,
 Kad mann' pafaul' kahrđina.

Tas ohtrais desmits Stahstš
 kã Jahseps gohdã zelts tappis.

I Mohs. Gram. 40 un 41 Nod.

1. Kad Jahseps wehl zeetuma-nammã bija, tappe divi Rehnina fullaini zeetumã eewesti, 2. jo tee bija pretti Rehninu apgreksojuschees. 3. Weens bija dsehreenadewejs, ohtrš bija ta Rehnina maisuzeppejs. 4. Schee abbi tappe no ta zeetuma-sarga Jahsepa rohkã dohti. 5. Kad tee kahdu laiku zeetumã bijusch, gaddijahs, ka Jahseps no rihta agri pee teem nahđdams atradde winsch abbus lohni noskummuschus. 6. Tad Jahseps tuhđal no teem isklaufinaja, kapehž tee til noskummusch, effoschi? 7. Tee atbildeja, ka tee abbi isgahjuscha nakti itweens p. Dohmigu sapni redsejuschi, un neweens ne effoht, kas teem to isstahsttu. 8. Jahseps fazzija: sapnu isstahstschana Deewam peederr, bet tomehr bij teem winnam tohs

Zautaschanas.

1. Kas notikke, kad Jahseps wehl zeetuma-nammã bija?
2. Kapehž tappe tee zeetumã eewesti?
3. Kahdi tee bija?
4. Ka glabbaschana tee tappe eedohi?
5. Kas gaddijahs teem zeetumã?
6. Ko runnaja Jahseps ar teem?
7. Ko fazzija tee us Jahsepu?
8. Ko atbildeja teem Jahseps?

sapnuš

sapnuš teikt. 9. Tad stahstija ta Rehnina dsehreenadewejs Jahsepam sawu sapni, fazzidams: es redseju sapni sawã preekšã wišnafokfu ar trim sarreem, kas pilni ar wišna-ohgahm bija, bet mannã rohkã bija ta Rehnina bikkeris, un es nehmu tahs wišna-ohgas un eespeedu tahs tanni bikkeri, im bewu to Rehninam rohkã. 10. Us to fazzija Jahseps: tee trihs sarri irr trihs deenas; jo pehž trim deenahm Rehninisch tew atkal pa-augstinahs un tew atkal no jauna eezels sawã aminatã, ka tu tam Rehninam to bikkeri dohti, kã pirmaf, kad tu wehl winna dsehreenadewejs biji. 11. Un Jahseps fazzija wehl schohs wahrđus klahst: peeminni mannis, kad tew labbi klahsees! 12. Pehž to stahstija tas Rehnina maisuzeppejs arridsan Jahsepam sawu sapni, fazzidams; es esmu sapni redsejis, ka man trihs balti kurwi bija no wifadas Rehnina barribas, un putni ehde no ta kurwa us mannu galwu. 13. Us to fazzija Jahseps: trihs kurwi irr trihs deenas; jo pehž trim deenahm tas Rehninisch Warraiis tew arridsan pa-augstinahs, bet pee karatawahm, un tee putni ehdihs no tawahm meesahm. 14. Pehž trim deenahm, kad Rehnina dsinschanas deena bija, wišf notikke tã, kã Jahseps papreekšch bija fazzijis. 15. Bet tomehr ne peeminneja tas dsehreenadewejs Jahsepu, im peemirfe to. 16. Pehž divi gaddeem bija pascham Rehninam divi sapni weenã nakti. 17. Wapreekšch redseja winsch,

9. Kahdu sapni stahstija tas dsehreenadewejs Jahsepam?
10. Kã isstahstija Jahseps scho sapni?
11. Ko fazzija Jahseps wehl us winnu?
12. Kahdu sapni stahstija tas maisuzeppejs Jahsepam?
13. Kã isstahstija Jahseps scho sapni?
14. Woi tas arridsan tã notikke?
15. Woi peeminneja tas dsehreenadewejs Jahsepu?
16. Kas notikke pehž divi gaddeem?
17. Ko redseja tas Rehninisch papreekšch sapni?

kã

ka no tahš leelas uppes, kas Ēģiptes semmē bija, septīnās staltas un tiefnas gohviš usfahpe, un pehz tahm zittas septīnās lohti wahjas gohviš ar sakaltuschahm meefahm: schihs leesas gohviš eerihje tahš tuklas gohviš, un tomehr ne warreja pasiht, ka tahš winnahm fungōš bija, jo tahš palikke nejaukas tā patt, kā papreeksch. 18. Tad Rehninsch atmohtahš. Un kad ohtru reisi bija aismidstis, redseja Rehninsch sapni, ka septīnās wahrpas usange no weena steebra pilnas un dischanas; pehz tahm usange septīnās sakaltuschas, teewas un no austrina fadedsmatas wahrpas, un tahš teewas wahrpas eerihje tahš dischanas wahrpas, un tahš isstahstijahš nejauki tā, kā papreeksch. 19. No rihta likte tas Rehninsch Waraiš wissus gudrus Ēģiptes semmē fasaufkt, bet neweens ne warreja winnam tohs sapnuš isstiekt. 20. Tad preegahje tas patš dšhreenadewejs pee ta Rehnina un teiza no Jahsepa, kas wehl bij zeeetuma - nammā, tas prohtohkt sapnuš isstahstiht. 21. Tad parwehleja Rehninsch, Jahsepu no zeeetuma - namma iswest, un Rehnina pilli eewest. 22. Kad nu Jahseps nahze Rehnina preekschā, stahstija tas Rehninsch winnam sawus sapnuš. 23. Jahseps atbildeja: zaur scheem sapneem Deewš irr parahdijis Rehninam, fo Deewš apnehmees darriht. 24. Un Jahseps isstahstija ta Rehnina sapnuš tā: tahš septīnās tuklas gohviš un tahš septīnās pilnas wahrpas irr septīni lohti augligi gaddi, bet tahš sep-

18. Ko redseja tas Rehninsch ohtrā reisē sapni?

19. Woi warreja tee gudri Ēģiptes semmē to sapni isstahstiht?

20. Kas peeminneja tam Rehninam no Jahsepa?

21. Woi likte tas Rehninsch Jahsepu nahkt?

22. Ko stahstija tas Rehninsch Jahsepam?

23. Ko fazzija Jahseps us to Rehninu?

24. Kā isstahstija Jahseps tohs sapnuš?

tinās

tinās wahjas gohviš, un tahš septīnās tuklas wahrpas irr septīni baddu-gaddi, kas pehz teem septīneem maises-gaddeem nahkami irr. 25. Un Jahseps dewe turklaht tam Rehninam to padohmu, ka tas luhkotohs pehz kahdu gudru wihru, kas septīnōš baggatōš gaddōš wissadu labbibu un barribu sakrahtu, ka pehz teem augligeem gaddeem wissa Ēģiptes semmē baddu ne miru. 26. Schihs padohms patikke Rehninam un wisseem winna augsteem fullaineem. 27. Un tas Rehninsch dewe Jahsepam to paschu anmatu, pehz scho padohmu darriht, 28. un eezehle Jahsepu par wissu Ēģiptes semmi tā, ka tiffai tas Rehninsch ween palikke augstaks pahr winnu. 29. Pehz to no-wilke tas Rehninsch Waraiš sawu gredsewu, un dewe to Jahsepam, un apgehrbe to ar dahrgahm drehbehm, un likte winnu braukt us saweem ratteem, un isfaukt winna preekschā: schihs irr tas semmes - tehws. 30. Tā tappe tas gohdiš Jahseps sawas deewabihjaschanas labbad brihnischki ispestihts no sawa zeeetuma, un augstā gohdā pazeltš.

25. Kahdu padohmu dewe Jahseps tam Rehninam?

26. Woi Rehninsch peenehme to padohmu?

27. Kam dewe tas Rehninsch to anmatu, labbibu sakraht?

28. Zif augsti tappe Jahseps no Rehnina pazeltš?

29. Kahdu gohdu parahdija Rehninsch Jahsepam?

30. Kapehz tappe Jahseps augstā gohdā pazeltš?

Mahzibas.

I. Tas dšhreenadewejs un tas maisuzeppejs bija no: Nummuschi sawu sapnu deht, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka sapni zilweku warr behdinahst.

(Tapehz pecluhdsi Deewu gulleht cedams, ka wiensch tem par wissu nelaimi un arridan par launeem un breefingeem sapneem pasargatu.)

II. Wissi

II. Wissi gudri Egiptes semmê ne warreja ta Behnina Waraiis fapnus isstahstih, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka ta irr Deewa gudriba fapnus isstahstih.

(Tapeh; ne tizzi teem gudrineeem un wezzahm bah-bahm, kas leelijahs, ka tee proht wissus fapnus isstahstih.)

III. Deews parahdija tam Behninam Waraiim fapni, Kahdi laiki nahkani bija, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka labbi un launi laiki ne nahk no nejaufchi, bet ka Deews nolizzis.

(Tapeh; ne subst dauts, bet essî meera ar to, fo Deews mums preeht; jo wiss, fo Deews darra, irr swehti, pareiss un labbi darrists, un winna zelli irr neismannijami.)

IV. Jahseps dewe tam Behninam to padohmu, ka tas Behninsch eeffsch teem baggateem gaddeem labbibu fa: Frahtu, Fa peh; eeffsch baddugaddeem ne buhtu truh; fums, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka mums buhs labbdos laifos fo sakraht, ka mums peh; dahrgos laifos ne useet truhkums.

(Tapeh; irr tas besprahtigi darrists, kad dasch ruddeni wissu istehre, ka winnam peh; pawassarâ truhkums us-eet, jeb kad dasch wissu to, fo Deews tam dewis, fadserr, ta ka winsch paleek nabbags. Bet jauns buhdams melle fo pel-niht, tad tas tew wezzumâ labbi buhs, bet tomehr ne tohpi sikhst's, jo tas ne patihl ne Deewam, ne zilwekeem.)

V. Jahsepa gudrais padohms patiffe Behninam un wisseem winna fullaineem, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka gudrs zilweks wisseem mihtsch irr.

(Tapeh; preepreees pee labbas mahjibas jauns buhdams, tad tams prahts jo deenas jo wairaf augz, un tu peneemfees gudribâ, augumâ un peemihlibâ pee Deewa un zilwekeem.)

Swehtas Dohmas.

Jahseps brihscham labbu deenu,
Brihscham taunu redsedams,
Wissupeh; tohp no ikweenu
Augstâ gohdâ zeenijams;
Lai Deews wadda brihnschki,
Tomehr man buhs swehtigi.

Ta

Tas ohtr-desmits un pirmais stahst's no Jahsepa brahleem.

I Mohs. Graham. 41 un 42 Tod.

I. **R**â Jahseps tam Behninam Waraiim tohs fapnus bija isstahstijis, ta arridsan tas wiss notiffe. 2. Jo papreeksch nahze septini baggati un warren augligi maifes gaddi. 3. Tannis gaddos fakrahje Jahseps tik dauts labbibas un barribas par wissu Egiptes semmi, ka to wairs ne warreja skaitih, jo ta ne bija isskaitama. 4. Peh; nahze arridsan tee septini baddu-gaddi, ta, ka nekas tannis gaddos no semmes angleem bija. 5. Tad wissî Egipteru laudis un arridsan dauts no sweschas semmes nahze, labbibu un zittu barribu no Jahsepa pirft. 6. Tai semmê, kur Jehkabs, Jahsepa tehws dsihwoja, arridsan leels bads bija. 7. Jehkabs dsurdejis, Egiptes semmê effam labbibas gamm, nosuchtija farus deh-lus, labbibu pirft. 8. Bet to wiss-jaunaku dehlu, Benjaminu wahrda, winsch paturreja mahjas, 9. bihdamees, ka tas us zellu skahde ne kluhtu, jo tas bija no tahs skaitas Raeles peedsimnis, un Jahsepa isstais brahlis. 10. Wissi, kas ween nahze, labbibu pirft, tappe pee Jahsepa rahditi: jo tas Behninsch

Gautaschanas.

1. Woi tas ta notiffe, ka Jahseps tam Behninam Waraiim tohs fapnus bij isstahstijis?
2. Kahdi gaddi nahze papreeksch?
3. Ko Jahseps tannis gaddos darrija?
4. Kahdi gaddi peh; teem baggateem gaddeem nahze?
5. Kas nahze labbibu pirft?
6. Woi tiklai Egiptes semmê ween bads bija?
7. Ko Jehkabs baddu laika darrija?
8. Kurru dehlu Jehkabs mahjas paturreja?
9. Kapeh; Jehkabs Benjaminu mahjas paturreja?
10. Pee kam tappe tee rahditi, kas nahze labbibu pirft?

Waraiis bija Zahsepu par waldineeku wissâ Egiptes semmê eezehlis. 11. Zehkaba dehli arridsan pee Zahsepa nahkufchi, paklannijahs preefsch winna ar waigu pee semmes. 12. Zahseps pasinne tuhdat sawus brahslus, 13. bet tee ne sinnaja, to sawu brahli effam, fo tee bija pahrderwufchi. 14. Tee arridsan ne warreja Zahsepu pee wallodas pasiht, jo winsch ne runnaja pats ar teem, bet zaur tultu. 15. Kad nu tee zellôs preefsch Zahsepa gulleja, tad schahwahs Zahsepain sawi sapni prahtâ, fo tas bij redsejis wehl pee tehwa buhdams. 16. Bet Zahseps likkâhs fweesch prett teem, un runnaja ar teem bahrgi, fazzidams: juhs effat isluhtotaji. 17. Un Zahseps likke tohs zeetumâ turreht trihs deenas. 18. Bet tee atbildeja: meh's effam nahkufchi, barribu pirkt, meh's effam goh'digi laudis, un diw'padesmit brahli, weena pascha wihra behrni. 19. Tad jautaja Zahseps, fur tad tee zitti diwi effoschi? 20. Tee atbildeja: tas masakais irr wehl schodeen pee muhsu tehwa, bet tas weens newa wairs. 21. Tad fazzija Zahseps: lai weens no juns mahjâs eet, un to masaku brahli atwedd, tad es nomannischu, ka juhs goh'digi effat; jo ja juhsu masakais brahli's ne ateet, tad es juhs ne atlaidischu no schejenes. 22. Schee to dsirdejuschi,

11. Kâ paklannijahs Zehkaba dehli preefsch Zahsepa?
12. Woi pasinne Zahseps sawus brahslus?
13. Bet woi tee brahli Zahsepu pasinne?
14. Woi tad tee ne warreja Zahsepu pee wallodas pasiht?
15. Kâs to brijdi Zahsepam prahtâ schahwahs?
16. Woi Zahseps ne dewehs pasihtees?
17. Ko Zahseps saweem brahleem darrija?
18. Ko tee winnam atbildeja?
19. Ko Zahseps no teem jautaja?
20. Ko tee Zahsepam atbildeja?
21. Ko Zahseps no teem prassija?
22. Ko tad tee brahli sawâ starpâ fazzija?

fazzija

fazzija sawâ wallodâ, sawâ starpâ: to meh's effam noseguschy prett sawu brahli Zahsepu, tadeht nahk schahs behdas pahr muns. 23. Un tee ne sinnaja, ka Zahseps to buhtu prattis, un winsch nowehrsehs no teem un raudaja. 24. Wissupez paturreja Zahseps Simeânu, weenu no teem brahleem, zeetumâ, bet tohs zittus dewinus winsch likke no turrenes ar labbibu aiseet. 25. Un kad tee aisgahjuschy sawus maisus isbehre, rang, tad atradde ikweens sawâ maisâ, to naudu fo tee bija maksajuschy par to labbibu. 26. Jo Zahseps bija to tâ sawam junfuram pawehlejis. 27. Bet tee brahli un winnu tehws isbihjajahs par to. 28. Kad ta labbiba bija apeshsta, tad suhtija Zehkabs sawus dehsus ohtru reisi us Egiptes semmi. 29. Bet tee ne gribbeja ne no weetas eet, ja winnu jaunakais brahli's ne nahktu lihds. 30. Jo Zahseps teem bija tâ peekohdinajis, fazzidams: juns ne buhs manâ preefschâ nahkt, ja juhsu jaunakais brahli's ne irr ar juns lihds. 31. Un Tuhdas galwoja par winnu, 32. tad palaide Zehkabs to ar teem lihds, tohs fwehtidams un fazzidams: tas augstais Deews lai dohd juns schehlastibu preefsch ta wihra, ka tas atlaisch juhsu ohtru brahli un Benjaminu. 33. Kad nu tee ohtru reisi Egiptes semmê

23. Kâ bija Zahsepam ap firdi to dsirdoht?
24. Kâs wissupez notikke?
25. Ko ikweens sawâ maisâ atradde?
26. Kâ tas gaddijahs?
27. Ko tee tahs atrastas naudas dehl dohmaja?
28. Ko Zehkabs darrija, kad ta labbiba bij apeshsta?
29. Ko gribbeja tee lihds nemt?
30. Kapehz bij Benjaminam lihds eet?
31. Kâs par Benjaminu galwoja?
32. Kâ fwehtija Zehkabs sawus dehsus, tohs palaisdams?
33. Ko darrija tee papreefsch, ohtru reisi Egiptes semmê nahkufchi?

6*

nahze

nahze, atwedde tee papreeksch to atrastu naudu Jahsepa junkuram. 34. Bet tas ne nehme to naudu, fazzidams: juhstu tehwa Deews irr juns dewis atrast apsheyru mantu, juns ne sinnoht, juhstu maifos, jo juhstu nauda irr manna rohkâ tikkusi. 35. Un winsch iswedde Simeanu, winnu brahli, kas Egiptes semne zeetunnâ bija palizzis, pee teem ahra. 36. Kad nu tohs Jahsepa preekscha atwedde, runnaja Jahseps mihligi ar teem, un waizaja tohs, kâ winnu tehnam, tam wezzam klabjahs? 37. Un kad Jahseps sawu ihstenu brahli Benjaminu eeraudsija, tad winsch us to fazzija: Deews swehti tew mans dehs! 38. Un to fazzjis, eefahrse winna firds prett sawu brahli, un winsch eegahje kambari un raubaja turpatt. 39. Un Jahseps masgaja sawu waigu, un nahze ahra un turrejahs zeeti, 40. un pawehleja galdu klah, un lifke tohs ta pee galda sehdeht, 41. to pirm-dsumunuschu pehz sawas pirmdsumtibas, un to masaku pehz sawa masuma. 42. Par to tee sawa starpâ brih-nijahs. 43. Un tee ehde un dsehre kohpa, un ohtra deenâ agri tohs ar labbibu atlaide, un tee gahje sawu zeltu ar leelu preeku.

34. Ko teem tas junkurs atbildeja?
35. Woi Simeans zeetunnâ palifke?
36. Kâ fanehme Jahseps sawus brahlus?
37. Ko fazzija Jahseps us sawu ihstu brahli Benjaminu?
38. Kâ bija Jahsepam to brihdi ap firdi?
39. Woi tad jau Jahseps dewehs papstees?
40. Kahdu gohdu parahdija Jahseps saweem brahteem?
41. Kâ winsch tohs lifke pee galda sehdeht?
42. Ko tee brahli sawa starpâ dohmaja?
43. Kad tee atfal us zeltu gahje?

Mahzibas.

- I. Jahsepa brahli Flannijahs wiffi ar waigu lihds semmes Jahsepa preekscha, un to bija Deews fenn papreeksch Jahsepam fapni rahdijis, Fo no tam mahzees?
Atbildi:

Atbildi: Ka Deews teescham sinn wiffas lectas papreeksch, pirms tahs noseek.

(Zapehz tizzi Deewa wahrdam, jo to Deews sakka, tas teescham notiks, un ne weens no winna wahrdeem kritihis semme.)

II. Kad Jahsepa brahtus beedinaja, tad tee fazzija sawa starpâ: to mehse effam noseegusch prett sawu brahli, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Sirds-apsinnaschana gull daschahret kahdu brihdi pee zilweka, bet sawa laikâ ta atfal atmohdahs.

(Zapehz ne trauji grehtus us sewi: jo kad tas brohschais grehtu-meegs pahgahjis, tad patti tawa sirds-apsinnaschana buhs taws bende.)

III. Jahsepa brahli atneffe to naudu, Fo tee sawos maifos bij atraddusch, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad kaut kahdu sweychu lectu fur atrohn, tad buhs to atdoht.

(Zapehz fargees, kahdu atrastu lectu sheypt un paturreht; jo shepse irr tif pat labb, kâ saglis.)

IV. Jahseps Benjaminu eeraudsijis, fazzija us to: Deews swehti tew mans dehs, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka mums buhs ar zitteem sanahloht, tohs ar Deewu sweizinaht.

(Zapehz ar zittu sa-eedams, ne effi mehms, bet sweizina to ar Deewa swehtibu un paligu, un darri to no wiffas firds. Lapat buhs tew arridsan aischloht winnam wiffu labbu no Deewa wehleht.)

V. Jahsepam sawu ihstu brahli eerauguscham, eededse firds prett to, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka muhsu firdim buhs arridsan eedegt prett muhsu nabbagu tuwaku, kas muhsu brahlis irr.

(Zapehz apschlojes pahr to, kas nabbags un behdas irr, un ne nowehrfi tawu firdi no ta. Jo kas reds sawu brahli nihstam, un aischleht sawu firdi prett to, eefsch ta ne irr Deewa mihlestiba.)

Stehdas dohmas.

Jahseps firdi degg ar preeku
Sawu brahli redsedams.

Jesus, brahli taws paleeku,
 Jebchu tu man neredfams.
 Ak kahds preeks pee Jesus buhs,
 Kad tas ajzim redsehts fluhs.

Tas ohtr-desmits un ohtrais stahst's kà Jahseps dewahs pasihtees.

I Mohs. Gram. 44. 45 un 46 Nod.

I. **R**ad Jahsepa brahli ohtrâ reisè no Egiptes sem-
 mes atpakkat eedami jau us zellu bij dewu-
 schees, pawehleja Jahseps sawam junkuram, teem
 pakkat dsihtees. 2. So Jahseps bija ar sawu junkuru
 norunnajis, ka tam bij Benjamina, ta masaka brahla
 maisâ Jahsepa sudraba bikkéri eebahst, teem nesin-
 noht. 3. Un tas junkurs bija to arridsan to wakkaru
 papreeksch darrijis, pirms tee bija aisgajuschî.
 4. Bet tee ne bija to nomannijuschî. 5. Kad nu tas
 junkurs teem pakkat dsihdamees tohs bija panahzis,
 fazzija tas us teem: kadeht juhs essat labbu ar taunu
 atmaksajuschî, un to sudraba bikkéri, no ka mans
 funks dserr, lihds nehmuschi? 6. Bet tee sawâ
 firdi schahs leetas deht gamm drohschi buhdami tuhdat
 atbildeja: pee ka to bikkéri atrohn, tas lai
 mirst, un meh's gribbam arri tawam fungam par kal-
 peem buht. 7. Bet kad tas junkurs winnu maisus

Jautaschanas.

1. Ko Jahseps sawam junkuram pawehleja, kad winna
 brahli jau us zellu bij dewuschees?
2. Ko bij Jahseps lizzis Benjamina maisâ eebahst?
3. Kad tas junkurs to bija darrijis?
4. Woi Jahsepa brahli to ne sajutte?
5. Ko tas junkurs fazzija, tohs panahzis?
6. Ko Jahsepa brahli atbildeja?
7. Kur tas junkurs to bikkéri atradde?

pahr-

pahrmeleja, tad to bikkéri par nelaimi Benja-
 mina, ta jaunaka brahla maisâ atradde. 8. Tee
 tad sawas drehb'es pahrplehse un tappe kà apstulboti, ne
 sinnadami, ko atbildeht, 9. un atgreesch's us pilsfatu.
 10. Un tee nahze Jahsepa nammâ, un metteh's pee
 semmes Jebsepa preekschâ. 11. Tad fazzija Jah-
 seps, itt bahrgi runnadams: kahds drohschums juhsu
 firdi bijis, to darriht? Woi juns nesunnams, ka
 tahds wihrs, kà es esmu, to warretu pamamih't?
 12. Winna brahli ne warreja neko atbildeht, 13. bet
 tikkai Juhdas fazzija: Deews irr muhsu noseegumu
 atraddis, redsi, meh's wiffi tohpâ essam tawi kalpi.
 14. Tad fazzija Jahseps: lai Deews manni pasarga,
 to darriht; bet tam wihran buhs man par kalpu pa-
 list, pee ka tas bikkéris irr atrasts, bet juhs eita ar
 meeru pee sawu tehwu. 15. Pahr scho wallodu ne
 kas tà satruhsahs, kà Juhdas: 16. jo winsch bija
 tehwan galwojis par sawu brahli. 17. Un Juh-
 das pegahje pee Jahsepa un schelodams luh-
 dse, 18. fazzidams: es palist'chu manna brahla weetà
 tew par kalpu. 19. So kad meh's mahjâs nahktum,
 un Benjamins muns ne buhs lihds, tad meh's sawa
 tehwa firmus mattus ar fird-ehsteem kappâ no-

8. Kà tappe Jahsepa brahleem ap firdi?
9. Kur winni palikke?
10. Ko tee darrija, Jahsepa preekschâ nahtdami?
11. Ko Jahseps us teem fazzija?
12. Kà winni aisbildinajahs?
13. Ko Juhdas fazzija?
14. Ko Jahseps atbildeja?
15. Kas wiffivairak pahr to satruhsahs?
16. Kapchz Juhdas wiffivairak istrushahs?
17. Ko tad Juhdas darrija?
18. Kà Juhdas luhdsahs?
19. Kapchz Juhdas gribbeja Benjamina weetà palist?

weddi-

weddifim. 20. Jahseps to dsirdejis, ne warreja wairs faturretees. Un Jahseps lifte wiffus Egipterus isect, un dewahs faweem brahkeem pafihtees, 21. gauschi raudadams un fazzidams: es esinu Jahseps juhfu brahlis, woi muhsu tehws wehl dsihwo? 22. Bet winna brahli ne warreja winnam ne weenu wahrdu atbildeht, tik lohti tee bija pahrbihjuschees preeksch winna waiga. 23. Un Jahseps lizzis tohs flahstak pee few nahft, teem fazzija: es esnu Jahseps juhfu brahlis, ne behdajatees un ne israugatees bailigi, ka juhs man schurp effat pahrdewuschi. 24. Jo Deews irr tas ohtrs badda gads pahr wiffu semni, un wehl buhs peezi tahdi gaddi, fur ne buhs arschana nedf plauschana. 26. Steidsetees un eita mahjas, un teizeet wiffu muhsu tehwan, un nahzeet ar winnu atpakkat, bes kaweschanas. 27. Jo jumS buhs dsihwoht eeksch Gohsena semmes, un es juhs wiffus ustureschu ar juhfu behrneem un lohpeem. 28. To fazzijis, kampahs Jahseps Benjaminam, fawam ihstiam brahstam fakla un raudaja, un Benjaminis raudaja arridsan pee winna fakla. 29. Pehz apdahwinaja Jahseps fawus brahlus ar swehtku-

20. Ra bij to bribdi Jahsepam ap sirbi?
21. Ra dewehs Jahseps pafihtees?
22. Ro tad tee brahli fazzija?
23. Ra Jahseps tohs eedrohschinaja?
24. Ro Jahseps wehl fazzija?
25. Ro Jahseps teem no ta baddu laika stahstija?
26. Ro Jahseps faweem brahkeem pawehleja?
27. Kur Jahseps sohlija, tohs list dsihwoht?
28. Kam Jahseps ap faklu kampahs?
29. Ur fo Jahseps fawus brahlus apdahwanaja?

dreh=

drehbehm, un Benjaminam winsch dewe wehl us puss-ohtru simts dahldereem. 30. Sawam tehwan winsch suhtija dauds dahwanas, to desmits sirgi spehje west, un labbibas papillam. 31. Wissapehze dewe Jahseps faweem brahkeem scho kohschu mahzibu, teem atpakkat eijoh, fazzidams: ne barreetees us zellu. 32. Pahnahfuschi mahjas, tee fazzija ar preeku us fawu tehwu: tawS dehlS Jahseps dsihwo, un irr kungs un waldineeks pahr wiffu Egiptes semni. 33. Bet Jehkabs ne gribbeja to tizzeht, teekams winsch tohs rattus eeraudstija, fo Jahseps bija suhtijis, winnu aiswest. 34. Tad atdsihwojahs Jehkaba gars. 35. Un Jehkabs jeb Israels aisgahje ar faweem behrneem un behrnu behrneem, wiffi kohpa 36. septindesmits un diwi dwehseles, un ar lohpeem un ar wiffu fawu mantu us Egiptes semni. 37. Un Jahseps brauze fawam tehwan pretti us Gohsenu, un kad tee bij apkampuschees, tee abbi raudaja. 38. Un Jehkabs fazzija us fawu dehtu Jahsepu: nu man labpraht gribbahs mirt, kad es tawu waigu esnu redsejis, ka tu wehl dsihws effi. 39. Un tas Kehninsch Waraiis to dsirdejis, pawehleja Jahsepam, ka tam buhs list dsihwoht fawu tehwu un fawus

30. Zik dahwanas Jahseps fawam tehwan suhtija?
31. Rahdu mahzibu Jahseps faweem brahkeem lihds dewe us zellu?
32. Rahdu wehsti tee fawam tehwan atneffe?
33. Woi Jehkabs to tizzeja?
34. Ra Jehkabam ap sirbi tappe, kad winsch tohs rattus redseja?
35. Ro Jehkabs lihds nehme, us Egiptes semni aiscedams?
36. Zik dwehseles bija no Jehkaba dsimmuma?
37. Ra sagaidija Jahseps fawu tehwu?
38. Ro wezzais Jehkabs us Jahsepu fazzija?
39. Ro tas Kehninsch Waraiis Jahsepam pawehleja?

brah=

brahluß wißlabbakâ semmes-weetâ. 40. Tad eerah-
dija Jahseps teem to Gohsenes semni, fur tee ne ween
baddu laikâ, bet arridsan pehz tappe usturreti ar sa-
weem behrneem, behrnu behrneem un pehznahkameem.
41. Un Jahseps ne atreebahs pee saweem brahkeem,
fa tee to bija pahrdewufchi, 42. bet winsch us teem
fazzija: ne bihsteetes, juhs gan effat launu prett
man dohmajufchi, bet Deews irr to par labbu pa-
greesis. 43. Schee stahsti no Jahsepa bija
preekschshimes us Kristu, kas to brihdi wehl nah-
kams bija. 44. Las gohdigs Jahseps tappe no sa-
weem brahkeem eenihdehts, wahrdsinahts, par naudu
pahrdohs, wiinna drehbes affini eemehrzetas, winsch
tappe par mirruschu turrehts, winsch kalpoja Egiptes
semme, kiiia venoseedstigs zeeumâ: bet wißupehz
winsch tappe paangstinahs, dewehs pasihtees un is-
wedde sawus raddus no tulschas semmes wißlabbakâ
semmes-weetâ. 45. Tapatt arridsan tappe JEsus
Kristus no teem Zuhdeem, saweem brahkeem (no kurru
zilts winsch bija pehz sawas zilwezibas), eenihdehts
un waijahs, winsch kalpa gihmi wirs semmes stai-
gaja, tappe par naudu pahrdohs, zeeumâ turrehts,
wiinna drehbes tappe affinainas no wiinna affina-
nahm wahtihm, wiinnu par mirruschu turreja
(jo winsch arridsan pateesi bij nomirris). Bet winsch
zehlahs no mirroneem, un dewahs saweem mahze-
kleem pasihtees, un irr wißupehz pa-augstinahs pee

40. Rahdu semni Jahseps sawam tehwan un saweem brah-
keem eerahdija?
41. Woi Jahseps pee saweem brahkeem ne atreebjahs?
42. Ko tilkai Jahseps us teem fazzija?
43. Rahdas preekschshimes bija tee stahsti no Jahsepa?
44. Kurrâ leetâ bija Jahseps preekschshime us Kristu?
45. Kurrâ leetâ irr schahs preekschshimes pee Kristus
peepilditas?

Deewa

Deewa labbas rohkas, un isweddihs sawus brahluß,
tas irr: wißus Deewa behrnus no schihs wahrgu-
dsihwoschanas muhschigâ debbes preefâ.

Mahzibas.

I. Jahseps bija papreeksch leelâs isbailês, Fad winna
brahli to bedrê eemette: bet pehz wiinna brahli ne sin-
naja, fur palikt no isbailehm, Fad tohs fâ saglus Jah-
sepa preekschâ wedde, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ur fo zilwekê apgrehfojahs, ar to winsch at-
kal tohp sohdihts.

(Tapehz fargees tawu tuwaku wahrdsinaht, fa tas tew
pehz ne taptu pahrdim atmahsahs.)

II. Jahseps ne gribbeja sawa tehwa firmus mattus ar
sirdehsteem kappâ likt nowest, bet dewahs pasihtees,
Fo no tam mahzees?

Atbildi: Behrneem buhs fargatees, tehwan un
mahtei behdas darriht.

(Tapehz fargees, wezafceem behdas darriht zaur netiklibu,
jo tas tew ne buhs labbt: bet melke tohs eepreezinaht zaur
gohdigu buhschanu, tad Deews tewi swehtihê.)

III. Jehkabs tappe leelâ badda: laikâ ar behrneem un
behrnu behrneem Gohsena semme baggati usturrehts,
Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deews gahda par saweem behrneem
patt leelâs semmes-behdâs.

(Tapehz pastahwi eeksch tawas deewabihjaschanas, tad
few Deews ir karrâ-, badda- un mehra-laikâ isglahs un
usturrehê.)

IV. Jahseps ne atreebjahs pee saweem brahkeem, jeb-
schu tee to bija pelnijufchi un winsch gan buhtu speh-
jis, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums ne buhs pee sawa tuwaka atreebtees.

(Tapehz ja kas tew pahri un launu darrijs, tad peedohdi
to tam sawâ sirdi, un pawehli to lectu Deewam, jo
Deewam ween peederr fa atreebschana.)

V. Jah:

V. Jahseps fazzija saweem brahteem: juhs gan effat faunu prett man dohmajufchi, bet Deews irr to par labbu atgreests, Fo no tam mahzees?

Uebildi: Ka Deews warr wiffas leetas us labbu greest. Capehz ne behdajees, kad tawi eenaidneeki un pretti-neeki scho un to pahr tewim irr nodohmajufchi, Deews warr wiffu us labbu greest, un tohs fauna list, jo bes Deewa sinnaas tew ne warr nelas notift.)

Swehtas dohmas.

Dafchahrt behrni dahrga gadda

Tehwu usturreht ne proht.

Jahseps sinn gann leela badda

Tehw' un brahteem maifi doht.

Dohd ir man Deews tahdu prah't,

Wezzakus eepreezinaht.

Tas ohtr-definit's un treschais stahst's no Ijaba.

Ijaba grahm. no eefah't. lihds gallam.)

I. Ap to laiku, kad tee Israela behrni dsihwoja Egiptes semme, bija kahds wihrs eefsch tahs semmes Uz, ta wahrds bija Ijabs. 2. Tas pat's bija gohdigs un deewabihjigs un atstahjabs no launa. 3. Wimmam bija feytini dehli un trihs meitas un leels pulks lohpu. 4. Tee behrni faderreja labbi kohpa

Jautaschanas.

1. Kas dsihwoja ap to laiku, kad tee Israela behrni Egiptes semme bija, eefsch tahs semmes Uz?
2. Kahds bija Ijabs?
3. Ir ko bija Deews Ijabu swehtijis?
4. Ka tee behrni kohpa dsihwoja?

un luhdsehs sawa starpa zits zittu weefibas. 5. Bet tas tehws uppureja Deewam ifdeenas preefsch saweem behrneem, 6. bihdamees, ka tee pee sawahm dsihrehm prett Deewu ne apgrehtofohs. 7. Un tas notiffahs, kad tee Deewa behrni, jeb swehti engeli, sanahze Deewa preefschâ, tad atnahze tas Sahtans, jeb wels, arridsan winnu starpa. 8. Bet Deews tas Kungs fazzija us to wellu: no kurrenes tu nahzi? 9. Tas wels atbildeja: es esinu wiffu semni zauri isstaigajis. 10. Tad jautaja Deews to wellu: woi tu ne effi wehra lizzis mannu kalpu Ijabu? jo ne weens irr tai semme tahds deewabihjaitais, ka winsch. 11. Tas wels atbildeja tam Kungam: Ijabs ne welti Deewam kalpo, jo Deews winnam dauds mantu dewis. Bet kad Deews sawu rohku listu pee wiffu, kas tam peederr, tad winsch Deewu waiga nolahdetu. 12. Tad fazzija Deews us to wellu: redsi, wiff, kas tam peederr, lai irr tawa rohka, bet winnu paschu tew ne buhs aiskahrt. 13. Un tas wels nogahje no Deewa swehta waiga. 14. Ne ilgi pehz to, Ijabam tschetras nelabbas wehstis atneffe. 15. Tas pirmais wehstinessis fazzija: tee slepkawi no Arabijas semmes irr tawus wehrschus

5. Ko tas tehws darrija, kad tee behrni us sawahm weefibahm bija kohpa?
6. Kapehz Ijabs ifdeenas preefsch saweem behrneem uppureja?
7. Kas to brihdi Deewa preefschâ notiffe?
8. Ko Deews us to wellu fazzija?
9. Ko tas wels atbildeja?
10. Ko gribbeja Deews no ta wella sinnaht?
11. Ko tas wels no Ijaba deewabihjaschanas fazzija?
12. Ko tad Deews tam wellam lahwe?
13. Ko tad tas wels darrija?
14. Zil nelabbas wehstis Ijabam stahstija?
15. Ko tas pirmais wehstinessis stahstija?

un zittus lohpus aisdsumuschi. 16. Tab ohtr̄s stahstija: ugguns fritre no debbes un fadedsinaja tawas aris. 17. Tab treschais fazzija: tee Kaldeeri irr tarus kameekus (jeb meschafirgus) nonehmuschchi. 18. Tab zettortais stahstija: tas nams, kurr̄a tawi behr̄ni kohp̄a bija, irr no breefnigas wehtras fagr̄uis un wissus nosittis. 19. Tab zehlahs Jjabs un faplohsija sawus swahrkus, noplohsija sawus mattus un mettehs pee semmes, 20. un fazzija wissupehz: tas Kungs irr dewis, tas Kungs irr nehmis, ta Kunga wahr̄ds lai irr flawehts. 21. Un tas notikkahs atkal kahd̄a deen̄a, kad tee Deewa behr̄ni jeb tee swehti engeli nahze preeksch ta Kunga stahweht, tad atnahze arridsan tas Sachtans winnu starp̄a. 22. Tab Deews atkal us to wellu fazzija: arrig winsch Jjabu wehr̄a lizzis? 23. Tab Sachtans fazzija: kad Deews Jjaba meefas aiskahrtu, tad tas Deewu nolahdetu, un winna deewabihjaschana buhtu pagallam. 24. Tab Deews us to wellu fazzija: redsi, lai winsch irr taw̄a rohk̄a, bet taupi winna dshwibu. 25. Tab nogahje tas Sachtans, un sitte Jjabu ar nifneem augoneem no winna pehdas lihds pat galwas wirsu. 26. Tab nehme Jjabs weenu pohda gabbalu, ka winsch ar to kassitohs, un

16. Ko tas ohtr̄s wehstneffis teize?
17. Ko tas treschais wehstneffis fazzija?
18. Ko tas zettortais wehstneffis stahstija?
19. K̄a bija Jjabam ap firdi, kad winsch to bija dsirdejis?
20. Ko Jjabs wissupehz fazzija?
21. Kas atkal Deewa preeksch̄a notikke?
22. Ko Deews us to wellu fazzija?
23. Ko atkal tas wels fazzija?
24. Ko Deews pahr to gohdigu Jjabu nolikke?
25. Ko tab tas wels darrija?
26. Ko tab Jjabs darrija?

apfeh-

apfehdehs eeksch pelneem. 27. Tab Jjaba seewa us to fazzija: woi tu wehl stipri turrees pee tawas deewabihjaschanas? lahdi Deewu un mirsti. 28. Bet Jjabs tai atbildeja: tu runna t̄a, k̄a dascha nepr̄aftiga seewa runna. 29. Kad nu Jjaba trihs draugi Eliwas, Bildads un Zowars dsirdeja wissu scho nelaimi, kas Jjabam bij usgahjust, tad tee fanahze, winnu schelocht un eepreezinah. 30. Bet Jjabu eeraudstjuschi, tee eefahje raudaht ar stipru balsi, un faplohsija sawus swahrkus. 31. Bet pehz tee wiffas sawas runnaschanas grohsija us to, ka Jjabs effoht besdeewigs bijis, un tahdu Deewa sohdbu pelniji: jo Deews effoht weens taisns Deews, kas ne waroht deewabihjigu un taisnu zilweku tif grubri sohdbiht. 32. Bet tee ne wissai pareisi runnaja, ne apdohmadami, ka Deews ne ween tohs besdeewigus sohda, bet arridsan tohs deewabihjigus zaur krusstu pahrmahza un pahrbauda. 33. Jjabs atkal ferwi pawiffam par itiu nenoseedstigu turrejahs, un apleezinaja to ar sawu skaidru firdi. 34. Bet winsch arridsan ne wissai pareisi runnaja, ne apdohmadams, ka neweens ne irr nenoseedstigs Deewa preeksch̄a, jeb schu preeksch zilwekein tas wissutaisnakais buhtu. 35. Un kad tee dauds bija runnajuschchi, fazzija Jjabs

27. Ko Jjaba seewa us winnu fazzija?
28. Ko Jjabs sawai seewai atbildeja?
29. Kas Jjabu winna slimmib̄a apmekleja?
30. K̄a bija Jjaba draugeem ap firdi, kad tee Jjabu eeksch tahdam mohlahm eeraudstija?
31. Ko tee ar Jjabu runnaja?
32. Woi tee pareisi runnaja?
33. Ko atkal Jjabs runnaja?
34. Woi Jjabs pareisi runnaja?
35. Ko Jjabs us saweem draugeem fazzija, kad tee dauds bija kohp̄a runnajuschchi?

us teem: juhs effat wiffi neleschi eepreezinataji.
 36. Bet kad tahs sahpes wiffai leelas-bija, nolahdeja
 Tjabs to deemu, kurrâ winsch dsimmis, un apgrehfo-
 jahs zaur to. 37. Bet tomehr winsch panesse ar
 pateizigu firidi wiffu farwu flimmibu un frustu, fo
 Deews winnam bija uslizzis, un ne atstahje no
 farwas deewabihjaschanas. 38. Wiffupehz pats Deews
 starpâ nahze, un runnaja eefsch wehtras. 39. Un
 Deews parahbija teem, kâ tik labb Tjabs, kâ winna
 draugi ne pareisi dohmajusch. 40. Bet Tjabs at-
 sinne, sewi prett Deewu grehzineeku effam, un no-
 schehloja farwas grehkus pihschlids un pelnids.
 41. Kad greesahs Deews atkal ar farwu schehlastibu
 us Tjabu, padarrija winnu atkal wesselu, un atde-
 we winnam wiffu ohterteek, fo tas wels winnam bija
 nehmis. 42. Un tas wels, kas Tjabu bija apmello-
 jis, paliffe kaunâ, 43. bet Tjabs tappe farwâ dee-
 wabihjaschanâ un zerribâ us Deewu jo wairaf
 apstiprnahts. 44. Pehz schim Tjabam ziti
 septini dehli un zittas trihs meitas peedsumme.
 45. Un Tjabs pehz tam wehl dsihwoja fimts un
 ischetrdesmits gaddus, un redseja behrnus un behrnu
 behrnus lihds zettortam augumam.

36. Kâ Tjabs farwâ flimmibâ apgrehfojahs?
 37. Kâ Tjabs wiffu farwu frustu un farwas behdas panesse?
 38. Kas wiffupehz starpâ nahze?
 39. Kâ Deews tohs ischfihre, kad tee ne gribbeja gallu
 darriht ar wiffahm farwahm runnahm?
 40. Woi Tjabs warreja prett Deewu taisnotees?
 41. Kâ tappe Tjabs atkal no Deewa eepreezinahts?
 42. Kur tas wels ar saweem melleem paliffe?
 43. Rahds labbums Tjabam nahze no sawa frusta un
 sawahm behdahm?
 44. Zif behrni atkal Tjabam peedsumme?
 45. Zif ilgi Tjabs pehz to dsihwoja?

Mahzi

Mahzibas.

I. Deews sinnaja gan, ka neweens wiffâ tanni semmê
 tahds deewabihjigs bija, kâ Tjabs, fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka Deews tohs sawejus gan pasihst.

(Tapehz effi arridsan no firds deewabihjigs, tad ir tarws
 wahrds buhs debbesis usrafsihts, un ne dohma, ka Deews
 tew ne pasihst un aismirsis.)

II. Tas wels aprunnaja Tjabu Deewa preekschâ, fo no
 tam mahzees?

Utbildi: Ka tas wels irr muhsu apsuhsdetais pee
 Deewa.

(Tapehz sargees no sinnameem grehkeem, ka ta wella
 apsuhsdeshana buhtu wolti un winsch kaunâ paliftu.)

III. Deews sahwe tam wellam, Tjabam behdas darriht,
 un winna deewabihjaschanu pahrbaudih, fo no tam
 mahzees?

Utbildi: Ka Deews tohs sawejus pahrbauda zaur fru-
 stu un behdahm.

(Tapehz peenemmi Deewa rihkfi no winna tehwihs-
 sah m rohsahm ar pazeetigu firidi, un ne mitteees no tarwas
 deewabihjaschanas; jo Deewa behrneem zaur dâlds beh-
 dahm schinni wahrgu semmê irr jalauschahs, kad tee grubb
 debbes walstibâ kluht.)

IV. Kad Deews wellam sahwe Tjabam behdas darriht,
 tad tomehr Deews pirmâ reise ne sahwe wellam paschu
 Tjabu aiskahrt, un ohtâ reise Deews peesazzija wel-
 lam, Tjaba dsihwibu taupiht, fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka tas wels bes Deewa sinnas mums ne kâ
 ne warr schdeht.

(Tapehz ne bihstees no wella un wella-beedreem un pe-
 steleem. Fo tas wels arridsan stahw appatsch Deewa wal-
 dischanas, un ne warr neso darriht, kad Deews winnam
 to ne lauj; un kad arri Deews winnam fo lauj, tad winsch
 tomehr wairaf ne fo ne warr darriht, ne kâ winnam Deews
 irr waktas dewis.)

V. Deews Tjabam wiffu ohterteek atdewe, fo Deews
 tam eefsch behdahm lizzis zaur wellu atnemt, fo
 no tam mahzees?

Utbildi: Deews atkal eepreezina tohs sawejus pehz
 pahrzeestahm behdahm.

(Tapeh3 effi pazetigs eefsch behdahn un gaidi us Deewa paligu. Jo Deews ar weenu rohku muhs pahmahza, bet ar ohtru atkal labbina.)

Swehtas Dohmas.

Ziabs fewi taifnu schkeetahs
 Un preefsch Deewa passahweht:
 Zomehr ne speh3 wiffas leetas
 Deewam wahrdu atbildeht,
 Es zaur Kristu taifnibu
 Deewa preefschâ mekleschu.

Tas ohtr = desmits un zettortais stahsts

kà tee Israëla behrni kalpojusch
 tes semmè.

2 Mohs. Graham. 1 un 2 Nod.

1. Rad Zahseps bija mirris, tad tee Israëliteri (jeb Zehkaba pehznahtami, kas arridsan Ebreëri tappe faukti) lohti angtojahs Egiptes semmè. 2. Peh3 zehlahs jauns Kehninsch Egiptes semmè, kas ne bija Zahsepu pasinnis. 3. Tas eefahze fawâ prahâ behdâtees, ka tee Israëliteri ne dohtohs pee Egipteru eenaidneekem, kad kahds karsch zeltohs. 4. Tapeh3 apnehmahs tee Egipteri, teem Israëla laudim ar gudribu pretti turretees. 5. Un tas Kehninsch lifke jaunus

Gautaschanas.

1. Kà klahjehs teem Israëlitereem Egiptes semmè, kad Zahseps bija mirris?
2. Kahds Kehninsch zehlahs peh3 Egiptes semmè?
3. Par ko behdajahs schis Kehninsch?
4. Ko apnehmahs tee Egipteri prett teem Israëlitereem?
5. Kà speede tas Kehninsch tohs Israëliterus?

pilsa-

pilsatus ustaisht, ka tohs Israëliterus warreta peespeest pee grubta darba. 6. Un tas Kehninsch eezehle usraugus un wirsneekus, kas tohs Israëla laudis lifke neschehligi kalpoht. 7. Bet jo wairak tee winnus speede, jo wairak winni wairojahs, un rad-dahs pulkeem, tà, ka tee Egipteri tohs Israëliterus apnikke, jo ta semne tappe ar teem peepildita. 8. Peh3 to pawehleja tas Kehninsch tahm Ebreëru behrnu = fanehmejahm, wiffus Ebreëru dehlinaus, tuhdat pee dsinschanas, nonahweht. 9. Bet tahs bihjajahs Deewu un to ne darrija, ko tas besdeewigs Kehninsch bij pawehlejis, bet pamette tohs puifenus dsihwus; 10. un fazzija tam Kehninam: tahs Ebreëru seewas irr zeetas, un pirms behrnu = fanehmejas nahk, tahs jau irr dsemdejuschas. 11. Un Deews swehtija tahs behrnu = fanehmejas par to. 12. Peh3 to pawehleja tas Kehninsch wisseem faweem laudim, ka teem bij wiffus Ebreëru dehlus, kas peedsimtu, atneimt un uppè eemest. 13. Un tas gaddijahs, ka ta Kehnina meita ar fawahm jumprawahm uppes mallâ staigaja, gribbedama masgatees; 14. winna eeraudsija apswikketu schkirsimu starp tahm needrehm

6. Kas tappe pahr teem Israëlitereem eezelti?
7. Woi tad tohs Israëliterus zaur to isnihzinaja?
8. Ko pawehleja tas Kehninsch tahm behrnu = fanehmejahm?
9. Woi tahs tam Kehninam klausija?
10. Kà atbildejahs tahs prett to Kehninu?
11. Ko labbu Deews tahm behrnu = fanehmejahm par to darrija?
12. Ko pawehleja tas Kehninsch wisseem faweem laudim, ar teem jaun = peedsimmuschem Ebreëru = behrneem darriht?
13. Ko gribbeja ta Kehnina meita darriht?
14. Ko ta eeraudsija uhdeni?

7*

uhdeni,

uhdent, un suthija fawu kalponi, un lifke to at-
nest. 15. To atwehrusi, ta atradde masu behrninu tur
eekschâ, tas raudaja itt gauschi. 16. Tad wiinna ee-
schelohjâs par to, un lifke weenu emmu no tahm Ebree-
ru feewahm aizimâht, to puifenu usstihdiht. 17. Un ta
emma bija patti ta behrnina mahte, kahda Ebree-
ru feewa. 18. Ta patti bija fawu behrninu trihs meh-
neschus fawâ nammâ paslehpufi. 19. Un kad ta ne
warreja wairs to behrninu paslehpt, tad wiinna to
bij nolikkusi uppes mallâ eeksch needrehm, ka to ne
nokautu us ta Kehnina pawehleschanu. 20. Bet
ta Kehnina meita ne sinnaja, ka schi feewa patti bija
ta mahte. 21. Kad tas behrninsch bij pa-audsis,
tad nehme ta Kehnina meita to pee ferwis, 22. un
nosauze wiinna wahrdu Mohsus, un winsch tappe
wiinnas behls dehwehts. 23. Kad Mohsus bij us-
audsis, wiinnam wairs ne patifke Kehnina pilli palift,
bet winsch isgahje pee teem Israëlitereem jeb Ebree-
reem, saweem brahkeem, un apraudsija wiinnu grub-
tumu. 24. Tad winsch redseja, ka kahds Egipteru
wihrs weenu Ebree-ru wihru par nepateesi nescheh-
ligi fitte, un Mohsu pahrnehme dusmas, to redsoht,
un winsch nokahwe to Egipteru. 25. Tas Keh-

15. Kas bija tanni schkirstinâ?
16. Ko darrija ta Kehnina meita ar scho behrninu?
17. Kahdai emmai to behrninu par laimi dewe?
18. Zif ilgi ta mahte fawu behrninu bija paslehpufi?
19. Kapehz ta fawu behrninu bija uppes mallâ nolikkusi?
20. Woi ta Kehnina meita sinnaja, ka schi emma bija
patti mahte?
21. Kur palifke tas behrninsch, kad tas bija pa = audsis?
22. Kâ nosauze ta Kehnina meita to puifi?
23. Kâ patifke Mohsum Kehnina pilli?
24. Kapehz nositte Mohsus to Egipteru wihru?
25. Ko sazzija tas behrninsch, to dsirdejis?

ninsch

ninsch to dsirdejis, mekleja Mohsu nokaut. 26. Bet
Mohsus aisbehdsje un palifke Ribbijanas sem-
mê pee kahda augsta kunga, Zeetrus wahrda,
27. tas darrijis Mohsu par fawu awju-gannu, tam
dewe pehz fawu meitu Ziporu par feewu.

26. Kur aisbehdsje Mohsus?

27. Kâ klahjchs tur patt Mohsum?

Mahzibas.

I. Tee Egipteri wairs ne peeminneja to labbu, Fo Jahseps
teem baddu laifâ bij parahdijis, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka labbdarrischanas drihs aismirft.

(Ne essi tu arridsan tahds, bet peeminni allaschin ar
pateizigu sirdi tahs labbdarrischanas, fo tew (1) Deews
eeksch raddischanas, pestischanas un swehtischanas,
(2) fo tew tawi wezzaki eeksch audsinaschanas, (3) fo
tew kungi eeksch waldischanas un glahbschanas, (4) fo
tew mahzitaji eeksch Deewa mahzibahm, un (5) fo tew
zitti labbu parahdijusch. Fo nepateizigs zilweks ne irr
wehrt, ka ta semme wiinna ness.)

II. Jo wairak tohs Israëla behrnus speede un wahr:
dsinaja, jo wairak tee wairojâs, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ko Deews gribb usturreht un swehtih, to
neweens zilweks ne warr isnihzinâht.

(Tapehz melle swehtibu pee Deewa; kad tas tew
gribbehs swehtih, tad wiffi welli un wella beedri temi ne
isnihzinahs.)

III. Tahs behrnusanehmejas ne nonahweja tohs jaun:
peedsimmuschus Ebree-ru dehlinus, jebchu tas Beh-
ninsch to bij pawehlejis, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewam wairak jalkausa, ne kâ zilwekeem.

(Kungam, tehnam un mahtei buhs klausih, eeksch wis-
sahm leetahm, kas ne irr prett Deewa swehtteem bausfleem;
bet kad tee fo lamu pawehletu, kas grehks buhtu; tad win-
neem ne waijag klausih, un labbak zeest, ne kâ prett Dee-
wu apgrehtotees.)

IV. Mohsus nokahwe kahdu Egipteru wihru, Kas weenu
Israëliteru par nepateesi neschehligi fitte, woi tew
arridsan brihw, tâ darriht?

Atbildi:

Atbildi: Naw' wiff. Jo Mofus bija no Deewa par
Izraēla ispestitaju isredsehts.

(Tapeh; ne buhs neweenam us to raudsiht un palaištees,
to Mofus ar to Egipteru darrijs, bet sawai wirsibai pa-
dohteēs. Jo kas saweem wirsneekem pretti turrabs, tas
turrabs Deewa likumeem pretti, un eekriht Deewa un zil-
meku sohbiā?

V. Kad tas Kehninsch Waraiis mekleja Mofu no kaut,
tad aisbehdse Mofus; woi tad nu brihw buhs wisseem
behgseem un tekkuleem ais:eet, kurrp teem tihf?

Atbildi: Ne buhs wiff brihw. Jo to Mofus darrija,
to tas darrija sawas dshiwibas deht, kad
to wajaja.

(Tapeh; irr tas dsintam-wihram grehts, no sawa
dsinta-kunga par nepateesi behgt, jo tabdam Deewa swesh-
tiba ne eēs lihds. Un kad kahds launadarritais aisbehg,
tad tam Deewa lahsti un Deewa sohdiha eet pakkal. Bet
walkineekam irr gan brihw ar gohdu ais = eet, kurrp
tam tihf, bet ne ar behgschanu, jo tas irr kauns.)

Stwehtas dohmas.

Mofses tappe uppē eemests

Behninsch buhdams, nabbadsinsch,

Peh; leels gohds tohp winnam peemests:

Izraēlu waddijs winsch.

Tā dasch bahrinsch nezeenihts

Augsts irr krais padarrihts.

Tas ohtr = defmirs un peektais stahst
no ta zeetsirdiga Kehnina Waraiis.

2 Mof. Gr. no 3 lihds II Mod.

I. Mofus gannija sawa tehwotschafta Teetrus arwis
tuksnesi pee ta kalna Dreb. 2. Tur patt
winsch redseja ehrtshku krumu, kas ar ug-

Gautaschanas.

1. Kur Mofus tahs arwis gannija?

2. Ko Mofus tur patt eeraudsija?

gumi dedse un ne sadedse. 3. Schinni ugguns-leesinā
rahbijahs patš Deews, 4. fazzidams us Mofu: es
esmu eerandsiis mannu kauschu behdas un wahrgo-
schanas Egiptes semne, tapeh; es esmu nolaides, ka
es tohs Izraēla landis westu us zittu semni, kas ar
peenu un meddu teff, kā es to esmu sohliis Abbraā-
mam un winna dsinnumam. 5. Schohs wahrdus
pawehleja Deews Mofsum, tik labbi teem Izraelite-
reem, kā tam Kehninam Waraiim teikt. 6. Mof-
sum gan ne patiffe to darriht, un tas aisbildinajahs ar
to, laudis ne buhschoht tam tizeht, ka winsch no Deewa
subtihts effoht. 7. Bet Deews eedewe winna spehkā
trihš brihnuma-sihmes, ka winnam tahs bij darriht
preeksch to Izraēliteru un ta Kehnina Waraiis az-
zim. 8. Ta pirma brihnuma-sihme bija: kad
Mofus sawu needru semne mette, tad ta tap-
pe par tshuhshu, bet kad winsch to tshuhshu
pee astes fatwehre, tad ta atkal par needru palikke
winna rohkā. 9. Ta ohtra brihnuma-sihme bija:
kad Mofus sawu rohku pirmu reisi asoft eebahse,
tad ta palikke spittaliga (tas irr, kā fapelkjusti un
puist un kā no ehdeja un tahrpeem sa-ehsta). Bet
kad winsch ohtru reisi rohku asoft eebahse, tad ta
atkal palikke wessela, kā papreeksch. 10. Ta trescha
brihnuma-sihme bija: kad Mofus uhdeni smehe no
uppes, un us faufumu islehje, tad tas uhdens par

3. Kas eeksch ta dedsiiga kruma rahbijahs?

4. Ko Deews us Mofu fazzija?

5. Kam bija fazziht Mofsum tohs wahrdus?

6. Kā gribbeja Mofus atbildinatees?

7. Kahdas sihmes Deews Mofus spehkā eedewe?

8. Kahdu sihni bij Mofsum ar sawu needru darriht?

9. Kahdu sihni bij Mofsum ar sawu rohku darriht?

10. Kahdu sihni bij Mofsum ar uhdeni darriht?

affini pahrwehrtchs. 11. Wehl bewe Deew's Mochsum par paligu wianna brahli Naronu, ka tas lihds ar wiannu eetu un wianna weeta rummatu, kad Mochsus tahs brihnuma = sihmes darritu. 12. Papreeksch Naron's fazzija teem Israelta laudim, wiffus tohs wahrdu's, fo Deew's us Mochsu bij rumnais, un Mochsus darrija tahs sihmes wiannu preekscha. 13. Un tee tizzeja preezigi, un paklannidamees peelhdsse un pateize Deewam. 14. Pehz eegahje Mochsus un Naron's pee ta Kehnina Waraiis, 15. un fazzija us to: ta fakka tas Kungs, Israelta Deew's: atlaidi mannus laudis no ferwis, ka tee man kalpo. 16. Waraiis atbilbeja: kas tas tahds Kungs, kurra wahrdu man buhs klausht un Israeltu atlaist? es ne pasihstu to Kungu, neds es arridsan Israeltu atlaidschu. 17. Un tas Kehninsch likke tuhlist tohs usraugus pahr teem Israelitereem aizinacht, un pawehleja, ka teem ne buhs wairs doht teem Israelitereem salmus pee keegelu darrischanas, 18. bet lai tee paschi falassitu salmus, kur dabbudami, 19. un tomehr ne buhs teem neko atlaist no wiannu darba. Un ta tappe tee Israeliteri jo wairak neschehligi peespeesti pee darba. 20. Un jebfchu Mochsus gan darrija tahs brihnuma = sihmes ar sawu needru preeksch ta Kehni-

11. Rahdu beedru Deew's Mochsum par paligu bewe?
12. Kam tappe tas wiff papreeksch teikts un rahdihts?
13. Ko tee Israelta behrni fazzija?
14. Kurp pehz Mochsus un Naron's nogahje?
15. Ko Mochsus un Naron's us to Kehninu Waraii fazzija?
16. Ko Waraiis atbilbeja?
17. Ko Waraiis teem wirsneekeem pawehleja, kas par usraugem pahr teem Israelitereem bij eezelti?
18. Kur bij teem Israelitereem salmus nemt?
19. Woi teem fo atlaide no darba?
20. Woi tad ne darrija Mochsus tahs brihnuma = sihmes Waraiis preekscha?

na Waraiis azzim, tad tomehr tas Kehninsch Waraiis apzeetinaja sawu firde prett Deewu: 21. jo tee Egipteru burwoji tapatt darrija ar saweem needreem, kas arridsan pa tschuhskahm pahrwehrtijahs. 22. Un jebfchu arridsan Mochsus needre tohs burwoju needrus aprihja, tad tomehr Waraiis ne klausija Deewa wahrdam. 23. Pehz to suhtija Deew's desmits itt gruhtas behdas pahr wiffu Egiptes semmi, un mohzija tohs Egipterus.

24. Papreeksch affins wiffur nahze, Wardes, uttes, kuffaini, Pehz teem mehris mohziht fahze, Nitni trummi, pehrfoni, Siffeni un tumschais gais, Wiffupehz tas maitatajs.

25. Papreeksch wiffi uhdeni Egiptes semme tappe par affini pahrwehrtiti, septinas deenas. 26. Tahs wardes nahze no uhdens tahda pulka, ka arridsan pat's Waraiis ne warreja glahbtees. 27. Tahs uttes raddahs na teem pihschleem, fo Mochsus ar sawu needri bij fittis. 28. Tee kuffaini bij zaur wiffu Egiptes semmi wiffds nammos, bet pee teem Israelitereem tee ne bija wiff. 29. Tas mehris nahze pahr zilwekeem un lohpeem, bet pee teem Israelitereem nekahda skahde ne notikke. 30. Tee trummi raddahs pee zil-

21. Bet kapehz Waraiis to pee firde ne nehme?
22. Kas ar to Egipteru burwoju needreem notikke?
23. Zeet gruhtas behdas Deew's pahr Egiptes semmi suhtija?
24. Rahdas bija schis behdas?
25. Kas notikke ar wiffu uhdeni Egiptes semme?
26. Kas notikke ar tahm wardehm?
27. Kur raddahs tahs uttes?
28. Kur bija tee kuffaini?
29. Pahr kurreem nahze mehris?
30. Kur raddahs nitni trummi?

weseem un lohpeem ar puhthem no teem pelneem, fo Mohsus un Arons wehja bahrstija. 31. Ta krussa, kas ar leeceem sibbineem un pehrkoneem nahze, nositte wissus laufus, kas teem Egiptereem peederreja, ka arridsan wissus zilwekus un lohpus, kas to brihdi us lauku palikkuschi. 32. Tee sissenai beidse to ap-ehst, kas no krussa bij atlizzees laufos. 33. Ta tumfiba bij pahr wissu Egiptes semmi trihs deenas, ar rohfahm grabbstaina, ta ka neweens eeksch trim deenahm ne warreja ne no weetas eet, bet pee teem Israe-literem Gohsena semme bij skaidra gaisina. 34. Wissupehz nonahweja Deews zaur to maitataju wissus pirmdsummuschus Egiptes semme. 35. Tee Egipteru burwji weenu jeb ohtru brihnumu, fo Mohsus Deewa wahrda bij darrijis, arridsan zaur wella spehku padarrija, 36. bet tee tomehr ne spehja zaur sawahm burschanahm uttes pataisihst, 37. un fazzija: tas irr Deewa rohka. 38. Un tee nifni trummi arridsan pee teem burweem raddahs, ta ka tee ne warreja pretti burt nedf Rehnina preekscha stahweht. 39. Kad kahdas behdas teem Egiptereem peestahjehs, tad sohlijahs Waraiis tohs Israela behrmus palaisst, lai tiklai Mohsus Deewu peeluhgtu un to nelaimi nowahrstu. 40. Bet kad tahs behdas mittejahs, tad winsch to ne darrija, fo winsch bij sohlijis, bet winsch apzeefinaja sawu sirdi

31. Ko krussa un pehrkoni nositte?

32. Ko ap-ehde tee sissenai?

33. Kas notikke ar tahs tumfibas?

34. Ko wissupehz tas no Deewa suhtihst maitatajs darrija?

35. Woi tee burwji arridsan tahdas sihmes warreja darrist?

36. Woi tee arridsan spehje uttes darrist?

37. Ko tee Egipteru burwji fazzija?

38. Kas notikke pascheem burweem ar teem nifneem trummeen?

39. Ko sohlija Waraiis, behdas nahjis?

40. Woi Waraiis sawu sohlitu wahrdu turreja?

no

no weena laika lihds ohtru. 41. Un wissupehz tas fohti besdeewigs Waraiis fazzija: ja Mohsus winnam wehl preeksch azzim nahst, tad winsch to buhschoht nokaut. 42. Wissas schahs brihnuma-sihmes parahdija Deews Egiptes semme tapehz, lai ta Kunga wahrdu sluddinatu wissâ pasaulê?

41. Ko dshrehst tas zeetsirdigs Waraiis wissupehz Mohsum darrist?

42. Bet tapehz Deews tik dauds brihnuma-sihmes Egiptes semme suhtija?

Mahzibas.

I. Kad tas breefmigs Rehnisch Waraiis tohs Israe-literus wissai pahrleecku speede, fazzija Deews: es esnu mannu lauschu behdas eeraudsijis, fo no tam mahzees? Utbildi: Kad laudis no saweem kungeem un wirfneekeem wissai pahrleecku tohp speesti, tad pats Deews winnus isglahbi.

(Tapehz buhs wisseem, kas stahw appaksch bahrgas un breefmigas waldischanas, pazestees un us Deewa glahbschannu gaidihst.)

II. Kad teem Israe-literem ohtrteek darba uslikke, tad tas no Deewa suhtihst ispestitajs nahze, fo no tam mahzees?

Utbildi: Jo leelakas behdas, jo tuwak Deews ar sawu glahbschannu.

(Tapehz ne nogrimsti behdas zaur sirdehsteem, jo Deews labbaq sinu ihstu laiku un stundu ar sawu paligu nahst, prohti tad, kad ihstis laiks irr, un winna palihdseschana wissuwairak wajjadfiga.)

III. Tee Egipteru burwji ne spehje ar wissahm sawahm burschanahm un ar wissu wella spehku uttes padarriht, fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka tas wels ne irr wisspehzigs.

(Tapehz turrees pee Deewa un ne bihstees no wella. Winsch wairak ne warr darrist, ka ween to, fo Deews tam lauj; un kad tu Deewam peederr, tad tew wissi welli ne kaitehs, lai tee arri gann traffo? Jo wella spehks irr galligs, bet Deewa spehks irr besgalligs.)

IV. Mohj

IV. Mohsus un Arons darrija tik daudš brihnumas sihmes Egiptes semmē, un tomehr Waraüs zeetsirdigs palikke, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka gohdigi mahzitaji ne irr wainigi, ja tik daudš zilweki grehšs un besdeewibā palcek un pasuddinati tohp.

(So ko ūstizzigs mahzitajs wairak warr darribt, ka teem laudim no swehteem Deewa wahrdeem wissu Deewa padohmu no muhsu muhschigas swehtiba? islik? Ko mahzitais pee tam wainigs, kad laudis wissas Deewa beedinaschanas wehja laisch? Mahzitais ne warr pee zekkula nemt un ar warru debbesis ceraut. Tapehz lai tas pahr few paschu muhschigi wainanas brehz, kas laut us atgreeschanu no grehkeem pasubbinahstš, tomehr sawā zeetsirdibā palizzis.)

V. Deews wissas brihnumu: sihmes Egiptes semmē ta: pehz parahdija, lai ta Kunga wahrdū suddu natu wiffā pasaulē. Woi tad us tahdu wihsī pats Deews ne irr Waraü apzeetinajs, un wainigs pee winna pasufchanas?

Atbildi: Neds Deews pats Waraü apzeetinajis, neds arri Deews wainigs pee kahda zilweka pasufchanas.

(Las gann irr pateesiba, ka Deews Waraü isredsejis, pee winna tik daudš sihmes parahdiht, jo Deews gann papreeksch sunnaja, ka Waraüs tahds zeetsirdigs buhs, un few paschu jo deenas, jo wairak apzeetinahs. Bet tomehr Deews ne irr wainigs, jo Deewa papreeksch = rebsefchana ne speesch neweenu, ka tam buhs tahdam buht. Las swehtais Gars allaschin ar Deewa wahrdū pee zilweka sirdš strahda us atgreeschanu no grehkeem. Bet kad wiss winna barš welki bijis, tad Deews tahdu zeetsirdigu zilweku wissupehz sawā zeetā sirdš-prahatā nobohd. Un tahdu, Deewam scheht! wairš ne warr atgreesht. Jo ta sohhdiba tahš apzeetinaschanas irr tas pats grehšs, ko Kristus to grehku eeksch swehtu Garru nosauz, kas neds schinni, neds winnā pasaulē tohp peedohts. Uk wai tam muhschigi, kas schinni sohhdibā eekriht! Tapehz, mans behrns, sohdeen, kad tu ta Kunga balši bširdi, tad ne apzeetini taru sirdi, bet lai tas zeenigs swehtš Gars eeksch tewim-strahda, un essi Deewa

Deewa wahrdam paklausigs, us taru muhschigu ispestischanu no elles wainanahm.)

Swehtas dohmas.

Deewinas behdas ne pahrspehja
Zeetsirdigu Waraü,
Zeekams Deews Kungs nonahweja
Winna dehlu pirmdsimtu.
Es grihb' Deewam klaufigs buht,
Pirms Deews pirmas behdas fuht.

Tas ohtr: desmits un sestais stahstš
ka Mohsus tohs Israēliterus no Egiptes
semmes isweddis.

2 Mohs. Gram. no II lihds 15 Nod.

I. Pehz to, kad Waraüs dewinas reises sawu sirdi bij apzeetinajis, 2. un pirms ta Kunga engelis wissus pirmdsunmusehus Egiptes semmē nakts widdū nokahwe, likte Deews teem Israēlitereem to padohmu doht, ka teem bij no teem Egiptereem wissus sudraba un selta rikšus ašnemt. 3. To brihdi Deews arridsan to leelbeenas jehru eestahdija, 4. kas bija preekschsihme ta leelbeenas jehra muhsu Kunga un pestitaja Jesus Kristus. Bet schis bija tas eestahdijums; 5. ikweenam fainneekam bij weenu jehru

Sautaschanas.

1. Zeek reises bija Waraüs sawu sirdi apzeetinajis?
2. Kahdu padohmu Deews teem Israēlitereem likte doht, pirms tahš pehdigas behdas pahr Egiptes semmi nahze?
3. Ko Deews to brihdi eestahdija?
4. Ko tas leelbeenas jehrs eeshmeja?
5. Kahdi jehri bij ikweenam fainneekam janemm?

kaut,

faut, kam nekahda waina buhtu, 6. to sawâ nammâ zept un ap-ehst, un neko ne pamest libds rihdam. 7. Pee paschas ehschanas bij teem apjohsteem buht, kurpes kahjâs un speeki rohkâs, un to jehru steigdamcem ehst, itt kâ teem, kas us zeltu dohdahs. 8. Bet ar ta nokauta jehra affini bij teem aptraipiht durwju palohdu un tohs diwi stenderus. 9. Jo Deews pee scho affini gribbeja to Israëlu lauschu nammus pasiht, un ar tahs nokauschanas teem garram eet. 10. Tur klacht pawehleja Deews teem Israëlitereem, par scheem leeldeenâs swehtkeem neraudsetas maises ehst. 11. Un tee Israëliteri darrija tâ, kâ Deews teem bij pawehlejis, 12. un tas notikke to wakkaru papreefsch, pirns tee no Egiptes semmes isgahje. 13. Tanni paschâ nakts-widdû nahze Deewa engels un apkahwe wifus pirndsimmuschus Egiptes semine pee zilwekeem un lohpeem, 14. eesahfdams no Kehnina pirndsimmuschâ dehla, kam us Kehnina gohda-krehfla bij jafehsch. 15. Un redsi, leela brehkschana zehlahs pah wissu Egiptes semmi, 16. jo neweens nams ne bija, eefsch ka ne buhtu n:rrons bijis. 17. Tad Kehninsch

6. Ko bij ar to jehru darrist?
7. Kâ bij teem Israëlitereem pee paschas ehschanas apgehrbteem buht?
8. Ko bij ar ta jehra affini darrist?
9. Kapehz?
10. Kahdas maises bij teem Israëlitereem par leeldeenâs swehtkeem ehst?
11. Woi tee Israëliteri darrija, kâ Deews bij pawehlejis?
12. Kad tas notikke?
13. Kas notikke to paschu nakti?
14. Kur eefahje tas no Deewa suhtihst maitatajs, tohs pirndsimmtus apkaut?
15. Kas zehlahs to nakti Egiptes semmi?
16. Kapehz?
17. Ko darrija tas Kehninsch Waraiis?

Waraiis

Waraiis zehlahs patš nakti, un likke Mohsu un Nâronu aizinacht, 18. un fazzija us teem: eita ahra no Egiptes semmes un kalpojeet juhsu Deewam, tif labbi juhs, kâ tee laudis, un nemmeet jau wissu libds kas jums peederr. 19. Un tee Egipteri ne warreja rihtu fagaidiht, bet speede tohs Israëliterus, ahtri no tahs semmes iseet, 20. fazzidami: ja ne, tad mums wisseem buhs jamirst. 21. Un tee Egipteri atstahje teem wissu to, ko tee no selta un sudraba bija aisnehmuschi. 22. Un tâ isgahje tee Israëla laudis no Egiptes semmes ar wissu sawu mantu, un ar leeleem un sihkeem lohpeem, 23. fesch simts tuhstoschi wihri bes behrneem skaititi. 24. Un tas notikke ap puffedschu tuhstoschu gaddu no pasaules eefahkuna. 25. Par peemineschanu schihs is-eeschanas bij teem Israëlitereem (jeb Jubdeem) if gaddus tohs leeldeenâs swehtkus swehtihst. 26. Tâ, kâ tee Israëliteri no Egiptes semmes bij isgahjuschi, tam Kehninam Waraiim tas bija schehl, ka winsch tohs bij atlaidis, gribbedams, ka tee winnam wehl kalpotu. 27. Tapehz winsch teem pakkal dsinnahs ar wissu sawu karra-spehku, 28. un panahze tohs

18. Ko fazzija Waraiis us Mohsu un Nâronu?
19. Ko tee Egipteri darrija?
20. Ko tee Egipteri fazzija?
21. Woi ne atnehme tee Egipteri no teem Israëlitereem tohs sudraba un selta rihtus?
22. Ko tee Israëliteri is-eedami libds nehme?
23. Iif bij Israëliteri, kas no Egiptes isgahje?
24. Kurrâ gaddâ tas notikke?
25. Kahdus swehtkus bij teem Israëlitereem if gaddus par peemineschanu schihs is-eeschanas no Egiptes semmes swehtihst?
26. Kas bija tam Kehninam Waraiim schehl?
27. Kahdu padohmu Waraiis nehme?
28. Kur Waraiis tohs Israëliterus panahze?

pee

pee tahs juhvas, so farkanu juhru fauz. 29. Kad nu Waraiis tuvu pee teem nahze, ceraudsija tee Israëliteri to Egipteru farka-spehku, un bihjajahs lohti un brehze us Deewu to Kungu. 30. Bet ta Kunga engels zehlahs ar padebbesi un apstahjehs stary to Egipteru lehgeri un stary Israëla lehgeri, 31. un ta padebbes bij teem Egiptereem tumsa, ta ka neweens ne warreja nahkt pee ohtru zauru nakti. 22. Un kad tee Israëliteri juhmallä nahze, issteepe Mohsus us Deewa pawehleschamu sawu needri pahr to juhru; 33. tad lifke Deews to juhru notezzeht zaur weenu stipru austrinu (wehju) wissu nakti, un tairija to juhru fausu, un tas uhdens pahrschfihrah's. 34. Tad eegahje tee Israëliteri juhvas widdü faufahm kahjahm, 35. un tas uhdens bija teem par muhri pa labbu un kreisu rohku. 36. Un tee Egipteri bsumahs teem pakkal, un eegahje juhvas widdü nesinnadami. 37. No rihta krehflä istrühzinja tas Kungs no tahs padebbes tohs Egipterus un nogruhde tohs frittulus (jeb rittinus) no winnu ratteem. 38. Tad brehze tee Egipteri sawä starpä: lai meh's behgam preeksch Israëla, jo tas Kungs

29. Rå bija teem Israëlitereem ap firdi?
 30. Rå glahbe tohs Israëlitereem?
 31. Rå bija ta padebbes teem Egiptereem un Israëlitereem?
 32. Rå Mohsus darrija, kad winsch ar teem Israëlitereem juhmallä bij nahzis?
 33. Rå notiffe ar to juhru?
 34. Kur eegahje tee Israëliteri?
 35. Woi tee ne noslibke?
 36. Kur tee Egipteri palikke?
 37. Rå Deews tohs Egipterus eebeedinaja?
 38. Rå tee Egipteri brehze?

farko par winneem. 39. Un kad tee Egipteri apgreesahs, tad tee Israëliteri isgahje ohträ juhmallä, 40. un Mohsus issteepe us Deewa pawehleschamu sawu needru pahr to juhru, un tas uhdens fagahjehs pahr teem Egiptereem, un ta juhra atgreesahs sawä straumë. 42. Un tas kehminsch Waraiis tappe ar wissu sawu farka-spehku noslibzinahst, ka neweens ne tappe isglahbts.

39. Kur isgahje tee Israëliteri, kad tee Egipteri no teem Israëlitereem apgreesahs?
 40. Rå darrija Mohsus, kad tee Egipteri behdse?
 41. Rå tad notiffe?
 42. Kur palikke Waraiis ar sawu farka-spehku?

Mahzibas.

I. Tas no Deewa eestahdihts leeldeenas jehrs eesihmeja muhfu Kungu un Pestitaju Jesu Kristu, un pee schä bija neraudsetas maifes jaehd, fo no tam mahzees?

Abildi: Kristus un tas wezzais grehku raugs ne faderr kohpä.

(fo gaischums ne fa-eet ar tumsibu, ta arri Kristus ne faderr kohpä ar Belialu, jeb ar grehkeem. Tapeh'z ja tu gibbi ar Kristu zaur tizzibu buht saweenohst, tad atstahjees no wezzas grehku buhschanas, un dohdees jauna swehtä dshwoschanä.)

II. Waraiis fazzija papreeksch ar lepneem wahrdeem: fas irr tas Kungs? bet pehdigi winsch fazzija ar lehneem wahrdeem: eita un kalpojeet juhfu Deewam; fo no tam mahzees?

Abildi: Rå Deews arriidat tohs wissangstakus un warrenus leelungus warr lohlainus padarrist.

(fo Deews irr, kas speh'j warrenus no gohda-krehfla nostunt, un tohs pasemmigus pa-augstinahst. fo kas pat's paugstinajahs, tas t'us pasemmohst, un kas pat's pasemmojahs, tas taps pa-augstinahst. Tapeh'z pasemmoees allaschin tawa Deewa preekschä, tad tu winna azzim buhfi augst.)

III. Tee Egipteri bij teem Israëlitereem dauds pahri dar: rijusch'i zaur gruhteem darbeem; bet kad tee Israëliteri no Egiptes semmes isgahje, tad teem Egiptereem bija teem Israëlitereem wiff jaatdohd, fo wimi no schein ee'fch fudraba un selta rihkeem bij aisnehmusch'i, fo no tam mahzees?

Atbildi: Pee netaisnas mantas ne irr swehtiba.

(Tapehz fargees, zittus peewilt jeb afsagt, jeb ar swe-scheem sweedreem baggats kluht; jo weens netaisns schil-lings simts taisnus graschus aprih. Labbak weens schillings ar taisnibu pelnihts, ne ka simts dahlberi ar netaisnibu.)

IV. Las Deewa engels stahweja widda stary Egipteru Farra: spehku un stary Deewa laudim, un isglahbe fchohs no winneem, fo no tam mahzees?

Atbildi: Las wiff-labbakais zella-beedris irr Deewa engels.

(Tapehz staiga Deewa zeltus un darri to, kas tew tawa fahrtā no Deewa pawehlehts, tad Deews ir pahr tewim saweem engeleem pawehlehts, tee pee tewim buhs un tewi pasargahs. Bet ja tu us grehku-zelkeem maldisees, un dar-risi, kas Deewam irr pretti, tad tas wels pee tewim buhs un tewi ne atstahs.)

V. Waraiis liffe papreefch tohs jaun: peedsimmuschus Israëliteru dehlimus noslihzinah, un pehz noslihe winsch pats ar sawu Farra: spehku farkana juhra, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ar fo zilwels apgrehfojahs, ar to winsch tohp driht atkal sohdihts.

(Tapehz fargees zitteem kaunu darrist, ka tew ar to paschu mehru pahr pahrim atkal ne/atmaksatu.)

Swehtas Dohmas.

Kur ween durwis affinaimas,
Kur tas engels fezzen eer,
Un ne maita tur bes wainas.

Ta es gribb' pee Jesu kreer,
Winna affnim leelaks spehks,
Wels un nahwe no tahm behgs.

Tas ohtr: desmits un septitais stahst's
no teem desmits Deewa hausleem.

2 Mosh. gram. 19. 20 un 21 Mod.

I. Kad Deews tohs Israëliterus no Egiptes semmes bij isweddis un zaur to farkanu juhru tuknesi eeweddis, tad tee nahze pee ta kalna Sinai un Deews teem dewe turpatt tohs swehtus desmits hauslus. 2. Trihs deenas papreefch tohs laudis swehtija. 3. Er chā deenā, rihra agrunā gaddijahs pehrfoni un sibbeni ar warren siipru basines skannu, tā, ka wiff laudis tohti istruhzinajahs. 4. Un beesa padebbes apklahje to kalnu, 5. un tas kalns Sinai kuhpeja un trihzeja tohti, jo Deews tas Kungs nonahze no debbesim ar ugguni. 6. Un Moshus iswedde tohs laudis no ta lehgera Deewam pretti lihds to kalnu, 7. apfahrt kurru Moshus sehtu bija taisijis, 8. ka neweens kahptu us to kalnu, jo Deews bija to zaur Moshu aisleedhis. 9. Un Moshus runnaja ar Deewu, 10. un Deews tam atbildeja zaur weenu balsi. 11. Un Deews dewe saweem laudim tohs desmits hauslus ar scheem wahrdeem:

Tautaschanas.

1. Kas tuknesi notiffe pee ta kalna Sinai?
2. Jif deenas teem Israëlitereem bija fataistees?
3. Kas treschā deenā notiffe?
4. Kas to kalnu apklahje?
5. Kapehz kuhpeja un trihzeja tas kalns Sinai?
6. Kur bija tee Israëliteri?
7. Ko bij Moshus apfahrt kalnu taisijis?
8. Kapehz?
9. Kas ar Deewu runnaja?
10. Ka Deews ar Moshu runnaja?
11. Ko tad Deews teem Israëlitereem dewe?

12. Es esinu taš Kungs tawš Deewš, tew ne buhs zittuš Deewuš turreht preeksch mannis, nedš preeksch winneem semine mestees, nedš teem kalpoht. 13. Tew ne buhs ta Kunga, tawa Deewa wahrdu welti wal-kaht, jo taš Kungs to nesohditu ne pamettihš, kaš winna wahrdu welti wafka. 14. Veeminn taš swehtas deenas, ka tu to swehti, jo ta septita deena irr ta Kunga tawa Deewa duffeschanas deena, tew ne buhs tanni deenā ne kahdu darbu darriht. 15. Gohda taru tehrou un taru mahti, ka tu ilgi dsihwo wirš taš semnes, fo tew taš Kungs tawš Deewš dohs. 16. Tew ne buhs nokaut. 17. Tew ne buhs laulibu pahrkahpt. 18. Tew ne buhs sagt. 19. Tew ne buhs nepateesu leezibu doht pretti taru tuwaku. 20. Tew ne buhs eekahroht tawa tuwaka nammu. 21. Tew ne buhs eekahroht tawa tuwaka seerwu, nedš winna kalpu, nedš winna kalponi, nedš winna lohpu, nedš wissu, kaš tawam tuwakam peederr. 22. Un wiffi laudis behdse un stahweja no tahlenes. 23. Bet Moshuš un Arons, Nadabš un Abijuš kahpe ar teem septindefinitš Israēla wezzakeem us kalnu, 24. un peeluhdse no tahlenes. 25. Un tee redseja

12. Kursch irr taš pirmas bauslis?
13. Kursch taš ohtrals?
14. Las treschais?
15. Las zettortais?
16. Las peektais?
17. Las festais?
18. Las septitais?
19. Las astotais?
20. Las dewitais?
21. Las desmitais?
22. Kur tee Israēliteri stahweja?
23. Kaš us to kalnu kahpe?
24. Kur tee stahweja?
25. Ko tee redseja?

Deewu: 26. appaksch winna bija kà taš debbes flaidrums un spihbeja kà weens dahrgais fillums. 27. Un kad tee bij atkal nokahpufchi, tad Moshuš weens patš uskahpe kalna wirsgallā, un padebbes apsehdsse to kalnu, 28. un ta Kunga gohdiba mahjoja us to kalnu Sinai, un bija itt kà aprihdams ugguns preeksch to lauschu azzim. 29. Un Moshuš gahje eeksch to tunfibu padebbes widdū, 30. un tur bija tschetredesmitš deenas un tschetredesmitš naktis, 31. ne ehdis un ne dschris. 32. Un kad Deewš taš Kungs beidse ar Moshu runnaht, tad Deewš Moshum diwi atminainuš galdinuš dewe aprakstius ar Deewa pirksu, 33. us teem bija tee desmitš Deewa bausli raksti. 34. Pa tam starpam, kad Moshuš tik ilgi us to kalnu Sinai kawejahš, bija tee Israēliteri tohti prett Deewu zaur elkadeewibu apgrehkojuschees. 35. Jo tee ne warredami Moshu tik drihs sagaidiht, nahze pee Aronu, Moshuš brahli, un fazzija us to: darri mums Deewuš, kaš muhsu preekschā eet. 36. Arons paklausija tohs laudis un pataisija teem weenu selta tellu 37. no tahm selta sprahdschm, fo wimmu seewas un

26. Kà teem Deewš parahbijahš?
27. Kaš kalna wirsgallā nahze?
28. Kà bija ta Kunga gohdiba teem Israēliterem statama?
29. Kur Moshuš kalna wirsgallā eegahje?
30. Zif ilgi bija Moshuš us to kalnu Sinai?
31. Kaš winnam tur dewe chst un dsert?
32. Ko Moshuš no Deewa dabhuja?
33. Kaš bija us teem rakstis?
34. Ko tee Israēliteri bija darrijuschy, kad Moshuš tik ilgi kawejahš?
35. Ko tee Israēliteri fazzija, ne warredami Moshu sagaidiht?
36. Kahdu elfu pataisija Arons?
37. No ka Arons to elfu taisija?

meitas aufis walsoja. 38. Kad tas elts bija gat-taws, tad weens us ohtru fazzija: tas irr tawi deewi, kas tew no Egiptes semmes irr iswedduschi. 39. Un tee turreja leelus swehtkus tam elkam par gohdu, un ap-sehdehs ehst un dsert, un zehlehs augscham un fahze spehleht un danzagt, itt ka trakki buhdami. 40. Deews tas Kungs to wissu no ta kalna redseja. 41. un fazzija us Moshu: es redsu, ka tee pahrgalwigi laudis irr, un nu laid manni, ka mamma dusmiba tohs ap-rih, tad es tew darrischu par leelu kauschu pulku. 42. Bet Moshus luhdse par teem Israelta laudim itt gauschi un schelodamees, 43. un Deews liktahs ar-ridsan peeluhgtees. Tomehr Deews fazzija: es win-nu grehku gann peemekleschu, kad mums laiks nahks, winnus peemekleht. 44. Un kad Moshus, no ta kal-na nokahpis, tuwu pee ta lehgera nahze, un to tellu un tahs garwileschanas un danzoschanas redseja, tad win-na bahrsiba apfkaitehs un winsch ismette tohs Deewa galbinus no sawahm rchfahm semme, un falausija tohs appaksha pee kalna. 45. Un Moshus fadedsinaja to tellu. 46. Un kad winsch redseja, ka tee laudis bij pa-laiduschees, tad winsch tohs lifte nokaut, kas ne mitte-jahs no tahs elkadeewibas, 47. un tanni deena pee

38. Ko fazzija tee Israelteri, to elku redsedami?
39. Kahbus swehtkus tee Israelteri turreja?
40. Woi tad Deews to ne redseja?
41. Ko Deews us Moshu fazzija?
42. Ko Moshus atbildeja?
43. Woi Deews arridsan lahwahs peeluhgtees, un ko Deews tur klast fazzija?
44. Ko Moshus ar teem Deewa galbineem darrija, no ta kalna nahzis?
45. Ko Moshus ar to elku darrija?
46. Ko Moshus ar teem laudim darrija, kas no tahs elka-deewibas ne gribbeja mittekes?
47. Zif tappe apkauti?

trim

trin tuhstoscheem apkahwe. 48. Pehz Moshus no jauna us Deewa pawehleschanu zittus diwi afminai-nus galbinus fataisija un kahpe us to kalnu, 49. un Deews pats raklija us teem no jauna tohs desmits bauslus. 50. Un Moshus palikke atkal kalna tschetr-desmits deenas un tschetrdesmits naktis, ne ehdis un ne dsehris, un runnaja ar Deewu ka kahds wihrs ar sawu draugu. 51. Un Moshus redseja Deewa swehtu waigu, 52. un no ta laika spihdeja Moshus waigs. 53. Kad nu Moshus no ta kalna Sinai no-kahpe, tad tee Israelteri ne warreja wianna waiga spohschunu panest. 54. Un kad winsch ar teem run-naja, winsch apseggu us sawu waigu lifte. 55. Bet kad winsch preeksch ta Kunga nahze, ar winnu run-naht, tad winsch sawu apseggu nonehme.

48. Kas zittus bauslu-galbinus fataisija?
49. Kas tohs no jauna ar teem Deewa bausfleem aprakstija?
50. Zif ilgi palikke Moshus ohtru reisi us to kalnu Sinai?
51. Ko Moshus us ta kalna redseja?
52. Ka Moshus waigs isbraudisjahs?
53. Woi tee Israelteri warreja Moshum waiga stattitees?
54. Ka tad Moshus ar teem runnaja?
55. Kad Moshus to apseggu no sawa waiga nonehme?

Mahzibas.

I. Deews irr sawus bauslus dewis ar breefsmigeem sib-bineem un pehrkoneem ta ka wissi laudis tohti istrub-zinajahs un behdse, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deewa bausliba teem grehzineekem irr breefsmiga.

(So ta bausliba padarra dusmibu un muhs tapehz no-lahd, ka mehst to ne spehjam turreht. Tomehr irr un pa-leef Deewa bausli swehti un gribb no mums papillam pil-nigu paklausichanu. Bet gohds Deewam! ka mums irr tas preezigs Ewangeliums dohts, kas muhs eedrohschina, ka Kristus par mums tohs bauslus peepildis un par muhsu pahrkahpschannahm Deewam ganna darrjis un zaur sawu zeeschenu

zeschanu un mirschanu muhs no teem lahsteem tahs baußlibas un no muhschigas grehku = sohdbibas atpestijis. Latschu mums ta baußliba paleef weens preekschrafsis muhsu dsihwoschanas. Tapeh; dsennees zif spehdams, peh; Deewa baußleem dsihwoht, un peeluhds Deewu par winna swehta Garra paligu.)

II. Tee Israëliteri bija ne fenn papreeksch to ihstu Deewu us ta Kalna Sinai redsejuschi un dsirdejuschi, un tomehr tee to selta tekku par farwu Deewu nehme, ko no tam mahzees?

Atbildi: Zilweka firde irr nepastahwiga.

(Tapeh; peeluhds Deewu, ka winsch farwu rohku no teewis ne atrantu, bet ka tu paliktu eeksch tahs weenreis atsihtas un sinnamas Deewa atsihschanas un deewabihjaschanas lihds tawam pastaram gallam.)

III. Deews tohs Israëliterus farwë dufiniba un bahrsiba gribbeja nomaitaht, bet Kad Mohsus winnus aisu luhdse, tad nowehrse Deews to launu, ko winsch pahreem bij nodohmajis, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka zaur aisuhsghschanahm pee Deewa warr leelu nelaimi nowehrst.

(Tapeh; tahs aisuhsghschanas, kas basniza noteek, ne irr masa leeta. Jo pulka tomehr buhs weens, jeb ohtr, jeb tresch, ka labbad Deews tahs luhgschanas paklausa. Un kad wissi kohpa weena firdi un prahta Deewu peeluhds, tad Deews teescham jo drihsak tahdas luhgschanas paklausis, jo winsch pats to irr sohlijis. Tapeh; kad par jitteem Deewu peeluhds, tad palihds Deewu peeluhgt, tad zifti aridsan par tawahm wajadsihahm palihdsch Deewu peeluhgt.)

IV. Deews fazzija, ka winsch to lauschu grehku gann peemekehse, kad winna laiks peemekehse buhs nahzis, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deews ne allaschim tuhdat us weetas nosohda, bet ka winsch daschahrt gaida us farwu laiku un stundu.

(Tapeh; kad tu ko launu essi darrijis un Deews tew wehl par to ne irr sohdbijis, tad ne tohpi drohsch, bet atgreeees un noluhds to Derwam pee laika, pirms winna peemeleschanas laiks nahzis, ka tew peh; winna rohka ne buhtu jo gruhtaka, jeb ka tu muhschiga sohdbiba ne eekristu.)

V. Moh:

V. Mohsus tikkai masu laiku ar Deewu runnajas un Deewu redsejis us ta Kalna Sinai, un winna waigs spih; de ja ta, ka tee Israëliteri winna waiga spohschumu ne warreja panest, ko no tam mahzees?

Atbildi: Teem swehteem buhs leels spohschums muhschiga debbesu walstiba.

(Jo tee tur Deewu no waiga lihds waigam muhschigi bes mitteschanas redsehs un tee spihdehs ka ta saule. Tapeh; paleez tizzigs un deewabihjigs, tad schis gohds un preeks tew aridsan nahs winna pasaulë.)

Swehtas Dohmas.

Deews irr farwus baußlus dewis

Ar breefmigeem sibbineem.

Elles leefmas gaida tewis,

Kad tu ne dsihwo peh; teem.

Zif reis peh;fons duzzinahs,

Manna firde to apdohmahs.

Tas ohtr: desmits un astotais stahstš no wezzeem Deewa likkumeem.

2. 3 un 4 Mohs. Gram.

I. Deews aridsan zaur Mohsu wirs ta Kalna Einai teem Israëla laudim dauds likkumus eestahdijis irr, wissuwairak tohs likkumus pee Deewa kalposchanas. 2. To Lewiteru ziltu no teem diwipadefinitis Israëla ziltim Deews few isredseja par preestereem (mahzitajeem) pee deewakalposchanas, 3. un teem bija swehtas drehbes walfoht, un ne-apgahniteem turretees, 4. par eesihmeschanu, ka teem,

Zautaschanas.

1. Ko Deews teem Israëlitereem irr eestahdijis?
2. Kurru ziltu Deews par preestereem un mahzitajeem isredsejahs?
3. Kahdas drehbes tee walfoja?
4. Ko tahs swehtas drehbes esihweja?

kas Deewam gribb kalpoht, ne buhs ar sinna-
meem, tihfcheem un rupjecem grehkeem apgahnitees.
5. Pahr winneem Deew's Naronu ezehle (un winna
ziltu) par augstu preesteri jeb preesteru wirsneeku,
6. kas bija par weenu preekschihmi ta ihstena un
weeniga wiffaugstaka preestera Jesus Kristus, kas
few paschu mums par labbu Deewam uppurejis pee
krusta kohka. 7. Teem preestereem ween peenahzesh
Deewa preekscha uppureht tohs uppurus, ko Deew's
to brihdi eestahdija, tik labb tohs dedsamus uppurus,
ka arridsan tohs zittus. 8. Un kad kas no teem lau-
dim gribbeja Deewam uppuri atnest, tad nehme tas
preesteris to atnestu uppuri no wianna rohkahm un up-
pureja to Deewa preekscha, 9. un, kas to uppuri
Deewam atnesse, to tas preesteris peemahzija, fa-
rwu uppuri Deewam atnest eeksch tizzibas us to nah-
kamu pasauls pestitaju. 10. Jo Jesus Kristus
tanni laika wehl ne bija pasauls nahzis, un wiffi
dedsamu uppuri bija preekschihmes us Jesus Kristu,
kas wehl nahkams bija. 11. Jo kad tas uppurejams
lohps tappe nokauts un tas fwehts altars ar to affini
apflazzinahts, tad bija japeeminn tabs mohkas, mir-
schanas un affins isleeschanas ta nahkama pestitaja.
12. Deew's pawehleja arridsan Nohsum, weenu
dsihwofli jeb fa-eeschanas telti fataisihht, 13. un to
fwehtu un wiffwehtaku weetu ar preekschwelkamu

5. Kahdu wirsneeku Deew's pahr teem preestereem ezehle?
6. Ko tas augstais preesteris jeb basnizkungs eeshimeja?
7. Kam peenahzesh uppureht?
8. Woi tad tee laudis ne uppureja?
9. Us ko to, kas kahdu uppuri atnesse, peemahzija?
10. Woi tad Kristus to brihdi wehl ne bija pasauls nahzis?
11. Ko bij tad pee uppurechanas peeminneht?
12. Kahdu Deewa nammu Deew's to brihdi likke ustaisiht?
13. Ka Deew's to fwehtu un wiffwehtaku weetu likke
atschirt?

dekki

dekki noschirt. 14. Wiffwehtaka weeta tappe us
Deewa pawehleschanu nolikts tas derribas jeb leezi-
bas selta schkirsts ar to schehlastibas wahku, 15. kas
eeshimeja to nahkamu pestitaju Jesus Kristu, zaur ko
mehs schehlastibu pee Deewa dabbujam. 16. Tanni
schkirsta paglabbaja tohs dirvus afiminamus gal-
dirvus, ar teem desmits baufleem, kas zaur Deewa
pirktu apraksiiti. 17. Wehl tanni pascha schkir-
sta paglabbaja Naronu mandeles kohku, 18. kas
salkoja un kam seedi bij isstittuschees ar mandeles reek-
steem, 19. zaur ko Deew's bija apstiprinajis, ka zit-
teem ne buhs uppureht, ka tikkai teem no Lewiteru
ziltis. 20. Wehl stahweja wiffwehtaka weeta tas
selta altarsch, wirs ko kwehpinamas sahles de-
dsinaja, 21. par eeshimeschanu, ka tee duhmi us
augschu dohdahs, ta buhs arridsan tahm firidqahm
deewaluhgschanahm pee Deewa debbesis uskahpt.
22. Swehta weeta stahweja tas selta galbs ar tahm
fwehtahm maischm, 23. kas eeshimeja to fwehtu
wakkarehdenu un Kristu to ihstenu debbes maisi tabs
dsihwoibas. 24. Wehl stahweja fwehta weeta tas
selta lukturis ar fwezzehm, 25. par eeshimeschanu,
ka Deewa fwehtais wahrds mums ka weena fwezze

14. Kas wiffwehtaka weeta stahweja?
15. Ko tas schehlastibas wahks eeshimeja?
16. Ko selta schkirsta paglabbaja?
17. Ko wehl tur patt paglabbaja?
18. Kas bij ar swo kohku notizzis?
19. Ko Deew's zaur to bija parahdijis?
20. Kas wehl wiffwehtaka weeta stahweja?
21. Ko tabs kwehpinaschanas eeshimeja?
22. Kas swehta weeta stahweja?
23. Ko tas selta galbs ar tahm maischm eeshimeja?
24. Kas wehl fwehta weeta stahweja?
25. Ko tabs fwezesh eeshimeja?

spihb

spihd us muhschigu dshwofchanu. 26. Ubrâ preefsch Deewa dshwofka stahweja tas masgaschanas trauks, no ka tee preefteri masgajahs. 27. Schis trauks bija par preefschshmi neween, ka mehš zaur to uhdeni fwehtâ kristibâ tohpam no grehkeem masgati, bet ar-ridsan, ka mums buhs iddeenâs zaur atgreefchanu no grehkeem masgatees. 28. Wehl stahweja preefsch Deewa dshwofka tas leelais fwehtais altaris, wirs ko tee uppuri tappe fadefinati, 29. par eefshmeschanu, ka Kristum bij par mums pee krusa altara uppuretam un nokautam tapt. 30. Deews eestahdija arridsan teem Israëlitereem trihs leelus fwehtkus ik-gaddus fwehtibt, 31. un pawehleja, ka trihs reises gadskahrtâ tannis fwehtôs wisseem wihriskeem preefsch Deewa ta wissuwalbitaja waiga bij rahdi-tees, 32. tanni weetâ, ko Deews bij isredsejis. 33. Tee pirni leeli fwehtki bij leeldeenâs jeb saldu maisu fwehtki (kas 26 stahstâ aprakšiti). 34. Tee ohtri fwehtki bij wassarâ, par peemineschanu, ka Deews tohs desmits bauklus us ta kalna-Sinai dewis. 35. Tee treschi fwehtki bij ruddent, tohs sanje leewenu fwehtkus, par peemineschanu, ka Deews farvus laudis zaur tuknesi brihnischki waddijis.

26. Kas stahweja ahra, preefsch Deewa dshwofka?
27. Ko tas masgaschanas trauks eefshmeja?
28. Kas wehl preefsch Deewa dshwofka stahweja?
29. Ko tas fwehtais altaris eefshmeja?
30. Jif leelus fwehtkus Deews to brihdi eestahdija?
31. Kam bija us fwehtkeem sanahkt?
32. Kur bija teem sanahkt?
33. Kurri bija tee pirni fwehtki?
34. Kapehž Deews tohs ohtrus fwehtkus bija wassarâ eestahdijis?
35. Kapehž Deews tohs leewenu fwehtkus bija ruddent eestahdijis?

36. Wehl

36. Wehl dewe Deews teem Israëta laudim farvus liffkumus no schikshsteem un neschikshsteem lohpeem, putneem un swim. 37. Un tapehž tee Zuhdi ne ehd lihš schai balsai deenai neds zuhfu neds fakku gallu, neds webschus, neds suschus. 38. Bet wiffi schee Deewa liffkumi un schihs preefschshmes us Kristu mittejahs, 39. kad Kristus pats pasaulē bij nahzis. 40. Un tapehž tee tohp fwehtôs rakstôs weena ebna to nahfoschu leetu fankti (Kol. 2.), kuru buhschana irr Kristus. 41. Un ta warr ikweens ahtri saprast, ka wezās derribas laikâ, pirms Kristus pasaulē nahzis, to Zuhdu tizziba ta ihsta tizziba bijusi, ar ko tee Zuhdi wehl schodeen leelijahs. 42. Jo tanni laikâ tee zilweki fwehti tappuschu zaur to tizzibu eefsch to nahkamur pestitaju. 43. Bet pehž to, kad Kristus jaw nahzis, kristigu lauschu tizziba irr ta weena weeniga, kurra wiffi zilweki warr fwehti tapt, kad tee eefsch Kristu, kas jaw nahzis, tizz un deewabihjigi dshwo. 44. Bet eefsch Zuhdu tizzibas nu neweens ne warr wairs fwehts tapt, 45. tapehž, ka tee ne tizz eefsch Kristu, wiffas pasaules pestitaju, bet us zittu laizigu pestitaju walti gaida.

36. Rahdus liffkumus Deews wehl teem Israëlitereem dewe?
37. Ko tee Zuhdi scho liffkumu dehl ne ehd?
38. Woi schee wezzi liffkumi wehl geld?
39. Kad tee mittejahs?
40. Kâ wiffus schohs wezās liffkumus fwehtôs rakstôs sauz?
41. Rahda irr ta Zuhdu tizziba preefsch Kristus bijusi?
42. Kâ tee zilweki to brihdi fwehti tappuschu?
43. Bet kurra nu ta ihsta tizziba?
44. Woi kad nu neweens ne warr eefsch Zuhdu tizzibas fwehts tapt?
45. Kapehž ne?

Mah-

Mahzibas.

Ko mahzees no schein stahsteem?

Abildi: Es mahzohß to starpibu ta wezza un jauna testamenta (jeb derribas laika) atsiht.

I. Wezzas derribas laikâ Kristus tas pestitais wehl bija nahkams; jaunās derribas laikâ Kristus jaw irr nahzis.

(Tomehr wissi tizzigi wezzâ un jaunâ derribas laikâ swehti tappuschî zaur to tizzibu eefsch Kristus. Tapehç tizzi eefsch Kristus, tad ir tu tappi swehtß.)

II. Wezzas derribas laikâ bija ta Ewangeliuma mahziba no Kristus tumfcha un tikkai eefsch preefschlihmehm; jaunās derribas laikâ irr ta swehta Ewangeliuma mahziba no Iesus Kristus papillam fäidra.

(Tapehç arridsan swehtßs raffßßs tahß wezzas derribas laiku falihßina ar nakti, bet tahß jaunās derribas laiku ar deemu. Tapehç nu staiga tu arridsan fâ behrns tahß gaismibas, un ne maldees grehku nakti.)

III. Wezzâ derribas laikâ bija grehta deewafalposchana appafsch dauds un daschadeem liffkumeem; jaunâ derribas laikâ mehß effam no wisseem wezzeem liffkumeem fwabbadi.

(Tapehç falka arridsan Kristus: mans juhßß irr laipnigß un manna nastä weegla. Tadehl nemm us sewim Iesus liffkumus, tad tu atraddisi atweegloschana tawai dwehselei.)

IV. Wezzâ derribas laikâ bija diwi Sakramenti (jeb sweht; ti eestahdijumi), ta apgraisfchana un tas leeldeenas jehrs; jaunâ derribas laikâ irr tahß apgraisfchanas weetâ ta swehta Kristiba, un ta leeldeenas jehra weetâ tas swehts wakfahedeens ta Kunga Iesus Kristus eestahditi.

(Tapehç turrees pee scham tahß jaunās derribas eestahdichanahm. Kristihßs buhdams ne atraujees no swehta Deewa galda.)

V. Wezzâ derribas laikâ bija tikkai tanni weetâ tas weenigs Deewa nams, fur Deews to pawehleja ustaifht; jaunâ derribas laikâ irr wiffur Deewa nams, fäs Deewam swehtihßs, un fur Kristigi laudis fanahf, Deewu peeluhgt un flaweht, un Deewa wahrdrßsirdeht.

(Tapehç turrees allaschin pee Deewa namma, un ne atraujees no tahß fadraudsinaschanas, tad pahf tewim arridsan ta no Deewa sohlita swehtifchana nahfß.)

Swehtas

Swehtas dohmas.

Wezzas derribas pakrehßli

Senn, gohßßs Deewam, mittejahß.

Saulei nahfoht, grehku messi

Jaismett ar steigfchanas.

Iesu, tu ta faulite,

Nahç, jo schlißta firds irr fchß.

Tas ohtr = desmits un dewitais
stahstß

fâ Deews tohß Israëliterus zaur tuffnesi apsohlitâ semmê eeweddis.

2. 4 un 5 Mohß. Graham. un Jos. Graham.

- I. See Israëliteri staigaja tschetredesmits gaddus us to no Deewa apsohlitu kanaäna semmi, 2. un patß Deews waddija tohß wiffu zellu zaur to tuffnesi.
3. Deenä Deews teem padebbes stabbâ rahdijahß,
4. bet nakti, ugguns stabbâ.
5. Deenä bija teem padebbes patwehrußs prett faules karstumu,
6. un nakti spihdeja ugguns zaur wiffu lehgeri.
7. Kad tã padebbes us to Deewa dsihwofli duffeja, tad tee Israëliteri arridsan duffeja ar sawu lehgeri,
8. bet kad ta padebbes no Deewa dsihwofla pazehleßß, tad tee gahje prohjam wiffßßs sawßßs zella gahjumßß.

Jautafchanas.

1. Zif ilgi tee Israëliteri bija us zellu?
2. Kas tohß pawaddija?
3. Rã Deews teem deenä rahdijahß?
4. Rã Deews teem nakti rahdijahß?
5. Par fo teem ta padebbes deenä derreja?
6. Par fo teem tas ugguns nakti derreja?
7. Kad tee Israëliteri duffeja?
8. Kad tee attal sawu zellu gahje?

9. Paher wissu zellu teem ne bij jagahda par ehshchanu, jo ik rihtu teem kritte no debbes maise, 10. kas tappe Manna nosauka. 11. Schi debbes maise bija ka smalki balti graudini, 12. un winnu smalka bij ka karraschas ar meddu, 13. un ja kas zitu smalku eekahroja, tad ta smalka arr ta bija. 14. It deenas tee salassija preekseh faules lehshchanas tik dauds, zil winneem par deenu bija waijaga, 15. bet swehta deena ne kritte neneeka no debbes, tapehz tee salassija to deenu papreekseh diwahrtigu teesu. 16. Kad teem uhdens-truhkuns peegahje, tad fitte Mohsus us Deewa pawehleschanu weenu amins-kalnu ar faru kohku, tad isstrehje uhdens straume. 17. Winnu drehbes arridsan ne plihse, un winnu kurpes ne gabje puscham. 18. Un tomehr tee Israeliti dauds reises turrejabs Deewam pretti, un kurneja prett to Rungu. 19. Kad teem gattas ne bij ehst, tad tee fazzija us Mohsu: woi ne bija kappenes Egiptes semme, ka tu muhs aishweddis effi, jo tas buhtu muns labbak bijis, teem Egiptereem kalpoht, ne ka tuknesi mirt! It kaut mehsh Egiptes semme buhtum, kur mehsh pee teem gattas-pohdeem sehdejam! Mehsh wehl atgahdajamees to siwju un zittas barribas Egiptes semme! 20. Bet Deews atwedde zaur weenu wehju tahdu

9. Kur tee tuknesi ehst dabbuja?
10. Ka to debbes maissi fauze?
11. Ka ta Manna isstattijabs?
12. Ka schi Manna smekkeja?
13. Ko few ikweens no tahs taisiht warreja?
14. Kad tee laudis to Manna salassija?
15. Woi tee laudis swehta deena arridsan Manna lassija?
16. Kur tee Israeliti tuknesi dabbuja dsert?
17. Kur tee tik dauds drehbes tuknesi dabbuja?
18. Ka tee Israeliti Deewam tuknesi klauksija?
19. Ka tee Israeliti kurneja, kad teem gattas ne bij ehst?
20. Bet ka Deews teem dewe gattu ehst?

pulk

pulku paiyalu, ka wiss lehgeris no tahm apflahst tappe, un tee tahs ehde, teekams tee apnikke. 21. Weenreis tee ne gribbeja wairs to debbes maissi ehst, fazzidami: muhsu dwehsele irr apnikkusi schahs blehnu maises. 22. Tad Deews dedsigas tshuhstas winnu starpa suhtija. 23. Bet Mohsus luhdse Deewu to kauschu deht. 24. Tad likke Deews tas Rungs weenu tshuhstu no warra pataisht, un to par weenu sihmi uszelt. 25. Un tas notikke, ja kahda tshuhstka kahdu zilweku bij kohdusi, un wiasch to no warra taisitu tshuhstu usluhkoja, tad tas tappe weffels. 26. Schi warra tshuhstka bija preekseh-sihme us Kristu (Jahn. 3.), kas pee krusa kohka pakahrts tappis; kas to usluhko eeksch tizzibas, tam ta elles tshuhstka, tas wels un sawas sirds kohdumi ne kaitehs. 27. Zittu reisi pazehle Kohrus ar faru pulku dumpi prett Mohsu un Aaronu, gribbedami, Deewa pawehleschanai pretti, arridsan uppureht. 28. Bet tee tappe peepeschi ar saweem dschwokteem no semmes aprihti, jo ta semme plihse appasch winnu kahjahn. 29. Wehl tee Israeliti lohti prett Deewu kurneja, kad tee no Mohsus isshutiti wihri to no Deewa apshlitu semmi Ranaan isluhkoht, pahrnahkuschi stahstija, 30. teitan tahdus

21. Ka tee Israeliti prett to debbes-maissi kurneja?
22. Ka Deews tohs tapehz sohbiija?
23. Kas par winneem luhdse?
24. Ko Deews prett to dedsigu tshuhstu kohdumu likke ustaisht?
25. Ka tee no tahm tshuhstahm kohsti weffeli tappe?
26. Kahda preekseh-sihme bija schi pakahrta warra tshuhstka?
27. Kahdu dumpi pazehle Kohrus?
28. Ka Deews tohs dumpineekus sohbiija?
29. Kad wehl tee Israeliti kurneja?
30. Ko tee isluhkotaji bija stahstijuschi?

9

suprus

stiprus un leelus laudis effam, fa tee islubkotaji wiinu
 azis ka siffeni bijufchi. 31. Lad fahze tee Israëliteri
 tohti bihteës preeksch teem eedfihwotajeem tahs sem-
 mes Kanaän, un gribbeja ar warru us Egiptes semmi
 atgreetees. 32. Lad swehreja Deews tas Kungs
 sawä dufmibä, fa wiffem wezakeem buhs tufnefi
 mirt, bet wiinu behrneem buhs tai apfohlitâ semmê
 nahft. 33. Un tas arridsan tä notiffe: jo wiffi wez-
 zaki, kas no Egiptes semmes bij iswesti, mirre eeksch
 teem tschetrdesmits gaddeem, weens pehz ohtra tuf-
 nessi. 34. bes ween Josuiis un Kalebs, kurreem di-
 weem tiffai Deews to schehlastibu parahdija, fa tee
 tai apfohlitâ semmê nahze. 35. Mohsus un Nârons
 arridsan ne nahze eekschâ, tapehz, fa ir tee prett
 Deewu bij apgrehkojuschees. 36. Bet tomehr pa-
 rahdija Deews Mohsum to apfohlitu semmi Kanaän
 no weena breefmigi augsta kalna. 37. Wirs ta kalna
 nomirre Mohsus, 38. un pats Deews wiinu apraffe,
 fa neweens wiina fappu ne atrastu. 39. Moh-
 sus weetâ Josuii eezehle par Israëta wadditaju,
 40. un tas arridsan eewedde tohs Israëliterus tai
 Deewa apfohlitâ Kanaäna semmê, 41. feschsimts

31. Ko tad tee Israëliteri barrija?
32. Ko Deews to brihdi swehreja?
33. Woi tas arridsan tä notiffe?
34. Kas nahze no teem wezakeem tai apfohlitâ semmê?
35. Woi tad Mohsus un Nârons ne irr arridsan tai ap-
fohlitâ semmê nahkufchi?
36. Woi tad Mohsus to apfohlitu semmi pa wiffam newaid
redsejis?
37. Kur Mohsus mirre?
38. Kas Mohsu apraffe?
39. Ko Mohsus weetâ eezehle?
40. Kas tohs Israëliterus apfohlita semmê eewedde?
41. Zif jaumi wihri no teem Israëlitereem apfohlitâ semmê
nahze?

tuhksto.

tuhkstoschus jaunus wihrus, kas tufnessi bij dsimmu-
 schi. 42. Echo no Deewa apfohlitu semmi tee Israë-
 literi zaur farroschanu eenehme, 43. un Deews pa-
 wehleja, fa teem bij wiffus eedfihwotajus ar sobbinu
 nofaut, tapehz, fa tee wiffâ negantibâ dsihwoja.
 44. Kad tee Israëliteri pahr to Zardanas uppi
 gahje, stahweja tas uhdens, kas no augfchenes nah-
 ze, weenâ weetâ kâ muhris, bet us ohtru pussi tas
 uhdens nofrehje un isfikke, tä, fa tee saufahm kah-
 jahm warreja zauri eet. 45. To pilfsatu Jeriku Deews
 arridsan wiinu rohtâs brihnischkigi dewe, jo tas
 muhris apgrua, kad tee Israëliteri to pilfsatu ap-
 staigajufchi, fahze ar taurehm taureht, un ar leelu ga-
 wileschanu gamileht. 46. Un kad Josuiis weenreis
 ne warreja beigt, tohs eenaidneekus apfaut, tad
 stahweja faule un mehnes kluffu. 47. Wiffu-
 pehz tee Israëliteri to semmi Kanaän sawä starpâ
 dallija, zaur mesfoschanu pehz teem diwipadesmits
 Israëta ziltim. 48. Schee stahsti irr preekschshimes,
 fa tai krittigai draudsei scheid klahjahs. 49. Schinni
 pafanlê mehß kâ tufnessi staigajam, fur mums dasch
 truhkums un daschadas behdas useet; 50. tur debbesis
 irr ta ihsta no Deewa apfohlita tehwa-semme, fur
 gohds un preeks papillam buhs. 51. Mohsus tas

42. Kâ tee Israëliteri to apfohlitu semmi Kanaän eenehme?
43. Rapehz Deews tohs eedfihwotajus lifke nofaut?
44. Kâ tee Israëliteri pahr to Zardanes uppi kluä?
45. Kâ Deews teem Israëlitereem to stipru pilfsatu Jeriku
eedewe?
46. Kas Josuiis laikâ ar fauli un mehnessi notiffe?
47. Kâ tee Israëliteri to semmi dallija?
48. Kahdas preekschshimes irr schee stahsti?
49. Kâ mums scheidan klahjahs?
50. Kâ mums debbesis klahsees?
51. Ko tas eefihme, fa Mohsus ne warreja tohs Israëli-
terus apfohlitâ semmê eewesi?

9*

baufsu

baufliu = dewejs ne warreja tohs Jfraëliterus ewest taf apfoblitâ semmê, par eefihmeschannu, ka meh's zaur baufliibu ne spehjam tapt fwehti. 52. Josuiis, tas tohs ewedde. JESUS irr tas pats wahrds, tas muhs zaur sawu fwehtu Ewangeliumu debbesis eweddihs.

52. Ko tas eefihme, ka Josuiis tohs Jfraëliterus apfoblitâ semmê eweddis?

Mahzibas.

I. Tee Jfraëliteri Deewa brihnumus Fahrtu Fahrtam red: seja, un tomehr tee dauds reises prett Deewu Furneja, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Zilwezigâ firb's mehds prett Deewa labbdarri-fchanahm zeeta buht.

(Un tahda buhschana tik ne wiffus zilwekus pahnehmufi, jo tee ne apdohma, ka faule, lectus, lohpi un semmesaugli, weffeliba un rohziiba (un kas warr wiffu isteikt) Deewa dahwanas irr, fo meh's ne zaur sawu gudribu un nopelnu, bet no Deewa schelastibas dabbujam. Tapeh'z atfihsi to un pateiz Deewam par wiffu labbu, fo winsch tew dewis.)

II. Swehtâ deenâ ne Fritte Manna no debbes, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka mums buhs fwehdeenâs par sawu dweh-feli gahdaht.)

(Tapeh'z arridsan Deews irr aisleedsis, fwehdeenâ strah-daht, un pawehlejis, scho deenu fwehtih ar deewakalposchannu. Zadeht ne apgahni to fwehdeenu ar strahdaschannu un ar lectu ehschannu un dferschannu, bet gahda par sawu dwehfeli, ka ta warr Deewa atfihschannâ, tizzivâ un deewabihjafschannâ augt un apstipimatees.)

III. Egiptes semmê tee Jfraëliteri schelohjachs par grubtu darbu, tuffnesi tee atgahdajachs atfal tohs galkas:poh:dus, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka tee zilweki ne irr meerâ ar to buhschannu, kurrâ tee stahw.

(Mats Deews teem ne warr allaschin pa prahtram bariht, kâ tad zilweki wiffseem istikt warretu? Bet tahdi few pascheem to wifflabbaru mantu, prohti meerigu firbi

firbi atrauj. Tapeh'z tad tew tawa barriba un apgehrb's irr, tad lai tew peeteek.)

IV. Zif reises tee Jfraëliteri prett Deewu Furneja, tik reises Deews tohs sohdiya, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewa sohdiya pahr grehkeem ne paleek nohst, kad zilweks ne atgreeschahs.

(Tapeh'z ne apgrehkojees prett taru Deewu. Jo Deews ne irr meens Deews, kam besdeewiba patihk; kas launs irr, tas ne paleek preefsch minna. Un ja tu buhtu prett Deewu grubtu apgrehkojees, tad atgreesees pee laika, pirms ta sohdiya nahk.)

V. Deews liffe teem Jfraëlitereem wiffus eedfihwotajus tahs semmes Kanaän apfaut, winnu negantibas deht, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad laudis kahdâ semmê wiffai traffi, tad isphstischana stahw klastumâ.

(Tapeh'z apdohma pee laika, kas pee tawa meera wajaga. Ne peewillees, Deews ne laujahs apsmectees.)

Swehtas dohmas.

Deews pats wadda Jfraëtu,

Ehst un dferet dohd tuffnesi,

Un tee tomehr wiffu zelku

Kurne nepateizigi.

Zâ dasch negants atmakfa

Sawam Deewam traffumâ.

Tas tresch = desmitais stahst's

no Simfana.

Sohgu Graham. 13. 14. 15 un 16 Nod.

- I. Kad tee Jfraëliteri to semmi Kanaän bij eenehmuschu un sawâ starpâ dallijuschu, tad Deews teem sohgu's ezehle, kas tohs Deewa weetâ walddija.
2. Un kamehr tee Jfraëliteri Deewa zelks stajaga, Jautaschannâs.

1. Kas walddija tohs Jfraëliterus Deewa weetâ?

2. Zif ilgi bija teem Jfraëlitereem meers?

tamehr

tamehr Deew's teem meeru tanni semmē dewe. 3. Bet tee daud's reises apgrehfojah's prett Deewu ar wiffa-beem grehkeem, wiffwairaf ar elkadeewibu jeb ar fwe-schu deewakalposchanu. 4. Un zil reises tee tā apgrehfojah's, tik reises Deew's teem eenaidneekus sub-tija wirfū, kas winnus karrā uswarreja un lohti spee-de. 5. Bet kad tee no grehkeem atgreeseh's un Deewu peeluhdse, tad Deew's teem allaschin g'ahbejus sub-tija, kas winnus no eenaidneeku rohkahm ispestija, un pah'r teem Israëlitereem sohgi jeb teefneschi bija. 6. No teem sohgeem preeksch zitteem trihs irr wehrā leekami: Simfans, un tas augstais preesteris Ce-lus un tas praweets Samuël. 7. Simfans bija warren stipr's un no leela spehka, 8. jo winsch bij Deewam wehleht's (dehweht's) no mahtes meefahm. 9. Schis Simfans nogahje pee teem Wiblistereem, Israëta eenaidneekem, un prezzēja pee teem paga-neem pehz weenas meitas. 10. Us zellu winnam jauns laurwa pretti ruhze, 11. to winsch saplohstija ar sawahm rohkahm, kà kahbu masu kaslenu. 12. At-kal to zellu staugajis, winsch atkahpeh's no zella, to lau-was maitu redseht, un atradde tai maitā bischu pulku ar meddu, 13. to isnehmis tas ne fazzija neweenam, kur

3. Ar fo tee Israëliteri prett Deewu apgrehfojah's?
4. Kà Deew's tohs allaschin sohbiija?
5. Kà Deew's tohs atkal glahbe, kad tee atgreeseh's?
6. Zil no teem sohgeem wehrā leekami?
7. Kahb's bija Simfans?
8. Kur winna stiprum's nahze?
9. Kur Simfans nogahje prezzehrt?
10. Ko Simfans zella fastappe?
11. Ko Simfans darrija?
12. Ko pehz Simfans tai laurwa maitā atradde?
13. Ko winsch ar to meddu darrija?

winsch

winsch to bij nehmis. 14. Kad winna kahsas turreja, dewe Simfans teem weefim mihflu min-neht, 15. un teem apsohlija trihsdesmits kreflus un trihsdesmits fwehtku drehbes doht, ja tee to tan-nis septinas kahsu deenas usminnetu. 16. Bet ja tee to ne usminnetu, tad bij teem Wiblistereem tam tik daud's doht. 17. Schi bija ta mihkla: barriba isgahje no ta rihjeja un saldums isgahje no ta stipra. 18. Un tee Wiblisteri ne warreja to mihflu usmin-neht, 19. un peegahje pee tahs bruh'tes, 20. fazzidami: pahrrunna taru wihru, ka winsch to mihflu stahsta; 21. ja ne, tad meh's tew un tawā tehwa nammu ar ugguni fadedsmafim. 22. Un ta bruh'te raudaja tik ilgi, kamehr Simfans tai to mihflu isstahstija, 23. un schi to atkal teem Wiblistereem teize. 24. Kad nu tahs septinas kahsu deenas bij pagahjuschas, tad tee Wiblisteri to mihflu isstahstija, fazzidami: kas irr saldaks par meddu, un kas irr sti-praks par lauru? 25. Tad nogahje Simfans un nokahwe trihsdesmits Wiblisterus, kas bija no Israë-ta eenaidneekem, un dewe winnu drehbes teem, kas bij to mihflu usminnejuschu. 26. Pa tam starpam

14. Ko Simfans saweem kahsineekem isdewe?
15. Ko Simfans teem weeseem sohlija, kad tee usminnetu?
16. Ko tee Wiblisteri winnam pretti sohlija?
17. Kurra bija ta mihkla?
18. Woi warreja tee Wiblisteri to usminneht?
19. Kà tee Wiblisteri mekleja istikt?
20. Ko tee us tahs bruh'tes fazzija?
21. Kà tee to bruh'ti beedinaja?
22. Ko ta bruh'te darrija?
23. Kam winna atkal to mihflu isteize?
24. Kà tee Wiblisteri to mihflu isstahstija?
25. Kà aismafaja Simfans, fo winsch bij berrejis?
26. Kas ar Simfana bruh'ti notikke?

tappe

tappe Simfana seewa zittam wihram dohta. 27. Tas ne patikke Simfanam un winsch guhstija trihsfints lapsas, 28. tahs winsch kohpa pee astehm fasehje pa diweem, 29. un liffe weenu pagali widdu stary diwahm astehm, un ecedsinaja tahs pagales, 30. un palaide tahs lapsas eeksch tahs Wibhisteru druwahm, un ecedsinaja wiffu winnu labbibu. 31. Pahr to apfkaitchs tee Wibhisteri un fadedsinaja Simfana brucht ar wiffu winnas tehwa nammu. 32. Pehz lifftahs Simfans tihscham faseetees un teem Wibhisterceem nodohtees. 33. Un kad tee Wibhisteri jau winnam pretti preezadamees garwileja, tad winsch faplohstija tahs wirwes ka kahdu pawedeemu, fo ugguns irr apswillinajis, 34. un winsch atradde weenu ehsele schohkla kaulu, un nositte ar to tuhstioschus Wibhisterus. 35. Pehz to gaddijahs, Simfanam eeksch ta pilafata Gahsa buht, un tee Wibhisteri gluhneja us winnu, ka tee to fawos naggos dabbutu. 36. Bet Simfans zehlehs nakts widdu un fagrahbe ta pilafata wahrte durwis ar teem divi stabveem, un tahs iszehle, un liffe tahs us farweem kameescheem, un nesse tahs augscham us kahda kalna wirsgallu. 37. Wiffupehzy Simfans eemibleja weenu seewu De-

27. Ro Simfans pahr teem Wibhisterceem isdohmaja?
28. Ro winsch ar tahm lapsahm darrija?
29. Ro winsch stary tahm astehm liffe?
30. Kur winsch tahs lapsas palaide?
31. Ra tee Wibhisteri mekleja atveebtees?
32. Ro Simfans liffe pehz ar sewim darriht?
33. Ro Simfans darrija, kad tee Wibhisteri jaw par to bija preezigi?
34. Zil Wibhisterus Simfans nositte ar weenu ehsele schohkla kaulu?
35. Kas Simfanam eeksch ta pilafata Gahsa notikka?
36. Ro Simfans ap nakts widdu darrija?
37. Ro Simfans pehz to eemibleja?

lila

lila wahrda. 38. Tee Wibhisteru leekfungi luhbse to seewu, Simfanu pahrrunnah, lai tas winnai teiftu, ar fo tee winnu warretu pahrwaldiht, ka tee winnu spehtu faisliht, 39. un sohlija winnai leelu pulku naudas doht. 40. Simfans no winnas luhgts, to isteift, peewihle to seewu trihs reises, to brihdinadams. 41. Bet tomehr zettorta reise, kad ta seewa ar faldeem un mihteem wahrdeem dauds bij luhgusi, tas winnai wiffu faru firdi isstahstija, 42. fazzidams: us mannu gaku ne irr dsemmans nasis nahzis, jo es esnu no Deewa isredsehts no mahtes meefahm: kad m mannus mattus nogreestu, tad mans spehts no manni atstahdu, un es taptu bespehzigs itt ka wiffi zitti zilweki. 43. Un ta mauka to dsirdejusi liffe tuhliht tohs Wibhisterus aizinah, us winnu gluhneht. 44. Un kad Simfans winnas flehpi bija apgullis, tad winna tam liffe tohs mattus palehnam nogreest. 45. Ta, ka tas bij notizjis, ta mauka fauze: tee Wibhisteri nahk pahr tew Simfan. 46. Simfans usmohdees, fajutte, ka Deewos tas kungs no winna bij atstahjis. 47. Tad winnu tee Wibhisteri fagrahbe un isduhre winnam azjis, 48. un fasehje to ar divi warra pinnekleem,

38. Ro tee Wibhisteru leekfungi ar tahs seewas runnaja?
39. Ro tee winnai sohlija?
40. Zil reises Simfans to seewu brihdinaja?
41. Woi tad ta seewa ne warreja winnu pahrrunnah?
42. Ra winsch tai seewai wiffu faru firdi isstahstija?
43. Kam ta mauka sinu no ta dewe?
44. Ro ta mauka darrija, kad Simfans gulleja?
45. Ro ta mauka fazzija, kad Simfana matti bij nogreesti?
46. Ro Simfans fajutte, kad winsch bij atmohdees?
47. Ro tee Wibhisteri ar Simfanu darrija?
48. Ro tee wehl ar winnu darrija?

un

un zeetumâ winnu peespeede malt. 49. Bet winna galwas matti sahze atkal zeetumâ ataugt, tâpatt, kâ tee, kas bija nogreestî. 50. Un ar teem matteem winsch atdabbuja atkal sawu stiprumu, un kad tee Wihlisteri weenreis sapulzejahs, sawam elkadeewam leelu uppuri uppureht, tad tee lihgsinojahs fazzidami: muhsu Deewß irr muhsu eenaidneeku Simfanu muhsu rohkâs nodewis. 51. Un tee lifte to aflu Simfanu atwest, ka tas teem sineklus padarritu. 52. Bet tas namß, kur tee bij sanahkufchi, bija stiprinahts us divi widdejeem stabbeem. 53. Un tur bija wiffi Wihlisteru leelfungi un namma wirsü bij kahdi trihs tuhstoschi wihri un feewas, kas luhfoja, kâ Simfans sineklus darrija. 54. Bet Simfans peeluhdse Deewu un apkampe tohs divi stabbus, un lohziyahs ar warru un rahwe tohs stabbus, 55. tad sakritte wiff tas namß. 56. Un tâ tappe Simfans ar saweem eenaidneekem nosistß, 57. un wairak mirronu bija, fo winsch mirdams nokahwe, ne kâ winsch dshwß buhdams bija nokahwis.

49. Woi tad Simfans sawu stiprumu ne atdabbuja?
50. Kâ tee Wihlisteri sawa elkadeewa preekschâ lihgsinojahs?
51. Kapehz tee Simfanu lifte preekschâ west?
52. Kâ tas namß bija ustaishts?
53. Zif tur bija laudis sanahkufchi, stattitees?
54. Fo Simfans pehz gallâ darrija?
55. Kas tad notifke?
56. Kas tappe nosisti?
57. Kahß brishnumß irr pee Simfana mirschanas?

Mahzibas.

- I. Zif reises tee Israelliteri us Deewu atgreesehs, tif reis ses tohs Deews glahbe, fo no tam mahzees?
- Atbildi: Ka Deewß allaschin irr gattawß, tohs nabagus tizzigus grehzineekus peenemt un teem palihdseht.

(Tapehz

(Tapehz ne schaubijees tawâ prahtâ, dohmadams: kas finn, woi Deewß manni grehzineeku peenems. Zo tas Rungs irr schelligß, pazetligß un no leelas lehnibas. Un jehschu tawi grehti gam leeli buhtu, tad tomehr Deema schelastiba jo leelaka. Bet tomehr ne tohpi drohsch, grihbedams, sawu atgreeschanu no grehkeem no weenas deenas us ohtru wilzinast.)

II. Simfana pirma feewa isplufschkeja to mihflu, un ta ohtra mauka isteize, fo winsch no saweem matteem winnai bij stahstijis, fo no tam mahzees?

Atbildi: Naw labbi, seewistahm wiffu sawu firdi isteift. (Zo tahs labpraht mehds plufschkeht. Bet dauds wihristi arribsan irr kâ tahs wezzas bahbas, kas ne mahf sawu mehli walidht. Tapehz labbak buhs, kad tu sawu mutti turfesi un ne wiffas leetas zittam teifsi. Zo tu ne warri zittam firdi rebseht, un ne warri sinnast, arrig winsch to pee sewim naturrehs.)

III. Delila lifkaks zaur naudu pahrrunnatees, Simfanu peewilt, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka, Deewam schehl! nauða drihs warr zilweku eenemt. (Bet nolahdeta irr tahda nauða, fo nemm zitteem par nelaimi. Tapehz lai tew sawu muhschu nauða ne pahrwalda, grehtu darriht jeb grehtu flehpt. Zo tahda pelnischana aprihs wiffu sawu swehtibu un mantu.)

IV. Ta mauka eenehme Simfanu ar faldeem wahrdeem, un eewedde Simfanu wiffleelakâ nelaimê, fo no tam mahzees?

Atbildi: Maukas warr zilweku apmahniht. (Tapehz freen no tahdahn maukahm ka no tschuhstahm, un ne leezees cenemtees.)

V. Tee Wihlisteri tappe wiffleelakâs smeeklâs no ta namma nosisti, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka smeekli mehds ar raudaschanahm beigtees. (Ar prahtu smeetees ne irr grehtß un ne kalt weneeka. Bet jakteschanas un gekkigi smeekli un naru tehrscheschanas krisigeem un gobdigeem zilwefeem ne klahjahs, un mehds gallu nemt ar waimanahm. Tapehz fargees no tam, un ne tohpi traks ar zitteem, bet atraujees, ja tew muggura ne neef.

Stewhtas

Swehtas dohmas.

Simfans peewilts tohp no maukas,
 Kur palikke tad tas spehks,
 Kahribas gan leekahs jaukas
 Tomehr gals ire fauns un grehks.
 Pafarg' Deews no kahrumeem,
 Tahdeem wella pinnekteem.

Tas tresch-desmits un pirmais stahstš
 no ta augsta preestera Celus un ta
 praweefcha Samuēla.

I Sam. Graham. I, 2. 3 un 4 Nod.

1. Kad wehl sohgi pahr teem Iſraēltereem wal-
 bija, tad bija weens wihrs Elkanas wahrda
 2. tam bija divi seewas Anna un Peninna. 3. Pe-
 ninai bija Deews behrnus dewis, bet Anna ne bij
 augliga, un tapehž arridsan nezeenita. 4. Un
 kad winnas wihrs ik gaddus Deewa nammā gahje,
 to gadskahrtigu uppuri uppureht, tad Penina no-
 ſkundinaja Annu, tadeht raudaja Anna un ne
 ehde. 5. Un jebſchu tas wihrs winnai mihligi pee-
 runnaja, ſazzidams: woi es ne eſmu tew labbak ne
 kà dauds behrni, tad tomehr ta palikke noſkummufi.
 6. Un winna apſohlijahs Deewam, ja Deews win-

Jautafchanas.

1. Kahds wihrs dſihwoja sohgu laikā?
2. Kā winna seewas ſauze?
3. Kahdi behrni bija tahm seewahm?
4. Kā bija Annai ap ſirdi, kad zitti pee teem uppureem
 bija preezigi?
5. Kā raudſija tas wihrs, winnu labbinahst?
6. Ko Anna Deewam apſohlijahs?

na

nas behdas uſluhkohs, un winnai behlu dohs, tad
 dſihrehš winna to Deewam wehleht. 7. Un tas
 augstais baſnižkungs Celus ſehdeja uš weenu krehſlu
 Deewa nammā un ſtattijahs uš Annu, kas Deewu
 peeluhdſe. 8. Un kad winsch redſeja, ka winnas luh-
 pas kuſtinajahs, bet winnas baltš ne tappe dſirdeta,
 jo winna ſawā ſirdi runnaja, tad winsch ſchitte, to
 ſeeru eſſam peedſehruſchu; 9. un ſazzija uš tahs:
 zif ilgi tu buhfi peedſehruſti? 10. Bet Anna atbilde-
 ja: ak ne, mans kungs, es eſmu weena behdiga ſee-
 wa, un eſmu ſawu ſirdi preekſch ta Runga manna
 Deewa iſgahſufi. 11. Tad ſazzija Celus uš tahs:
 eij ar meeru, tas Rungs, Iſraēta Deews dohs tew
 taru luhgſchanu, ko tu no winna eſſi luhguſi. 12. Un
 Deews paklauſija winnas luhgſchanas un Anna tap-
 pe gruhta un winnai peedſumme weens behls, un
 tas tappe Samuēls noſaukts. 13. Un kad tas at-
 ſchirtš bija, tad winna nowedde to behlu pee ta augsta
 baſnižkunga un nodewe to Deewam, un pamette win-
 nu Deewa nammā. 14. Un Anna dſeedaja tam Run-
 gam ſawam Deewam weenu ſlawas dſeeſmu, tapehž
 ka Deews winnu bij paklauſijis. 15. Kad Samuēls
 uſauge, tad winsch kalpoja preekſch ta Runga ſawa
 Deewa. 16. Bet ta augsta baſnižkunga behli bij
 netikli un wainigi, ka tee laudis Deewa uppurus ſahje

7. Kur bija tas augstais baſnižkungs Celus?
8. Ko dohmaja Celus no tahs Annas?
9. Ko Celus uš tahs ſazzija?
10. Kā Anna aiſbildinajahs?
11. Ko Celus uš tahs ſazzija?
12. Kahdu behlu Anna dſemdeja?
13. Kur winna ſawu behlinu nodewe?
14. Kā Anna Deewam pateize?
15. Kur Samuēls uſaudſis kalpoja?
16. Kahdi bij Celus behrni?

nizzi

nizzinaht, 17. un tee gulleja arridsan pee tahm see-wahm, kas sapulzejahs pee tahs fa-eeschanas telts durwim. 18. Un Celus bija lohti wezs un dsurdeja wissu nelabbu flawu no saweem behrneem, un ne pahrmahzija tohs. 19. Bet Samuels ne darrija ka tee, bet bija deewabihjigs, un patifke Deewam un zilwekeem. 20. Bet Deewam tas ne patifke, ka Celus sawus behrnus ne pahrmahzija. 21. Un tas notifke, ka Samuels Deewa nammâ gullebams, trihs reises no Deewa pee wahrda tappe sauktis. 22. Jskatru reisi Samuels uszehlehs un tezzeja pee Celus, dohmadams, ka tas winnu buhtu sauzis. 23. Bet Celus sazzija us to: es tew ne esmu aizinajs, apgul lees atkal, 24. bet kad tewis zettortu reisi sauz, tad atbildi: runna Kungs, taws kalps klausehs! 25. Celus nomannija, ka Deews winnu sauzis. 26. Un tas arridsan ta notifke un Deews teize Samuclam, winsch gribbohts Celus nammu nosohdiht, tapehz, ka winna dehli tahdas apgrehzibas darrijuschu un Celus, tehws buhdams, winnus ne pahrmahzohts. 27. No rihta gribbeja Celus sunaht, ko Deews ar Samuclu runnajs. 28. Bet Samuels bihsstijahs, to teikt. 29. Tad sazzija Celus us to:

17. Kahdu apgrehzibu tee wehl deme?
18. Ko tad tas tehws sazzija?
19. Kahds bija tad tas jaunais Samuels?
20. Ka tas Deewam patifke, kad Celus sawus behrnus ne pahrmahzija?
21. Kas notifke Samuclam, Deewa nammâ gulloht?
22. Ko dohmaja un darrija Samuels, to balsi dsurdejis?
23. Ko sazzija Celus us Samuclu?
24. Ko mahzija Celus Samuclu, ja to zettortu reisi sauktu?
25. Kapehz Celus Samuclu ta mahzija?
26. Ko Deews ar Samuclu runnaja?
27. Ko Celus no rihta gribbeja sunaht?
28. Woi Samuels to tuhliht Celum teize?

lai

lai Deews tew schâ un ta barra, ja tu mannim weenu wahrdu shepsi, ko tas Kungs runnajs. 30. Tad stahstija Samuels Celum wissus wahrdu, ko Deews no winna namma runnajs. 31. Celus atbildeja: winsch irr tas Kungs, lai winsch barra, ko winsch pats schkeet, labbu effam. 32. Ne ilgu laiku pehz to isgahje tee Isracliteri pret teem Wihlistereem saweem eenaidneekem karrâ, 33. un Celus dehli gahje arridsan lihds, 34. un nehme to Deewa schkirstu lihds no Deewa dsihwofta. 35. Bet tas wezzais Celus apsehdehs us krehflu pee pilsfata wahrteem zelmalla, raudsidams, fur tas lehks ar kaufshanu. 36. Un redsi weens wihs nahze tezzedams un stahstija: Isracla karrâ spehku effam lihds ar to augsta basnizkunga dehleem apkautu no teem Wihlistereem, un to Deewa schkirstu effam arridsan no teem eenaidneekem aisnentu. 37. Celus to dsirdejis, istruhzinajahs un kritte no ta krehsla, fahnis wahrteem un nolause sawu kaklu. 38. Bet Deews suhtija dauds behdas stary teem Wihlistereem, teekams tee to Deewa schkirstu paschi bij atkal appakat suhtijuschu. 39. Bet Samuels tappe warrens Deewa prawects stary teem laudim, 40. un teesaja Israclu, teekams tee appaksch Kehninu waldischanas nahze.

29. Ka Celus Samuclu peespeede, to pateesibu sazzih?
30. Ko tad Samuels Celum stahstija?
31. Ko tad Celus sazzija?
32. Kam tee Isracliteri gahje pretti?
33. Kas gahje lihds karrâ?
34. Ko nehme Celus behrni lihds?
35. Ko tas wezzais Celus darrija?
36. Ko tas wihs stahstija, kas pee winna attezzeja?
37. Kas notifke Celum no ahtras istruhfchanas?
38. Woi tas Deewa schkirsts palifke eenaidneeku rohds?
39. Kahds tappe Samuels?
40. Jif ilgi Samuels Israclu teesaja?

Mah-

Mahzibas.

I. Las augstais bafnizkungs Celus dohmaja, to seewu effam peedsehruschu, Fas to brihdi Deewu itt sirdigi peeluhdse, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad mehs ihsti ne sinnam, kad mums ne buhs launu no zitteem dohmaht.

(Lapehz ne dohma no zitteem, fo tu ihsti ne sinni, un ne runna no zitteem, fo tu ne warri parahdiht. Jo tas jo leelaks grehks irr, kad kas par nepateesu no zitteem launu runna un sawam tuwakam nelabbu slawu padarra.)

II. Anna nodewe sawu dehlinu Deewa Kalposchanai, Fa winna Deewam bij sohlijusi, Fo no tam mahzees.

Atbildi: Kas Deewam sohlihts, tas jaturr.

(Jo tas buhtu Deewa apfmeeschana, kad kas Deewam fo sohlijusi, un to ne gribbetu peepildiht. Tahdi Deewa wahrda sainotaji irr wissi tee, kas pee Deewa swehta wahrda swehre, un tomehr sawu swehreschamu pahrlahpj. Tohs Deews sohdih.)

III. Samuels ne liffahs zaur Celus nikneem behrneem apgrehziha eewest, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums ne buhs launu darrist, gribbedami zitteem patikt.

(Lapehz kad tew saglis sakka: eefim sagt, jeb dshrejs: brahl, eefim dsert, jeb zits zittadi, tad ne leezes pahrrunnatees, libds ar winneem launu darrist, bet gabda, tahdus pahrrunnahht, ka tee no sawas launas eegribbeschanas atstahht. Bet ja tee ne leelaks pahrrunnatees, tad tu atraujees no tahdeem, un darri, kas pareisi irr.)

IV. Celus ne pahrmahzija sawus netiklus behrnus, tas pehz winsch sawu faklu wezzuma lause, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad wezzaki sawus behrnus nepareisi andsina, tad Deewa sohdiba pahr teem nahk.

(Lapehz kad tew Deews behrnus dohd, tad audsini tohs eefsch deewabihjaschanas un wiffabas Deewa patifschanas, un ne taupi riksties pee winneem. Ja ne, tad buhs tew grubsta atbildeschana preefsch Deewa sohdibas kreshla.)

V. Kad tas swehtais Deewa schkirts no neswehtahm rohlahm tappe nests, tad to Deews eenaidneeku roh: Fas dewe, Fo no tam mahzees?

Atbildi:

Atbildi: Deews ne gribb ahriigi ween, bet arridsan firdi buht gohdahst.

(Lapehz tas ne irr gann, kad tu tikkai swehtbeenas bafniza ei, un sawa laikâ pee Deewa galda turrees. Bet tew buhs arridsan firdi Deewu bihtees un no firds Deewam kalpoht, tas irr, Deewam par gohdu dshwoht, un no wisseem tishchem un sinnameem grehchem skreet un sargatees.)

Swehtas Dohmas.

Celus behrni ne labb' darra,
Samulinam labbaks prahts.

Tee pehz tohp apfauti karrâ,
Schis no Deewa gohdinahts.

Dohd man, Deewin, labbam buht,
Un ne ka netiklam kluht.

Tas tresch:desmits un ohtrais stahst no ta Kehnina Saula.

I Sam. Gram. 9. 10. 15. 16. 19. 28 un 31 Nod.

I. Samuels wezz palizzis, eezehle sawus dehlus par Israeia sohgeem. 2. Bet tee ne stajaja eefsch sawa tehwa zelteem un darrija teem laudin pahri. 3. Tad sawulzejahs wissi Israeia wezzaki un nahze pee Samuela, fazzidami: eezell pahr mums Kehninu, kas muhs teesa, itt ka zittahm tantahm irr. 4. Tas ne patikke Samuelam, 5. un Samuelis runnaja ar Deewu. 6. Un Deews atbil-

Jautaschanas.

1. Kahdus sohgu Samuelis pahr Israeiu eezehle?
2. Woi tee tahdi bija, ka tas tehws bijis?
3. Kapehz Israeia wezzaki pee Samuela sanahze?
4. Ka tas tam wezzam Samuelam patikke?
5. Ir fo Samuelis tahs leetas deht runnaja?
6. Ko Deews us Samuelu fazzija?

deja: tee ne irr tewi, bet manni paschu atmettuschi, 7. (Jo Deews pat's pahr teem lihds schim par Kehninu bijis.) 8. Bet tomehr darrija Deews pehz winnu eegribbeschanas. 9. Un tas gaddijahs, fa kahds jaimeklis, Sauls wahrda, fawa tehwa sudduschus ehsefus mekleja. 10. Un tohs ne warrejis atrast, winsch nahze pee ta praweefcha Samuëla un to luhdse, fa tas winnam parahditu, fur tee ehseti effoschi. 11. Bet Samuëls nehme elses frauzinu, islehje to us Saula galwu un fwaidija to us Deewa pawehleschanu par Israëla Kehninu. 12. Un no ta praweefcha Samuëla aisgahjis, Deews winnam zittu firdi dewe, un winsch tappe par zittu wihru. 13. Un winnam fastappe zellâ weens praweefchu pulks, 14. un Deewa gars nahze par Saulu, un winsch rumaja no apshleptahm lectahm, kâ tee zitti praweefchi. 15. Tadeht irr tas sakkams wahrds nahjis: irrag Sauls arridsan stary teem praweefcheem? 16. Kad nu tee laudis bij sanahfuschchi, winnu par Kehninu eezelt, tad winsch bija paslehpees ais fraukeem. 17. Un kad tee to bij atradduschchi, tad winsch stahjehs lauschu widdû, un winsch bija wissu galwu leelaks par wisseem laudim. 18. Tad

7. Kas bija lihds schim pahr Israëlu Kehninsch bijis?
8. Woi Deews darrija, fo tee Israëliteri gribbeja?
9. Kas to brihdi gaddijahs?
10. Kur Sauls padohmu mekleja?
11. Bet fo Samuëls ar winnu darrija?
12. Kâ tappe Sauls pahrrwehrstis?
13. Ko Sauls zellâ fastappe?
14. Kas pahr Saulu nahze?
15. Kahds sakkams wahrds irr tapehz nahjis?
16. Kur bija Sauls paslehpees, kad tee laudis to gribbeja par Kehninu eezelt?
17. Pee ka warreja to Kehninu stary wisseem laudim pascht?
18. Kâ gawileja un sauze tee laudis?

gawileja

gawileja wiffi laudis saukdami: lai dshwo tas Kehninsch! 19. Schim Kehninam Saulam Deews pehz pawehleja, tohs Amalekiterus nokaut, un ne fo saudseht, nedf zilwekus nedf lohpus. 20. Bet Sauls ne bija paklausigs Deewa pawehleschanai, un pomette dshwo to Amalekiteru Kehninu, un tahs labbakas awis un winnu wehrschus un barrotus lohpus, un wissu, kas labs bija. 21. Tas ne patikke Deewam, un Deews tam likke zaur to praweetu Samuëlu fazzicht: tapehz, fa tu ta Kunga wahrdu effi atmettis. 22. Sauls atbilbeja, winsch effoht gribbejis tohs lohpus Deewam uppureht. 23. Bet Deews tam likke atkal fazzicht: paklausifchana irr labbaka, ne kâ uppuri. 24. Pehz to tappe Dahwid's, kahds gannapuisis, kas fawa tehwa awis gannija, no Samuëla par Israëla Kehninu, Saula weeta, us Deewa pawehleschanu fwaidihts. 25. Bet no Saula atkahpe Deewa gars, un tauns gars no ta Kunga winnu beedinaja. 26. Tad tee fullaini Saulam to padohmu dewe, winnam buhs list kahdu wihru mekleht, kas us kohlehem m:hl spehleht, tad tas labbak ar winnu tapschoht. 27. Tad atradde Dahwidu, kas par

19. Ko Deews tam Kehninam Saulam pawehleja?
20. Woi Sauls Deewam paklausigs bija?
21. Ko tad Deews winnam zaur to praweetu Samuëlu likke fazzicht?
22. Kâ Sauls gribbeja isrunnatees?
23. Ko atkal Deews winnam likke fazzicht?
24. Kas tappe fwaidihts Saula weeta par Kehninu?
25. Kâ tad tam Kehninam Saulam klahjahs?
26. Kahdu padohmu tee fullaini tam Kehninam Saulam dewe?
27. Ko tad pee ta Kehnina Saula atwedde?

10*

Keh:

Rehniu bija swaidihis, 28. (bet Sauls to ne sin-
naja.) 29. Un kad Dahwids spehleja, tad atstahje
tas launais gars no ta Rehniina Saula. 30. Bet
kad Sauls dsirdeja, ka Dahwids effohis no Deewa
par Rehniu nolikis, tad winsch gabdaja, Dah-
widu nokaut. 31. Bet Deews turreja sawu rohku
pahr Dahwidu. 32. Wissupehz sapulzejahs tee Wih-
listeri ar leelu spehku, prett Israetu karroht. 33. Tad
likke tas Rehniinsch Sauls Deewu waizagt ta kar-
ra deht. 34. Bet Deews ne atbildeja neneeka.
35. Tad gabje Sauls pee weenas ragganas, ka
sihneeka gars bija, un to iswaizaja. 36. Schi rag-
gana padarrija zaur sawahm burschanahm, ka weens
kehms ta fenn nomirruscha praweescha Samuēla
gihmi winnam parahdijahs. 37. Un tas fazzija us
Saulu: kapehz tu man ne effi lizzis ar meeru dus-
seht, un kapehz tu man effi lizzis augscham nahst?
38. Sauls atbildeja: Deews irr no mannim atstah-
jees, tapehz es tew esmu aizinajis, ka tu man pa-
dohmu dohtu, ko man buhs darriht. 39. Tad faz-
zija tas wels Samuēla gihmi: Deews Israetu lihds
ar tewim nodohs Wihlisteru rohkas, jo rihtu tu buhst

28. Woi Sauls sinnaja, ka Dahwids par Rehniu bij
swaidihis?
29. Kas to launu garru no Saula spehje aisdsiht?
30. Bet ko Sauls fazzija, kad Dahwids winna weeta
par Rehniu bij swaidihis?
31. Kas Dahwidu glahbe?
32. Kas wissupehz prett Israetu sapulzejahs?
33. Ko Sauls no Deewa gribbeja sinnagt?
34. Woi Deews Saulam atbildeja?
35. Kur tad Sauls padohmu mekleja?
36. Ko schi raggana Saulam parahdija?
37. Ko tas kehms us Saula fazzija?
38. Ko Sauls atbildeja?
39. Ko tad tas wels Samuēla gihmi Saulam fluddinaja?

un tawi dehli ar mannim. 40. Un tas arridsan ta
notikke, jo Israeta karra spehks tappe no teem Wih-
listerem apkauts, un no Saula dehleem tappe trihs
nokauti. 41. Sauls to redsejis, fazzija us sawu
brunnu-nessēju: iswelz sawu sohbinu un nodurr man-
nis. 42. Bet kad tas bihajahs sawas rohkas pee
ta Rehniina peelikt, 43. tad Sauls to sohbinu neh-
mis, us to usmettehs, 44. un ta nomirre Sauls
un tee Wihlisteri winna galwu nozirte, un suthija
to sawa semme apkahrt, bet winna meefas tee pee
pilsfata muhra pakahre.

40. Woi tas arridsan ta notikke?
41. Ko Sauls us sawu brunnu-nessēju fazzija?
42. Woi tas to darrija?
43. Ko tad Sauls darrija?
44. Ko tee Wihlisteri ar Saula meefahm darrija?

Mahzibas.

I. Sauls ne bij Deewam paklausigs, no ta wiffa winna
nelaime nahze, ko no tam mahzees?

Atbildi: Nepaklausichana prett Deewu irr wiffas ne-
laimes eefahkums.

(Tapehz ja gribbi laizigi un muhschigi laimigs buht, tad
effi paklausigs Deewa swehtam wahrdam, un turri Deewa
swehtus banflus allaschir preeksch azzim. Zittadi ne buhs
no behdahm gals, sik tabb laizigi, ka arridsan muhschigi.)

II. Deews likke Saulam fazzih: tapehz ka tu ta Kunga
wahrdu effi atmettis, tad tas Kungs tewi arridsan irr
atmettis, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deews zilweku ne atmett, pirms tas
Deewu papreeksch atmettis.

(Tapehz Deews ne irr wainigs, kad Deews no kahda
besdeemiga sawu schehligu rohku atrauj. Tapehz turrees
pee Deewa wiffu sawu muhschu, tad Deews tewi teescham
ne atstahs.)

III. Sauls fandseja, Deewa pawehleschanai pretti, tohs wiff labbakus un barotus lohpus, un gribbeja pehz isrunmatees, Fa winsch gribbejis tohs Deewam uppu reht; bet Deews lifke winnam atkal fazziht: paklausu schana irr labbaka ne ka uppuri, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Isdohmati labbi darbi Deewam ne patihk.

(Tapehz kalpo Deewam ta, ka mums patš Deews sawa swehta wahrda preekschrafsiis, tad tas Deewam buhs patihkams, un ne isdohmajees few ihpashu deewakalposchanu, kas Deewa rakstos ne stahw.)

IV. Kad Deewa gars no Saula bij atstahjis, tad weens sauns gars pahr winnu nahze, kas winnu beedinaja, fo no tam mahzees?

Atbildi: No ka tas swehts gars atstahjabs, pee ta tas sauns gars nahk dsihwoht.)

(Tapehz ne aibdfem zaur tihscheem, sinnameem, rupjeem grehtem to swehtu garru, kas tawu firdi par sawu dsihwolkli nehmiš, bet melle, to swehtu garru zaur swehtu dsihwoschanu tawâ firdi paturreht. Zo kurfch gars tawâ firdi miht, ta garra behrns tu effi.)

V. Sauls melleja pee ragganas padohmu, un nehme breefmigu gallu, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas pee wella paligu melle, tas gallu nemm ar waimanahm.

(Tapehz lai tas muhscham tawâ firdi ne nahk, pee wella, pee burwjeem un pee ragganahm un pee zitteem wella beedreem paligu jeb padohmu melleht. Zo kas pee wella paligu jeb padohmu melle, tas irr wella kalps; bet kas wel-lam kalpo, tas arridsan no wella elles ugguni par algu dabbuhs.)

Swehtas Dohmas.

Sauls papreefch ne zeeni Deewu,
Dahwidu pehz wajajis,
Tad winsch eet pee burwoja fewu,
Wiffupehz few noduhris.
Ak! ta grehki wairojabs,
Kad kas pirmeem padohdabs.

Tas

Tas tresch-desmits un treschais stahsts
ka Dahwidš Goliatu uswarrejs.

I Sam. Gram. 17 un 18 Tod.

I. Kad tas Rehnisch Sauls ar teem Wihlisteru reem karroja un abbeju karka spehki weens prett ohtru stahweja, tad isgahje no to Wihlisteru lehgereem weens zihstetais, 2. Goliats wahrda. 3. Winsch bija ohrtteef garsch, ka mehrens wihrs. 4. Winna kruhshu-brunnu fwarš bija pufsohtru pohda, un 5. winna schkehpa kahtš bija ka reestawa. 6. Schis milsu-wihrs apsmehje tohs Israëliteruš, 7. un fazzija: teem buhs weenu no few ismekleht, kas ar winnu kautohs. 8. Ja tas warrehs winnu uswarreht, tad lai tee Wihlisteri teem Israëlitereem kalpo, 9. bet ja winsch to uswarrehs, tad lai tee Israëliteri teem Wihlisterereem kalpo. 10. Sauls un wiffi Israëla laudis schohs wahrduš dsirdebami, istruhzinajabs un bihajabs tohti. II. Un Goliats rahdijabs turpatt tschetredemits deenas, un apkauneja tohs Israëliteruš, tohs

Tautaschanas.

1. Kas no ta Wihlisteru lehgereem isgahje?
2. Ka bija winna wahrds?
3. Zif garsch bija Goliats?
4. Zif winna kruhshu-brunnaš swehre?
5. Zif resuš bija winna schkehpa kahtš?
6. Ko schis milsu-wihrs darija?
7. Ko tas us teem Israëla laudim fazzija?
8. Kas bij notikt, kad kas scho milsu-wihru uswarretu?
9. Bet ka bij notikt, kad tas milsu-wihrs uswarretu?
10. Ko tas Rehnisch Sauls un tee Israëliteri fazzija?
11. Zif ilgi Goliats rahdijabs, tohs Israëliteruš apsmee-dams?

is-

isfunnidams. 12. Tad dsihrehs tas Kehninsch Sauls tam farvu meitu par seewu doht, kas scho milsu-wih-ru nokaus. 13. To dsirdeja Dahwid's, un winnam usgahje luste, ar to kantees un to kaunu no Israēla nowehrst. 14. Kad to tam Kehninsch Saulam teize, tad winsch likke Dahwidu ar brunnahm ap-tehryt. 15. Bet kad Dahwid's bija apbrunnohst's, tad winsch warreja ne no weetas eet, jo winsch to ne bij eeraddis: 16. tapehz winsch nolikke tahs brunnas no sewin nohst, un nehme farvu ganna needru weenā rohkā, un ohtrā rohkā farvu lingu. 17. Bet farwā ganna-kullitē winsch eelikke peezus gluddenus afinimus, un tā gahje Dahwid's Goliatam prettim. 18. Kad tas to masu Dahwidu redseja nahkam, tad winsch to apsmehje, jo Dahwid's bija puifis. 19. Un kad winsch tuwak nahze, fazzija Goliats us Dahwidu: Woi tad es esmu fums, kā tu ar needru pee inannis nahzi? un winsch lahdeja Dahwidu lohti. 20. Bet Dahwid's atbildeja: tu nahzi pee mann ar sohbinu un ar schkehpu un preekstturramahm brunnahm, bet es nahku pee tew eeksch ta wahrda ta Run-ga Zebaut, ta Deewa Israēla, ko tu effi apsmehjis. 21. Kad nu Goliats tuwu pee Dahwida nahze, steidsehs Dahwid's un isnehme no farwas kullites weenu

12. Ko tas Kehninsch Sauls tam doht dsihrehs, kas scho leelrunnataju nokautu?
13. Kam lustes usgahje, ar scho Goliatu kantees?
14. Ko Sauls fazzija, to dsirdejis?
15. Kā Dahwidam tahs brunnas patikke?
16. Ko Dahwid's rohkā nehme?
17. Ko Dahwid's farwā ganna-kullitē eelikke?
18. Kapehz Goliats Dahwidu nihzinaja?
19. Ko Goliats us Dahwidu fazzija, kad tas tuwak nahze?
20. Ko Dahwid's atbildeja?
21. Ko Dahwid's darrija, kad Goliats arridsan itt tuwu pretti nahze?

af-

afmini, un mette ar farvu lingu, 22. un eesweede tam Wiblisteram Goliatam to afmini paschā pcerē, un tas fritte us farvu waigu pee semmes. 23. Tad peetezjeja Dahwid's un nehme winna sohbinu un nozirte tam to gahwu. 24. Tee Wiblisteri to redsejusch, behdse. 25. Bet tee Israēliteri gawileja ar leelu preeku, un dsinnehs teem Wiblistereem paffat un apkahwe winnu farra-spehku, un islawpija winnu lehgerus. 26. Kad tas Kehninsch Sauls no tahs farroschanas atgreesehs, tad dseedaja tahs seewas, kas pretti nahze: Sauls irr tuhkstofschus apfahwis, bet Dahwid's desmits tuhkstofschus. 27. Sauls to dsirbedams, apfkaitehs lohti, un no tahs deenas winsch usluhfoja nifni Dahwidu. 28. Bet Jonatans, Saula dehs, fabeedrojahs ar Dahwidu, 29. jo tas mihleja Dahwidu, kā farvu paschu dwehfeldi, un darrija derribu ar Dahwidu. 30. Un Dahwidam ne tappe ta Kehnina meita par seewu dohta, kā tas bija sohlihts, bet ar zittu faprezjeta, 31. tad ta Kehnina ohtra meita Mikale wahrda eemihleja Dahwidu. 32. Sauls to juttis, likke Dahwidam faz-

22. Kā ta kauschana isdewehs?
23. Ko Dahwid's ar Goliatu darrija, kad tas pee semmes fritte?
24. Ko tad tee Wiblisteri darrija?
25. Ko Sauls un tee Israēla laudis darrija?
26. Ko tahs seewas dseedaja, kad tee Israēliteri no tahs kauschanas atgreesehs?
27. Kā Saulam tahdas dseemas patikke?
28. Kās ar Dahwidu fabeedrojahs, kad Sauls bija dusmigs us Dahwidu?
29. Kā Jonatans Dahwidu mihleja?
30. Woi tad ne tappe Dahwidam ta Kehnina meita par seewu dohta, kā tas bij sohlihts?
31. Kurra Kehnina meita eemihleja Dahwidu?
32. Ko tas Kehninsch Dahwidam likke fazzihst, tahs ohtras meitas deht?

zih:

zigt: ja Dahwid's simts preeksch-ahdas no teem Wihlisterem tam Kehninam atnessih's, tad tam ta Kehnina ohtra meitu par seewu dohs. 33. Jo tas Kehninsch Saul's dohmaja, Dahwidu deldeht zaur Wihlisteru rohkahm. 34. Bet Dahwid's nogahje ar fa-weem wihreem, un nokahwe no teem Wihlisterem divi simts wihrus un atnessie wiannu preeksch-ahdas tam Kehninam. 35. Tad dewe tas Kehninsch Saul's Dahwidam sawu ohtru meitu Mikkali par seewu, un ta tappe Dahwid's ta Kehnina suohts. 36. Bet Saul's jo wairak Dahwidu cenihdeja, un tihkaja winnu nokaut.

33. Kapehz lifke tas tam to fazzigt?

34. Woi darrija Dahwid's ta, fa tas Kehninsch winnam bij lizzis fazzigt?

35. Woi tad Dahwid's dabbuja to ohtru Kehnina meitu par seewu?

36. Woi tad nu tas Kehninsch Saul's ne sahze Dahwidu fa sawu suohtu mihleht?

Mahzibas.

I. Tas leekrunnatais Goliats apsmehje papreeksch tohs Israelliterus, bet pehz winsch no weena puischa tappe apkauts, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas zittus par nepateesu apsmiej, tas pat's tohp launa?

(Tapehz atstahj ikweenam to gohdu, fo tam Deew's dewis, tad tu arridsan tawu gohdu paturrese.)

II. Tas milsu-wihrs Goliats bija ohtrteek tik leels, fa Dahwid's, un tomehr winsch dabbuja pee peetes, fa winsch aismirfe zeltees, fo no tam mahzees?

Atbildi: Stipram ne buhs palautees us sawu stiprumu.

(Jo tas masais ne irr tapehz dsimmis, fa tam buhs tam leelam pee kahjahm Krist. Tapehz ne nizzini zittu, winna masuma deht. Deewa speh's irr leels eeksch teem wahjeem. Jo tam Kungam ne irr lab's praht's pee sirga stipruma (tas irr: Deewam newaid leelaka patil'shana pee stipreem sirgeem

geem, ne fa pee wahjeem lohpineem), ned's tam praht's neffah's pee wihra leeluma (tas irr: weens stip's wihrs, kas fa ohfols usaudsis, tomehr Deewam wairak ne patihk, fa tas, kas mas un wahisch, jo abbi irr Deewa rohku darbi.)

III. Dahwid's nahze eeksch to wahrdu ta Kunga Zebaot, un uswarreja Goliatu, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas Deewu par paligu nemm, tas warr drihs uswarreht.

(Mums schinni pasaul'e pulks breefmigu eenaidneeku, tas wels, ta pasaul'e jeb nikni laubis, un muhsu patti launa firds. Bet tohs wiffus meh's warram ar Deewu uswarreht. Tapehz turrees tillai pee Deewa, tad wiffi tawi eenaidneeki ne spehs, tew peektuht.)

IV. Dahwid's ne dabbuja ta Kehnina meitu, fa tam bija fohlihts, bet Saul's winnu jo wairak eenihde, fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums ne buhs us zilwekeem palautees.

(Jo tee irr launi, un ta nepateil'shana irr leela pee pasaul'es behrneem. Tapehz ne brihniees, fa tew arridsan tawu labbu firdi dachfahrt ar nepateil'shanu atmaf'a. Bet tomehr darri pareisi, un palaujees us Deewu tawu Kungu. Jo ja zilweki tawu labbu firdi ne atsihs, tad tomehr Deew's pat's tawa leela alga buhs.)

V. Ta Kehnina deht's Jonatans darrija derribu ar Dahwidu, un ta ohtra Kehnina meita eemihleja Dahwidu, fo no tam mahzees?

Atbildi: Gohdig's zilwek's wiffur mihlestibu atroh'd.

(Tapehz ne behdajees, kur tu draugu nemsi, kas par tew rumnahs. Essi tillai gohdig's, tad tu gann atraddisi mihlestibu un schelastibu pee Kungeem un zitteem.)

Swehtas dohmas.

Goliats par Dahwidinu

Ohtrteek bij leels un garfch.

Tomehr schis uswarrejs winnu,

Ko tad eesihme schis karfch?

Wels, tas irr tas Goliats,

Scho uswarrejs Kristus pat's.

Tas tresch-desmits un zettortais stahsts fà Dahwid's waijahts.

I Sam. Grahm. 19. 21. 24 un 26 Nod.

I. **T**as Kehninsch Sauls eenihdeja Dahwidu par neyatesi, un tihkaja to nokaut, 2. tapehz ka Dahwid's winna weeta par Kehninu no Deewa bija isredsehts. 3. Bet Deew's turreja sawu rohku pahr Dahwidu, 4. un tas bija gudraks pahr wisseem Kehnina kalpeem. 5. Paprecksch runnaja Sauls ar sawu dehlu Jonatanu, un ar wisseem saweem kalpeem, ka tee Dahwidu nokautu. 6. Bet Jonatans teize to Dahwidam, 7. un tas apsehpehs. 8. Tad runnaja Jonatans wissu labbu no Dahwida ta Kehnina preekscha un luhse par Dahwidu. 9. Un Sauls noswehrejabs: tif teescham, ka tas Kungs dsihwo, Dahwidu ne buhs nokaut. 10. Un Jonatans wedde Dahwidu sawa tehwa, ta Kehnina Saula preekscha, un Dahwid's bija pee ta Kehnina ka

Zautaschanas.

1. Kahba sirds bija tam Kehninam Saulam prett Dahwidu?
2. Kapehz Sauls tihkaja, Dahwidu nokaut?
3. Kas sawu rohku pahr Dahwidu turreja?
4. Kahds bija Dahwid's?
5. So Sauls ar sawu dehlu Jonatanu un ar wisseem saweem kalpeem runnaja?
6. Ko Jonatans darrija?
7. Ko tad Dahwid's darrija?
8. Ko Jonatans runnaja ta Kehnina preekscha no Dahwida?
9. Ko Sauls sazzija?
10. Kur Jonatans Dahwidu ewedde?

zitt-

zittfahrt. 11. Ne ilgi pehz to nahze tas kauns gars pahr Saulu, 12. un Dahwid's spehleja us stigahm ar sawahm rohkahm. 13. Tad tihkaja Sauls Dahwidu ar sawu schkehpu pee seenas nodurt. 14. Bet Dahwid's ahtri nowehrsehs no Saula, un tas schkehps eeffrehje seena, bet Dahwid's isbehdse no winna rohkahm. 15. Pehz to lifte Sauls Dahwidu sawa pascha nammâ fargah, ka to no rihta nokautu. 16. Bet Mikale, Dahwida gaspasha nolaide Dahwidu slegen nakli zaur lohgu semmè, un ta Dahwid's no fargu rohkahm isinuffe. 17. Bet Dahwida weeta lifte Mikale kahdu kohka bildi gultâ 18. un sazzija, Dahwidu effam slimmu. 19. Tad pawehleja Sauls to slimmu Dahwidu ar wissu gultu sawa preekscha atnest. 20. Bet kad tee, kas suhtiti bija, pee gultas nahze, tad tee atradde ne Dahwidu, bet to bildi winna weeta. 21. Un kad Mikali jautaja, kapehz winna to Kehninu sawu tehwu peewihlusi, tad winna aisbildinajahs, Dahwid's effohts gribbejis winnu nokaut, ja schi ne buhtu winnu palaidusi. 22. Bet Dahwid's aisgahje pee Ahkisu, to Kehninu no Gattas. 23. Bet kad Dahwid's nomannija, ka

11. Kas pehz to Saulam notiffe?
12. Ko bij tad Dahwidam darriht?
13. Ko Sauls sawa trakkumâ darrija?
14. Woi Sauls Dahwidu trahpija?
15. Kur tappe pehz Dahwid's fargahs?
16. Ka Dahwid's no fargu rohkahm isinuffe?
17. Ko Mikale (Dahwida gaspasha) gultâ lifte?
18. Ko Mikale sazzija, to darrijusi?
19. Ko tad Sauls pawehleja?
20. Ko tee fargi gultâ atradde?
21. Ka Mikale prett to Kehninu, sawu tehwu aisbildinajahs?
22. Kurp to brihdi Dahwid's aisbehdse?
23. Ka Dahwid's no ta Kehnina Ahkisa rohkahm ispestijahs?

winsch

winsch tur ne warreja drohschi buht, tad liffahs Dahwid's kà trakt's zilweks. 24. Tad fazzija Ahk's: woi mannâ semmê ne irr gann traffu? Un winsch pawehleja, Dahwidu kà kahdu traffu zilweku no sawas semmê aishwest. 25. Kad nu Dahwid's ne fur drohschi ne bija, tad winsch apflehpêhs kahdâ allâ ar saweem wihreem. 26. Un tas gaddijahs, Saulam ar pulku lauschu aisgahjuscham Dahwidu mekleht, ee-eet tanni paschâ allâ, sawas waijadsibas deht. 27. Un Dahwida beedri winnu usskubbinaja, Saulu nokaut. 28. Bet Dahwid's ne gribbeja sawu rohku pee ta Kunga swaidita liff. 29. Tomehr nogreese Dahwid's kluffinam weenu stuhri no Saula swahrkeem, ko Sauls fahnds bij nolizzis. 30. Tâ, kà Sauls labbu gabbalu no tahs allas bij aisgahjis, Dahwid's arridsan no tahs allas isgahje, un parahdija Saulam no tablenes to stuhri, ko winsch no Saula swahrkeem bij nogreesis, 31. un fazzija: kapehz tu mellus klausî, itt kà es tawu nelaimi mekletu: tas Kungs teefahs stary man un tew. 32. Sauls to dsirdejis, fahze raudaht un fazzija us Dahwidu: tu effi taisnaks, ne kà es, tapehz ka manni tas Kungs schodeen tawâ rohka dewis, un tu mann ne effi nokahwis. 33. Un tâ gahje itweens sawu zellu.

24. Ko Ahk's fazzija?
25. Kur Dahwid's apflehpêhs, u: fur drohschi buhdams?
26. Kas tanni paschâ allâ nahze?
27. Kahdu padohnu Dahwidam winna beedri dewe?
28. Woi Dahwid's pehz scho padohnu darrija?
29. Ko Dahwid's ar teem swahrkeem darrija, ko Sauls bij fahnds nolizzis?
30. Ko Dahwid's ar to nogreestu stuhri darrija?
31. Ko Dahwid's fazzija, to stuhri Saulam rahdidams?
32. Ko tad Sauls fazzija?
33. Woi to brighdi Sauls un Dahwid's sanahze kohpâ?

34. Bet

34. Bet tomehr isgahje Sauls ohtru reisi ar trihs tuhstoscheem wihreem, Dahwidu mekleht, un gulleja sawâ lehgeri. 35. Tad nogahje Dahwid's ar Ahisaju tanni lehgeri, nakti, un nonehme Saula schkehpu un bikkéri no Saula galwas galla, un gahje prechjam. 36. Un neweens to nomannija, neds usmohdehs: jo zeets meegs no ta Kunga bij teem uskrittis. 37. No rihta agri stahweja Dahwid's kalna wirsgallâ, un rahdija teem to schkehpu un to bikkéri no tablenes 38. un apsmehje Abneru, ka tas sawu Kehninu ne bij labbak fargajis, un parahdija tam Kehninam sawu nenoseedsibu. 39. Tad fazzija Sauls: es esmu aklam darrijis un grehkojis. 40. Un Sauls swehtija Dahwidu tapehz, ka winna dsihwiba Dahwida azzis dahrga bijusi, 41. fazzidams: effi swehtibts mans dehts Dahwid's, tew isdohsees, ko tu effi fahzis. 42. Tad gahje abbi sawu zellu. 43. Ne ilgi pehz to tappe to Israëliteru karra spehks no teem Wihlisterem opfauts, un Sauls noduhraks sew paschu ar sawu sohbinu, 44. un Dahwid's tappe winna weetâ par Kehninu pahr wisseem Israëla laudim ezejts.

34. Woi tad Sauls paliffe meerâ?
35. Ko Dahwid's darrija, kad Sauls sawâ lehgeri gulleja?
36. Kà tad neweens to nomannija neds usmohdahs?
37. Ko Dahwid's no rihta darrija?
38. Par ko Dahwid's Abneru apsmehje?
39. Ko tad Sauls fazzija?
40. Kapehz Sauls Dahwidu swehtija?
41. Kà tas to swehtija?
42. Woi tad nu ne sanahze Sauls un Dahwid's kohpâ?
43. Kà beidsêhs tahs waijashanas ko Dahwid's no Saula zeets?
44. Kas tappe Saula weetâ par Kehninu ezejts?

Mahzibas.

I. Tas Kehninsch Sauls pawehleja sawam dehlam Jo: natanam, Dahwidu nokaut, bet tas to ne darrija, ko no tam mahzees?

At:

Atbildi: Kad wezzaki un fungi ko pawehl, kas grehks irr, tad ne buhs to darriht.

(Jo num's buhs Deewu wairak bihtees, ne ka zilweks. Jo Deew's irr weens Kungs ir pah'r kungeem, un warr laizigi un muhschigi soh'disht.)

II. Jonatans runnaja Saula preeksch'a wissu labbu no Dahwida, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka num's buhs no sawa tuwaka wissu labbu zittu preeksch'a runnaht.

(Jo to meh's arridsan few labpraht wehlejam. Tapedz runna no zitteem wissu labbu, tad tu pee wisseem buhs'i mihligs; jo itweens prahtigs zilweks ta no tewim dohmah's: schis goh'digs zilweks arridsan no mannim wissu labbu runnaht. Wet ja tu no zitteem allaschin launu runnafi, tad fewi neweens labpraht ceredsehs: jo itweens no tewim ta dohmah's: tas beskauns arridsan no mannim wissu launu runnaht.)

III. Kad Sauls gribbeja Dahwidu no'kaut, tad Jonatans to Dahwidam stahstija, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Labs draugs irr leela manta.

(Tapedz gahda, few labbus draugus darriht, un tohs, kas few labbi draugi irr, par taweem draugeem paturreht, ne zaur brandwihna glahsi, nebs zaur allus fannu, bet zaur laipnibu, labprahtibu un ustizzibu eelsch wissahm waijadsbahm, ka taws draugs us tewim warr palautees, un tu us winnu.)

IV. Dahwids bij par Behnini Saula weete isredsehts, Sauls bija Dahwida eenaidneeks, un to waijaja, un to: mehr ne gribbeja Dahwids sawu rohku pee ta fwaidita ta Kunga list, jeb'schu Sauls diwi reises Dahwida rohke gaddijahs, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Neweenam buhs sawu rohku prett sawu kungu pazelt.

(Tapedz padohbees ar labbu prahtu tai waldischanai tawa kunga, jeb'schu tas arridsan breefmigs buhtu. Jo kas sawu rohku prett sawu kungu pazelt, tas nahf bendes rohka.)

V. Mikkale fazzija, Dahwidu effam slimmu, un tas ne bija ta, un pehz winna aibildinajahs, itt ka buhtu Dahwids gribbejs winnu no'kaut, un tas arridsan ne bija pateesi, Fo no tam mahzees?

At:

Atbildi: Kas nohtes deht noteek, to ne buhs neweenam par launu nemt.

(Jo zittadi irr melli, kad dasch mehds nepateesibu runnaht bes wainas, jeb zittam par stahdi: un zittadi irr, kad goh'digs zilweks nohtes deht, jeb zittam par labbu, nepateesibu runna. Tapedz fargees no melleem allaschin, un no nepateesibas, zil spehdams.)

Stwehtas dohmas.

Dahwids waidineeku faudse,
Launam launu ne makfa.

Mahzais, mihta Kristus draudse,
Prettineekam darriht ta.

Ne atreebees. Jo pats Deew's
Sawâ laika atreebfees.

Tas tresch-desmits un peektais stahst's ka Dahwids prett Deewu apgrehko- jees.

2 Sam. Grahm. II. 12 un 34 Nod.

I. **L**as Behninsch Dahwids irr diwi reises itt gruhti prett Deewu apgrehkojees. 2. Yirmu reisi tas ta notikke: winsch staigaja weenreis us sawa namma behnina, 3. un eeraudsija no teijenes lohti skaitu feewu, fewi dahrsâ masgajam. 4. Dahwids lifte pehz tahs feewas waijaht, un winnam fazzija,

Zautaschanas.

1. Zil reises irr Dahwids itt gruhti prett Deewu apgrehkojees?
2. Kur staigaja Dahwids preeksch tahs pirmas apgrehkošanas?
3. Ko winsch no teijenes eeraudsija?
4. Kahda ta feewa bija?

II

ta

ta effoti Batseba, Urija seewa. 5. Tad liffe Dahwid's to seewu faw'i nammâ weft, 6. un gulleja pee tahs, kamehr ta palifke gruh'ta. 7. To brih'di ne bija winnas wihrs Urijas mahjâs, bet karrâ ar Dahwida karrâ-spehku aîsgahjîs. 8. Tad liffe Dahwid's to no lehgera mahjâs nahkt, fa tee kaudis dohmatu, winna effoti no fawa wihra gruh'ta tappufi. 9. Bet tas wihrs ne nahze fawâ nammâ, un gulleja fiarp teem zitteem Kehnina sullaineem Kehnina nammâ. 10. Ohtrâ deenâ liffe Dahwid's to wihru peedsir'diht, dohmadams, fa tas peedschris pee sawas seewas mahjâs ees. 11. Bet tas to ne darrija, un palifke arridsan to nakti ta Kehnina nammâ. 12. Tad rakstija Dahwid's weenu grahmatu us Zoâbu, fawu karrâ-leelungu, fa tam buhs Uriju prett to weetu stahdiht, fur ta wiffgruh'taka kauschana, un pakkal winna nowehrstees, fa Urijas kauts taptu un nomirtu. 13. Scho grahmatu pat's Urijas atnesse, ne sinnadams, kas tur eekschâ bija rakstih'ts. 14. Zoâbs darrija, kâ tam tas Kehninsch bija rakstijîs, un us tahdu wihsi tappe Urijas newainig's nokaut's. 15. Batseba to dsirdejusi, schelohah's, kâ weena atraitne par fawu wihru. 16. Un

5. Kur Dahwid's to seewu liffe eewest?
6. Kahdu grehku un kaunu Dahwid's ar to seewu padarrija?
7. Kur bija tad winnas wihrs Urijas?
8. Kapeh'z liffe Dahwid's to wihru mahjâs pahnahkt?
9. Woi Urijas gahje pee sawas seewas mahjâs?
10. Kahdu padohnu Dahwid's nehme, fa tas wihrs pee sawas seewas eetu?
11. Woi tad ne gahje Urijas peedschris buhdams fawâ nammâ?
12. Kahdu grahmatu rakstija Dahwid's us Zoâbu?
13. Kas aîsnesse scho grahmatu?
14. Ko darrija Zoâbs?
15. Ko fazzija Batseba, Urija seewa, to dsirdejusi?

kad

kad tas schelofchanas laifs bija pahrgahjîs, tad winnu Dahwid's par fawu gappaschu apnehme. 17. Bet schah's leetas ne patifke Deewam tam Kungam. 18. Peh'z kahdu laifu nahze tas praweet's Natans no Deewa suhtih'ts pee Dahwidu, 19. un stahstija tam stahstus no kahda baggata un nabbaga wihra, kas weenâ pilsatâ kohpâ dsihwojuschi. 20. Tam baggatam bijuschi lohti dauds awis un wehrschî, 21. bet tam nabbagam wairak ne bijis, kâ weens weenig's jehrin'sch, ko winsch bij pirzis un pat's audsinajis: 22. tas ehdis no winna kunnosa, un dschris no winna bikkera, un gullejis winna flehpi. 23. Kad nu tam baggatam wihram weesis atgahjîs, 24. tad winsch sawas awis un wehrschus taupijis, un nehmis ta nabbaga wihra jehrinu un to nokahwis. 25. Kad to Dahwid's dsirdeja, tad winsch lohti us to baggatu wihru apskaites, un fazzija us to praweetu Nahtam: tik teescham, kâ tas Kungs dsihwo: tas wihrs, kas to darrijis, irr nahwi pelnijis, un winnam buhs tam nabbagam wihram to jehru tsehtrfahrtigi atdoh't. 26. Tad fazzija Natans us Dahwidu: tu effi tas baggats wihrs, jo tew dauds seewas irr, un tu effi tam nabbagam

16. Kur palifke Batseba, kad winna fawu wihru bij noschelojusi?
17. Bet kâ patifke tahs leetas tam mihsam Deewam?
18. Ko Deew's pee Dahwida suhtija?
19. Kahdus stahstus Natans Dahwidam stahstija?
20. Kâ Natans to baggatu wihru aprakstija?
21. Kas tad tam nabbagam bija bijis?
22. Kâ tas nabbags wihrs fawu jehrinu turrejis?
23. Kas irr pee ta baggata wihra nahjis?
24. Ir ko tas baggats wihrs fawu weesi meelojis?
25. Kad Dahwid's tohs stahstus bij dsirdejis, kahdu teesu winsch pah'r to baggatu wihru nospreede?
26. Ko tad Nahtans us Dahwidu fazzija?

11 *

Uri-

Urjam wiina weenigu seewu nehmis, un wehl winnu paschu lizzis nokaut. 27. Un Natans slubdinaja Dawidam daschadas Deewa sohdibas. 28. Tad apdohmaja Dahwidš farvus grehkus fawâ firdi, un fazzija: ak! es esinu warren lohti grehkojis prett to Kungu. 29. Natans atbilbeja: tad nu irr tas Kungs arri tarvus grehkus atnehmis, tew pascham ne buhs nomirt. 30. Un jebſchu Deewš Dahwidam tohs grehkus bij peedewis, tad tomehr nahze Deewa laiziga sohdiba ischetrfahrtigi pahr Dahwidu, kâ winsch sew pascham to teesu bij nospreedis, fazzibams: tam baggatam wihram buhs to jehru ischetrfahrtigi maksahf. 31. Papreeksch nomirre Dahwidam tas dehlinsch, kas no tahš staitas seewas bija dšumnis. 32. Pehz darrija Dahwida dehlš Ammons apsmeecku fawai paschai mahfai, un gulleja ar warru pee tahš. 33. Pehz to tappe tas patš Ammons no fawa brahta Abfaloma nokautš. 34. Wisfuphez zehle schis Abfaloms dumpi prett Dahwidu farwu tehru un tappe pee ohsola kahrdomš nokautš. 35. Daudš gaddus pehz to apgrehkojahš Dahwidš ohtru reisi prett Deewu zaur to, ka winsch wisfus laudis fawâ Kehnina walstiba likke isfkaitiht.

27. Ko Natans Dahwidam Deewa wahrda slubdinaja?
28. Kâ Dahwidš farvus grehkus suhbsjeja?
29. Ur kahbeem wahrdeem Natans Dahwidam tohs grehkus Deewa weeta peedewe?
30. Ziffahrtiga laiziga Deewa sohdiba pahr Dahwidu nahze?
31. Kas Dahwidam papreeksch notikke?
32. Kas Dahwidam wehl ohtra kahrtâ notikke?
33. Kas Dahwidam treschu reisi notikke?
34. Kas Dahwidam pehdigi notikke?
35. Ur ko Dahwidš ohtru reisi itt grusti prett Deewu apgrehkojahš?

36. To

36. To darrija Dahwidš no lepnibas, grippedams ar farwu leelu walbischanu leelitees: 37. jo tas wels eeskubbinaja Dahwidu. 38. Las kerra leelkungs Joabš gamm fazzija Dahwidam, to ne darriht, 39. bet Dahwidš palikke pee fawa prahta. 40. Kad nu tee laudis bija isfkaititi, trihzeja Dahwidam firdš, ka winsch to bij darrijs; 41. un tas fazzija us Deewu: es esinu lohti grehkojis ar to, ka es to esinu darrijs. 42. Tad nahze tas praweets Gad us Deewa parwehleschanu pee Dahwida un fazzija Deewa wahrda; trihs leetas es tew turru preekschâ, israugees weenu no tahm leetahm, ko es tew darriſchu. 43. Woi tu gribbi septinus gaddus bad-da laiku eeksch tawas semmes: 44. jeb woi tu gribbi trihs mehneschus preeksch taweem eenaidneekem behgt: 45. jeb woi tu gribbi, ka trihs deenas mehriš tawâ semmê nahf? 46. Kad Dahwidš to dsirdeja, tappe tam lohti bail, 47. un tas fazzija: labbak krittsin tam Kungam rohka, jo wiina shehlastiba irr leela. 48. Tad likke Deewš mehri nahft eeksch Israëla 49. un eeksch tahm trim deenahm nomirre Israëla.

36. Rapehz to Dahwidš darrija?
37. Kas Dahwidu ſubbinaja?
38. Kas Dahwidam to darriht ne wehleja?
39. Woi Dahwidš Joaba padohmu peenehme?
40. Kas Dahwidam notikke, kad tee laudis bij isfkaititi?
41. Kâ Dahwidš Deewam farvus grehkus suhbsjeja?
42. Ko tas praweets Gad us Dahwidu, Deewa weeta fazzija?
43. Kurra bija ta pirma leeta?
44. Kurra ta ohtra?
45. Un kurra ta trescha?
46. Kâ bija Dahwidam ap firdi, to dsirdeht?
47. Kurru no tahm trim leetahm Dahwidš israudsjahš?
48. Ko tad Deewš pahr Israëla semmi likke nahft?
49. Zif tanni mehri mirre?

semme

semnê septindesmits tuhftoschi zilweki. 50. Kad nu tas no Deewa subtihts engels fawu rohku arridsan pahr to pilstatu Jerusalemi issteepe, winnu nomaitaht, tad Deewam eeschehlojahs, un Deew's fazzija us to engeli: lai gann irr, atrauj taru rohku. 51. Un tas engels stahweja pee kahda klohna, ka winnu Dahwid's warreja redseht. 52. Tad fazzija Dahwid's drebbedams us Deewu: rangi, es esinu grehkojis un noseedsis, bet fo irr schahs awis darrijuschas? 53. Un Dahwid's ustaisija pee ta pascha klohna us Deewa pawehleschanu weenu altori, 54. un uppureja pateizamus uppurus: tad mittejahs ta mohziba no Israeta. 55. Za irr Dahwid's diwi reises tohti apgrehkojees prett Deewu, bet winsch arridsan no grehkeem no firds irr atgreesees. 56. Wissa fawâ zittâ buhschanâ bija Dahwid's weens wihrs pehz Deewa prahta, un bija neween taisns un deewabihjigs sehninsch, bet arridsan praweets 57. un irr to dfeesmu gramatu swehta gramata farakstijis.

50. Woi tad tas mehris ne nahze Jerusalemê?
 51. Kur tas engels stahweja?
 52. Ko Dahwid's us Deewu fazzija?
 53. Ko Dahwid's pee ta klohna ustaisija?
 54. Kad tas mehris mittejahs?
 55. Woi tad Dahwid's arridsan irr atgreesees no grehkeem?
 56. Kahds bija Dahwid's fawâ zittâ buhschanâ?
 57. Kahdu gramatu bihselê irr Dahwid's farakstijis?

Mahzibas.

I. Ne buhtu Watscha fawâ dahrsâ masgadamees atklah: jussees, tad ne buhtu Dahwid's laulibas pahrkahpschanâ nâ krittis, neds to newainigu Uriju lizzis noKaut, fo no tam mahzees?

Atbildi: Seewiskahm buhs fargatees, ka tahs wihrisfeem ne kahdu apgrehzi bu ne dohd.

(Bet

(Bet wihrisfeem buhs arridsan fawas azzis nowehrft, kad tee fo eerauga, kas ne klahjahs. Zo no ta nahk grehks un kauns.)

II. Dahwid's ne leedsehs, kad winsch bij grehkojees, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas ne irr kaunejees, kahdu grehku darrisht, tam ne buhs arridsan kauntees, fawu grehku isteift.

(Preeksch Deewa, preeksch teesas, preeksch wezzakeem, fungeem un mahzitajeem ne buhs ne fo slehpt, kad tas ir kauns buhtu fazzist. Tapehz dshwo gohdigi un fargees no wiffas apgrehkoschanas, tad tu kaunâ ne klufsi.)

III. Tas wels skubbinaja Dahwidu, tohs laudis skaitiht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kaunas dohmas un kaunas eegribbeschanas nahk no wella.

(Tapehz kas launahm eefahroschanahm klausa, tas kalpo wellam. Kad few kaunas dohmas un eegribbeschanas ussect, tad mett tahs kaunas dohmas nohst, un stahw pretti tahm launahm eefahroschanahm zur Deewa pecluhgschanahm un pee darbu eedams, tad tu buhsi no grehta un kauna pasargahs.)

IV. Buhtu Dahwid's Joabam klansijis, tad ne buhtu septindesmits tuhftoschi zilweki winna deht mirruschi fo no tam mahzees?

Atbildi: Labbu padohmu ne buhs nizzinaht un atmeft.

(Ja griibi labbu padohmu, tad melle to pee wezzeem, kas gudrati irr, un pee mahzitajeem, bet ne aismirfti, tur laht Deewu peclugt.)

V. Kad Dahwid's tohs laudis bij lizzis skaitiht, tad tam firds sahze trihzeht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad grehks padarrishts, tad ta firds atmohstahs.

(Tapehz ne frihti us grehku fâ lohps us barribu, bet apdohma papreeksch, arrig tu to warresi preeksch Deewa, preeksch few pascha un jitteem zilwefeem aissildeht.)

Swehtas

Stewhtas Dohmas.

Dahwids azim eeraudsija
 Swefchas feewas jaukumu,
 Paulib' pahrkahp' un aprihja
 Winnas wihra dshiwibu.
 Tapeh; aztu fargajees
 Us ko taunu stattitees.

Tas tresch-desmits un festais stahstis
 no Abfaloma.

2 Sam. Gram. no 14 libds 18 Mod.

1. **A**bsalom's, Dahwida Dehls, 2. bija tohti skaisis wihrs, ta, ka neweens wihrs wissa Israela tik skaisis bija, ka winsch; jo no winna pehdahm libds galwas wirsum ne bija nekahda waina pee winna. 3. Un winnam bija arridsan garri un jauki matti galwa. 4. Schis Absalom's eegribbeja sawu tehwu Dahwidu no tahs waldischanas un no gohda krehfla nostumt, un pats par Rehninu palitt. 5. Tapeh; winsch gahdaja papreeksch tohs laudis us sawu puffi greeft un dumpi Israela starya zelt. 6. La labbad winsch apsehdehs pee ta pilsfata Jerusalem's wahrteem, un ja jebkurram kahda teefas leeta bija, par ko tas gahje pee ta Rehnina teefatees, to aizinaja

Zautaschanas.

1. Kas bija Absalom's?
2. Kahds winsch bija?
3. Kahdi matti bija Absalomam?
4. Ko Absalom's eegribbeja?
5. Ko winsch papreeksch gahdaja?
6. Ka Absalom's sawas leetas sahje?

Absalom's pee sewim. 7. Un kad tas winnam wifas sawas wajjadsihas un suhdsechanas bij isteizis, tad Absalom's fazzija: raugi, tawas leetas irr labbas un taisnas, bet tas Rehninsch tew ne klausih. 8. Ak kaut mannis par teefataju eezeltu, ka ikfats pee mann nahktu, kam kahda wajjadsiha buhtu, ka es tam to teesu nestu, tad es to teesu ta ne pahrgrohsitu, ka mans tehws, bet es labbaku teesu teem lautineem dohtu; jo man itt shehl irr par teem. 9. Un kad kas pee winna gahje paklamidamees: tad winsch sawu rohku issteepe un to shupsiija. 10. Un ta winsch tohs Israela laudis willinaja un ar faldeem wahrdeem labbinaja, ka tee apfohljahs, tam klahst stahweht un to par Rehninu eezelt. 11. Winsch arridsan to gudru Akitowilu us sawu puffi dabbuja. 12. Las bija ta Rehnina Dahwida padohmadewejs bijis. 13. un ko tas fazzija, tas tappe ta turrechts, itt ka buhtu Deewa wahrds waizahs. 14. Kad nu Absalom's tohs laudis bij us sawu puffi greeft, tad winsch sawu tehwu Dahwidu luhdse, ka tas to palaitu, us to pilsfatu Gebronu, 15. Deewam turpatt uppureht. 16. Bet turp nahkuschu, winnu par Rehninu isfauze. 17. Kad Dahwids no ta sinnu dab-

7. Ko Absalom's atbilbeja, kad kas winnam sawas wajjadsihas bij suhdsejis?
8. Ko tas gudrineeks wehl fazzija?
9. Ko Absalom's darrija, kad kas pee winna nahje klamidamees?
10. Ko tas lischkis zaur sawahm labbinaschanahm darrija?
11. Kahdu wihru winsch wehl us sawu puffi dabbuja?
12. Kas bija Akitowil's?
13. Ka tappe winna wahrds turrechts?
14. Ko Absalom's no sawa tehwa luhdse?
15. Ko tas melkulis dshreh's tur darriht?
16. Kas Gebron'a notikke?
17. Ko Dahwids darrija, no tam sinnu dabbujis?

buja, tad winsch ar saweem laudim kahjahn no Jerusalemes behdse, 18. un gahje to zeltu, kas us tukfnesi eet, 19. un Dahwid's un wiffi, kas ar winnu lihds gahje, raudaja gauschi. 20. Kad Dahwid's arridsan dsurdeja, ka Akitowil's staryp teem bija, kas ar Absalomu faderrejuschees, tad winsch fazzija: Kung's Deew's! darri jell Akitowila padohmu par gekfibu. 21. Kad Dahwid's wehl behdse, tad winnam weens wihrs fastappe no Saula raddeem, Eimejus wahrda 22. tas lahdeja Dahwidu un mehtaja to ar akmineem, fazzidams: eij ahran, tu affins dsehrejs, tu netikls zilweks! 23. Un weens no teem, kas ar Dahwidu lihds gahje, fazzija us Dahwidu: kapehz buhs tam nelgam to sehniu lahdet, es no-eeschu un winnam galwu noraufchu. 24. Bet Dahwid's fazzija: lai winsch lahd, jo Deew's tam to irr lahwis. 25. Pa tam starypam bija Absalom's ar saweem laudim us Jerusalemi nahzis, 26. un Absalom's fazzija: dohdeet juhsu starypa padohmu, kas mums nu jadarra. 27. Tad dewe Akitowil's to padohmu, ka teem laudim bij Dahwidam pakkat dsih-tees, teekams winsch peekuffis un wehl bailes. 28. Bet tas wezzais Usajus, kas sawa sirdi us Dahwida puffes bija, fazzija: ne darrast to, jo Dahwid's

18. Pa kurru zeltu Dahwid's gahje?
19. Ka bija Dahwidam, un wisseem, kas lihds bija, ap sirdi?
20. Ko Dahwid's fazzija, Akitowila behl?
21. Kas Dahwidam zekla fastappe?
22. Ka tas prett Dahwidu turrejahs?
23. Woi tad neweens ne bija, kas tam mutti aisbahse?
24. Bet ko Dahwid's fazzija?
25. Kurp bija pa tam starypam Absalom's nahzis?
26. Ko Absalom's fazzija, Jerusalem'e nahzis?
27. Kahdu padohmu Akitowil's dewe?
28. Kahdu padohmu tas wezzais Usajus dewe?

irr

irr warrens, gudrs un wezz karra wihrs un irr paslehyees, bet gaidait papreeksch, kamehr tee Israela laudis no wiffahm jiltim sapulzinati. 29. Bet to padohmu dewe Usajus tapehz, ka Dahwid's warretu pa tam starypam atspirgtees, un karra spehku sadabuhht, un Absalomam pretti eet. 30. Un Absalom's ne peenehme to gudru Akitowila padohmu, bet klausija tam wezzam Usajum. 31. Jo Deew's tas Kung's to lifke ta notift. 32. Un tas wezzais Usajus lifke Dahwidam no tam sinnu doht. 33. Tad zehlehs Dahwid's ar wisseem saweem laudim, un gahje pahrt to leelu uppi Jardanu. 34. Akitowil's redsedams, ka winna padohmu ne klausija, aisgahje sawa nammâ un pakahrehs few paschu. 35. Pehz to gahje Absalom's ar karra spehku pahrt to Jardanu, 36. un Dahwid's suhtija winnam karra spehku pretti. 37. Dahwid's ne gahje lihds karrâ, jo winna laudis winnam to ne lahwe, 38. bet tomehr fazzija Dahwid's us teem karra wirsneekem: tauwait to puifi Absalomu. 39. Un tanni deenâ notifke leela kauschana, 40. un Absalom's eesahze behgt ar saweem laudim. 41. Un kad Absalom's ar sawu sirgu ap-paksch kahda ohsola kupleem sarreem nahze, palifke

29. Kapehz Usajus tahdu padohmu dewe?
30. Kurra padohmu peenehme?
31. Woi tas no nejauschi notifke?
32. Bet kas Dahwidam sinnu no tam dewe?
33. Kur to brihdi Dahwid's gahje?
34. Kahdu gallu Akitowil's nehme?
35. Ko tad Absalom's darrija?
36. Ko winnam Dahwid's suhtija pretti?
37. Kapehz Dahwid's pats karrâ ne gahje?
38. Ko Dahwid's us saweem karra-wirsneekem fazzija?
39. Kas tanni deenâ notifke?
40. Kas pirmais sahze behgt?
41. Kas Absalomam behdsoht notifke?

Absa-

Abfaloms ar saweem leeleem matteem pee ta ohso-
la sipri fahris, 42. un winna firgß tezzeja winna
appafschâ nohst; un winsch fahre debbes un semmes
starpâ. 43. Kad to Joäbs Dahwida karra leels-
fungß nomannija, tad tas trihs schlehpus nehme un
tohs eeduhre Abfaloma firbi. 44. Tad liffe Joäbs
ar trummetehm puhst, un ta kaufchana mittejahß.
45. Un tee nehme Abfaloma meefas, un tahß ee-
mette meschâ leelâ bedrê, un krahwe us tahm lee-
lu akminu tohpu. 46. Dahwidß to dsirdejis, ka
winna dehls Abfaloms nokautß, tikke lohti nofkum-
mis, un schelohjahß fleegdamß un brehkdams: ak
mans dehls Abfaloms, kaut es tawâ weerâ buhtu
nomirris, ak Abfaloms, mans dehls! mans dehls!
47. Wissupehß tappe Dahwidß atkal ar leelu preeku
us Jerusalemi aiswestß, un paliffe par Rehninu, kâ
papreetsch.

42. Kur winna firgß paliffe?
43. Kahdu gallu Abfaloms nehme?
44. Kapehß liffe Joäbs ar trummetehm puhst?
45. Kur Abfaloma meefas paliffe?
46. Ko Dahwidß pee schahß wehstß sazjija?
47. Kaß wissupehß ar Dahwidu notiffe?

Mahzibas.

I. Abfaloms bij lohti Raists un jauks, bet tas, kâ ne-
tißlam, tam nenecka ne palihdseja, Fo no tam mah-
zees?

Utbildi: Meefas skaisums ne geld, kad gohdigß prahtß
truhst.

(Tapehß ne skattees us zilweka ahriku gihmi un augumu,
bet kahds prahtß winnam irr.)

II. Dahwidß ne liffe tam lahdetajam Simejum ne Fo
darriht, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Launu ne buhs ar launu, nedß launmaschanu
ar pretti-lanmaschanu aismakfaht.

(Fo

(Fo tas irr labbaki, launu ar labbu uswarreht. Za-
pehß ja gribbi Deewa behns buht, tad lai tas garß tahß
niblestibas un lehnibas tewi walda, un ne laun wellam
wattas, kas irr weens garß tahß enaidibas.)

III. Kad Akitowila launu padohmu prett Dahwidu ne
peenehme, tad Akitowils few paschu pakahreß, Fo
no tam mahzees?

Utbildi: Launs padohms nahß us pascha padohma-
deweja galwu.

(Fo kas zittam bedri rohß, patß eefriht. Tapehß, itt kâ
few pascham ne klahjahß, launu darriht, kâ arri ne mahzi
zittu us launu, ka tas us tawas paschas galwas ne tohp
aismakfaht. Fo kad kas launu padohmu dohd, tad tas tiff
labbi irr, itt kâ winsch to patß buhtu darrijis.)

IV. Deews ne sahwe, ka Abfaloms buhtu ta gudra Ak-
itowila padohmu peenehmis, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Zilweka firbß Deewa rohka, kas to warr
lohjihß, kâ gribbedams.)

(Tapehß turrees pee Deewa. Tas warr driht, kad winsch
gribb un tas tew labbi irr, kungu un lauschu firbis us
schelastibu prett tewim grohsihß.)

V. Abfaloms zehlehs prett Dahwidu, kas neween winna
tehwß, bet arridsan winna Kungs un Rehninsch bija,
bet winsch paliffe behgdams pee ohsola fahris un no-
durts, un meschâ ka Fahda maita nomests, Fo no
tam mahzees?

Utbildi: Kas prett tehwu un mahsti un prett sawu
kungu zeltahß, tas breefmigu gallu nemm.)

(Tapehß zeeni tehwu un mahsti un tarou kungu, un ne
turrees teem pretti, bet effi teem paklaufigs, tad tew lab-
bi klahsees, un tu dsihwosi ilgi wirß semmes. Fo tahdu
azzi, kas tehwu un mahsti apfneij, un teem ne gribb klau-
sibt, kraukli iskappahß (prohti karratawas), un kâ, kas
kungam un waldischanai pretti turrasß, bendes frittelß
gaida, kas tahdu maitahß, un wirß ka tas usseets
fapuhß.)

Stwehtas

Swehtas Dohmas.

Mahzeet, behrni, schurp ar barreem,
Skattaitais us ohsolu.
Redseet pee teem kupleem sarreem
Abfalomu pakahrtu.
Mahzatais tur wiffi klahst
Zehw' un mahsti gohdinaht.

Tas tresch=desmits ur septitais stahsts
no ta Kehnina Salamana.

I Behn. Gram. no 2 libds 12 Nod.

1. **S**ad Dahwids bija mirris, tad dabbuja wiina dehs Salamans to waldischanu pahr wiffu Israëlu. 2. Schim Salamanam parahdijahs Deews sapni, un us to fazzija: luhds fo man tew buhs doht. 3. Tad winsch luhdse no Deewa gudru prahstu un taisnu firdi, ka winsch warretu tohs laudis pareisi teesahst un gudri waldbiht. 4. Tas patikke Deewam lohti, un Deews winnam tahdu gudru prahstu dewe, ka tahds, ka Salamans, nedf preeksch wiina bijis, nedf pehz wiina zelsees. 5. Un Deews sohlija winnam arridsan tur klahst, fo tas ne bija luhdsis, ilgu dsihwofchanu, leelu baggatibu un leelu gohdu, ta, ka neweens stary teem Kehnincem tahds bija, ka winsch. 6. Sawu leelu gudribu Salamans parahdija sawas

Sautaschanas.

1. Kas tappe Dahwida weeta par Kehninu?
2. Ko Deews us Salamanu sapni fazzija?
3. Ko Salamans no Deewa luhdse?
4. Ka Deewam tahda luhgshana patikke?
5. Ko Deews sohlijahs Salamanam tur klahst doht?
6. Pee ka parahdija Salamans pirnu reisi sawu leelu gudribu?

waldi-

waldischanas eesahkuma pee divi maukahn, kas nahe subdseht. 7. Schahs divi maukas bija kohpa dsihwojuschas, un weena no tahm bija sawu behrninu nakti nogullejusi un pahrmainijusi. 8. Tapehz nu tahs bahrahs, jo abbas gribbeja to ohtru dsihwu behrninu patureht. 9. Un neweens warreja nomanniht, furrai tas dsihws behrninsch peederreja, jo abbi fazzija: tas irr mans behrns. 10. Bet tas Kehninsch Salamans fazzija: atnesseet man sohbinu, un pahrzehrteet to behrninu un dohdeet weenai weenu puffi, un ohtrai ohtru puffi. 11. Tad fazzija ta weena mauka, schehlodamees, us to Kehninu: apschehlojees jell par to behrninu, un dohd jau ohtrai to behrninu dsihwu: labbak lai jau wiina to paturr, ne ka to nokauj. 12. Bet ta ohtra mauka fazzija: ne, lai tas ne mans ne tawos irr, lai zehrt winnu puscham, ka labbi jau tas Kehninsch nospreedis. 13. Tad pawehleja tas Kehninsch Salamans, to behrninu tai doht, kas par to bij apschehlojusees un luhgusi, 14. jo ta effoti ta ihsta mahste; bet ta ohtra ne effoti ta ihsta mahste, tapehz, ka winnai tahda zeeta firds, prett to behrninu bijusi. 15. Un wiff Israëls dsirdeja to teesu, 16. un brinjahs pahr ta

7. Kas bija ar schahm divi maukahn notizzis?
8. Par fo tahs maukas bahrehs?
9. Kapehz ne warreja neweens nomanniht, furrai tas dsihws behrninsch peederreja?
10. Ko Salamans nospreede?
11. Ko tad ta weena mauka fazzija?
12. Bet fo ta ohtra fazzija?
13. Ko tad Salamans nospreede?
14. Kapehz likke Salamans to behrninu tai weenai un ne tai ohtrai doht?
15. Ko wiff Israëls fazzija?
16. Kapehz tee laudis no ta Kehnina Salamana bihjahs?

Kehni-

Kechnina Salamana gudribu un bihjajahs winnu: 17. jo tee laudis redseja, ka ta Deewa gudriba eefsch winna bija pee teefas neschanas. 18. Un ta flawa no winna gudribas ispaudehs pahr wiffahm tantahm, un dauds laudis un no wiffseem Kechnineem nahze winna gudribu dsirdeht. 19. Stary teem nahze arridsan ta Kechnineene no Sabas, Salamanu ar mihklahm Fahrbinah: 20. bet Salaman's atbildeja us wiffahm winnas mihklahm ta, ka winna lohti brihniyahs. Un winna teize un flaweja Salamanu un apgohdaja to ar leelahm dahwanahm. 21. Tas pat's Kechninsch Salaman's ustaisija arridsan tam augstam wahrdam ta Kunga to augsti teiftu Deewa nammu jeh leelu basnizu Jerusalem, ar pagalmeeem no trim rindahm apzirstu afininu un weenas rindas zeedru balku. 22. Pee schi Deewa namna strahdaja simts un astonde simts tuhstoschi strahdneeki 23. septimus gabbus. 24. Un Salaman's likke to widdeju Deewa nammu, kas wiff-swehtaka weetä stahweja, no eefschenes ar tihru seltu pahrwilkt, un ta ispuschtoht, ka tahs Deewa nams ne irr bijis, un arridsan wairs ne buhs pasaul. 25. Schinni Deewa nammä wiffas swehtas leetas eelikke, ko Deews zaur Mohsu bija lizzis taifih. 26. Kad Salaman's scho Dee-

17. Kahda flawa bija Salamanam?
18. Kas nahze, Salamanu ar mihklahm Fahrbinah?
19. Ka Salaman's us winnas mihklahm atbildeja?
20. Ko ta swescha Kechnineene fazzija?
21. Ko ustaisija tas Kechninsch Salaman's tam swehtam wahrdam ta wiffaugstaka Deewa?
22. Zif strahdneeki strahdaja pee schi Deewa namna?
23. Zif ilgi tee strahdaja?
24. Ka likke Salaman's to widdeju Deewa nammu istaisih?
25. Ko Deewa nammä eelikke?
26. Kas pee tahs basnizas eefwehtischanas parahdijahs?

Deewa naminu eefwehtija, tad parahdijahs Deewa gohdiba tanni basniza eefsch padebhes, un ta padebhes pildija wiffu to Deewa nammu jeh basnizu. 27. Tad stahjehs Salaman's preefsch ta Kunga altari wiffai Jiraela draudsei pretti, un isplattija sawas rohkas prett debbesim un peeluhdse Deewu ar leelahm luhgschanahm. 28. Schinni luhgschanä luhdse arridsan Salaman's Deewu, ka Deews wiffas tahs luhgschanas paklausitu, ko schinni Deewa nammä luhgtu, wiffu wairak karra, badda un mehka laikä. 29. Salaman's sawas luhgschanas beidsis, uppureja Deewam diwi desmits un diwi tuhstoschus wehrschus, un simts un diwidese simts tuhstoschus awis. 30. Kad nu tas Deewa nams bij eefwehtihis, tad darrija Salaman's wiffseem laudim leelas dsihres 31. diwi neddelas, 32. un kad tahs bija beigtas, tad tee gahse mahjas ar preeku un labbu prahstu un pateize Deewam par wiffu labbu. 33. Un tas wiff notikke astotä gaddä preefsch tresch-tuhstoscha gadda pehz pasaules raddischanas, tas irr tuhstoscha un astotä gaddä preefsch Jesus Kristus swehtas peedsumnschanas. 34. Bet schis gudrais Kechninsch Salaman's eemihleja dauds seewas no sweschahm semnehm, 35. un winnam bija septin simts seewas par gaspaschahm, 36. un trihs simts

27. Ko Salaman's pee tahs eefwehtischanas darrija?
28. Ko Salaman's luhdse eefsch schihis luhgschanas no Deewa?
29. Ko Salaman's Deewam uppureja?
30. Ko Salaman's pehz tahs eefwehtischanas darrija?
31. Zif ilgi Salaman's tohs laudis meeloja?
32. Ka tee laudis ischschihres?
33. Kurrä gaddä schi basnizas eefwehtischana notikke?
34. Det kas ne bija labbi no ta gudra Kechnina Salamana?
35. Zif gaspaschas bija Salamanam?
36. Zif leekas seewas bija Salamanam?

leekas seewas. 37. Kad nu Salamans wezz tappe, tad lohziija tahs seewas no paganu semnehm winna firði us elkadeewibu, 38. un winsch uestaißija wisfahm sawahm sweschahm seewahm namunus, fur tahs saweem deewektem jeb elkeem kwehpinaja un uppureja. 39. Un tà winna firðs ne bija taifna prett Deewu sawu Rungu, kà winna tehwa Dahwida firðs. 40. Tapehz tappe ta Kehnina-walstiba pehz Salamana mirschanas dallita. 41. Jo winna negudrðs dehlß Rekebeamß paturreja tiffai diwi ziltis no Israëla laudim sawà waldischanà, Juhdu un Benjaminu. 42. Bet tahs zittas desmits ziltis taifja pahf sewim Jerobeamu par Kehninu. 43. No ta laifa bija fiarp Deewa laudim diwi Kehninu-walstibas, to Juhdu Kehninu walstiba un to Israëla Kehninu walstiba. 44. Tee Juhdu Kehnini dshwoja Jerusalemè, 45. bet tee Israëla Kehnini dshwoja eefsch ta pilßfata Samarijas.

37. Kas wezzumà Salamana firði us elkadeewibu lohziija?
 38. Ko Salamans tahm sweschahm seewahm par labbu uestaißija?
 39. Woi Salamana firðs bija tà taifna prett Deewu, kà winna tehwa Dahwida firðs?
 40. Kà Deews Salamana elkadeewibu sohðija?
 41. Zif Israëla ziltis paturreja Rekebeamß, Salamana dehlß, sawà waldischanà?
 42. Rahðu Kehninu tahs zittas ziltis pahf sewim eezehle?
 43. Zif Kehnina walstibas bija no ta laifa fiarp Deewa laudim?
 44. Kur tee Juhdu Kehnini dshwoja?
 45. Kur tee Israëla Kehnini dshwoja?

Mahzibas.

I. Salamans luhðe no Deewa tiffai gudru prahtu un taifnu firði, un Deews dewe winnam arridsan ilgu dshwofchanu, leelu baggatibu un gohdu, fo no tam mahzees?

At:

Atbildi: Mums buhs tiffai no Deewa to luhgt, kàs mums pahf wiffahm leetahm wajag irr.

(Tapehz luhðs tiffai no Deewa garrigas dahmanas, tiz-zibu, mihsleßibu un zerribu, tahs laizigas leetas, wesseliba, barriba, apgehrðs arridsan ganu raffees.)

II. Salamans bija tas wiffgudrakais, up tà winsch bija ne no few pascha, bet no Deewa tappis, fo no tam mahzees?

Atbildi: Wiffas labbas dahmanas nahf no augshenes, no Deewa.

(Tapehz peeluhðs ir tu Deewu par wiffabahm garrigahm dahmanahm, un par ihstu Deewa gudribu, kàs muhs mahza pareißi tizzeht, deewabihigi dshwoht un swestigi nomirt.)

III. Kad neweens ne warreja sinnaht, Furrar maukai, tas dshws behrninsch peederreja, tad tas gudrais Salamans drihs padohmu isdohmaja, kà to warreja sinnamu dabbuht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Zaur gudru prahtu dauds apshyptas leetas isdohma, un dauds fajauktas leetas isshkurr.

(Tapehz melle gudribu eedabbuht zaur gudrahm un labbahm mahzibahm, fo tew mahzitaji basnižà un shoktà dohd. Bet ne tohpi gudrineeks us launu, tas irr, tahðs, kàs proht dauds tehrseht, zittus labbi peewilt, wallodas fajaukt un pahrgroßiht. Za irr wella gudriba, kàs wiffu launu mahza: no tahs tew buhs fargatees.)

IV. Tas gudrais Behninsch Salamans tiffahs sawà wezzumà sawu firði us elkadeewibu lohziht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka nedß wezzums, nedß zilweziiga gudriba no apgrehzibas warr drohschi buht.

(Jo jeshu zilweks fahribas jaunumà pahzreetis, tad welsam tomehr zittas faitas un pinnekli ne truhst, ar fo winsch warr zilwekus ir wezzumà sawaldsinnaht, kad tee ne ihsti no winna naggeem fargahs. Tapehz ne palaujees us sawu paschu gudribu, itt kà tew wels ne warretu wairß peekluht. Winsch irr tas wezzais gudrineeks, kàs tewi drihs warr pahfsteigt. Bet essi nomohðà eefsch deewa-luhgshanaht, tad tu no winna buhs drohsch.)

V. Kad Salamans to basniza eefwehtija, tad tam parahz dijahs Deewa gohdiba tanni basniza eefsch padebbes, kas wiffu to nammu pildija, ko no tam mahzees?

Atbildi: Basnizas teescham irr Deewa nammi, kur Deewa gohbiba mahjo.

(Tapehz peeminni to allaschin basniza buhdams, ka tu preech Deewa fwehta waiga stahwi, to buhs tew peeluhgt, teikt un slaveht. Bet ne stattees un ne sraidi schurp un turp, un paleez pee Deewa-luhgschanahm un Deewa wahrda Klauschanas. Jo basnizas irr nammi tahs peeluhgschanas un Deewa kalposchanas, un tahs weetas, kur Deews se-wischi muhs sohljis fwehtih.)

Swehtas dohmas.

Salamans ustaifija nammu
Deewam wiffu = augstakam,
Augstu, leclu, flawejamu.

Kas man jadarr, nabbagam?

Sirdi es fataifschu
Deewam fwehtu namminu.

Tas tresch-defmits un astotais stahstš no Baala elka kalpeem.

I Zehn. Graham. 12. 16. 17 un 18 Uod.

I. Kad ta Kehnina-walstiba bij dallita un Zerobeams par Israela Kehninu bij eezelts, tad schis farwa sirdi dohmaja: ja tee laudis us Jerusalemi ees eefsch Deewa namma uppureht, tad greefisees atkal scho kauschu sirds pee Refabeamu, to Juhdu Kehninu un man atstahz. 2. Tapehz winsch fataifschu

Tautaschanas.

1. Ko Zerobeams dohmaja, kad tas par Israela Kehninu bija eezelts?
2. Kahdu tannu padohmu winsch isdohmaja?

divi

divi selta tellus par dewefleem, 3. un fazzija us teem laudim: tas buhs juns gruh un pabrleeku us Jerusalemi eet, schie irr juhfu Deewi, kas juhs no Egiptes isweddufchi. 4. No ta laika tee laudis Israela walstiba fwefcheem Deeweem kalpoja, 5. un wiffi Kehnini, kas weens pehz ohtru Israela walsti wal-dija, bija besdeewigi un elkafalpi. 6. Pahr wiffseem bija besdeewigs Ahkabs, tas astotais Israela Kehninsch, 7. lihds ar farwu gaspashu, Jhsabeli wahrda. 8. Schee kalpoja weenam elkadeewam, kas tappe Baals nosaukts, un darrija wiffadu negantibu, kas Deewam ne patikke. 9. Tapehz likke Deews lihds pusszettortam gaddam neds lectu, neds rassu nahkt. 10. Kad nu leels bads bija, tad likke Deews to prawetu Eliju zaur fraukleem barroht. 11. Tee winnam it rihtos un waffaros atnesse maifi un gallu, 12. pee kahdas uppes. 13. Bet kad schi uppe isfikke, tad Deews tam likke us to pilsfatinu Zarpatu eet pee kahdas atraitnes, ka ta patti winnu usturretu. 14. Elijas us Zarpatu nahzis, redseja weenu atrait-

3. Ko Zerobeams us teem laudim fazzija?
4. Kahda Deewakalposchana bija no ta laika Israela walsta?
5. Kahdi bij tee Israela Kehnini?
6. Kursch bij pahr wiffseem besdeewigs?
7. Woi tas Kehninsch weens pats tahds bija?
8. Kahdam elkam Ahkabs un Jhsabel kalpoja?
9. Kahdu sohdbu Deews pahr to semmi wedde, tahs elkadeewibas deht?
10. Ka tappe schinni badda-laika tas prawets Elijas usturrehts?
11. Ko tee winnam rihtos un waffaros nesse?
12. Kur tee winnam barribu atnesse?
13. Kur Elijas palikke, kad ta uppe isfikke?
14. Ko Elijas Zarpata pilsfatina fastappe?

ni

ni malku lassam, 15. no tahs winsch uhdens malzinu un maises reezeninu luhdse. 16. Bet winna atbilbeja, winnai ne effam dauds miltu un eljes; winna gribbejusi ar faru dehlu to kohpa ap-ehst, un pehz abbi kohpa nomirt. 17. Tad atbilbeja tas praweets Eljas: tee milti tihne ne taps istehreti un eljes eefsch kruses ne truhst lihdst tai deenai, kad tas Kungs leetus dohs wirs semmes. 18. Un tas arridsan ta notikke, un ta usturreja ta atraitne neween sewi un faru dehlu, bet arridsan to praweetu, zaur Deewa brihnischligu frehtibu. 19. Wiffupehz Deews us Eliju fazzija: eij, rahdees tam Kehni nam Ahkabam, ka es leetus dohmu wirs semmes. 20. Ahkabs dsurdejis, to praweetu nahkam, gahje tam pretti un fazzija: Woi tu tas effi, kas Israetu sajanuz? 21. Bet Eljas atbilbeja: es ne esnu Israetu sajanuzis, bet tu un tawa tehwa nams zaur to, ka juhs tam elkam Baalam effat kalpojufchi. 22. Tad likke Eljas wiffus Israeta laudis lihds ar teem Baala preestereem wirs to kalnu Karmelu sapulzinabt. 23. Kad tee tur bija sanahkuschi, fazzija Eljas us wisseem laudim: zif ilgi juhs ktibbojat abbejas pufses? ja tas KUNGS irr Deews, tad kalpojeet winnam ween: bet ja Baals tas ihstais Deews, tad kalpojeet Baalam ween. 24. Un tee laudis ne atbil-

15. Ko Eljas no tahs luhdse?
16. Ko winna fazzija?
17. Ko winnai Eljas atbilbeja?
18. Woi tas ta arridsan notikke?
19. Ko Deews pehz us Eliju fazzija?
20. Ko Ahkabs fazzija, Elijam pretti nahkdams?
21. Ko Eljas Ahkabam atbilbeja?
22. Kur tas praweets pawehleja, teem laudim sanahkt?
23. Ko Eljas tur us wisseem laudim fazzija?
24. Ko tee laudis atbilbeja?

deja

deja neweenu wahrdu. 25. Tad likke Eljas divi wehrschus atwest 26. un fazzija: weenu wehrsi lai tee Baala praweeschi islassabs un par uppuri fataisa, bet ugguni teem ne buhs klast list: tad es arri to ohtru wehrsi fataisfichu un liffchu to wirs malku, un ne liffchu ugguni klast. 27. Pehz lai winni sawa Deewa wahrdu peesauz, bet es gribbu ta KUNGS wahrdu peesaukt. 28. Kursch Deews nu ar ugguni atbildehs, tas lai par Deewu irr, un kalpojeet tam weenam ween. 29. Tad atbilbeja wiffi laudis un fazzija: tas irr pareisi. 30. Teem Baala preestereem bija jacesahk, jo winnu bija dauds. 31. Bet tee lehkaja apfahrt to altari, kas darrihts bija, un sauze ar weenu: Baal paklausi muhs! Baal paklausi muhs! 32. Ap deenas widdu smehjehs teem Eljas un fazzija: sauzeet stipri, kas sinn, woi juhsu Deews ne irr leelas dohmäs, jeb winsch buhs zetta, jeb winsch guff. 33. Un tee sauze ar stipru balsi un eegreeschs pafchi ar nascheem un ihleneem, teekams afins istezeja: 34. bet tur ne bija bals neds kahda atbildeschana. 35. Tad fazzija Eljas us wisseem laudim: nahzeet tad schurp pee mannis. Tad peegahje wiffi laudis pee Elija. 36. Un winsch pataisija ta

25. Ko likke Eljas atwest?
26. Ko Eljas fazzija, kad tee wehrfchi bij atwesti?
27. Kur bij tad to ugguni nemt?
28. Pee ka bij teem laudim nomannihst, kursch tas ihstais Deews effohst?
29. Ko tad tee laudis fazzija?
30. Kam bija ar to uppureschanu jacesahk?
31. Ko tee elka preesteri darrija?
32. Ka Eljas teem elka kalpeem smehjehs?
33. Ko wehl tee elka preesteri (basnigas-kungi) darrija?
34. Woi tad tee pawiffam ne tappe no Baala paklaufiti?
35. Ko tad Eljas fazzija, kad winsch parletu bij gaidijis?
36. Ko Eljas papreetsch pataisija?

KUN-

RUNN altari, kas salausihts bija, 37. un darrija weenu bedri apfahrt to altari, 38. un fataisija to uppuri wirs ta altara. 39. Pehz winsch lifte tif dauds uhdeni wirs ta leet, ka tas altaris uhdens middu stahweja. 40. Kad nu wiff bija fataisihst, tad peegahje Elijas pee ta altara, 41. un fazzija: af Kungs, Ahbraama, Isaaka un Jehkaba (Jeb Israela) Deews! darrees schodeen simnamu, ka tu tas ihstais un weenigs Deews effi. 42. Tad kritte ugguns semme no debbestim un aprihje to bedsamu uppuri lihds ar to altari un ar wiffu uhdeni. 43. Wiffi laudis to redsejufchi, mettes us sawu waigu semme un fazzija: tas RUNN ir Deews! 44. Tad fazzija Elijas us teem laudin: grahbeet tohs Baala preesters rohka, ka neweens no teem ne ispruht. Tad tee tohs sagrahbe. 45. Un Elijas nowedde tohs pee weenas uppes un tohs tur nokahwe. 46. Un tee bija wiffi kohpa aston-sints un peezdesmits. 47. Tad dewe Deews leclur un stipru lectu, un tas bads mittejahs Israela semme.

37. Ko Elijas apfahrt to altari darrija?
38. Ko winsch wirs ta altara fataisija?
39. Ko winsch ar to bedri lifte darriht?
40. Kad nu wiff gattaws bija, ko tad Elijas darrija?
41. Ka Elijas Deewu peesauze?
42. Kas notikke, kad Elijas Deewu peeluhdse?
43. Ko tad tee laudis fazzija?
44. Kur tee elka-preesteri palikke?
45. Ko Elijas ar teem darrija?
46. Zif winnu bija?
47. Ko tad Deews tanni pascha deena Israela semme dewe?

Mahzibas.

I. Jerobeamam sawa Behnina-walstiba bija mihlaka, ne fa ta ihsta Deewa kalposchana, ko no tam mahzees?

At.

Atbildi: Pasaule wairak eenihl laizigu, ne ka muhschigu gohdu.

(Bet ko tas zilwekam palihds, jebchu tas wiffas pasaules gohdu, mantu un fahrinnu buhtu emantojis, kad tam dwehsele muhschigi pohsta eet? Tapehz dsemees pehz to, kas debbestis irr, un ne pehz to, kas wirs semmes irr. Jo schi dshwiba driht beidsahs, bet winna dshwiba paleek muhschigi muhscham.)

II. Deews lifte badda: laika to praweetu Eliju zaur frankleem barroht, ko no tam mahzees?

Atbildi: Kam Deews irr, tas warr tohs sawejus usturreht, kad preefsch zilweku azzim wiff irr pagallam.

(Tapehz lai Deews eelsch wiffahm leetahm gabda. Bet tomehr ne fahrini Deewu, ne gribbedams strahdaht, un welti zerredams, ka Deews tew usturrehs. Jo zittabi tas irr, ko Deews barra, kad zilwezigs paligs pagollam, un tas, kas behdas irr, par to newaid mamigs: un zittabi tas irr, kad slinkam bads jazeesch. Jo Deews gribb, ka mums buhs ar sweedreem waiga sawu maiss peluht, un tur klast par to swochtibu Deewu peeluhgt.)

III. Kad pee tahs atraitnes Jarpatâ tee milti un ta else tif ne bija beigti, tad pee winnas tas praweets Elijas nahze, ko no tam mahzees?

Atbildi: Jo leelakas behdas, jo tuwat Deewa paligs.

(Tapehz ne nogrimsti behdas, jebchu tahs gamm leelas buhtu: jo Deews teescham nahks ar sawu paligu, kad buhs ihstais laiks.)

IV. Tas besdeewigs Behninsch Ahfabs fazzija us to praweetu Eliju: woi tu tas effi, kas Israeltu sa jauz, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka gohdigeem mahzitajeem dauds jazeesch.

(Jo kad pee besdeewibas ne warr flussu zeest, tad tee pasaules behnri winnus eenihst un apsmelj. Sargees par tahdu grehku: jo kas mahzitajus nizzina, Deewu nizzina.)

V. Tas

V. Tas praweets Elijas fazzija us wisseem laudim: zif ilgi juhs abbejäs puffes flibbojat, Fo no tam mahzees? Atbildi: Neeuens warr diwi kungeem (Deewam un saweem fahrumeem) kalpoht.

(Tapehz padohbees Deewam pa wissam, un afsalki wisseem taweem fahrumeem un eerasteem grehkeem, zittadi wissa tawa Deewa kalposchana irr welti. Tä arridsan ne-weens warr diwejadä tizzibä swehts tapt, kà Deewam schehl! dauds darra, kas muhsu tizzibä irr, un pee sweschas tizzibas basnizas un pee winnu basnizkungeem arridsan tur-ras. Par to lai Deews pasarga!)

Stwehtas dohmas.

Elka kalpi zauru deenu

Wolti peefauz Baäli:

Kutls tas ne paklauf' neweenu.

Tä irr wiffi deewekti.

Muhsu Deews wiff reds un sinn,

Wunsch paklaufa allaschiv.

Tas tresch-desmits un dewitais stahsts no Ahkaba un Jhsabeles.

I Kehn. Graham. no 19 lihds 22 Nod.

I. Jhsabele, ta Kehnina Ahkaba gaspascha bija lohti besdeewiga un stubbinaja to Kehninu, wissadu negantibu darriht. 2. Winna arridsan tishkaja, to praweetu Eliju nokaut, tapehz, ka winsch tohs elka kalpus bij nokahwis. 3. Elijas to dsir-

Jautaschanas.

1. Kahda bija Jhsabele?
2. Kapehz winna pehz to praweetu Eliju tishkaja?
3. Ko Elijas darrija, to dsirdejis?

dejis, aishbehdse tufnesi, un apgullahs appaksch paegles un aismigge. 4. Tad peegahje Deewa engels pee winna, aiskahre to un fazzija: 5. zehlees un ehd, jo tew irr garsch zelsch preekschä. 6. Un Elijas zehlees un atradde weenu karraschu us ohglehm zeptu un weenu klappi ar uhdeni. 7. Kad winsch bija ehdis. tad winsch zaur schahs barribas spehku gabje tschetredesmits deenas un tschetredesmits naktis ne-ehdis 8. lihds to Deewa kalnu Dhrebu. 9. Un winsch nahze tur weenä allä, un Deews tam gabje sezzen. 10. Un raugi, leels breefmigs wehisch zehlehs, kas tohs kalnus faplohsija un tohs kalna afminus Deewa preekschä falaussija, 11. bet tas kungs ne parahdijahs eelsch ta wehja. 12. Un pehz ta wehja bija semmes trihzeschana 13. bet Deews ne parahdijahs eelsch tahs. 14. Pehz to nahze ugguns 15. bet Deews ne parahdijahs zaur to ugguni. 16. Un pehz to ugguni nahze kluff un palehns wehsuns. 17. Elijas to dsirdejis aptinne farwu waigu ar farwu mehteli un isgahje un stahweja

4. Kas Eliju usmohdinaja?
5. Ko tas engels fazzija?
6. Ko Elijas atradde, kad tas bij atmohdees?
7. Kahdu spehku schi barriba padarrija?
8. Zif tahlu Elijas aishgahje?
9. Kur Elijas eegahje?
10. Kas papreeksch zehlehs, kad Elijas bija allä?
11. Woi Deews wehja parahdijahs?
12. Kas bija pehz ta wehja?
13. Woi Deews eelsch tahs semmes-trihzeschanas parahdijahs?
14. Kas pehz tahs semmes-trihzeschanas nahze?
15. Woi Deews ugguni parahdijahs?
16. Kas pehz to ugguni nahze?
17. Ko tad Elijas darrija?

allas durwis. 18. Un Deews tas Kungš runnaja ar Eliju. 19. Un kad winsch Deewam teize, ka winsch weens weenigš effohtš palizzis, kas Baalam ne effohtš kalpojis, 20. tad Deews tam atbildeja, wehl septin-tuhkstofchus effam, kas farvus zellus preeksch Baala ne bij lohzijschi un winnu mutte Baalu ne bij skuhpstijusi. 21. Nehz to greeheš Elijas atpakkal us farvu zellu. 22. Un Benadads, tas Sihreru Kehninsch sapulzinaja wissu farvu karraspehku un trihs desmits un divi Kehnini bija ar winnu, un karroja prett Ahkabu. 23. Un Deews derwe tohs Sihrerus Ahkaba rohkā zaur masu pulku lauschu, un tee Sihreri tappe apkauti, 24. Bet Benadads isglabheš ar farvu sirgu un faweem jahtneekem. 25. Un Benadads sapulzinaja ohtrā gadā no jauna wissu farvu karra spehku, 26. un tee Sihreri fazzija: tas Israēla Deews irr weens kalna Deews, bet kad mehš ar teem Israēla laudim klaijumā nahksim, tad mehš winnus drihs uswarresim. 27. Bet Deews nodewe schihs wallodas deht ir ohtru reisi tohs Sihrerus Ahkaba rohkā tā, ka mas pulks simts tuhkstofchus apkahwe. 28. Un tee at-

18. Woi tad nu Deews Elijam parahbijahš?
19. Ko Elijas Deewam teize?
20. Ko winnam Deews atbildeja?
21. Kad Elijas ar Deewu bij runnajiš, kur winsch tad palikke?
22. Kas karroja to brihbi prett Ahkabu, Israēla Kehninu?
23. Kas uswarreja karrā?
24. Kur tas Sihreru Kehninsch Benadads palikke?
25. Woi Benadads palikke meerā?
26. Ko tee Sihreri fazzija, ohtru reisi nahksuchi kautes?
27. Kā Deews tohs Sihrerus sohbiija, schihs wallodas deht?

lit-

liffuschi behdse us kahdu pilksfatu, bet tas muhris apgruā pahr teem un tohs nositte. 29. Un tā Deews parahbiija, ka winsch arridsan weens Deews irr pahr teem klaijumeem un tas weenigš Israēla glabheš. 30. Bet tomehr palikke Ahkabs ar farvu gaspaschu besdeewigi, un darrija wissadu negantibu, kas Deewam ne patikke. 31. Wiffuwairak tee farwu negantibu prett weenu wihru parahbiija, Nabots wahrda. 32. Tam bija Israēles pilksfatā wihsna dahrs, turwu pee ka Kehnina pils. 33. Scho dahrsu eekahroja tas Kehninsch Ahkabs 34. un gribbeja to sew par sahlu dahrsu pataisht, 35. un tapehz winsch ar Nabotu runnaja, gribbedams to pirft. 36. Bet Nabots ne gribbeja to pahrhoht, tapehz ka winsch to bija no fawa tehwa eemantojis. 37. Tad palikke tas Kehninsch skuminigš, un mahjās nahzis, winsch apgullehs us farvu gultu un ne gribbeja ehst. 38. Jhsabele, ta Kehnina gaspascha apmekleja to Kehninu, 39. un fazzija us to: dohdees meerā, es tew drihs to dahrsu dabbuschu. 40. Un tuhliht winna rakstija ta Kehnina wahrda

28. Kas notikke ar teem atliffuscheem, kas aisbehdse?
29. Ko Deews zaur to parahbiija?
30. Woi Ahkabs scho Deewa glabhschamu atsiinne?
31. Prett kahdu wihru Ahkabs un Jhsabele leelu negantibu parahbiija?
32. Kur bija Nabota wihsna-dahrs?
33. Kas to eekahroja?
34. Ko tas Kehninsch Ahkabs gribbeja?
35. Ko tas Kehninsch ar Nabotu runnaja?
36. Kapehz Nabots farwu wihsna-dahrsu ne gribbeja pahrhoht?
37. Kahds tas Kehninsch yar to palikke?
38. Kas to Kehninu apmekleja?
39. Ko winna us to Kehninu fazzija?
40. Ur kahdu wiltu Jhsabele schahš leetas sahze?

wil-

wiltigu grahmatu us teem wezzajeem jeb sohgu fungeem Jesraeles pilssatâ (kur Nabots dshwoja) 41. ka teem buhs divi wiltigus leezineekus preefsch teefas lihds ar Nabotu west, 42. un teem buhs fazzicht, ka Nabots prett Deewu un Kehninu runnais, 43. un tad buhs winneem Nabotu no ta pilssata iswest, un ar afmineem nomehtabt, ka tas nomirst. 44. Tee besdeewigi sohgi to arridsan darrija, un to gohdigu Nabotu par nepateeki nokahwe. 45. Ihsabele no ta sunu dabbujust, nahze pee ta Kehnina un fazzija: zettekés un eenemm Nabota wihnadahrju jo winsch wairs ne dshwo. 46. Tâ ka tas Kehninsch to dahrju eenehme, nahze tas praweets Elias, no Deewa subtihts pee ta Kehnina 47. un fazzija us to, Deewa wahrda: tanni paschâ weeta, kur tee sunni Nabota affini laisijusch, sunni arridsan tarwu affini laisihš. 48. Un us ta Kehnina gaspashu tas fazzija: teem funneem buhs Ihsabeli ehst pee Jesraeles muhreem. 49. Ne dauds gaddus pehz to, to Kehninu Ahkaba farrâ noschahwe, un tad winna rattus masgaja, tad tee sunni winna affinis laisija. 50. Ihsabele tappe zaur lohgu ismesta, ar kahjahm famihsta un no funneem faplohsita un apestâ.

41. Kas grahmatâ stahweja rakstihst?
 42. Ko bij teem wiltigeem leezineekem isfazzicht?
 43. Ko bij teem sohgeem tad ar Nabotu darriht?
 44. Woi tee sohgi to arridsan darrija?
 45. Ko fazzija Ihsabele us to Kehninu, kad Nabots bij nokauts?
 46. Kas nahze pee Ahkaba, kad tas to wihna = dahrju eenehme?
 47. Ko Elias Ahkaban Deewa wahrda fazzija?
 48. Ko Elias us Ihsabeli fazzija, ta Kehnina gaspashu?
 49. Kas notikke tam Kehninam Ahkaban?
 50. Kas notikke Ihsabelei?

51. Un tâ neweens wahrds ta Kunga pee semmes kritiis, ko tas Kungs prett Ahkaba nammu runnais.

51. Woi tad Deewa wahrds irr peepibihst?

Mahzibas.

I. Deews parahdijahs tam praweescham Eljam ne eefsch wehtras, neds eefsch semmes trihzeschanas, neds eefsch ugguns, bet eefsch flussa un palehna wehfuma, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deews irr weens Deews tahs lehnibas.

Tappehz effi arridsan palehns, ne breefmigs kâ wehtra, neds traks, ka ta semme appaksch tew ribb, neds ahtri dusmigs, kâ ugguns, bet palehns, kâ fluss wehfums. Jo ar lehnibu tu wairak warefi istikt, un ar traktu galwu tu ne warrefi zaur seenu lihst.)

II. Eljas dohmaja, winsch effohts tas weenigais, kas Baalam ne kalpoja, bet Deews tam atbideja, wehl feptin tuhstoschus effam, kas Baalam ne bij kalpojusch, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kâ ta ihsta swehta draudse Deewam tikkai irr sunnana.

(Ta Deewa draudse wirs semmes irr diwkehrtiga, rebsama un neredsama. Ta rebsama irr tee, kas pee ihstas tiz-zibas un pee Deewa namma turahs, bet starp teem irr labbi un launi, tizzigi un netizzigi. Ta neredsama irr wissi Deewa behrni, kas paleek ihstâ tizziba un swehtâ dshwo-schanâ lihds gallam. Tohs Deews ween pasihst: jo zilweki ne warr jits zittam sirbi redseht. Gahda, ka tew pee schihs swehtas neredsamâs draudses scheid wirs semmes buhtu dal-liba, tad tew arridsan teescham dalliba buhs pee tahs muhschigas swehtas draudses debbesis.)

III. Kad tee Sihveri ohtru reisi nahze, ar teem Israella laudim kantees, tad tee fazzija: Israella Deewu effam kalna Deewu. Bet tohs schihs wallodas deht wiffus farrâ apkahwe, fo no tam mahzees?

Atbildi: No Deewa allaschin ar zeenischanu jarunna.

Tappehz runna no Deewa, no winna swehta wahrda un no swehtahm leetahm ar gohbu un zeenischanu. Jo Deews to nesohditu ne pamettihs, kas winna swehtu wahrdu apfmeij,

smeij, nizzina jeb walti warka: bet kas Deemu gohda, to gribb Deews atkal gohdaht.)

IV. Tas Rehninsch Ahkabs eekahroja Nabota wihna: dahrsu, un Ihsabele dabbuja to tam Rehninam ar wils tibu; bet Deews abbus fohdija, fo no tam mah: zees:

Atbildi: Kas zittam peederr, to tew ne buhs eekahroht, nedf tihkaht, fo ar wiltu dabbuht.

(Tapehz ne aisteez, kas zittam peederr, un ne tihka, fo ar wiltu eedabbuht, un ne pahrkahp arridsan tawa tuwaka rohbeschu, nedf norauj kahdu gabbalu no ta: jo tas irr ne gantiba.)

V. Kad tas Rehninsch Ahkabs Nabota wihna: dahrsu gribbeja nonemt, tad dauds raddahs, kas palihdseja. Ihsabele rakstija wiltigu grahmatu, diwi schelmi bij wiltigi leezineeki, un tee fohgi Jesraeles pilsofata no: spreede nahwi tam gohdigam un nensoseedsigam Nas botam, fo no tam mahzees:

Atbildi: Laimu darriht rohdaht dauds rohkaht, kas palihds, bet pee labba neweens labpraht rohku ne peelesk.

(Ta, Deewam seehl! basnizas un skoblas dauds weetas pohsta cet, un frohgus ustaisa, par fo dasch gohdigs mahzitais nopuhshahs. Bet Deewa fohdiba pahr teem nahks, kas wissu labbu isnihzina. Tapehz effi labprahtigs pee wissa labba, un palihds, zil spehdams, to stubbinah: bet no launahm leetahm atrauj sawu rohku, un ne palihds zittam pee grehku darba, jo tas tew pascham buhtu grehks.)

Swehtas dohmas.

Ahkabs fweeschu mantu laupijs,
Sunni winna aff'ni laif'.
Irr Deews Rehninu ne taupijs.
Ka tew klahfees laupitais?
Es ne gribb' eekahrotees
Ko ikweenam dewis Deews.

Tas

Tas zettort-desmitais stahst's no Elias debbes braufschanas.

2 Rehn. Graham. 2 Mod.

1. Kad tas laiks bij nahzis, ka tam praweetam Elijasam bij dsihwam us debbesim usnemtam tapt,
2. tad winsch fazzija us sawu puifi Celisu: paleez jell scheitan, jo tas Kungs irr manni pee Jardanah uppes fuhzijs.
3. Bet Celisa atbildeja: tif teescham ka tas Kungs un tawa dwehsele dsihwo, es tewi ne atstahschu.
4. Us zeltu nahze wissur to praweeschu behrni pee Celiju
5. un fazzija: woi tu ar sinni, ka Deews tawu Kungu schodeen no tewim nems?
6. Bet Celisa atbildeja: es gamm sinnu, effeet tikkai kluffu.
7. Kad nu Elias ar sawu puifi pee Jardanah uppes bija nahzis, tad winsch sawu mehteli nehme un fitte to uhdeni,
8. tad tas uhdens dallijahs abbejas puffes, ka tee abbi faufahm kahjahm zaurgahje.
9. Un kad tee bij zaurigahuschu, fazzija Elias us sawu puifi Celisu: luhds, fo man tew buhs darriht, pirms mannis no tewim atnemm.
10. Celisa fazzija: lai jell taws gars dirfahrtiga mehrâ us man irr.
11. Elias atbildeja: tu effi grehtu leetu luhdsis: ja tu manni redsesi, kad

Zautaschanas.

1. Kas bija ar to praweetu Elijasu notikt?
2. Ko Elias us sawu puifi Celisu fazzija?
3. Ko winnam Celisa atbildeja?
4. Ko tee us zeltu satikke?
5. Ko tee praweeschu behrni us Celisu fazzija?
6. Ko teem Celisa atbildeja?
7. Ko Elias ar sawu mehteli darrija, pee tahs Jardanah uppes nahzis?
8. Kas ar to uhdeni upp' notikke?
9. Ko Elias pehdigi ar Celisu runnaja?
10. Ko tad Celisa luhdse?
11. Ko winnam Elias atbildeja?

13

no

no tewim mannis atnemis, tad tas tew ta notifs, ka tu effi luhdsis: bet ja ne, tad tas arri ne notifs.

12. Un kad tee wehl runnaja, nahze uggunigi ratti un uggunigi firgi 13. un Elijas schlihras no Elisa, un brauze ar wehtru us debbesim. 14. Un Elisa redseja to un brehze winnam pakkat: mans tehws! mans tehws! 15. Un Elijas lifke sawu mehteli, us debbesim brauzoht krisi, 16. to pazehla Elisa, 17. un greejehs atpakkat un stahweja Jardanas mallä 18. un nehme Elijasa mehteli un sitte to uhdeni 19. un sazzija: kur nu irr tas Kungs, Elijasa Deews? 20. Un tas uhdeni dallijahs abbejas pusses, un Elisa gabje zauri saufahm kahjam. 21. Un Elisa tappe praweets ka Elijas, un Elijasa gars bija divfabrtiga mehra pee winna. 22. Un kad Elisa us Beteli gabje, nahze mast puifchi no ta pilafata ahra un mehdiya to praweetu Elisiu 23. un sazzija us to: plitgalwi nahz schurp! plitgalwi nahz schurp! 24. Un Elisa greejehs atpakkat, un tohs eeraudsijs winsch teem lahdeja eefsch ta Kunga wahrda. 25. Tad nahze divi lahtfchi no mescha un saplohija no teem tschetredesmits un divi behrnus.

12. Kas notifke, kad tee abbi wehl runnaja?
13. Kur tad tas praweets Elijas palifke?
14. Ka brehze Elisa Elijam pakkat?
15. Ko lifke Elijas us debbesim brauzoht krisi?
16. Kas to mehveli pazehle?
17. Kur Elisa palifke?
18. Ko Elisa ar Elijasa mehteli darrija?
19. Ko Elisa sazzija, ar to mehveli uhdeni sisdans?
20. Kas ar to uhdeni uppä notifke?
21. Kahds tappe Elisa?
22. Kahds ehms notifke Elisiam, us Beteli cijoht?
23. Ka tee to praweetu Elisiu lamnaja?
24. Woi Elisa tahdu apsmeecku zeete?
25. Kas scheem behrneem par to notifke?

Mah:

Mahzibas.

I. Elisa ne gribbeja sawu Fungu un draugu lihds gallam atskabt, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ustizzibai prett fungu un draugu ne buhs mittetees.

(Trihs leetas warr gohdigu un ustizzigu zilweku pasiht, 1) wajjadiba, 2) nahwe, un 3) kad tas sawu mugguru greesis. Kas schinnis trihs leetas irr labprahstigs un ustizzigams, tas irr gohdigs, bet kas tiffai preefsch azzim un eefsch labbam deenahm labs irr, tas irr lischtis un negohdigs. Taphez ja gribbi buht gohdigs, tad effi allaschyn labprahstigs un ustizzigs.)

II. Elijas apgahdaja papreefsch sawu ustizzigu puifi, pirms to no winna atnehme, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Tohs, kas sawu labbu firbi mums dschwwojoht parahdijuschi, tshs mums mirstoht ne buhs aismirft.

(Taphez kad Deews tew swehtijs un no schihs pasaulis aizinahs, tad apgahda tohs arriban, kas tewim labprahstigi un ustizzigi bijuschi, siarp kurreem tawus mahzitajus arriban warri skaitiht.)

III. Elijas brauze us debbesim un parahdijahs pehz pee tahs apskaidroschanas ta Kunga Jesus Kristus wirs ta Falna Tabora, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka teescham pehz schihs dschwibas zitta irr gaidama.

(Un tas irr arriban muhsu weeniga eepreezinashana eefsch wiffahm behdahm dschwwojoht un mirstoht. Ar scho zerribu eepreezinajees tu arriban, un talabbad pahrzeeet wiffas pasauligas behdas ar rahmu un preezigu firbi.)

IV. Elijas tappe us uggunigeem ratteem ar uggunigeem slegeem (un tee bija tee swehti engeli) us debbesim aiswests, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deewa behrni no teem swehtem engelleem tohp debbes preeka aisnessi.

(Taphez paleez tizziba un swehta dschwoschana lihds gallam, tad tee swehti engeli scho preeku un gobdu tawai dwehselei arriban parahdih.)

V. Elijas tappe dschws ar meesu un dwehfeli debbes preeka usnemts, Fo no tam mahzees?

Atbitdi: Ka ir muhsu meesa sawa laika debbes goshibu eedabbuhs.

(Zapehz ne bihsfees welti nahwi un ka tawa meesa kap-pa fapuhz. Tai buhs leela pastara deena zeltees un ar tawu dwehseli alkaf saweenotees. Tad tewiz ar meesu un dwehseli muhschiga gohda un preeka usnems.)

Swehtas Dohmas.

Deelais pulks netiklu behrmu,

Kas apfmeij negohdigi

Celisu, ka kahdu ehrmu,

Zohp no lahtscheem faplehsfi.

Deeminn' to un fargees klajt

Mahzitajus nizzinah.

Tas zettort-desmits un pirmais stahstz no ta praweescha Celisa brihnuma sihmehm.

2 Zehn. Gram. 4 un 5 Hod.

I. **T**as praweets Celisa zaur Deewa spehku dauds brihnuma = sihmes padarrijs, jo tas garz ta praweescha Celijasa bij diwfabrtiga mehra ar winnu. Etarp zittahm brihnuma-sihmehm irr arridsan schahs no winna notikkuscha. 2. Kahda nabbaga atraitne schehlojahs Celisa preekscha, 3. fazzidama: mans wihrs irr nomirris, un tu suni, ka winsch Deewu bihjajahs, 4. un nu tas parradu dsinnejs nahf, grib-

Zautaschanas.

1. Ka tas praweets Celisa tik dauds brihnuma = sihmes spehje darriht?
2. Kas winna preekscha schehlojahs?
3. Ko ta atraitne no sawa nelaika wihra fazzija?
4. Ko winna par to parradu dsinneju suhscha?

bedams,

bedams, manus diwi behrnus par falpeem neim, par to parradu ko mans wihrs winnam parrada bi-jis, un es to ne warru aismaksahf. 5. Tad tas praweets winnu wajzaja, fazzidams: stahsti man, kahda leeta wehl tawa namma? 6. Winna atbildeja: neneeka, ka tikkai kruhse ar elju. 7. Tad fazzija tas praweets: eij, paleene few traufus no wisseem ta-weem faimineem, zil tu warrefi dabbuht. 8. Tad aisslehds tahs durwis pakkat tewim un pakkat taweem dehleem, un pildi wissus traufus no tawas eljes-kruhjes. 9. Pehz pahrdohd to elju un aismaksa teem, kam tu effi parrada. 10. Ta atraitne darrija arridsan ta, un eelehje wissos traufos, un ta eljes kruhse ne mit-tejahs tezzeht, kamehr wissi traufi bij pilditi. 11. Bet kad traufu wairs ne bija, tad ta elje stahweja un wairs ne tezeja. 12. Ta atraitne to elju pahrdewusi, aismaksaja wissu parradu, 13. un winnai atlikke wehl tik dauds naudas, few un sawus behrnus usurreht. 14. Wehl notikke zaur Deewa spehku no Celisa schis brihnums. 15. Tas Sihreuru kaffa leelkungz, Naemans wahrda, bija augstis kungs un no leelas sawas, bet newessels un spit-taligs. 16. Scho pee ta praweescha Celisa pree-

5. Ko tas praweets Celisa no winnas wajzaja?
6. Ko winna atbildeja?
7. Ko tas praweets winnai likke paleeneht?
8. Ko bij winnai ar tik dauds traufem darriht?
9. Ko bij winnai ar tahdu pulku eljes darriht?
10. Kahds brihnums notikke ar to eljes kruhfi?
11. Kad tas traufinsch wairs ne tezeja?
12. Ko ta atraitne ar to elju darrija?
13. Kad winna to parradu bij aismaksajusi, woi tad winnai wehl ne atlikke druzina naudas?
14. Woi ne irr Celisa wehl zittu brihnumu padarrijs?
15. Kahds bij Naemans?
16. Pee kahda ahsta to pewedde?

wedde,

wedde, ka tas to wesselu padarritu. 17. Bet Naëmans nehme leelu naudas mantu ar few libhs, tam praweescham aismakfaht. 18. Un kad tas ar saweem ratteem un sullaineem preefsch ta praweefcha durwin nahze, tad tas praweets tam liffe fazzih: eij, un masgajees septinas reises Jardanas uppe, tad buhs tarwa meesa atkal wessela, un tu buhsi schkihstis. 19. Bet Naëmans apfatehs un fazzija: es dohmaju pee sewis, ka winsch sawas rohkas us man lifs, un sawu Deewu par manniin peeluhgs: woi tad muhsu semmè ne irr wehl labbaks uhdens, ne kà Jardanas uhdens, neggi es warretu masgatees, ka es taptu schkihstis? 20. Un winsch greefsch atpakkat un aisbrauze ar dusmahm. 21. Bet winna kalpi peegahje pee ta un to luhdse, tikkai to darriht, fo tas praweets tam bij fazzijis, jo ta ne effoti kahda gruhtha leeta. 22. Tad nokahpe Naëmans un masgajahs Jardana septinas reises, pehz ta praweefcha wahrda; 23. tad tappe winna meesa atkal tik wessela, ka jauna puischa meesa, un winsch fluà schkihstis. 24. Tad winsch brauze atpakkat us ta praweefcha nammu, un gribbeja winnam ar leelu naudas mantu aismakfaht. 25. Bet Celisa ne nehme neweemu schkillingi, jebfchu Naëmans to gamm tohti luhdse. 26. Un kad Naëmans

17. Woi Naëmans ar tuffchu rohku nahze?
 18. Ko Celisa winnam liffe fazzih?
 19. Ko Naëmans fazzija, to dsirdejis?
 20. Kà Naëmans atpakkat greefsch?
 21. Ko Naëmana kalpi us to fazzija?
 22. Woi Naëmans liffe peerrunnatees, fo darriht?
 23. Kahds brihnumb notikke winnam masgajotees?
 24. Kapehz Naëmans atpakkat greefsch us ta praweefcha Celisa nammu?
 25. Woi Celisa naudu nehme?
 26. Ko Celisa puisis darrija, kad Naëmans bij aisbrauzis?
- atfal

atfal bij aisbrauzis, tad tezeja Celisa puisis, bes sawa fuuga sinnas winnam pakkat, un luhdse ta praweefcha wahrda weenu maku ar naudu. 27. Bet Naëmans tam dewe diwus leelus makkus ar naudu. 28. Kad tas puisis bij atpakkat nahzis un to naudu pallehpis, tad Celisa to jautaja, fur winsch bijis? 29. Las puisis atbildeja: es nekur ne esmu bijis. 30. Tad fazzija Celisa us to: arrig tas bija tas laifs naudu neimt, tapehz Naëmana spittaliba tew peelups. 31. Un winsch tappe tuhliht neweffels un spittaligs.

27. Ko Naëmans tam puischam dewe?
28. Ko Celisa no sawa puischa jautaja?
29. Ko tas puisis atbildeja?
30. Ko Celisa us sawu puis fazzija, kad tas leedsehs?
31. Kas tam puischam notikke?

Mahzibas.

I. Kahda nabbaga atraitne schehlojahs, ka tas parradu: dsinnejs winnas abbus behrninus gribbeja nonemt, fo no tam mahzees?

Atbildi: Nabbagus, atraitnes, gruhdenus un bahrinus, dauhs kahrdina.

(Bet woi teem, kas tohs wahrdsina! Tapehz ja tas irr ta-wà spehka, tad glahb tohs, tas tew buhs swachtigs.)

II. Deews fwehtija tahs atraitnes eljes-krushiti, ka ta neween to parradu warreja aismakfaht, bet arridsan few un sawus behrnus usturreht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deews irr to bahrimu tehws un to atraitnu glahbeis.

(Tapehz ja tew Deews atraitnes jeb bahrina un gruhdena kahria lizzis, tad turrees tikkai pee Deewa, kas irr tew labbaks un wairak, ne kà mihrs jeb tehws, jo winsch irr arridsan tajws glahbeis.)

III. Naëmans apfatehs, kad tas praweets tam liffe Jardanas uppe masgatees, dohmadams, tam praweefscham to bij us zittadu wihi wesselu padarriht, fo no tam mahzees?

Atbildi:

Utbildi: Mums ne buhs kurneht, kad allaschin pehz muhsu prahta ne eet.

(Zilweks dohna, gann gudrs effohts, bet Deews jo gu-draks. Al! kad allaschin pehz zilwezigahm dohmahm notiftohs, tad gann sikti buhtu: jo zilweks dauds reises ko eegribb, kas tam ne buhtu labbi, kad tas ta notifktu. Tappehz padohdees Deewa waldischanai, un nemm par labbu wissu, ko tas tew peesuhda, jo Deews ne irr launu, bet wissu labbu pahr tewim nodohmajis.)

IV. Kad Naemans ta praweescha wahrdam paklausija, tad winsch tappe weffels, ko no tam mahzees?

Utbildi: Ko Deewa wahrds fakka, to buhs darriht bes prettim runnaschanas un wilzinaschanas.

(Ja Naemans ne buhtu Gardana masgajees, tad tas ne buhtu kuis schikhsis un weffels. Mehs wissi grehku dehl pee sawas dwehseles flimmi un neschikhsii effam. Deews mums pawehl ar Iesus affinim eelsch tizzibas masgatees, tas noteel zaur atgreeschanu no grehkeem us Deewu. Darri to bes prettim runnaschanas un wilzinaschanas, tad tu arribsan pee sawas dwehseles buhsi schikhsis un weffels, un muhschigi swehts.)

V. Celisa Kalps nehme bes sawa Funga simas naidu no Naemana un to passehpe, bet Naemana spittaliba tam par to peelippe, ko no tam mahzees?

Utbildi: Naudas eekahroschana irr wissa launuma safne.

(Zittadi irr, ko pelnitees un to taupeht, un zittadi irr, buht sichts un us naidu kritt, ka wels us dwehseli. Ta pirma wihsse ikweenam prahtigam zilwekam peenastahs, kas gribb gohdigi usturretees; bet ta ohtra wihsse ne peeklahjahs prahtigam, nelle wehl krittigam zilwekam.)

Stwehtas dohmas.

Mokkummuschai atraitnitei
Parradu deht behdas nahf;
Bet Deews palihds nabbadseitei,
Kad Celisa swehtigt sahk.
Mahzatais juhs nabbagi
Deewam (ustizzeht) ka schi.
(padohtees)

Tas

Tas zettort-desmits un ohtrais stahst
no ta praweescha Celisa zittahm brih-
numa sihmehm.

2 Kehn. Graham. 6 un 7 Nod.

I. **S**as Sihreru Kehninsch karroja prett Israela Kehninu. 2. Bet tas praweets Celisa stahstija tam Israela Kehninam zaur Deewa parahdischanu wissu, ko tas Sihreru Kehninsch bij apnehmeees darriht. 3. Un tas Sihreru Kehninsch brihnojahs, ka tam Israela Kehninam wiss winna padohms bij simams. 4. Bet tam fazzija, Celisa tas praweets to effoht darriis. 5. Tad winsch leelu karra spehku us to pilssatu Jotanu nosuhstija, fur tas praweets Celisa dsihwoja. 6. Un tee nahze nakri un mettehs ap to pilssatu. 7. Celisa puiss eeraudsija to no rihta un sahze brehkt: ak mans Kungs! ko mehs darrifim? 8. Celisa atbildeja: ne bihstees, jo wairak irr to, kas pee mums irr, ne ka to, kas pee winneem irr. 9. Un Celisa peeluhdse Deewu, ka tas tam puisscham tahs azzis atdarritu. 10. Tad atdarrija Deews ta puisscha azzis,

Zautaschanas.

1. Kas prett Israela Kehninu karroja?
2. Ko Celisa darrija?
3. Par ko tas Sihreru Kehninsch brihnojahs?
4. Ko tam Sihreru Kehninam fazzija?
5. Ka tas Sihreru Kehninsch mehleja, Celisu rohla dabuht?
6. Ko tee Sihreri darrija?
7. Ko Celisa puiss fazzija, tohs eeraudsidams?
8. Ko Celisa sawam puisscham atbildeja?
9. Ko Celisa no Deewa luhdse?
10. Ko tas puiss redseja, kad Deews winna azzis bij atdarriis?

ka

ka tas redseja, un raugi, tas kalns bija pilns ugunigu sirgu un rattu apfahrt Celisu. 11. Bet schis pulks bija tee svehti engeli. 12. Kad nu tee Sihrexi pee Celisa nonahze, tad tas Deewu peelhuse, to Sihrexi karra spehku apstulboht, ka tee pareisi ne redsetu. 13. Un Deews to darrija. 14. Tad fazzija Celisa us teem Sihrexeem: schis ne irr tas zeksch, un schē arridsan ne irr tas pilsfats: eita man pakkal, es juhs weddischu pee ta wihra, ko juhs mellejaht, 15. (bet winsch patš tas bija, ko tee melleja, jo tee to ne pasinne.) 16. Un Celisa tohs us Samariju webde, Israēla Kehnina rohkā. 17. Kad tee nu Samariā bija nahkufchi, tad Celisa atkal Deewu peelhuse, teem atkal azzis atdarriht, ka tee pareisi redsetu. 18. Un Deews teem tahs azzis atdarrija, ka tee few paschā Samarijas widdū eeraudsijahs. 19. Tad fazzija tas Israēla Kehninsch us Celisu: Woi man tohs buhs apkant? 20. Celisa atbildeja: ne, bet dohd teem ehst un dert, un lai tee eet ar meeru. 21. Un tee aisgahje (ar garu deggunu jeb apsmeeiti) sawā semmē, 22. un ne karroja wairē prett

11. Kas bij schis pulks?
12. Ko Celisa no Deewa luhuse, kad tee Sihrexi pee Celisa bij nahkufchi?
13. Woi Deews to darrija?
14. Ko Celisa us teem apstulboteem Sihrexeem fazzija?
15. Ko tad tee Sihrexi melleja?
16. Kur Celisa tohs apstulbotus Sihrexius aiswebde?
17. Ko Celisa atkal no Deewa luhuse, kad tee Sihrexi paschā Samarijas widdū bij nahkufchi?
18. Kur tee Sihrexi atraddahs, kad Deews teem tahs azzis atkal bij atdarrijis?
19. Ko tas Israēla Kehninsch us Celisu fazzija?
20. Woi Celisa winnam to lahwe?
21. Kā tee Sihrexi aisgahje?
22. Woi tee wehl prett Israēlu karroja?

Israē-

Israēlu. 23. Un pehz to notikkahs, ka tas Sihrexi Kehninsch Benadads wissu sawu karra spehku sapulzinaja, un weenu lehgeri apfahrt Samariju apmette. 24. Un leels bads zehlehs Samarijā, 25. tā, ka weena fewa sawu behrinu nokawusi un wahrijusi un ar zitteem apehdusi. 26. Kad tas Israēla Kehninsch to dsirdeja, tad winsch swehreja Celisu nokaut (itt ka tas buhtu pee ta badda bijis wainigš), 27. un tas Kehninsch nogahje patš pee Celisa. 28. Bet schis tam fazzija Deewa wahrda: rihā ap scho laiku maksahs weens puhrs kweeschu miltu ohrtu, un puhrs meeschu maksahs pušs ohrtu. 29. Tad kahds wirsneeks, us kurra rohku tas Kehninsch atspeedehs, tam praweescham atbildeja: un kad Deews lohguš eeksch debbesim darritu, tad tas tomehr ne warretu notikt. 30. Tad Celisa us to fazzija: ar tahwahn azzim tu to redsest un no ta ne ehdist. 31. Un tas arridsan wiff tā notikke. 32. Jo Deews tas Kungs likte teem Sihrexeem to paschu nakti dsirdeht, leelu trohksni no ratteem un sirgeem un no leela karra spehka. 33. Tapehz tee Sihrexi zehlehs, un behgtin behdse, un pamette sawu lehgeri un wissu sawu mantu, lohpus un labibu, steigdamees. 34. Kad tas Samarijas pilsfata tappe sinnamš, tad

23. Kas pehz to notikkahs?
24. Kas Samarijā zehlehs?
25. Kas tanni badda notikke?
26. Ko tas Israēla Kehninsch fazzija, to dsirdejis?
27. Kas pee Celisa nogahje?
28. Ko Celisa tam Kehninam fluddinaja?
29. Ko kahds wirsneeks atbildeja?
30. Ko Celisa us to wirsneeku fazzija?
31. Woi tas arridsan wiff tā notikke?
32. Kā Deews to nakti tohs Sihrexius baidija?
33. Ko tee Sihrexi no isbailehm darrija?
34. Ko tee Israēlteri darrija, to fajuttuschi?

nahze

nahze tee Israëla laudis no ta pilsfata, un aplaupija fawu eenaidneeku lehgeri. 35. Un puhrs fweeschu miltu maksaja ohrtu, 36. un puhrs meeschu maksaja puss ohrtu, pehz ta Runga wahrda. 37. Un tas Behninsch bij to wirsneeku, us ka rohkas tas Behninsch atspedehs, par teem wahrteem ezehlis. 38. Un kad tee laudis weens ohtru speede, tad to wirsneeku samihje, ta, ka tas nomirre, itt ka tas praweets Celisa Deewa wahrda bij fazzijis.

35. Zik maksaja tad puhrs fweeschu miltu?
 36. Zik maksaja puhrs meeschu?
 37. Kahdu ustrangu tas Israëla Behninsch par teem wahrteem ezehle?
 38. Kas ar scho wirsneeku notikke?

Mahzibas.

I. Ko ween tas Sihresu Behninsch bij apnehees darriht, to dabbuja tas Israëla Behninsch sinnaht, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Zilweka padohms Deewa preekscha gekkiba.

(Deewas warr zilweka padohmu drihs isnihzinaht; jo bes winna prahta nekas ne warr notikt. Tapehz pecluhds Deewu, ka tas tew labbu padohmu dohtu; un arridsan palihdsetu, to padarriht: un kad tu to apnemmees, tad dohma allaschin kahrt: ar Deewa paligu.)

II. Celisa puiss redseja wissu Falnu pilnu ar unggunigeem sirgeem un ratteem apkahrt Celisu, un tee bija tee fwehti engeli, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Tee fwehti engeli ir muhsu paligi.

(Tapehz ne bihstees wissus wellus un wissus tarus eenaidneekus: jo tee fwehti engeli lehgeri apmitt aplaupiteem, kas Deewu bihsahs.)

III. Tee Sihreeri tappe apstulboti un fawu eenaidneeku rohkas eewesti, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Ta dauds zilweki eestreen sawa pascha nelaima ka apstulboti un alli.

(So dauds ir, kas nei ar labbu, nei ar laumu lauajahs peerrunnatees. Tapehz pecluhds Deewu, ka tas tew atdarritu tahs

tahs azzis tawa prahta, ka tu warretu redseht un atsiht, kas pee tawa laiziga un muhschiga meera waijaga.)

IV. Celisa ne sahwe tohs Sihresus apkaut, bet teem iikke doht eht un ar meeru eet, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Eenaidneekus buhs faubseht un ar labbu pahrwarreht.

(So arridsan muhsu mihslais pestitais pawehlejs, ka mums buhs sawus eenaidneekus mihsleht. Tapehz ja tarus eenaidneeks irr isfalzis, tad to eh dini, ja tas istiwizis, tad to dsirdini, ja tas pliks, tad to apgehrb, tad warrehs pasiht, ka tu effi ihsti Deewa behrens, un ka tas garb tahs mihslestibas un lehnpahrtibas eefsch tewim mahjo.

V. Deewas patt leelaka badda lehtu labbiu dewe, jeb schu kahds wirsneeks ne gribbeja tizzeht, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Deewa wahrds ne warr peewilt.

(Drihsat warr debbes un semme gabbalu gabbalds fagraht, ne ka weens Deewa wahrdsch ne peepilbihds paliktu. Tapehz palaujees us Deewa wahrdu, ka us siipru pilli, tad tewis muhscham ne peewils un tu kama ne nahsti.

Stewhtas dohma.

Wirfneeks ne tizz, ka Deewas eefpehj

Badda lehtu maifi doht.

Pezh gann reds, bet baudiht ne fpehj,

Samihts tappis stattijoh.

Deewa rohka augstaka,

Ne ka muhsu tizziba.

Tas zettort-desmits un treschais stahst no ta pilsfata Ninives.

Jona Gram. I. 2. 3 un 4 Mod.

I. Affirijas semme bija lohti warren leels pilsfats, Ninive wahrda. 2. Bet tee laudis tamm

Zautaschanas.

1. Kahds pilsfats bija Affirijas semme?
 2. Kahdi bija tee eefshwotaji?

pilsfata bija lohti besdeewigi. 3. Tad suhtija Deewš to praweetu Jonu us to paschu pilsfatu, teem Deewa wahrda peekohdinah, ka tee no grehkeem atgreesstohs. 4. Bet Jonas to ne darrija, ko Deewš tam bij pawehlejis, 5. bet kahpe kugga, gribbedams jubras wirsu no Deewa waiga behgt. 6. Tad suhtija Deewš tam leelu wehtru pakkat, ta, ka tas kuggis gribbeja griint. 7. Tad mette tee laiwineeki wissus rikus, kas kugga bija, jubra, to kuggi atweeglinah: 8. bet tas teem neneeka ne palihdseja. 9. Wissupeh; sazzija tee laiwineeki sawa starpa: nahzeet, meslofim, ka mehš atsihtam, kura deht schi nelaine mums usgabjusi. 10. Un kad tee mesloja, tad Jonasu eesihmeja. 11. Tad sazzija Jonas to taisnibu, ka winsch no Deewa waiga behdšis. 12. Un Jonas teem pats to padohmu dewe, to jubra eemest. 13. Kad tee to bij darrijusch, tad apstahjehs ta wehtra un tappe rahms. 14. Un Deewš lifte leelu siwi nahst un Jonasu apriht. 15. Un Jonas bija tahs siws wehdera trihs deenas un naktis. (*Schinni leeta bija Jonass preeksch-

3. Kahdu praweetu Deewš us Ninime suhtija?
4. Woi Jonas Deewam klausija?
5. Ka tas dohmaja, Deewa waigu isbehgt?
6. Ko Deewš winnam suhtija pakkat?
7. Ko tee laiwineeki wehtra darrija?
8. Woi tas teem ko palihdseja?
9. Ko tad tee laiwineeki sawa starpa sazzija?
10. Ko eesihmeja, kad tee mesloja?
11. Ko tad Jonas sazzija?
12. Kahdu padohmu teem Jonas dewe prett sewi paschu?
13. Woi tas teem ko palihdseja, kad tee Jonasu jubra eemette?
14. Woi Jonas jubra ne noslihke?
15. Zik ilgi bij Jonas tahs siws wehdera?
- * Kahda preekschime tas us Kristu bija?

sime

sime us Kristu, kas arridsan tik ilgi kappä bi-
jis.) 16. Bet Jonas peeluhdse Deewu no tahs
siws wehdera, 17. un Deewš paklausija winna
luhgšchanu, 18. un ta siws iswehme Jonasu juhr-
mallä weffelu. 19. Peh; Deewš tam ohtru reisi
pawehleja, us to pilsfatu Ninive eet, un teem lau-
dim Deewa wahrda peekohdinah, ka tee no greh-
keem atgreesstohs. 20. To Jonas darrija, 21. un
fluddinaja teem Niniwitereem us Deewa pawehle-
schanu, ka winnu pilsfatu winnu grehku deht peh;
tschetredesmits deenahm samaitahs. 22. Tee Nini-
witeri to dsirdejusch, isbihjahs lohti, un tizzeja
Deewa wahrdam, 23. un atgreesehs no grehkeem
us Deewu ar raudaschanahm un gaweschahanah.
24. Pats Kehninsch pilsfata nolifte sawas gobda-
drehbes, un apwilke drahnas, kas rupjas bija ka
maiss, un apsehdehs pelnos, 25. un lifte zaur
wissu pilsfatu pawehleht, ka neds zilweki, neds lohpi
ko ehstu, bet itweens zilweks sawus grehkus noscheh-
lotu, un us Deewa atgreesstohs no sawa nikna zelka.
26. Deewš tas Kungs to redsedams, eeschehlojahs
pah; teem, un nowehrse to fohdibu no teem, un
ne lifte to leelu pilsfatu samaitah. 27. Tas Jo-

16. Ko Jonas siws wehdera darrija?
17. Ko Jonassam tahs Deewaluhgšchanas palihdseja?
18. Kur winnu ta siws iswehme?
19. Ko Deewš Jonassam no sawa pawehleja?
20. Woi nu Jonas Deewam klausija?
21. Ko Jonas teem Niniwitereem fluddinaja?
22. Woi tas teem pee firds gabje?
23. Ka tee no grehkeem atgreesehs?
24. Ka pats Kehninsch prett Deewu semmojahs?
25. Ko tas Kehninsch zaur wissu pilsfatu lifte pawehleht?
26. Ko schi grehku noscheloschana un atgreeschana us Deewu padarrija?
27. Ka tas Jonassam patifke, ka Deewš to pilsfatu schehloja?

najam

nasam ar gauschu reebſchanu reebe, un wintſch few nahwi wehleja, 28. tapeh3, ka winna fluddinaſchana ne bij notiffuſi. 29. Un Jonas iſgahje ſawâ nepazeſchana no ta pilſſata, un darrjahs buhdinu, un apfehdeh3 tur pawehni, teekams taſ redſetu, kaſ no ta pilſſata buhtu. 30. Un Deews likke uſaugt weenu augli ar fuplahm lappahm, kaſ pahr Jonafu galwu ehnu padarritu. 31. Un Jonas par to lohti preezajahs, bet winna preeſ ne bija ilgi. 32. Jo Deews dewe tahru, taſ to augli duhre, ka ſchiſ noſalte. 33. Kad nu ta faule Jonafam galwu ſpeede, tad wintſch atkal bij nepazeetiſ un duſnigiſ, un wehlejahs few nahwi. 34. Tad ſazzija Deews uſ Jonafu: few irr ſchehl ta augla ar kuhplahm lappahm, pee ta tu ne effi ſtrahdajiſ, nedſ to uſaudſinajiſ, un man ne bij ſaudſeht Ninive, kaſ tahſ leelſ pilſſatſ irr? 35. Wiſſ taſ notikke, pirms wehl tee Uffireru Rehnini, kaſ taunt paſchâ Niniveſ pilſſata walbija, to Iſraëlu Rehninu walſtibu iſpohſtija.

28. Kapeh3 Jonas tahſ duſnigiſ bij?
 29. Ko Jonas ſawâ nepazeſchana darrija?
 30. Ko Deews likke uſaugt?
 31. Kâ taſ augliſ Jonafam patikke?
 32. Kapeh3 taſ augliſ noſalte?
 33. Ko tad Jonas ſazzija?
 34. Kahbu pahrmahziſchanu Deews Jonafam dewe?
 35. Kad taſ wiſſ notizzijſ?

Mahzibaſ.

I. Jonas gribbeja no Deewa pahr juhu behgt, het Deews tam fuhtija leelu wehtru paſſat, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Deewa rohkai ne kaſ ne warr iſbehgt.

(Tapeh3 ja no kahda grehka effi pahrſteigiſ (par ko lai Deews tewiſ paſarga), tad ne doſdees tuhliht uſ behgſchanu, bet paſenmojees appaſſch Deewa un Kungu rohkahm, tad tu atraddiſi ſchehlaſtibu. Jo jebſchu tu paſanli-

gai teefai warretu iſbehgt, tad toimehr Deewa ſohdibai ne iſbehgti.)

II. Jonafu dſikkâ juhra eemette, un ſiws to aprihje, un kad tas Deewu peeſauze tad ta ſiws to juhmallâ weffelu iſwehme, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Deews warr no wiſſ-dſikkahm behdahm iſraut.

(Tapeh3 peeluhdſ Deewu eekſch wiſſahm kawahm wajja-dſibahm, tad wintſch tew palihbſeh3; wiſſwairat peeſauz winnu baddu-laiâ, tad wintſch tewi iſpeſtiſh, bet tew buhſ arridſan par to glahbſchanu tam ſirdigu pateiſſchanu ſazzijht.)

III. Kad tee Niniwiteri Jonafu ſpreddiki pee ſirds nehme, tad tee no tahs ſamaitaſchanaſ tappe ſwabadi, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Spreddikuſ kaſ mahza atgreſſchanu no grehkeem buhſ pee ſirds nemt.

(Tahduſ ſpreddikuſ uſ leelahm luhdſamahm beeahm, un kad laudiſ pee bihts eet, ſakka. Labbi tam, kaſ tohſ pee ſirds nemm, taſ no laizigaſ un muhſchigaſ ſamaitaſchanaſ iſglahbſeet.)

IV. Tee Niniwiteri atgreſſehſ ar raudaſchanaſ un gaweſchanaſ, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Kad kaſ no ſirds atgeſchahſ, toſ affaraſ gann ne truhſt, un kad taſ teeſcham par ſawu dwehſeli gabda, tad tam ehſchana un iſerſchana ganna maſ ruhp.

(Tomehr ar raudaſchanaſ un gaweſchanaſ ween iſſtu atgreſſchanu no grehkeem ne beidſ; jo pee iſſtaſ atgreſſchanaſ neween wajjaga grehku atſiſſchana un grehku noſchehlaſchana, bet arridſan ta tizziba un pateeſiga apnemſchana, jo prohjam labbati un ſwehtaki dſiwoht.)

V. Kad tee Niniwiteri atgreſſehſ, tad Deews pahr teem eekſchehlojahs un to pilſſatu ſaudſeja, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Kad zilwekſ no grehkeem atgreſſchahſ, tad Deews arridſan greſſchahſ no tahs ſohdibaſ: an kad zilwekſ tizziba uſ Deewu greſſchahſ, Deews tad arridſan uſ zilweku ar ſawu ſchehlaſtibu greſſchahſ.

(Ja nu gribbi ka Deews tewim ſchehligſ, tad darri-tâ-patt arridſan.)

Swehtas dohmas.

La, ka Jonas fluddinaja
 Ninivei to fohdibu,
 Lad no grehkeem wiff atstahja,
 Un Deews nowehrf' dufmibu.
 Mahzitajeem klaufiht buhs,
 Lad Deews atkal schehligs klus.

Tas zettort-desmits un zettortais stahstis
 ka Israëla un Juhda walsstibas
 isphostija.

2 Behn. Gram. no 17 libds 25 Nod.

1. Starp Deewa laudim Juhdu walsstiba pa wis-
 sam dividestmits Behnini Jerusalemē wal-
 dijuschi, 2. un no teem bija tikkai astoni deewabihjigi
 Behnini. 3. Israëla walsstiba pawissam dewinpa-
 destmits Behnini Samarija waldijuschi, 4. bet no teem
 neweens naw deewabihjigs bijis. 5. Tapehz arridsan
 gahje Israëla walsstiba paprecksch pohsta, 6. un tahs
 destmits Israëla ziltis zectumā aishwedde tas Affi-
 reru Behnisch Salmanassars, kas Ninive waldija.
 7. Salmanassara dehs Sanneribs gribbeja arri-

Zautaschanas.

1. Zik Behnini pah Juhdu semmi waldijuschi?
2. Zik no teem bija deewabihjigi?
3. Zik Behnini Israëla walsstiba waldijuschi?
4. Zik no teem deewabihjigi bijuschi?
5. Kurja no tahm divi walsstibahm paprecksch pohsta gahje?
6. Kas tahs destmits Israëla ziltas zectumā aishwedde?
7. Kas arridsan to Juhdu walsstibu gribbeja isphostih?

dsan

dsan to Juhdu walsstibu isphostih, 8. un shtija
 leelu karraspehku us Jerusalemi. 9. To brihdi wal-
 bija Juhdu semme tas deewabihjigs Behnisch Is-
 kijas. 10. Schim Sanneribs lifke fazzih: kas tas
 tahs patwehums, us ko tu palaujees? 11. Un
 us teem Juhdeem, kas us Jerusalemes muhreem
 stahweja, winsch ta lifke fazzih: klaufatais to wahr-
 du ta leela Behnina no Affirijas, ta winsch fakka:
 lai Iskijas juhs ne peewill ar wiltigu zerribu us
 to Kungu juhsu Deewu, itt ka tas juhs isglabhtu.
 12. Kurri no wisseem Deeweem irr sawu semmi is-
 glabhtuschi no inannahm rohkahm? 13. Un Sanner-
 ribs shtija arridsan gramatas us Iskiju, ar tah-
 deem pascheem lepneem wahrdeem un Deewa ap-
 sineeschamu farakstias. 14. Iskijas tahs gramatas
 lassijis, gahje Deewa nammā un isplattija tahs
 Deewa preekschā, 15. un sauze us debbesim un
 veeluhdse Deewu, ka tas Jerusalemi isglabhtu no ta
 breefmiga Behnina Sanneriba rohkahm. 16. Un tai
 paschā nakti nokahwe Deewa engels tai Affireru
 lehgeri gan drihs divi sints tuhstoschus, wiffus war-
 renus karrā-wihrus un leelungus un wirsneekus.
 17. Lad atstahje Sanneribs no Jerusalemes, un
 greesehs ar teem atlikfuschcem atpakkal us sawu

8. Kurp Sanneribs sawu karraspehku noshtija?
9. Kas to brihdi par Juhdu semmi waldija?
10. Ko tam Sanneribs lifke fazzih?
11. Ko Sanneribs teem laudim us Jerusalemes muhreem lifke fazzih?
12. Ka Sanneribs Deewu fainoja?
13. Kahdas gramatas Sanneribs Iskijam shtija?
14. Ko Iskijas ar tahm gramatahm darrija?
15. Ko Iskijas no Deewa luhdse?
16. Ka tad Deews Jerusalemi ispestija?
17. Kur tad Sanneribs palikke?

semmi. 18. No ta laika stahweja ta Zuhdu walsstiba wehl wairak, kà simts gaddus. 19. Ne ilgi pehz to tappe tas Zuhdu kehniensch Iskijas us mirschanu slims, 20. un tas praweets Esaijas nahze pee winna, 21. un fazzija: tà fakka tas Kungs: aplohp taru nammu, jo tu nomirsi. 22. Tad peeluhdse Iskijas to Kungu, ka tas winnu wehl liktu dshwoht, un raudaja iit gansch. 23. Tad Deews to praweetu Esaijasu ohtrà lahga pee Iskija subtiija, 24. un Esaijas fazzija us to: tas Kungs irr taru luhgshanu paklausijis, un tarahm deenahm wehl peeypadesmits gaddus peelizzis. 25. Tad fazzija Iskijas: kurra irr ta sihme? 26. Tad likke Deews to fauli pee debbes desmits stundas atpakkat eet par to paschu zeltu, kà ta us preefschu bij gahjust, un to warreja pee faules stundeni redseht. 27. Un tas kehniensch Iskijas klue wessels, un dshwoja wehl peeypadesmits gaddus, kà Deews bija fazzijis. 28. Starp teem kehneem, kas pehz winna waldija, bija tilkai weens weenigs, kas Deewu no wissas sirds bihjajahs, 29. Josius wahrda. 30. Tee zitti bija wissi besdeewigi. 31. Wisfurairak darrija Manassus pehz wissahm paganu

18. Zif ilgi ta Zuhdu walsstiba pehz-to stahweja?
19. Kas ne ilgi pehz to Iskijam notikke?
20. Kas pee winna nahze?
21. Ko tas praweets Esaijas fazzija?
22. Ko Iskijas no Deewa sawa slimmiba luhdse?
23. Kas atkal pee Iskiju nahze?
24. Ko Esaijas Iskijam fazzija?
25. Ko Iskijas fazzija?
26. Rahdu brishnuma-sihmi Deews to brishi parahbija?
27. Zif gaddus wehl Iskijas dshwoja, wessels tappis?
28. Zif deewabihjigi kehniini bija pehz Iskija?
29. Kà bija winnu wahrds?
30. Rahdi bija tee zitti?
31. Kurfch bija tas nifnakais?

negan-

negantibahm, un islehje lohti dauds nenoseedfigu asfimi, kà uhdeni. 32. Un Deews winnu nodewe ta kehniina no Babels rohkà, un to us Babeli aistwedde. 33. Bet winsch noscheloja sawns grehkus ar affarahm, 34. un Deews likkabs peeluhgtees, un winnu no jauna sawa walsstiba cestahbija. 35. Wisfupehz likke Deews sawu sohdivas-teesu (kà tee praweeshi to bij fenn papreeksch sluddinajusch) pahr Zuhdu walsstibu un pahr Jerusalemi nahkt, 36. winnu grehku deht. 37. Un Deews nodewe tohs ta Kaldeeru kehniina Nebukadneežara rohkà, kas Babels pilfsatà dshwoja. 38. Tas nahze ar leelu karraspehku prett Jerusalemi, un aistwedde to Zuhdu kehniinu Josakimu un dauds Zuhdus us Babeli. 39. Tas pehdigais Zuhdu kehniensch bija Zedekijas. 40. To pats Nebukadneežars ezehle. 41. Un Nebukadneežars darrija derribu ar to, un likke Zedekiju pee ta ihsta Deewa wahrda swehreh, tam paklausigs palikt. 42. Bet Zedekijas nizzinaja to swehreshchanu un pahrfahpe to derribu, un atkapehs no ta kehniina Nebukadneežara. 43. Bet Deews Zedekijasu Nebukadneežara rohkà nodewe.

32. Ka rohkà Deews Manassu dewe?
33. Woi Manassus besdeewigs palikke?
34. Kà Deews winnu scheloja?
35. Ko Deews pahr Zuhdu walsstibu un pahr Jerusalemi likke nahkt?
36. Kapehz?
37. Ka rohkà Deews tohs nodewe?
38. Ko Nebukadneežars darrija?
39. Kurfch bija tas pehdigais Zuhdu kehniensch?
40. Kas to par kehniinu ezehle?
41. Rahdu derribu Nebukadneežars ar to darrija?
42. Woi Zedekijas sawu swehreshchanu turreja?
43. Ka rohkà Deews Zedekijasu nodewe?

44. Las liffe winna behrnus preefsch winna azzim nofaut, winnam pascham tahs azzis isbaddiht, un aflu us Babeli ar schkehdehm faslehgtu aiswest.
 45. To Deewa nammu, fo Salamanš bij lizzis uštaišht, ar ugguni fadedsinaja. 46. To pilšfatu Jerusalemi isphstija un par afminu-gubbu pataišija, 47. un tohs atliffuschus Zuhduš us Babeli aiswedde. 48. Las notikke treschâ tuhstfoschâ un treschâ simtâ gaddâ no pasfaules eesahkuma, jeb fesch simts gaddus preefsch Iesus Kristus swehtas peedšimšchanas. 49. No schi laifa palikke Jerusaleme septindesmits gaddus pohstâ, 50. jo til ilgi tee Zuhdi bija Babelê zeetumâ.

44. Ko Nebukadneezars ar to barrija?
 45. Râ klahjehs tam Deewa nammam, fo Salamanš bij lizzis uštaišht?
 46. Râ klahjehs Jerusalemes pilšfatam?
 47. Kur tee atliffuschi Zuhdi palikke?
 48. Kad tas notizzis?
 49. Zif ilgi palikke Jerusaleme pohstâ?
 50. Zif ilgi tee Zuhdi bija Babelê zeetumâ?

Mahzibas.

I. Starp diwidesmits Rehnineem Zuhdu walstibâ bija tikkai astoni deewabihjigi, un starp dewinpadesmits Israëla Rehnineem ne bija neweens deewabihjigs, fo no tam mahzees?

Atbildi: Pasaulê dâus wairak launi laudis, nefš labbi.
 (Tapehž ne staiga ar to pasauli to paschu grehku-zelku, kas ar muhschigahm waimanahm beidsahs, bet staiga a Deewa behrneem to schauru zelku tahs Deewa-bihjashanas un Deewa-patishchanas, tas tew noweddihs muhschigâ lhgsmibâ.)

II. Samneribs puffoja prett Deewu, un winna Farras spehku engelis apkahwe, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas prett Deewu leclahs un to apšmeij, paleef faunâ,

(Kas

(Kas irr zilwefi prett Deewu wairak, fâ semmes-gabbali, pihschli un pelni, un fâ pelus, fo wehšch isputtina? Tapehž semmojees allaschia preefsch tawa Deewa, tad tu winna azzis buhš leels un schehlastibu atraddisi.)

III. Iskijas peeluhdse Deewu us sawu mirschanas gultu, un palikke wehl peežpadesmits gaddus pee fawas dših wibas, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewa rohâ stahw muhsu dšihwiba un nahwe.

(Tapehž neweffels buhdams zerre us Deewu, kas irr tas wišflabbakais ahrste un dšeedinatais. Dšihws buhdams, dšihwo to masu laizinu Deewam par gohdu, un mirstohst padohd tawu dwehšeli Deewa rohâ, tad tu dšihws un mirdamš Deewam peederresi, no ka tewiš muhschigi ne schfirs, un kas tew ar muhschigu preeku peepildihš.)

IV. Jedekijas pahrkahpe sawu swehreschamu, bet winna behrni tappe preefsch winna azzim nofauti, un pato ar isdurtahm azzim un ar schkehdehm faslegts us Babeli zeetumâ aiswests, fo no tam mahzees?

Atbildi: Sawu swehreschamu pee Deewa swehta wahrda ne buhs pahrkahpt.

(Jo tas irr Deewa swehta wahrda faimoschana, kad kas jeb fo apšwehre, kas nepateši irr, jeb pee Deewa swehta wahrda fo apšohlahs un to pehž pahrkahpi. No tahdas apgrehzišas un negantibas lai Deewš ikweenu pasarga.)

V. Kad Zuhdu walstiba Israëla walstibas ispostischamu, un kad Jerusaleme Samarijas isphstischamu buhtu wehrâ nehmuši, tad ta pohstischana Zuhdu semmê un pahr Jerusalemi ne buhtu nahkuffi, fo no tam mahzees?

Atbildi: Labbi tam, kas gudrs tohp zaur zittu lauschu šahdi.

Jo kas zittu nelaimi pee firds ne nemm un tapatt dar-ta, tas tanni paschâ nelaimê eekriht. Tapehž kad tu redš, ta zits zaur sawu trakkumu few pascham nelaimi padarra, tad fargees, gudrs buhdams, par tahdu trakkumu, tad tu no tahs nelaimes buhš swabbads.

Swehtas dohmas.

Raud, ak raud Jerusaleme!

Kur taws preeks un spehšs un gohds?

Greh-

Grehku deht tew sweschâ semmê.
 Nopelnum's tohp ruhkti dohts.
 To buhs wiffeem wehrâ likt,
 Deewam klaufiht ne apnikt.

Tas zettort-desmits un peektais stahst no ta wezza Tobija.

Tob. Graham. no I libds 6 Nod.

I. Ninives pilstata bija stary teem no Salma-nassara aiswesteem Israëlitereem gohdigs un deewabihjigs wezz wihrs, Tobijas wahrda. 2. Winna weenigais dehts bija arridsan Tobijas wahrda, 3. un no masahm deenahm eeksch ihstas Deewabihjaschanas audsinahts. 4. Schim wezzam Deews winna Deewabihjaschanas deht to schehlastibu parahdija, ka to no zeetuma islaide, ka tas wissur warreja drohschi eet. 5. Bet tam gabbijahs, zaur kahdu nelaini no nejauschi neredsigam palikt. 6. Schim nelainê to winna draugi isfnehje, fazzidami: fur irr tawa zerriba us Deewu, ka labbad tu tik dauds teem nabbageem effi dewis? 7. Winna gassascha tam arridsan winna nelaini isdeenas pahrmette.

Zautaschanas.

1. Kas bija libds ar teem jitteem Israëlitereem Ninives pilstata aiswests?
2. Ka bija winna dehtam wahrds?
3. Ka bija tas audsinahts?
4. Kahdu schehlastibu Deews Tobijam sweschâ semmê parahdija?
5. Kahda nelainê tam wezzam Tobijam notikke?
6. Ka winna winna draugi schim nelainê isfnehje?
7. Ko winna gassascha pee tahdas apsmeeschanas fazzija?

8. Tad

8. Tad wehlejahs tas wezzais Tobijas labbat mirt, ne ka dsihwoht, un peeluhdse Deewu ar assarahm par swehtu nomirschanu. 9. Bet Weederu semmê dsihwoja tai pilstata Rages zits zeetuma aiswests Israëliteris, Maguels wahrda, 10. tam bija weena weeniga meita ar wahrdu Sara. 11. Tai bija septini wihi, weens pehz ohtru bijuschi: 12. bet weens kanns gars bija ikweenu pirna nakft nomahzis. 13. To pahrmette winnai weena kalpone, fazzidama: tu effi tawus wihrus nokahwusi. 14. Sara to dsirdejusi, tappe lohti nofkunnuusi, un eegahje sawâ lambarl un ne ehde un ne dschre, bet randadama Deewu peeluhdse, ka tas scho kannu no winnas atnemtu. 15. Schi luhgschana notikke tanni paschâ stunda, kad tas wezzais Tobijas Ninives pilstata Deewu par swehtu mirschanu peeluhdse. 16. Un tanni paschâ stunda Deews abbeju luhgschanas paklausija, jebchu leels zelsch un leela starpa stary abbejem bija. 17. Un Deews suhtija sawu engeli abbus no behdahm isglahbt. 18. Tas ka notikke: 19. Tas wezzais Tobijas bija pee septin tuhstoschus dahlderus isleenejis.

8. Ko tas wezzais Tobijas tahda nelainê darrija?
9. Kas bija stary teem Israëlitereem Weederu semmê aiswests?
10. Ka bija winna meitai wahrds?
11. Zif wihi tai bijuschi?
12. Kas bija ar teem notizzis?
13. Kas to tai Sarai pahrmette?
14. Ko Sara darrija, to dsirdejusi?
15. Kurrâ stunda schi luhgschana notikke?
16. Kad Deews abbeju luhgschanas paklausija?
17. Ko Deews suhtija, to no behdahm isglahbt?
18. Ka tas notikke?
19. Zif nandas bija tas wezzais Tobijas us atbohshanu isdewis?

20. Winna

20. Winna parradneeks bija kahds wihrs tai pilskata Rages, Gabels wahrda. 21. Pee schi tas wezzais Tobijas sawu weenigu dehlu aiskustija, ka tas to parradu eenemtu. 22. Schis jaunais Tobijas mekleja labbu zelta beedri. 23. Winsch fatikke arridsan drihs jaunekli, kas bija gattaws, tam lihds eet, gribbedams us to paschu zeltu dohtees. 24. Un tas bija weens no Deewa fustihts engelis. 25. Bet tas jaunais Tobijas to ne sinnaja. 26. jo tas engels bija zilweka gihmi nahzis. 27. Tas jaunais Tobijas usrunnaja to jaunekli, to waizadams: arrig winsch ne sinnus to zeltu us to pilskatu Rages? 28. Tas engels atbildeja: es esmu tur til dauds reises bijis, un tas nammeeks, kur es mehdsu kohrteli buht, irr Gabels wahrda. 29. Tas patikke lohri tam jaunam Tobijam, jo tas pars Gabels bija tas parradneeks. 30. Tapehz tas jaunais Tobijas to tuhliht, sawam Tehwam stahstija, 31. un nehre to jaunekli lihds sawa namma. 32. Kad tas engels (nepasihstams) tanni namma nahze, tad winsch to wezzu Tobiju ar scheem wahrdeem

20. Kas bija winna parradneeks?
 21. Ko tas wezzais Tobijas aiskustija, to parradu eenemt?
 22. Ko tas jaunais Tobijas mekleja?
 23. Kahdu zelta-beedri winsch fatikke?
 24. Kas schis jauneklis bija?
 25. Woi to tas jaunais Tobijas sinnaja?
 26. Kapehz ne?
 27. Ko tas jaunais Tobijas no ta waizaja?
 28. Ko tas engels atbildeja?
 29. Ra tas tam jaunam Tobijam patikke?
 30. Kam to tas jaunais Tobijas stahstija?
 31. Kurp winsch paprecksch to engeli wedde?
 32. Ko tas engels us to wezzu Tobiju fazzija?

fweizimaja: lai Deews tew preeku dohd! 33. Tas wezzais atbildeja: ka buhs man preeks buht, tumfiba fehshoht un to debbes gaismu ne redsoht? 34. Tas engels atbildeja: zeetes tikkai, Deews tew drihs palihdsehs. 5. Kad nu jaw wiff bij fataishts us zeltu, tad dewe tas wezzais sawam dehlam scho fwehtischanu lihds us zeltu: laid Deews lihds irr ar jums us zeltu, un winna engels lai juhs parwadda. 36. To tas wezzais Tobijas arridsan ne sinnaja, ka tas jauneklis un winna zelta beedris Deewa engels bija. 37. Tad dewehs tee abbi tas jaunais Tobijas un tas engels us zeltu.

33. Ko tas wezzais Tobijas atbildeja?
 34. Ra tas engels to wezzu Tobiju eedrohschimaja?
 35. Kahdu fwehtischanu tas wezzais sawam dehlam lihds us zeltu dewe?
 36. Woi tas wezzais Tobijas arridsan ne sinnaja, ka tas weens engels bija?
 37. Kas zelta dewehs?

Mahzibas.

- I. Tas wezzais Tobijas bija sawu weenigu dehlu eeksch Deewabihjaschanas audsinajis, Fo no tam mahzees?
 Utbildi: Tehwam un mahtei buhs sawus behrnus audsinahht eeksch Deewabihjaschanas un wiffadas patilshanas.
 Kapehz ja tew Deews behrnus dewis, tad mahzi tohs paprecksch un par wiffahm leetahm Deewu atsiht, tad tew arridsan buhs tilkuschi behrni, pee kurreem tu gohd un preeku fahsihwofi.
- II. Tas neredsigis un behdigs Tobijas peeluhdse Deewu par fwehtu mirschanu, un Deews tam atdewe azzu spohschumu, Fo no tam mahzees?
 Utbildi: Ka Deews firdigas luhgschanas allasch paklausa, bet tomehr ne allaschin to dohd, fo luhdsahs.

(So Deems pehz sawas gudribas un mihlestibas dasch-fahrt eeksch laizigahm leetahm zittu ko, un dauds reises ko labbaku dohd, ne ka mehs luhdsam. Tapehz ne mittejees eeksch sirdigahm luhgschanahm, jo tahs ne buhs walti jeb wehia.)

III. Kad Saru par nepateesi apkauneja, tad ta to Deewam suhdseja, ko na tam mahzees?

Atbildi: Kas mums pahri darrihts, to mums buhs Deewam pawehleht.

(So Deems to gan teefahs. Tapehz ne atreeb launu ar launu, jeb lammaschanu ar lammaschanu, tad tew buhs meers, jo no wahrdeem wahrbi rohdahs, un pehz leelas kildas zekahs.)

IV. Tas wezzais Tobijas wehleja sawam dehlam wissu labbu us zektu, ko no tam mahzees?

Atbildi: Wezzakeem buhs sawus behrnus swehtist, un ne lahdeht.

(Ja behrns ko nepareisi darrihts, tad to pahrmahzi, bet fargees no lahsteem. Jo kur lahsti irr, tur ne warr swehtiba pee behrnu-audsinaschanas buht. Kad behrns ko labbu usnemahs, tad swehti to, tas irr, wehle winnam tur kahrt wissu laimi nn Deewa paligu.)

V. Tas wezzais Tobijas fazzija: ka buhs man preeks, tumfiba fehshoht un to debbes gaismu ne redsoht, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka weffeliba leela Deewa dahwana.

(Tapehz pateiz Deewam, kas tew weffelas azzis, aufis, fahjas, rohkas un wissus prahtus dewis, un wehl libds schim uskur. Jo kad tew weens no taweem lohzeekem truhktu, tad tu gan buhtu nelaimigs.)

Swehtas dohmas.

Engeli pee swehteem rohdahs,

To tu reds' pee Tobiju.

Bet kas few' us grehkeem dohdahs,

To wels ne lirs atstahstu.

Es gribb' Deewa zekods eet,

Tad buhs wisseem welleem strect.

Tas

Tas zettort-padesmits un festais stahsts no ta jauna Tobija.

Tob. Gram. no 6 Mod. lihds gallam.

I. Kad tas jaunais Tobijas sawu zektu ar to engeli gan drihs bija pahrstagajis, tad tas engels us to jaunu Tobiju fazzija: pilskata nahkufchi, nemfim kohrteli pee Raguela, tam irr weena weeniga meita Sara wahrda: tew irr wissa winna manta nolikta un tu to meitu apnemsi. 2. Tas jaunais Tobijas atbildeja: es esmu dsirdejs, ka ta Sara jaw septinas reises bruchte bijusi, un ka tas laulibas eenaidneeks, tas wels, wissus winnas wihrus pirmā nakti nomahzis. 3. Bet tas engels atbildeja, ka tam wellam tikkai pahr teem spehts irr, kas Deewu ne bihtahs, un tikkai neschkihstas kahribas labbad, ka lohpi, fewas apnemmm. 4. Tad tas engels tam jaunam Tobijam to padohmu dewe, to wellu aisdsiht ar Deewa peeluhgschanahm, un ar tahm tahs trihs pirmejas deenas nobeigt, tad tam wellam ne buhs spehts pahr winnu. 5. Kad nu Tobijas Rages pilskata bij nahzis, tad winsch sawu kohrteli nehine pee Raguela, sawa radda. 6. Tur to mihlgi usnehme. 7. Kad nu Raguels bija iswaijazis,

Tautaschanas.

1. Ko fazzija tas engels us to jaunu Tobiju, kad tee gan drihs sawu zektu bij pahrstagajufchi?

2. Ko tas jaunais Tobijas atbildeja?

3. Ko tad tas engels atbildeja?

4. Kahdu padohmu tas engels tam jaunam Tobijam dewe?

5. Kur tas jaunais Tobijas sawu kohrteli Rages pilskata nehme?

6. Ka winnu tur nsnehme?

7. Ko Raguels no saweem weefim waizaja?

no kurreenes tee effofchi, un ka tam wezzam Tobijam flahjabs, 8. tad tas engels fazzija: schis jauneklis irr ta wezza Tobija dehlš. 9. Tad apkampe Raguels to jaunu Tobiju un fazzija: mans mihtais dehlš effi svehtihš, jo tu effi deewabihjiga wihra dehlš! 10. Un Raguela gaspascha un winna meita Sara raudaja no preeka. 11. Pehz to tas jaunais Tobijas pehz tahš Saras prezzeja. 12. Winnaš tehws par to istrubzinajabs, dohmadams, ka tam arribsan ta klahsees, ka teem zitteem septineem bruhtganeem. 13. Bet tas engels us to fazzija: ne bihstees, tawa meita winnam no Deewa nolikta, jo winsch Deewu bihstabs, tapehz tawa meita zittam ne bij wehleta. 14. Tas tehws to dsirdejis, fanehme fawas meitas rohku un lifte to ta jauna Tobija rohla, 15. fazzidams: tas Deews Ahbraama, Zhsaaka un Jehkaba lai ar jums irr un jums kohpa palihds, un lai winsch dohd faru svehtibu pilnigi pahr jums. 16. Un kad Tobijas to pirmu nakti bruhtes kambart nahze, tad tee jauni salaulati Deewu zekhs pecluhdse, ka tas teem fawa laulibas dsihwofchanā schehligi gribbetu flahst flahweht. Un to darrija tee trihs deenas. 17. Jo Tobijas fazzija: mehš effam svehtu kauschu behrni, mums ne klahjabs faru dsihwofchanu eesahkt ka teem paganeem, kas Deewu

8. Ko tas engels fazzija?
9. Ko tad Raguels us Tobiju fazzija?
10. Ko Raguela gaspascha un winna meita fazzija?
11. Pehz ka tas jaunais Tobijas prezzeja?
12. Kapehz Raguels par to istrubzinajabs?
13. Ka tas engels Raguelu eedrohschinaja?
14. Ko tad Raguels darrija?
15. Ko Raguels tur flahst fazzija?
16. Ko Tobijas to pirmu nakti bruhtes kambart darrija?
17. Ko Tobijas us faru bruhti fazzija?

ne asihst. 18. Un tee palikke isglahbti no wella un palikke dsihwi un wesseli. 19. Par to pateize tas tehwozis Raguels un winna gaspascha Deewam no wiffas firds. 20. Ap to brihbi nogahje tas engels pee Gabela, 21. un eenehme Tobija parradu un atnesse to tam jaunam Tobijam. 22. Un Gabels nahze lihds us kahsahm un palihdseja Deewu teikt un flaweht. 23. Pehz kahsahm dewe Raguels farwai meitai to puffi no wiffas fawas mantas, 24. kas bija kalpi, kalpones, lohpi un dauds naudas. 25. Kad nu tas jaunais Tobijas ar farwu jaunu gaspaschu atpakkat us zektu dewehš, tad Raguels tohs svehtija, 26. un dewe farwai meitai tschetras jaukas mahzibas, 27. prohti: fawa wihra wezjakus ka farwus paschus zeenihst un gohdaht, 28. farwu wihru firdigi mihleht, 29. farwu faimi prahtigi walidht, 30. un ferwi paschu gohdigi turretees. 31. Kad nu tas jaunais Tobijas mahjās bij nahzis, tad apkampehs tee weens ohtru un wiffi raudaja no preeka. 32. Kad tee kahdu brihdinu bij kohpa bijusch, tad dscedinaja tas jaunais Tobijas fawa wezza tehwa azzis, 33. ta, ka tas

18. Woi tas jaunais Tobijas palikke dsihws?
19. Kas par to Deewam pateize?
20. Kurp tas engels to brihbi aisgahje?
21. Kapehz tas engels aisgahje?
22. Kas lihds ar to engeli us kahsahm nahze?
23. Ko Raguels farwai meitai pehz kahsahm dewe?
24. Kahda bija ta manta?
25. Ko Raguels darrija, kad winna swohts Tobijas ar farwu jaunu gaspaschu atpakkat us zektu dewehš?
26. Zif mahzibas Raguels farwai meitai dewe?
27. Kurra bij ta pirma mahziba?
28. Kurra ta ohtra?
29. Kurra ta trescha?
30. Kurra bija ta zettorta mahziba?
31. Ka to jaunu Tobiju mahjās fanehme?
32. Kas ta wezza Tobija azzis dscedinaja?
33. Ka winsch tahš dscedinaja?

engels tam to bij mahzijs 34. un tahs baltas puhtites nolohbijahs no winna azzim un tas wezzais tappe atfal redsigs. 35. Par scho Deewa schehlafstibu wiffi Deewam pateize, kas ween to dsirdeja. 36. Tad fanahze wiffi Tobija raddi un preezajahs libds ar winnu par to. 37. Un tee palikke septinas deenas kohpa, preezadamees. 38. Wissupehz dewehs tas engels pasihstees. 39. Tad kritte wiffi pee semnes us sawu waigu. 40. Tas engels atbildeja: ne bihfetees un pecluhdfeet Deewu, kas manni fuhtijis. 41. Un tas engels pasidde preeksch winnu azzim. 42. Un tee palikke trihs stundas us sawu waigu Deewam pateidami, un winnu brhnumus isteidami. 43. Un pehz scho laiku redseja Tobijas behrnus un behrnu behrnus, 44. un winna dsimumus palikke eeksch swehtas un Deewabihjigas dshwofchanas, 45. bija peemihlgs pee Deewa debbesis, un pee teem laudim, fur tee dshwoja.

34. Ra tas wezzais redsigs tappe?
35. Kas Deewam par scho schehlafstibu pateize?
36. Kas to brhdi Tobija namma fanahze?
37. Zil ilgi tee kohpa palikke?
38. Woi tad tas engels ne dewehs pasihstees?
39. Ko tee lautini darrija, to dsirdejami?
40. Ko tas engels atbildeja?
41. Kur tas engels palikke?
42. Ko tad tee lautini darrija?
43. Kohdu laimi Tobijas sadshwoja?
44. Kohds bija winna dsimumus?
45. Ra Tobija pehznahkameem klahjehs?

Mahzibas.

I. Kaguels fazzija us to jaunm Tobiju: effi swehtihis, mans dehs, tu effi Deewabihjiga wihra dehs, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewabihjaschana behrneem, atneff swehtibu.

Tapehz ja tu gribbi, fa neweem tew, bet aridsun tawcem behrneem buhtu swehtiba, tad effi no firds Deewabihjiga.

(30

fo teem, kas Deewu mihl un winna hauslus turr, Deews labbu darra libds tuhstfoscheem augumeem.)

II. Tas engels fazzija, Sara effoti tam Deewabihjigam Tobijam nolikta bijusi, fo no tam mahzees?

Atbildi: Saprezeschanas tohp debbesis noliktas.

(Tapehz ja kas gribb lauliba dohtees, tas lai no Deewa eeksch swehtahm luhgschanahm padohnu melle, tad tam sawa saprezeschana laimigi isdohsees.)

III. Tas jaunais Tobijas un Sahra eefahze sawu laulibu ar Deewa pecluhgschanahm, fo no tam mahzees?

Atbildi: Jauneem laulateem lautineem buhs sawu laulibu ar Deewu eefahlt.

(Uk! kad wiffi laulati draugi to darritu, tad buhtu eeksch dauhs sehtahm wairaf Deewa swehtibas, laimigas isdohschanas un preezigas dshwofchanas.)

IV. Tas wels bija Sarai septinus wihrus weenu pehz ohtru pirmâ nakti nomahzis, bet Tobijas palikke zaur Deewa luhgschanahm dshwos, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tas wels irr laulibas enaidneeks, tam buhs ar Deewa luhgschanahm prettim stahweht.

(Tapehz laulateem draugeem peenahkabs saderrigeem buht, un Deewu sawa dshwofchana kohpa peelugt, tad Deews wellam spehku ne laus, fa tas teem ne warrehs faitcht.)

V. Kad tas jaunais Tobijas no sawa zetta atpaffat bij nahzis, fanahze wiffi raddi un draugi, un pateize Deewam un preezajahs kohpa, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ir raddeem gann warr kohpa ehst un dsert, bet Deewa tur ne buhs aemirft.

(Tapehz weefbas buhdams ehb un dserr, un pateiz Deewam: bet fargees no rishchanas un plihteschanas, kas lohpeem klahjehs, un ne zilweeem.

Swehtas dohmas.

Tobijam, kas Deewu bihstahs,
Deews leef seew' un mantu klucht.

Manta gann warr klast pee ihstas

Deewabihjaschanas buht.

Bihstees to wiff-augstaku,

Wunsch irr tew dohs dakkinu.

Tas zettort-desmits un septitais Stahsts no Danijela un wianna trim beedreem.

Dan. I. 2 un 3 Nod.

1. **R**ad tee Kaldeeri Jerusalemi isphostija, un tohs Juhdus no Juhdu semmes us Babilonu aiswedde, tad stary teem arridsan Danijelu ar saweem trim beedreem aiswedde, 2. un Deewa gudriba bija eeksch teem. 3. Un tas gaddijahs, ka tam Kehninam Nebukadneezaram sayns bija, no ka winsch lohti istrubzinajahs, 4. un kad winsch usmohdahs, tad winsch to sayni aismirse. 5. Tad likte tas Kehninsch wiffus siblneekus un gudrus zaur wiffu sawu Kehnina walsti fa-ainacht, 6. un szazzija us teem: es esmu sayni redsejis un to atkal peemirsis, bet jums buhs man to szazijt; 7. ja ne, tad es juhs wiffus gabbalu gabbalos likschu sakappacht. 8. To tas praweets Danijels dsirdejis, nogahje sawa namma un peeluhdse ar saweem trim beedreem Deewu itt gauschi. 9. Tad Deews Danijelam nakti ta Kehnina sayni parahdija. 10. Tad nogahje Danijels pee ta Kehnina un stahstija wiinnam to sayni

Sautaschanas.

1. Ko stary teem zitteem Juhdeem us Babilonu aiswedde?
2. Kahda gudriba bija eeksch teem?
3. Kas tam Kehninam Nebukadneezaram gaddijahs?
4. Woi tas Kehninsch sawu sayni ne szazzija?
5. Ko tas Kehninsch likte sanacht?
6. Ko winsch us teem szazzija?
7. Ka winsch tohs draudeja?
8. Ko Danijels darrija, to dsirdejis?
9. Ko Deews Danijelam parahdija?
10. Ko tad Danijels darrija?

ar

ar scheem wahrdeem: 11. tu Kehninsch effi sayni redsejis leelu bildi, 12. wiinnas galwa bija no selta, 13. kruhts un rohkas no sudraba, 14. wehders un gurni no warra, 15. kahjas puiff no dselses un puiff no mahla. 16. Scho tu redseji, teekams afmins no debbesim to bildi satreeze un isputtinaja. 17. Bet tas afmins tappe par leelu kalnu. 18. Un Danijels isstahstija arridsan to sayni ar scheem wahrdeem: 19. tu Kehninsch effi ta selta galwa, jo tawa walstiba irr wiffleelaka wirs semmes. 20. Pehz tewim zitta walstiba zelsees masaka, ka tawa, jo sudrabs tit dauds ne geld, ka selts. 21. Ta trescha walstiba waldbihs paher wiffahm semmehm. 22. Un ta zettorta buhs zeetaka ka dselse, bet tomehr dallita. 23. Wiffupehz uszels Deews weenu walstibu, kas muhschigi pastahwehs. 24. Tad mettehs tas Kehninsch us sawu waigu un szazzija us to praweetu Danijelu: tas irr teescham teesa, ka juhfu Deews irr weens Deews paher wiffseem Deeweem un weens Kungs to Kungu, kas noslehpuumus parahda. 25. Pehz to

11. Ko tas Kehninsch bij sayni redsejis?
12. No ka bija ta galwa?
13. No ka bija kruhts un rohkas?
14. No ka bija wehders un gurni?
15. No ka bija tahs kahjas?
16. Kas sayni ar scho bildi notikke?
17. Kas tappe sayni no ta afmina?
18. Kas scho sayni isstahstija?
19. Ka Danijels to selta galwu isstahstija?
20. Ka winsch tahs sudraba kruhts un rohkas isstahstija?
21. Ka winsch to warra wehderu un tohs gurnes isstahstija?
22. Ka winsch tahs kahjas no dselses un mahla isstahstija?
23. Ka winsch to afmini no debbesim isstahstija, kas to bildi satreeze un par kalnu paherwehrtehs?
24. Ko tad tas Kehninsch szazzija?
25. Ko pehz to tas Kehninsch Nebukadneezars likte taischt?

likke tas Kehninsch Nebukadneezer's no lepnibas pah-
nemts bildi no selta tairiht, 20. feschdesmits ohlekt's
garrumâ un feschas ohlekt's plattumâ 27. un uszehle to
fahdâ eeleijâ, Babel's walstâ. 28. Un winsch likke fa-
pulzmaht wiffus laudis no wiffahm tautahm, to bildi
eeswehtih un peeluhgt un preeksch to zeltôs mestees.
29. Zur klacht winsch arridsan likke leclu zepli ustai-
sicht un to degguschu iskurreht, lai tohs tur eemett,
kas ne gribbetu preeksch tabs bildes zeltôs kritt.
30. Kad tee nu wiffi bij sanahfuschu un to basunes skan-
nu un zittas spehles dsirdeja, tad wiffi laudis un wiffas
tautas zeltôs nomettehs un peeluhdse to bildi. 31. Bet
Danijela trihs beedri to ne darrija, 32. ne gribbedami
zaur elkadeewibu no ta ihsta Deewa atfahptees.
33. Tad likke tas Kehninsch tohs sewis preekschâ aizi-
naht un fazzija tohs besdeewigus wahrdu: kuresch ir
tas Deews, kas juhs no mannahm rohahm ispestih?
34. Tee atbildeja: muhsu Deews muhs gan warr
ispestiht, bet jebshu tas to ne gribbetu, tatschu tew
buh's sinnah, fa mehs tarwu bildi ne peeluhgfin, ned's
preeksch to klannifimees. 35. Tad tappe tas Keh-
ninsch dusnigs un likke tohs faistih un deggofschâ
zepli eemest. 36. Bet Deews, kam tee trihs ustiz-
zeja, suhrija farwu engeli, tohs no tahm ugguns-

26. Zif leela bija fa bilde?
27. Kur tas Kehninsch to likke ustaisiht?
28. Ko tas Kehninsch wiffahm tautahm pawehleja?
29. Kapeh'z tas Kehninsch arridsan leclu deggofschu zepli
likke ustaisiht?
30. Ko tee laudis sanahfuschu darrija?
31. Kas ne gribbeja to bildi peeluhgt?
32. Kapeh'z tee to ne gribbeja darrih?
33. Bet fo tas Kehninsch us teem fazzija?
34. Ko tee tam Kehninam atbildeja?
35. Ko tas Kehninsch pawehleja, ar teem trim darrih?
36. Ka teem trim eelsch ugguns-leesmahm klahjeh?

leef-

leesmahm paglahbt, 37. tâ, fa tee ugguns wid-
dâ lihbs ar to engeli staigaja, Deewu flawedami.
38. Las Kehninsch to eeraudsijs, 39. istruhzina-
jahs lohti un peegahje pee ta zepa durwim, un
fauze us teem zepi: juhs kalpi ta wiffangstaka Dee-
wa iseeta un nahzeet schurp. 40. Un kad tee bij
isgahjuschu no ugguns widdus, tad apraudsija wiffi
laudis schohs trihs wihrus, 41. un bribnijahs, fa tas
ugguns winnus ne bij aiskahris, tâ, fa arridsan ne
fahdu degguma smarschu pee teem ne faohde. 42. Un
tas Kehninsch Nebukadneezer's flaweja to augstu Dee-
wu, un pawehleja, fa neweenam no wiffceem laudim
buh's to Zuhdu Deewu sainoh, bet to gohdâ tur-
reht; 43. jo tas effoh'ts tas wiffangstakais Deews,
kas warrohts palihdseht un ispestiht.

37. Ko tee ugguns-zepi darrija?
38. Kas to eeraudsija?
39. Ko tad tas Kehninsch fazzija?
40. Kas tohs apraudsija, kad tee no ta zepa bij isgahju-
schu?
41. Var fo wiffi laudis bribnijahs?
42. Ko tad tas Kehninsch Nebukadneezer's darrija?
43. Kapeh'z tas pawehleja, to Zuhdu Deewu gohdah?

Mahzibas.

I. Deews parahdija Danijelam ta Kehnina sapni, Fo tas
bij peemirsis, un fo neweens gud's un sikhneek's ne
warreja usminneht, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deews ween wiffus noslehpmun's sinn.

(Kapeh'z ne dohma, zaur wella paligu apshlyptas leetas
isklausinaht; zittadi tu peh'z=gallâ peewilsee's, un tewis ja
ne laizigâ, tad towehr muhschigâ nelainê eeweddihs. Obtrâ
fahrtâ: fargees no apshlyp'teem grehkeem un no launahm
dohmahm; jo Deews wiffus noslehpmun's no tablene's redi
un sinn, un tohs sawâ laikâ weddihs gaismâ un preeksch
teefas.)

II. Deews parahdija Nebukadneezer'am sapni Fahdas
waldischanas lihbs pasaul'es gallam buhs, un tas arri-
dsan

dsan lihds schai baltai deenai tã notizzis, un wehl no: teeß, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka tee swehti rãßti jeb ta swehta bißbele pateest Deewa wahrds.

(fo kad ta ne buhtu Deewa wahrds, fã tas wiff tã warretu notift, fa tas wairak, fã preeßsch diwi tuhßtoscheem gabdeem papreeßsch fluddinãhts? Tapeßz tizzi Deewa swehtam wahrdam, un mahzees to labraht, tad tas tew bußß fã flaidra swezze, fãß tew to debbes zeltu parahdißß, un tew lihds mußschigai dßihwoßchanai spihdeßß.)

III. Tee trihs wißri gribbeja labbak mirt, ne fã prett Deewa baußli zaur elkãdeewibu apgreßkotees, fo no tam mahzees?

Atbildi: Labbak bußß wiffu zeest, ne fã prett Deewu apgreßkotees.

(fo Deewu bußß pah wiffahm leefahm fã to wiffangz staku Ringu bißtees, fãß toßß, fãß winna swehtus baußlus pahfahp, warr mußschigi ar meeßu un dweßfeli samais taht. Tapeßz fargees no wiffas apgreßzibas, un ne pee-luhßß to swehtu jumpramu Mariu, nedß toßß swehtus engelus, nedß toßß zittus swehtus, nedß ißmahletas bildes, nedß arridßan preeßsch teem klãnees: jo tas gohds tahß peelhßßgßchanas un peeßaußßchanas Deewam meen peenahfãßß. Zeet labbak, ne fã tu tahdu elkãdeewibu buhtu darrijis.)

IV. Deewa engels pafargaja tohs trihs wißrus deggoßchã zepli, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tee swehti engeli tohs Deewabißjigus pafarga.

(Tapeßz staiga tillai Deewa zeltus, un darri, fãß tew peenahfãßß, tad Deewa engeli ir tew stahweßß kãht, un par wiffu launu un nelaimi pafargahßß.)

V. Nebukãdneezars peeßpeede wiffus lãndis pee elkãdeewibas, tohs ar ngguns-mohfahm beedinadams, bet Deews zaur brihnumaßhmi parahdija, fa tas no Nebukãdneezara ne bij pareiß darrihßß, fo no tam mahzees?

Atbildi: Pee tizzibas ne bußß neweeni ar warru speest.

(fo Deewam tahda kalpoßchana, fãß ne nofeek ar labbu prahtu, ne patihß. Rã tad tas Deewam warretu patihß, fãd

kãd laubis pee nekãßnas tizzibas speeßch? Mums irr Deewa flaidrais wahrds; fãß tam ne gribb klãußiht, un tam außiß tillai pee sweßchas un jaunas mahzibas nees, tas lai eestreen fawã pãßßchãna.

Swehtas dohmaß.

Luhß, trihs wißri ugguns-mohfas

Sawã preeßschã redß, (af Deews!)

Tomehr ne preeßsch elka lohßahß,

Deewu wairak bißdamees.

Kãd tas mums tã notiftu,

Dafch no Deewa atfãhtu.

Tas zettort-desmits un astotais stahst fã Danijels lauwahm preeßschã meßßß, un no Bela Babelé.

Dan. 6 Hod.

I. Tas Kehnißsch Darijus Babeles pilßfatã zeenija to prawectu Danijelu augßtãfi, ne fã wiffus leelkungus un wirßneekus, 2. un ußdohmaja, to par wiffu walßtibu eezelt, 3. tapeßz fa gudrs garß eelßsch ta bija. 4. Bet tee zitti leelkungi un wirßneeki eenihdeja Danijelu 5. tahß walßtibas deht 6. un meßleja eemeßlu prett winnu. 7. Bet tee ne warreja ne kahdu wainu jeb noßeegumu pee winna atrãß, jo

Zautafchanas.

1. fo tas Kehnißsch Darijus zeenija?
2. fo tas Kehnißsch ar Danijelu ußdohmaja darrihßß?
3. Rãpeßz tas Kehnißsch Danijelu till lohti zeenija?
4. Rãß Danijelu eenihdeja?
5. Rãpeßz tee to eenihdeja?
6. fo tee prett Danijelu meßleja?
7. Rãpeßz tee ne kahdu wainu pee Danijela ne warreja atrãß?

wißßch

winsch bija wiffas leetās ustizzigs un gohbigis. 8. Tapēz tee sawā starpā sarunnajuschees fazzija: mehš ne atrassim prett Danijelu ne kahdus eemestlus, kà tiffai par winna Deewa kalposchānu. 9. Tad nahze wiffi leelungi un wirsneeki pee ta Kehnina un tam eerunnaja, scho stipru bausli eezelt; 10. ja kas eeksch trihsdesmits deenahm ko labbu no jebkurra Deewa, bes ween no ta Kehnina luhgs, tam buhs lauwu bedrē eemestam buht. 11. Bet tas Deewa-bihjigs Danijels ne warreja scho bausli turreht, 12. un winsch mettehš par deenu trihs reises zellēs un peeluhdse Deewu debbesis, tã, kà winsch pa-preeksch zeenija darriht. 13. Tas Kehninsch Darrius to dsirdejis, noskumme Danijela deht, un me-fleja to isglabht. 14. Bet tee leelungi un wirs-neeki ne liffahš peerunnatees, 15. un Danijelu lauwu bedrē eemette. 16. Tad fazzija tas Kehninsch us to: tawš Deews, ko tu bes mitteschanas goh-bini, tas lai tewi atkal ispeffi. 17. Bet tas Keh-ninsch aischgahje sawā pilli noskummis un palifke zau-ru nakti ne ehdis un ne warreja arridsan gulleht. 18. No rihta ar paschu gaisnu gahje tas Kehninsch pee lauwu bedres, un noschehloja Danijelu, 19. un sauze to ar noskummuschu balfi: Danijel, tu dsihwa

8. Kà tee sawā starpā prett Danijelu sarunnajahš?
9. Kà Danijela xenaidneeki to Kehninu eerunnaja?
10. Kahdu bausli tas Kehninsch eezehle?
11. Woi Danijels scho bausli warreja turreht?
12. Ko tad Danijels darrija?
13. Ko tas Kehninsch fazzija, to dsirdejis?
14. Bet ko wiffi leelungi un wirsneeki fazzija?
15. Kas Danijelam notilke?
16. Ko tas Kehninsch us to fazzija?
17. Kà tas Kehninsch sawā pilli aischgahje?
18. Ko tas Kehninsch no rihta agri darrija?
19. Kà tas Kehninsch sauze, pee lauwu-bedres nahjis?

Deewa

Deewa kalps, woi tawš Deews tew warrejis no lauwu bedres ispeffih? 20. Danijels atbildeja: mans Deews, kam es esinu ustizzejis, irr sawu engeli fuhstijis, tas irr to lauwu rikfli aisturrejis, ka tee mami ne irr eewainojuschi. 21. Tad preezajahš tas Kehninsch tohti, un parwehleja Danijelu no bedres iswilt. 22. Bet tohs, kas Danijelu bij apfuh-dsejuschi, lifke tas Kehninsch winna weekā lauwu be-drē eemest. 23. Un tee wehl ne sneedse dibbinu, tad jaw tee lauwā tohs sagrahbe un fatreeze wiffus winnu kaulus un tohs aprihje. 24. Kad tas bij no-tizzis, eezehle tas Kehninsch Darrius weenu bausli zauw wiffahin sawahin walfstim, ka ikweens Danijela Deewu bihtohš un gohdatu. 25. Kad pehz schim tas Kehninsch Kirius walbija, 26. tad teem laudim Babelē bija elkadeews Bels wahrda. 27. Tam if-deenas uppureja diwipadesmits muzzas kweeschu-mil-tu, 28. tschetrdesmits awis, 29. un feschas muz-zinas ar wihnu. 30. Scho wiffu tee elkapreesteri fleppen nakti apchde, 31. un apmahneja to Kehni-nu, itt kà tas elkadeews ifdeenas tif dauds buhtu ap-ehdis. 32. Bet Danijels fazzija us to Kehninu: tas

20. Ko Danijels lauwu-bedrē atbildeja?
21. Ko tad tas Kehninsch fazzija?
22. Kas Danijela eenaidneekem notilke?
23. Kà tee lauwā tohs saehme?
24. Kahdu bausli to brihdi tas Kehninsch Darrius eezehle?
25. Kas pehz Dariju walbija?
26. Kahds elkadeews bija to brihdi teem Babilonereem?
27. Zif muzzas kweesch-miltu tam elkam ifdeenas uppureja?
28. Zif awis?
29. Zif muzzinas wihna?
30. Kas schahš dahwanas apchde?
31. Kà tee elka preesteri to Kehninu apmahneja?
32. Ko Danijels fazzija?

irr

irr tiffai wiltiba, jo muhscham bilde no warra taitita ne ehd. 33. Un tas Kehninsch apfachtehs un ne gribbeja to tizzeht, fo Danijels fazzija. 34. Un tas Kehninsch zehle pat's to barribu preekschâ 35. bet Danijels likke wiffâubasnizâ apfabrt pelmus laifibt preeksch ta Kehnina azzim 36. un aislehdse tahs durwis un tahs aisseegeleja ar ta Kehnina gredseuu. 37. Kad tas Kehninsch atkal no rihta basnizâ nahze, tad winsch to seegeli atradde wesselu un to barribu apeshstu. 38. Tad isfauze tas Kehninsch: Wels, tu effi leet's im pee tewis ne irr nekahdas wiltibas. 39. Bet Danijels parahdija tam Kehninam tahs pehdas no wihreem, seewahm' un behrneem, kas to nakti wiffu barribu bij aprihjuschi un isplihstejuschi. 40. Tad likke tas Kehninsch tohs elkapreesterus fanemt ar winnu seewahm un behrneem 41. un teem bij winnam jarahda tahs apflehtas durwis appaksch galda, pa kurrahm tee bij eegahjuschi un tahs dahwanas apchduschi. 42. Un tas Kehninsch likke tohs nokaut, 43. un Danijels isphstija to elku ar winna basnizu.

33. Woi tas Kehninsch Danijelam tizzeja?
 34. Ko tas Kehninsch darrija?
 35. Ko Danijels darrija?
 36. Râ Danijels tahs basnizas durwis aistaisija?
 37. Ko tas Kehninsch atradde, no rihta nahzis?
 38. Ko tas Kehninsch fazzija?
 39. Bet fo Danijels tam Kehninam parahdija?
 40. Ko tas Kehninsch darrija, tahs pehdas redsebam's?
 41. Ko teem bij jarahda?
 42. Râ teem wiltneekem klahjehs?
 43. Ko Danijels darrija ar to elku un winna basnizu?

Mahzibas.

I. Kad Danijels eenaidneeki eemeslus prett Danijelu mekleja, tad tee ne kahdu wainu pee ta ne atradde, jo winsch bija ustizzigs un gohdigs, fo no tam mahzees?

At:

Atbildi: Gohdiga buhschana pastahm.

(Tapehz darri tiffai pareisi un ne behdajees par neweenu, tad wiffi tawi eenaidneeki, un tee kas tewi-apruuna, kama paliks.)

II. Danijels bija lihds schim to ihstu Deewu debbesis trihs reises ikdeenas peelhdsis, un to winsch arris dsan darrija, kad tas tam bija aislegts, fo no tam mahzees?

Atbildi: Muns ne buhs ihstu tizibu un Deewakalposchannu pafauls preekschâ flehpt.

(So kas sawu tizibu un Deewakalposchannu preeksch zilweeem aisleeds, to Iesus arridsan winna deenâ preeksch sawa debbesu tehwa un preeksch wiffceem swehtceem engeleem aislegts. Tapehz effi allaschin gattaws, no tawas tizibas un Deewakalposchannas drohschi atbildeschannu doht.)

II. Danijela eenaidneekus pehz paschus lautvu bedrê ee: mette, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas zittam bedri rohft, pat's bedrê eekriht.

(Tapehz fargees, zittam nelaimi padarriht. Jo ar to mehru, ar fo tu mehrosi, tewim atkal mehrohs un pahpahrin atmaksahs.)

IV. Danijels parahdija to wiltibu pee ta elkadeewa, fo no tam mahzees?

Atbildi: Elkadeemi ne irr Deewi.

(So tiffai weens weenigs Deews irr, kas irr debbesis, tas radditais un wiffuwalditais, un zits Deews newaid. Tapehz nedf saule, nedf mehnes, nedf zitta raddita leeta warr Deews buht. Râ warretu tad bilde, zilweku rohku darbs, Deews buht? Jo bilde ne dshwo, nei reds, nei dsird, nei ta warr palihdscht. Tapehz tizzi eelsch to weenigu dshwu Deewu, un dohd tam ween wiffu gohdu, tas reds un dsird wiffas leetas, tas tew arridsan laizigi un muhschigi palihdschs.)

V. Tee Babiloneri gant buhtu warrejuschi zaur Danijela mahzibu to ihstu Deewu debbesis aifht, kad tee to buhtu gribbejuschi, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ra teem paganem ne buhs nekahdas isrunnas preeksch Deewa.

(So tas swehts Evangelium's no Iesus irr wiffai pafaulci fluddinachts. Bet teem besdeemigeem stary kristigeem laudin ne til isrunnas ne buhs tapehz, ka teem Deewa wahrdu papilt.

papillam mahza, un tee tomehr pehz ta ne grubb dshwoht. Jo tas kalps, kas sawa lunga un Deewa prahnu sinn, un tomehr pehz ta ne darra, tas jo gruhstaku soh-dibu zettih's ellé. Tapehz nemm to pee firb's, un Deewa prahnu sinnadama's, dseunees jo wairak un ar wissu spehku, pehz ta dshwoht.)

Swehtas Dohmas.

Danijels ne kahdu deenu
 Mismir'st, Deewu trihs reis' luhgt.
 Lã man deenizu neweenu
 Ne buhs luhg'shanai peetruhkt.
 Es arr rihtôs, wakkard's,
 Deewu peetluhgt pasteig'schohs.

Tas zettort = desmits un dewitais stahsts no Susanna's.

I. Bahbeles pil'sfatã dshwoja arridsan gohbig's un baggat's Zuhb's, Tojakins wahrda, 2. tam bija deewabihjiga un skaisa gasspasha, ar wahrdu Susanna. 3. Schi seewa gahje daschkahrt sawã dahrsã masgatees, 4. kad firts laiks bija, 5. pee kahda awota kas bija stary kohkeem. 6. Bet pee ta wihra mehdsé tee zitti Zuhdi sanahkt, tapehz ka winsch tas augstakais stary teem bija. 7. Pee winna nahze arridsan

Zautaschanas.

1. Kahds Zuhb's Babelé dshwoja?
2. Kahda gasspasha tani bija?
3. Kurp winna daschkahrt gahje?
4. Kad winna turp mehdsé eet?
5. Kahdã weetã winna mehdsé masgatees?
6. Kapehz tee zitti Zuhdi daschkahrt schinni namnã sanahze?
7. Kas ifdeenas tanni paschã namnã nahze?

ifdee-

ifdeenas divi teefneschi. 8. Tee abbi eemihleja to skaisu Susannu ar neschfihstu eekahroschannu. 9. Kad tee weens ohtram to warreja nomanniht, tad tee sabedrojahs abbi un paslehphehs dahrsã stary teem kohkeem. 10. Pehz to nahze Susanna dahrsã, gribbedama pehz sawa eeradduma masgatees, 11. ne sinnadama, ka kas dahrsã bij, 12. jo winna doh-maja, neweenu tur ne effam, kã sewi paschu ween. 13. Kad winna patt labban masgajahs, tad tee divi teefneschi stary teem kohkeem islihde, 14. un gribbeja ar winnas laulibas pahrkahpschanã dshwoht. 15. Bet schi ne gribbeja kahdu kannu un grehku darriht, 16. un sahze wissã galwã brehkt. 17. Bet tee divi teefneschi jo wairak brehze, redsedami, ka wissf kalpi un wissas meitas fatezzeja. 18. Ohtrã deenã Susannu preeksch teefas nenoseedfigi apfuhdseja 19. un tee divi teefneschi bewe nepateesu leezibu un swehreja 20. weens jaunekl's effoh't's dahrsã bijs un pee tahs gullej's. 21. Un jeb'schu ta nenoseedfiga Susanna ar skaidru firbi schehlojahs un to wiss-sinnadamu Deewu par leezineeku un atreebeju peefauze, 22. tad

8. Kahda gekkiba teem divi teefnescheem uégahje?
9. Ko tee sawã gekkibã darrija?
10. Kapehz Susanna to bridi dahrsã nahze?
11. Woi ta gohdiga seewa sinnaja, ka tee divi dahrsã bija?
12. Kã winna til drohschi warreja masgatees?
13. Kas winnai masgajoh't notikke?
14. Ko tee gribbeja?
15. Woi winnai bija mankas prahts?
16. Kã ta seewa tohs no sewim mekleja dabbuht nohst?
17. Kapehz tee teefneschi arridsan sahze brehkt?
18. Kas ohtrã deenã notikke?
19. Kahdu leezibu tee divi teefneschi bewe?
20. Kahdus mellus bija tee divi isdohmajuschi?
21. Ko ta nenoseedfiga Susanna par leezineeku nehme?
22. Ko pah'r winnu nospreede?

win-

winnai tomehr nahwi nospreede. 23. Bet Deews paklausija winnas lubgschanas, un usluhkoja winnas nenoseedsibu. 24. Jo kad winnu jaw pee nahwes wedde, tad Deews kahdam puischam, 25. kam wahrds bija Danijels, prahta eedewe, ka tas eefahze wiissu isklausinaht, kas ar to seewu notizzis. 26. Un winsch pahrrunnaja tohs laudis ka tee ne steigtohs til ahtri Susannu nomaitaht, 27. bet ka tee tohs leezineekus ikweenu sewischki pahrklausitu, neggi tee tohs pee melleem atrastu. 28. Tad greeseh's tee laudis atpakkal un pahrklausija tohs leezineekus ikweenu sewischki 29. un rangi, winnu leezibas ne bija weenadas, jo zits zittus mellus bij isdohmajis, 30. ne warredami wairs farunnatees, ka papreeksch, kad tee wehl kohpa bija. 31. Jo kad Danijels weenu waizaja, appaksch kahda kohka tas effohts abbus kohpa usgahjis, tad winsch atbildeja: appaksch egles kohka. 32. Un kad Danijels to ohtru waizaja, appaksch kahda kohka tas effohts tohs kohpa gullischus atraddis, tad schis atbildeja: appaksch leepas. 33. Un ta teem tohs mellus parahdija, un Susannas nenoseedsiba nahze gaisma.

23. Woi to Deews lahwe?
 24. Ka winnu no nahwes ispestija?
 25. Ka bija ta puischu wahrds?
 26. Ko tas teem laudim eeteize?
 27. Kahdu padohnu tas teem laudim deme?
 28. Ko tad tee laudis barrija?
 29. Ka nu tahs leezibas prett winnas saderreja?
 30. Kapehz tahs leezibas ta ne saderreja, ka papreeksch?
 31. Ko tas weens leezineeks sazija, fur winsch Susannu ar to jannekli effohts kohpa atraddis?
 32. Ko tas ohtrs leezineeks sazija, fur winsch tohs kohpa atraddis?
 33. Kas jaur to sinnam's tappe?

34. Tad

34. Tad eefahze tee laudis Deewu flaweht, kas ta nenoseedsigu affint bija faudsejis un to deewabihjigu Susannu isglahbis. 35. Bet tohs diwus nepateefigus leezineekus, kas paschi gribbejuschi pee tahs gulleht, tohs pehz tahs teefas, ko Deews haussiba pawehlejis, paschus nomaitaja.

34. Ko tad tee laudis sazija?

35. Kas tad teem diwi nepateefigeem leezineekem notikke?

Mahzibas.

I. Susanna bija kaista un deewabihjiga feewa, ko no tam mahzees?

Atbildi: Skaislums un deewabihjaschana janki saderr.

(Jo gohdiga un deewabihjiga dwehsele eeksch kaistahm meescham irr ka dahrgs almins eeksch selta grebsena. Bet ka dargs almins daudj wairaf geld, ne ka selts un sudrabs, ta arridsan gohdigs un deewabihjigs prahts irr wairaf, ka meefas jaukum's un baggatiba. Pehz scho dwehseles mantu dsennees, un turri turklast tawu meesu neappahnitu, tad tu buhfi gan jauks un mihligs pee Deewa un zilwekem.)

II. Kad tee diwi teefneschi to kaistu Susannu ar ne schlichstu eekahroschannu eemihleja, tad tee sabsedrejahs, ko no tam mahzees?

Atbildi: Tahds ar tahdu drihs kohpa rohdahs.

(Ta dschrejs dschreju, kawejs kaweju, saglis prettineh-meju, mauzineeks mauku, ta, ka suns kunnu drihs atrohd. Bet kam gehdigs prahts, tas ar tahdeem ne pihees. Laz pehz atraujees no tahdeem; jo launas farunnaschannas samaita labbus eeraddumus.)

III. To Susannas runnaja kas kaams un grehks irr, bet winnas nenoseedsiba tomehr pee gaismas nahze, ko no tam mahzees?

Atbildi: Nenoseedsiba tomehr uswarr.

(Kapehz fargees, ko launu darriht, un ne behda par melleem, un jehschu pulks wiltigu leezineeku ar simts melleem tew buht; prettin, tad tomehr tawa nenoseedsiba uswarrehs.)

IV. Danijels pahrrunnaja tohs laudis, teem ne bij til ahtri steigtees, un tee winnu klausija, un tas bija labbi, ko no tam mahzees?

Abildi: Abtrums dauds labbu ne pagarra.

Gittaba ir tšchalliba un mubriba, kas kuhtribai pretti, un zittahs ir abtrums, kad kas pahrschidsahs, kur ne-waid steidsama leeta. Kuhtrs sirgs ne nahf no weetas, ahtrs sirgs pahrschreemahs un drihs preekuhsf, tšchalls sirgs sawu zeklu palehnam pahreet. Tapehz effi tšchalls un palehns, tad tu wairak pahrschepshi, ne ta ar wissu abtribu.) V. Tohs diwus nepateefigus leezineekus paschus nomai: taja, ko no tam mahzees?

Abildi: Nepateefa leeziba us pascha leezineeka gawu friht.

Tapehz runna allaschin pateefibu, ar ko warri pastahweht, un sargees, no zitteem ko rumahf un apleezinaht, ko tu pats ne effi redsejis un dsirdejis, ko tu ihsti ne sinni un tiklai ta dohma. Zo ikreis ta naw, ka mehsh dohmajam.

Stehtas Dohmas.

Rupji melli Susannitei

Zif ne faklu jaw nospeesch.

Bet Deews palihds wahrgulitei,

Pascheem melkuteem jazeesch.

Melleem ihfas kahjas irr,

Zai mann' Deews no melleem schkerr.

Tas peekt=desmitais stahsts

no Esteres.

Ester Graham. I un 2 Nod.

I. Ap to laiku, kad tee Zuhdi to pilssatu Jerusalemi atkal bij ustaisijuschi, waldija Perferu semme leels Kehninsch, Nlaswerus wahrda, kas bija Rungs pahr dauds Kehninu walfstibahm. 2. Tas pats darrija sawa plill wisseem saweem leelkungeem

Gautaschanas.

1. Kas Perferu semme waldija, kad tee Zuhdi to pilssatu Jerusalemi atkal bij ustaisijuschi?
2. Kam tas Kehninsch leelas dsihres darrija?

un

un kalpeem leelas dsihres, 3. puse gabdu, 4. ka winsch to leelu baggatibu sawas walfstibas un sawas augstibas gobdu parahditu. 5. Kad nu ta Kehnina firds eelihgsinojahs, tad winsch nosubtija pehz sawas gaspaschas, Wasti wahrda, ka ta ar ta Kehnina frohni winna preekscha nahktu. 6. Zo darrija tas Kehninsch winnas skaisumu teem leelkungeem un laudim rahdiht. 7. Bet ta Kehnineene Wasti bija lepna un ne gribbeja us ta Kehnina wahrdu nahkt. 8. Tad waizaja tas Kehninsch sawus padohma dewejus, ko ar tahs Kehnineenes Wasti pehz tahs teefas bij darriht. 9. Tee atbildeja: ta Kehnineene Wasti neween prett to Kehninu irr noseegusees, bet arridsan prett wisseem Kehnina walfstim. 10. Zo joprohjam wiffas feewas arridsan ta darrihs un sawus wihrus nizzimahs. 11. Tad padsinne tas Kehninsch sawu lepnu gaspaschu, ka sai wairs ne bij winna preekscha nahkt. 12. Tur klahf likte tas Kehninsch eeksch wiffahm sawahm semnehm to banfli pasluddinaht, ka ikweenain wihram sawa namma buhs par kungu buht, un tahm feewahm buhs saweem wihreem klausiht. 13. Pehz to wiffas skaisas jum-

3. Zif ilgi tahs dsihres bija?

4. Kapehz tas Kehninsch tahs darrija?

5. Ko tas Kehninsch no sawas gaspaschas Wasti gribbeja?

6. Kapehz tas Kehninsch to likte nahkt?

7. Woi ta Kehnineene nahze?

8. Ko tas Kehninsch no saweem padohma-dewejeem waizaja?

9. Ko tee tam Kehninam atbildeja?

10. Kapehz effoti ta Kehnineene prett wiffahm Kehnina walfstibahm apgrehkojusees?

11. Ko tas Kehninsch par to lepnu Wasti nospreede?

12. Ko tas Kehninsch eeksch wiffahm walfstibahm likte pasluddinaht?

13. Kur tas Kehninsch zittu jaunu gaspaschu nehme?

16

prawas

pravas ta Rehnina walsliba famefleja un ta Rehnina pilli eewedde, ka tas Rehninsch sew no tahm jaunu gaspaschu warretu ismekleht. 14. Stary tahm bija weena kaista jumprawa no Zuhdu zilts, Estere wahrda. 15. Ta bij bahrine un winnas tehwa brablis, wahrda Mardakajus (weens no teem Zuhdeem, kas us Babeli bij zeetuna aiwewesi), bija Esteri usaudsinajis. 16. Kad nu wissas schis jumprawas ta Rehnina preekschâ nahze, tad neweena tam Rehninam tik lohti ne patikke, kâ schi Estere. 17. Scho nabbadsiti tas Rehninsch sew par gaspaschu isredseja, un winsch lifte to Rehnina frohni us winnas galwu, un zehle to par Rehnineeni tahs Wasli weeta. 18. Bet tas Rehninsch ne sinnaja, ka ta no Zuhdu zilts bija, un winna to arridsan ne fazzija; jo Mardakajus winnai to tã bij peefazzijis. 19. Un Mardakajus stajgaja ideenas preeksch winnas namma, ka tas fajuflu, kâ winnai flahjahs. 20. Tannis deenas farunnajahs divi Rehnina sullaini, ka tee to Rehninu nokautu. 21. To bija Mardakajus noklausijis, un winsch to tai Rehnineeni stahstija, un ta scho leetu tam Rehninam stahstija. 22. Tad lifte tas Rehninsch scho leetu iswaijaht, un to tã atradde, kâ Mardakajus bij stahstijis. 23. Schohs diwus sullainus pakahre,

14. Kahda jumprawa no Zuhdu zilts stary tahm bija?
15. Kas to bija audsinajis?
16. Kurra stary-wissahm jamprawahm tam Rehninam patikke?
17. Kahds gohds Esterei notikke?
18. Woi tas Rehninsch sinnaja, no kahdas zilts Estere bija?
19. Kur Mardakajus mitte, kas Esteri bij audsinajis?
20. Kas farunnajahs, to Rehninu nokaut?
21. Kas scho leetu darrija tam Rehninam sinnamu?
22. Kã scho leetu atradde?
23. Kã tohs sohija?

24. un wissu scho leetu tee us tã Rehnina pawehleschanu laiku-grahmatã, Rehninu stahstšs eerakstija. 25. Bet Mardakajum to brihdi par to nekahda labbdarrischana ne notikke.

24. Kur scho leetu usrakstija?

25. Kahds labbums Mardakajum par to notikke?

Mahzibas.

I. Tai Rehnineeni Wastei wissai lepnai palikkuschai, winnas gohdiba sudde, fo no tam mahzees?

Utbildi: Kad zilwekam buhs bohja eet, tad pee winna papreeksch lepnš prahtš rohdaš.

(Tapehz fargees no lepnibas, kad tew labbi flahjahs, bet labbak jo wairak semmojees. Jo kur lepniba rohdaš, tur irr tahs augstibas gals flahst.)

II. Ta Rehnina padohmadeweji fazzija: ta Rehnineene Wasti neween prett Rehninu, bet arridsan prett wissu Rehnina walslibu irr apgrehkojusees, fo no tam mahzees?

Utbildi: Kas tã grehko, ka zits no ta apgrehziбу nemm, tas prett to zittu arridsan irr noseedsees.

(Tã irr wissi rupji grehki, kas tohp sinnami, jeb kas preeksch zittu azzim noteek; jo zitti zaur to warr apgrehziбу nemt, tas irr, tee drihs warr mahzitees arridsan tã darriht. Tã wezzaki prett behrnem apgrehkojajhs, kad behrni tohs reds woi peedsehruschus, jeb zittu fo launu darram: jo behrni zaur to apgrehziбу nemm, un arridsan to launu mahzajhs. Bet wai tam, kas apgrehziбу dohd! Jo tahdam buhtu labbak, ka weens dsfirmu-akmins pee winna kalla peeseets taptu un winsch noslihzhahstš fluhstu juhra wiss-dsittakã weeta. Tapehz fargees no wissas apgrehkoschanas, kã no pescha wella.)

III. Estere bija bahrine un tappe, kalspone buhdama, augsta Perseu Rehnineene, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deew's daschu reisi pelnu-ruschkus (tas irr pasemmigus un nezeenitus) paaugstina.

Jo Deewa zelli irr brihnischki un neismannijami. Laz pehz zeeni tavu Deewu un gohda to, tad tewi Deew's atkal gohdahs.)

IV. Mardakajus bij fawai audseknei peesazijis, ne is teikt, no kahdas zilts ta efforti, un pehzgalla gan war: reja redseht, ka tas padohms labbi isdewehs; (jo ja Ahmans to buhtu sinnajis, ka ta Kehnineene no Juh: du zilts bija, tad winsch buhtu gahdajis, to Juhdu noKauschanu winnai sehpt.) Fo no tam mahzees?

Atbildi: Wezzu lauschu padohmu ne buhs nizzinaht.

(Jo tee pasaulē dauds sadshwojuschi, un wairak peeproht, ne ka tee jauni lautini. Tapehz peenemm wezzaku un gudru lauschu padohmu, jebchu tu ne warretu tuhda nomanniht, kam tas padohms geld; to tu pehzgalla gan atrassi.)

V. Kad Mardakajus bij noKlausijis, ka diwi fullaini no: runnajahs, to Kehninu noKaut, tad winsch zaur Ester: ri tam Kehninam sinnu no tam dewe, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad kas fo launu dsird jeb reds, tad buhs no ta sinnu doht.

(Jo zittadi launums wissai wairotahs wirs semmes, un kas fo launu ne nowehrsch, tas sweschus grehkus us sewini frau, un irr lihds wainigs. Tapehz ne sehpt fo launu, zittadi tas tew arri irr grehks; jo tas sehpejs irr tik pat launs, ka pat's tas launa darritajs.)

Swehtas dohmas.

Lepna Wasti paleek kauna.

Ester' winnas weeta nahf.

Keds', ka lepniba irr launa,

Ta no gohda nostunt mahf.

Pasemmigs tohp augstinahs,

Lai man irr pasemmigs prahts.

Tas

Tas peekt-desmits un pirmais stahsts no Ahmana.

Ester. Graham. no 3 lihds io Tod.

I. Tas Kehnisch Näsverus pa-augstinaja weenu wihru pahr wisseem leelfungeem, tam bija wahrds Ahmans. 2. Preeksch schi bij wisseem laudim jaklannahs un semmē jamettahs. 3. Det tas Juhds Mardakajus, kas to Kehnineeni Esteri bij audsinajis, to ne darrija. 4. Tad apnehmehs Ahmans no dusnahm pahremts, wissus Juhds Verseru walski isdeldeht. 5. Tapehz fazzija Ahmans us to Kehninu: teem Juhdeem irr zitti likumi, ne ka teem Versereem, im tapehz tee ne dsihwo pehz ta Kehnina pawehleschanahin. 6. Un Ahmans dewe tam Kehninam to padohmu, tohs Juhds nokaut, un zaur to leelu nandu sakraht. 7. Tas Kehnisch to likahs ceteikt, un dewe Ahmanam wallu, wissus Juhds nokaut. 8. Tad likke Ahmans ta Kehnina wahrda zaur wissahm Kehnina walsstibahm pawehleht, ka tee Verseri wissus Juhds weena deena nokautu. 9. Mardakajus to dsirdejis, stahstija to tuhliht tai Kehnineeni Esteri, ka ta ar to Kehninu sawu lauschu deht run-

Tautaschanas.

1. Kahdu wihru tas Kehnisch Näsverus pa-augstinaja?
2. Ka bija teem laudim to zeenih?
3. Kas ne gribbeja winna preekscha semmotees?
4. So Ahmans no dusnahm pahremts apnehmehs?
5. Kahdu walnu Ahmans teem Juhdeem peemette?
6. Kahdu padohmu Ahmans tam Kehninam dewe?
7. Woi tas Kehnisch to padohmu peenehme?
8. So Ahmans zaur wissahm walskim ta Kehnina wahrda likke pawehleht?
9. Ka tas tai Kehnineeni Esteri tappe-sinnams?

natu

natu. 10. Bet neweenam bija brīhw, neaizinatam pee ta Kehnina nahkt, zītadi to nokahwe. 11. Bet kad tas Kehninsch fawu selta zepteri kahdam pee-fneedse, tad tas palikke dshwš. 12. Un ta Kehnineene Estere nehmehs drohschu firdi, un eegahje neaizinata pee ta Kehnina, ar baggatahm drahnahim apgehrbta, un klammijahs preeksch ta Kehnina lihds semnei. 13. Bet Deewš walbija ta Kehnina firdi, ka tas fawu selta zepteri winnai peefneedse. 14. Tad winna zehlehs un luhdse to Kehninu, ka tas ar Ahmanu pee winnas nahktu us tahm dshrehm, ko winna fataisijusi. 15. Tas Kehninsch to arridsan darrija, un nogahje pee winnas ar Ahmanu. 16. Kad tas Kehninsch bij pa-ehdis un no wihna palizzis lihgfins, tad winsch fazzija us Esteri, fawu gaspaschu: luhdsees no mannim, ko gribbedama, lihds puff Kehnina walstibai. 17. Estere atbildeja: es apdohmaschohs lihds rihtam, un kad tas Kehninsch rihta pee mannim nahks ar Ahmanu, tad es ko no ta Kehnina luhgschohs. 18. Ahmans gahje preezigs mahjas par to gohdu. 19. Bet kad winsch appaksch pils wahrteem nahze, sehdeja Mardakajus turpatt un ne zehlehs preeksch Ahmana. 20. Tad fazzija Ahmans

10. Woi Estere ne warreja tubliht ar to Kehninu fawu lauschu deht runnaht?
11. Bet kas tad dshwš palikke, ne aizinahs Kehnina preekschâ nahzis?
12. Kahdu drohschibu Estere nehmees?
13. Kâ Deewš ta Kehnina firdi walbija?
14. Ko winna no ta Kehnina luhdse?
15. Woi tas Kehninsch to darrija?
16. Ko tas Kehninsch pa-ehdis us Esteri fazzija?
17. Ko Estere atbildeja?
18. Kâ Ahmanam tas gohds patikke?
19. Kas Ahmanam appaksch pils wahrteem notikke?
20. Ko Ahmans us fawu gaspaschu fazzija?

us fawu gaspaschu: es ne warru weenu stundu buht lihgfins, kamehr Mardakajus tannis wahrts fehsh. 21. Tad winna to padohmu dewe, fawâ pagalnâ farratawas fataisihht, un to Mardakaju ar Kehnina sinnu turpatt pakahrt. 22. Tas padohms patikke lohhti Ahmanam, un winsch lifte tubliht farratawas fataisihht. 23. Bet tas gaddijahs, ka tas Kehninsch to paschu nakti ne warreja gulleht. 24. Tad lifte tas Kehninsch laika-grahmatu atnest, 25. un lassija, ka Mardakajus sinnamu darrijis, ka divi fullaini gribbejuschi, to Kehninu nokaut. 26. Tad tas Kehninsch tubliht waizaja: arrig schim Mardakajum par to kahds gohds notizzis? 27. Tad tam Kehninam atbildeja: wehl winna ustizziba ne irr aismaksata. 28. Tas bija no rihta agri, un Ahmans jaw bija ta Kehnina pilli nahzis, 29. gribbedams to Kehninu luhgt, Mardakaju list pakahrt. 30. Ahmanam ta Kehnina preekschâ nahkusahim, jautaja tas Kehninsch: ko buhs tam wihram darriht, ko tas Kehninsch labprahht gribb gohdaht? 31. Ahmans dohmaja fawâ firdi: kurfch zits tas buhs, ko tas Kehninsch gribb gohdaht, ne kâ es pats? 32. Tapehz Ahmans us to Kehninu fazzija: to buhs ar Kehnina drehbehm apgehrbt, Kehnina frohni win-

21. Kahdu padohmu winna gaspascha dewe?
22. Kâ tas padohms Ahmanam patikke?
23. Kas tam Kehninam to nakti gaddijahs?
24. Ko tas Kehninsch darrija, ne warredams gulleht?
25. Ko tas Kehninsch laiku-grahmatâ lassija?
26. Ko tas Kehninsch waizaja?
27. Ko tam atbildeja?
28. Ko Ahmans no rihta agri darrija?
29. Tapehz winsch til agri bija nahzis?
30. Ko tas Kehninsch no Ahmana jautaja?
31. Ko Ahmans fawâ firdi dohmaja?
32. Kahdu gohdu Ahmans tam wihram nospreede?

nam galwâ lift, un us Rehnina sirgu zaur wiffu pilsfatu west, 33. un wiina preefschâ isfaukt: tâ tam wihram darrihs, fo tas Rehninsch grihb gohdaht. 34. Tad fazzija tas Rehninsch us Ahmanu: steidsees, un darri wiffnotat tam Zuhdam Mardakajun, kas Rehnina pils wahrtds fehsh, tâ, fâ tu effi fazzijis. 35. Un tâ bij Ahmanam to gohbu sawam eenaidneekam jadarra, fo winsch few pascham bij wehlejis. 36. Kad tas bij notizzis, steidsees Ahmans mahjâs ar nofkummuschu firdi, un stahstija sawai gaspaschai, kahda ehrniga leeta tam bij notikkusi. 37. Schim wehl runnajoht, to aizinaja pee tahs Rehnineenes, ar to Rehninu ehst. 38. Kad nu tas Rehninsch bija wihnu dsehris un lihgfms tappis, tad winsch atkal us Esteri, sawu gaspaschu fazzija: luhdsees nu taggad no mannim, fo grihbedama. 39. Tad fazzija Estere: es esmu no Zuhdu zilts, 40. un luhdsohs par mannu un mannu kauschu dsihwibu, fâ tohs neschehligi un bes wainas ne nokautu. 41. Tad tas Rehninsch tuhliht jautaja: kas tas tahs, kas to irr apnehmees darriht? 42. Tad ta Rehnineene us Ahmanu rahdija, un fazzija: tas waidineeks un eenaidneeks mannu kauschu irr schis nihnais Ahmans.

33. Un fâ bija ta wihra preefschâ zaur pilsfatu isfaukt?
 34. No tas Rehninsch Ahmanam pawehleja?
 35. Kam tad Ahmans to gohbu parahbija, fo winsch few pascham bij wehlejis?
 36. Kam Ahmans scho ehrnigu leetu stahstija?
 37. Kurp Ahmanu noaizinaja?
 38. No tas Rehninsch us sawu gaspaschu Esteri fazzija, kad winsch no wihna bij lihgfms tappis?
 39. No Estere tam Rehninam fazzija?
 40. No tad Estere no wiina luhdse?
 41. No tas Rehninsch jautaja?
 42. No Estere fazzija, us Ahmanu rahbidama?

43. Tad

43. Tad zehlehs tas Rehninsch sawâs dusmâs, un Ahmanu ar saweem behrneem us Rehnina pawehlefehanu tannis karratawâs pakahre, fo winsch Mardakajam bija lizzis fataisht. 44. Bet Mardakajus tappe wiina weetâ no ta Rehnina pa-augstinahs. 45. Un tas Rehninsch lifke ar leelu steigschanu zaur wiffahm sawahm walstim pawehleht: fâ neweeenam buhs teem Zuhdeem fo launu darriht. 46. Par peemineschanu schihs brihnischkas ispestifchanas tee Zuhdi ik gaddus tohs swehtkus swehti, fo tee Zuhrim sauz.

43. Rahdu gallu Ahmans nehme?
 44. Kas fluâ Ahmana weetâ?
 45. No tas Rehninsch zaur wiffahm sawahm walstim lifke pawehleht?
 46. Rahdus swehtkus tee Zuhdi schim notikkamam par peemineschanu swehti.

Mahzibas.

- I. Kad tas Zuhds Mardakajus ne grihbeja Ahmana preefschâ semmê krist, tad Ahmans tihkaja par to wiffus Zuhdus apkaut, bet winnu pehzgallâ paschu ar wiffeem saweem behrneem pakahre, fo no tam mahzees?
 Atbildi: Affnu-dsehreji breefmigu gallu nemni.
 (Zapez ne gluhne us tawa tuwaka affni; jo kas irr tam Rungam sawam Deewam negantiba.)
- II. Ahmans tam Rehninam Aâsweram eeteize, tohs Zuhdus isdeldeht, fo no tam mahzees?
 Atbildi: Launi padohma-deweji daufs nelaimes padarra.
 (Zapez luhds Deewu par kungeem un walbitajeem, fâ Deews tohs no launeeem padohma-dewejeem pasargatu, fâ meh appatsch winnu waldischanas meerigi un rahmi warraw dsihwoht.)
- III. Estere augsta Rehnineene tappusi, tomeht Mardakaju zeenija, fâ winnu bij usaudsejis, un ne peemirfe sawus laudis, bet par teem luhdse, fo no tam mahzees?

21:

Utbildi: Kam labbi Klajjahs, tam ne buhs sawus nabbagus raddus un draug:is peemirsi.

(So tapehz Deews daschu zilweku swehti, ka tas zitteem warretu labba darriht. Tapehz isballi no tawas swehtibas labprahst teem, kam truhkst, tad Deews fewi jo wairaf swehtih.)

IV. Kad Mardakajum bij gohda un Ahmanam fauna tapr, tad jaw wiff ta gaddijahs (Fa Behninam meegs ne nahse, Fa winsch no Mardakajus ustizzibas lassija, Fa tas wimmam prahst schahwehs waizahst, arrig Mardakajum Fahds gohds notizzis: Fa Ahmans patt labban pee ta Behnina nahse, un Fa tas Behninsch to jautaja: Fo tam buhs darriht, Fo tas Behninsch labprahst griib-gohdaht: un Fa Ahmans tam to wiffleelaku gohdu nospreede, dohmadams, Fa tas gohds wimmam pascham notiks, un Fa tas tad notikke, Kad Ahmans patt labban to Behninu griibbeja luhgt, lai Mardakaju pas Farr) Fo no tam mahzees?

Utbildi: Deewa likkumi irr brihnischki un swehti.

(Tapehz padohdees allaschin Deewa waldischana eelsch pasemmoschana un paslausichana, tad tew wiffas leetas un ruhpeschana us labbu isdohsees.)

V. Mardakajus ustizzibu papreeksch aismirfe, bet pehz ar jo leelaku gohdu to puschkoja, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Ustizziba ne paleel neaismafsata.

(Tapehz darri pareisi un essi ustizzigs, lai ta pasankle to atsiht, jeb ne. Gan tas laiks nahst, Kad to atsiht un tew ar daudj labbu aismafsahs.)

Swehtas dohmas.

Ahmans farratawas fataif.

Zittam, bet pats tohp pakahrts.

Tas, kas zittam bedri pataif,

Pats eekriht (spreesch Deewa wahyds).

Kad tew pascham ahda neef,

Tad tu zittam rikstes greef.

Tas

Tas peekt-desmits un ohtrahs stahst fa ta wezza derriba beidsahs.

Esra, Neemija un Makkab. Gram.

I. Kad tee no Deewa papreeksch fluddinati septin-desmits gaddi bij pahrgahjuschki, kurrds tee Zuhdi Babilones zeetuma bija, 2. tad usmohdinaja Deews to garru ta Perseru Behnina Kirus. 3. Tas islaide tohs Zuhdu no ta zeetuma, 4. un dewe teem brihwibu, atkal us sawu semmi ais-eet, un to isposchitu pilksatu Jerusalemi un to Deewa nammu no jauna ustaifst. 5. Tad aisgahje tee Zuhdi ar leelu preeku us sawu semmi. 6. Un Zerubabels, to Zuhdu leelstungs, ustaifst no jauna to pilksatu Jerusalemi un to Deewa nammu, 7. bet masafu, ne ka Salamans tohs bij taifst. 8. Un ta kalposchana pee Deewa namma tappe no teem prahstigeem rakstumahzitajeem, Esra un Neemija, no jauna eezelta. 9. Tas notikke peezsimts gaddus preeksch Jesus Kristus swehtas peedsimschana. 10. No ta laika bija

Sautaschana.

1. Zif gaddus Deews teem Zuhdeem bija nolizzis Babels zeetuma buht?
2. Ko Deews to Zuhdu deht usmohdinaja?
3. Ko tas Behninsch Kirus ar teem Zuhdeem darrija?
4. Kahdu brihwibu winsch teem dewe?
5. Kurp tee Zuhdi no ta zeetuma aisgahje?
6. Kas to pilksatu Jerusalemi un to Deewa nammu ustaifst?
7. Zif leelu winsch to Deewa nammu taifst?
8. Kas to deewakalposchana Jerusalem atjaunaja?
9. Kad tas notikke?
10. Kahda waldischana no ta laika pee teem Zuhdeem bija?

teem

teem Zuhdeem atkal fawa pascha waldischana un tee tappe no leelungeem un augsteem basnizungeem waldbiti. 11. Bet wissupehz tee Sibrexi tohs Zuhdus lohti wahrdsinaja. 12. Jo tas pagans, tas Sibrexi Rehninsch Antiofus, gribbeja tohs Zuhdus ar makti pee paganu tizzibas peespeest, 13. un liffe dauds Zuhdus, kas ne gribbeja pagani tapt, nokaut, 14. un apgahnija to Deewa nammu Jerusalemé ar wissadu negantibu. 15. Schim Rehninam tee Zuhdi pretti turrejahs, 16. un Deews teem Zuhdeem zaur teem Makkabeereem, fawcem wirtsneekem, uswarreschanu prett fawcem eenaidneekem dewe. 17. Un to Deewa nammu atkal schlichstija un no jauna eefwehtija. 18. Un tee Makkabeeri darrija arridsan derribu ar teem Neemereem prett fawcem eenaidneekem. 19. Bet schi derriba ne isdewehs labbi teem Zuhdeem. 20. Jo no ta laika tihkaja arridsan tee Neemeri, to Zuhdu semmi appaksch fawas waldischanas dabbuht, 21. un irr to arridsan dabbujuschi, tschetredesinitß un trihs gaddus preeksh tahs swehtas peedsinschanas Iesus Kristus. 22. No ta laika tappe tee waldbitaji par Zuhdu semmi no teem

11. Kas tohs Zuhdus lohti wahrdsinaja?
12. Ro Antiofus teem Zuhdeem darrija?
13. Ro winsch ar teem darrija, kas ne gribbeja pagani tapt?
14. Ro winsch ar to Deewa nammu darrija?
15. Kam tee Zuhdi pretti turrejahs?
16. Kam Deews klast stahweja?
17. Ro tee Zuhdi ar to apgahnitu Deewa nammu darrija?
18. Ur to tee Makkabeeri derribu darrija?
19. Ka teem Zuhdeem ta derriba isdewehs?
20. Kapehz tas teem Zuhdeem ne bija labbi?
21. Kad tee Neemeri to Zuhdu semmi eenehmuschi?
22. Kas tad par Zuhdu semmi waldbija?

Neeme-

Neemereem eezelti. 23. Weens no teem bij arridsan tas Zuhdu Rehninsch Cerodus, appaksch kurra waldischanas, muhsu Kungs un pestitais Iesus Kristus peedsunniß. 24. Schis patß Rehninsch Cerodus liffe teem Zuhdeem par labbu to Deewa nammu Jerusalemé leelaku pahrtaisiht un spohschaku is-taisiht. *Schinni Deewa namma irr muhsu Kungs un pestitais Iesus Kristus dauds reises tohs laudis mahzijiß. 25. Bet tee Zuhdi eefahze jo deenas, jo wairak allotees eeksch fawas tizzibas un eeksch fawcem likkumeem, un ne paliffe weenprachtigi fawa starpá. 26. Jo zittadus likkunus tee Wariseeri taisijahs, zittadus tee Sabbuzeri, un zitti wehl zittadus. 27. Un tee Wariseeri un rakstumahzitaji bija lohti leeli leekuli, kas preeksh laudim swehti un taisni likkash, bet tomehr bija leyni un laupitaji. 28. Un tas wissleelakais pulks stary teem Zuhdeem gaidija us laizigu pestitaju, kas tohs no teem Neemereem ispestitu, 29. un kam pehz winnu dohmahm bij nahkt ar leelu augstu gohdu un spehku, 30. kas tohs Zuhdus par leelungeem un wissas pafaules waldbitajeem eezeltu, un teem jauku dshwofchamu pehz wissahm winnu fahribahm atnestu. 31. (Ka, Deewam schehl! wehl schodeen tee

23. Kursch no teem Zuhdu waldbitajeem irr wissuwairak wehra leekams?
24. Ro Cerodus teem Zuhdeem par labbu darrija?
* Kas irr schinni Deewa namma mahzijiß?
25. Ka to Zuhdu tizziba un likkumi pahrwehrtshs?
26. Ka tee Zuhdi eeksch fawcem likkumeem schlichreshs?
27. Rahdi bija tee Wariseeri un rakstumahzitaji?
28. Us fahdu pestitaju tee Zuhdi fahze gaidiht?
29. Ka bija kam pestitajam nahkt, pehz Zuhdu dohmahm?
30. Ro tee Zuhdi no fawa laiziga pestitaja zerreja?
31. Rahda bija schi zerriba?

Zuh-

Zuhdi wolti zerre.) 32. Bet Jesus Kristus walstiba ne bija no schihs pasauls, tapehz tee Zuhdi winnu, kà nabbagu pestitaju, ne gribbeja usnemt, jeb-schu Jesus gan dauds brihnuma-sihmes winnu preefschà darrija. 33. Un kad Jesus winnu besdeewibu norahje un teem to pateefibu fazzija, tad tee pahre to apskaites un ne warreja Jesu eeredseht, un to tamehr waizaja, kamehr to nenoseedfigu pee krussta fitte. 34. Bet Deews nosohdija tohs Zuhdus par to itt bahrgi. 35. Jo tschetrdesmits gaddus pehz Jesus Kristus debbes-braukschanas tappe Jerusalem un tas Deewa namš isphstihst, 36. un tahs wezgas derribas deewakalposchana un tee uppuri (kas bija preekschihmes us Kristu) mittejahs. 37. Un tee atlikfushi Zuhdi irr pa wissu pasauli isklidusch, kà tas muns wehl schodeen irr redsams. 38. Un tas bija tahs wezgas derribas laika gals.

32. Kapehz tee Zuhdi to pestitaju Jesu Kristu ne peenehme?
 33. Ko tee ar Jesu darrija?
 34. Kà Deews tohs Zuhdus par to nosohdija?
 35. Kad Jerusalem un tas Deewa namš tappe ohtru reisi isphstihst?
 36. Kas to brihdi mittejahs?
 37. Kur tee atlikfushi Zuhdi palikke?
 38. Kurras derribas laiks to brihdi beidschs?

Mahzibas.

I. Kad tee septindesmits zeetuma gaddi bij pahrgahjus schi, tad Deews to Perseru Rehninu Airu, usmohdinaja, kas tohs Zuhdus islaide un us fawu semmi no laide, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad Deews zilwekus grehku deht gan pahmahzijs, tad winsch atkal par teem apschlohjahs.

(La-

(Tapehz nemm Deewa rihssti pazetigi pretti, un labbojees, tad winna firde prest tewim atkal eeschelosees un tew ar preeku atjaumohs. Jo pehz sawas dusmas-gaisa winsch atkal to preezas-fauli leef spihdeht.)

II. Tee Zuhdi darrija derribu ar teem Keemereem pretteem Sihreem faweem eenaidneskeem, bet schi derriba ne isdewehs labbi, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Us zilwekem ne buhs palautees.

(Jo tee ne irr ustizzami. Dasch gribb palihdeht, bet ne spehji; dasch spehji palihdeht, bet ne proht, jeb arri ne gribb; dasch gribb un spehji palihdeht, bet ta nahwe winnu norau. Un tà ta zerriba us zilwekem lehti peewill. Tapehz palautees us Deewu tawu Kungu, kas pastahw muhschigi, kas proht, kas spehji, un arri san labpraht gribb palihdeht, tad tawa zerriba ne buhs wolti.)

III. Tee Zuhdi fahze zilweku likkumus zeenihst un Deewa likkumus pamest, un zaur to teem ta ihsta tizziba un Deewa swehtiba sidde, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas Deewa wahrdu atmett, tas staiga tumfiba un maldahs.

(Tapehz paleez pee Deewa swehta wahrda, tad tu ne maldisees eesch sawas tizzibas. Ko tew Deewa wahrds fakka, to tizzi un darri: bet ko Deewa wahrds ne fakka, to atmett. Tà irr wissas leelas tizzibas, kas no paganeem nahf, un no ka Deewa wahrds ne sinn neneeka. (Kà no peekta wakkara, no faulites swehtischanas, no garreem, no welleem, no blukku-wakkara un no zitteem tahdeem neekeem. Kas tohs zeeni, tas atmett to ihstu tizzibu, un tam Deewa swehtiba suhd.)

IV. Tas wiffleelafais pulks stary Zuhdeem gaidija wolti us laizigu pestitaju, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Pasauligas eekahroschanas zilweku tikkai wilina un peewill.

(Bet ko tas palihst? Jo wissas pasauligas leelas irr tihra suhdama nelectiba. Un tomehr tee zilweku behrni to pasauli wairak eemihl, ne kà to debbesi, kas muhschigi pastahw. Tas nahf zaur wella apmahneschannu, kà zilweki mehds

mehds wairak raudsist us to, kas preeksh azzim irr, ne ka us to, kas gaidams. Tapehz ne laujees pzewiltees, bet dohma us muhschidu.)

V. Jerusaleme un tas Deewa nams irr suddis, un tee uppuri mittejahs, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka ta wezza derriba pagallam.

(Tapehz mehš, gohds Deewam! ne stahwam wairs ap-patsch wezzas derribas hausleem un liffumeem, fo Deewš pee deewakalposchanas un Zuhdu senmes waldischanas dewis. Nu ikweenam jadsihwo pehz Apustulu un muhsu basnizas liffumeem, un ikweenam jaklausu tai waldischanai, appatsch kurras winsch dšihwo. Bet tee Deewa hausli, fo Deewš wisseem zilwefeem dewis, un jaw muhsu firdi eerakstijis (ka tee desmits Deewa hausli), tee ne warr mittetees. Tapedhz pateiz Deewam, ka tahs gruhtas deewakalposchanas wezzas derribas laikā, kas bija weena ehna to nahlamu leetu, mittejuschees, un mums Jesus Kristus, tahs pateesibas faule, atspihbejis.)

Stwehtas dohmas.

Wezza derriba pagallam,
Mehs eeksch jaunass dšihwojam.
Nu pa wiffahm pafauls-mallahm
Draudses Deewam augstafam.
Deewa laudis buhdami,
Lai mehš effam tizzigi.

La ohtra dalla.

Peezdesmits un diwi

st a h st i

no tahm leetahm,

kas jaunass derribas laikā,

tas irr

kas no ta Kunga Jesus Kristus swehtas
peedsimschanas lihds ta pilskata Jeru-
salemes isphstischanas
notikkuschas,

**un no teem swehteem preeka-
mahzitajeem**

ustrakstias.

**Ratweescheem par labbu fewischki farakstiti
un ar jautaschanahm, mahzibahm un
swehtahm dohmahm istaifiti.**

Tas pirmais stahsts
no ta basnizas-kunga Zakariasa.

Luhf. 1. Nod.

1. **S**De ilgi preefch Jezus Kristus peedsummscha-
nas dshwoja wezz basnizas-kungs, Zaka-
rijas wahrda. 2. Tam bija gaspascha, Lihsbete
wahrda, no ta augsta basnizas-kunga Naronas jilts.
3. Schee abbi bija deewabihjigi, un staigaja eefch wif-
feem Deewa baufleem un liffumeem. 4. Bet teem ne
bija nekahdi behrni, 5. neds arridsan teem kahda zerris-
ba bija, behrnus wairs dabbuht: jo tee jau bija fawu
muhfchu peedshwojufchi. 6. Kad nu schis wezzais Za-
rijas weenreis Deewa nammâ Jerusalemē uppureja, tad
tam tas engelis Gabriels parahbijahs, 7. par to Za-
karijas lohti isbihjajahs. 8. Bet tas engelis us

Gautaschanas.

1. Kad Zakarijas dshwoja?
2. Kahda gaspascha winnam bija?
3. Ka tee abbi fohpa dshwoja?
4. Kas winneem ne bija?
5. Woi teem tad ne bija zerriba, behrnus dabbuht?
6. Kas Zakariam Jerusalemē notikke?
7. Ko Zakarijas to redsedams dohmaja?
8. Ko tas engelis us Zakariju fazzija?

to fazzija: ne bihstees, jo tawas luhgschanas irr no Deewa paklausitas. 9. Un tawa seewa Lisbete dsemdehs dehlu, 10. to buhs tew Zahni no-saukt. 11. Zakarijas waizaja to engeli: pee kahdas sikhmes man to buhs nomanniht? jo es esnu wezz, un manna seewa arridsan fawu nuhschu peedsihwojusi. 12. Las engelis atbildeja: tew buhs mehnam buht un ne speht runnaht lihds tai deenai, kad tas wiff notifs. 13. Un tas engelis schlihras no winna, 14. un Zakarijas isgahje no Deewa namma bes wallodas, un palifke mehms lihds to laifu, kad tam winna dehs Zahnis bij peedsummis.

9. Ko tas engelis Zakariam fluddinaja?
10. Kahda wahrda tas engelis to behrnu pawehleja no-saukt?
11. Ko Zakarijas fazzija, to dsirdebams?
12. Kahdu sikhmi tas engelis Zakariam dewe?
13. Kur tas engelis palifke?
14. Woi ta sikhme arridsan notifke?

Mahzibas.

I. Zakarijas un Lihsbete bija abbi deewabihjigi, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tas jauki peederr, kad wihrs un seewa abbi Deewu bihstahs.

(So tur irr Deewa swehtiba un mihliga dschwoschana. Tapehz mekle tahdu laulatu draugu, kas arri tahda prahta irr, un uskubbinajetees ikdeenas weens ohtru us deewa-kalposchani un swehtu dschwoschani, tad tas Deewam un zilwekem patifs.)

II. Zakarijas un Lihsbete bija neaugligi, un irr tapehz daschu reis nopuhtufchees, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewabihjigi laulati draugi irr retti bes frusta un behdahm sawas mahjas.

(Bet tomehr ne bihstees neds atraujees, sawa laikā ar gohdu lauliba dohtees, jo schinni wahrgu senniti bes tam papillam meers un preeks newaid, un ta lauliba irr Deewam patihkama un winna preekscha swehtita: un kad Deews frustu usleek, tad winsch arridsan palihds to panest.

III. Za:

III. Zakarijas un Lihsbete bija eeksch labbahm un tau: nahm deenahm lihds fawu wezzumu deewabihjigi, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewam kalpoht ne buhs apniht neds eeksch labbahm, neds eeksch kaunahm deenahm.

(Tapehz ne padohdees tawa jaunuma zaur grehkeem un fahrumeem wella = kalposchani, un wezz tappis, arridsan ne mittejees eeksch tawas deewabihjaschanas, tik labb eeksch weeglahm, ka eeksch gruhthahm deenahm. Bet nemun wiffu, fo Deews tew preeht, no winna tewischkahn rohlahm par labbu.

IV. Zakarijas ne gribbeja tam engelam tizzeht, pirms tas winnam sikhmi dewe, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewa behrni irr arridsan daschahrt mas-tizzigi.

(Bet zaur mastizzibu tizziba drhs warr sust, un kad ta irr noht, tad ta muhschiga swehtiba arridsan wehja, un to tas wels labpraht mekle. Tapehz mekle fawu tizzibu apstiprinaht zu wairoht zaur sawahm luhgschanahm, zaur Deewa wahrda klausichanu, un zaur to swehtu wakar-ehdenu, fo Jesus Kristus tapehz eestahdijis.)

V. Deews Zakarija luhgschanas tomehr winna wez: zuma paklausija, un Lihsbete darrija augligu ar we: nu dehlu, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deews fawu behrnu luhgschanas sawa laikā paklausja, un winnu nopuhschanas ar jo leclaku preeku pahrmaina.

(Tapehz ne schaubijees sawa prahta, kad Deews tawas luhgschanas tuhdaalin ne paklausja: winsch sim to ihstu laifu un stundu; kad tas laiks nahts, tad tams preeks ar-ridsan buhs klahrt.

Swehtas dohmas.

Zakarijas un Lihsbete

Abbi deewabihjigi.

At! ka jauki, bet ka retti,

Wihrs un seewa weenadi.

Kaut, at Deews kad prezzeschohs,

Labs ar labbu fa-ectohs!

Tas

Tas ohtrais stahst's
no ta Kunga JESUS eedsimschanas.

Luhf. I un Matt. I Nod.

1. **S**estâ mehnesi pehz tahs eedsimschanas Jahna ta kristitaja, tappe tas engelîs Gabriels no Deewa fuhthits, 2. kahdâ pilsfatâ Galileeru semnê, ar wahrdu Nazaret, 3. Gelus un Annas naimmâ, pee winnu meitas, 4. kas bija faderreta kahdam ammatneekam, Jahseps wahrdâ, 5. no Dahwida zilts; 6. un tahs jumprawas wahrds bija Maria, 7. arridsan no Dahwida zilts. 8. Un tas engelîs nahze pee tahs eefschâ un fazzija: effi sweizinata, tu, no Deewa apschelota, tas Kungs irr ar tewim, tu augsti teizama stary seewahin. 9. Ta jumprawa Maria to engeli eeraudsijust, îstruhzinajahs par winna wallodu. 10. Bet tas engelîs us tahs fazzija: ne bihstees, jo tu effi pee Deewu schelastibu atradduff, 11. un redsi, tu tappi apgruhinata tawâs meefâs, un dsemdefti dehlu, 12. ta wahrdu tew buhs JESUS faukt, 13. tas irr Latweeschu wallodâ Pefitajs.

Jautaschanas.

1. Kad tappe tas engelîs Gabriels pee tahs jumprawas Marias fuhthits?
2. Kur winna dsihwoja?
3. Ka meita ta jumprawa Maria bija?
4. Kam winna bija faderreta?
5. No kahdas zilts Jahseps bija?
6. Kâ bija tahs jumprawas wahrds?
7. No kahdas zilts bija Maria?
8. Kâ tas engelîs to jumprawu Mariu sweizinjaja?
9. Ko Maria dohmaja, schohs wahrduš dsirdebama?
10. Kâ tas engelîs to eedrohschinaja?
11. Ko tas engelîs tai sluddinjaja?
12. Kahdâ wahrdâ bij winnai to behrmu, fo ta dsemdehs, nosaukt?
13. Ko eefstume tas wahrds JESUS Latweeschu wallodâ?

14. jo

deem eefahkâhs: magna dwehsele teiz augsti to Kunga, un mans garš preezajahs ta Kunga manna Pefitaja. 12. Un Maria palikke pee Lihšbetes pee trim mehnescheem, 13. pehz ta atkal us mahjabin greesehs nš Nazareti. 14. Bet turpatt tai jumprawai Marijai bija bruhlgans, 15. weens ammatneekš jeb buhmeisteris, Jahseps wahrdâ. 16. Tas gribbeja sawu bruhsti Mariu mahjâs west, un ar tahs kahsas tur-reht. 17. Virms tas notikke, Maria grubta atraddahs. 18. Bet Jahseps ne sunnaja, ka tas no ta fwehta Garra bija. 19. Tapehz apnehmehs Jahseps, Mariu fleppen atstah, ne gribbedams tai kaunu padarriht. 20. Bet kad winsch tâ sawâ prahtâ dohmaja, raug, tad tam sapni Deewa engelîs rahbijahs, 21. un us to fazzija: Jahsep, Dahwida dehlš! ne bihstees, Mariu tawu faderretu seewu pee sewim nemt, jo kas eefsch tahs dsunnis, tas irr no fwehta Garra, 22. un winna dsemdehs dehlu, 23. to buhs tew JESUS wahrdâ faukt: 24. jo winsch îspestihš sawus laudis no winnu grehkeem. 25. Kad nu Jahseps no sawa meega usmohdahs, tad winsch

12. Zik ilgi Maria pee Lihšbetes palikke?
13. Kur Maria pehz atkal aîsgahje?
14. Kas turpat bija?
15. Kahds bruhlgans tai jumprawai Marijai bija?
16. Ko Jahseps gribbeja ar sawu bruhsti Mariu darriht?
17. Kapehz tad tas notikke?
18. Woi Jahseps sunnaja, no ka tas bij nahjis?
19. Ko Jahseps apnehmehs darriht?
20. Bet kas Jahsepam sapni rahbijahs?
21. Ko tas engelîs us Jahsepam fazzija?
22. Ko tas engelîs Jahsepam sluddinjaja?
23. Kahdâ wahrdâ tas engelîs to behrmu pawehleja nosaukt?
24. Kapehz tas engelîs to JESUS-behrmu ta nosaukt pawehleja?
25. Ko Jahseps darrija, nontohdâ tappis?

darrija,

darrija, fà tas engelis tam bij pawehlejis, 26. un nehme Mariu pee ferwis: un to ne aiskahre. 27. Un tà irr Maria schlihta jumprawa palikkusi (fà tee Deewa raksti taptu peepilditi). 28. Bet tomehr wiina bija ar wihru faderreta, 29. un tappe arridsan no teem laudim par Jahsepa ferwu turreta. 30. Un tas irr tapehz notizzis, fà Maria preeksch pafaules gohdà paliktu, un fà fas buhtu, fas par wiinu gahdatu un par to behrninu Iesus.

26. Fo Jahseps ar Mariu darrija?
 27. Rahda irr Maria palikkusi?
 28. Woi tab Maria pawissam bes wihra palikkusi?
 29. Par fo tee laudis Mariu turreja?
 30. Kapehz tas tà notizzis, fà tai faderrehts wihrs bija?

Mahzibas.

I. Maria apmekleja sawu raddineezi Lihsbeti, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Raddcem un labbeem drauceem buhs mihs ligi kohpà dshwoht.

(Bet tomehr lai neweens raddineeks jeb draugs tew tif mihsch, fà tu tam gribbedams patikt, fo darritu, zaur fo tu Deewu apfainatu un sawu Pestitaju Iesu, fas irr muhsu wisslabbakais draugs un raddineeks.)

II. Kad Lihsbete to fweizinaschanu no Marias dsirdeja, tad lehze tas behrninsch winnas meefas deedams no preeka, fà Iesus mahte, furras meefas Iesus bij dsendinahts, flahht bija, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka tas swehtais Gars pee teem behrnceem jau eeksch mahtes meefahm to ihstu tizzibu pastrahda.

(Tapehz arridsan behrninsch, fo Deews preeksch kristibas no schahs pafaules nemm, ne irr pasuddis. Jo, fo tas behrninsch pee tam wainigs? Bet teem, fas to kristischanu kawe un wiljina, teem tas grehks, jo tee zaur to, to kristibu nizzina un jaino. Tapehz irr allaschin labbi, kad behrninu jo drihsat, jo labbaki pee swehtas kristischanas ness.)

III. Lihsbete fazzija us Mariu: tu essi swehta tizzedama. Wo fa gan drihs warr nomanniht, fa tahs fawà

fawà starpà no labbahrn un garrigahm leetahm runnas juschas, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kristigeem laudim ne klahjahs, fawà starpà gekfoht, bet fo labbu runnaht.

(Zittadi irr, daschlahrt ar prahtu smeetees un lihgsmtreees ar drauceem, to Deews ne irr aisklechts. Bet ar gekku-tehrsefchanahm un blehnu-smeekleem laiku kaweht, irr grehks. Jo no tam dusmoschanas, kildas, kauschanas un daubj nelainies lehti rohnahs. Bet no labbahrn runnahm dasch gudrs padohms atlezz, fas mums par labbu mahzibu isdohdahs. Tapehz fargees no wissas blehnu-wallobas, fà nò ugguns, un zetti labbak kluffu, ne fà tu fo runnatu, fas leeti ne derr.)

IV. Maria dseedaja to flaweschauas: dseefmu: manna dwehsele teiz augsti to Kungu, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Zaukas dseefmas allaschin patihkamaas.

(Tapehz dseed labpraht swehtas dseefmas, neween basnizà, bet arridsan mahjäs, rihtos un waffaros, pee darba eedams un sawu darbu beigdams, fà arridsan pee pascha darba, us lauku, meschà, gannos un zekà buhdams. Tas labbaki klahjahs, ne fà no mahmulites un kummelinem dseedahht. Wissuwairal fargees no mauku = dseefmahm, fas daschu reis, Deewam schehl! us kashahm tohp dseedataas, par fo gohdigi laudis tikfai isplaujahs.)

V. Maria tappe gruhta atrasta, un Jahseps to ne sin: naja, un tomehr winsch ne gribbeja tai preeksch laudim kaunu padarriht, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Sawu tuwaku ne buhs aplam apfaunohht, neds tam kahdu niknu flawu zelt.

(Zittadi tas irr, kad fas apgrehzibu dohd, jeb sohj, to ne buhs flehpt, bet fas netihsch notee, to ne buhs tuhbalin ispaudeht, bet no kristigas mihslehtbas par labbu greest.)

Swehtas Dohmas.

Kad Lihsbete un Maria
 Swehtas runnas kohpà turr,
 Tad tas swehtais Gars flahht bija.
 Es arr buhdams kaut jebkur,
 Gribbu mehli pafargahht,
 Tai buhs blehnas ne runnaht.

Das zettortais stahst
fà Jahnis tas fristitais peedsimmis.

Luhf. I. Nod.

1. Kad Lihšbetes laifs nahze, fa tai bija dsemdeht, tad winna sawa wezzumà dehlu dsemdeja.
2. Un tee kaimini un raddi to dsirdejuschi, fa Deews leelu schehlasiibu Lihšbetei bij parahdijis, preezajahs lihds ar winnu.
3. Kad tas behrninsch septinas deenas wezz bija, tad sanahze tee weesi astorà deenà, fa to behrninu pehz wezsaš derringas likkumu apgraisitu.
4. Un tee nosauze to pehz tehwa wahrdu Zakariju.
5. Bet ta mahte fazzija: ne, bet tam buhs wahrds buht Jahnis.
6. Tee weesi atbildeja: ne-weens ne effoht stary wisseem raddeem, kam tahds wahrds buhtu.
7. Tad tee simes no ta tehwa prassija, kahdà wahrda winsch sawu dehlu gribbetu list.
8. Tad tas ar rohku rahbidams prassija galdinu.
9. gribbedams to wahrdu: Jahnis, us to rakstih: 10. jo tas engels tam bij pawehlejis, to Jahni nosaukt.
11. Ta, fà Zakarijas sahze sawa dehla wahrdu rakstih, winsch sawu walloodu atdab-buja, un sauze ar siipru balsi: tam buhs wahrda

Jautaschanas.

1. Kas ar Lihšbetes winnas wezzumà notikke?
2. Kas lihds ar Lihšbetes preezajahs?
3. Kad to behrninu apgraisija?
4. Ka tee raddi to behrninu nosauze?
5. Bet fo ta mahte fazzija?
6. Ko tee weesi pretti atbildeja?
7. Kam to bij ischirt?
8. Ko tas tehws prassija?
9. Ko Zakarijas us to galdinu gribbeja rakstih?
10. Kapehz tas to wahrdu Jahni gribbeja rakstih?
11. Kahda brihnuma-sime ar Zakariasu notikke?

buhf

12. Kad wissi brihniyahs, kas to dsirdeja, un leelas bailibas nahze pahr wisseem kaimineem,
13. un wissi, kas to dsirdeja, to pee sirds nehme, fazzidami: fo tu dohma, kas no ta behrnina taps?
14. jo Deewa rohka bija ar to.
15. Un winna tehws Zakarijas tappe pilns no ta swehta Garra,
16. un fazzija: slawehts irr tas Kungs, Israëla Deews, jo tas irr peemelejis un pestijis sawus laudis.
17. Un us to behrninu winsch fazzija: tu behrninsch tapfi weens praweets ta wiffaugstaka nosauktis, un tu cesi preefsch ta Kunga, tam to zeltu fataisihf.

12. Ko tee weesi dohmaja?

13. Ko tee fazzija, kas to dsirdeja?

14. Kas ar to behrninu bija?

15. No fa tas tehws tappe pilns?

16. Kahdu slaweschanas = dseesmu tas tehws to brihd dsee-daja?

17. Ko tas tehws us to behrninu fazzija?

Mahzibas.

- I. Kad Lihšbetes raddibas kaimigas bij isdewuschees, tad wissi kaimini un raddi par to preezajahs, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad muhsu raddeem, draugeem un kaimineem labbi klahjahs, tad mums arri buhs preezatees.

(Kapehz ne effi skaugis, kas sawam tuwakam ne azzis peere ne wehl. Jo kahds labbums skaugam nahkshs? Tas sawu paschu sirdi fremt, un tomehr ohtram to ne nemš, fo tam Deews dewis.)

- II. Lihšbete jauna buhdama ne bij augliga, wezza tap: pusi, ta pehz Deewa wahrda dehlu dsemdeja, fo no tam mahzees?

Atbildi: Meesas=auglis nahf no Deewa.

(Kapehz atsihsti, fa Deews tas irr, kas muhs itt brihnischki eesch mahtes meesahm raddijis, mums meesu un diwehseli, un wiffus prahtus un lohzeklus dewis. Tad nu, Deewa rohka fu-dards buhdams, tu arridsan Deewam peederri, kurra rohka tawa dshwiba un nahwe stahw, tawa laiziga nu muhschiga laimu un nelaimu. Kapehz kalpo tam arribsan, fa tam isham

ihstam tehvam un wiffaugstakam dsimtu-kungam, no firde wiffu taru muhschu.)

III. Ko tas no Deewa suhtihst engels Gabriels bij stud: dinajs, tas arridsan wiff ta notiffke, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewa kalpu wahrds irr pascha Deewa wahrds. (Ta irr wiffu gohbigu mahzitaju wahrdi, fo tee Deewa weelâ runna. Fo tee arridsan no Deewa suhtiti. Tapehz Klausî tohs til labbi, itt kâ tu paschu Deewu dsirbetu. Fo simi, kad tu wianu wahrduš nizzinasi, tad tu pascha Deewa wahrdu nizzini, un tew buhs gruhsta atbildeschana par scho Deewa wahrda apfineschana.)

IV. Kad Jahnis bij dsimnis, tad Deewu teize un staweja par to schehlastibu, Fo tas pee mahtes un pee behrns bij darrjiss, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Lâpat buhs kristigeem laudim pee kristibahm, ne us dsihrehm un pahdes-naudu, bet us Deewa farwu gahdabt.

(Fo ta swehta kristiba irr til labbi ta Kunga JEsus eestahbijums, kâ tas swehts wakkar-ehdeens. Tapehz arridsan gohbigi un deewabihjigi kuhmi jamekle, kas to nabbagu behrninu Deewam preekschâ neff, un par to Deewu firbigi peeluhds.)

V. Kad tas masais Jahnitis Deewam bij nodohts, tad arri Deewa rohka ar to bija, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Lâpat Deewš ar behrninu irr, kad tas zaur swehtahm un firbigahm luhgschanahm eeksch swehtas kristibas Deewam nodohts.

(Uff! kad to wiffi wezzaki wehrâ nemtu, un tee kuhmi ar leelaku zeenischanu un labbaku apdohmaschana pee swehtas kristibas nahktu, tad arridsau wairak Deewa swehtischana pee tahbeem behrneem buhtu.)

Swehtas Dohmas.

Jahnihst garrâ stiprinajahs,
Deewa rohka bij pee ta.

Lâ pee behrneem fohlâs, mahjâs,
Deewa rohka waijaga.

Lawu rohku fneeds man, Deews,
Lad taws behrns pareisi ees.

Tas

Tas peekrais stahst

no ta Kunga JEsus swehtas peedsim-
schanas.

Luhf. 2 Mod.

I. Zettortâ tuhktoschâ gaddâ pehz pasauls raddi-
schanas, 2. kad tas leelais Reemeru keisars
Augustus to wiffleelaku walsti pasaulê walbija, 3. un
meers eeksch wiffahm semmehm bija, 4. tad winsch
zaur wiffahm sawahm leelahm walbischanaahm lifte
grahmatas isfuhtihst, 5. ka wiffi laudis farwus wahrduš,
farwu zilte, farwu wezzumu, un tur klast farwu bag-
gatibu un nabbadsibu liktu usrakstihst. 6. To brihdi
Zuhdu semme arridsan teem Reemereem peederreja,
7. un tas kehninsch Cerodus, kas to brihdi Zuhdu
semmi walbija, bij no teem Reemereem eezelts. 8. Tad
nogahje arridsan Jahnise no Galeeru semmes, no ta
pilsfata Nazaretes, us Dahwida pilsfatu Betlemi,
9. tapehz, ka winsch no Dahwida zilts bija, ka tas
liktohs turpatt usrakstitees ar Mariu farwu faderretu
gaspaschu, 10. kas bija gruhsta. II. Un turpatt Bet-

Jautaschanas.

1. Kurâ gaddâ JEsus peedsimnis?
2. Kas to brihdi walbija?
3. Kas to brihdi eeksch wiffahm semmehm bija?
4. Ko tas Reemeru keisars zaur wiffahm sawahm semmehm
darrija?
5. Ko tas keisars pawehleja?
6. Kam to brihdi ta Zuhdu semme peederreja?
7. Kas to brihdi Zuhdu semmi walbija?
8. Kur Jahnise ar Mariu nogahje, liktees usrakstitees?
9. Kapehz Jahnise us Betlemi gabje?
10. Kahda to brihdi Maria bij?
11. Kas to brihdi Mariai notiffkats?

18

lemê

leinē buhdami, winnai tas dsemdeschanas laiks nahje. 12. Un winna dsemdēja sawu pirmdsintu dehlu, 13. un to autinōs eetinne, 14. un to likte fillē, 15. jo teem ne bija zittur weetas mahjas-weetā: 16. jo wiff pilsfats pija pilns no dauds laudim, kas bija nahkufchi liktees usraflitees. 17. Un tā irr JĒsus Kristus Deewa Dehls, ta apsohlita seewas sehla, 18. no Ahbraāma pehznahkameem, 19. no Juhda zilts, 20. no Dahwida dšimmuna, 21. no sehlihtas jumprawas, 22. kā pestitais, 23. Betlemes pilsfatā, zilweks peedsimmiš, 24. kā tas wiff jau senn papreeksch zaur teem swehtem praweescheem wezzōs swehtōs rakstōs bij fluddinahts. 25. Un no sehlihs swehtas peedsimschanas ta Kunga JĒsus mehš kristigi laudis sawus gaddus skaitam, 26. un par peeminneschanu sehlihs peedsimschanas ta Kunga JĒsus mehš ifgaddus seemas-swehtkus swehtijam.

12. Jo ta swehta jumprawa Maria Betlemē dsemdēja?
13. Eeksch fo winna sawu behrninu eetinne?
14. Kur winna sawu behrninu nolikke?
15. Kapehz winna sawu behrninu fillē nolikke?
16. Kapehz teem ne bija weetas mahju-weetā?
17. Kas tab no tahs swehtas jumprawas Marias peedsimmiš?
18. No kurra pehznahkameem tas Kungs Kristus peedsimmiš?
19. No kurras zilts?
20. No kahda dšimmuna?
21. No ka Kristus peedsimmiš?
22. F-hds irr JĒsus Kristus peedsimmiš?
23. Kur winsch peedsimmiš?
24. Kur tas papreeksch fluddinahts?
25. No kurra laika mehš kristigi laudis sawus gaddus skaitam?
26. Kahdus swehtkus mehš ifgaddus par peeminneschanu ka Jēsus peedsimmiš swehtijam?

Mah-

Mahzibas.

I. Kad JĒsus peedsimme, tad wairs teem Juhdeem fa wa pascha waldischanā ne bija, jo tee jau bij appaksch Reemeru waldischanas, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka JĒsus no Nazaretēs tas ihstais no Deewa suhtihšs pasaulēs Pestitais.

(Jo winsch tanni laikā nahjis, fo tas wezz-tehws seh-kabs us sawu mirschanas-gultu, i Mohs. 49. papreeksch fluddinajis, ka ta waldischanā no Juhda ne suddihš, teekams tas sohlishts Pestitais buhs turu. Bet kur nu irr ta Juhdu walstiba? Tas laiks irr senn pahrgahjis, un ta wezza Deewa kalposchana un tee uppuri senn mittejuschees, Jerusaleme un tas Deewa namš iepohsihts, tee Juhdi par wiffu pasauli islihbushchi, un ta Juhdu semme Turku roh-kās, tapehz tee Juhdi walti us zittu Pestitaju gaida.)

II. Kad JĒsus peedsimme tad tobrihd bija meers wiffē pasaulē, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka JĒsus tas ihstais meera-leelkungs.

(Jo winsch irr tas widdutais, kas mums meeru ar Deewu ispelnijis, uswarreschanu prett wellu eedewis, un kab grehti muhs beede, muhsu sirdi zaur sawu taisnibu apmeerina. Tapehz turrees pee schi meera-leelkunga, tab tew arri Deewa meers buhs, kas augstaks irr, ne kā wiffas pasaulēs sapraschanas, un kas sawu sirdi un praktu un meesu un dwehveli paglabba us muhschigu dshwoschamu.)

III. Tas muhschigs Deewa dehls tappe, Fā zits zilweku behrens dšimmis, eetihšs un audsin:hts, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka winsch teescham muhsu meesu un affmi peenehmees, un muhsu draugs, raddineeks un brahlis tappis.

(Kapehz eepreezinajees ar to, ka zilweku tauta til augsti no Deewa gohbinata, ka muhsu meesas un affinis eeksch tahs beedribas tahs augsti flawetas Triadibas usnemtās un us Deewa gohda-krehla sehsh, un turpat ir par tewis ruspinajahs. Jo kas irr sawu paschu meesu eenihdejis? Itweens par sawu tautu, par sancem draugeem un raddeem gahda. Tad tu warri no JĒsus jo wairak zerreht, kas pats irr ta mihlestiba un sawas kristigas draudses galwa, ka winsch tewis ne eenihdehs, bet tur preffim mihtohs un apgahdabē.

IV. To masu Jesulu stalli dsimmuschu rupjōs autōs eetinne un fillē eeliffe, fo no tam mahzees?

Atbildi: Scho nabbadsibu Jesus muhsu deht zectis, la winsch muhs muhschigi baggatus darritu.

(Tapehz ne dsennees ar to pauli pehz suhdamahm lectahm, bet zeet scheid ar Jesu nabbadsibu, tad tu ar winnu to muhscham pastahwigu debbes mantu eedabbusi.)

V. Par preminneschanu tahs swehtas peedsimschanas ta Kunga Jesus wiffas fristigas draudses seemas: sweht: kus swehti, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewa labbarischanas muhscham ne buhs peemirft.

(Tapehz peeminni allaschin, fo Deews tew un wisseem zaur Kristum parahdijis. Lai tawa sirds winnam par to pateiz un lai tawa mutte winnu flawe ar stannigu balsi. Las buhs Deewam patihkams uppuris un tewim eepreezinashanu dohs dsihwojoht un mirstoht.)

Swehtas dohmas.

Astahdams to debbes - pilli,

Deews pats zilweks tohp un dsemm.

Rupjōs autōs, zeeta filli,

Betlemē winsch mahjas nemm.

Jesu, nahz man firsniā,

La buhs tewim mihsstaka.

Tas festais stahst's

no teem ganneem Betlemē.

Luhf. 2 Hod.

I. Sa peedsimschana ta Kunga Jesus Kristus tappe wisspirmal teem nabbageem ganneem sumama. 2. Tee bija ap to starpu laukā pee laida: reem, un fargaja nomohdā buhdami fawus lohpus.

Tautaschanas.

1. Kam tappe Jesus peedsimschana wisspirmal sumama?

2. Kur bija tee ganni?

3. Kad

3. Kad nu Jesus Betlemē stalli bij peedsunmis, tad Deewa engelis pee teem ganneem stahjabs, 4. un tas spohschums ta Kunga tohs appihdeja. 5. Par to tee ganni lohti isbihhajabs. 6. Bet tas engelis us teem fazzija: ne bihsteetes! redsi, es jums paluddinaju leelu preeku, kas notiks wisseem laudim: 7. jo jums irr schodeen tas pestitais dsimmis, kas irr Kristus tas Kungs, Dahwida pilksata (tas irr Betlemē). 8. Un to nemnatees par sibmi: juhs at: rasseet to behrnu autōs eetistu un fillē gullischi. 9. Un tuhdaalin pee ta engela tas pulks tahs debbes draudsibas bija, 10. tee flaweja Deewu, fazzidami: Gohds Deewam augstiba, un meers wirs semmes un zilwekem labš prahts. 11. Kad nu tee engeli ro teem ganneem us debbes bij braufuschi, 12. tad tee ganni sawā starpā fazzija: eima nu us Betlemi, raubsiht, kas tur notizzis, la mums Deews tas Kungs irr lizzis sinnu doht; 13. un tee nahze steigdamees, 14. un atradde Mariu un Zahsepu, un to behrninu fillē gullischi. 15. Un tee to redsejuschi, stahstija wisseem, fo tee bij redsejuschi un dsirdejuschi. 16. Un wissi, kas to dsirdeja, brihnijahs par to wallodu, fo

3. Kas teem ganneem to sinnu (jeb wehsti) atneffe?

4. Kas tohs gannus appihdeja?

5. Fo tee ganni dohmaja, to redsedami?

6. Fo tas engelis us teem fazzija?

7. Fo tad tas engelis teem ganneem sluddinaja?

8. Kahdu sibmi teem tas engelis dewe?

9. Woi tas engelis weens bija?

10. Fo to brihdi tee swehti engeli dscedaja?

11. Kur tee engeli paliffe?

12. Fo tad tee ganni sawā starpā fazzija?

13. Fo tad tee ganni darrija?

14. Fo tee Betlemē atradde?

15. Fo tee darrija, kad tee to paschi bij redsejschi?

16. Fo tee laudis fazzija, kas to dsirdeja?

tee ganni teem bij fazzijufchi. 17. Bet Maria paturreja wiffus tohs wahrduß, tohs apdohmadama farwâ firdi. 18. Un tee ganni greefehß us mahjahm, gohdaja un teize Deewu par wiffu, fo tee bij redsejufchi un dsirdejufchi.

17. Ko ta swehta jumprawa Maria pee schahm leetahm dohmaja?

18. Kur tee ganni palikke?

Mahzibas.

I. Ta Kunga engel's fluddinaja Iesus peedsimschana ne tam leelam Keemeru keisaram, nedß tam kehninam Eerodum, nedß teem augsteem Juhdu basniß; kungeem un rakftu mahzitajeem, bet teem nabbageem ganneem, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewß ne zeeni pasauligu augstibu un gudribu, bet to fo pasaule smahde.

(So Deewß zittadi sawu walstibu sataisjiss, un to pasauligu gudribu par getkibu padarriiss, ka neweens preeksch Deewa leelitohs. Tapehz ne behdajees par to, kad tewiß pasaule ne zeeni, bet jo wairak par to preezajees; kad tu tikkai pee Deewa labbâ sinnâ stahwi, tad tew Deewß un gann.)

II. Tas engel's fazzija us teem ganneem: es jums leelu preeku fluddinaju, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Iesus peedsimschana mums lohti preeziga.

(So ja Iesus ne buhtu peedsimnis, tad mehß wiffi buhtum pasuddufchi palikkufchi. Tapehz arridsan tee tizzigi wezzi tehwi no pasaules eefahkuma us to ar mohkahn gaidijufchi. Un kad Iesus bij peedsimnis, tad wiff pulß tahß debbesdraudßibas par to preezajahß. Tapehz preezajees tu arri par to no firdß, un ne nemm scho preezas=wehsti peeri sarahwiß pretti. Bet lai arridsan tawß preeks ne buhtu tikkai pee brandwihna=glahßes un alluß=kannas, zaur fo tohs preeziguß seemas=swehtuß par leeku apgahna.)

III. Tas engel's fazzija: es jums leelu preeku fluddinaju, Fas wiffeem laudim notiks, Fo no tam mahzees?

At.

Atbildi: Ka Iristus neween to Juhdu, bet arridsan wiffas pasaules pestitais.

(Tapehz, gohdß Deewam! Iesus peedsimschana mums arridsan peederr, jo winsch tapehz peedsimnis, ka winsch muhß arridsan ar Deewu salihdsinat. Ar to eprezajees prett grehkeem, prett wellu un nahwi, lai tas tawß weenigß preeks irr dsihwojoht un mirstoht.)

IV. Tee engel's flaweja Deewu, fazzidami: Gohds Deewam augstibâ! Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka mums buhß par Iesus peedsimschannu Deewu jo wairak flaweht.

(So Iristus ne irr engelu, bet zilweku pestitais tappiß. Tapehz peeminni scho Deewa schlastibu allaschin, fazzidams: manna dwehsele teiz augsti to Kungu, un mans garß preezajahß ta Kunga manna pestitaja. Teiz manna dwehsele to Kungu, un kas eeksch mannim irr, wiinna swehtu wahrdu. Teiz manna dwehsele to Kungu un ne aismirßi, fo winsch zaur Iesus pestischanu tew parahdijiß, kas til lohti tew libß ar to pasauli mishleiß, ka winsch sawu paschu ween-peedsim-muschu dehlu dewiß, ka man un wiffeem teem, kas eeksch wiinna wahrda tizz, ne buhß pasustees, bet to muhschigu dsihwo-schanu dabbuht. Gohds Deewam par to augstibâ! Amen.)

V. Tee ganni fluddinaja teem laudim Iesus peedsim-schanu, Fo tee ne bija paschi isdohmajufchees, bet no ta swehta engela dsirdejufchi, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Tapat dwehseles=ganni jeh mahzitaji ne runna sawuß paschus wahrduß, bet fo tee no Deewa swehta wahrda lassijufchi un mahzijufchees.

(Tapehz zeeni mahzitaju wahrduß, ka Deewa wahrduß, til labb, kad tee tewim Deewa baußlibu un grehku=schdibu preekschâ turr, ka arridsan, kad tee to preezas=mahzibu no Iesus fluddina.)

Swehtas Dohmas.

Ganni dsird, Iesus dsimnis,

Tee to tizz un mekleht fahß;

Winnu prahts ne ka ne rimmis,

Teekam tee pee Iesus nahß.

Es tew, Iesu! mekleju,

Leez atrafrees shehligu.

Las septitais stahst

no Iesus apgraischanas un Marias
schkistichanas.

Luhf. 2 Hod.

1. Kad tas behrnisch Iesus septinas deenas wezz
bija, tad to astota deena, pehz Deewa lif-
kumeem no wezzas derribas laika, apgraisija, 2. un
winna wahrdu nosauze Iesus (3. tas irr tik dauds ka
pestitais), 4. ta, ka tas engelis Gabriels to bija nosau-
zis, pirms Iesus wehl no ta svehtha Garra tahs
jumprawas Mahrias meesas tappe eenemts. 5. Bet
tahm seewahm, kas behrnu bija dseindejuschas, bij
pehz wezzas derribas lifkumeem trihs leetas wehra
janemm. 6. Papreesch tahm feschas neddelas bij
mahjäs palikt, kamehr tahs schkistichanas-deenas
bij beigtas. 7. Pehz tahm bija, sawas feschas nedde-
las beidsoht, weenu jehru jeb pahri balloschu Deewam
uppureht; 8. wissu pehz, kad tas pirmdsimtais behrns
bija, tad bij to tam Rungam eefwehtit. 9. To wissu
ta svehtha jumprawa Maria darrija, 10. un irr ar to
Iesus = behrninu Deewa nammä nahkusi. 11. Kad

Jautaschanas.

1. Kas ar to Iesus = behrninu astota deena notikke?
2. Ka winna wahrdu pee tahs apgraischanas nosauze?
3. Ko tas wahrds Iesus eesihme?
4. Kapehz tam to wahrdu Iesus dewe?
5. Zik leetas bij tahm seewahm, kas behrnus bij dsemeju-
schas, wehra janemm?
6. Kurra bij ta pirna leeta, tahs schkistichanas deht?
7. Kurra bij ta ostra leeta, tahs uppureschanas deht?
8. Kurra bij ta trescha leeta, tahs pirmdsimchanas deht?
9. Woi ta svehtha jumprawa Maria to wissu wehra nehme?
10. Kur winna ar to Iesus = behrninu nogahje?
11. Kas to brihbi arridsan Deewa nammä nahje?

winna nu sawu jaunu behrninu Deewa preeschä at-
nesse, tad nahje weens wihrs Deewa nammä, Sih-
meäns wahrda. 12. Las pats bija deewabihjigs un
gaidija us Israela eepreezinataju. 13. Tam pascham
bij weena apsohlishana kluisk no ta svehtha Garra,
ka tas to nahwi ne redsehs, teekam tas buhs redse-
jis Kristu to Pestitaju. 14. Las pats nahje Dee-
wa nammä, no svehtha Garra stubbinahts. 15. Un
kad Maria un Jafseps to behrninu eenesse, tad winsch
to sawas rohkäs fanehme, 16. un teize Deewu, faz-
zidams: leez nu, Rungs! sawu kalpu meerä ais-
eet, jo mannas azzis to pestitaju redsejschas, ko tu
fataisjies effi wisseem laudim, weenu gaismu, tohs
paganus apgaismoht un par sawu taweeem laudim
Israël. 17. Un Sihmeäns fluddinaja arridsan no
Iesus svehtha ammata un no winna zeeschanas un
mirschanas, 18. fazzidams: ka zaur Marias dweh-
feli sohbens speedisees. 19. Bet Jafseps un Maria
par to brihnijahs, ko teem no ta Iesus behrnina stah-
stija.

12. Kasds Sihmeäns bija?
13. Kadu apsohlishanu tas bija no ta svehtha Garra
dabbujis?
14. Kapehz tas pats bij Deewa nammä nahjis?
15. Ko tas basnijä ar to Iesus = behrninu darrija?
16. Ko Sihmeäns, Deewu luhgdams fazzija?
17. Ko Sihmeäns no ta Iesus = behrnina fluddinaja?
18. Ka Sihmeäns no Iesus zeeschanas runnaja?
19. Bet ko Jafseps un Maria fazzija?

Mahjibas.

I. Kristu pehz tahs bauflibas apgraisija, Eo no tam
mahzees?

Abildi: Ka Kristus mums par labbu appalsch baufli-
bas padohs.

(So winsch gan bija tahs bauflibas Rungs, bet winsch
to darrija muhsu weeta, ka winsch par mums tohs Deewa
bau-

baufus peepilditu, fo meh's ne spehjam darriht un muh's no teem lahsteem tahs bauflibas atpestitu. Tapeh'z winsch arridsan pee sawas apgraischanas tahs pirmas affins-lahstet's istezzinajis. Tapeh'z, kad tew Deewa baufli grehku deht nolahd, tad turrees pee JEsus pilnigas paklausichanas, tad tu ne kuhst nolahdehts, bet buhst pilnigi swehts Deewa preelsh'a.)

II. To peed'simmuscha Deewa dehlu nofauze JEsu, fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka zits wahrds appalsch debbes teem zilwe-feem newaid dohts, kurr'a tee warr swehti tapt, ka ween tas wahrds JEsus.

(JEsus wahrds eet par wisseem wahrdeem, un eelsh ka wahrda JEsus buhs lohžitees wisseem zelteem, to, kas deb-bes in wirs semmes un appalsch semmes irr, un iltat'ai mehlei buhs isteikt, ka JEsus tas kungs. Tapeh'z zeeni tu arridsan to wissmihktu JEsus wahrdu, un zil reis to peeminn, tad klannees preelsh ta.)

III. Maria nahze peh'z sawahm feschahm neddelahm ar to JEsus: behrninu Deewa namm'a un atneffe Deewam sawu appuri. fo tam mahzees?

Utbildi: Ka seewahm, kas behrnus dsembejuschas, peenahkash, peh'z sawahm feschahm neddelahm bas-niza nahkt, un Deewam pateizibas=appuri atnest.

(fo tahdahm seewahm buhs apdohmahkt, kahdu leelu schelastibu Deews tahm irr parahdijis. fo pee raddibahm ne mattu plattums irr stary dshwibas un nahwes. Tapeh'z tas lab's eeraddums, kad seewas, kas us gruhstahm kah-jahm eet, par sewim basniza Deewu leel' peeluhgt. Bet fo wairat tas peenahkash, kad Deews palihdsejis, basniza atkal list Deewam pateikt, neween tad, kad to behrninu kristi, bet arridsan tad, kad tahs feschas neddelas beigtas.)

IV. Kad Sihmeans to JEsus: behrninu bij ar sawahm azzim redsejis un us sawahm roh'kahm nehmis, tad tam gribbejahs lahpraht meer'a no schihs pafaul'es ais:eer, fo no tam mahzees?

Utbildi: Kam JEsus irr firdi un prahta, tas warr preezigs no schejenes schkirtees.

(La-

(Tapeh'z turri allaschin JEsu peemineschana, tad ir tu warrest, kad tas Deewam patihkt, ar preeku scho pafauli atstahkt.)

V. Sihmeans studdinaja no JEsu, fa tas buhs weena gaisma, tohs paganus apgaismoht, fo no tam mahzees? Utbildi: Ka Kristus irr wiffas pafaul'es Pestitais.

(Tapeh'z warram drohschi buht, ka ir meh's, kas wez-zis laifos pagani bijuschi, pee JEsus walstibas peederram, un ka JEsus muhs pestihs un swehtihs. fo JEsus ar sawa swehta Ewangeliuma mahzibu muhs arridsan apgaismojis. Par scho laimi pateh'z Deewam no firds, un dshwo ka behrn's tahs gaismas.)

Swehtas dohmas.

JESUS muh'fu wallodina

Jr tif dand' ka Pestitais;

Jr es pestihts tohp no winna.

JEsus wahrds wiff-faldafais,

Tas man mutt' un firdi buhs,

Un jo faldaks mirstoht kshs.

Tas astotais stahst's no teem gudreem no austruma semmes.

Matt. 2 Hod.

I. Kad tas kungs JEsus Kristus Betlem'e bij pee-dsinnis, tad gudri, 2. no Austruma semmes, tahlu zellu, us Jerusalemi nahze, 3. un waizaja no teem laudim: kur irr tas jauns dsinnis Juhdu kchnisch? 4. fo meh's effam winna swaigsi redse-

Tautaschanas.

1. Kad JEsus Betlem'e bij peed'sinnis, kahbi swehchi laudis to brishi us Jerusalemi nahze?

2. No kurrenes tee gudri nahze?

3. fo tee no teem laudim waizaja?

4. Ka tee no sta Pestitaja dsinschanas sinnaja?

inschi

juschî Austruma semmê, 5. un effam nahkuschî, to peeluhgt. 6. Laß kehniensch Gerodus to dsirdejis, isbihjahs, 7. dohmadaus, ka Kristus to no sawa gohda-krehfla stums. 8. Laß isklaufinaja papreeksch Gerodus no teem basnizkungeem un rakstumahzitateem to weetu, kur Kristum pehz Deewa raksteem bij dsimt? 9. Tee atbildeja: Betlemê, Dahwida pilsfata, 10. ka tas praweets Mikkus to papreeksch fluddinajis. 11. Laß aizinaja tas kehniensch Gerodus tohs gudrus no Austruma semmes pasleppen, un isklaufinaja arridsan to laiku, kad ta swaigsne teem apspihdejst, 12. un raidija tohs us Betlemi, 13. un fazzija us teem ar wiltu: eita un isklaufinajeet labbi to behrnu, un kad juhs to buhseet atradduschî, tad atsakkait mannim, ka ir es nahktu to peeluhgt. 14. Bet sawâ firdi Gerodus jau bij nodohmajis, to behrniu nokaut. 15. Kad nu tee gudri us Betlemi aisgahje, tad teem ta swaigsne atspihdeja, fo tee bij Austruma semmê redsejuschî, no jauna, 16. un teem preekschâ gahje, kamehr ta swaigsne apstahjahs wirsû pahr to weetu, kur

5. Ko tee pee ta jaim-peedsimmuscha Zuhbu kehniina gribbeja darriht?
6. Ko tas kehniensch Gerodus fazzija, to dsirdejis?
7. Kapehz Gerodus bihtijahs?
8. Ko Gerodus no teem basnizkungeem un rakstu-mahzitateem isklaufinaja?
9. Ko tee atbildeja?
10. Kursch praweets to bij papreeksch fluddinajis?
11. Ko Gerodus pasleppen no teem gudreem no Austruma semmes isklaufinaja?
12. Kur nu tohs Gerodus raidija?
13. Ko Gerodus us teem sweschineekeem ar wiltu fazzija?
14. Bet fo bija Gerodus sawâ firdi nodohmajis?
15. Kâ tee gudri to zellu us Betlemi atradde?
16. Zif ilgi teem ta jauna swaigsne spihdeja?

taß

tas behrns bija. 17. Kad tee gudri to swagsni redseja, tee itt lohti lihgfni tappe. 18. Un tee eegahje tanni namma, un mettehs zelds preeksch to Jesu-behrniu un to peeluhdse, 19. un to apdahwanaja ar seltu un dahrgahm wihraka- un mirru-sahlehm. 20. Kad nu tee gudri gribbeja atpakkal greestees un us sawu semmi aiseet, tad Deews teem sapni pawehleja, teem ne buhs atkal us to kehniu Gerodu greestees. 21. Laß tee zaur zittu zellu us sawu semmi aisgahje.

17. Ko tee gudri dohmaja, to swaigsi no jauna eeraudsi-juschî?
18. Kâ tee gudri to Jesu-behrniu gohdinaja?
19. Ar fo tee to Jesu-behrniu apdahwanaja?
20. Ko Deews teem gudreem sapni pawehleja?
21. Zaur kahdu zellu tee gudri us sawu semmi atpakkal aisgahje?

Mahzibas.

Ko no fchi stahsta mahzees?

Atbildi: Es mahzohs, kâ mums buhs prett to Kungu Jesu turretes?

I. Tee gudri no Austruma semmes mekleja to Kungu Jesu, un weena swaigsne tohs pee Jesu waddija, fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums arridsan jamelle to Kungu Jesu, un tam swehtam Deewa wahrdam buhs muhsu zelkalahditajam buht.

(Fo Deewa wahrds irr ta skaldra swezze, kas mums to zellu us Jesu parahda. Tapehz ne mekle to Kungu Jesu ar teem Jesullischeem kalnôs un eelejâs, jeb kruhmôs un meschôs, bet eeksch tizzibas un Deewa swehteem likkumeem, tad winsch buhs tawâ firdi atrastinsch.)

II. Tee gudri no Austruma semmes, pagani buhdami, ne apnikke, tahlu zellu pehz Jesu eet un to isklaufis naht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums kristigeem laudim netif ne buhs apnikt, pehz Jesu waizah, kas tuwu pee mums klast irr.

(Tapehz tas kristigeem laudim kauns, kam Deewa wahrds tif labb, kâ preeksch durvom, ka tee ne gribb basnizâ naht

nahkt to dsirdeht, jeb kam tas Deewa wahrds rohtâ irr, ka tee to ne gridd lassht, jeb kas Deewa wahrdu gann dsird un lassa, to tapat ne apdohma un firdi ne paturr, un tadeht JEsus arridsan teem tahds swesch un ne atrastinsch un pretsch winnu azzim paslehpts. Za, mans behrns, ne apnshfti Deewa wahrdu labpraht basnizâ klausitees, fohlâ mahzitees un mahjâs, zil tew waktas irr, weens patš lassht, tad Deewa wahrds tew to ihstu debbes zeltu parahdihš, tad Kristus, ta faule tahš pateesibas un taisnibas, tawâ firdi atspihdehs, un tu baudist winna saldu mihlestibu.)

III. Tee gudri no Austruma semmes lohti preezajahs, Kad teem ta swaigsne no jauna rahdijahs, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums buhs arri lohti preezatees, kad to swehtu Deewa wahrdu no jauna usnemn.

Deewa swehtu wahrdu no jauna basnizâ usnemn, kad tohs swehtus Evangeliumus un Apustulu mahzibas no jauna isstahsta. Stohlâs Deewa wahrdu no jauna usnemn, kad behrna mahzibu no jauna eesahl. Un mahjâs wârr ikweens Deewa swehtu wahrdu no jauna usnemt, kad Bihbeli zaurlassijis, to no jauna atkal eesahl lassht. Var schahdu Deewa wahrda jaunu atspihdeschanu preezatees ik reisš no firds, tad tas Kungs JEsus teescham ar tawu firdi saweenosees. Fo winsch pee sawâ swehta wahrda klast irr allaschin.)

IV. Tee gudri no Austruma semmes peeluhdse to redsamu JEsu Betlemê, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums buhs peeluhgt to redsamu JEsu, kas pee sawa Debbes Tehwa labbas rohtas sehš.

Zapehz ne sapno ar teem Jesulischeem, to Kungu JEsu ar tawam meesigahm azzim schinni pasaulê ceraudisht, jo to tew JEsus ne irr sohljis. Bet skattais us JEsu ar tizzibas-azzim, un gohda winna swehtu wahrdu swehtâ peeminneschanâ, tad JEsus tawâ firdi buhs un palikt, un tawa dwehsele buhs weens dsihwoellis tahš augsti flawetas un wiff-swehtakas Triadibas. Za buhs tew Dews un gan.)

V. Tee gudri no Austruma semmes apdahwanaja to jaun; peedsimmuschu Tuhdu kehniu ar seltu, wihraku un mirrehm; Fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums buhs arridsan tam Kungam JEsu, ka sawam kehniham, kas irr pateesigs Dews un zilwets, tizzigu, swehtu un pazeetigu firdi dahwanahkt.

(Fo

(Fo tee gudri ar sawam dahwanahm parahdija, kahds JEsus irr. Zaur seltu tee eeshmeja, ka JEsus tas wiffaugstakais kehnihsch; zaur tahm kwehpejamahm wihraka-sahlehm tee eeshmeja, ka JEsus pateesigs Dews, us fo muhsu luhgschanas ka kwehpejums us augschu kahp; un zaur tahm ruhktahm mirru-sahlehm tee eeshmeja, ka JEsus pateesigs zilwets, kam par mums ruhkti bij zeest un mirt. Scho kehniu apdahwana arridsan ar to dahrgu seltu tahš tizzibas, ar tahm kwehpejamahm wihraka-sahlehm tahš peeluhgschanas, un ar tahm ruhktahm mirru-sahlehm tahš pzeeschanas: tad JEsu schahdas tawas dahwanas labbi patiks, un winsch tewim to pehzgallâ ar muhschigu gohdu un lihgsnibu aismafsahs.)

Stwehtas Dohmas.

Austrum semmes gudri nefse

Seltu, mirres, wihraku.

JEsu, tew, kas kehnihsch effi,

Ko tad es tew eedohschu?

Schê irr manna firfniu,

Za irr tewim dahwata.

Tas dewitais stahsts

kâ Cerodus tohs behrnixus Betlemê
lizzis nokaut.

Matt. 2 Hod.

I. Kad tee gudri no Austruma sawu zeltu atkal bij aisgahjuschi, rahdijahs Deewa engelis Jahsepam sapni, 2. un tam pawehleja, to JEsus-behrniu un winna mahri Mariu pee serwis nemt, un us Egiptes semmi aisbehtg. 3. Turpat tam bij

Zautaschanas.

1. Kas Jahsepam sapni rahdijahs, kad tee gudri sawu zeltu atkal bij aisgahjuschi?

2. Ko tas engelis Jahsepam pawehleja?

3. Zil ilgi bij Jahsepam tur palikt?

tif

tif ilgi palikt, kamehr tas engeliš tam liktu no turrenes atpakkal naht. 4. Un tas notikke tapehž, ka Cerodus to JEsus-behrninu gribbeja nokaut. 5. Jahseps darrija, ka winnam tas engeliš bij pawehlejis, un zehleš nakit un aisbehdse ar Mariu un to JEsus-behrninu us Egiptes semni. 6. Cerodus tohs gudrus no Austruma semmes ne warrejis fagaidibt, un redsejis, ka tas no teem bija peewilts: 7. (jo tee ne nahze us Zeruselemi, ka tee bij sohlijuschi.) 8. tad winsch lohti apskaitabš, un isfuhitija sawus sullainus un saldatus, un likte wiffus behrninus Betleme un par wiffu Betlemes teesu apkaut, 9. kas ohtra gadda un jowanaki bija, pehž ta laika, ko tas no teem gudreem ihstemi bij isklausijis. 10. Jo Cerodus dohmaja, ka teescham to JEsus-behrninu winnu starpa arridsan nokaus. 11. Ohtra gadda pehž tam nomirre Cerodus nejauka slimmiba. 12. Tad tuhdaļin Deewa engeliš Jahsepam sapni Egiptes semne rahdijahš, un fazzija: 13. zelleš, nemn to behrninu un winna mahri peeferwis, un eij atpakkal us tarou semni, jo tee irr mirruschi, kas to behrninu gribbeja nokaut. 14. Un Jahseps aisgahje us Galileeru semni un dsihwoja Raza-

4. Kapehž bij Jahsepam ar Mariu un to JEsus-behrninu us Egiptu aiebehgt?
5. Ko tad Jahseps darrija?
6. Ko Cerodus nomannija, kad winsch tohs gudrus no Austruma semmes ne warreja fagaidibt?
7. Ka bij Cerodus no teem gudreem peewilts?
8. Ko tad Cerodus no dusarahm darrija?
9. Kurus behrninus likte Cerodus nokaut?
10. Kapehž likte Cerodus tohs behrninus nokaut?
11. Kad Cerodus nomirre?
12. Kas Jahsepam no tam sinnas dewe?
13. Ko tas engeliš Jahsepam sapni fazzija?
14. Kurra pilssata Jahseps apmettehs dsihwoht, atpakkal nahzi?

retes

retes pilssata, Marias dsintene. 15. Schinni pilssata tas Kungs JEsus irr audsinahs. 15. Kurra pilssata JEsus audsinahs?

Mahzibas.

I. Deews pawehleja Jahsepam, ar to JEsus-behrninu us Egipti behgt. Woi tad nu ne irr brihw, dsintus laudin un launa; darritajeem arridsan aisbehgt?

Utbildi: Ne. Jo tas irr zittadi, ko brihwlaudis un nenoseedsigi wajafchanas laika darra.

(Tapehž ne apgrehkojees, behglis un tekkuls tapdamš, zittadi tu Deewa rohkai ne isbehgti.)

II. Tee gudri no Austruma semmes ne nahze atpakkal pee Cerodus, jebchu tee to bij sohlijuschi. Woi tad nu ne irr brihw, kad mums tihe, sawu wahru atkaut?

Utbildi: Ne. Jo zittadi tas irr, kad mehš negribvedami ne spehjam sawu apsohlichanu peepilbibt, un kad kahš grehš un kahda nelaimē no tam atlez.

(Tapehž ne apnemmees, ko tu ne simi, arrig tu to spehš isdaribt. Bet kad tu ko effi sohlijis, kas newaid grehš, tad turri to, ka gohdigs zilweš.)

III. JEsus tikko bij dsimmis, tad jau Cerodus tohs nenoseedsigus behrninus Betlemes teesā JEsus deht likte nokaut, ko no tam mahzees?

Utbildi: Ka schee behrnini tee pirni mohzekli jaunās berribas laika bijuschi.

(Tapehž ne brihnijees, kad tew ta wahrda JEsus deht daschadi jazeesch, jo Deewa behrni ne warr bes krusa un behdahm buht.)

IV. Deews gan sinnaja, ko Cerodus sawā firdi bij apnehees un likte Jahsepam zaur weemu engeli no tam sinnu doht, ko no tam mahzees?

Utbildi: Ka Deews wiffas lectas papreesch sinna, pirms tahš noteek.

(Tapehž ne dehdēs us launahm dohmahm, jo Deews wiffas tawas firds-dohmas no tablenes reds, un preesch winna azzim ne kas ne irr paslehyts. Deews arri sawā laika wiffu pee gaismas weddihš un wiffu noteesahš.)

V. Kad Cerodus bij mirris, tad Deews atkal Jahsepam likte sinnu doht un is sawu semni atpakkal eet, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deew's teescham par teem fawejeem gahda. (Kapeh'z padohdees Deewam wiffa' fawâ d'sihwofchanâ, lai winsch gahda, jo winnam arridsan par tewim ruhp, un winsch tewi tâ waddihs, ka tas tew buhs swehtigi, un ja tu to taggad wehl ne manni, tad tu to mehr peh'zgallâ to nomanni.)

Stwehtas dohmas.

Eerodus itt par neneeku

Leek tohs behrnivus noschuaugt;

Schee baud' muhscham debbes preeku,

Winnam wajag muhscham kaukt.

Kas schê tih'schi grehtus frau,

To tee grehti ellê rauj.

Tas desmitais stahst's

là tas Kungs JEsus ohtrâ padesmitâ
gaddâ basnizâ atrast's.

Luhf. 2 Nod.

1. JEsus wezzaki, Jähseps un Maria, gahje ifgads-fahrtu us Jerusalemi, leeldecnas swehtigt. 2. Kad nu JEsus diwipadesmit's gaddus wezz bija, tad tee nehme JEsu lihds us Jerusalemi, peh'z to swehtku eeraddumu. 3. Un kad tahs swehtas deenas bija beigtas, tad Jähseps un Maria aisgahje us mahjahm, 4. bet tas behrns JEsus palikke Jerusalemê, 5. un Jähseps un Maria to ne nofohpe, 6. jo tee dohmaja, winsch effohs stary teem

Jautaschanas.

1. Kur Jähseps un Maria ifgads-fahrtu aisgahje?
2. Woi tad tee ne nehme brihscham to JEsus-behrnu lihds?
3. Kur Jähseps un Maria peh'z swehtkeem aisgahje?
4. Kur JEsus palikke?
5. Woi Jähseps un Maria JEsu tur tih'schi pamette?
6. Kur tee tad dohmaja JEsu effam?

rad=

raddeem un zella-beedreem. 7. Un tee to pee faweem pasihstameem melleja. 8. Un to ne atradduschi, tee atkal aisgahje us Jerusalemi, tur JEsu melleht. 9. Un peh'z trim deenahm tee to behrnu JEsu Deewa nammâ tanni weetâ atradde, fur tee rakstu-mahzitaji sanahje un no Deewa raksteem runnaja un tohs isstahstija. 10. Stary scheem JEsus sehdeja, tohs dsirdedams un jautadams, un no Deewa raksteem runnadams, 11. un wiffi, kas to dsirdeja, istrukufchi brihnijahs par wiina sapraschanu un atbildeschanu, jo tas Gars tahs gudribas bija eelsch JEsu. 12. Jähseps un Maria JEsu tur atradduschi, brihnijahs lehri, 13. un Maria fazzija us JEsu: Mans Dehs! kapeh'z tu mums to effi darrijis? jo redsi, meh's effam tewi ar sahpehm mellejuschi. 14. Bet JEsus atbildeja: Kam juhs manni mellejuschi? woi juhs ne sinnajat, ka man eelsch manna tehwa leetahm jadarbojahs? (15. Jo Kristus bija no Deewa suhtih's, ka winsch tas wiffaugstakais mahzitais buhtu.) 16. Bet tee ne ispratte to wahrdu, fo winsch us teem runnaja. 17. Bet Maria paturreja wiffus schohs wahrdu's fawâ firdi. 18. Un JEsus aisgahje ar teem

7. Kur tee JEsu melleja?
8. Kur tee JEsu wehl melleja?
9. Kur tee JEsu atradde?
10. Ko JEsus stary teem rakstu-mahzitajeem darrija?
11. Ko tee rakstu-mahzitaji no ta JEsus-behrna gudribas dohmaja?
12. Ko JEsus wezzakee dohmaja, to tahdâ weetâ atradde dami?
13. Ko Maria us JEsu fazzija?
14. Ko JEsus winneem atbildeja?
15. Kapeh'z bija JEsus no Deewa suhtih's?
16. Woi JEsus wezzakee sapratte, fo JEsus fazzija?
17. Ko Maria pee scheem wahrdeem dohmaja?
18. Kur JEsus tobrihd palikke?

19*

lihds

libds us Nazareti, 19. un bija saweem wezzakeem paklausigs un palihdseja Jahsepam strahdaht. 20. Un JEsus peenehmahs augumâ, gudribâ un peemihlibâ pee Deewa un zilwekeem.

19. Kâ JEsus prett saweem wezzakeem turrejahs?

20. Kâ JEsus Nazaretê usauge?

Mahzibas.

Ro no scheem stahsteem warram mahzitees?

Atbildi: Warram mahzitees, kâ behrnus jaudsina, ne tã kã pee dascheem tas mehds notift.

I. Jahseps un Maria to JEsus; behrnu swehtkõs alla: schin lihds us basnizu nehme.

Taggad, Deewam schehl! ne wihscho nei wissi fainneeki farus behrnus basnizã un skoblã sustiht.

(Tapehz arridsan dauds behrni basnizkungu ne pasihst, un kad tas sehtãs brauz tohs apmekleht, preeksch ta kã preeksch lahtscha behz un flehpjãhs. Wet tahdi wezzakee ne Deewam, bet wellam farus behrnus audsina. Wet wai tahdeem! Jo teem buhs sawã laikã gruhta atbildeschana preeksch Deewa teesas-frehsla. Tapehz audsinajeet wezzakee farus behrnus un audseknus eeksch deewabihjafchanas un wis-fadaas labbas patifschanas, tad tas juhsu firmeem matteem buhs gohds, un tee behrni jumã wehl kappã par to pateiks.)

II. To JEsus; behrnu Deewa nammã starp teem mahzitateem atradde.

Taggad behrni basnizã tikkai schurp un turp skattahs, jeb skreen no basnizas ahra.

(Tapehz, mans behrns, basnizã nahzis pecluhds Deewu, dseed lihds ar zitteem tahs swehtas dseepmas, klausais spred-dikt, un ne skreij no basnizas ahra, teekams ta swehta deewakalposchana basnizã beigta.)

III. Tas JEsus; behrns ohtrã padesmitã gaddã jau pratte ar teem mahzitateem no Deewa raksteem un augstahm leetahm runnaht.

Pee Latweeschecm dauds behrni, daschafahrt ir wezzaki kuhdani, ne muhsu Lehws debbesis ne mahf.

(La-

(Tapehz arri naw brihnumã, kã dauds behrni, kã kã lohpi audsinati, wezzakeem dauds sirdsehtus padarra. Tapehz ne taupait wezzakee rishtes pee behrneem un audseknem, kad tee ne gribb ar labbu Deewa wahrã mahzitees. Jo juhs ne warrat preeksch Deewa ar to aischildinatees, kã tas behrns jeb audseknis ne gribb mahzitees, jeb ka tam gruhta galwa, jeb kad tas wehl ne nojehds. Sunni warr daschadi ismahzihst, nelle wehl zilweku behrnu! Wet kad behrns nemahzihst, tad tas nahfahs no tam, kã dasch fainneeks un dascha fainneeze ne wihscho behrnus mahzihst, un dauds reis, Deewam schehl! ne paschi ne mahf Deewu pecluhgt.)

IV. Tas JEsus behrninsch bija saweem wezzakeem paklausigs, un teem palihdseja strahdaht.

Schim brihscham behrni tikkai labprahst gribbetu flinkohst, jakteht, bet pee darba tee ar pahtagu dsennami.

(Tapehz juhs behrni paklausait tehnam un mahstei, jeb fainneekam un fainneezei ar labbu prahtu, tad jumã labbi klahsees un Deewã juhs swehtihã.)

V. JEsus peenehmehs neweeh augumã, bet arri gudri: bẽ un peemihlibã pee Deewa un zilwekeem.

Pee dascheem behrni usaug kã ohsoli, un ne irr gudrafi kã lohpi.

(Tas nahf no tam, kã tee no masuma ne irr mahziti. Tapehz juhs wezzakee ne gaideet, kamehr tee behrni usaug. Jo kad prahst no masahm deenahm ne irr pee mahzibas ceraddinahst, tad pehz jo gruhtaka galwa pee mahzibas. Behrns sawã jaunumã kã wafks, ko tu kã gribbedams warri ustaisht, un kã jauns kohzinsch, ko drihs warr lohziht. Wet leels tappis winsch pahrgalwigs un kã zeets kohls, pee kã dauds puhlina un zirwis wajjadfigs.)

Swehtas dohmas.

JEsus auge auguminã,
Gudribã, peemihlibã,
Deewa buhschan' bli eeksch winna,
Manna buhschan' grehzigã.
Tomehr, JEsu, lai eeksch man
Aug ta Deewabihjafchan'.

Tas

Las ween-padesmitais stahstis
kà Jahnis tas kristitais to swehtu
ammatu sahjis.

Matt. 3 Nod.

I. **P**irms JEsus to swehtu Ewangeliumu tai pa-
saulei sahje fluddinaht, eesahje papreeksch
Jahnis tas kristitais, 2. tukfnesi Juhdu semmè,
Deewa wahrdu fluddinaht, 3. un zaur to tam Run-
gam JEsuun Kristuun zeltu fataisih, 4. kà tas pra-
weets Cesaijas to papreeksch bij fluddinajis, fazzi-
dams: 5. weena balsis kahda fauzeja irr tukfnesi: fa-
taisat tam Rungam zeltu. 6. Bet tas pats Jah-
nis walfoja drehbes no kameetu (mescha sirgu) spal-
wahm, un ahdas johstu apfahrt saweem gurneem,
7. un winna barriba bij siffeni un kammiu med-
duß. 8. Un Jahnis eesahje sawu spreddiki ar scheem
wahrdeem: atgreesetees no grehkeem, jo ta debbes
walstiba (9. tas irr: ta schelastibas walstiba, fo
JEsus Deewa behls no debbesim ustaisih,) irr tu-
wu nahkusi, 10. un dauds laudis no Jerusalemes
un no wiffas Juhdu semmes nahje pee winna, 11. un
isfuhdseja sawus grehkus, 12. un tappe no winna

Jautaschanas.

1. Kas sahje preeksch JEsu to swehtu Ewangeliumu flud-
dinaht?
2. Kur JEsus Deewa wahrdu fluddinaja?
3. Kapehz tas notikke?
4. Kas to jau senn papreeksch fluddinajis?
5. Kà tad tas praweets Cesaijas fakta?
6. Kahdas drehbes Jahnis walfoja?
7. Kas winna barriba bija?
8. Ur kahdeem wahrdeem Jahnis sawus spreddikus sahje?
9. Kà Jahnis to wahrdu debbes walstibu sapratte?
10. Kas nahje pee Jahna tukfnesi?
11. Ko tee no Jahna gribbeja?
12. Ko Jahnis ar teem barrija?

Jar-

Jardanas uppè kristiti. 13. Kad Jahnis dauds Wa-
riseerus un Saduzeerus redseja nahkam, kas arri no
winna kristibu gribbeja dabbuht, tad winsch us teem
fazzija: juhs ohdschu-dsummuns, kas jums raddiis
isbehtg no tahs nahkamas dufinibas? 14. Un winsch
fazzija us teem: tapehz nesseet gobbdigus auglus tahs
atgreeschanas no grehkeem. 15. Wehl fazzija Jahnis
us teem Juhdeem: ne pakaujatees us to, ka juhs no
Abhraäma dsummuma, itt kà Deews juhs tapehz ne
warretu no ferwis atstumt, 16. jo Deews eespeh, jo
akmineem Abhraämam bebrnus raddiht, un pee teem
sawas apfoblichanas peepildiht. 17. Vehdigi Jahnis
tohs grehziuekus, kas ne atgreeschahs, neaugligeem
kohkeem peelihdinaja, kas ne neff labbus auglus,
18. kurrus tapehz nozehrt un ugguni cemett.

13. Kà Jahnis tohs Wariseerus un Sadduzeerus sanehne?
14. Kahdu mahzibu teem Jahnis dewe?
15. Kahdu pamahzishanu teem Jahnis tur pretti dewe
klast?
16. Kapehz ne bija teem Juhdeem ar Abhraämu leelitees?
17. Pee ka Jahnis tohs zettirbigus grehziuekus peelih-
dinaja?
18. Kà tahdeem klastees?

Mahzibas.

I. Jahnis sahje to swehtu spreddika ammatu ar usstus:
binaschanu us atgreeschanu no grehkeem, fo no tam
mahzees?

Utbildi: La mahziba: atgreesees no grehkeem irr par
wiffahm leetahm wajjadiga.

(Jo bes schihs mahzibas mehß grehziueki ne warram swehti
tapt. Pee ihstas atgreeschanas diwas leetas wajjaga: (1)
pateesa grehku atfichana un firdiga grehku noschlo-
schana, lihds ar pateesu apnemshanu, jo probjam no greh-
keem atstah; (2) ta tizziba us JEsu Kristu, zaur fo mehß
grehku peedohshanu dabbujam un schelastibu pee Deewa at-
rohnam. Tapehz ja tawa atgreeschana no grehkeem, ne
irr

irr par garru laiku, bet no firšs, tad tu pee Deewa schela-slibu zaur Kristu dabbusi un tapsi muhscham swehts.)

II. Jahnis isfunnija tohs besdeewigus Warisectus, us teem fazzidams: juhs ohdschu: dsimmums! Eo no tam mahzees?

Atbildi: Gohdigeem mahzitajeem ne warr par launu nemt, kad tee grehzineekus norahj un pahrmahza.

(Zo to Deews teem pawehlejis. Tahdas mahzitaja pahrmahzischanas irr ka ruhktas sahles simmiba, kas wesseligas, jebchu ne gahrdas. Zo kad mahzitaji kluffu zeestu pee wiffas besdeewibas, tad tee lihds ar teem besdeewigeem streetu esse. Tapehz ne kurne, kad mahzitais darschahrt bahrgs celsch pahrmahzischanas, bet atmett besdeewibu, par kurreu tewis apfaumo un norahj, tad tu tawu diwehsele no wella naggeem ispestisi. Zo labbaki schein launu zeest, ne ka tur muhscham.)

III. Jahnis fazzija: Tseffet gohdigus auglus tahs atgreeschanas no grehkeem, Eo no tam mahzees?

Atbildi: Kas pareisi no grehkeem gribb atgreestees, tam wajjag arri no grehkeem atstah, un swehta dsihwoschana dohtees.

(Zo tas irr tahs atgreeschanas anglis. Zittadi ta grehku atsihschana un noscheloschana wiltiga uy par garru laiku-bijusi, un ta tizziba tiklai no muttes, ne no firšs zehlfeses. Bet tas wairak ne geld, ka tulscha muzza, kas skann, kaut tai neneeka celscha. Zo ta, ka pee augleem kohks paschams, ta arridsan tizzigs un kristigs zilweks pee swehtas dsihwoschanas. Tapehz, atgreeschamees pee Deewa, fargees no wiffem tihscheem grehkeem, un kad tew Deews grehkus peedewis, tad ne darri ka zusha, kas uhdem peldejusi un skaidra tappusi, atkal dublos wahrtahs.)

IV. Jahnis fazzija us teem Juhdeem: teem ne buhs us to ween palautees, Eo tee Ahbraama dsimmums un Deewa laudis, Eo no tam mahzees?

Atbildi: Ir mums ne buhs us to palautees, ka mehš Deewa un kristiti laudis, un ka mums ihsta Deewa atsihschana.

(Sch laime teem paganeem newaid, tas irr teef; bet ja mehš paganu-darbus darram un wiffas labbas mahzibas atmettam, tad Deews warr driht to spohschu spihdumu sawa wahrda mums atraut un paganeem doht. Ko palihds

lihds kristigam zilwekam ihsta Deewa atsihschana, kad winsch pehz tahs ne dsihwo? Tahdam buhs jo gruhata Deewa sohdbiba, ne ka teem paganeem, kas nesunnadami grehko. Tapehz, kristigs zilweks buhdams, dsihwo arridsan kristigi, un ka Deewa behrneem peenahkabs.)

V. Jahnis fazzija: ikkats kohks, Eas labbus auglus ne ness, taps nozirsts un ugguni eemests, Eo no tam mahzees?

Atbildi: Ka tee zeetsirdigi grehzineeki, kas grehks paleek, elles ugguni nahk.

(Ta nahwe irr Deewa zirwis, ar ko winsch tohs besdeewigus isakno un muhschiga ugguni eemett. Tapehz atgrees fees, pirms nahwe nahk. Un ne sunnadams, zit ilgi tu dsihwosi, ne wilzini tawu atgreeschanu no grehkeem no weenas deenas us ohtru. Tu jaw ne warri sunnaht, woi rihtdeenu sadshwosi, jeb arrig tew tas riht ta isdohfees, ka schodeen. Ka kohks kriht, ta winsch paleek gullis, un ka ta nahwe tew atraddihš, ta tewis teefahs.)

Swehtas dohmas.

Jahnim bij gan gruhata rohta,

Drahnas, maife passiktas;

Tomehr firšs bij Deewam dohta,

Pilna debbes lihgsimibas.

Ko es rangu wahrgoschan?

Kad man Deews irr, irr man gan.

Tas ohtr-padesmitais stahstz
ka **JESUS** kristihšs tappis.
Matt. 3 Mark. I Luth. 3 Jah. I Rod.

I. Kad Jahnis pee Jardana uppes kristija, nahze arridsan tas kungs Jesus pee winna, ka tas arridsan no Jahna taptu kristihšs. 2. Jahnis ne gribbeja to darriht, fazzidams us Jesu: man wajjadsetu no tewim kristitam tapt. 3. Bet Jesus atbilbeja: lai

Jautaschanas.

1. No ka gribbeja tas kungs Jesus tapt kristihšs?
2. Ko Jahnis fazzija, negribbedams to darriht?
3. Ko Jesus atbilbeja?

nu tà paleef, jo tà mums peeclahjabs, wiffu taifnibu ppepildiht. 4. Tad Jahnis tam to lahwe; 5. un kristija to Kungu JESu Jardanes uppè. 6. Kad nu JESus bija kristihts, tad winsch tuhdat no uhdens islahye, un redsi: ta debbes pahr winnu atwehrahß, 7. un tas swehtais Gars nolaidahß, 8. kà ballodis, un palikke us JESu. 9. Wiffupehß atskanneja balsß no debbesim, kas fazzija: schis irr mans mihtais Dehls, pee ka man labß prahtß. 10. Zaur to tappe Jahnis sawà firdi apstiprinahß, kà JESus tas pafaules pestitais. 11. Jo Deews bija Jahnim papreeksch fazzijis: us fo tu redsest to garru ferwi no!aischam un us to paleekam, tas tas buhß. 12. Kad JESus ohtrà deenà atkal pee Jahna nahye, tad Jahnis preeksch wisseem laudim leezibas no JESus dewe, us to rahdidams un fazzidams: redsi! tas irr tas Deewa jehrs, kas tahß pafaules grehkus neff. 13. To brihdi bija JESus tschetredesinità gaddà, 14. un tee laudis to grejeja par Jahsepa dehlu no Nazaretes.

4. Ko tad Jahnis fazzija?
5. Kur Jahnis to Kungu JESu kristija?
6. Kas notikke, kad JESus bija kristihts?
7. Kas no debbes nolaidahß?
8. Kà Jahnis to swehtu garru redseja?
9. Kahda balsß no debbes atskanneja?
10. Kà tappe Jahna tizziba zaur to apstiprinata?
11. Kahdu sismi tad Deews Jahnam bij dewis?
12. Kahdu leezibu Jahnis ohtrà deenà no JESus preeksch wisseem laudim dewe?
13. Sil wezz bija to brihdi tas Kungs JESus?
14. Par fo tappe JESus sawà pafemmibà no teem laudim turrehts?

Mahzibas.

- I. Kad JESus gribbeja no Jahna likt Kristitees, tad Jahnis us JESu fazzija: man waijadsetu no tewis Kristitam tapt; bet JESus tam atbildeja: tà mums pee:

peeclahjabs wiffu taifnibu ppepildiht, tad Jahnis JESu Kristija, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka JESus ne ferwis, bet muhsu labbad kristihts.

(Jo JESus ne bij grehzineckß, bet winsch tapehß liktaks kristitees, kà winsch zaur sawu kristibu par mums sawam tehnam galwotu un apfohlitohß, sawu dshiwibu par salihdsinaschanas-uppuri nodohß, kà til teescham, kà tas uhdens pahr wiinna meescham srehjis, til teescham winsch arridsan sawas affinis par mums isleetu.)

II. JESus stahweja Jardanas uppè, Kad to Kristija, fo no tam mahzees?

Atbildi: Zaur to JESus wiffu uhdeni swehtijis, fo ir taggad swehtà kristibà islej.

(Jo eeksch swehtas kristibas mums ar JESus affinim wiffus grehkus nomasga. Tapehß usluhko to swehtu kristibu ne kà kahdu eeraddumu, bet kà debbestigu leetu, un kà pascha ta augsta Deewa eestahdischanu.)

III. Kad JESu Kristija, tad atwehrahß ta debbes, un bals atskanneja no debbes: schis irr mans mihtais Dehls! fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka ir mums zaur kristibu debbes atdarra, un muhs usnemim par Deewa behrneem.

(Jo zaur muhsu grehzigu peedsimschanu mehß appaksch wella walsibas peederram, bet zaur to jaunu atdsimschanu eeksch swehtas kristibas muhs Deewa walsibà usnemim. Un tad mehß effam lohjekli tahß swehtas kristigas draudses wirß semmes, un ja mehß pee tahß paleekam, mums arridsan dalliba buhß pee tahß muhschigas debbes draudsisab. Tapehß zeeni sawu kristibu un pateiz Deewam, kà tu arridsan effi kristihts, un zaur to pee Deewa walsibas peederr.)

IV. Kad JESu Kristija, tad tas swehtais gars us JESu nolaidehs, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas kristihts, dabbu to swehtu garru.

(Jo tas swehtais garß irr ar to uhdeni swehtà kristibà allasch lohpa. Tapehß ne aishsenn to swehtu garru, kas sawà kristibà pahr tew nahzis, no tewis, zaur tihscheem un sinnameem grehkeem.)

V. Ko JESus sawà swehtà Kristibà sawam debbesu Tehnam bij apfohljis, to tas arridsan turrejis, fo no tam mahzees?

Atbildi:

Arbildi: Ka ir mums peenahfahs, sawu kristibas derribu peeminneht, un to turreht, fo mehs Deewam zaur saweem kuhmeem sohljuschi.

(Fo mehs effam atfazzijuschi tam wellam un wisseem winna darbeem un wissai winna buhschanai, prohti, ka mehs ne gribbam zaur grehkeem wellam kalpoht. Tur klahst effam apleezinajuschi, tizzeht eeksch Deewu to Zehwu, to Dehlu un to swehtu Garru, un sawu tizziibu zaur swehtu un deewabihjigu dsihwoschanu parahdiht. Bet Deewam seehl! scho kristibas derribu no masahm deenahm zaur daschadeem grehkeem pahrtahpjam. Tapehz ikwoenam peenahfahs, sawu kristibas derribu atjaunahst, zaur ihstu atgreeschanu no grehkeem. To darri, mans behns, arrihsan, tad Deews tew wissu to labbumu, fo winsch tew tawa kristiba irr dahwanajis no jauna apstiprinahs.)

Swehtas dohmas

Jahnis Jesu kristiht fahze,
Zehwa bals no debbes fann,
Swehtais gars ka ballod's nahze;
Nu es sinn' un tizzu gan,
Ka trihs irr ihpafchibas
Eeksch tahs Deewa buhschanas.

Tas tresch-padesmitais stahst ka Jesus no wella fahrdinahts.

Matt. 4 Mark. 1 Luth. 4.

1. Kad Jesus swehta Garra pilns no sawas kristibas nahze, tad winnu tas swehtais Gars tuksnest eewedde, 2. ka winnu turpat tas wels fahrdinatu. 3. Kad nu Jesus tschetrdesmits deenas un tschetrdesmits naktis bija gawejis, 4. tad tam grib-

Zautaschanas.

1. Kas ar Jesu pehz sawas kristibas notikke?
2. Kapehz Jesu tur eewedde?
3. Zil ilgi Jesus tuksnest gawejis?

bejahs

bejahs ehst. 5. Un tas fahrdinatais, tas fahsans (jeb wels) peestahjahs pee winna, 6. fazzidans: ja tu effi Deewa dehls, tad lai schee akmini tohp maisse. (Zaur scho fahrdinaschanu tas wels gribbeja noredseht, moi Jesus sawa prahta ne fahksees schaubitees, arrig Deews par winnu dauds behda.) 7. Bet Jesus atbildeja: Deewa wahrda stahw rakstihst: (5 Mohs. 8.) Tas zilweks ne dsihwo no maises ween, bet no ikfatra wahrda, kas no Deewa muttes ideet. *Tas wels redsejis, ka Jesus sawa zerriba pastahweja, melleja Jesu us to usdabbuht Deewu pahrbaudiht, arrig tas ir tad Jesum klahst stahwetu, kad tas tihschi few nogahstohs no wiss- augstakas weetas. 8. Tapehz tas wels Jesu us Jerusalemi wedde, 9. un uszehle to pat Deewa namma juinta galla, 10. un fazzija us to: ja tu effi Deewa Dehls, tad nolaides semme. II. Fo rakstihst stahw: (Dahw. Df. 91.) Deews saweem engeleem pahrtewi pawehlehs, ka tee tew us rohkahm nessih, ka tu sawu kahju us akmini ne daufti. (12. Bet tohs wahrdu: us wisseem saweem zelteem, tas irr: kad zilweks sawa amnatata paleef, un pehz Deewa likkumeem dsihwo, fazzija tas wiltineeks ne

4. Kas Jesum pehdigi eegribbejahs?
5. Kas pee Jesu peestahjahs?
6. Ko tas wels fazzija, to Kungu Jesu fahrdinadams?
* Ko tas wels zaur scho fahrdinaschanu melleja?
7. Ar kahdeem Deewa wahrdeem Jesus tam atbildeja?
** Ka tas wels melleja, Jesum zittadi peekluht?
8. Kur pehz tas wels to Kungu Jesu aidwedde?
9. Kur tas wels to Kungu Jesu uszehle?
10. Ko winsch fazzija, to Kungu Jesu ohtru reif fahrdinadams?
11. Ar kahdeem wahrdeem tas wels Jesu melleja peewilt?
12. Ka tas wels ar pascheem Deewa wahrdeem Jesu warreja willinahst?

klahst.)

flaht.) 13. Bet JEsus atbildeja: atkal stahw rak-
stihst: (5 Mosh. 6.) Tew ne buhs Deewu tarwu Kungu
Fahrđinaht. 14. Wiffupeh; mekleja tas wels, to
Kungu JEsu ar pasauligahm fahribahm apmahniht,
15. un tapeh; tas JEsu ar sewim lihds us lohti aug-
stu kalnu wedde, 16. un JEsu rahdija wiffas pa-
faules walstibas un winnu gohdibu, 17. un fazzija:
es tew to wiff notal gribbu doht, ja tu semme mesda-
mees mannis pecluhgi: jo tas wiff man peederr, un
es to dohmu, kam es gribbu. 18. Tad fazzija JEsus us
to wellu: atkahpees, fahntan! 19. jo rakstihst stahw:
(5 Mosh. 6.) tew buhs pecluhgt Deewu tarwu Kungu un
tam ween kalpoh. 20. Tad tas wels JEsu atstahje, 21.
un redsi, tee engeli peestahjabs pee JEsus un tam kalpoja.

13. Kahbus Deewa wahrbus JEsus tam wellam turreja
pretti?
14. Ka tas wels pehdigi to Kungu JEsu mekleja peewilt?
15. Kur tas wels to Kungu JEsu nowedde?
16. Ko tas wels tur tam Kungam JEsu rahdija?
17. Ko tas wels fazzija, JEsu pehdigi fahrdinadams?
18. Ko tad JEsus us to beskaunigu wellu fazzija?
19. Us kahdeem Deewa wahrdeem atkal JEsus to wellu
rahdija?
20. Ka schi fahrdinaschana beidsahs?
21. Kas tad pee JEsu peestahjabs?

Mahzibas.

I. JEsus tappe no ta fwehta Garra tuknesi wests, lai
to tur tas wels fahrdinatu, fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka JEsus mums par labbu fahrdinaht's, lai
mehs zaur to wiffas fahrdinaschanas warretum
pahwarrest.

(Tapeh; turrees eeksch wiffahm fahrdinaschanahm, kas
no wella, no pasfaules un no tawas paschas launas sirds
nahst, ta, ta tew taws pestitais preekstihmi pamet-
tis. Kad tewi wels, jeb kahds besdeewigs zilweks, jeb ta-
was paschas meefas eekahroschana us plihstschanu, us
fah-

fahdsibu, us sleykawibu, jeb us zitteem grehkeem fahrdina, tad
ne klaufi teem, bet stahw teem pretti, us Deewu dohmadams.)

II. JEsus tappe tuhđalin, peh; sawas Kristibas, eeksch
fahrdinaschanahm eewests, fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka kristigeem trudim wiffuwairak fahrdina-
schanas no wella jazeesch.

(Jo tohs paganus winsch bes tam sawos naggos turr.
Bet kristigi laudis zaur fwehtu kristibu no winna naggeem
israuti. Tadeht wiffas winna dohmas un ruhpeschanas
us to ween deenas un naktis stahw, ka winsch Deewa behr-
nus atkal ar wiltu zaur grehkeem sawaldsinatu, tapeh; ne
brishnijees, ka ir tewim wiffu tarwu muhschu ar winnu ja-
zihnijabs.)

III. Kad JEsus bija isfalzis, tad tas fahrdinatais tam
tuhđalin peestahjabs, fo no tam mahzees?

Utbildi: Tas wels allaschin to ihstu laifu un stundu
wehra nemm, kurrâ winsch mums jo labbaki warr
peekluht.

(Jo winsch wezz gubrineeks, un us tahdu wihs jaw dauds
zilwekus nelainé rahwis. Kad zilweks behdas, tad tas wels
melle to no sawas jerribas us Deewu nowest. Kad zilweks
truhkumu zeesch, tad tas wels to us fahdsibu stubbina. Kad
zilwekam kas pee rohkas, tad tas wels to mekle us plihst-
schanu fahrdinaht. Kad zilweks peedsehris, tad tas wels
to us zitteem grehkeem deenn. Kad zilweks weens un bes dar-
ba, tad tas wels tam dauds launas dohmas eedohd. Un kas
warr wiffu istreit, ka tas wels zilwekus melle peewilt. Ta-
peh; effi allaschin gattaws, wellam pretti stahweht. Ne tohpi
nebehndeeks, jo kad tu dohwa, ka wels tahlu, tad winsch
tew tarwu flaht.)

IV. Kad tas wels to Kungu JEsu gan geuhti bij faher-
dinajis, tad tam bij pehdigi ar kaunu atstah, fo no
tam mahzees?

Utbildi: Ta Deews ir muhs ne liks par leeku fahrdinaht,
bet liks tahm fahrdinaschanahm preezigu gallu nemt.

(Tapeh; pasfahw tilka eeksch tawas Deewabihjaschanas
un jerribas us Deewu, un turrees pee Deewa wahrda un doh-
dees us fwehtahm luhgschanahm, tad ar Deewa paligu wellu
gan uswarresi, un winsch ar kaunu no tew atstahsees.)

V. Kad tas wels no JEsu atkahpehs, tad tee fwehti
engeli pee winna peestahjabs, fo no tam mahzees?

Uebildi: Wels un swehti engeli ne warr kohpâ fader-retees, jeb scheem, jeb winneem jaatstahjâs.)

(Tapeh; ne dohdees us grehkeem, zittadi tu ne warri zereht, ka tee swehti engeli tew stahweh's klast, bet dohdees us labbeem zekkeem, ka tew no Deewa pawehleht's, tad tee swehti engeli tew pawaddih's.)

Swehtas Dohmas.

Jesus wellu pahrwarrejis,

Ras us grehkeem fahrdina.

Jesus winnu irr pahrspehjis,

Weenâ Deewa wahrdinâ.

Deewa swehtu wahr'd mahzees,

Tad tas wels no tewim frees.

Tas zettort = padefmitais stahst's kâ Jesus to swehtu ammatu sahjis un walkojis.

Matt. 4. 10. Mark. I. 6. Luth. 4. 9. Jahn. I.

1. **JESUS KRISTUS**, Deewa Dehls, bija tapeh; no Deewa schinn' pasaulé subhtis, tai pasauléi Deewa ihstu prahtu pasluddinaht. 2. Scho swehtu spreddika ammatu Jesus eesahze, kad winsch trihsdefmits gaddus wezz bija. 3. Un Jesus eesahze to swehtu Ewangeliumu (jeb preezas mahzibu) zaur wissu Juhdu un Galileëru semmi un pee winnu rohbeschahm fluddinaht, 4. titlabb pil'sfatô's, basnizâs un flohlâs, kâ arridsan laukâ un juhrmallâ, 5. ar scheem wahrdeem eesahkdams: Tas laifs irr peepil-

Jautaschanas.

1. Kapeh; Jesus Kristus Deewa Dehls, bij pasaulé nahjis?
2. Kad Jesus to swehtu spreddika ammatu eesahze?
3. Kahdâ semmê Jesus to swehtu Ewangeliumu eesahze fluddinaht?
4. Kur Jesus to Ewangeliumu fluddinaja?
5. Ur kahdeem wahrdeem Jesus farwus spreddikus eesahze?

dih'ts

dih'ts un ta debbes walstiba irr turvu atnahkufi: atgreesetees no grehkeem un tizzeet eeksch to Ewangeliumu. 6. Un Jesus mahziba bij spehzigâ, tã ka dauds laudis eeksch winna wahrda tizzeja. 7. Un Jesus apstiprinaja farwu mahzibu ar dauds brihnuina-sih-mehm, 8. un parahdija zaur to, ka winsch bij pateest Deew's un tas ihstais no Deewa apfobliht's pestitais. 9. Kad nu Jesus kâ tas wiss-augstakais mahzitais apkahrt staigaja, tad winsch pee sewim diwipadesmits mahzeklus un apustulus nehme. 10. Tee ne bija no augstas zilts, neds arridsan mahjiti, bet sweijneeki, muiteneeki un zitti laudis no semmas fahrt's. (11. Un to Jesus tapeh; darrija, lai ta Deewa walstiba ne zaur zilweku gudribu, bet zaur Deewa spehku wairotô's.)

12. Winna wahrdi bija schee:

Pehters, Andrejs un Matteus,

Jahnis, diwi Jehkabi,

Zohms un Bihlips un Lebbeus,

Dehrtuls ar to Sihmani,

Un tas wiltineek's Juhdas,

Kas sew peh; pate pakahrah's.

13. Schohs Jesus sewischki mahzija, 14. un peh; winsch tohs issubhtija, to Ewangeliumu fluddinaht, 15. us teem fazzidams: kas juhs dsird, tas manni dsird, un kas juhs nizzina, tas manni nizzina.

6. Zil spehzigâ winna mahziba bij?
7. Ur to Jesus farwu mahzibu apstiprinaja?
8. Ko Jesus zaur brihnuma-sihmehm parahdija?
9. Zil mahzeklus un apustulus Jesus apkahrt staigadams pee sewis nehme?
10. Kahdi tee apustuli bija?
11. Kapeh; Jesus tahdus nehme?
12. Kâ bija winnu wahrdi?
13. Kâ Jesus tohs mahzija?
14. Kapeh; Jesus tohs issubhtija?
15. Ko Jesus us teem fazzija?

16. Jesus lifte arridsan zaur saweem mahzefkeem tohs, kas eefsch winnu tizzeja, kristiht. 17. Winsch mahzija arridsan sawus mahzefkus wiffalbbaki Deewu luhgtees ar schein wahrdeem: muhsu Tehws debbestis. 18. Wehl Jesus zitti septindesmits mahzefli bija, 19. fo Jesus arridsan isfuhitja to fwehtu Ewangeliumu fluddinaht. 20. Scho fwehtu spreddika ammatu Jesus pee tschettreem gaddem walfojis.

16. Ko lifte Jesus ar teem darriht, kas eefsch winna wahrdu tizzeja?
17. Kahdu luhgshanu Jesus tohs mahzija?
18. Woi tad tik ween bija Jesus mahzefli, ka tee diwipa-desmits apustuli?
19. Us fo Jesus tohs isfuhitja?
20. Zif ilgi Jesus scho spreddika ammatu walfojis?

Mahzibas.

I. Jesus bija nahzis, tai pasalei Deewa prahthu fluddinaht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka meh's no sew pascha ne warram Deewa prahthu sinnaht.

(Tapehz atfihsti Deewa labdarrischanu, fo winsch munis zaur sawa wahrda fluddinaschanu parahda, un gohda mahzitajus, kas tew Deewa ihstu prahthu mahza un no Deewa wahrda to isstahsta.)

II. Jesus sawu fwehtu ammatu ar schein wahrdeem eefahze: tas laiks irr peepildihts; fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Kristus tai ihsta laikâ nahzis, kas no Deewa bij isredsehts un no teem praweefcheem papreefsch fluddinahts.

(Fo wezz=tehws Jehkabs us sawu mirschanas=gultu bij fluddinajs, pestitais tad buhschoht nahkt, kad Zuhdeem waldischanu atnem's, 1 Mohs. 49. Un tas Jesus laikâ ta bija. Fo Zuhdu semme jaw Reemereem peederreja. Un tas praweets Danijels bij fluddinajis, Kristum bij nahkt, kad tahs septindesmits leelas neddelas (no kurrakim iffatra deena gaddu eefhmeja) buhs beidsamas, Dan. 9. Un tas laiks bija arridsan jaw peepildihts. Tad nu atfihsti Deewa patreestbu, kas teescham wiffu peepildihts sawâ laikâ, fo winsch

sohlisij: jo winsch ne kawesees, kad winna stunda buhs nahfufi.)

III. Jesus mahziba bij spehziga, fo no tam mahzees? Atbildi: Ka Deewa wahrds allaschin dshw's un spehzigs.

(Kad dauds tomehr Deewa wahrdu pee firds ne nemm, tad tas nahkt no zeetsirdibas. Jo tas fwehtais Gars allaschin ar Deewa wahrdu pee muhsu dwelheles darbojahs, bet ne ar makti, jeb ar warru, jo kad tas zilweks gan tohp sawâ firdi pahrlleezinahts, un winsch tomehr tam tihshi pretti turrahts, tad tas ne irr Deewa waina, itt kâ Deewa wahrds ne buftu deesgan spehzigs, bet ta irr zilweka waina, kas sawus meefigus kahrumus wairak zeeni, ne kâ sawu muhschigu fwehtibu. Tapehz, mans behrns, kad tew Deewa wahrds sawu grehfu nelaimi parahda, tad ne aishahs tawas auffs un ne aishlehts sawu firdi, tad tu no muhschigas pasufchanas isglahbsees.)

IV. Jesus tohs mahzefkus un apustulus mahzija un isfuhitja, to Ewangeliumu fluddinaht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka mahzitaju ammat's no Jesus eezelts, un fo tee mahza, tas irr Jesus wahrds.

(Tapehz eeffi mahzitaja wahrdeem, fo tas Deewa weeta fakka, paklausigs, tik labb, kâ pascha Kunga Jesus wahrdam.)

V. Jesus tik kai tschettrus gaddus to fwehtu ammatu walfojis, un tomehr Deewa prahthu papillam padari rijis, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deews ne ranga, zif ilgi, bet zif labbi zilweks dshwo.

(Tapehz dshwo ta, ka tu ar drohschibu no tawas dshwoschanas Deewam un zilwekeem warri atbildeschanu doht, un darri iffatru leetu sawâ kahrtâ ustizzigi un gohdigi, tad buhs tew flawa dshwojoht un mirstoht preefsch Deewa un zilwekeem.)

Swehtas dohmas.

Jesus pilnigi pabeidsis
 Sawu fwehtu ammatu,
 Un ustizzigi pasteidsis
 Sawu Tehwa padohmu.
 Es grihb' labpraht arridsan
 Darriht, kas peenahfahs man.

Tas peez padefmitais stahst
 kahds JESUS bijis sawâ pasem-
 mibâ.

1. Jebſchu JESUS Kristus bija tas muhschigais Deewa Debis, 2. un jebſchu arridsan winna zilweziba ar deewigu buhschanu bij saweenota, 3. tatschu winsch sawâ pasemmoschanâ wirs semmes, Deewa gihmi buhdams 4. kalpa gihmi nehmees, 5. un zilweka fahrtâ, kâ zits zilweks atrasts tappis, 6. bet bes grehkeem. 7. Un jebſchu winsch tas Kungs tabs bauſlibas bija, tomehr winsch appakſch bauſlibas padewehs, 8. un irr to muhsu weetâ ar sawu papilnam swehtu dſihwoſchanu peepildijis, 9. un sawam debbesu Tehwam paklaufigs mettees lihds nahwei pee krusa. 10. Sawu debbesu Tehwu winsch allaschin gohdajis, jebſchu tas pehz sawas deewigas buhschanas weenâ gohdâ bija ar to Tehwu un to swehtu Garu. 11. Winsch irr dauds reis sawu debbesu Tehwu peeluhdsis eeksch zerribas. 12. un irr wiffas sawas leetas Deewa prahtam padewis. 13. Wiffus

Sautaschanas.

1. Kas bija JESUS Kristus?
2. Ar ko bija winna zilweziba saweenota?
3. Kahdâ gihmi bij JESUS?
4. Kahdu gihmi JESUS sawâ pasemmoschanâ peenehmis?
5. Kahdâ fahrtâ JESUS turrejees?
6. Woi winsch arri eeksch grehkeem mums lihdsigs bijis?
7. Woi JESUS arridsan appakſch bauſlibas bijis?
8. Ar ko JESUS to bauſlibu peepildijis?
9. Kâ winsch sawam debbesu Tehwam paklaufigs bijis?
10. Ko JESUS allaschin gohdajis?
11. Ko JESUS peeluhdsis?
12. Kam JESUS wiffas sawas leetas pamehleja?
13. Kâ JESUS tohs zilwekus nihlejis?

zilwekus pafaulê winsch tik lohti nihlejis, ka winsch par teem labprahtigi sawu dſihwibu wahrgoſchanai un nahwei nobewis un sawas affinis islehjis. 14. Winsch gahje apkahrt to swehtu Gerangeliumu mahzidams un wisseem labbu darridams. 15. Ne weenu, kas wiinu luhdsis, winsch nepaklaufitu atstahjis. 16. Winsch ne usfattiija ta zilweka ahrgu buhschanu, bet palihdseja wisseem. 17. Prett newesseleem un wahrguteem tappe winna firds kâ laustin lausta. 18. Tohs aklus winsch darrija redſigus, tohs kurlus dſirdoſchus, 19. tohs tiſlus un krohptus weſelus, 20. tohs spittaligus schkihstus; 21. tohs wiffus ar wahrdinu dſeedinadams. 22. Winsch bija wiffâ sawâ buhschanâ prett zitteem pasemmigs un nihligs, 23. eeksch sawas wallodas deewabihjigs, pateefigs, laipnigs un spehzigs. 24. Kad to us weefibahm luhdse, tad winsch ehde un dſehre, bet ar sahtu un gauſu. 25. Winsch turrejahs wairak pee teem grehzienekeem, tohs no grehkeem atgreedams. 26. Ir tohs masus behrninus winsch sawâ preeſchâ lifte, tohs swehtidams. 27. Winsch bij meerigs, bet tomehr winsch to pateefibu drohschi faj-

14. Ko JESUS apkahrt eedams darrija?
15. Kurkus Jesus nepaklaufitus atstahjis?
16. Kurkeem JESUS palihdseja?
17. Kahda firds bij JESUS prett newesseleem un wahrguteem?
18. Kâ JESUS teem afleem un kurluem palihdseja?
19. Kâ JESUS teem tiſleem un krohptuem palihdseja?
20. Kâ JESUS teem spittaligeem palihdseja?
21. Kâ winsch tohs dſeedinaja?
22. Kâ bija JESUS sawâ buhschanâ prett zitteem?
23. Kâ bija JESUS sawâ wallodâ?
24. Kâ JESUS us weefibahm ehde un dſehre?
25. Kapch; JESUS wairak pee grehzienekeem turrejahs?
26. Ko JESUS ar teem mafeem behrneem darrija?
27. Woi JESUS to pateefibu meera deht ſehpe?

zija un norahje tohs leekulus no firde. 28. Tapeh3 tam bij dauds apfmeeschanas un waijaschanas no farweem eenaidneekem* jazeesch. 29. Bet winsch bija tahds pazeetigs, ka winsch ne kad prett Deewu furrejais, neds farweem eenaidneekem laumu ar laumu atmaksajis. 30. Winsch ne lammaja pretti, kad winnu lammaja; winsch peedewe teem labpraht un luhdse wehl Deewu par teem. 31. Tam wellam un wella darbeem winsch ar makti pretti furrejahs, 32. un isdsinne tohs wellus no teem, kas no wella bija apfehsti. 33. Winsch ne mekleja farwu paschu gohdu preeksch pasauls, 34. un tapeh3 winsch teem, kam winsch palihdseja peekohdinaja, to neweenam fazzih3; 35. bet winsch mekleja to gohdu sawa debbesu Tehwa lihds nahwei, 36. un schlihtsija Deewa namnu, un isdsinne tohs, kas to apgahnija ar pirkshanu un pahrdohshanu. 37. Naudu un mantu winsch ne eekahroja, bet nizzinaja wissu tahdu pasauligu nelectibu. 38. Un kad winsch farwus mahzektus isubtija, tad winsch teem ne kahwe naudu nemt un naudu walfokht. 39. Winna firde un mutre ne irr ne kahda walfschiba, jeb wiltiba bijust, 40. un to bij winna pascheem eenaid-

28. Kas bij Jesum tapeh3 jazeesch?
29. Kahda bij Jesus pazeeschana?
30. Ko Jesus teem darrija, kas winnu lammaja?
31. Kam Jesus ar wissu spehku pretti furrejahs?
32. Ko Jesus ar teem no wella apfehsteem darrija?
33. Woi Jesus farwu paschu gohdu mekleja?
34. Ko Jesus teem peesazzija, kam winsch palihdseja?
35. Kahdu gohdu Jesus mekleja?
36. Ka Jesus Deewa namnu schlihtsija?
37. Woi Jesus ne naudu un mantu eekahroja?
38. Woi winsch farweem mahzekteem waltu dewe naudu un mantu sakraht?
39. Kahda bij Jesus firde un mutte?
40. Kas to no Jesu apleezinajis?

neekem

neekem apleezinah3. 41. Ur wahrdu fakfoht: Jesus bija papilnam swehts, un neweens tam kahdu grehku ne warreja peerahdiht.

41. Kahds bij Jesus ar wahrdu fakfoht?

Mahzibas.

Ko tu no scheem stahsteem mahzees?

Utbildi: Es mahzohs, to preeksch-rakstu atsiht, to mums Kristus dewis, ka mums buhs winna swehtahm pehdahm pakkal staigaht.

I. Jesus bija pats augstais Deews no debbesim, un to mehr winsch pasemmojahs, kalpa gihmi peependams, un tappe sawam debbesu Tehwam paklausiga lihds nahwei pee krusa Fohka.

Ta ir mums buhs pasemmigeem un Deewam paklausigeem buht lihds nahwei.

(Tapeh3 behds no lepuibas, un ne atmett Deewa swehtu wahrdu un Deewa bauflus wissu taru muhschu.)

II. Jesus gohdaja un zeenija farwu debbesu Tehwu, to peeluhgdams un us to ween zerredams.

Ta ir mums buhs Deewam eeksch wissahm leetahm gohdu doht, to peeluhgt un us to zerreht.

(Tapeh3 ne leeljees ar taru paschu gudribu un spehku, neds palaidees us to, un ne alsmirsti to augstu un schehligu Deewu ikdeenas peeluhgt.)

III. Jesus tohs zilwekus ka sawas paschas affinis mihleja, un bija prett ikweena, kas winnu luhdse, labprahtigs.

Ir mums buhs zittus mihleht un ikweenam labpraht palihdseh3.

(Tapeh3 ne apzeetini taru firde prett zitteem, ka Deews farwu Tehwa firde prett tewim arridsan ne aisslehgtu. To Jesus grihb pee mihlestibas tohs pasih3, kas winnam peederr, bet pahr teem neschehligeem un zeetsirdigeem neschehliga sohdbiba nahks.)

IV. Jesus ne lammaja pretti, bet peedewe farweem waidineekem, un wehl par teem Deewu luhdse.

Ir mums buhs meerigeem, pazeetigeem un lehnpahrtigeem prett farwu turwaku buht un winna wahjibu panest.

(Tapeh3 ne lammajees, neds reijees un kujees ar zitteem, jo tahds ne irr ta Kunga Jesus prahts.)

V. JE.

V. Jesus sirdi un muttè ne bija nekahda walschlika jeb wiltiba.

Là ir mums buhs taisneem, pateefigeem un ustizzi-geem buht.

(Lapeh; ne effi lischkis jeb blehdis, jeb wiltineeks, kas tikkai preeksch azzim labs leekahs, un mugguru greesis blehau = kohpa.)

Swehtas dohmas.

Jesus bija swehts, lehnprahstigs,

Schehligs, mihsligs, pazetigs,

Deewabihjigs, taisns un fastigs,

Ustizzams un pasemmigs.

Lahda prahstà buhs mums buht,

Kad pee Jesu gribbam kkuht.

Tas fesch = padesmitais stahst's kà Jahnis tas kristitais zeetumà nahzis.

Matt. 15. Mark. 6. Mod.

I. Kad tas Kungs Jesus pats to swehtu spreddikka amnату bij fahzis, tad dewehs Jahnis tas kristitais ranni paschà gaddà, pee ta kehmina Cerodus. (2. Schis Cerodus bija Antipas pawahrda, ta pirneja Cerodus dehls, awpaksch kurra Jesus peedsumme.) 3. Un Cerodus turreja Jahni zeena, sinnadams, ka tas bija taisns un swehts wihres, 4. un to labprahst dsirdeja, un darrija dauds peh; winna wahrdeem. 5. Bet Cerodus bija sawa brahla Wih-

Jautaschanas.

1. Kur Jahnis tas kristitais palikke, kad Jesus pats to swehtu spreddikka amnату fahze?
2. Kuresch schis Cerodus bija?
3. Kapeh; Cerodus Jahni zeenija?
4. Woi Cerodus arridsan peh; Jahna mahzibas darrija?
5. Rahda apgrehziha Cerodus dsirwoja?

lippa

lippa gaspascu, Cerodijas wahrda, prezzejis. 6. Lapeh; fazzija Jahnis us to kehminu Cerodu drohschi: tas tew ne flahjahs ar tawa brahla seerwu vih-tees. 7. La kehminene to dsirdejusi apskaitahs par Jahni, 8. un usstahweja Cerodum, ka tas Jahni liktu nokaut. 9. Un Cerodus to arridsan buhtu darrijis, kad winsch ne buhtu bihsstijees no teem laudim: 10. jo tee turreja Jahni par praweetu. 11. Bet tomehr Cerodus Jahni likte zeetumà mest. 12. Un tas gaddijahs, ohtra gaddà, kad Cerodus sawa dsimtas = deena dsihres darrija 13. tad tahs kehminenes Cerodijas meita nahze eekschà un danzohja ta kehmina preekschà. 14. Tas tam kehminam Cerodum lohti patikke un wisseem fungeem, kas lihds pee galda sehdeja. 15. Tad tas kehminsch Cerodus us to fazzija: luhdsjes no mannim ko gribbedama, es tew to dohschu. 16. Un tas kehminsch tai peeswehreja to doht. 17. Bet winna isgahje un fazzija sawai mahtei tai kehminenei: ko buhs man luhgt? 18. La kehminene atbildeja: luhds no ta kehmina Jahna ta kristitaja galwu. 19. Tad winna atkal pee ta kehmina eegahje, un luhdse, ka tas kehminsch tai tuh-

6. Woi Jahnis pee schis apgrehzihas kuffu zeete?
7. Ko ta patti kehmina gaspascu to dsirbedama fazzija?
8. Peh; ko winna tam kehminam Cerodum usstahweja?
9. Kapeh; to tas kehminsch Cerodus ne darrija?
10. Kapeh; Cerodus no teem laudim bihsstijahs?
11. Ko tomehr Cerodus Jahnim likte darriht?
12. Rahdas dsihres Cerodus ohtra gaddà taisija?
13. Kas preeksch teem weeseem danzohja?
14. Kà tas teem luhkotajem patikke?
15. Ko tas kehminsch us tahs danzatajas fazzija?
16. Kà tas kehminsch sawu wahrdu apstiprinaja?
17. Pee ka winna padohmu melleja, fo labba isluhgtees?
18. Rahdu padohmu winnai ta mahte dewe?
19. Ko winna tad no ta kehmina luhdse?

dal

dal Jahna ta fristitaja galwu kahdâ blohdâ dohtu. 20. Tad tas kehniensch lohti nofkumme, bet tomehr winsch kaunejahs sawu wahrdu atrant. 21. Un winsch nosuhstija tuhda lin bendi, un pawehleja Jahna galwu atnest. 22. Tad tas vende nogahje un nozirte Jahnim galwu zeetumâ 23. un atnesse wiinna galwu blohdâ. 24. Un tahs kehnienes meita nehme to galwu un to sawai mahtei aisnesse 25. Bet Jahna mahzekli to dsirdejuschi, nehme wiinna meefas nobst un eelikke tohs kappâ.

20. Kâ tas tam kehniensch patikke?
21. Ko tad Cerodus darrija?
22. Kâ tad Jahnim klahjahs?
23. Kâ ar Jahna galwu notikke?
24. Kam to galwu derwe?
25. Kur Jahna ta fristitaja meefas patikke?

Mahzibas.

I. Cerodus bija kehniensch, un tomehr tas ne bija pareisi, ka tas sawa brahta gaspaschu bij prezzejis, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ne wiss pareisi, ko kungi darra.

(So tee ne warr pehz sawu prahtu Deewa bauflus lohziht, tapehz ne skattees allaschi us to, ko tee darra. So kad tee ko nepareisi darra, tad tas nepareisi paleet, un tu ne warri pee kahda grehka taisnotees fazzidams: Kungi tapatt darra ka es.

II. Tas swehtais Jahnis gan buhtu warrejis, sawu galwu paturreht, Kad tam buhtu mihssta mehle bijusi, ko no tam mahzees?

Atbildi: Deewa kalpeem buhs pateesibu fazzihst, lai buht, ka buhdams.

(Pasaupe pateesibu gan mas eeredf, un tomehr mahzitaji ne warr pee grehkeem kluffu zeest, jebchu arridsan teem tapehz gan buhtu jazeesch. Bet wai tahdeem, kas mahzitajus wahrsina! Par tahdu grehku lai Deews itweenu pasarga.)

III. Jaur

III. Jaur weltigu swehreschanu Cerodu ta sawaldsinaja, ka tam bij jeb sawu swehreschanu pahrkahpt un sawu wahrdu ar faunu atrant, jeb nenosedsigas, affinis isleet, ko no tam mahzees?

Atbildi: Kas daufs un aplam swehre, daufs grehko.

(Bet tomehr, kad zilweks ko peeswehrejis, kas irr grehks, tad ne buhs to turreht, jo tas buhtu jo leelaks grehks. Jo tahda swehreschana irr grehziga un ne geld neneeku. La, kad kas ohtram peeswehretu, zittu nokaut, tad tahda swehreschana buhtu gan leels grehks, bet ta slepkawiba wehl jo leelaks grehks. Tapehz nemm to ohtru baukli labbi wehbra: Tew ne buhs Deewa tawa Kunga wahrdu nepateesi un weli walfoht.)

IV. Cerodus lihgsniba us sawahm dsihrehm beidsahs ar nofkumschanu, un Cerodijas meitas danzaschana beidsahs ar Jahna affinin, ko no tam mahzees?

Atbildi: Pee jatteschanas wels labpraht bahschahs.

(Tapehz ne jatte par leeku, un rinisti pee laika, lai smeehli ne beidsahs ar raubaschanu.)

V. Cerodus Jahni gan zeenija, bet us sawas gaspaschas gribbeschanu tas to likke zeetumâ mest un pehz tam galwu nozirst, ko no tam mahzees?

Atbildi: Pee lahtscheem un swehreem irr labbaki dsihwoht, ne ka pee launas seewas.

(Bet labba seewa irr leela manta un Deewa dahwana. Tapehz peeluhds Deewu pee prezzeschana, ka tas tew tahdu dohtu, un par launu ragganu pasargatu.)

Swehtas dohmas.

Cerodum bij Deewa wahrdi,

Ko tam Jahnis fazzijis,

Gan patihkami un gahrdi;

Tomehr ne kluffst debbekis.

Labpraht klausht ne irr gan,

Deews arr gribb to darrischan'.

Las

Tas septim: padesmitais stahsts
no tahm diwi pirmahm brihnuma sih-
mehm, ko JEsus Kahnâ, Galileeru
semme padarrijis.

Jahn. 2 un 4 Nod.

1. Kad JEsus to svehtu spreddika ammatu bij sah-
zis, tad gaddijahs, ka kah's Kahnâ Ga-
lileeru semme turreja. 2. Un JEsus mahte, ta jum-
prava Maria, bija teitan. 3. Un JEsu ar saweem
mahjektum, arridsan kahsâs luhdse. 4. Un kad
wihns peetruhke (5. jo tee kautini ne bija baggati,
ka tee buhtu warrejuschî tif daudis wihna, kâ wajsa-
dseja, pirkt.) 6. Tad JEsus mahte sawam dehlam
to fazzija. 7. JEsus atbildeja: manna stunda wehl
ne irr nabkusi. 8. Bet Maria teem fullaineem fazz-
zija: ko JEsus jums fazzih's, to darrait. 9. Un tur-
pat bija fesehi akininaini uhdens trauki likti, 10. un
iffatrà traukâ gahje pee puffimuzzas. 11. Tad paweh-
leja JEsus tohs traukus ar uhdeni pildist, 12. un tee
fullaini tohs pildija lihds mallahm pilnus. 13. Un

Fautaschanas.

1. Kur gaddijahs kahsâs, kad JEsus to svehtu ammatu
bij sahzis?
2. Kas bija us tahm kahsahm?
3. Ko wehl kahsâs luhdse?
4. Kahds truhkums raddahs tannis kahsâs?
5. Kapehz wihns peetruhke?
6. Kas to JEsu fazzija?
7. Ko tas Kungs JEsus fazzija?
8. Ko JEsus mahte us teem fullaineem fazzija?
9. Zif uhdens=trauki stahweja kahsu=nammâ?
10. Zif fattrà traukâ eegahje?
11. Ko JEsus tannis traukâs likte eelcet?
12. Zif uhdeni tee fullaini eelehja?
13. Ko JEsus ar to uhdeni pawehleja darrist?

JEsus fazzija: smelleet nu un nesseet tam barribas
fargam. 14. Kad nu tas barribas fargs to baudija,
15. redst, tad tas bija tas wissu-labbakais wihns,
16. un winsch par to brihnijahs, kur tas nahzis,
(17. bet tas uhdens traukâs, bij us JEsus wahrdu,
par wihnu pahwehrtes.) 18. Schi bija ta pirma
brihnuma sihme, ko JEsus darrija, 19. zaur ko tas
fawu gohhibu parahdija. 20. Un JEsus mahjektî
eefsch winnu tizzeja, 21. jo tee to bija ar sawahm
azzim redsejuschî. 22. Kad JEsus kahdu laiku pehz
to, ohtru reis Kahnâ eefsch Galilejas nahje, 23. tad
tur kahds kehina fullainis bija 24. ta dehls gulleja
neweffels Kapernauma. 25. Schis dsirdeja ka JEs-
sus no Judejas us Galileeru semmi bij nahzis, 26. un
nogahje pee JEsu, 27. un to luhdse noet un win-
na dehlam palihdseht, 28. kas gulloht us mir-
schanu. 29. Tad fazzija JEsus us to: ja juhs sih-
mes un brihnumus ne redsat, tad juhs ne tizzat.
30. Tas kehina fullainis luhdse wehl fazzidams:

14. Kas to baudija?
15. Kâ tas tam barribas fargam smeckeja?
16. Ko tas barribas fargs dohmaja?
17. Woi tas ween bija wihns tappis, ko tas barribas fargs
baudija?
18. Zif brihnuma=sihmes bij JEsus darrijis?
19. Ko parahdija JEsus ar scho brihnuma=sihmi?
20. Kas zaur to eefsch JEsu tizzeja?
21. Kapehz wisspirmat JEsus mahjektî eefsch to tizzeja?
22. Kad nahje JEsus atkal us Kahnâ eefsch Galilejas?
23. Kas to brihd tur pat bija?
24. Kahdâs behdâs tas patâs bija?
25. Ko tas no JEsus dsirdeja?
26. Ko tas to dsirdejis darrija?
27. Ko tas no JEsu luhdse?
28. Kapehz tas luhdse, ka patâs tas Kungs JEsus nahktu
lihds?
29. Ko JEsus atbildeja?
30. Ko tas kehina fullainis luhdse?

Kungs nahz pirms ne kà mans dehls mirst. 31. JESUS atbildeja; eij prohjam taws dehls dsihwo (un irr weffels). 32. Un winsch tizzeja JESUS wahrdam un aisgabje. 33. Un noeijohjt tam winna kalpi fastappe. 34. un tee tam stahstija, winna dehls effohjt weffels. 35. Tad tas no teem to stundu iswaijaja, kurrà ar winna dehlu bij labbaki kluis. 36. Un tee fazzija: wakkar, ap to septitu stundu, winnu tas drudsis atstahje. 37. Tad nomannija tas Tehws, ap to stundu effam, kad JESUS winnam bij fazzijis: taws dehls dsihwo. 38. Un tas fehninu fullainis tizzeja ar wissu sawu saimi. 39. Echi bija ta ohtra brihnuma sihme, fo JESUS darrija, nahkdams no Judejas eefsch Galilejas.

31. Ko tad JESUS fazzija?

32. Woi to tas fehnina fullainis tizzeja?

33. Kas tam noeijohjt fastappe?

34. Ko tee winnam stahstija?

35. Ko tas no saweem fullainem iswaijaja?

36. Ko tee fullaini fazzija?

37. Ko tas tehws no tam nomannija, ka winna behrns bija weffels tappis?

38. Ko tad tas ar wissu sawu nammu darrija?

39. Jif brihnuma = sihmes JESUS nu bij darrijis?

Mahzibas.

I. Ta swehta jumprawa Maria bija Kahnè eefsch Galilejas kafsàs, un to Kungu JESU un winna mahzklus kafsàs luhdse arridsan, fo no tam mahzees?

Atbildi: Us weefsbahm buhs tikai labbus un gohdi-gus kautinus luhgt.

(Tapehz ne luhds tahdus, kas labbi mahf dsert, jo ir bes tahdeem warri ar prahtu un gohdu preezigs buht.)

II. Kad Maria JESUM teize, fa teem kafsineekem tai sijahs wihns peetruhkt, tad JESUS fazzija: manna stunda wehl ne irr nahkusi, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deews sinn to ihstu laiku kad waijadzigs palihdscht.

(Tapehz ne schaubijees sawà prahtà, kad Deews pehz tahwahn dohmahn sawejahs, bet pastahwi zerriba, tad winsch tew pascha laikà buhs klacht, jo numns ne peenahkabs, winnam tohs laikus un brihschus preekschratsiht.)

III. Ma:

III. Maria fazzija us teem fullainem: fo JESUS jumis pawehlehs, to darrait, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ko JESUS pawehlejis, to buhs darriht.

(fo kad JESUS lifte tohs tranfus ar uhdeni pildist, tad tee fullaini gan buhs brihnijuschees, fo winsch ar to uhdeni darrihs; bet tomehr tee bij paklausigi un darrija, kà JESUS bij fazzijis. Tapat ir mehns ne prohtam, kapehz JESUS eefsch kristischanas leef uhdeni isleet, un kapehz JESUS eefsch swehta wakkar = ehdeena maissi un wihnu eestahdijis. Bet tomehr mums buhs darriht, fo JESUS pawehlejis. fo kà winsch warrejis no uhdena dahrgu wihnu padarriht, tapat winsch ar to uhdeni swehtà kristibà muhs no grehkeem warr masgabt, un ar to maissi un wihnu swehtà wakkar = ehdeena sawas mee-fas un affinis mums warr eedohjt, muhs wahju tizzibu eestiprinaht un muhsu grehklus mums peedohjt.)

IV. JESUS darrija diwi brihnuma sihmes eefsch Kahnàs.

Papreeksch winsch uhdeni par wihnu pahrwahrtija, un pehz winsch weenu neweffclu weffclu darrija, jebfchu ne klacht buhdams, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka JESUS teescham wispspehzigs.

(Tapehz luhd JESU, un tizzi, ka winsch neween grihb, bet arridsan warr palihdscht, tad tew teescham no winna taps palihdschts.)

V. Tas fehnina fullainis tizzeja JESUS wahrdam, un tappe sawà tizzibà apstiprinahts, kad tee fullaini winnam to stundu teize, kad tas dehls tappis weffels, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas Deewa wahrdam weenteefigi tizz, to Deews sawà tizzibà apstiprina.

(Tapehz tizzi wissu, fo Deewa wahrbi fakka, jebfchu taws prahts ne wissu warr sanemt, tad tu tappi sawà tizzibà apstiprinahts, un arridsan tee elles wahrti to ne warrehs uswarreht.)

Swehtas Dohmas.

JESUS Kahnà kafsàs nahkdams

Ne leef weeefem wihnu truhkt

Tawas weefsbas arr fahkdams,

Ne peemirsti JESU luhgt,

Nahz af JESU dahrgais weef,

Swehti, fo tu dewis eff.

Tas

Tas astor-padesmitais stahsts
no Pehtera sweijschanas, un no wee-
na melneņu-sehrdīga.

Luhf. 5 Rod.

1. Kad JEsus ohtru reisi Galileju bij zaurstaigajis, tad wünsch nahze pee ta esera Genezaretēs.
2. Un tee laudis speedehs pee JEsu, Deewa wahrdu dsirdeht.
3. Bet JEsus kahpe weenā laiwā, kas Sihmanam Pehteram peederreja, un lifte to magkeniht no mallas nozelt, un JEsus pafehdehs un mahzija tohs laudis no tahs laiwas.
4. Un JEsus beidsis runnaht, fazzija us Pehteri: dohdees us augfchu un ismetteet juhfu tihklus, ka juhs weenu lohmu welkat.
5. Pehteris atbildeja: mahzitajs, mehš zauru nakti strahdajuschi un neneeka dabbujuschi; bet us tawu wahrdu to tihflu gribbam ismest.
6. Un to darrijuschi tee pafaul dauds sīwju fanehme, tā ka winnu tihkls tik ne saplibse.
7. Un tee dewe faweem beedreem, kas zittā laiwā bija, sīhmi, ka teem bij nahkt palihdseht, wilkt.
8. Un tee nahze un peepildija abbi laiwas pillas, tā ka tahs tik ne grimme.
9. Sihmanis Pehteris to redsejis, kritte JEsu pee zelleem
10. un fazzija: Kungs, iseiļ no mannim, jo es esmu grehziģ zilweks.

Jautaschanas.

1. Kur JEsus ohtru reisi Galileju zaurstaigajis nahze?
2. Kapehņ tee laudis pee JEsu speedehs?
3. Kur JEsus apfehdehs, tohs laudis mahziht?
4. Ko JEsus us Pehteri fazzija, sawu speeddiki beidsis?
5. Ko Pehteris atbildeja?
6. Woi tee sīwis dabbuja?
7. Kapehņ tee faweem beedreem sīhmi dewe, nahkt?
8. Jil tee bija sīwju dabbujuschi?
9. Ko Sihmanis Pehteris to redsejis darrija?
10. Ko wünsch us JEsu fazzija?

11. Jo tam bija isbaile usgahjust un arridsan wifseem, kas ar winnu bij, par scho lohmu, ko tee bij wilkuschi.
12. Un JEsus fazzija us Pehteri: ne bihstees, jo no schi laifa tew buhs zilweks sweijscht.
- (13. Zaur to sluddinaschanu ta Deewa wahrda, kas tihklam tohp libdsmahts.)
14. Un tee wilke fawas laiwas pee mallas, un wiffas leetas atstahjuschi stai-gaja JEsu pakkat.
15. Un kad JEsus Kavernaimā nahze
16. tam weenu melneņu-sehrdīgu us gultu preekschā nesse.
17. Un JEsus to lauschu tizibu redsejis, fazzija us to melneņu-sehrdīgu: tawi grehki tewim peedohti.
18. Un tee rakstu mahzitaji un Wariseēri to dsirdejuschi, eefahze sadohmatees, fazzidami: kas tas tahds, kā tas Deewa sainoschanas runna? kas warr grehkus peedoht, kā ween tas weeniģ Deews.
19. Bet JEsus nomannidams winnu dohmas, fazzija: ko juhs dohmajat fawās fir-dis? Kas irr lehtaki fazziht: tawi grehki tewim peedohti; jeb fazziht: zellees augscham un staiga?
20. Bet ka juhs imnat, ka tam zilweka deklam (JEsu) warra irr wirs semmes grehkus peedoht, (fazzija JEsus us to melneņu-sehrdīgu:) es tew faktu: zellees augscham un usnemim tawu gultinu un eij us mah-

11. Ko Pehteris un tee zitti pee ta lohma dohmaja?
12. Ko JEsus us Pehteri fazzija?
13. Kā tas saprohtamē?
14. Ko Sihmanis Pehteris ar faweem beedreem us sawo JEsu wahrdu darrija?
15. Kur JEsus pehņ to nahze?
16. Ko tam tur preekschā nesse?
17. Ko JEsus us to newesselu fazzija?
18. Ko tee rakstu-mahzitaji un Wariseēri pee scheem JEsu wahrdeem sawā sirdi dohmaja?
19. Ko JEsus atbildeja, winnu dohmas nomannidams?
20. Bet kā JEsus parahdija, ka tam warra wirs semmes grehkus peedoht?

jähm. 21. Un tas zehlehs tubdal, winneem redsoht, augfcham, usnehme sawu gultu, us fo tas bija gul-
lejis, un aisgabje us sawu namnu Deewu pagohdi-
nadams. 22. Un brihnischana wisseem usgabje un
tee flaweja Deewu.

21. Woi tas arri ta notikke?

22. Ko tee laudis dohmaja?

Mahzibas.

I. Jesus mahzija tohs laudis, fas leelä pulkä pee winna
speedahs, fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka Jesus irr tas leelakais mahzitais, fas no
debbesim nahje.

(Tapeh mahzees no winna to ihstu debbeskigu gudribu,
tad sawai dwehselei atwegloschanu atraddisi.)

II. Pehteris fazzija us Jesu: Meisteri, mehs effam zauru
nakti sweijojuschu un neneeka dabbujuschu, bet us tawu
wahrdu gribbu to tihflu ismest, fo no tam mahzees?

Utbildi: Mums buhs wiffas sawas leetas ar Deewu
fahkt.

(Tapeh pueluhd Deewu, darbu sahhdams, tad ne buhs
weltsi srahdajis.)

III. Kad tee us Jesus wahrdu to tihflu ismette, tee
pafaul dauds siwju fanehme, fo no tam mahzees?

Utbildi: Ta swehtiba nahkt no Deewa, un winna sweh-
tischana darra baggatu bes mohkahn.

(Tapeh jerre us Deewu, tad ir tawu darbs buhs swehtihst.)

IV. Jesus to kauschu tizzibu redsejis, fazzija us to
melmenu sehdfigu: tawi grehki tewim peedohti; fo
no tam mahzees?

Utbildi: Des tizzibas ne irr grehku peedohtschana.

(Tapeh tizzi us Jesu, to weenigu pasaules pestitaju,
tad winsch tas Deewa jehrs buhdams, fas wiffas pasaules
grehkus nessis, ir tawu grehkus us fewim nems, tad tawi
grehki tew ne taps peelihdmatu, bet Jesus labbad peedohti.)

V. Kad tee Wariseeri Furneja, tad Jesus zaur brihnu:
masihmi parahdija, fa tam spehks un warra, grehkus
peedoht, fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka Jesus arridsan peh winna zilwezigas
dabbas ta warra dohta, grehkus peedoht, un

fcho

fcho warru Jesus arridsan saweem mahzitajeem
dewis.

(Tapeh peenem ar tizzibu tawu grehku peedohtschanu
no mahzitaja, fa no pascha Jesus. Fo ko mahzitaji tream
nabbageem tizzigeem grehzeckeem Jesus wahrdä peedoht
(jeb us Jesus pawehleschanu), peh Jesus eestahdischanas,
to arridsan Deews augstais debbesis peedoht.)

Swehtas Dohmas.

Pehters sweijo zauru nakti,

Sims neweena tihkla leen.

Bet us Jesus wahrd' ar makti

Leels pulks siwju tihkla fkeem.

Tawä wahrdä fahfkschu, Deews,

Tad mans darbinsch laimefees.

Tas dewit-padesmitais stahst's no ta neweffela pee ta dihka Betesda.

Jahn. 4.

I. Ohträ gaddä peh to, kad Jesus to swehtu
spreddika ammatu bij sahjis, gabje Jesus
us Jerusalemi, us leeldeenas swehtkeem. 2. Bet tur
Jerusalemä bija dihkis, pawahrdä Betesda, 3. pee
ta bija peezas istabas. 4. Tannis gulleja dauds
neweffelu, aklu, tiflu, nokaltuschu, 5. fas us ta
uhdens kuffinaschanu gaidija. 6. Jo engelis sawä
lailä nolaidehs eefsch to dihki un pakuffinaja to uhdeni.

Jautaschanas.

1. Kur Jesus ohträ gaddä aisgabje?
2. Rahds dihkis bija Jerusalemä?
3. Zil istabas te patt bija?
4. Fas bija tannis istabas?
5. Us fo tee gaidija?
6. Kad, un fa notikke ta uhdens-kuffinaschanu?

7. Kursch tad wissu pirmat eefahpe, taš tappe wessels, jebkurā sehgā taš buhtu gullejis. 8. Un turpat bija arriđsan weens zilweks trihs desmits un astonus gaddus newessels gullejis. 9. Scho paschu redseja JEsus gullim un us to fazzija: woi tu gribbi wessels tapt? 10. Tas newesselais JEsus atbildeja: Kungs, man zilweka newaid, kaš manni eefsch to dihti eemett, kad taš uhdens tohy kuffinahtš, un teekams es nahku, žiđ manā preekščā nokahp. 11. Tad JEsus us to fazzija: zellees, nemm sawu gultu un staiga. 12. Un tuhdat tappe taš zilweks wessels un pazehle sawu gultu un staigaja. 13. Bet ta deena bij swehtdeena. 14. Tad tee Juhdi us to fazzija: swehtdeena irr, taš tew ne peeklahjahš sawu gultu nest. 15. Winsch teem atbildeja: kaš manni irr wesselu darrjiis, taš patš man to pawehlejis. 16. Bet taš, kaš wessels bija darrihtš, ne sinnaja, kursch taš effohštš. 17. Pehz JEsus to Deewa nammā atradde un us to fazzija: 18. rangais, tu effi wessels tappiis, ne apgrehkojees wairš, ka tew ne noteek kaš grubtaki. 19. Un JEsus demehš winnam pasihtees. 20. Tad taš zilweks nogahje un pasluddinaja teem Juhdeem, ka

7. Kaš tappe zaur to wessels?
8. Žil gaddus tur zilweks bija šims gullejis?
9. Ko JEsus no ta waizaja?
10. Ko taš newesselais atbildeja?
11. Ko tad JEsus us to fazzija?
12. Woi tad tā notikke?
13. Kahdā deenā taš notikke?
14. Ko tee Juhdi us to fazzija, kaš, wessels tappiis, sawu gultu nesaiga?
15. Ko taš teem atbildeja?
16. Woi tad taš ne sinnaja, kaš winnu bij wesselu darrjiis?
17. Kur JEsus to atradde, kaš bij wessels tappiis?
18. Kahdu labbu mahzibu tam JEsus deme?
19. Woi tad nu taš, kaš wessels bij tappiis, JEsu pasinne?
20. Kam taš to sluddinaja?

JEsus

JEsus winnu wesselu darrjiis. 21. Un tudal tee Juhdi JEsu cenihdeja un mekleja to nokaut, talabb ka winsch to newesselu swehtdeenā bij dseedinajis.

21. Kapehž tee Juhdi tik lohti to Kungu JEsu cenihdeja?

Mahzibas.

I. Deews bija teem Juhdeem Jerusalemē to brihnischku dihti Betesda dewis, bet tee ne bija zeenigi, tahdu dahwanu turreht; tapehž Deews teem atkal to atnehmis, ko no tam mahzees?

Atbildi: Kad zilweki Deewa dahwanas ne atšifst, tad Deews atkal sawas dahwanas atrauj.

(Tapehž atšifsti wissu to labbu, ko Deews tew parahbijis un dewis, un pateiz Deewam par to; ja ne, tad tu ta labba ne effi wehrtš, un Deews tew to atkal atnemē.)

II. Kahds wihrs bija trihsdesmits un astonus gaddus šims gullejis, ko no tam mahzees?

Atbildi: Wesseliba irr leela Deewa dahwana.

(Kaš wessels irr, taš to ne atšifst, bet kaš šims bijis, taš to labbaki probt. Daseh tik wessels, ka tam eefsch daudš gaddeem ne piršinsch ne sahpe, tapehž tahds arriđsan ne bebda par sawu wesselibu un to samaita ar plihteschanu, žihsteschanu, šreeschanu, un ahtru dseršchanu kad peekuffis, jeb kad pirti ishwizis. Bet tahdam arriđsan pehž jamahrgst ar newesselahm meefahm. Tapehž pateiz Deewam par wesselibu wesselās deenās, un ne isnihzini to paks zaur sawu trakkumu, ka tew ne buhtu pehž grubti jazeesch.)

III. JEsus to wihru, ko winsch bij wesselu padarrjiis, basnizā atradde, ko no tam mahzees?

Atbildi: Wesselās deenās buhs basnizā nahkt.

(Tapehž ne paleez tihsebi mahjās swehtdeenās, kamehr tew Deews wesselas kahjas dewis, jo Deews tew warr lehti us slimmibas-gultu mest, ka tu pehž ne warri basnizā nahkt, faut tu arri labpraht gribbetu.)

IV. JEsus us to wihru, ko winsch bij wesselu padarrjiis fazzija: ne apgrehkojees wairš, ka tew ne kaš grubtaki ne noteek: ko no tam mahzees?

Atbildi: Šhi mahziba arri us teem šimejahš kaš pec sawas dwehsees (zaur grehteem) newesseli bijusch un dseedinati tappusch.

(Tapehž,

(Tapeh; kad tu no grehkeem effi atgreesees un pee Deewa galda biis, tad ne sah; no jauna sawu wezzu buhschanu, un ne wahrtees ka kahda zuhka, grehku dublos, ka tu peh; leelafä Deewa sohdbä ne eekrihti.)

V. Tee Juhdi eenihdeja to Kungu Jesu par neneeku, tapeh; ka tas swehtdeenä bij labbu darbu darriis, un kahdu neweffelu bij dseedinajis, fo no tam mahzees?

Atbildi: Eenaidneeki cemeelus atrohd, fur tu ne buhtu dohmajis.

(Bet ne behda par to; darri tikkai, kas pareisi irr un kas Deewam patihk, lai arri wels un wissa pasaule to ne ceredi.)

Swehtas dohmas.

Zik dauds gaddus wahrgulinam

Jazeesch bij pee Betesdas!

Dasch gribb plihst, kad Deewinsch winnam

Palihdseht mas kawejahs.

Es gribb Deewam nodohtees,

Winsch ne wiffai kawesees!

Tas ohtr-desmitais stahstis no weena spittaliga wihra un no ta kapteines Kapernaümä.

Matth. 8 Luf. 7 Nod.

I. Kad Jesus no Jerusalemes Kapernaümä bij nahjis, tad winsch weenreis us weenu kalnu ar saweem mahzeekem un apustuteem kahpe un sazzija turpatt garru spreddiki, 2. un kad Jesus atkal no kalna nogahje, tam dauds laudis pakkal staigaja. 3. Un redsi, kahds spittaligs wihrs nahje un met-

Jautaschanas.

1. Ko Jesus darrija, no Jerusalemes Kapernaümä nahjis?
2. Kas Jesus no kalna noejohst pakkal staigaja?
3. Kas to brihdi preeksch Jesu kahjahm mettehs?

tehs

tehs preeksch Jesus semne, 4. un sazzija: Kungs, ja tu gribbi, tu man gan warri schtikst. 5. Un Jesus rohku issteepis to aiskahre, 6. un sazzija: es gribbu to darriht, tohpi schtikst. 7. Un tuhdat winsch no sawas spittalibas tappe schtikst. 8. Bet kad Jesus Kapernaümä eegahje, nosuhija weens kapteine tohs Juhdu wezzajus pee Jesu, 9. un lifke winnu luhgt, ka tas nahktu un wiinna kalpam palihdsetu, 10. fo tas kapteine mishu turreja, un kas us mirschanu neweffels gulleja. 11. Bet tee suhtiti, luhdse Jesu nihligi, sazzidami: winsch irr wehrts, ka tu winnu paklausi, 12. jo winsch scho skohlu (basnizu) mums ustahjis. 13. Un Jesus gahje ar teem. 14. Bet kad winsch ne tahlu no ta namma bija, suhtija tas kapteine draugus pee Jesu un lifke sazzit teem Jesum sazziht: Kungs, ne darbojees, jo es ne esmu wehrts, ka tu appaksch manna pajunta ee-eij. 15. Tapeh; es arridjan sew paschu ne esmu zeeniga turrejees, pee tewim nahkt. 16. Bet fakkai tikkai weenu wahrdu ween, tad mans kalys taps weffels. 17. Jesus to dsirdejis, brihnijahs

4. Ko tas us Jesu sazzija?
5. Woi tad Jesus winnu paklausija?
6. Ko Jesus sazzija?
7. Woi tad tas arridjan notikke?
8. Kas Kapernaümä pee Jesu suhtija?
9. Ko tas lifke no ta Kunga Jesus luhgt?
10. Kapch; tas kapteine par sawu kalpu gahdaja?
11. Ka tee no ta kapteines suhtiti luhdse?
12. Kahdu sawu tee tam kapteinam dewe?
13. Woi Jesus tahs luhgschanas paklausija?
14. Ko tas kapteine tam Kungam Jesum lifke pehdigi sazziht?
15. Ko tas kapteine lifke Jesum sazziht, kapch; winsch pats ne effohst nahjis?
16. Ko bij tad Jesum darriht?
17. Ka tahda pasemmiba un tizziba Jesum patikke?

par

par to, un atgreesdamees winsch us teem laudim sazzija, kas winnam paffat gahje: Es jums sakku: tahdu tizzibu es eeksch Israëla (starp teem Juhdeem) ne esmu atraddis. 18. Un tee kas bija fubrii; atgreesfuschees us mahjahm, to wahju kalpu wesselu atradde.

18. Rà tad tas ar to newesselu palikke?

Mahzibas.

I. JESUS sazzija garu spredditi wirfs kalna, un tomeht tee laudis ne apnikke JESU klausiht, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ne buhs apnikt Deewa wahrdu klausihtees.

(Tapehz tas gan slikti, ka dasch spreddita laika jeb smausch, jeb abra eel. Woi tahdam mihslestiba prett Deewa wahrdu? Wet kas no Deewa irr, tas klausa labpraht Deewa wahrdu, un tas Deewa wahrs tam par eepreezinaschannu isdohdaks eeksch wissahm behdahm. Tapehz, mans behns, atwerr auss un sirdi pee Deewa wahrda un ismett taimi brishdi wissas dohmas un ruhpschannas.)

II. Tas spittaligs wihrs sazzija us JESU: Kungs, ja tu gribbi, tu mammi gan warri schlihtst, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Laizigas leetas mums ne buhs zittadi no Deewa luhgt, ka ta: ja tas Deewam patiht un mums pee dwehseles swehtigs.

(Tahdas laizigas leetas irr: baggatiba, gohds pee zilwekeem, wesseliba, jauka dschweschana. Dasch no Deewa mantas un naudas luhdsahs, un ne apdohma, kad Deews tam to dohtu, ka tas winna dwehselei skaddetu, jo zaur baggatibu zilweks dribs tohp leyns un Deewu aisnirft. Un ta tas arridsan ar zittahm laizigahm leetahm. Tapehz lai Deews gahda par tahm laizigahm leetahm, winsch tew gan tik dauds pecmettihs, ka tew buhs wajaga, un to dohs, kas tawai dwehselei buhs swehtigs.)

III. Tas Kapteine Kapernauma gehdaja par sawu newesselu kalpu, un subtiija pehz JESU, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Jfweenam saimneekam peenaklaks par sawu saimi gahdaht, wissuwairak eeksch slimmahm deenahm. (Wet Deewam schehl! dauds saimneeki to gan mas wehra keel (sawu saimi ne dauds labbali turredami, ka sawu summi).

U!

U! dasch irr tik beedeewigs, ka winsch pawiffant pehz mahzitaja ne suht, jebchu winsch pots, jeb seewa, jeb dehls, jeb meita gan grubti slimmi buhtu. Ta dasch negants, ka lohps, bes Deewa dsihwojis, ka lohps bes Deewa wahrda aiseet no schabs pofauls, un arri ka lohps fleppen kappos tohp apraktis. Tapehz mans behns, pee slimmibas apdohma, ka tu essi mirstams zilweks, un subti pee laika pehz sawa mahzitaja, ka ar Deewa wahrdu winni tewis warretu eepreezinah, un ne gaidi, eekams ta nahwe jau us mehles irr, un to paschu darri arridsan pee tawas saimes. Jo ir tewim par winnas dwehseli jaatbild.)

IV. To Juhdu wezzajee luhds to Kungu JESU itt mihs ligi par to Kapteini, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Sirdigahm aisluhgschannahm par zitteem irr leels spehls.

(Tapehz arridsan basniza Deewu peeluhfs eeksch daschadahm wajadsibahm preeksch wissas draudses. Ta labbad palikdi arridsan labpraht par zitteem luhgt, un ne dohma, kas man par to ruhps; tad zitti arridsan par tewim Deewu peeluhgs.)

V. To Kapteine teize JESUS preeksche, Ka tas teem Juhdeem Koflu bij ustaisijis, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas pee Koflas ustaisichannas to dohd, tas darra pehz Deewa prahta.

(Jo Koflas irr Deewa dahrsi, fur tee jauni Kofzini tohp behstiti, kas pehz usaug un preezigus auglus nesh, ta irr weena gohdiga un Deewam patihlana dschweschana. U!, kad jel weenreis tas laiks nahktu, ka ir Kursemme Latweeschu Koflas ustaisitu, tad dauds grubtibas un pahrestibas atkriftu noht, un ne buhtu tik dauds tuntschi un zeetsirdigi laudis.)

Swehtas dohmas.

JESUS brishnijahs itt tohti

Par kapteines tizzibu.

To winsch tapehz darrijs, prohti,

Ka tu arri tizzetu.

Es tew, JESU, ustizzu,

Slahb mann arr, ar wahrdivu.

Tas ohtr-definit un pirmais stahstis.
to JEsus Nainâ darrijis, un kas tam
turpat notizzis.

Luhf. 7. Nod.

1. Kad JEsus ar saweem mahzefleem kahdâ pilsfata, ar wahrdu Naine, gabje, un turou pee pilsfata wahrtim bija nahzis, tad tee laudis weenu mirronu isneffe, 2. kas bija kahdas atraitnes weenigs dehls, 3. un leels pulks pilsfahneeku gabje lihds. 4. Un kad JEsus to feerwinu redseja, tad winnam pahr tahs eischehlojahs, 5. un winsch fazzija us tahs: ne raudi! 6. Un JEsus peggahjis aiskahre to sahrku, 7. un tee nesseji apstahjahs, 8. un JEsus fazzija: puif! es tew faku, zellees augscham, 9. un tas mirrons zehlehs sehdis un eesahze runnaht. 10. Un JEsus eedewe to sawai mahtei. 11. Un bailiba usgahje wisseem, un tee teize Deewu, 12. fazzidami: Leels praweets irr muhsu starpa zehlees, un Deews sawus laudis peemeflejis. 13. Un scho slawu

Tautaschanas.

1. Ko JEsus Naines pilsfata wahrtds satikke?
2. Kam tas mirrons peederreja?
3. Kas to lihki pawaddija?
4. Kahda firds JEsusn bija, kad winsch ta mirrona mahti eeraudisija?
5. Ko JEsus us winnu fazzija?
6. Ko JEsus darrija, to fazzijis?
7. Ko tee nesseji darrija?
8. Ko JEsus us to mirronu fazzija?
9. Kahde brihnume ar to mirronu notikke?
10. Kam JEsus to usmohdinatu puifi eedewe?
11. Ko tee laudis dohmaja?
12. Ko tee laudis fazzija, Deewu teikdami?
13. Kur scho slawu no JEsus daudsinaja?

no winna daudsinaja pa wissu Juhdu semmi, un wissas semmes tur apfahrt. 14. Vehz to tappe JEsus tanni pascha pilsfata no weena Wariseera, Sihmana wahrda, us weesibahm luhgts, 15. un JEsus eegahjis, apsehdaht ta Wariseera namma. 16. Un redsi, weena feewa tanni pilsfata, kas leela grehzineeze bija, to nomannijust, eegahje tanni namma, 17. un atnesse weenu trauzinu ar dahrgahm sahlehm, 18. un stahweja no pakkalas pee JEsus kahjahm, 19. raudaja, 20. un eesahze JEsus kahjas flappinaht ar sawahm assarahm, 21. un ar saweem galwas matteem winna tahs noschahweja, 22. un skuhpstija winna kahjas, 23. un swaidija tahs ar dahrgahm sahlehm. 24. Bet tas Wariseeris, to redsedams, dohmaja sawa firdi, ja JEsus praweets buhtu, tad winsch sinnatu, kas un kahda schi feewa effohti, kas winnu aiskare, jo ta irr grehzineeze. 25. Bet JEsus winna dohmas redsedams, fazzija us to: Sihmani, moi tu scho feewu redsi? Schi irr daudf wairak mihlestibas man parahbijusi, ne ka tu. 26. Es esnu nahzis tawa namma, tu ne effi man uhdeni dewis mannam kahjahm, bet

14. No ka tappe JEsus tanni pascha pilsfata us weesibahm luhgts?
15. Ko JEsus ta Wariseera namma darrija?
16. Kas wehl tanni namma nahze?
17. Ko ta patti atnesse?
18. Kur winna stahweja?
19. Ko winna stahwedama darrija?
20. Ko winna ar JEsus kahjahm darrija?
21. Ur ko winna atkal tahs kahjas schahweja?
22. Ko winna wehl JEsus kahjahm darrija?
23. Ur ko winna JEsus kahjas swaidija?
24. Ko tas Wariseeris dohmaja, to redsedams?
25. Ko JEsus us to Wariseeri fazzija?
26. Ko JEsus us to fazzija, tahs kahju masgafchanas dehl?

fchi ar sowahm affarahm mannas kahjas slappina-
jufi un ar saweem galwas matteem tahs noschahwe-
jufi. 27. Tu man ne effi skubstijis, bet fchi irr man-
nas kahjas skubstijufi. 28. Tu ne effi mannu galwu
ar elji swaidijis, bet fchi irr mannas kahjas ar dahr-
gahm sahlehms swaidijufi. 29. Tadeht, es tew falku,
winnai tee grehki peedohti, kas bija dauds, jo ta irr
dauds mihtojufi, bet kam mas tohp peedohts, tas
mas mihto. 30. Un JEsus fazzija us to seerwu:
Tew irr tawi grehki peedohti, tawa tizziba tewim pa-
lihdsjufi, eij ar meeru.

27. Ko JEsus wehl fazzija, tahs skubstischanas dehl?

28. Ko JEsus wehl fazzija, tahs swaidischanas dehl?

29. Ko JEsus beidsiht fazzija us to Wariseeri?

30. Kahdu eepreezinashanu JEsus tai grehzineezei dewe?

Mahzibas.

I. Kahdai atraitnei Naines pilfsata neween wihrs bij
mirris, bet arridsan winnas weenigais dehls nomitre,
Eo no tam mahzees?

Atbildi: Pee weenas nelaimes dauds zittas rohnahs.

(Tapehz zeetes, so Deews peesubt, un ne waidi pahr-
leeku, jo Deews nepazeeschanas dehl jo wairak tawas beh-
das warr wairoht. Ko tu tad darrisi? Dsihws tu tomehr
ne warri appalsch semmes lihst. Bet skattais us teem, kam
wehl jo sifiti klahjahs.)

II. Kad mahtes pehdigais preeks bij mirris, tad JEsus
raddahs un to usmohdinaja, Eo no tam mahzees?

Atbildi: Pee nelaimes mehds arridsan Deewa laime
buht laht.

(Tapehz ne nogrimsti sawas behdas, bet pateiz Deewam,
ka tahs wehl ne irr leelakas, bet paneffamas, tad Deews
tew ir no tabm pestihis.)

III. JEsus fazzija ar shehligu sirdi us tahs atraitnes:
ne raudi! Ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka JEsus wissu nabbagu atraitnu, gruhdee-
nu un bahrinu eepreezinatajs un glahbejs.

(Jo JEsus us wianu affarahm skattahs un tahs gan ih-
stina laika noslauzihis.)

IV. Wee:

IV. Weena grehzineeze nahze pee JEsu, ar gauschahm affa-
rahm sawus grehkus noschelodama, Eo no tam mahzees?

Atbildi: Kad muhs grehki speesch un beede, tad mums
buhš pee JEsu nahkt ar noscheloschanu, tad JEsus
mums muhsu grehkus peedohts un muhsu sirdis at-
werglinahs.

(Tapehz mett wissus tawus grehkus us JEsu, tas irr tas
Deewa jehrs, kas wissas pasaules un arridsan tawus greh-
kus us sewim nehmees, ja tee tiktai tew shehl irr, un tu jo
probjam tihshi ne apgrehkojees.)

V. Jebshu ta weena leela grehzineeze bija, ta ka arri-
tas Wariseeris brihnijahs, Ka JEsus tai sahwe preek-
schah nahkt, tomehr JEsus tai labpraht wissus greh-
kus peedewe, Eo no tam mahzees?

Atbildi: JEsus shehlastiba irr leelata, ne ka muhsu
grehki.

(Tomehr ne grehko tihshi us JEsus shehlastibu ar bleh-
digu sirdi palaudamees, jo kas tihshi grehkus kraht, tam
ar duswahm atmaksa.)

Swehtas Dohmas.

Maind weens mirrons bija,

Negg kahds wezzais wahrgulinsch,

Ne, bet nahwe puifi rihja,

Kas bij jauks ka maggoninsch.

Es gribb allasch gattaws buht,

Jo ir jaunums warr fapuhst.

Tas ohtr-desmits un ohtrais stahsts
ko JEsus pee tahs juhras un Gerge-
seeneru teesah darrijis.

Matt. 8. Mark. 4 un 5. Lubk. 8. nod.

I. JEsus treschu reisi zaur Galileeru semmi staigajis,
dewehs ar saweem mahzeekem lairwa us to

Tautaschanas.

1. Kur JEsus dewehs, treschu reisi us Galileeru semm-
staigadams?

eseru

eseru jeb juhru Genezaret. 2. Un redsi, leela wehtra pazehlehs juhra, ka arridsan ta laiwa ar wilneem tappe pahnemta. 3. Bet JEsus gulleja aismidstis laiwas galla. 4. Kad nu tee leelas behdas bija, tad tee mahzekli pee JEsus peegahje, to pamohdinaja, 5. un fazzija: mahzitais! woi tew neward behdas par to, ka mehš bohja eetam, jo mehš grinstam. 6. Tad JEsus us teem fazzija: kur irr juhsu tiz ziba, kam juhs effat tif bailigi, juhs mastizzigi? 7. Un JEsus zehlees, apsauze to wehju un to juhru, tad nostahjabs tas wehjsch, un ta juhra tappe itt kluffu. 8. Bet tee laudis istruhzinajuschees brihnijabs sawa starpâ, fazzidami: kas tas tahds, ka tas arri wehjeem un uhdeneem pawehl un tee winnam paklausa? 9. Un tee zehlehs pahri us to Gada-reeneru jeb Gergeseeneru teesu, 10. tur fastappe JEsu divi no wella apsehsti zilweki, 11. tohti nikni, ta ka arridsan neweens ne warreja to zellu staigaht. 12. Weens no teem bija tif stiprs, ka winsch wiffus dselsa pinneklus un schekhdes salausija un faraustija. 13. Un winnu mahju-wecta bija kappds us kalneem, 14. un tee staigaja plikki. 15. Schee nu JEsu redsejuschi

2. Kas teem, us juhru effoht notikke?
3. Kur tad tas Kungs JEsus bija?
4. Ko tee mahzekli, behdas buhdami darrija?
5. Ko tee us JEsu fazzija?
6. Ko JEsus atbildeja?
7. Kahdu brihnuma-sihmi to brihdi JEsus parahbija?
8. Ko tee laudis laiwa fazzija?
9. Kur tee pahri zehlehs?
10. Kas tur JEsu fastappe?
11. Kahdi tee bija?
12. Zil stiprs weens no teem bija?
13. Kur tee no wella apsehsti dsihwoja?
14. Kur tee staigaja?
15. Ko tee darrija, JEsu eeraudsidami?

brehze

brehze: ak JEsu, tu Deewa dehls! kahda datta mums ar tewim? woi tu effi nahzis, muhs preeksch laika mohziht? 16. JEsus weenu no scheem waizaja: kas irr taws wahrds? 17. Winsch atbildeja: Legians, jo mehš effam leels pulks wellu. 18. Tad JEsus teem welleem pawehleja, no teem zilwekem iseet. 19. Bet tee welli luhdse, ka JEsus tohs no tahs paschas teefas ne isdshu, bet winneem waktas lautu, eeksch tahm zuhfahm, kas pee kalna gannds bija, eestreet. 20. JEsus atbildeja: freeneet! 21. Tad eestrehja tee welli eeksch zuhku pulku, 22. un wiff zuhku pulks eegahsahs ar leelu trohfsni uhdeni, un wiffas zuhkas noslihke. 23. Un tur bija pee divi tuhstoschahm zuhfahm. 24. Un tee ganni behdse, un pilfsata nahfuschi tee wiffas leetas pasluddinaja, un kas ar teem no wella apsehsteem bij notizzis. 25. Un redsi, wiff pilfsats isgahje JEsu pretti. 26. Un JEsu redsejuschi, te luhdse, ka tas gribbetu aiseet no winnu rohbeschahm. 27. Un JEsus kahpe laiwa un tohs turpat pamette.

16. Ko JEsus no ta weena waizaja?
17. Ko tas atbildeja?
18. Ko JEsus teem welleem pawehleja?
19. Ko tee welli no JEsus luhdsehs?
20. Woi JEsus teem welleem to lahwe?
21. Woi tee welli tad to darrija?
22. Kahdi ehmi notikke ar tahm zuhfahm?
23. Zil tur zuhku bija?
24. Ko tee ganni darrija?
25. Ko tee pilfsahneeki darrija?
26. Ko tee no JEsu luhdse?
27. Woi JEsus turpat palikke?

Mahzibas.

I. Kad ta laiwa ar wilneem tappe pahnemta, tad tee mahzekli pee JEsu glahbschamu mekleja, fo no tam mahzers?

Utbildi: Mums buhs eeksch wiffahm behdahm to Kungu JEsu peesaukt. (La-

(Tapeh; laut kahdâ nelaimê buhdams, preefanz Jesu, un jebſchu wiensch tew laikâ ne palihdsetu, tad wiensch tomehr taru dwehſeli peſtihs.)

II. Jesus apdraudeja to juheru un to wehju, tad ſchee tappe kluffu, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Jesus wiſſas paſaules waldineekſ un Rungſ.

(Tapeh; palaunees us Jesu, tad wiſſa paſaule tew ne aprihs. Jo kad tu zaur ugguni eefi, tad tew leesmas ne ſadedſinahs, un kad tu uhdeni nahkſi, tad wilni tew ne noſiſhjinahs. Wet tomehr ne dohdees tiſſchi nelaimê, jo tas buhtu Deewa ſahrdinaſchana.)

III. Bekſch ta apfehſta zilweka bij feſch tuhſtoſchi welli (jo to eefihme tas wahrds Legians) un tomehr bij wiſſeem prett Jesu atkahptees, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka appalſch Jesus waldiſchanaſ arriſſau tee welli ſtahw.

(Tapeh; ne bihſtees, kad arri wiſſi welli no elles prett tew zeltohs, kad tiſſkai Jesus us tawas puffes ſtahw, tad teem ar launu no tew jaatkahpjahs. Neds arri bihſtees no peſte- teem un zitteem burwekteen, jo kad Jesus tew grihb ſweh- tih, tad tee taru ſwehtibu ne noraus.)

IV. Kad teem welleem bij jaatkahpjahs, tad tee to Kun- gu Jesu luhdſe, fa tas teem lautu eekſch zuhſahm eekſteet, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka tas wels ihſti nelaimes-putns.

(Wiensch gan maſ par zuhſahm behdaja. Wet wiensch to tapeh; darrija, fa tee Gadereeneri no Jesus bihtohs un to ne ukenentu ſawâ ſemmê, fa tee to ſwehtu Eewangeliumu ne dſirdetu, un, ta wehl ilgaki wella waggôs paliktu. Ta- peh; fargees no wella wiltibas, kad pahr wiſſahm leetahm taru dwehſeli meſſe.)

V. Tee Gadereeneri ſawas zuhſas ſchelloja, un luhdſe, fa Jesus no winnu rohbeſchahm atkahptohs, fo no tam mahzees?

Atbildi: Paſaules behrneem laiziga manta wairak ruh, ne kâ dwehſeles manta.

(Tadehl arriſſan gan drihs wiſſi zilweki us Deewu un us nahkamu muhſchibu ne dohma, kâ lohpi us to ween ſtatti- damees, ar ko tee warr ſawu kungji pildiht un navu kraht. Wet wai tahdeem! Jo fo tas zilwekani palihdſ, jebſchu tas arri

arri wiſſu paſauli eemantotu, kad ta dwehſele bohjâ eet. Tapeh; dſennees papreekſch peh; Deewa walſtibas, tad tew wiſſas zittaſ leetaſ gan peemettihs, ne darridams peh; mee- ſas ſahruncem, zaur ko ta dwehſele tohp ſaudeta.)

Stwehtaſ dohmaſ.

Gadareeneem wairak peemiſh

Zuhſas, ne kâ Peſtitais,

ſawas dwehſeles maſ eemiſh,

Tapeh; teem par Jesu baiſ.

Wet es luhdſu allahſchin:

Nah; un paleez, Jesulin.

Tas ohtr-deſmits un trefchais ſtahst no Jairus meitias. Matt. 9. Mark. 5. Luth. 8. Mod.

I. Kad Jesus no to Gergeſeeneru teeſas atkal bij ſawâ pilſatâ Kapernaïmâ nahziſ, tad nahze kahds no teem baſnizas jeb ſohlas wirſneekem, 2. Jairus wahrda, 3. tam bij wianna weeniga meita no diwipadeſmits gaddeem nomirruſi. 4. Tas met- tehs preekſch Jesu ſemmê, 5. un ſazzija: manna meita taggad nomirruſi, bet nah; un leez ſawu rohku us wianna, tad ta taps atkal dſihwa. 6. Un Jesus zehlehs un gahje ar ſaweem mahzeekem, 7. un leels

Jautaschanaſ.

1. Kaſ pee Jesus nahze, kad wiensch no teem Gergeſeene- reem atkal us Kapernaïmu bij nahziſ?
2. Kâ bija tam wirſneekam wahrds?
3. Kahdas behdas bij tam notikkuſchas?
4. Ko tas darrija, preekſch Jesu nahziſ?
5. Ko tas no Jesu luhdſe?
6. Ko Jesus us ſcho luhgſchana darrija?
7. Kaſ lihds gahje?

pulks lauschu gabje lihds, 8. un teem noeijoht nahze weena seewa, 9. kas diwipadesmits gaddus affins-fehrofiga bijusi un wissu sawu padohmu ahrsteem bij isdewusi, 10. un ne warrejusi ne no weena dseedinata tapt, 11. ta peggahja no pakkalas un aiskahre wihtli no JEsus drahnahm. 12. Jo winna dohmaja pee ferwis, fazzidama: kaut es ween warreschu winna drehbes aiskahrt, tad es tapfchu wessela, 13. un tuhda winnas affins-skreeschana mittejahs. 14. Un JEsus fazzija: kas irr man aiskahrts? Un kad wissi leedses, Pehteri's fazzija: 15. Meister! tee laudis peelauschahs un tew spreesch. 16. Bet JEsus fazzija: man irr kas aiskahrts, jo es esmu nomannijs, ka no manim spehks isgahjis. 17. Bet ta seewa, redsedama, ka to slehpt ne warreja, nahze drehbedama un mettehs zeltos preeksch JEsu, 18. un tam isteize preeksch wisseem laudim, fahdas mainas deht ta JEsu bij aiskahrts, un ka ta tuhda bij wessela tappusi. 19. Tad JEsus us to seewu fazzija: neim-mees drohschu sirdi, manna meita, tawa tizziba tew irr palihdsejusi, eij ar meeru. 20. Kad JEsus to wehl runnaja, nahze kahds no Jairus faines,

8. Kahda seewa nahze teem noeijoht pee JEsu?
9. Jil gaddus ta flimma bijusi?
10. Woi tad ne bija ahrsti, kas to warreja dseedinah?
11. Ko winna pee JEsus darrija, no pakkalas peggahjusi?
12. Kapeh? winna to darrija?
13. Ko tas winnai palihdseja?
14. Woi tad JEsus to ne nomannija?
15. Ko Pehteri's fazzija, kad wissi leedsahs, to Kungu JEsu aiskahrtschi?
16. Bet ko JEsus fazzija?
17. Woi tad ta seewa arridsan leedses?
18. Ko winna preeksch wisseem laudim isteize?
19. Ka JEsus to seewu eedrohschajaja?
20. Kas tanni starpâ nahze?

21. fazz-

fazzidams us winnu: tawa meita jau irr nomirrusi, ne darri tam meisteram raises. 22. Bet JEsus to dsirdejis tam atbidaja: ne bihstees, tizzi tiffai, jo winna taps dsihwa un wessela. 23. Kad nu JEsus ta wirsneeka nammâ nahze, un to lauschu trohskni redseja, tad winsch wissus atkahpt lifke, 24. bes ween Pehteri un Jehkabu, Jahni un tahs meitas tehwu un mahti. 25. Un JEsus twehre winnas rohku, faze un fazzija: meitina, zellees augscham. 26. Un winnas dwehsele atgreesehs un winna tuhda uszehlehs. 27. Un JEsus tai pawehleja doht ehti. 28. Un winnas wezzakee istrubzinajahs. 29. Bet JEsus teem pawehleja, ne weenam to fazzih, kas bija notizzis. 30. Bet tomehr schi flawa ispaudahs pah'r wissu to semmi.

21. Ko tas us Jairu, sawu Kungu fazzija?
22. Ka JEsus Jairus tizzibu esisprimaja?
23. Ko JEsus pawehleja, ta wirsneeka nammâ nahjis?
24. Kurrus JEsus tiffai lihds nehme nammâ?
25. Ko JEsus darrija, pee ta lihka nahjis?
26. Kahds brihnum's to reisi notiffe?
27. Ko JEsus tai doht pawehleja?
28. Ko winnas wezzakee dohmaja?
29. Ko JEsus teem wezzakeem pawehleja?
30. Woi tad palikke ta leeta nesinnama?

Mahzibas.

I. Weens basnizas wirsneeks mettehs preeksch JEsus semme, luhgdamees, fo no tam mahzees:
 Urbildi: Mums ne buhs kauntees preeksch sawu JEsu luhgdamees zeltos krist, un preeksch JEsus wahrdu klannitees.
 (Jo Deews tas Lehws JEsu wahrdu dahwanajis, kas eet pah'r wisseem wahrdeem, ka eeksch ta wahrda JEsus buhs lohžitees wisseem zelleem to, kas debbesi un wirs semmes un appafsch semmes irr. Zapeh? zeeni tu arridsan to augstu JEsus wahrdu, un klannees, zeltos sirdigi lohjidams, jil reis tas dahrgais JEsus wahrds tohp peeminnehts.)

II. Weena affins: fehrdliga feewa aiskahre no pakkalas to wihli no Iesus drahnahm eeksch tizzibas, un tappe weffela, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Za tizziba wissu paspehi.

(Tapehz fakka arridsan Kristus: Za jums tizziba, ka sin nepu graubinsch, tad juhs fazziseet us scho kolnu, zellees un gahsees juhra, tad tas notise. Ut! kur nu tahda stipra tizziba atrohnama! Tapehz mums jafakka: Es tizzu, muh-lais Rungs, palihdsi mannai netizzibai.)

III. Iesus tuhdat nomannija, Fa spehks no winna bija isgahjis, jebfchu ta feewa tikfai no pakkalas winna drahnu wihli aiskahre? Fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka Iesus wissas leetas sinn.

(Tapehz padohbees winnam, winsch ir tawas wahrgo-schanas sinn. Un ne apgrehkojees, jo winsch wissu reds un wissu teefahs.)

IV. Kad Jairum fazzija, Fa winna meitina jau nomir-rusi, tad Iesus us to fazzija: Ue bihstees, tizzi tik-fai: Fo no tam mahzees?

Utbildi: Iesus ne gribb, ka mums buhs dauds pahrbomhant un baschitees, jeb behdatees, bet winsch gribb lai tam weenteefigi tizzam.

(Tapehz mett nohst wissas ruhpeschanas un behdas, kas firde krent, jo tu tomehr ar teem nenecka ne padarrisi, bet palaujees us Iesu stipra zerriba, tad wiss labbi buhs.)

V. Iesus to nomirruschu meitina pee rohkas fatwehre un to no nahwes usmohdinaja, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka Iesus Rungs pahr dshwibu un nahwi.

(Tapehz pawehlees Iesum dshwojoht un mirstoht, tad tew labbi klahsees laizigi un muhschigi.)

Stwehtas dohmas.

Jairum mirst meitenite,

Kas papreeksch ka pukke sell,

Kur bij to bridd dwehfelite,

Eekam winnu Iesus zett?

Za eeksch Deewa klehpi duff,

Tur ir manna dwehfle buhs.

Las

Tas ohtr: desmits un zettortais stahsts no ta wihra ar to fakaltuschu rohku un no zitta, kas no wella bija apsehsts.

Matt. 12. Mark. 3. Luth. 6. Mod.

1. Kad Iesus to Galileeru semmi atkal zaurstaigaja, tad winsch weena skohla (jeb basniza) nahze,
2. un mahzija. 3. Un redsi, tur bija wihrs, tam bija fakaltusi rohka. 4. Tad tee Wariseeri un rakstu-mahzitaji jautaja: arrig peeklahjahs, fwehtdeenas dseedinant? (5. To tee tapehz jautaja, ka tee eeme-slus prett Iesu atrastu.) 6. Iesus atbildeja: kurfch zilweks juhsu starpâ irr, kad tam wehrsis jeb awss akka jeb bedre fwehtdeenâ eekriht, kas to ne fatwehrs un ne iswills ahra? Zeek labbaks nu zilweks, ne ka lohps. Tapehz gan peeklahjahs, fwehtdeenas labbu darriht. 7. Tad Iesus us to zilweku ar to fakaltuschu rohku fazzija: zellees, un nahz teiju preekscha. 8. Tad Iesus wehl weenreis tohs jautaja: kas klah-jahs fwehtdeenas darriht, labbu jeb taunu? dwehseli glabht jeb maitant? 9. Bet tee zeefe klussu, 10. un Iesus usluhfoja tohs wissapahrt ar dusmibu,

Jautaschanas.

1. Kur Iesus, to Galileeru semmi atkal zaurstaigadams nahze?
2. Wo winsch tur darrija?
3. Kahds frohpls (neweffels wihrs) bija tanni skohla?
4. Wo tee Wariseeri un rakstu-mahzitaji no Iesu jautaja?
5. Kapehz tee to jautaja?
6. Wo Iesus atbildeja?
7. Wo Iesus us to neweffelu fazzija?
8. Wo Iesus no teem Wariseereem un rakstu-mahzita-jeem jautaja?
9. Wo tee atbildeja?
10. Ka Iesus tohs usfaktija?

11. un bija tur klast noškummiš par winnu firdš zeetibu. 12. Tad JĒsus us to zilweku fazzija: issteep farvu rohku. 13. Un kad tas to darrija, tad winna rohka atkal tappe weffela darrita, itt fā ta ohtra. 14. Tad tee Wariseēri tappe trakkuma pilni, un farumajahs kohpā farwā starpā, fo tee JĒsum darritu. 15. Ne ilgi pehz to nowedde no wella apsehstu, 16. fās bija aklš un mehms, pee JĒsu. 17. Un JĒsus tam neschkhiſtam garram peekohdinaja no ta zilweka atſiaht. 18. Tad tas welš to zilweku atſahje, tā, fā tas aklais un mehmais runnaja un redseja. 19. Un wiſſi laudiš istruhzinajahs un fazzija: neggi schiš irr Dahwida dehlš (20. tas no Deewa suſtihtš pafaulēš peſtitaiš)? 21. Bet tee Wariseēri, to dſirbedami, ſaimoja to fwehtu Garru, fazzidami: JĒsus isdſenn tohš welluš zaur Beelzebubu, to wellu wirsneeku. 22. Bet JĒsus nomannija winnu dohmas un parahdija itt ſpehzigi, fā wiſch zaur Deewa Garru tohš welluš idſennoht. 23. Un fazzija tur klast: Jebkars grehš un jebkurra ſaimoſchana teem zilwekeem tohp peedohta, bet fā ſaimoſchana prett to fwehtu Garru ne tohp peedohta, nedš ſchinni, nedš nahkoſchā laikā.

11. Par fo tappe JĒsus noškummiš?
12. Ko JĒsus tam krohplim parwehje?
13. Kahdš brihnumš ar to krohpli notikke?
14. Ko tad tee Wariseēri fazzija?
15. Ko ne ilgi pehz to pee JĒsu atwedde?
16. Kā bija fās no wella wahrſinahtš?
17. Ko JĒsus tam neschkhiſtam garram peekohdinaja?
18. Kahdš brihnumš ar to no wella apsehstu notikke?
19. Ko tee laudiš fazzija, to redſedami?
20. Kāš tohp zaur Dahwida dehtu ſaprastš?
21. Ko tee Wariseēri no ſchahš brihnuma-ſihmeš fazzija?
22. Ko JĒsus to nomannidams parahdija?
23. Ko JĒsus no tahš ſaimoſchanas prett to fwehtu Garru fazzija?

Mah-

Mahzibas.

I. JĒsus ne weenreis, bet daudš reis neweffelus fweht: deenā dſeedinajis, fo no tam mahzees?

Atbildi: Swehtdeenā newaid aiekregtš, miheſtibas un ſcheklaſtibas darbu padarriht.

(Tapehz ne atrauješ ſwehtdeenāš, tohš fās nelaimē, glahbt, un neweffeluš apraudſiht, jo fās Deewam patihk. Bet ne ſtrahda neddelas-darbuš, jo fās irr grehš.)

II. JĒsus tappe itt noškummiš prahtš, fad wiſch re: dſeja, fā winna eenaidneeki, tee Wariseēri, tahdi zeeti ſirdigi bija, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tam ſcheligam Deewam ne patihk fā beš-deewiga ſamaitaſchana.

(Bet kad tahdš wiſſaš Deewa beedinatſchanaš wehja laiſch, tad pehdigi Deewa duſmas-gaiſ zellahš, un tahdu wiſſdſikkā ellē nogruhſch. Tapehz ne apzeetini ſawu ſirdi, fā tew pehzgallā Deewa gruhta rohka ne buhtu ar waimanahm mahzigi jazeſch.)

III. Tee Wariseēri tappe wiſſupehz trakkuma pilni, fā JĒsus weenu brihnuma ſihmi pehz ohtru preekſch winnu azzim darrija, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kāš apzeetinatſchanaš-ſohdibā eekriht, tee tohp jo deenāš, jo niſnaki un trakkati.

(Tapehz ne ſlahwi Deewa beedinatſchanahm prettim, fā tu arri tanni paſchā ſohdibā ne eekriſtu. Wai tewin! tad laizigi un muhſchigi, jo tad jau dſihwš wellam peeberri.)

IV. JĒsus peekohdinaja tam neschkhiſtam garram no ta zilweka iſeet un to ar makti idſinne, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kā JĒsus teeſcham patš Deewa dehlš no debbeſim.

(Jo JĒsus to zaur fo fā fās wellu ar makti idſinnis, un zaur mirronu uſmohdinatſchanu, ſpehzigi parahdijis. Tapehz gohda to Kungu JĒsu, neween fā ſawu peſtitaju, bet arri dſan fā ſawu Deewu un Kungu, fās wairak warr darriht, ne fā mehš prohtam.)

V. Tee Wariseēri, ſcho Deewa rohku gan mannidami, tomehr fazzija to fwehtu Garru ſaimodami: JĒsus idſenn tohš welluš zaur Beelzebubu, to wellu wirſneeku, fo no tam mahzees?

At:

Arbildi: Es mahzohs atsiht, tahds tas grehls effohs,
tas grehls prett to swehtu Garra.

(Prohti ja kahds zilweks azzim redsedams Deewa swehtus
darbus, par wella dardeem, tihfchi un Deewam par spihiti,
istehz, un wissu Deewa padohmu apsmiej un no sewim at-
stumj, tad pee tahda zeeta zilweka wissa darboshana ta
zeeniga swehta Garra, zaur Deewa wahrdu, weltiga, un
tahds, Deewam scheid, ne warr atpessihsta tapf. Par to
lai tas schelligs Deewos ikweem pasarga.)

Swehtas Dohmas.

Jesus wihram dseede rohku,

Man irr abbi wesselas;

Papreefch tahs us debbes lohku;

Pehz tas darbs, kas peenahkabs,

Arribsan tohp nodarrihts,

Tad buhs swehtihes kattrais brihds.

dser

2° Tas ohtr-desmits un peektais stahsts
ka Jesus tohs laudis tufnesi barrojis
un pehz us juheu staigajis.

Matt. 14. Mark. 6. un Jahn. 6. Hod.

1. **R**ad Jahna ta kristitaja mahzekli Jesusum bij
pasluddinajuschi, ka Gerodus lizzis Jahnim
galwu nozirst, 2. tad Jesus lairwa pahr to leclu esaru
Genezaret, us tufnesi aisgabje, 3. un tee laudis to
dsirdejuschi, gabje Jesusum kahjam pakkal no wilsfa-
teem, 4. tapehz ka tee tahs sibmes redseja, ko Jesus
pee teem newesseleem darrija. 5. Jesusum to leclu
pulku lauschu redsejuscham, eeschelohjabs firds pahr

Zautaschanas.

1. Ko Jahna ta kristitaja mahzekli Jesusum stahstija?
2. Kur Jesus to dsirdejis aisgabje?
3. Kas Jesusum tufnesi pakkal gabje?
4. Kapehz tee Jesusum pakkal gabje?
5. Ka tappe Jesusum ap firds, to pulku lauschu redsoht?

teem

teem, 6. jo tee bija ka awis bes ganna. 7. Un Je-
sus teem to swehtu prezas mahzibu no tahs debbes
walstibas fluddinaja. 8. Prett wakkaru tee mah-
zekli us Jesu fazzija: atlaid tohs laudis, 9. ka tee
warr noeet us sehtahm un meesteem, maifi pirft. 10.
Bet Jesus fazzija: dohdeet juhs winneem ehst. 11.
Wihlips atbilbeja: par diwisimts sudraba grascheem
teem maises ne peeteef, ka ikweens no teem makke-
niht nemtohs. 12. Tad Jesus waizaja: zeef teem
maises effoh? 13. Tad Pehteris atbilbeja: prezas
meeschu maises un divi swis, 14. bet kas tas buhs
tif dauds laudim? 15. Un Jesus pawehleja teem
laudim apsehstees. 16. Tad tee laudis us sahles
sakkumu apsehdehs, 17. rindas, pa fimteem un pa
peezedesmitteem. 18. Tad nehme Jesus tahs prezas
meeschu maises un tahs divi swis, 19. usskattijabs
us debbes un peeluhde Deewu, 20. un pahrlause
tahs maises, un derwe to saweem mahzekleem, 21. ka

6. Kapehz Jesusum pahr teem eeschelohjabs?
7. Kahdu mahzibu Jesus teem fluddinaja?
8. Ko tee mahzekli prett wakkaru us Jesu fazzija?
9. Kapehz tee mahzekli to Kungu Jesu fluddinaja, tohs
laudis atlaist?
10. Ko Jesus saweem mahzekleem atbilbeja?
11. Ko Wihlips pretti fazzija?
12. Ko Jesus no saweem mahzekleem waizaja?
13. Ko Pehteris atbilbeja?
14. Ko Pehteris tur klast fazzija?
15. Ko Jesus teem laudim pawehleja?
16. Kur tee laudis apsehdehs?
17. Ka winni apsehdehs?
18. Ko Jesus rohkâ nehme?
19. Kapehz Jesus us debbes usskattijabs?
20. Ko Jesus ar tahm maishu darrija?
21. Ko bij teem mahzekleem ar tahm salausitahm mai-
shu darriht?

tee

tee teem laudim preekschâ listu. 22. Un tahs divi swiis isballija JEsus arridsan wisseem; 23. un tee ehde wiffi un paehde. 24. Kad tee bij paehduschi, tad tahs druffas salaffija, 25. un divipadesnits kurwji ar tahm pildija. 26. Un to lauschu, kas bij ehbuschi, bij pee peeztuhkstoscheem, 27. bes seewahm un behrneem, fo ne skaitija. 28. Tee laudis scho brihnuma sismi redsejuschî fazzija: Tas irr teescham tas praweets, kam bij pasaulê nahkt. 29. JEsus tohs laudis atlaidis, likke sawus mahzeklus par leelu esaru pahrbraukt. 30. Bet JEsus palikke tufnesi weens pats, Deewu peeluhgt. 31. Un teem mahzekleem bija us esaru wehjsch pretti, un tee zeere dauds behdas laiwâ. 32. Un kad jau gailds bija, tad JEsus pee teem nahze, un staigaja wirf uhdeni. 33. Tee mahzekli to redsejuschî, istruhzinajahs tohti, dohmamami, tas effohts kahds kehms (spohks). 34. Bet tuhdat JEsus tohs usrunnaja, fazzidams: Effet drohfschi, ne bihsteetees, es pats tas esmu. 35. Tad fazzija Vchteris: Kungs, ja tu tas effi, tad pawehl

22. Ko JEsus ar tahm divi swiim darrija?
23. Kahds brihnumis pee ehshanas notikke?
24. Kas tappe pehz paehshanas salassihst?
25. Zil kurwji tappe ar tahm atlikkuschahm druskahm pilditi?
26. Zil bija ehbuschi un paehbuschi?
27. Woi seewas un behrnus libds skaitija?
28. Ko tee laudis fazzija, scho brihnuma-sismi redsedami?
29. Kur JEsus pehz sawus mahzeklus likke pahrbraukt, kad winsch tohs laudis bij atlaidis?
30. Kur tas Kungs JEsus palikke?
31. Kâ teem mahzekleem wirf uhdena klahjahs?
32. Kahdu ehmu tee mahzekli gailds redseja?
33. Ko tee dohmaja, to redsedami?
34. Kâ JEsus sawus mahzeklus usrunnaja?
35. Ko Vchteris us JEsu fazzija?

man

man pee tewim nahkt pa uhdens-wirfu. 36. JEsus atbildeja: nahz schurp! 37. Un Vchteris istahpe no laiwâs, un gahje wirf uhdeni, pee JEsu nahkt. 38. Un Vchteris, leelu wehju redsedams, nobihjajahs, 39. un fahze grint, 40. un brehze: Kungs JEsu, palihds man! 41. Un JEsus to fatwehris, 42. fazzija: af tu mastizigais! kapehz tu effi sawâ prahâ schaubijees? 43. Un JEsus ar Vchteri eekahpe laiwâ, 44. un tas wehjsch nostahjahs, un azzumirkli ta laiwâ nahze krasâ. 45. Bet tee, kas laiwâ bija, nahze pee JEsu, un tam kritte pee kahjahm, fazzidami: tu effi teescham Deewa Dehls.

36. Ko JEsus Vchterim atbildeja?
37. Woi tad Vchteris to darrija?
38. Bet par fo Vchteris nobihjajahs?
39. Kas winna isbailes wairoja?
40. Ko winsch sawâs isbailes peesauze?
41. Kâ winnam JEsus palihdsjea?
42. Kahdu pamahjischanu JEsus Vchterim bewe?
43. Kur JEsus ar Vchteri palikke?
44. Kahds brihnumis notikke, kad tee bij laiwâ eekahpuschi?
45. Ko tad tee fazzija, kas laiwâ bija?

Mahzibas.

I. JEsus to leelu pulku lauschu redsejs, kas kâ awis bes ganna bija, eeschehlojahs par teem, fo no tam mahzees?

Atbildi: Draubse bes mahzitaja irr noschehlojama.

(Kapehz atshisti Deewa schehlastibu, kas muhsu draubsei gohdigu mahzitaju dewis, klausî tam, zeeni to, apgahda to, un luhds Deewu par to, ka tas to ilgi usturretu, ka tew truhkums pee Deewa wahrda ne buhtu.)

II. Weens no teem mahzekleem fazzija: Eas tas tahdam pulkam lauschu? Bet kad Deewa swehtiba peestahjahs, tappe peeztuhkstoschi peehdinati, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewa swehtiba dohd fahstu un gauflu.

(Bet

(Bet fur Deewa swehtiba truhst, tur tee laudis gan rij, un tomehr ne pee-ehdahs. Las irr leela Deewa sohdbiba. Ne weens no tam dshwo, ka tam dauds mantas un wezz frahjum. Deews warr ir masu padohminu ta swehtibt, ka ar to warram istift. Tapehz ne behdajees, kad tew mas pee rohlaß, bet luhdsees no Deewa swehtibas, un ne krihti us barribu, ka babda-mirris.)

III. Jesus maifi sawk rohka nehmis, pateize papreeksch sawam Debbes Tehwam, eekam winsch to liffe isdal: libt, fo no tam mahzees?

Atbildi: Pee ehschanas ne buhs peemirst, Deewu peeluhgt.

(Tapehz ne sehbees pee ehschanas bes Deewa luhgschanas, un pachdis patelz atkal Deewam, un ne darri, ka zuhlaß, las pee-ehduschi sawu filli apgahsch un aiseet.)

IV. Las Kungs Jesus pawehleja, tahs atlikkuschas druffas salassht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Atlikkuschu reezeninu un maifes gabbalinu ne buhs likt schurp un turp wasatees, bet glabbacht.

(fo kas to darra, tas nizzina un apgahna Deewa bahwas nas. Bet tahdam tas laiks atnahs, fur tas Deewam parteik, kad kahdu garrosinu tam peemette. Tapehz ne smahde to pazelt, kas tew atlizzees.)

V. Kad Pehteris us juhru staigaja, tad winsch bij eefah: Fumä drohsch, bet ne ilgi pehz to winsch tikko ne slihe un brehze: Kungs palihdsi man, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ta tas irr ar muhsu tizzibu, ta irr brihscham pagallam wahja.

(Bet kad sawu tizzibu pawissam ne atmettam, un Deewu peesauzam, tad Deews mums sawu rohku sneeds un muhs stiprina. Schi pasaule irr ta juhra, us fo mehß staigajam un bes Deewa paliga grimstam, ir patt elles dibbinä nogrimstam. Tapehz peesauz Deewu, kad tu nelaimē un behdas grimsi, tad winsch tew idrauf un pehzgallä debbesis eezels.)

Swehtas dohmas

Laudis, kas nahk Jesu klauffht,

Lukfnesi arr pee-ehdahs;

Pasaul dsennahs to ween raudsht,

Ar fo kungis peekrahjahs.

Es

Es par dwechfel ruhpefchohs,
Deews ir meesai teefu dohs.

Tas ohtr: desmits un festais stahst
no tahs Kananeeru feewas un no
weena akka.

Matt. 15. Mark. 7 un 8 Uod.

I. Kad Jesus prett teem pilsfateem Tirus un Sihadana atkahpehs, tad kahda paganu feewa no teem Kananeereem no tahm paschahm rohbeschahm Jesum pakkat sauze: 2. at Kungs, tu Dahwida Dehls, apscheljoees par mannim, jo manna meita tohy no wella neschehligi wahrdsinata. 3. Bet Jesus tai ne atbildeja ne weenu wahrdu. 1. Tad tee mahzekli pee Jesu peestahjahs un to luhdse, fazzidami: atlaid winnu, jo ta brehz mums pakkat. 5. Bet Jesus atbildeja: Es ne esnu subtihts, ka ween pee tahm pasudduschahm awim no Israelta zilt. 6. Bet ta feewa peegahje patti pee Jesu un tam kritte pee kahjahm, 7. un luhdse, fazzidama: Kungs, palihdsi man! 8. Jesus tai atbildeja: tas ne klahjahs, behrneem maifi nemt un funneem mest preekscha. 9. Ta feewa atkal atbildeja: ta gan irr, Kungs; bet tomehr tee sunnischu no tahm druffmahm ehd, kas

Jautaschanas.

1. Kas Jesum ap Tirus un Sihadana rohbeschahm pakkat sauze?
2. Ra winna sauze?
3. Woi Jesus winnu paklausija?
4. Ra tee mahzekli par winnu luhdse?
5. Ko Jesus saweem mahzekleem atbildeja?
6. Ko tad patti feewa darrija?
7. Ra winna to Kungu Jesu luhdse?
8. Ko Jesus atbildeja, winnas tizzibu pahrbauhidams?
9. Ko tad ta feewa pretti atbildeja?

no

no fawa lunga galda nokriht. 10. Tad Iesus sazzija: seewa tawa tizziba irr leela, lai tew noteek, kã tu gribbi. 11. Un winnaas meita tappe wessela tanni paschã stundã. 12. Un kad ta seewa mahjãs pahrnahze, tad winna fawu meitu us gultu gullischu atradde, un tas wels bija no winnaas atstahjees. 13. Ne ilgi pehz to Iesus eeksch Bersaidu nahze. 14. Turpat tee laudis pee Iesu weenu aflu nesse, 15. un Iesu luhdse, ka tas tam palihdsetu. 16. Tad nehme Iesus to aflu pee rohkas un to iswedde ahra no ta meesta, 17. un spahwe winna azzis, un lifte fawas rohkas us to, 18. un to jautaja: Woi tu ko redsi? 19. Un schis azzis pazehlis sazzija: es redsu zilwekus itt kã kohkus staigajam. 20. Tad lifte Iesus atkal fawas rohkas us winna azzim, 21. un lifte tam azzis pazelt. 22. Tad winsch stattija wissus itt skaidri. 23. Un Iesus subtiya to sawã namnã, 24. sazzidams: ue eij meesta, un ne falki to ne weenam meesta.

10. Ko tad tas Kungõ Iesus sazzija?
11. Woi tad tas arri notikke?
12. Kã ta seewa fowu meitu atradde, mahjãs pahrnahfusi?
13. Kahdã pilãfatã Iesus ne ilgi pehz to nahze?
14. Kahdu zilweku tee laudis tur pee Iesu atnesse?
15. Ko tee no Iesu luhdse?
16. Kur Iesus to aflu nowedde?
17. Ko Iesus winnam turpat darrija?
18. Ko Iesus no ta aflla jautaja?
19. Ko tas azzis pazehlis atbilbeja?
20. Ko Iesus atkal us winna azzim lifte?
21. Ko Iesus winnam atkal lifte darriht?
22. Kã tad winna azzis tappe?
23. Kur Iesus to lifte aiseet?
24. Ko Iesus winnam tur klast peefazzija?

Mahzibas.

- I. Ta behdiga mahte tãhs no wella wahrdsinatãs meitas, usmekleja to Kungu Iesu, fo no tam mahzees.

At:

Atbildi: Krustã un behdu deenas wedd us Deewu. (fo tad zilweks labbas deenas Deewu peemirsi un to ne mette, tad Deews gain sinn, zaur krustu un behdahn to pee fewim wilt. Tãpehz peenemm Deewa rihfisi, kã no scheligahm Tehwa rohkahm, tad winsch par tew atkal afschelossees, un ne nardi prett wianna pahrmahzischannahm tad tu Deewa glahbschannu redsesi.)

II. Kad ta Kananeeru seewa Iesum pãkãl fauze, tad winsch tai papreeksch neneeku atbilbeja, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deews daschãhrt leekãhs, itt kã winsch par muhsu luhgschannahm ne behdatu un us muhsu afsarahm ne stãttitãhs.

(Bet tomehr ne atmett sawu tizzibu. fo Deews gribb tikfai zaur to muhs pahrbaidht un jo wairãk us atfischannu greest, ka wianna paklausichana mums pehz jo gãhrdaka buhtu.)

III. Ta Kananeeru seewa ne lifkãhs noraiditees, jebschu Iesus lifkãhs gan zeets un bargs pretti winnas, fo no tam mahzees?

Atbildi: Eeksch luhgschannahm buhs pastahweht.

(Tãpehz, kad Deews tuhðalin tawu luhgschannu ne paklausã, tad ne mittejees tomehr eeksch tahm. fo Deews ne irr tãhdõs zeetfirdigõs, ka tam ne warretu zaur luhgschannahm eeksch tizzibas peekluht.)

IV. Kad ta Kananeeru seewa eeksch luhgschannahm un zerribas pastahweja, tad Iesus firds tappe lausta, un neween winnas luhgschannas paklausitas, bet arridsan winnas tizziba teifã, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tizziba uðwar un dohd preezigu gallu.

(Tãpehz ne schãubijees sawã tizzibã, zerribã un stiprã paklauschana us Deewa schehlastibu un winna fwehtu paligu un glahbschannu. fo winna firds irr un paleek schehliga Tehwa firds, kã, jo wairãk winsch muhs lizzis gaidht un waideht, jo wairãk eepreezina.)

V. Iesus eesplahwe tam aklam par kaunu azzis, tad tappe tas aklaus redsigs, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Iesus mums zaur to scho mahzibu gribbejis doht: kã sawu grehtu kaunu ne atfihst, tas paleek afli eeksch garrigahm leetahm.

(Tãpehz mahzees kaunetees par saweem grehkeem. fo kad tu nu sawas azzis us Deewu debbesis kaunedams pazelli,

zelli, tad taps tawas tizzibas azzis atdarritas, ka tu JESu tawu pefitaju pafihfi, un zaur winnu taisnohts, ar wiffu drohschibu warrefi sawas azzis us Deewu debbesis pazelt, un wiffu skaidri atfihf, kas tew no garrigahm leetahm derr sinnaht.)

Stwehtas Dohmas.

Kahda Kananeeru feewa
Sunnu teefu isluhdsafs,
Ko nelabbi behrni neewa,
Kas pa kahjahm wasajahs.
Dohd irr man tahs drufzinahs,
Deews no tawas mihlibas.

Tas ohtr-desmits un septitais stahsts ka JESus wirf kalna apfkaidrohts.

Matt. 16. 17. Mark. 8. 9. un Luf. 9. 10d.

I. **T**rescha gadda pehz to, kad JESus to swehtu spreddika ammatu bij fahzis, nahze JESus us Zefarias rohbeschahm, 2. un waizaja sawus mahzektus us zeltu, fazzidams: ko tee laudis fakka, kas es, ta zilweka dehls, effohts? 3. Tee atbildeja: zitti fakka, tu effohts Zahnis tas kristitais, zitti fakka, tu effohts Elijas, zitti fakka, tu effohts weens no teem praweescheem. 4. JESus wehl sawus mahzektus jautaja, fazzidams: ko tad juhs faklait, kas es effohts? 5. Tad Sihmanis Pehteris atbildeja: tu effi Kristus, ta dsihwa Deewa Dehls. 6. Tad fahze JESus tohs

Jautaschanas.

1. Kur JESus treschu gaddu pehz to nahze, kad tas sawu spreddika ammatu bij fahzis?
2. Ka winsch us zeltu sawus mahzektus waizaja?
3. Ko winnam tee mahzekli atbildeja?
4. Ko JESus wehl no saweem mahzektus jautaja?
5. Ko Sihmanis Pehteris atbildeja?
6. Ko JESus sawus mahzektus fahze mahzigt?

mah-

mahzektus mahzigt, ka ta zilweka deklam bij dauds zeest un tapt pasubdinatam no teem wezzajeem un augsteem basnizas-kungeem un rakstu-mahzitajeem, un tapt nokautam, un pehz trim deenahm augscham zeltees. 7. Bet winna mahzekli to ne fapratte. 8. Un Pehteris wedde JESu sawrup, un eefahze JESu apraht, 9. fazzidams: taupees pats, Kungs! lai tas tew ne noteek. 10. Bet JESus usluhdsodams sawus mahzektus, apdraudeja Pehteri, fazzidams: atkahpees no mannim, Sahtan! Tu ne nokohpi kas Deewam, bet kas zilwekeem patihf. 11. Un pehz feschahm deenahm JESus us augstu kalnu gahje, 12. un nehme ar few lihds Pehteri, Jehkabu un Zahni. 13. Kad nu JESus Deewu peeluhdse, tappe tas gihmis winna waiga zittads. 14. So winna gihmis fahze spihdeht, ka ta faule, 15. un winna drehbes tappe baltas, ka sneegs, un ka sibbins spihdedamas, ka neweens ballinatais ta warr ballinaht wirs semmes. 16. Un redsi, Mohsus uu Elijas parahdijahs, 17. eeksch gohdibas un skaidribas. 18. Un tee runnaja ar JESu no ta galla, ar ko JESum bij jayabeids Jerusalem. 19. Bet Pehteris ar saweem beedreem bij meega pilni, 20. bet nomohda tappuschi, tee to spohschumu ta Kunga

7. Ko winna mahzekli schitte, to dsirdedami?
8. Ko Pehteris ar JESu darrija?
9. Ka Pehteris to Kungu JESu aprahje?
10. Ka JESus Pehteri apdraudeja?
11. Kur JESus pehz feschahm deenahm gahje?
12. Kurrus no saweem mahzektus JESus lihds nehme?
13. Kas ar JESu notiffe, Deewu peeluhdsiht?
14. Ka winna gihmis spihdeja?
15. Kahbas tappe JESus drehbes?
16. Kas wehl turpat parahdijahs?
17. Ka tee parahdijahs?
18. Ko tee ar JESu runnaja?
19. Ko Pehteris ar saweem beedreem dohmaja?
20. Ko tee redseja, nomohda tappuschi?

Jesus redseja, un Mohsu un Eliju pee Jesu stahwam. 21. Un Pehteris us Jesu fazzija: Kungs, schè mums labba buhschana, un ja tu gribbi, tad trihs buhdas darrifun, tew weenu, un Mohsum weenu, un Elijam weenu, 22. jo Pehteris pats ne sianaja, fo tas ihsti runnaja. 23. Un kad Pehteris to wehl runnaja, nahze weena skaidra padebbes, un tohs apehnoja. 24. Un bals nahze no tahs padebbes, fazzidama: Schis irr mans mihtais Dehls, pee ka man labb prahs irr, to buhs juns klausht. 25. Tee trihs mahzekii to dsirdejuschi, kritte us saweem walgeem, un lohti bihjajahs. 26. Bet Jesus nahze un tohs aiskahre, fazzidams: zellatecs un ne bihstatecs. 27. Bet kad tee sawas azzis pazehle, te neweenu ne redseja, ka tiklai Jesu. 28. Un noeijoh no ta kalna, Jesus teem aisleedse, ka tee neweenam ne fazzitu, fo tee bij redsejusch, 29. pirmis ka ta zilweka dehls augscham zeltahs, no mirroneem. 30. Un tee scho wahrdu sawa prahat paturreja.

21. Ko Pehteris us Jesu fazzija?
22. Woi Pehteris sianaja, fo tas runnaja?
23. Kas notikke, kad to Pehteris wehl runnaja?
24. Kahda bals no debbes notikke?
25. Ko tee trihs mahzekii darrija, to dsirdedami?
26. Ko Jesus fazzija, pee tem nahdamis un tohs aiskahdamis?
27. Ko tee redseja, sawas azzis pazehluschi?
28. Ko Jesus saweem mahzekkeem aisleedse?
29. Zil ilgi teem to neweenam ne bija fazzit?
30. Woi tee mahzekii scho Jesus wahrdu peemirise?

Mahzibas.

I. Papreeksch Pehteris fazzija, Jesus effohs ta dsihwa Deewa Dehls, bet kad Jesus fahze sawas zeeschanas studdinacht, tas tam bija brihnumaleeta, un winsch fahze to Rungu Jesu par to apracht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewa un zilweka padohms ne faecetahs.

(30

(Jo Pehteris dohmaja tapatt, ka tee zitti Zuhdi, Jesus buhschoht laizigu walstibu un sawus mahzeklus par leelkungeem un pafauls walbineekeem eezelt, tapeh; tas tam bija brihnumis, ka Jesus no sawas nahkamas zeeschanas runnaja. Bet tas bija Deewa padohms, muhs no grehkeem ispesiht. Tapeh; nodohd wissu sawu padohmu un gribbeschamu Deewa swehtam prahtam, tas ween sinn, kas tewim ihsti derr un swehtigs.)

II. Pee Jesus apskaidroschanas bija Mohsus un Elijas klacht, kas dauds simts gaddus papreeksch bij mirruschi, fo no tam mahzees?

Atbildi: Veh; schahs dsihwoschanas teescham wehl zitta nahkama.

(Tas irr muhsu weenigs preeks eelsch wissas muhsu wahrgoschanas wirs semmes, fo Deews grehku dehl nolahdejis. Ir to eepreezajees arridsan dsihwojoh un mirstoh, un pahzjeet labpracht wissas laizigas behdas, kas ihfas irr un drihs gallu nemm.)

III. Pehteris pasinne Mohsu un Eliju, jebfchu tas tohs sawu muhschu ne bij redsejis, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka tee swehti winna pafaul wissi weens ohtru pasihsees.

(Tapeh; ne behdajees, kad Deews tohs tawejus un pasihstannus no schihp pafauls atnem, jo tu tur tohs sawa preekscha atraddisi, tohs pasihsi un muhschigi ar teem preezasees.)

IV. Mohsus un Elijas rahdijahs gohdiba un spohschumâ, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deews arridsan muhsu neezigas meefas apskaidrosch.

(Tahs taps lihdsigas Jesus meefahm, tapeh; ne nobihstees, ka tawas meefas lappâ sawus; jo tahm buhs teescham zeltees, un ka saule debbes gohdâ spibdeht.)

V. Jesus tappe apskaidrohts, tas swehts Gars to apsehnoja, ka kahda skaidra padebbes, un Deewa Tehwa bals atskanneja no padebbes, fo no tam mahzees?

Atbildi: Eelsch tahs weenigas deewigas buhschanas irr trihs deewischkas ihpaschibas: Deews tas Tehws, tas Dehls un tas swehtais Gars.

(Scho trihs weenigu Deewu buhs tew atsiht, gohdah, tam kalpoht, to peeluhgt un us to tizzeht un zerrecht.)

23

Stwe

Swehtas Dohmas.

Jesus fpihd, kà faules fpojschums,
 Augstà gohda kalnina.
 Af, kahds neisfakkams kohschums!
 Lahds buhs debbes walstiba.
 Tur es Deewa gohdibu
 Sawahm azzim redsefchu.

Tas ohtr=desmits un astotais stahstis
 no ta mehnes = fehrdsiga puischa.

Matt. 17 Mark. 9 Luth. 9 Mod.

I. Jesus wehl us to kalnu tahs apskaidroschanas
 buhdamam, atnesse kahds wihrs farwu weeni-
 gu dehlu, pee Jesus mahzkeem, 2. tas bija mehnes-
 fehrdsigs, un no wella apsehstis un mehms. 3. Un
 kad to tas wels fakampe, tad tas to tik neschehligi
 raustija, ka tas putteja un ar sohbeem greese, un no-
 kalte 4. un daschkahrt bija to tas wels ugguni, dasch-
 kahrt uhdeni eesweedis, ka tas to nomahktu. 5. Bet
 Jesus mahzekli warreja to ne dseedinahst. 6. Kad
 nu Jesus patš no kalna pee farveem mahzkeem
 nahze, tad ta behrna tehws Jesu us farveem zekkeem
 luhdse, winna dehlu apraudsift. 7. Kad nu tas

Jautaschanas.

1. Kas notikke, kad Jesus wehl us to apskaidroschanas-
 kalnu bija?
2. Kas tam puischam kaiteja?
3. Kà tas wels to puisi mohzija?
4. Kà melleja tas wels to puisi nomaitahst?
5. Woi Jesus mahzekli to puisi dseedinaja?
6. Ko ta puischa tehws no Jesu luhdse, kad tas no ta
 kalna bij nogahjis?
7. Ko tas wels ar to puisi darrija, to Kungu Jesu eerau-
 dsidams?

dehls

dehls tappe preekschà nests un tas wels to Kungu Jesu
 eerandsija, tad tas tuhdam to puisi plohsija, ka tas
 neschehligi, pee semmes krisdams, wahrtijahs. 8.
 Un Jesus wianna tehrou jautaja: zif ilgi tas effohst,
 ka tam tà norizzees? 9. Tas Tehws fazzija: no
 behrnu kahjahm. 10. Tad tas Tehws us Jesu itt
 nofkummis fazzija: ja tu ko warri, tad eeschehlojees
 far mums un palihdsi mums. 11. Jesus atbildeja:
 ja tu warri tizzeht: kas tizz, tas wiffas leetas paspehj.
 12. Un tuhdam ta behrna tehws brehze, ar affarahm
 fazzidams: es tizzu, mihlais Kungs, palihds mammai
 netizzipai. 13. Tad Jesus to neschkihstu garru ap-
 draudeja un pawehleja tam isheet ahrà, un ne ee-eet
 wairs eefsch ta. 14. Un tas wels isgahje brehkdams
 un gaujschi plohsidams. 15. Un tas puisis tappe kà
 mirrons, tà ka dand to fazzija nomirruschu. 16.
 Bet Jesus nehme to pee rohkas, to uszehle, 17. un
 tas zehlehs augfcham. 18. Un tas puisis tappe wef-
 fels. 19. Un kad Jesus bij pahrgahjis, wianna mah-
 zekli to jautaja, fewischki: kapehz tee ne warrejschi
 to wellu isdsift? 20. Jesus atbildeja: netizzipas

8. Ko Jesus no ta puischa tehwa wajzaja?
9. Ko tas atbildeja?
10. Ko tas tehws wehl us Jesu fazzija?
11. Ko Jesus tam atbildeja?
12. Ko tad tas tehws raudadams fazzija?
13. Ko Jesus tam neschkihstam garram pawehleja, to
 apdraudedams?
14. Kà tas wels isgahje?
15. Kà tappe tas puisis?
16. Ko Jesus ar to puisi darrija?
17. Kas tad ar to puisi notikke?
18. Kà tad tas puisis tappe?
19. Ko tee mahzekli fewischki no Jesus jautaja, wecu
 buhdami?
20. Ko Jesus atbildeja?

dehls

dehl. 21. Jo kad junns tizziba buhtu, kà sinnepes graudinsch, tad juhs spehtu kalmus, no weenas weetas us ohtru nozelt. 22. Zur flacht fazzija JESus no ta wella: Schi tauta ne isbehg zittadi, kà ween zaur luhgschanu un gaweschanu.

21. Ko JESus no tahs tizzibas fazzija, Fahds spehls tai effohs?

22. Ko JESus wehl no ta wella fazzija, kas tappe isdshits?

Mahzibas.

I. Tas wels wahrdsinaja to mehnes: fehrdsigu puist, un mehtaja to ugguni un uhdeni un to plohsija, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka wellam (kad Deews tam walkas laui) leels spehls.

(Tapehz tee lohti noschlojami, kas wella naggos. No tahdeem fargajees. Bet tomehr winsch ne irr wispspehzig, un kad Deews tam walku ne dohd, winsch pawissam nespehzig. Tapehz ne bibstees no winna pahrlaeku! Jo kad Deews pee tewim, tad wisseem welleem jabehg.)

II. Ta mehnes: fehrdsiga tehws wedde to papreeksch pee JESus mahzeekem, bet tee tam ne warreja palihdscht, un kad tas to pee paschu JESu bij weddis, tad tas tehws ta mehnes: fehrdsiga us JESu fazzija: ja tu Fo warri, tad palihds mannam dehlam; Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka schaubischani un netizzibai ne labbi klahjahs, jo ta stahw tizzibai pretti, un gribb to saudeht.

(Jo kas ne tizz, jeh arridsan kas schaubijahs sawa prabta, tas ne tohp no Deewa paklaufshts, neds tam palihdscht. Un tahs irr-tahs wella wirwes, ar Fo winsch neween tohs Zuhbus un paganus, bet arridsan dauds kristitus laudis elle rauj. No tabm taifees allaschin walka, kad tas wels tew tahs gribb ap kaku mest un tew sawaldsinaht.)

III. Us ta Kunga JESus wahrdu bij tam wellam no ta mehnes: fehrdsiga atkahptees un muhscham ne atgreestees, Fo no tam mahzees?

At:

Atbildi: Es mahzohs, JESus spehtu atsht, kas eet pahrwissu spehtu.

(Tapehz turrees pee JESus, tad wisse welli un wiss elles spehls tew ne peelluhs.)

IV. JESus fazzija: Kas tizz, tas wissas leetas eespehj: Fo no tam mahzees?

Atbildi: Tizzibai irr warren leels spehls.

(Jo zaur tizzibu warram wissus sawus cenaidneekus, to wiltigu pasauli, to wellu un sawus paschus launus kahrusmus uswarrecht; wehl wairak, zaur tizzibu warram paschu wissaugstaku Deewu winneht, ka tam waijaga mums palihdscht, sawas dahrgas apschlichanas dehl. Tapehz tizzi stipri Deewam, un ne schaubijees ne buht, tad tu brihnusmus redsesi, un tawa sirds par to preejasces.)

V. JESus fazzija no ta wella isdshichanas: Schi tauta ne isbehg zittadi, kà zaur luhgschanu un gaweschanu, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka tabm luhgschanam, kas tulscha firdi no teek, leels spehls.

(Jo tahdas luhgschanas noteek ar labbaku apdohmascham, ne kà, kad zilweks paehdis. Bet peedsehruscha zilweka luhgschana irr Deewam negantiba. Tapehz, kad tu Deewu ihsti gribbi sewischi, sirdigi peelluht, tad dairi to no ribta. Bet tomehr ne peemirsi, ir pee ehschanas, un walkaros un pee sawa darba Deewu luhgt un Deewam pateikt.)

Stwehtas Dohmas.

Mehnes fehrdsigu wels saude,

Un lihds nahwei nomohja.

Bet kad JESus to apdraude,

Streen tas elles dibbenä.

Spiht! tam wellam un tai nahw'

Kad mans JESus man flacht stahw.

Las ohtr-desmits un dewitais stahstis
no ta zilweka, kas aklis peedsimmis.

Jahn. 9. Nod.

1. Pehz JEsus apskaidroschanas wirs ta kalna, JEsus aisgahje us Jerusalemi us fwehtkeem.
2. Un pehz fwehtkeem winsch fanahze Deewa namma pagalmos ar teem Juhdeem faweem cenaidneekem.
3. Un kad JEsus teem to pateesibu bij fazzjis, tee pazehle akminus us JEsu mest.
4. Bet JEsus aisgahje no tahs basnizas ahra zaur winna widdu.
5. Un sezzen eedams JEsus wenu zilweku redseja, kas aklis bijis no fawas peedsinschanas.
6. Un JEsus mahzekli JEsu waizaja: kas effoht grehkojis, schis jeb winna wezzakee, ka tas aklis peedsimmis.
7. JEsus atbildeja: neds schis irr grehkojis, neds winna wezzakee; 8. bet tas irr notizzees, ka Deewa darbi pee winna taptu parahditi.
9. To fazzjis, JEsus semme splahwe, 10. un darrija dubtus no tahm seekalahm, 11. un apfnehreja ar teem ta akla

Jautaschanas.

1. Kur JEsus pehz tahs apskaidroschanas aisgahje?
2. Ur ko JEsus us fwehtkeem Deewa namma pagalmos fanahze?
3. Ko tee JEsu gribbeja darriht, kad JEsus teem to pateesibu bij fazzjis?
4. Ka JEsus no winnu roklam ismukke?
5. Kahdu zilweku JEsus sezzen eedams redseja?
6. Ko tee mahzekli to Kungu JEsu no ta zilweka waizaja?
7. Ko JEsus atbildeja, kas wainigs effohts?
8. Kapehz tad tas effoht notizzees?
9. Ko JEsus darrija, to fazzjis?
10. Ko JEsus no tahm seekalahm darrija?
11. Ko JEsus ar teem dubteem darrija?

azzis,

azzis, 12. un fazzija us to: eij un masgajees eefsch to dihti Sihloa. 13. Tad likkabs tas nowestees, 14. un masgajohht tas tappe redsigs. 15. Un tas notikkabs fwehtdeenä. 16. Tee kaimini un kas winnu pasinne, winnu redsigu eeraudsijuschi, brihniyahs lohti un fazzija: negg schis irr tas, kas tur sehdeja un aklis buhdams deedejeja? 17. Zitti fazzija: tas irr tas patš, un zitti atkal fazzija: bet winsch tikfai ta israngahs, ka tas aklais. 18. Bet tas, kas aklis bijis, fazzija: es tas patš esmu. 19. Tad tee laudis to pee teem Wariseereem wedde, ka tas teiktu, us kahdu wihti tas redsigs tappis. 20. Un winsch isteize wissu, kas bij ar to notizzees. 21. Tad fazzija zitti no teem Wariseereem: JEsus ne effoht no Deewa, tapehz ka winsch fwehtdeenu ne fwehtjoht. 22. Bet zitti no teem atbildeja: ka warr grehzigs zilweks schahdas brihnuma sihmes darriht? 23. Un tee ne warreja fawa starpa faderrecht, schi brihnuma deht. 24. Bet tas kas aklis bijis, fazzija: JEsus irr praweets. 25. Tad likke tee Wariseeri winna tehwu

12. Ko JEsus us to aklu zilweku fazzija?
13. Woi tas aklais bija paklaufigs?
14. Kahds brihnuma winnam masgajohht notikke?
15. Kahda deena tas notikke?
16. Ko tee kaimini fazzija, redsedami, ka tas, kas aklis bijis, redsigs tappis?
17. Ko zitti fazzija?
18. Ko tas fazzija, kas aklis bijis?
19. Kapehz winnu tee laudis pee teem Wariseereem aiswedde?
20. Ko winsch tur isteize?
21. Ko tee Wariseeri fazzija?
22. Woi tad wissi ta fazzija?
23. Woi bija winnu dohmas no ta brihnuma weenadas?
24. Ko tad tas fazzija, kas aklis bija?
25. Ko wehl tee Wariseeri likke preckscha faukt?

un

un mahti saukt 26. un tohs waizaja: arrig schis winnu dehs effohts, kas akl's peedsummis? 27. Tee atbildeja: meh's sinnam, ka tas muhsu dehs irr, un ka tas akl's peedsummis un lihds schim akl's bijis. 28. Bet kad tee Wariseeri waizaja: ka winsch tad redsigs tappis, 29. tad winna wezzakee atbildeja: par to meh's ne sinnam, winsch pats irr deesgan wezz, waizajeet winnu paschu. 30. To fazzija winna wezzakee, bihdamees no teem Juhdeem, ka tee tohs no sawas draudses ne istumtu. 31. Tad tee Wariseeri atkal to zilweku fauze, kas bija akl's bijis, un fazzija us to: dohd Deewam gohdu un fakki pateesibu. 32. Las atbildeja: ko juhs gribbat no janna dsirdeht, woi juhs arri gribbat winna mahzekli tapt? 33. Tad tee Wariseeri winnu lammoja, 34. un fazzija: tu effi winna mahzeklis, bet meh's effam Mohsus mahzekli. 35. Meh's sinnam, ka Deews ar Mohsu runnais, bet no kurrenes JEsus irr, to meh's ne sinnam. 36. Las zilweks kas akl's bijis atbildeja: Las irr ihsti brihnum's, ka juhs ne sinnat, no kurrenes JEsus irr, un tomehr winsch man mannas azzis atdarrijs. 37. Las wehl muhscham ne irr dsirdehts, ka kas kah-

26. Ko tee Wariseeri no teem waizaja?
27. Ko tee atbildeja?
28. Ko tee Wariseeri wehl no teem waizaja?
29. Ko tee atbildeja?
30. Kapehz tee ta atbildeja?
31. Ka tee Wariseeri pehdigi us to zilweku fazzija, gribbedani ihstu pateesibu sinnaht?
32. Ka tas atbildeja?
33. Ka schi atbildeschana teem Wariseereem patifke?
34. Ko tee dusmodami us to fazzija?
35. Ko tee Wariseeri wehl leelidamees fazzija?
36. Ko tad tas zilweks atbildeja, kas akl's bijis?
37. Ko tas wehl fazzija, kas ne effoht dsirdehts?

dam

dam, kas akl's peedsummis, buhtu azzis atdarrijs. 38. Ja JEsus grechzineeks buhtu, un ne no Deewa, tad tas ne warretu tahdas brihnuma sihmes darriht. 39. Jo meh's sinnam, ka Deews tohs grechzineekus ne klaufa. 40. Tad apskaites tee Wariseeri un istuhme winnu ahrã. 41. Kad tas nu bij istumts, nahze JEsus pee ta, 42. un fazzija: woi tu tizzi eeksch Deewa Dehlu? 43. Las atbildeja: kursch irr tas, Kungs! ka es eeksch winnu tizzu. 44. JEsus fazzija: es esinu tas Deewa Dehls, tas pasaules Pestitais. 45. Tad winsch fritte JEsus pee kahjahm un pateize JEsus un to peeluhdse.

38. Ko winsch zaur to gribbeja parahdiht?
39. Ko tas beidsiht fazzija, kurrens Deews paklausa?
40. Ko tad tee Wariseeri no dusmahm darrija?
41. Kas pee ta nahze, kad tas bija istumts?
42. Ko winsch us to fazzija?
43. Ko tas JEsus atbildeja?
44. Ka tad JEsus winnam dewehs pashtees?
45. Kahdu gohdu tad tas, kas akl's bijis, tam Kungam JEsus parahdija?

Mahzibas.

I. Kad tee Juhdi to pateesibu ne warreja panest, un akminus pazehle, JEsu nomehtah, tad JEsus atkahpehs, ko no tam mahzees?

Atbildi: Mums buhs no launeem atkahptees.

(Kapehz, kad tu redsi, ka tu stary launeem effi, tad ne zell kildas ar teem, bet atkahpees no teem, jo tur ne kahds labbums ne buhs. Jo pee besprahdigem wissa tawa gudriba, pateesiba un taisniba ne geld ne neeka.

II. Meh's dsirdam, ka weens no dsimumma akl's, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka dasch zilweks us nelaimi dsimmis.

(Kapehz pateiz Deewam, kas tew wesselas azzis, kahjas un rohkas dewis, un lihds schim usturrejis.)

III. Tee

III. Tee mahzekli dohmaja: woi tas nabbags eklais, jeb winna wezzakee scho nelaimi buhs nopelnijuschi; bet Jesus fazzija: ne weens, nedš ohtes effohts no: seedsees, fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums ne buhs tuhdaia dohmaht, kad kas nelaimē klahst, ka tas nofeedsees.

(So neween besdeewigeem dauds behdas, bet arridsan taife neem dauds jazeesch. Tapehz ne dohina aplant no sawa tuwaka, eekam winnu ihsti pasihsti.)

IV. Tee Wariseeri gribbeja traffi palikt, kad tee scho leelu brihnuma: shmi no Jesu redseja, fo tee bij par siktu zilweku un grehzineeku turrejuschi, fo no tam mahzees?

Atbildi: Meefigs zilweks ne fanemm, kas no Deewa Garra irr, tas irr tam gekkiba.

(Za Deews sinn pasaulē gudribu par gekkibu padarriht, un tohs pasaulē behrnus sawā gudribā sawaldsinah. Bet ihsta Deewa gudriba nahk no augshenes no ta Lehwa tahs gaismas. Schihs gudribas dehl luhds Deewu, tad winsch tew to eedohs, un tu ar Deewa gaischumu apskaidrohts, to gaischumu redsefi.)

V. Kad tas, kas akls bijis, no tahs Juhdu draudses tappe istumts, tad to Jesus usnehme, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ko pasaulē smahde un eenihst, to Deews usnemm un zecni.

(So kas pasaulē draugē, tas Deewa cenaidneeks huiš. Tapehz ne klauši launai pasaulēi, un ne behda par to, kad tewis ne eeredš un eenihst, kad tiklai Deews tawš draugē.)

Stwehtas dohmas.

Jesus tam, kas akls dsimmis

Uzsis padare redsigas,

Je es dsindams grehfōs grimmis

Un oplahsts no tumšbas.

Apspiht Jesu mannu prahst

Zew arsiht un gohdimahst.

Tas

Tas tresch-desmitais stahsts no Martas un Marias, un no teem desmits spittaligeem wihreem.

Luhf. 10 un 17 Nod.

I. Kad tahs leetas ar to aklu peedsimmuschu zilweku bij notikkuschas, tad Jesus nahze eeksch ta pilsatina Betanijas. 2. Tur bija seewa, Marta wahrda, ta to Kungu Jesu sawā nammā usnehme. 3. Un winnai bij mahsa, Maria wahrda. 4. Schi Maria apsehdahs pee Jesus kahjahm un klaušijahs winna wahrduš. 5. Bet Marta dauds nammā darbajahs, 6. to Kungu Jesu labbi meeloht. 7. Pehdigi Maria us Jesu fazzija: Kungs woi tu par to ne behda, ka manna mahsa, manni ween leek kalpoht? 8. Jesus tai atbildeja: Marta, Marta! tu darrees dauds darba un raises. 9. Bet weena leeta irr wajjaga (prohti ruhpeschana par dwehfeldi). 10. Maria irr to labbaku teeku isredsejusees, kas no tahs ne taps atnemta. 11. Kad Jesus, kahdu laiku pehz tam, widdi zaur Samari un Galileu staigaja, 12. un kahdā pilsatinā nahze,

Jautaschanas.

1. Kad tahs leetas ar to aklu peedsimmuschu zilweku bij notikkuschas, kur tad Jesus nogahje?
2. Kas to Kungu Jesu sawā nammā usnehme?
3. Kas bija winnas mahsa?
4. Ko Maria darrija?
5. Ko Marta darrija?
6. Kapehz?
7. Ko Marta fazzija, pee Jesus peestahjusees?
8. Ko winnai Jesus atbildeja?
9. Ko Jesus fazzija, kas wajjag effohts?
10. Ko Jesus winnai no Marias fazzija?
11. Kur Jesus kahdu laiku pehz tam staigaja?
12. Kas Jesus kahdā pilsatinā fastappe?

tad

tad tam desmits spittaligi wihri fastappe. (Bet 13. ta spittaliba irr tahda slimmiba, fo ne weens zilweks pasaulē ne mahē dseedinahst.) 14. Tee spittaligi wihri stahweja no tahlenes (jo teem ne bija brihw pee wesseleem turwu nahst.) 15. Un tee pazehle sawu balsi un fazzija: Jesu mihtais mahztais, apscheloojes par mums. 16. Un Jesus tohs redsejis, fazzija us teem: eita un rahdaites teem basniz-fungeem. 17. (Jo kad kas no spittalibas wessels tappe, tam ne bija brihw pee zitteem nahst, pirms tee basniz-fungi tohs bij par schkiststem nospreeduschi.) 18. Un tas notikke teem aiseijoht, ka wiffi tappe schkistfi. 19. Bet weens no teem, redsedams, ka winsch bij schkistfi tappis, greechs atpakkal un teize Deewu ar skannigu balsi, 20. un mettes pee semmes, pee Jesus kahjahn, un pateize Jesum; 21. un tas bija Samariteris. 22. (Bet tee Jubdi ar teem Samaritereem ne bij beedri kohpa.) 23. Un Jesus atbildeja: Woi tur naw desmits schkistfi tappuschi, bet fur irr tee dewini? 24. Woi tad neweens atraddees, kas buhtu atpakkal greeches un Deewam gohdu dewis, ka ween schis sweschineeks. 25. Un Jesus fazzija us to: zektees un eij prohjam, tawa tizziba tew palihdsejusi.

13. Kahda slimmiba ta-spittaliba?

14. Kapehz tee spittaligi no tahlenes stahweja?

15. Ka tee us Jesu no tahlenes sauze?

16. Ko Jesus us teem fazzija?

17. Kapehz Jesus teem likke pee teem basnizas-fungeem aiseret un tur rahdaites?

18. Kahds brihnumb teem noijohst notikke?

19. Ko weens no teem darrija, kas wesseli tappuschi?

20. Ko winsch darrija, Jesus preekscha nahzis?

21. Kas tas tahds bija?

22. Ka tee Jubdi ar teem Samaritereem dschwaja?

23. Ko Jesus atbildeja?

24. Ka Jesus to nepateikscham pee teem zitteem norahje?

25. Ko tad Jesus pehdigi us to Samariteri fazzija?

Mahz

Mahzibas.

I. Marta dauds darbojajs, to Kungu Jesu meeloht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Labba un mihliga saimneeze irr teizama.

(Jo ta irr ka kahds krohnis sawa nammā. Tapehz ne staiga ar farukfuschu peeri un nurdedams, kad tew goddigi weesi gaddahs, bet sanemm tohs mihligi, tad tew slawa buhs pee laudim.)

II. Maria nosehdahs pee Jesus kahjahn un Klausjahs Deewa wahrdu, un tappe no Jesu teikta, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewa bihjaschana teizama.

(Jo Deewa bihjaschana wiffahm leetahm derr, un tai irr ta apsohlischana schahs un tahs nahkamas dschwofchana. Tapehz bihkees Deewu un klausfi labpraht winna swchtru wahrdu, tad tew slawa buhs preeksch Deewa, un tew laizigi un muhschigi labbi klahsees.)

III. Jesus fazzija: Weena leeta irr wajaga! Maria irr to labbaku teesu isredsejufces. Fo no tam mahzees?

Atbildi: Us muhschigahm un garrigahm leetahm mumb buhs wairak dschtees, ne ka us laizigahm un meesigahm leetahm.

(Jo winnas muhschigi pastahw, bet schahs irr suhdamas un tahs kappā lihds ne nemsim. Tapehz ruhpejees pahr wiffahm leetahm par dwehseli un par debbes leetahm, tad tas tew muhschigi palihdsehs.)

IV. Tur bija desmits spittaligi wihri, ar tahdu nejanku slimmibu, fo ne weens zilweks ne mahē dseedinahst, ka tikfai Deews ween, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ta spittaliba irr weena lihdsiba no muhsu grehku negantibas, no ka Jesus ween muhs warr schkistst.

(Tapehz pazell ar teem desmits spittaligeem wihreem sawu balsi, un sauz us Jesu: Ak Jesu, tu Dahwida Dehls, apscheloojes par mannim un schkistfi man no manneem grehkeem ar tawahm swchtahm assinim, fo tu arridsan par manni baggatigi effi idlehjis.)

V. JE

V. Jesus bija desmits dseedinajis, un tomehr no teem tikkai weens weenigs bij pateizigs, ko no tam mahzees? Utbildi: Pasaulē leela nepateifschana.

(So labdarrifchanaš smiltis eerakša, ko wehijch isputtina. Bet tu, mans behrus! ne effi tahds. Un ne brühijees arifsan, kad tew pasaulē tawu labbu sirdi ar launu atnakša, jo ta Deewam tapatt darra, un tomehr tas ne apnihst, wiffeem labbu darrist.)

Swehtas dohmas.

Jesus dseede desmits wihrus,
Weens pateifdams klannijahs.
Deems muhs darr no grehkeem tihrus
Kets pateizigs atgahdahs.
Bet es allasch peeminnu
Un tew Deewiu flawēju.

Tas tresch = desmits un pirmis stahst's

ka Jesus tohs behrninus swehtijis,
un no Zakeii.

I. Kad Jesus pehdigu reisi us zellu bij dewees us Jerusalemi eedams, laudis sawus masus behrninus pee Jesu atnesse, 2. ka tas tohs swehtitu, 3. Bet Jesus mahzekli kurneja us teem, kas tohs behrninus atnesse. 4. Kad Jesus to no saweem mahzekleem redseja, tas tad tam ne patikke, 5. un winsch us teem fazzija: lai tee behrnini pee manim nahst, un ne lee-

Jautaschanaš.

1. Ko tee laudis pee Jesu atnesse, ad tas pehdigu reisi us Jerusalemi gabje?
2. Kapehz tee tohs behrninus pee Jesu atnesse?
3. Par ko tee mahzekli kurneja?
4. Kad Jesus ka kurneschana patikke?
5. Ko Jesus us saweem mahzekleem fazzija?

dseet

dseet teem: 6. jo tahdeem ta debbesu walsiba peederr. 7. Pateefi, es jums faktu, kas to debbesu walsibu ne dabbu ka kahds behrnisch, tas ne klus tur eefcha. 8. Un Jesus apkampe tohs behrninus, likke sawas rohkas us teem, un tohs swehtija, Deewu par teem pecluhgdams. 9. Un to darrijis Jesus aisgabje. 10. Un kad winsch zaur to pilsetu Jeriku staigaja, 11. turpat weens wihrs bija Zakeiis wahrda, 12. tas bija baggats un muitineeku wirsneeks. 13. Tas gribbeja Jesu labprast redseht, kahds winsch effus, 14. un to ne warreja, mas buhdams auguma, jo daudj laudis tam stahweja preefscha, 15. Un winsch tezeje papreefschu un uskahpe us mescha-wihgu kohku, 16. no augschenes Jesu redseht. 17. Jo tepatt bij Jesum garram eet. 18. Un kad Jesus pee tahs paschas weetas nahze, tad tas us augschu skattijahs, 16. un fazzija: Zakeiis kahp tikkuschi semne, jo es gribbu schodeen mahjas weetu pee tewim nemt, 20. Un Zakeiis kahpe semne un fanehme Jesu ar preeku sawa namma. 21. Un wiffi to

6. Kapehz ne bija teem behrnincem leegt, pee Jesu nahst?
7. Ko Jesus fazzija, ka ikweenam to debbesu walsibu buhs dabbut?
8. Ko Jesus ar teem behrnincem darrija?
9. Kur Jesus palikke, tohs behrninus swehtijis?
10. Zaur kahdu pilsetu Jesus staigaja?
11. Kas tanni pilseta dshwoja?
12. Kahds tas bija?
13. Ko Zakeiis labprast redseht gribbeja?
14. Kapehz winsch Jesu redseht ne warreja?
15. Kahdu padohru winsch nehme, Jesu redseht?
16. Kapehz winsch us kohku kahpe?
17. Kam te bija garram eet?
18. Ko Jesus darrija, pee tahs weetas nahzis?
19. Ko Jesus us Zakeii fazzija?
20. Ko tad Zakeiis darrija?
21. Kapehz tee laudis kurneja?

24

redse-

redsedami, par to kurneja, ka JESus pee grehziineka eegahjäs mahjocht. 22. Bet Zakeüs nahze preekschä un fazzija us JESu: redsi Kungs, pussi no mannas baggaribas es teem nabbageem dohnu, un ja es kam fo esmu nowihlis, to es tschetrkahrtigi atdohnu. 23. Tad JESus fazzija: Schodeen irr schinn nammam schelastiba notiffusi. 24. Jo tas zilweka dehls (jeb tas pasaules Vestitais) irr nahjis mekleht un swehtu darriht to, kas pasuddis.

22. Ko Zakeüs JESus preekschä fazzija?
 23. Ko tad tas Kungs JESus fazzija?
 24. Rahdu preezas-mahzibu JESus tur klast fluddinaja?

Mahzibas.

I. Laudis nesse sawus behrninus pee JESu, ka tas tohs swehtitu, fo no tam mahzees?

Atbildi: Wezzakeem peenastahs, sawus behrninus basnijä un fohlä west, fur Kristus kalpi irr, kas tohs winna wahrda usnemm.

(Tapehz weddeet, juhs tehwi un mahtes, sawus behrninus pee behrnu-mahzibas un suhtat tohs us fohlu, un juhs behrni nahzeet ar preeku, tad juhs tapfeet arridsan swehtiti.)

II. Tas Kungs JESus fazzija: lai tee behrnini pee man: nim nahk, jo tahdeem peederr ta debbes walfstiba, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka tas swehtais Gars arri behrninem tizzibu eedohd.

(Jo bes tizzibas teem ne buhtu dalliba pee Deewa walfstibas, un no ta mehß arridsan sinnam, ka tas behrninsch ne irr pasuddis, kas ahtri preekschä krisstibas mirst, jo tas swehtais Gars eeksch tahda behrnina dwehseles strahda, un tahds ne warr pretti stahweht tam swehtam Garram. Tapehz ne stahwi pretti tam zeenigam swehtam Garram, tad winsch zaur Deewa wahrdu pee sawas firds strahda, tad tewim arridsan peederrehs ta debbes walfstiba. Jo ja tu fo ne dabbusi, ka behrninsch, kas pretti ne stahw, tad tu ne kuhfi tur eekschä.)

At:

III. Tas Kungs JESus tohs behrninus apfampe, liffe sawas rohkas us teem un tohs swehtija, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tas irr wisseem teem gohds un eepreeziinaschana, kas basnijäs un fohläs ar behrninem pee behrnu mahzibas darbojahs.

(Jo tas Kungs JESus ne irr kaunejees, ar behrninem kawetees. Tapehz lai tas jums, tehweem un mahtem, fainneekeem un fainneechem arridsan preeks irr sawas mahjäs, sawus behrninus preekschä nemt, un teem mahjist Deewu peelubgt un wissu labbu. Jo fo juhs ar behrninem notawejeetees, tas irr brijds Deewam un jums swehtitib.)

IV. Zakeüs gribbeja labpraht to Kungu JESu redseht, un tapehz us fohku kahpe, un JESus nahze pats winna nammä, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas pchz JESu zenschahs, pee ta JESus nahk. (Tapehz, mans behrns, nopubtees tu arridsan sawä firdi, ka JESus eeksch tahs nahktu, tad winsch teeschaw klast buhs ar wissu sawu schelastibu.)

V. Zakeüs gribbeja tschetrkahrtigi atdohht, fo winsch zit: teem nowihlis, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas no firds gribb atgreesees, tam buhs sawus grehkus atsiht, noscheloht, no teem atklast, un ne fo laumu us sawu firdi un dwehseli paturreht.

(Jo tas ne irr ihsti atgreesees, kas irr saglis, jeb wiltineeks, jeb dschrejs bijis, un tahds arridsan paleek, jeb kas netaisnu mantu no sawa tuwaka sweedreem krahjis un to paturr. To nemm af zilweks, pee firds, zittabi welti us swehtu meelastu palaujees.)

Swehtas dohmas.

JESus pee Zakeu ee-eet,

Kas bij leelais grehziineeks;

Tur ir zitti JESum pee-eet,

Nu tas irr mans weenigs preeks!

Paldeews Deewam, tad irr man

Ne buhs gruhta pee-eekschan.

Tas tresch: desmits un ohtrais stahstis
kà Jesus Lahzaru no mirroneem us
mohdinajis.

Jahn. II Hod.

1. Jesus no Jerikus isgahjis, nehme farvu zellu us
Jerusalemi; 2. bet turvu pee Jerusalemes bija
tas pilfahntinsch Betanija, 3. tur gulleja Martas un
Marias brahlis Lahzarus gauschi slims. 4. Tad
schih's diwas mahfas pee Jesu fuh'tija, 5. un lifke tam
fazzibt: Kungs, tas, fo tu mi'hlo, gull lohti slims.
6. Jesus lifke atbildeht: ta slimmiba irr Deewam
par gohdu, ka tas Deewa Dehls zaur to taptu pa-
gohdinah'ts. 7. Un Jesus palifke wehl diwi deenas
tai weeta, kur winsch tobrihd bija. 8. Tad Jesus
us faweem mahzefleem fazzija: Lahzarus, muhsu
draugs, gull. 9. Tad tee mahzefli atbildeja: Kungs,
kad winsch gull, tad winsch taps wessels. 10. Tad
Jesus drohschi fazzija: Lahzarus irr nomirris. 11.
Tad Lohms fazzija: eima meh's arridsan, ka meh's
ar winnu mirstam, (12. jeb farvu mirstamu buhschanu

Jautafchanas.

1. Kur Jesus farvu zellu nehme, no Jeriku iseedams?
2. Kuhd's pilfahntinsch bija turvu pee Jerusalemes?
3. Kas tur slims gulleja?
4. Pee kahdu abrsti winna diwas mahfas fuh'tija?
5. Ko tahs lifke Jesum fazzibt?
6. Ko Jesus winnam lifke atsazzibt?
7. Zil ilgi Jesus wehl teitan palifke?
8. Ko Jesus faweem mahzefleem pehz stahstija?
9. Ko tee mahzefli atbildeja?
10. Ko tad Jesus winneem drohschi stahstija?
11. Ko tad Lohms fazzija?
12. Ko winsch ar teem wahrdeem fazzibt gribbeja?

ap=

apdohmajam.) 13. Tad nogahje Jesus, un atradde
to jau tschettras deenas kappà gullischi. 14. Kad nu
Jesus nahze, gahje winnam Marta pretti, 15. un
us to fazzija: Kungs, ja tu buhtu scheitan bijis, mans
brah'lis ne buhtu nomirris. 16. Jesus us to fazzija:
tawam brahlam buhs augfcham zeltees. 17. Tad fazz-
zija Marta us Jesu: es sinnu, ka tas augfcham zel-
fees pastara deena. 18. Jesus atbildeja: es esmu ta
augfchamzelschana un ta dsihwiba, kas eefsch mammi
tizz, tas dsihwohs, jebfchu mirris; un ikfats, kas
dshwo un eefsch mammi tizz, tas ne mirs muhschigi.
19. Kad Jesus to bija runnais, tad winsch us to
fazzija: woi tu to tizzi? 20. Marta atbildeja: teefcham,
Kungs, es esmu tizzejust, ka tu effi Kristus, Deewa
Dehls, kam nahkt bija pasaulè. 21. Un to fazzijufi,
winna nogahje un fauze Mariu farvu mahsu fleppen,
22. fazzidama: tas mahzitais irr scheid, un tewi atzima.
23. Tad zehlehs Maria tubdalin, un nahze pee Jesu.
24. Bet dauds Zuhdi bija no Jerusalemes nahkufchi,
tahs diwi mahfas par winnu brahli eepreezinaht. 25.
Kad tee to redseja, tee Mariai paffat gahje, doh=

13. Zil ilgi Lahzarus jau kappà bija, kad Jesus tur no-
nahze?
14. Kas nahze Jesum pretti?
15. Ko winna us Jesu fazzija?
16. Ko Jesus fazzija, gribbedams winnu eepreezinaht?
17. Ko Marta pretti fazzija?
18. Kuhdu preezas mahzibu tad winnai Jesus dewe?
19. Ko Jesus winnu wajzaja, to fazzijis?
20. Ko Marta atbildeja?
21. Kur Marta nogahje, to fazzijufi?
22. Ko Marta us Mariu fazzija?
23. Ko Maria barija, to dsirdejust?
24. Kapehz dauds Zuhdi no Jerusalemes bija nahkufchi?
25. Kapehz tee Mariai paffat gahje?

madami,

madami ka winna us kappu ees, tur raudaht. 26. Maria Jesu redsejufi, fritte Jesum pee kahjahm, 27. fazzidama: Kungs, ja tu buhtu scheitan bijs, mans brahlis ne buhtu nomirris. 28. Kad winnu Jesus redseja raudajam, un kad tee zitti arridsan raudaja, tad winsch tohs waizaja: kur juhs to lihti effat nolikkuschi? 29. Un tee tam to kappu rahdija, 30. un Jesus raudaja. 31. Tad zitti no teem Zuhdeem sawa starpa fazzija: redsi, zil tas winnu mihlojis! 32. Bet zitti no teem fazzija: woi tad schis, kas ta akla azzis atdarrijs, to ne warreja padarriht, ka arridsan schis ne buhtu nomirris. 33. Un Jesus likke to afmini no kappu nozelt. 34. Tad Marta fazzija: Kungs, winsch jaw smird. 35. Tad Jesus us to fazzija: neggi es tew esmu fazzijis, ja tu tizzesi, tad tu Deewa gohdibu redsefi. 36. Kad nu tas afmins bija nozelt, tad Jesus paprecksch sawu debbesu Lehrw peelhude, 37. un ar stipru balsi sauze: Lahzarus, nahz ahra! 38. Tad isgahje tas mirrons, 39. faislihts ar auteem pee kahjahm un rohkahm, un winna waigs bija aphts ar sweedru autu. 40. Tad Jesus

26. Ra Maria precksch Jesu klannijahs?
27. Ro Maria us Jesu fazzija?
28. Ro Jesus waizaja, wissus redsedams raudajam?
29. Ro tee Jesum rahdija?
30. Ra tappe tad Jesum ap sirbi?
31. Ro zitti fazzija, to redsedami?
32. Ro atkal zitti fazzija?
33. Ro likke Jesus no ta kappu nozelt?
34. Ro Marta us Jesu fazzija?
35. Ro winnai Jesus atbilbeja?
36. Ro paprecksch Jesus darrija, kad tas afmins bija nozelt?
37. Ra Jesus pehz sauze?
38. Rahds brihnum's tad notikke?
39. Ra Lahzarus no kappu isgahje?
40. Ro Jesus pawehleja, Lahzarum darriht?

faz-

fazzija: atraiseet winnu un leezeet winnu staigah. 41. Tad dauds no teem Zuhdeem, kas to redseja, eeksch to Kungu Jesu tizzaja. 42. Bet zitti no teem noqahje pee teem Wariseereem un teem stahlija, fo Jesus darrijs. 43. Tad tee Wariseeri gribbeja wuschu plihst no dusmahm, ka Jesus weeanu brihnuma-sihmi pehz ohtru darrija. 44. Un tee melleja no tahs deenas, Jesu nokaut. 45. Un kad tee redseja, ka wissi laudis speedahs, to no mirroncem usmohdmatu Lahzaru redseht, tee arridsan melleja Lahzaru nokaut.

41. Ra dauds Zuhdi scho brihnumu usnehme?
42. Ro tee zitti darrija?
43. Ra tee Wariseeri to dsirbedani turrejahs?
44. Ro tee ar Jesu darriht melleja?
45. Kapehz tee arridsan Lahzaru nokaut gribbeja?

Mahzibas.

I. Kad tahs diwi mahfas pee Jesu nosubtija, un tam likke fazzihst, Lahzarus effohs slims, tad Jesus likke atfaz: zih: ta slimmiba irr Deewam par gohdu, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka meh's allaschin ne warram isprast, kapehz Deew's scho un to darra, un tapat Deewam sawa swehta sinna.

(Fo Deewa dohmas ne irr muhsu dohmas, un muhsu dohmas ne irr Deewa dohmas, un zil augstaka ta debbes pahr to semmi, tik augstakas irr arridsan Deewa dohmas pahr muhsu dohmahm. Tapehz nemm wissu par labbu, fo Deew's tew peesuhst, un pawehli sawus zeltus winna swehtai sinnaschanai, jo tu gan gudrodams ne pasneegsi pee wiina prahta; un fo winsch darra, irr wiss pareisi un labb, jeb-schu tas tew gan brihnum's buhtu.)

II. Lahzarus bija mirris, un Jesus fazzija: Lahzarus gull, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ak, teescham nahwe teem Deewa behracem tillai salds meegs, no ka tee us muhschigu dsihwoschanu mohdisees.

(Tapehz ne bihstees no nahwes, bet jo labbaki preezajees, jo ar nahwi nahf salda duffeschana no wissas pasaul'es gruhitbas.)

III. Tobnis

III. Tohms fazzija: eima, Fa ar wimmu mirstam, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ta irr labba leeta, sawu mirstamu buhschanu apdohmaht.

(So fas to apdohma, tas apdohmahs arridsan, allaschin us sawu nahwi gattawo buht. Tapehz apdohma ir tu sawu pastaru gallu, tad tu tik douds ne grehlofees.)

IV. Tas Kungs JESUS Martu no wimmas tizzibas jam taja, un wimma arridsan pareisi atbildeschonu dewe, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ta ir mums buhs allaschin gattaweem buht, ikweenam atbildeschonu doht no muhsu tizzibas.

(Tapehz, juhs behrni, mahzaites pareisi swehtu behrnu mahzibu, tad jums atbildeschanas ne truhks.)

V. Dauds Juhdi bija no Jerusalemes nahfusch, taks diwas mahfas par wimmu nomiruschu brahli eepreezi: naht, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad muhsu tuwakam flitti klahjabs jeb behdas udeet, tad mums buhs mefleht, to atkal zaur gudru udrunnaschanu eepreezinahst.

(To barridams, Deews tew arridsan ne liks preeku truhft eefsch tawas noskumschanas un eefsch tawahm behdahm.)

Swehtas dohmas.

Efchetras deenas gullejs kappä,
Lahzarus jau fmirdeht fahk;
Det kad faukts no JESU tappa,
Zekahs winsch un preekscha nahk.
Nu es sinn' un tizzu gan,
Ka buhs weenreis' zeltees man.

Tas tresch-desmits un treschais stahsts
ka JESUS Jerusaleme eejahjis.
Matt. 21. Mark. 11. Luth. 19. un Jahn. 12. Mod.

1. Kad tas laiks bija tuwu nahjis, ka JESUM Kri-
stum bij par mums zeest un mirt, tad JESUS
Zautaschanas.

1. Kad dewchs JESUS pehdigu reisi zekä us Jerusalemi?

ar

ar saweem mahzeekem zekä dewchs us Jerusalemi,
2. zettortä gaddä sawa swehta ammata; 3. un JESUS
fluddinaja saweem mahzeekem papreeksch fazzidams:
redseet, mehsh noetam us Jerusalemi, un wiss taps
peepitdihts, kas rakstihst no teem praweescheem no ta
zilweka dehla. So to nodohs teem paganeem, un to
apnehdihs un islammahs un apspaudihs, un tee to
schautihhs un nokaus, un treschä leenä winsch atkal
augfcham zelsees. 5. Kad JESUS nu tuwu nahze
pee Jerusalemes, pee ta eljes-kalna, 6. tad winsch
diwas no saweem mahzeekem suhtija, 7. un us teem
fazzija: eita tamm meestä, kas juhsu preekschä irr,
8. un tuhdat juhs atraddiseet weenu ehsele mahtri pee-
fectu, un weenu kummelu pee tahs. 9. Utraifest tohs
un weddeet tohs schury pee mannis. 10. Un ja kas
us jums fazzijhs: fo juhs darrat? tad atbildeet: tam
Kungam to wajaga, 11. un tuhdat winsch jums tohs
atlaidihs. 12. Tee mahzekli darrija, ka JESUS bija
pawehlejis, 13. un atwedde to ehsele ar to kummelu,
14. un lifke sawas drehbes wirsü, 15. un sehbinaja

2. Kurä gaddä ta swehta ammata JESUS tas bija?
3. Ko JESUS saweem mahzeekem papreeksch fluddinaja?
4. Ko winsch papreeksch fluddinaja no ta zilweka dehla,
jeb no sew pascha?
5. Pee kahda kalna JESUS ne tahlu no Jerusalemes nahze?
6. Ko winsch sawä preekschä suhtija?
7. Ko JESUS fazzija, tohs suhtidams?
8. Ko JESUS fazzija, fo tee tur atraddihhs?
9. Ko bij teem ar teem lohpeem darriht?
10. Ko bija teem fazzihst, ja kas ne gribbetu laut, tohs
lohpus aihwest?
11. Kas tad buhtu, kad tee ta fazzitu?
12. Woi to tee diwi mahzekli darrija?
13. Ko tee atwedde?
14. Ko tee wirsü lifke?
15. Ko tee wirsü sehbinaja?

JESU

Jesu tur wirsi. 16. Bet dauds laudis isplattija sa-
 was drehbes Jesum par gohdu us zellu. 17. Zitti
 nozirte sarrus no kohkeem, un ispuschkoja ar teem to
 zellu. 18. Un jo turwaki Jesus pee to pilssatu Jeru-
 salemi nahze, jo wairaf winnam firds tappe pahr-
 nenta, wianna isposhsichanas deht. 19. Un Jesus
 itt turwu klast nahze, usluhkoja to pilssatu un to ap-
 raudaja, 20. fazzidams: ak, kaut arri tu sinnatu,
 ka tewim klahsees, tad tu buhtu wehl schinni tawa
 schehlastibas-laika apdohinjusi, kas pee tawa meera
 wajjadfigs. 21. Bet nu tas irr preekseh tawahm
 ozzim apsehpts. 22. Jo tas laiks pahr tewim nahks,
 ka tawi waidineeki apkahrt tewim legeri ar rat-
 teem apmettiks, tewi apsehdehs un wiffas mallas
 spaidiks, un schlihsii isposhsiks un neweenu afmini us
 ohtru astiaks, 23. tavehz, ka tu ne effi affinnust to
 laiku tawas apmekleschanas. 24. Un Jesus jahje
 prohjam, un eejahje ka gohda fehniisch Jerusalemé,
 25. puhpulu fwehtdeená. 26. Bet tee laudis, kas preek-
 schá gahje un no pakkakas staigaja, gawileja un
 fazzija: Osianna (tas irr, Deews palihdi) tam
 Dahwida Dehslam, slawehts, kas nahk ta Ringa
 wahrda! Osianna, wifsaugstakás debbests! 27. Bet
 kad tee Bariseeri to dsirdeja, tad tas teem ne patifke,
 16. Ko tee laudis us zellu isplattija, Jesum par gohtu?
 17. Kapehz zitti sarrus no kohkeem nozirte?
 18. Kapehz Jesus firds par Jerusalemi tappe lausta?
 19. Ka Jesus to pilssatu usluhkoja, itt turwu nahzis?
 20. Ko Jesus us Jerusalemi fazzija?
 21. Woi tad Jerusalemi ne manija to nahkamu pohsti-
 schanu?
 22. Ko tad Jesus no ta pilssata papreekseh slubdinaja?
 23. Kapehz schihs leetas bija Jerusalemi notift?
 24. Ka Jesus Jerusalemé eejahje?
 25. Kahda deená tas notifke?
 26. Ka tee laudis gawileja, kas Jesu pawabbija?
 27. Ka tas teem Bariseereem patifke?

28. un tee fazzija us Jesu: Meisteri, apdraudi sawus
 mahzklus. 29. Bet Jesus atbildeja: ja schee kluffu
 zetitks, tad tee afmini kleezs un brehts. 30. Kad nu
 Jesus bija pilssata nahzis, zehlehs wifs pilssats,
 31. un fazzija: kas irr schis? 32. Tee, kas pee Jesu
 bija, atbildeja: tas irr Jesus, tas prawects no Naza-
 retes. 33. Un Jesus eegahje eelsch Deewa nammu,
 34. un isdsinne wiffus, kas tur pahrdewe un pirke,
 35. fazzidams: slaw rakstikts: mans nams irr pee-
 luhgshanas nams, bet juhs to effat par prezzu-
 nammu un slepkawu-bedri darrijuschi. 36. Un tee
 behrni Deewa nammá eefahje arridsan gawileht, fazz-
 idami: Osianna, tam Dahwida Dehslam! 3. Bet kad
 tee augsti preesteri un rakstu-mahzitaji to durdeja, tad
 tee apskaitaks, 38. un us Jesu fazzija: woi tu ne dsirbi,
 ko schee brehz? 39. Jesus atbildeja: es gan dsirdu.
 40. Bet woi tad juhs ne kad ne effat lassijuschi fwehts
 rakstos: no to behrninu un sibdamu muttes teifschanu
 fataifschohs. 41. Un Jesus mahzija itdeenás Dee-
 wa nammá, 42. un darrija daudj slummus wesselus.
 28. Ko tee us Jesu fazzija?
 29. Ko winneem Jesus atbildeja?
 30. Woi tad tas pilssats to brihdi kluffu palifke?
 31. Ko tee laudis pilssata wajzaja?
 32. Ko tee atbildeja, kas pee Jesu bija?
 33. Kur Jesus eegahje?
 34. Ko Jesus tur papreekseh darrija?
 35. Kurrus wahrbus no Deewa raksteem Jesus winneem
 preekshá turreja?
 36. Ka tee behrni Deewa nammá par Jesu gawileja?
 37. Ka tas teem augsteem preesterem un rakstu-mahzita-
 jeem patifke?
 38. Ko tee us Jesu fazzija?
 39. Ko Jesus atbildeja?
 40. Kurrus wahrbus no Deewa raksteem Jesus teem
 preiti turreja?
 41. Ko Jesus itdeenás basnizá darrija?
 42. Ko wehl?

Mahzibas.

I. Jesus gan sinnaja, Fa tam Jerusalemē Klahsees, to pats papreeksch suddinadams, un tomehr winsch teitan nogahje, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas winnam notizzees, ne irr no nejauschi notizzees, bet winsch pats labprahst sawai zeefchanai pretti gahjis, ka tee Deewa raksti taptu peepilditi.

(Tapeh; kad tew kas noteek, kad dohina, ka tas ar Deewa sinu noteek, nemu wissu labba prahsta pretti un padohdees eeksch paklauffchanas, ka Kristus sawam debbesu Zehwam.)

II. Jesus raudaja, Kad winsch Jerusalemi eerandsija un winnas nahkamu isposhtifchanu apdohmaja, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewam ihsti firde sah; kad tee zilweki sawa pascha nelaimē streen, un nedf ar labbu, nedf ar launu ne leekahs peerrunmatees.)

(Tapeh; ak mans behrus! lai tew eet Jesus affaras pee firde, un apdohma pee laita, kas pee tawa laiziga un muhschiga meera derr.)

III. Ko Jesus scheitan no Jerusalemes papreeksch suddinaja, tas irr tschetrdesmits gaddus peh; tam notiz; zis, un Jerusalemē no teem Keemereem itt breefmigi isposhtita tappusi, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewa wahrds ne warr melloht nedf peewilt.

(Tapeh; nemm wissu pee firde, fo Deewa wahrds fakka, un teem nepaklauffgeem beedina, jo wiss teescham sawa laita notiks, tad tu tapti no isposhtifchanas pasargahs.)

IV. Jesus tappe no teem laudim Jerusalemē ar leelu gawilefchanu un ispuschfoschanu pretti nemts, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums buhs arridsan ar fataifstahm un preezigahm firdim to Kungu Jesu nēnem, kas zaur sawu wahrdu un zaur sawahm swehtahm eestahdischanahm pee mums nahf.

(Tapeh; fataifi sawu firdi zaur atfahfchanu un sargafchanu no grehkem, un nemm winna swehtu wahrdu un tahs swehtas eestahdischanas tizzigi pretti, tad winsch zaur teem sawa firdi nahs un mahjas-weetu pee fewim nemts.)

V. Kristus aisstahweja tohs behrinius, Kad tee Wari seeri Furnaja, talabb ka tee arridsan Jesum par gohdu dseedaja, Fo no tam mahzees?

At.

Atbildi: Ir behriniu luhgschanas un Deewa-dseemas Deewam patihf.

(Tapeh; nemmeet juhs wezzaki, sawus behrinius libdf us basnizu, jo teem behrinueem ta debbes walsiba peederr; winneem arridsan peederr ta swehtiba, kad Deewa draudfi Deewa nammā noswehti; un kad behrnisch no masahm deenahm basniza tohp wests, tad winna prahs no masuma neffahs us Deewu, un us to nammu, fur Deewa wahrda gohds mahjo.)

Swehtas dohmas

Tu eerahj Jerusalemē,
Jesu, kehnsch augstiba!
Kas tu nahjis Zuhdu semmē,
Nah; irr mannā firsnia;
Ee buhs tewim ruhmes gan,
Nah;, un glahb un waldi man.

Tas tresch-desmits un zettortais stahstē
ka Jesus swaidihts un saweem mahze-
kleem kahjas masgajis.

Matt. 26. Mark. 14. Luf. 22. Jahn. 13. Mod.

I. Dhtra deenā peh; Puhpulu-swehtdeenahs sapulzejahs tee augsti basnizas-kungi un rakstumahzitaji, un tee wezzaki stary teem laudim, 2. ta augsta basnizas-kunga Kaiwasa nammā, 3. un farunnajahs, ka tee Jesu ar wiltu dabbutu un nokautu, 4. Tanni pascha deenā nahze Jesus eeksch Betanias, 5. Sihmana nammā, 6. kurreu Jesus no spittas.

Zautafchanas.

1. Kas ohtredeena peh; Puhpulu-swehtdeenahs sapulzejahs?
2. Kur tee sapulzejahs?
3. Ko tee farunnajahs?
4. Kur Jesus tanni pascha deenā nahze?
5. Rahda nammā Jesus nahze?
6. No ka bija Jesus to paschu Sihmani wesselu darriis?

libas

libas bija dšedinajis. 7. Un turpat peestahjāhs pee JĒsu weena seewa, 8. tai bija glahse ar itt lohti dahrgu sahlu uhdeni, 9. un ta to lehje us JĒsus galwu, kad tas pee galda sehdeja. 10. Kad JĒsus mahzekli to redseja, tad tee apskaitahs, 11. un fazzija kurnedami: ko ta samaitata leeta palihbs? 12. To uhdeni warretu dahrgaki, ne kà par trihsdesmits dahldezeem pahrhoht, 13. un to naudu teem nabbageem isballiht. 14. Bet Juhdas Iskariats bija weens no JĒsus mahzekleem, 15. un tas turreja to maku, 16. un nesse ko JĒsum un winna mahzekleem dewe, 17. bet winsch bija saglis, 18. un tapehz winsch kurneja wissu-wairak ne par teem nabbageem gahdadams, bet kà winnam atkal buhtu kas slehpt un sagt. 19. JĒsus to nomannijis, fazzija us teem: leezeet to seewu ar meeru, ko juhs winnu apbehdinajat, 20. ta irr labbu darbu pee mannim darrijust, ko ta paspehjusti, 21. jo ar to ka ta scho uhdeni us mannu meesu islehursti, ta mannas meesas papreeksch swaidijust us mannam behrehm. 22. Pateeki, es jums faku: kur scho Ewangeliuumu mahzihs wissà pasaulè, tur arridsan

7. Kas turpat pee JĒsu peestahjāhs?
8. Ko bija ta atneffust?
9. Ko winna ar tahm sahlehm darrija?
10. Kà tas teem mahzekleem patikke?
11. Ko tee kurnedami fazzija?
12. Ilk dahrgi tre to uhdeni dohmaja pahrhoht?
13. Kam bija to naudu pehz wissu dohmahm isballiht?
14. Kas bija Juhdas Iskariats?
15. Kas bija winna rohkās?
16. Ko winsch makà nesse?
17. Woi winsch gohdigi to maku wolkaja?
18. Kapehz winsch til lohti kurneja?
19. Ko tad JĒsus us saweem mahzekleem fazzija?
20. Kà JĒsus tahs seewas darbu islaweja?
21. Kà to JĒsus isstahstija?
22. Ko JĒsus wehl no ta fazzija, kas bija notizzees?

faz-

fazzihš winnas peeminnejoht, ko ta taggad irr darrijust. 23. Par scho apfaunoshanu tappe tas wiltineeks Juhdas dusmigs, 24. un tas wels tam firdi eedewe, sawu Meisteri JĒsu ar wiltu nodoht. 25. Un winsch nogahje pee teem augsteem basnizas-kungeem un pils-kungeem, 26. un runnaja ar teem, kà tas JĒsu peewildams winnu rohkahm nodohtu. 27. Schee to dsirdejuschi, tappe lihgsini, 28. un sohlija tam trihsdesmits sudraba gabbalus, (29. tas irr peeypadesmits dahlderus.) 30. Un no ta laika Juhdas wissà prahtà nodohmajahs, kà tas JĒsu bes dunpja nodohtu. 31. Treschdeenas wakkarà bija JĒsus atkal eeksch Betanijas. 32. Un kad JĒsus no wakkar-ehdeena bija zehlees, winsch sawas drehbes nowilke, 33. apjohsehš ar preeksch-autu, 34. un lehje uhdeni bekkent, 35. un sahze saweem mahzekleem kahjas masgah, 36. un schahweja tahs ar to apjohstu preeksch-autu. (37. Karstās semmēs, weeseem apswihduschas kohjas masgaja.) 38. Un JĒsus to padarrijis, us saweem mah-

23. Kapehz tappe Juhdas tas wiltineeks dusmigs?
24. Ko tas wels winnam firdi eedewe?
25. Kur winsch uogahje?
26. Ko winsch ar teem runnaja?
27. Kà tas teem patikke?
28. Ko tee tam sohlija?
29. Ilk tas pehz muhsu nandas?
30. Ko nodohmajahs Juhdas wissà prahtà darriht?
31. Kur bija JĒsus treschdeenas wakkarà?
32. Ko JĒsus pehz wakkar-ehdeena darrija?
33. Ar ko JĒsus apjohsehš?
34. Kur winsch uhdeni eekschje?
35. Ko JĒsus saweem mahzekleem sahze darriht?
36. Ar ko winsch winnu kahjas schahweja?
37. Ko karstās semmēs darrija?
38. Kà JĒsus saweem mahzekleem isstahstija, kapehz winsch teem tahs kahjas masgajis?

zekleem

zekleem fazzija: ja es, juhfu Rungs un Meisteris (jeb Mahzitais), juns kà fullainis kahjas esnu masgajis, tad juns arridsan weens ohtram buhs kahjas masgabht, 39. un weens ohtram eeksch mihlestibas kalpoht. 40. Un kad tee wehl pee galda sehdeja, un Juhdas tas wiltimeeks lihds ar teem zitteem mahzekleem klast bija, JEsus us teem fazzija: weens juhfu starpà, kas ar mannim ehd, manni ar wiltu nodohs. 41. Tad wiffi JEsus mahzekli tappe noffummuschi, 42. un waizaja weens pehz ohtra: Rungs, woi es tas esnu? 43. Un Zahnis, kas pee JEsus kruhts gulleja, fazzija arridsan us JEsu: Rungs kursch tas irr? 44. Tad eesihmeja JEsus Juhdu Jkariotu. 45. Par to apfkaitahs Juhdas jo wairak, 46. un tas wels eestrehje winna firdi, 47. un Juhdas isgahje breefmigi dusmigs ahra.

39. Kà bija teem pehz schahs mahzibas weens ohtram kalpoht?
 40. Ko JEsus pee galda fazzija, kad Juhdas klast bija?
 41. Kà tappe JEsus mahzekli, to dsirredami?
 42. Ko tee JEsu weens pehz ohtra waizaja?
 43. Kà Zahnis waizaja, pee JEsus kruhts gullejam?
 44. Kurru JEsus eesihmeja?
 45. Kà schi ohtra apkaunoschana Juhdasam patifke?
 46. Kas winna firdi eestrehje?
 47. Kà Juhdas isgahje?

Mahzibas.

I. Tee angsti basnizas: Fungi un Wariseeri un rakstu mahzitaji, un tee wezzaKi starp teem laudim, sapulzes jabs un farunnajahs, JEsu nokant, un tappe lohti lihgsmi, Kad Juhdas to Kungu JEsu wildams gribbeja nodoht, Fo no tam mahzees:

Atbildi: Besdeewigi irr eeksch launuma weenprahitigi, un preezajahs, kad teem winnu blehdiba isdohdahs.

(Bet us labbu kuhtrums rohdahs. Pee ta warr ikweens nomannihst, ka garra behrns katrs irraid. Tapehz, mans behrns,

behrns, dohd tam swehtam Garram weetu, kas tew us wiffu labbu stubbina, un darri to labprahst un ar preeku, un atstahjces no wiffa launa.)

II. Kad tee mahzekli par to seewu Furneja, Ka ta tabs dahrgas sables ne bija pahrdewusi un to nandu ne bija teem nabbageem dewusi, tad JEsus atbildeja: ta irr labbu darbu darrijusi, un man us mannam behrehm swaidijusi, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ko Deewam par gohbu dohd jeb darra, tas ne irr saudehts.

(Tapehz tas Deewam gan patihst, kad swehtu Deewa nammu jauki ispuschko un apdahwina; bet ne buhs arri nabba-gus peemirf.)

III. Tas wels eedewe Juhdasam firdi, fawu Meisteri ar wiltu nodoht, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kaunas dohmas un eegribbeschanaš nahst no wella.

(Bet stahwi tahm pretti zaur swehtahm luhgschanahm.)

IV. Juhdas nandu eekahrodams, to Kungu JEsu pahrdewe, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Dasch mantu melledams, fawu diwehseli wellam nodohd.

(Bet wai tahdam! jo tahds ar to nandu Deewa lahstus un muhschigahs elles leesmas eerihj; par to lai tas schehligais Deews ikweenu pasarga.)

V. Papreeksch tas wels Juhdu Jkariatu stubbinaja, bet kad tas wellam Klausija, tas wels winna firdi eestrehje, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas ar wellu un launahm dohmahm pinnahs, tas tohp pehz pawiffam no wella apsehst.

(Tapehz, ak kristihst zilweks! ne dohd wellam ne mas weetu pee tewis, un atmett wiffas kaunas dohmas zaur swehtahm luhgschanahm, tad winsch tewim ne peekluhs. Bet kad tu winnam un tawai launai eegribbeschanaš mas effi klausigs, tad winsch tew ta sawalbsinahs, ka tu no winna naggeem waktà ne kluhs. Par to lai Deews tew pasarga.)

Swehtas dohmas.

Jesus, pats tas meisters buhdams,
 Kahjas masga mahzekeem.
 Lepnais prahts irr ellé gruhdams,
 Mums buhs dshwoht mihligeem.
 Es gribb' zittu kalps arr buht,
 Un tà Jesum lihdsigs klucht.

Tas tresch-defnits un peektrais stahstis
 no ta swehta wakkar-ehdeena, un ka
 Jesus eljes-dahrsâ pee sawas diweh-
 feles zeetis.

Mat. 26. Mark. 14. Luth. 22. Tod.

1. Pirmâ saldas maises deenâ, tas irr, leelâ zettor-
 deenâ, kad bija jauppure tas leeldeenâs jehrs,
 2. tee mahzekli pee Jesu peegahje un us to fazzija:
 kur tu gribbi, ka mums buhs noeet un tew fataisibt
 to leeldeenâs jehru ehst? 3. Un Jesus suhtija Peh-
 teri un Jahni pilksatâ Jerusalemé, ka tee turpat
 kahdâ nammâ to leeldeenâs jehru fataisitu. 4. Un
 wakkarâ Jesus nahze un apsehдахs pee galda ar teem
 divipadefnits mahzekeem jeb Apustuteem, 5. un us
 teem fazzija: mannim no firds eegribbejahs, scho
 leeldeenâs jehru ar jums ehst, pirms es zeeschu. 6. Un
 ehdoht Jesus to swehtu wakkar-ehdeenu eestahdija,

Jautaschanas.

1. Kahdâ deenâ bija ta pirma saldas maises deena?
2. Ko tee mahzekli fazzija, pee Jesu peegahjuschi?
3. Kapehž Jesus Pehteri un Jahni us pilksatu suhtija?
4. Ko Jesus wakkarâ darrija?
5. Ko Jesus pee galda fazzija?
6. Ko Jesus pee leeldeenâs jehra ehshanas eestahdija?

7. tami

7. tami paschâ nakti, kad tas nodohstis tappe. 8. Un
 tas Kungs Jesus nehme to maisi, pateize un pahr-
 lause to un dewe to saweem mahzekeem, 9. un fazzija:
 nemmeet un ehdeet, tas irr manna meesa, kas par jums
 tohp dohta, to darrait mannis peeminnedami. 10. Tâ
 lihds arridsan nehme winsch to bikkéri pehž ta wakkar-
 ehdeena, pateize un dewe teem to, 11. un fazzija:
 nemmeet un dserreet wissi no ta; schis bikkéris irr ta
 jauna eestahdischana eeksch mannahm affinum, kas
 par jums un par daubseem tohp isleetas par peedoh-
 schanu to grehku; to darrait, zeeffahrt juhs to dserrat,
 mannis peeminnedami. 12. Un tee wissi no ta dschere.
 13. Kad tee nu pehž to pateizibas-dseesnu bija no-
 dseedajuschí, tad Jesus ahra isgahje, pehž sawa eerad-
 duma, pee to eljes-kalnu, un winna mahzekli gabje
 tam pakkal. 14. Tad Jesus us teem fazzija: schinni
 nakti juhs wissi pee mannim apgrehskofitees un manni
 atstahseet. 15. Bet kad es buhschu augscham zehlees,
 tad es juhsu preekschâ gribbu noeet eeksch Galilejas.
 16. Tad Pehteriis atbildeja: kaut irr wissi pee tewim
 apgrehskotohs, tatschu es muhscham ne gribbu apgreh-
 kofitees un ne gribbu tewi atstahst. 17. Jesus us Pehteri
 fazzija: pateeki, es tew fakku, schodeen, schinni nakti,

7. Kad Jesus to swehtu wakkar-ehdeenu eestahdija?
8. Ko Jesus papreeksch eeswehtija?
9. Ko Jesus fazzija, to apswehtitu maisi dohdams?
10. Ko Jesus pehž ta wakkar-ehdeena eeswehtija?
11. Ko Jesus fazzija, to apswehtitu bikkéri ar wishnu
 dohdams?
12. Kas no ta dschere?
13. Kur Jesus ar saweem mahzekeem nogahje, to patei-
 zibas-dseesnu nodseedajuschí.
14. Ko Jesus tur us saweem mahzekeem fazzija?
15. Kahdu apschlischanu winsch teem tur klacht dewe?
16. Ko Pehteriis atbildeja?
17. Bet ko Jesus us Pehteri fazzija?

25 *

pirms

pirms tas gailis ohtrfahrt dseedahs, tu manni trihg-
fahrt aisleegfi. 18. Bet Pehteris runnaja wehl wairaf:
teescham kad man ar tewim ir buhtu jamirsi, ne tad es
teroi ne aisleegtu. 19. To paschu fazzija arridsan wiffi
mahzekli. 20. Pehz to tas Kungs JEsus kahda
dahrsa ar saweem mahzekteem eegahje. 21. Bet Zuh-
das tas wiltineeks arridsan to weetu sinmaja, tapehz,
ka JEsus un winna mahzekli turpat daschureis fapul-
zejahs. 22. Un JEsus us saweem mahzekteem fazzija:
sehdeetes scheitan, teekams es tur noeemu un Deewu
peeluhdsu. 23. Un JEsus nehme pee sewim Pehteri
un Zehkabu un Zahni, 24. un eefahze trihzeht un bai-
tohtees, 25. un us teem fazzija: manna dwehsele irr no-
skummusi lihds nahwei. 26. Paleezeet scheitan, un
eheet ar mannim nomohda un luhdseet Deewu, ka
juhsh kahrdinaschanâ ne eekrihtat: 27. jo tas gars irr
drohsch, bet ta meesa irr wahja. 28. Un JEsus no-
wehrsehsh afmins-metteena tahlumâ, 29. un zellâs no-
mettees, us sawu waigu pee semnes kritte, 30. un
luhdse sawu debbesu Tehwu pa trim lahghim: ja
tas warretu buht, ka ta stunda pa-eetu; 31. fazzi-

18. Râ Pehteris pretti seeljahs?
19. Ko tad tee zitti mahzekli fazzija?
20. Kur JEsus pehz to eegahje?
21. Râ Zuhdas tas wiltineeks to paschu weetu sinmaja?
22. Ko JEsus teitan us saweem mahzekteem fazzija?
23. Kurrus JEsus ar sewim lihds nehme?
24. Kos tur tam mihtam Kungam JEsu notiffe?
25. Ko JEsus eeksch sawas dwehseles zeeschanas us saweem
mahzekteem fazzija?
26. Ko winsch teem pawehleja?
27. Rapehz JEsus teem pawehleja, nomohda buht un
Deewu peeluhgt?
28. Zif tablu JEsus no teem nowehefehsh?
29. Râ JEsus preeksch sawa debbesu Tehwa pasemmojahs?
30. Ko winsch no sawa debbesu Tehwa luhdse?
31. Râ winsch luhgdams fazzija?

dams:

dams: mans Tehws! tu spehj wiffas leetas, nemm
scho ruhktu krusa-bikkeri no mannim, 32. tomehr ne
kâ es gribbu, bet kâ tu gribbi; taws prahts lai noteek.
33. Jkattrâ lahgâ JEsus pee saweem mahzekteem
nahze, un tohs gullim atradde. 34. Un JEsus zih-
stehjahs ar nahwi, 35. un luhdse jo stiprakt. 36. Bet
winna sweedri bija kâ affins-lahses, tahs kritte us
semmi. 37. Un redsi, weens engelish no debbesim tam
parahdijahs, 38. tas to Kungu JEsu stiprinaja jeb
eedrohschinaja. 39. Tad JEsus augscham zehlehs un
nahze pee saweem mahzekteem, un tohs no meega us-
mohdinaja, 40. un us teem fazzija: ko juhsh gullat?
redseet, ta stunda irr nahfusi, ka ta zilweka dehsu no-
dohs. 41. Redsi, kas manni peewitt, irr turwu klahst;
42. bet luhdseet Deewu, ka juhsh kahrdinaschanâ ne
eekrihtat. 43. Jo Zuhdas bija ar sawu pulku, kas
JEsu grabhtu, jaw turwu klahst pee ta pascha dahrsa.

32. Ur kahdeem wahrdeem JEsus sawa debbesu Tehwa
prahtam padewahs?
33. Râ JEsus sawus mahzeklus atradde?
34. Ur ko JEsus zihstehjahs?
35. Ko JEsus wis-dsillakâs behdâs darrija?
36. Râ winna sweedri bija?
37. Kas tur JEsu parahdijahs?
38. Rapehz tas JEsu parahdijahs?
39. Râ JEsus sawus mahzeklus atradde?
40. Ko JEsus fazzija, tohs usmohdinadams?
41. No ka winsch teem sinu dewe?
42. Rahdu mahzibu teem JEsus dewe?
43. Kas tad pee ta dahrsa bija klahst?

Mahzibas.

- I. Ekam JEsus zeete un mirre, winsch eestahdija peh:
digâ waffar-ehdeenâ, sawu meesu un affini ehst un
dsert, ko no tam mahzees?
Utbildi: Es mahzohs affiht, JEsus ucidfakkamu mihs-
leslibu prett mumâ.

(So tas Jesum ne bija gan, sawu dshwibu par mums nodoh, bet winsch arridsan few paschu mums eschkinke, un mums sawu meesu un affini swehta waffar-ehdeenâ eestahdijis, neween lai wiinna gruhstas zeeschanas un wiinna gruhstu mirschanu peeminnam, bet arri us to muhsu wahju tiz-zibu stiprinaht, un mums grehku peedohschanu sagahdaht. Kas nu us tahdu wihs ar sawu Jesu irr saweenohs, to tas wels no Jesus ne atraus. Utshsti scho karstu Jesus mihslestibu, un mihslo wiinnu arridsan no wiffas firds, no wiffas dwehfeles, no wiffa prahtha un no wiffa tawa spehka.)

II. Kristus neween maifi, bet arridsan wiinnu, swehta waffar-ehdeenâ eestahdijis, un neween fazzija: nemmeet un ehdet, bet arridsan fewischki: nemmeet un dferreet wiffi no ta; Fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka mums kristigeem laudim peenahkake, swehta waffar-ehdeenâ neween maifi, bet arridsan wiinnu isdalliht un pretti nemt.

(So mums zilwekem ne irr tas spehts dohts, Jesus eestahdischenu pahwehrst un wiinnu atraut, ka zitta baseniza darra. Taphz turrees, mans draugs, pee muhsu tizibas, fur Deewa wahrdu pareisi mahza, un tahs swehtas eestahdischenu pehz Jesus likkuma pareisi isdalla.)

III. Ta swehta waffar-ehdeena eestahditais fazzija pee maifes isdallischanas: tas irr manna meesa, un pee ta bikkera: tahs irr mannas affinis; Fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka meh's teescham lihds ar to apwehtitu maifi Jesus dahrgas meesas, un lihds ar to apwehtitu wiinnu Jesus dahrgas affinis dabbujan.

(So mums buhs stipri tizzeht, jebchu muhsu prahs to ne warr isdohmaht, ka tas warr buht. So Jesus mutte irr pateefiga un winsch irr tas wisspehzigais Deews, kas wairak speh darriht, ne ka meh's prohtam; jo ta irr masa leeta, to tizzeht, fo meh's redsam. Swehts tu buhs, ja tu ne redsi, un tomehr tizzi.)

IV. Pehteris leelijahs, Jesum lihds nahwei klacht stahweht, bet pehz winsch wihskahrt leedsehs pasiht to Lungu Jesu, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Leelichana irr gekkiba un padarra kaunu.

(So

(So tas gar's irr gan labprahigs, bet ta meesa wahja. Taphz ne leelee's nelahda leeta.)

V. Jesus pee sawas dwehfeles zeesdams, affinaimus sweedrus swihde, un engelam no debbes to bija stipri: naht, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka Jesus zeeschanas pee sawas dwehfeles wiffai gruhstas bijuschas.

(Winsch baudija to bithdi elles mohkas un to karsti debbanu Deewa dusmibu par wisseem pafaul's grehkeem, kas us wiinnu gulleja. Zaur schahm mohkahm Jesus ir tewi no elles pestijis. Epreezinajees ar to un pateiz tawam Jesum par to no firds, un ne aismirsti to kamehr tu dshwo.)

Swehtas dohmas.

Jesu, tu par mann' eestahdijs

Zawu meef un affini.

Kas tu man tik dauds parahdijis,

Dohd ir to man schehligi:

Ka es zeenigs allaschin

Baud' to swehtu waffarin.

Tas tresch-desmits un festais stahst ka Jesus gubstihst un no Pehtera aisleegts.

Matt. 26. Mark. 14. Luth. 22. Jahn. 18 Mod.

1. Zannl pascha nakti, kad Jesus to swehtu waffar-ehdeenu bija eestahdijis (tas irr to nakti stary leelu zettorbeenu un leelu peektbeenu), kad Jesus eljes-dahrsa pee sawas dwehfeles zeete, nahze Zuhdas tas wiltineeks, 2. ar pulku sullainu no teem angsteem basnizas-kungeim, Wariseereem, rakstumahzitajeem un wezakeem stary teem Zuhdeem. 3. Tee

Zautaschanas.

1. Kurra nakti Zuhdas tas wiltineeks nahze, Jesu gubstihst?
2. Ar kahdeem laudim winsch nahze?
3. Ka tee nahze?

nahze

nahze ar swezzehm, ar sohbineem un nuhjahm. 4. Bet Zuhdas gahje tam pulkam preekschâ. 5. Bet tas wiltinecks Zuhdas bija teem sihmi dewis: kurren winsch buhshoht skuhstihst, tas pats essohts Kristus, to teem bij grabht un drohschi prohjam west. 6. Bet JEsus wiffas leetas papreeksch sinnadams, gahje teem pretti no dahrja, 7. un fazzija us teem: pehz ka juhs meflejeet? 8. Tee atbildeja: JEsu no Nazaretes. 9. JEsus atbildeja: es tas esmu. 10. Kad JEsus to bija fazzijis, tee wiffi zaur fchi wahrda spehku pee semnes Kritte, ka ar warru stumti. 11. Tad Zuhdas pee JEsu steidsehs un to skuhstija, fazzidams: labb wakfar, Mahzitais! 12. Bet JEsus atbildeja: mans draugs! kapehz tu effi nahzis? Zuhda, woi tu ta zilwefa dehlu skuhstidams nodohbi? 13. Tad tee zitti peegahje, kas ar winnu bij nahkufchi, un fanehme JEsu. 14. Kad to JEsus mahzekli redseja, tad Pehteris famu sohmini iswilke, ko winsch bija lihds nehmis, 15. un zirte pehz ta augsta basnizas-kunga kalpa, Malkus wahrda, 16. un nozirte tam labbu ausi. 17. Bet JEsus apdraudeja Pehteri un us to fazzija: paleez meerâ. 18. Woi tu dohma, ka es ne warretu no fa-

4. Kas teem preekschâ gahje?
5. Kahdu sihmi tas wiltinecks teem bija dewis?
6. Woi tad JEsus to nomannija?
7. Ko JEsus fazzija, teem pretti eedams?
8. Ko tee atbildeja?
9. Woi ne aisleedsahs tas mihlais Kungs JEsus?
10. Kahds brijnumis notiffe, kad JEsus to bija fazzijis?
11. Ko tad Zuhdas darrija?
12. Ko JEsus Zuhdasam atbildeja?
13. Ko tee zitti darrija, kas ar Zuhdu bija nahkufchi?
14. Ko tad JEsus mahzekli darrija?
25. Pehz ka Pehteris zirte?
16. Ka Pehteris to kalpu eewainoja?
17. Ko JEsus us Pehteri fazzija?
18. Ko JEsus fazzija, ko winsch warretu no fama debbesu Tehwa isluhgtees?

wa Tehwa luhgtees, ka tas man dauhs tuhstoschus engelus fuhsta? 19. Woi tad man ne buhs to ruhstu bifferi dsert, ko man tas Tehws irr dewis? Ka tad tee raksti taptu peepilditi? Pateesi, tam buhs ta notift. 20. Un JEsus aiskahre tam kalpam to ausi un to dsedinaja. 21. Bet us teem, kas winnu bija grabbuschi, winsch fazzija: juhs effat, ka us kahdu siefawu, ar sohbineem un nuhjahm isgahjuschi, manni gubstihst. 22. Woi es ne esmu ikdeenas pee jums sehdejis un mahzijis Deewa nammâ, un juhs ne effat fawas rohlas pee mannim peelikufchi. 23. Bet fchi irr ta stunda un tas spehks tahs tumfidas, ka to praweeschu raksti taptu peepilditi, ta bija tam wiffnotat notift. 24. Tad atstahje no wianna wiffi mahzekli un behdse prohjam. 25. Bet tas pulks un tee fullaini no teem Zuhdeem fasehje JEsu, 26. un to wedde us ta augsta basnizas-kunga nammu. 27. Bet Pehteris gahje JEsu pakkat no tahtenes, lihds ta augsta basnizas-kunga nammu, un eegahje preeksch-nammâ. 28. Turpat bija tee kalpi un fullaini ugguni no ohglehm pakubruschi, un sildijahs. 29. Bet Pehteris stahweja pee teem un sildijahs arridsan, ka tas redsetu, kas

19. Bet ko JEsus fazzija, kalabb winsch to ne gribbeja darrist?
20. Kahdu brijnumu JEsus pee ta kalpa parahdija, kam ta ausi bija nozirsta?
21. Ko JEsus us teem fazzija, kas winnu bija grabbuschi?
22. Ur ko JEsus tohs pahrlleezinaja, ka tee nepareisi darrija?
23. Ko JEsus fazzija, kapehz bija tam ta notift?
24. Kur tee mahzekli palifte, kas ar JEsu gribbeja nahwee-eet?
25. Bet ko tee ar JEsu darrija, kas winnu bija grabbuschi?
26. Kur tee to aiswedde?
27. Kur Pehteris palifte, kas pahrl zitteem seeljahs, pee JEsu pastahweht?
28. Ko tee kalpi un fullaini preeksch-nammâ darrija?
29. Kapehz Pehteris pee teem preekschjahs?

tur notifs. 30. Bet ta augsta basnizas-kunga kalpone redseja Pehteri pee gaismas un fazzija: neggi tu effi arridsan weens no schi zilweka mahzektlem? 31. Bet Pehteris leedsahs preefsch wisseem fazzidams, es winnu ne pasihstu, neds sinu, fo tu runna. 32. Un tas gailis dseedaja pirmu reisi. 33. Ne ilgi pehz to zitta kalpone Pehteri redseja, un fazzija: schis bija arridsan ar Jesu no Nazaretes. 34. Bet Pehteris leedsahs ohtru reisi Deewu minnedams, un fazzija: es tas ne esmu, es arridsan Jesu ne pasihstu. 35. Par masu brihdi tee zitti us Pehteri fazzija: pateesi, tu effi arridsan weens no Jesus mahzektlem, jo tu effi Galileeris, pee tawas wallodas to warr noprast. 36. Un kahds raddineeks no ta, kam Pehteris ausi bija nozirtis, fazzija: woi es tewi dahrsa pee winna ne redseju? 37. Tad fahze Pehteris nodeewatees un nolahdtees, winsch Jesu ne pasihstoht. 38. Kad winsch wehl runnaja, gailis ohtru reisi dseedaja. 39. Un tas Kungs Jesus atgreesehs un luhkoja us Pehteri. 40. Tad Pehteris Jesus wahrda eegahdajahs: pirms tas gailis divi reisi dseedahs, tu man trihs reisi aisleegsi. 41. Un Pehteris isgahje ahra, un raudaja gauschi.

30. Ko ta augsta basnizas-kunga kalpone us Pehteri fazzija?
 31. Ka Pehteris leedsahs?
 32. Zif reisi tas gailis bija dseedajis?
 33. Ko zitta kalpone us Pehteri fazzija?
 34. Ka Pehteris ohtru reisi leedsahs?
 35. Ka tee zitti Pehteri gribbeja pahrllezinaht, ka winsch weens no Jesus mahzektlem effohts?
 36. Ko weens raddineeks no ta apleezinaja, kam Pehteris ausi bija nozirtis?
 37. Ka Pehteris treschu reisi to Kungu Jesu aisleedse?
 38. Kurru reisi tad tas gailis dseedaja?
 39. Kas tad Pehteri usluhkoja?
 40. Ko Pehteris eegahdajahs?
 41. Ko tad Pehteris darrija, un ka tam ap firdi tappe?

Mahz

Mahzibas.

I. Juhdas Jesus labbu wakkaru fazzija, un to kuhp: stija, bet to winsch darrija, sawu Meisteri ar wiltu nodohdams, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ne allaschin draugs, kas mihligi runna.

(Fo pee wiltigas pasaules medbus mutte, bet schultis firdi. Ne effi tahds, bet lai tawa mutte un tawa firds allaschin saderr. Un fargees arridsan no tahdeem, jo ta pasaule ir pilna ar wiltibu.)

II. Jesus apdraudeja Pehteri un litke tam sohbinu atp: eebahst, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewam ne patihf kauschanas?

(Tapehz effi meerigs, jo ir zittam sohbi, kas mahf kohst. Bet kad tew muggura nees, tad gan raffees, kas tew to kassih, ta, ka tew azjis pahrees.)

III. Jesus tam kalpam to nozirstu ausi dseedinaja, kas bija lihds nahzis to Kungu Jesu grahbt, fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums huhs saweem eenaidneekem labbu darrist.

(Tapehz ne atreebees pee saweem prettineekem, bet swehti tohs, kas tewi lah, un darru labbu teem, kas tewi eenihd, luhds Deewu par trem, kas tewi apskaitina un waija. Tad buhfi Jesus lihdsigs, un swehtihstis Deewa behrns.)

IV. Kad Jesus tappe guhstihstis un faistihstis, tad wissi mahzektli to Kungu Jesu atstahje un behdsin behdse, un Pehteris wehl winnu pehz aisleedse, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad zilwekam nelabbi klahjahs, tad wissi draugi atstahjahs un to ne pasihst.

(Bet eeksch labbahm deenahm draugi ne truhfst. Bet fo palihds tahds draugs, kas draugs ne paleek, jo tahds tit labb, ka draugs ne bijis. Tapehz, mans behrns, ja tew labs draugs, tad winna ne faunees, kad tam fikti klahjahs, tad ir winsch eeksch tawahm behdahm ne atrausees nebs tewi atstahs.)

V. Pehteris tuhda lin ar gauschahm affarahm sawus grehkus apraudaja, kad winsch to Kungu Jesu bija aisleedsis, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas grehkojis, tam huhs tuhstet sawus grehkus noschloht un sawu atgreeschanu ne wilgahbt.

(Ta

(Tapehz, mans behrns, kad tew wels kahdâ grehâ buhtu eeweddis (par fo lai Deews tew pasarga), tad lai tas tew tuhdam cet pee firds, un ne kawejees, famu grehtu Deewam noluhgt, tad tas schelligais Deews tew to labpraht peedohts.)

Swehtas dohmas.

IESus nenoseedsigs laujahs
Guhstih, faistih, teefâ west.
Wella faites us man frauahs,
Un gribb ellê man aisnest.
Kauj zaur tawahm faitinahm,
IESu, mann' no waimanahm.

Tas tresch-defmits un feptitais stahsts
kâ tas Kungs IESus preeksch augstu
basnizas-kungu un runnas-kungu tee-
fas noklausihst un pasuddinahst.

Matt. 26. Mark. 14. Luf. 22. Jahn. 18. Uod.

1. **K**ad IESus ta augsta basnizas-kunga Kairwasa nammâ nakti bija eewests, 2. tad tur bija sapulzejuschees wiffi augsti basnizas-kungi un rakstu-mahzitaji un tee wezzakee stary teem Juhdeem. 3. Tad tas wirsneeks stary teem basnizas-kungeem IESu par saweem mahjekleem un par sawu mahzibu waizaja. 4. IESus atbildeja: es esmu wisseem dsirdoht mahziis preeksch pasauls, basniza un skohla, kur wiffi Juhdi faect, un ne esmu neneeka kahdâ apflehtâ kaktâ run-

Jautaschanas.

1. Kur IESus bija eewests?
2. Kas tur bija sapulzejuschees?
3. Par kahdu leetu tas wirsneeks IESu waizaja?
4. Ko IESus atbildeja?

najis

najis, fo tu man par to jauta? 5. Jauta no teem, kas dsirdejuschi, fo es us teem esmu runnajis. 6. Kad to IESus bija sazzijis, weens no teem fullaincem, kas klahst stahweja, IESum plikti dewe, 7. un sazzija: woi tew tam augstam basnizas-kungam tâ buhs atbildeht? 8. IESus us to sazzija: ja es esmu nepareisi runnajis, tad parahdi to, ka tas nepareisi irr, bet ja esmu pareisi runnajis, par fo tu tad man fitti? 9. Det tee augsti basnizas-kungi, rakstu-mahzitaji un wezzaki stary teem Juhdeem mekleja wiltigu leezibu prett IESu, ka tee to warretu nokaut. (10. Jo tee eenihdeja IESu tapehz, ka tas teem drohschi to pateesibu bija sazzijis, un winnu besdeewibu dauds reis norahjis.) 11. Un tee ne atradde ne kahdu wainu pee IESus, jehschu gan wiltigi leezineeki preekschâ nahze: 12. jo winnu leeziba ne bija weenada. 13. Wiffupehz nahze preekschâ diwi wiltigi leezineeki, un dewe wiltigu leezibu prett IESu, sazzidami: meh's effam dsirdejuschi, ka winsch sazzija: es warru un gribbu to Deewa basnizu, kas ar rohkahm darrita, noplehst, un treijas deenas zittu Deewa basnizu ustaisht, kas narw ar rohkahm taifita. 14. IESus gan bija kahdu reis sazzijis, us fewi paschu rahdidams: noplehseet scho Deewa nammu, un treijas deenas es to atkal ustaisfichu.

5. Ko IESus sazzija, no kurcem bija tam augstam basnizas-kungam to jautabt?
6. Kahds apsmeeklis IESum par scho atbildeschanu tappe padarrihts?
7. Ko tas beskaunnigais IESum sazzija?
8. Det fo tas mihlais Kungs IESus us to sazzija?
9. Kahdu leezibu tee prett IESu mekleja?
10. Kapehz tee nepateesu leezibu prett IESu mekleja?
11. Det woi tee tad kahdu wainu pee IESu atradde?
12. Kahdas bija to leezineeku leezibas?
13. Kahdu leezibu pehz diwi wiltineeki dewe?
14. Woi IESus to bija sazzijis?

15. Det

15. Bet JEsus fapratte zaur to Deewa nammu fawas paschas meefas, kas bija weens Deewa namš, tapeh3, ka ta deewischka buhšhana eefsch winna meefahim mahjoja. (16. Echis Deewa namš tappe aridšan noplehst's, kad Kristus pee kruska kohka nomirre, un treijās deēās atkal uštairhst's, kad JEsus treschā deenā atkal no mirroneem zehlehs.) 17. Un redsi, schohs JEsus wahrduš tee leezineeki ar wiltibu pahrgrohsija. 18. Bet JEsus zeete kluffu un ne atbildeja ne neeka, 19. tapeh3, ka tee leezineeki paschi ne faderreja ar fawu nepateesu leezibu. 20. Kad tee nu JEsu ne warreja ar leezineekeem peekluht, zehlehs tas augstais basnizās-kungs augšham winnu starpā, un jautaja JEsu, fazzidams: woi tu effi Kristus, ta augsti teizama Deewa Dehls? 21. Es peespeeschu tewi pee ta dšhwa Deewa, ka tu mums pateesibu falki. 22. Tad JEsus ne leedsahs, 23. un atbildeja drohšchi: pateesi, es tas esinu. 24. Un no schi laika juhs ta zilweka Dehlu redsefet sehšham pee Deewa labbas rohkas, un nahkam eefsch padebbscheem tahs debbes. 25. Tas augstais basnizās-kungs to dširdejis, faplehse fawas drahnas, 26. un

15. Ko JEsus zaur to Deewa nammu fapratte?
16. Woi tad JEsus pareisi bija runnais?
17. Woi tee leezineeki tohs wahrduš tā stahstija, ka JEsus tohs bija fazzijis?
18. Ko JEsus us to atbildeja?
19. Kapeh3 JEsus kluffu zeete?
20. Kad tee ar leezineekeem ne warreja JEsu peekluht, ko tas augstais basnizās-kungs jautaja?
21. Kā tas JEsu peespeede, to pateesibu fazzijit?
22. Woi JEsus leedsahs?
23. Ko tad JEsus atbildeja?
24. Ko JEsus turklaht fazzija?
25. Kā tas augstais basnizās-kungs scho atbildeschānu no JEsus pretti nehme?
26. Ko tas augstais basnizās-kungs tur klaht fazzija?

faz-

fazzija: winsch irr Deewu saimojis, kahdu leezibu wehl gribbami? redseet, taggad juhs effat winna Deewa saimoschānu dširdejuschi, ko juhs schkeetat? 27. Un tee wiffi winnu pasuddinaja un fazzija: winsch irr nahwi pelnijis. 28. Bet tee wihri, kas JEsu fasetu turreja, apmehdija JEsu un eesplahwe winna waigā un to ar duhreem fitte. 29. Zitti aisklahje winna waigu par apsmeecklu, fitte tam waigā, 30. un fazzija: usmimm, Kristus, kuresch tew fitte. 31. Un dauds zittus apsmeecklu-wahrduš tee mehdidami us winnu fazzija. 32. Tanni paschā rihtā, kas bija leelas peektdeenas rihts, 33. fapulzejahs no jauna wiffi augsti basnizās-kungi, rakstu-mahzitaji un tee wezzafi stary teem laudim ar wisseem runnas-kungeem (jeb rahts-kungeem, kurreu leels pulks bija), 34. un turreja runnas par JEsu, ka tee to nonahwetu. 35. Kad nu JEsu preekšč teem runnas-kungeem webde, tee JEsu no jauna jautaja, fazzidami: woi tu effi Kristus tas Pestitais, falki mums? 36. Bet JEsus us teem fazzija: ja es jums to falku, tad juhs ne tizzat; bet ja es waizaju, tad juhs man ne atbildat, un tomehr juhs manni wallā ne laischat. 37. Tapeh3 no schi laika sehdehs tas zilweka Dehls pee labbas

27. Ko wiffi pahr JEsu nospreede?
28. Kahdu apsmeecklu tee wihri, kas JEsu fasetu turreja, tam kungam JEsu parahdija?
29. Kahdu apsmeecklu tee wehl JEsu parahdija?
30. Ko tee fazzija, JEsu apsmeebami?
31. Woi ta jau wiffa apsmeeschāna bija?
32. Kahdā rihtā tas notikke?
33. Kas tad no jauna fapulzejahs?
34. Kapeh3 tee wiffi bija sanahfuschi?
35. Kā JEsu preekšč runnas-kungeem jautaja?
36. Ko JEsus atbildeja?
37. Ko JEsus tur klaht fazzija?

roh-

rohsas ta Deewa spehka. 38. Tad wiffi fazzija: woi tu tad Deewa Dehls effi? 39. Jesu atbildeja: es tas esmu, ko juhs fakkat. 40. Tad wiffi runnas-kungi fazzija (41. bes ween Jahseps no Arimatiäs): kahdas leezibas mums wehl wajjaga? meh's to paschi effam dsirdejusch'i no winna muttes. 42. Un tee runnas-kungi nospreede nahwi pah'r Jesu.

38. Ko tee no jauna jautaja?

39. Woi Jesu leedsahs to effam?

40. Ko tee runnas-kungi fazzija?

41. Woi tad wiffi to fazzija?

42. Ko tad wiffi zitti runnas-kungi pah'r Jesu nospreede?

Mahzibas.

I. Tee Wariseeri fuhdseja itt gauschi par to Kungu Jesu, un to mehr tee ihsti ne sinnaja, par ko fuhdseht, un jeb' schu gan dauds ismahziti leezineeki bija, tad to mehr winnu leeziba ne bija weenada, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka Jesu teescham nenoseedfigs un bes wainas bija.

(Tapeh'z arridsan wiffas winna zeeschanas, ko winsch ne bija pelnijas, mums par labbu un muhsu weeta notiklufas. Jo zaur to winsch muhs ar Deewu salihdsinajis. Tapeh'z peelihdsini sewim wiffu to, ko Jesu zeetis, eelsch tizzibas, tad Deews tew sawa teesa ta usstattis, itt ka tu buhtu pats to wiffu zeetis un winnam gau-darrijis.)

II. Zik reisi tee leezineeki ar melleem nahze, tik reisi Jesu fluffu zeete un ne atbildeja neneeka, jo ikweens warreja tohs mellus nomanniht, ko no tam mahzees?

Atbildi: Melleem irr ihfas kahjas, un prett teem ne wajjaga dauds atbildeschanas.

(Tapeh'z fargees tiklai no kaunuma, un lai tee laudis mello, ka gribbedami, kamehr teem mehle perkufst. Jo, jo wairak zilweks prett melleem aibildinajahs, jo wairak tohs mellus tizz. Bet jo wairak zilweks ar drohschu firbi prett melleem fluffu zeesch, jo wairak tee melli mannijami; jo tas ne irr tublht par wainigu turams, kas ne mah' labbi breht un aibrunnatees.)

III. Kad

III. Kad tas augstais basnizas-kungs to Kungu Jesu pee ta dsihwa Deewa wahrda peespede, to pateesibu fazzih't, tad Jesu ne leedsahs atbildeht, un fazzija to pateesibu drohschi, ko no tam mahzees?

Atbildi: Deewa gohda dehl mums to pateesibu buhs kaidri un drohschi bes willus fazzih't.

(Mums buhs allaschin pateesibu fazzih't, wiss wairak preeksch teefas, un wiss wairak, kad meh's pee Deewa swehta wahrda tohpam peespeesti; kas tad wehl mello, tas Deewu sailmo un Deewam sailwu gohdu atrauj. Tahdu grehtu ne nemn us sewis.)

IV. Jesu neween preeksch teefas newainigi plikki dab: buja, bet winsch tappe arridsan pehz no teem fullai: neem apmehdihts, apspaudihts, un ar duhrehm fassists, un to mehr winsch ne furneja, ko no tam mahzees?

Atbildi: No ta warram ta Kunga Jesu pazeeschanu un lehnpahrtibu redseht.

(Tapeh'z ne plihsti puscham, kad tew masums no besprachtigeem jazeesch. Tu wairak zeeschanas no Deewa pelnijas, bet Jesu ne ko pelnijas, un to mehr winsch wiffu ar lehnu prahtu pah'rzeete.)

V. Kristu neween nenoseedfigi apfuhdseja, bet to arridsan pasuddinaja, ko no tam mahzees?

Atbildi: Zaur to muhs Kristus atpestijis no wella apfuhdsechanas un no muhsu firds-pahrmeschanahtm preeksch Deewa sohdbibas=krehsla, un no tahs muhschigas pasufchanas muhs idrahwis.

(Tapeh'z, kad tew wels un grehtu beede, un tawa pascha firds tewi pasaude, tad eepreezinajees pretti ar to, ka Jesu tawa weeta apfuhdsehts un pasubbinah'ts tappis, tad buhsi swabbads no Deewa sohdbibas.)

Stwehtas dohmas.

Jesin, tu bes wiffas wainas
Apfuhdsehts, pasuddinahts;
Tu ar mannim turrejs mainas.

Lai tad schis taws shehligs prahts
Man aistahw, kad firds un wels
Subdsechanas prett man zels.

Tas tresch=desmits un astotais stahst
 ta Jesus preeksch semmes=teefas no-
 flausihts.

Matt. 27. Mark. 15. Luth. 23. Jahn. 18. Rod.

1. **N**ad tas Kungs Jesus preeksch augstu basnizas-
 kungu teefas bija pahrklaufihts un pasuddinahts,
 2. tad tee Jesu faseetu preeksch ta sohda=nammu
 nowedde, 3. un to tam semmes=sohga Panzius Pilatum
 nodewe, 4. kas no teem Keemereem par Juhdu semmi
 bija ezejts. 5. Un tas bija leelas peefdeenas rihta
 agruma. 6. Kad nu Juhdas tas wiltineeks, kas
 Jesu bija pahrdewis, to redseja, ka Jesus bija pee nah-
 wes pasuddinahts, tad tas tam atkal bija schehl, 7. un
 winsch atnesse atkal to naudu teem augsteem basnizas-
 kungeem un teem wezakeem, 8. un fazzija: es esmu ne-
 pareisi darrijis, ka es nenoseedstgas affinis nodewis
 esmu wildams. 9. Tee fazzija: ko meh's par to beh-
 dajam, peeluhko tu pats par to. 10. Un Juhdas
 mette to naudu eeksch basnizas, 11. gahje nohst un

Jautaschanas.

1. Kur bija Jesus papreeksch pahrklaufihts un pasubdi-
 nahts?
2. Kur tee pehz to Kungu Jesu nowedde?
3. Kam tappe Jesus nodohst?
4. Par kahdu semmi tas waldija?
5. Kad tappe Jesus preeksch winna teefas wests?
6. Kapehz tappe tas Juhdasam tam wiltineekam schehl, ka
 winsch sawu Kungu un Meisteri Jesu bija pahrdewis?
7. Ko winsch teem augsteem basnizas=kungeem atpalkat
 atnesse?
8. Ko winsch fazzija, to naudu atnesstis?
9. Kahdu eepreezinaschanu tee winnam dewe?
10. Kur Juhdas to naudu lifke?
11. Kahdu gallu Juhdas nehme?

pa-

pakahrah's pats, un irr widdu puschu sprahstis un
 sawas eekschas iskrattijis. 12. Det tee augsti basni-
 zas=kungi nehme to naudu un fazzija: tas ne pee-
 klahjah's, ka meh's to Deewa schkirsta leekam, jo ta
 irr affinu=nauda. 13. Un tee pirke par to weenu tih-
 rumu, teem fweeschineekeem par kapsehtu. 14. Kad
 nu Jesus preeksch ta semmes=sohga Pilatus teefas
 stahweja, ne gahje tee Juhdi eeksch to sohda=nammu,
 ka tee preeksch fwehtkeem ne taptu apgahniti. 15. Jo
 Panzius Pilatus bija no paganu tizzibas. 16. Tad
 isgahje Pilatus, 17. un tohs waizaja: ko juhs sub-
 dsat pahr Jesu no Nazaretis? 18. Tad eefahje tee
 augsti basnizas=kungi un tee wezzaki Jesu tohti ap-
 suhdseht ar wiltibu un melleent, fazzidami: scho meh's
 atrohdam, ka winsch tohs laudis pahrgreesch, 19. un
 aisleeds keiseram meslus doht, 20. un leelah's, ka
 winsch irr Kristus, weens kehniensch. 21. Tad eegahje
 Pilatus sohda=namma un jautaja Jesu: woi tu effi
 to Juhdu kehniensch? 22. Jesus atbilbeja: es esmu
 pateesi weens kehniensch, bet manna walstiba ne irr
 no schihs pafaules, 23. un es esmu tapehz dsimnis,
 ka man to taisnibu un pateesibu buhs apleezinaht,

12. Ko tee augsti basnizas=kungi to naudu nehmuschi
 fazzija?
13. Kur tee tad to naudu lifke?
14. Kapehz tee Juhdi ne gribbeja sohda=namma ee=eet?
15. No kahdas tizzibas bija Panzius Pilatus?
16. Ka tad tee Juhdi ar Pilatu sanahje?
17. Ko winsch tohs Juhdus waizaja?
18. Ko tee augsti basnizas=kungi par Jesu suhdseja?
19. Ko tee wehl par Jesu suhdseja?
20. Kurra bija ta trescha leeta, par ko tee suhdseja?
21. Ko Pilatus no Jesu jautaja, sohda=namma?
22. Ko Jesus atbilbeja?
23. Ko Jesus wehl fazzija?

un kas no taisnibas irr, tas mannu balti dsird. 24. Tad isgahje Pilatus atkal abra pee teem Juhdeem un fazzija: es ne atrohmu ne kahdas wainas pee winna. 25. Un tee augsti basnizas-kungi un wezzaki to jo wairak apsuhdseja, fazzidami: winsch tohs laudis us dumpi usrunnajas ar to, ka tas mahzijas schurp un turp eefsch wiffas Juhdu semmes, eefahkdams eefsch Galilejas un beigdams schinni weeta. 26. Bet Jesus us wisseem melleem ne weenu wahrdu ne atbildeja, 27. ta, ka arridsau tas semmes-sobgjis lohti brihnijahs. 28. Bet Pilatus dsirdejis, ka Jesus no Galilejas semmes bija, un ka Jesus ta kehmina Cerodus teefa peederreja, lifke Jesu us Cerodu aiswest, 29. kas tannis deenas arri eefsch Jerusalemes bija. 30. Bet kad Cerodus Jesu redseja, tappe winsch lohti lihgsms: jo winsch jau fenn to labpraht gribbeja redseht, zerrdams, kahdu brihnuma-sihmi no Jesu redseht, jo winsch fenn dauds no Jesu bija dsirdejis. 31. Un Cerodus waizaja Jesu no daschadahm leetahm, 32. bet Jesus tam ne ka ne atbildeja. 33. Bet tee augsti basnizas-kungi un rakstu-mahzitaji stahweja un apsuhdseja Jesu gauschi. 34. Bet Cerodus ar sawu pils-faimi nizzinaja un apnehdija Jesu, un apfedse to ar baltahm drahnahm, 35. un atsuhstija to

24. Ko fazzija Pilatus us teem Juhdeem abra?
25. Ka tee augsti basnizas-kungi jo wairak Jesu suhdseja?
26. Ko Jesus us teem melleem atbildeja?
27. Kas par to brihnijahs?
28. Kapehz Pilatus Jesu us to kehminu Cerodu aisuhstija?
29. Kur to brihdi Cerodus bija?
30. Kapehz Cerodus preezajahs, Jesu redsedams?
31. Ko Cerodus no Jesu waizaja?
32. Ko winnam Jesus atbildeja?
33. Kas Jesu preefsch Cerodu apsuhdseja?
34. Moi Cerodus to Kungu Jesu ne zeenija?
35. Kur winsch Jesu aisuhstija?

atkal

atkal us Pilatu. 36. Tanni deena tappe Pilatus un Cerodus draugi kohpa, jo papreefsch teem sawa starpa eenaidis bija.

36. Kas tappe tanni deena draugi?

Mahzibas.

I. Kad tas wiltineeks Juhdas sawu kannu darbu jau bija padarrijis, tad tam pehz palikke schehl, Kad jau laiks wairs ne bija, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Sirds-apstinnaschana pee besdecwiga papreefsch drohscha meega gull un klussu zeesch, teekams tas tai launai eefahroschanai paklausa: bet pehz, kad tas grehks padarrihts, tad firds mohdahs un to grehzineeku pasaude.

(Tapehz, mans behrns, pirms ko darri, apdohma papreefsch, woi tas ne buhs grehks; jo kad tas jau padarrihts, tad ne irr wairs laiks, to apdohmah. Jo papreefsch darriht un pehz apdohmahtees, dauds zilwekus nelaimis rahmis un saudejis.)

II. Juhdas pahrdewe sawu Kungu un Meisteri Jesu par peez padesmits dahldereem, bet winsch nesse pehz to naudu atpakkak un pakahrahs, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas us naudu kriht, ka wels us dwehseles, tas saude sawu dwehseli.

(Pasaulis behrni to gan ne apdohma, un to par masu grehku turr, zittus peewilt jeb afsagt, jeb us zittadu negantu wihsi naudu pelnitees. Bet nolahdeta irr wiffa nauda, kas ne tohp gohbigi pelnita. Tapehz, mans behrns, essi ar to ar meeru, fo ar saweem sweedreem warri pelnitees, jo tas tew buhs swehtihks. Bet netaisns grassis dauds zittus, jeb-schu arridsan gohbigi pelnitus, aprih, un tahdam ne warr laimetees.)

III. Tee augsti basnizas-kungi bihstijahs to naudu, Fo Juhdas atmette, Deewa schkirsta likt, tapehz, ka ta effoti affins-nauda; bet nenoseedsigas affinis isleet un to Kungu Jesu nokaut, tee ne bihstijahs, Fo no tam mahzees?

At

Utbildi: La irr besprahtiba, leelus grehkus darriht, un par neekeem bihteš.

(La daudš nejehgas no semneekem bihstahš, peektâ wak-
kara wehryt, us sawahm kruftu-deenahm, jeb Kursemme
us wezzeem swehtkeem strahdaht, kas tomehr neneeka irr,
un no wezzahm bahbahm tikfai aisleegts. Bet swehtdeenâš
strahdaht, peedsehrtees, sagt, fautees, un zittu negantibu
darriht, tahdi ne bihstahš. Efti mans behrns, gudrafs, un
fargees no teem grehkeem, ko Deewš aisleedšis, un ne
behda par neekeem.)

IV. Tee Warisekri un augsti basnizas: Fungi to Kungu
Jesu apfuhdsedami, pahrgrohsija wiffus winna wahy-
dus un darbus, ko no tam mahzees?

Utbildi: Eenaidneekem ne buhs tizzeht.

(Tapehž, kad tu ko launu no tawa tuwafa šfirdi runna-
jam tad ne tizzi tuhđalin, bet raugi papreeksch, arrig tas,
kas to stahsta, ne irr ta ohtra eenaidneeks: jo tahdeem ne
tizzu lehti. Bet kad tew ohtra draugs ko stahsta, tad tu to
warri drohschaki tizzeht.)

V. Cerodus un Pilatus bija papreeksch eenaidneeki, bet
kad Jesus tappe saudehtš, tappe tee draugi, ko no
tam mahzees?

Utbildi: Eelsch tam Deewa behrnuš wahrdšinaht un
saudeht, pasauke labbi saderr.

(Tapehž ne darbojees ar bešdeewigeem, un ne mekle pee
launa zilweka paligu prett ohtru, kas winna eenaidneeks irr.
Jo tee warr lehti saberretees prett tewim, tad tew pehž jo
gruhtaki buhs.)

Stwehtas dohmas.

Cerodus tew, Jesu, mehda,
Par apfmeeclu turedams.
Jebšchu pasaul' tew ne behda,
Tu man tomehr zeenijams.
Lai no elles kauna man'
Pesti tawa apfmeešchan'.

Tas tresch: defmits un dewitais stahstš
ka Jesus preeksch semmes-teefas pa-
suddinahtš.

Matt. 27. Mark. 15. Lufk. 23. Jahn. 19. Nod.

I. Kad tas lehnisch Cerodus Jesu us Pilatu at-
pakkat bija suhtijis, leela peektdeenâ ap asaida
laifu, 2. gribbeja Pilatus Jesu palaist, tapehž, ka
winsch ne kahdas wainas pee Jesus ne atradde, un
tee Juhdi arridsan winnam ne warreja parahdiht, ar
ko tas buhtu nahwi pelnijis. 3. Bet par leeldeenâš
swehtkeem bija tam semmes-fohgam, pehž wezza
eeradduma, teem laudim weenu zeetuma-wihru at-
laist, kahdu tee gribbeja. 4. Un Pilatum bija to brihdi
wihrs zeetumâ, Barrabas wahrdâ, pahr wisseem
nikns, duwipineeks un slepkawa. 5. Un tee Juhdi
nahze pee Pilatu un luhdse, ka winsch pehž ta eeradduma
darritu. 6. Un Pilatus fazzija us teem laudim: fur-
ru juhs gribbat, ka es jums atlaischu, Barrabu
jeb Jesu, kas tohp fauktš Kristus. (7. Jo Pila-
tus gan sinnaja, ka tee augsti basnizas-fungi Je-
su enihdedami bija nodewuſchi, un dohmaja fawâ
prahtâ, tee laudis labbaki wehleš to nenoseedšigu
Jesu, ne kâ to slepkawu Barrabu.) 8. Bet tee

Jautaschanas.

1. Kad Cerodus Jesu bija atpakkat us Pilatu suhtijis?
2. Kapehž gribbeja Pilatus Jesu palaist?
3. Kahds eeraddums bija to brihdi par leeldeenâš sweht-
keem?
4. Kahds zeetuma-wihrs bija to brihdi Pilatum?
5. Ko tee Juhdi no Pilatu luhdse?
6. Ko Pilatus us teem laudim fazzija?
7. Kapehž to Pilatus darrija?
8. Us ko tee augsti basnizas-fungi tohs laudis pahrrunnaja?
augsti

augsti basnizas-kungi un wezzaki pahrrumaja tohs laudis, ka teem bija par Barrabu luhgt. 9. Tad tee laudis us Pilatu fazzija: palaidi mums Barrabu. 10. Pilatus to dsirdejis, fauze us teem laudim, gribbedams Jesu palajst, un fazzija: ko buhs man tad ar Jesu darriht, kas tohp Kristus fauktis? 11. Tee laudis atkal pretti brehze: fitt winnu frustâ! 12. Bet Pilatus brehze atkal, fazzidams: ko winsch tad fauna darrijis? es ne atrohmu ne kahbas wainas pee winna. 13. Bet tee laudis jo wairak brehzin brehze: fitt winnu frustâ! fitt winnu frustâ! 14. Tad Pilatus likke Jesu iswest abrà un gauschi faschaust, 15. dohmadams, tad tee laudis par Jesu eesche-lofees. 16. Kad nu Jesus us affininu bija faschausts, tad tee karrá-wihri Jesu eeksch to sohda-nammu eewedde, 17. un nogehrbe Jesu, un aplikke tam par apsmee-llu farkanu dahrgu mehteli, 18. un nopinne krohni no ehrekscheem, un likke to Jesum us galwu, un fabadija winna galwu, 19. un dewe tam needru eeksch labbu rohku, 20. un lohziya mehdidami zeltus preeksh winna, fazzidami: sweikis mihtais Juhdu kehniensch! 21. un sweede winna azzis, un splahwe

9. Kurru no abbeem tee laudis luhdse palajst?
10. Ko Pilatus us teem laudim fauze?
11. Ko tee laudis pretti brehze?
12. Ko atkal Pilatus pretti brehze?
13. Ko tee laudis jo wairak pretti brehze?
14. Ko tad Pilatus likke Jesum darriht?
15. Kapehze winsch likke Jesu gauschi faschaust?
16. Kur tee karrá-wihri to faschaustu Kungu Jesu eewedde?
17. Ko tee Jesum par apsmeeclu aplikke?
18. Ko tee us winna galwu likke?
19. Ko tee winna labbâ rohka dewe?
20. Kâ tee Jesu par apsmeeclu sweizinaja?
21. Ko tee wehl darrija, to Kungu Jesu apgahnidami?

tam

tam waigâ, 22. un isnehme to needri no Jesus rohkas, un fitte ar to winna galwu, 23. un met-
tehs atkal zeltis un peeluhdse winnu smeedamees. 24. Tad likke Pilatus Jesu atkal abrà iswest, un fazzija us teem laudim: es winnu pee jums isweddu, lai juhs nomannât, ka es ne kahbas wainas pee winna ne atrohmu. 25. Un kad Jesus abrà stahweja ar to ehrekschu krohni un ar to dahrgu farkanu mehteli tad Pilatus us Jesu rahdija: redseet, kahds zilweks! 26. Bet kad tee augsti basnizas-kungi un wezzaki Jesu eeraudsiya, tad tee atkal eefahze brehkt: fitt winnu frustâ, fitt winnu frustâ! 27. Jo winsch sew par Deewa Dehlu darrijees, tapehze tam buhs pehze muhsu teefas mirt. 28. Pilatus to wahrdu: Deewa Dehls dsirdejis, lopti bihjajahs, 29. un likke Jesu atkal sohda-nammâ eewest, un to jautaja: no kur-
renes tu effi? 30. Bet Jesus tam neneeka ne atbildeja. 31. Tad Pilatus us winnu fazzija: Kâ tu ne runna ar mannim? woi tu ne sinni, ka man wakka, terwi frustâ fitt, un terwi palajst? 32. Jesus atbildeja: tu ne spehstu

22. Ar ko tee to Kungu Jesu fitte?
23. Kâ tee wehl to Kungu Jesu apsmehje?
24. Ko Pilatus us teem laudim fazzija, kad winsch to Kungu Jesu bija atkal lizzis iswest?
25. Ko Pilatus wehl fazzija, us Jesu rahdidams?
26. Ko tee augsti basnizas-kungi brehze, Jesu atkal eeraudsidami?
27. Kapehze pehze winnu dohmahm Jesus nahwi bija pelniji?
28. Ko Pilatus dohmaja, to wahrdu Deewa Dehls dsir-
dedams?
29. Ko winsch no Jesu jautaja, kad Jesus atkal bija sohda-nammâ eewests?
30. Ko Jesus atbildeja?
31. Ko tad Pilatus us Jesu fazzija?
32. Ko tad Jesus atbildeja?

ne

ne ka par mamim, kad tew ta walla ne buhtu no augshenes dohta: tapeh3, kas tew manni nobewis, tam jo leelaks grehks ne ka tew. 33. No ta laika Pilatus ar wissu spehku mekleja, JEsu palaist. 34. Bet tee Juhdi brehze un fazzija: Ja tu scho palaidisi, tad tu ne effi keisera draugs: jo kas few paschu par kehniku zeltahs, tas irr prett keiseru. 35. Pilatus to dsirdejis, bihjahs no teem laudim, un likte JEsu iswest ahrā, un noschdahs us to sohda-krehflu, 36. un fazzija us teem Juhdeem, us JEsu rahdidams: redseet, tas irr juhsu kehniensch! 37. Bet tee brehze: nobst ar to, sitt winnu krusstā! 38. Pilatus atbildeja: woi man juhsu kehniku buhs krusstā sist? 39. Tee augsti basnijas-kungi atbildeja: mums newa nekahds kehniensch, ka ween tas keisars. 40. Bet Pilatus redsejis, ka jo leelaks trohksnis tappe, nehme uhdeni un masgaja sawas rohkas laudim redsoht, 41. un fazzija: es esmu nenoseedsigs pee schi taisna affinim, peeluhkojeet juhs. 42. Tad wissi laudis atbildeja: lai wiinna affins pohr mums un pahr muhsu behrneem nahk. 43. Tad Pilatus netaisnu teesu, nospreede, 44. un palaide teem laudim to slepkawu

33. Ko Pilatus wissā spehka mekleja padarriht?
 34. Ko tad tee Juhdi fazzija, to nomannidami?
 35. Ko Pilatus darrija, to dsirdejis?
 36. Ko Pilatus fazzija, us sohda-krehflu sehdedams?
 37. Ko tee Juhdi us scho wahrdu brehze?
 38. Ko Pilatus atbildeja?
 39. Ko tee augsti basnijas-kungi atbildeja?
 40. Kapeh3 Pilatus sawas rohkas preeksch Juhdu azzim masgaja?
 41. Ko winsch tur klast fazzija?
 42. Ko tee Juhdi us scho wahrdu atbildeja?
 43. Kahdu teesu Pilatus nospreede?
 44. Kurru winsch palaide?

Bar-

Barrabu; 45. bet JEsu tas winnu paschu gribbeschanai nobene, ka to krusstā sistu. 46. Un tas bija ap deenas-widdu.

45. Bet ko winsch ar JEsu darrija?
 46. Ap kurru laiku tas bija?

Mahzibas.

I. Tas semmes; sohgis Pilatus dauds reisi fazzija, winsch ne atrohdoht ne kahdas wainas pee JEsu, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka JEsus nenoseedsiba ne palikke apstehyta. (To Deews darrija muhs muhsu tizziba us JEsus nenoseedsibu apstiprinaht.)

II. Kad Pilatus waizaja, ko tam ar JEsu bij darriht, tad wissi laudis brehze: sitt winnu krusstā, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka zilweku firds ne irr pastahwiga. (Jo Puhpulu swehtdeenā tee to Kungu JEsu ar leelu preeku un gamileshamu apdsedaja, bet leelā peektdeenā tas zittadi skanneja. Tapeh3 ne palaujees us zilwekem, kas drihs pahrtwehrtami, bet palaujees us Deewu, tas irr un paleek pastahwigs.)

III. Barrabas tappe isluhgts un palaists, bet JEsus krusstā sist, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ta bija ihsti netaisna teefas-spreeshana. (Barrabas bija zilwekus nolawis, par to winsch palikke dshws: un JEsus bija zilwekus no nahwes usmohdinajis, par to tam nahwi nospreede. Tapeh3 mahzees atsiht, zilsohti pasauke taisnibu un pateesibu cenih un ne eered3; un ne brihnijees, kad ir tewis pasauke netaisni teesa.)

IV. JEsu tappe ka weenam smeeklu; kehniem Frohnis no ehrlschkeem uslikts, un tappe ar sahrkanu mehteli par ehrmu apfahrt waddihts, apmehdihts, apspiau: dihts, plikkehts; ko no tam mahzees?

Atbildi: Scho leelu kannu JEsus mums par labbu zeetis, lai muhs muhschiga gohda eezeltu. (Tapeh3 atsihsti tawa JEsus mihslestibu, kas tewis labbab wissu us sewim nehmis un labpraht pahrtzeetis.)

V. pi

V. Pilatus masgaja fawas rohkas preeksch lauschu azzim, fazzidams: es esnu nenoseedsigs pee schi taisna affinim; Fo no tam mahzees?

Utbildi: Ubriga schkihstiba un swehtiba preeksch zilwekem ne palibds neneeka, kad firbs ne irr schkihsta un swehta.

(Zapehz luhds Deewu, fazzidams: Deews, rabbi eeksch man schkihstu firbi, un atjauna pastahwigu garru eeksch mannim. Fo kad tawa firbs buhs tihra, tad buhs arridsan wissa tawa dsihwoschana neapghnita.)

Swehtas Dohmas.

Jesus pils ar affins-struttahm,

Safchausts itt neschehligi.

Jesus ar schahm affins-puttahm

Masga manni pehdigi,

Kad es nahwe aismigschu,

Ra es swehti noschkirtu.

Tas zettorts = desmits stahsts

ka tas Kungs Jesus krussta fists.
Matt. 27. Mark. 15. Luf. 23. Jahn. 19. Tod.

1. Kad tas semmes = sohgis Pilatus Jesus bija nobewis, ka to krussta fistu, 2. nehme tee Reemeru karra-wihri Jesus, 3. un nowilke tam mehteli, un apwilke tam fawas paschas drahnas, un nowedde to krussta fist, 4. un Jesusum bija farou paschu krusstu nest. 5. Un no-eijobt tee zilweku fastappe, Sihmani wahrdä, 6. to tee saldati speede, Jesusum to krusstu

Sautaschanas.

1. Rahdai wajjabdbai Pilatus bija Jesusu nobewis?
2. Kas to Kungu Jesusu nehme?
3. Ko tee ar Jesusu darrija?
4. Kas Jesusus krusstu nesse?
5. Ko tee no-eijobt fastappe?
6. Ko tee saldati tam wihram darrija?

pat-

pakkal nest. 7. Bet leels pulks lauschu un seewu tam pakkal gabje, 8. tee schelodami Jesusu apraudaja. 9. Bet Jesus atgreesahs us tahm seewahm un fazzija: juhs meitas no Jerusalemes, ne raudait par mannim, bet raudait par ferim un juhsu behrneem. 10. Fo tas laiks nahks, kurrä jabs fazzifeet: wai mums, kas mehds effam augligas bijuschas un behrnus dschindajuschas, un tohs audsinajuschas. (II. Ar scheem wahrdeem Jesus Jerusalemes isposchischamu eesihmeja.) 12. Bet tur lihds ar Jesusu nowedde diwus launa-darritajus, 13. ka tohs lihds ar Jesusu nomaitatu. 14. Kad tee nu bija tai weeta nahkuschu, fur tohs grehjneekus nomaitaja us to kalnu Golgata, 15. tad tee Jesusum wihnu ka ettiki, ar ruhtahm sahlehms fajauktu un ar schulti famaistitu dsert dewe. 16. Bet Jesus to baudijis, ne gribbeja dsert. 17. Tad tee us scho weetu Jesusu pee krussta kohka sitte, 18. un tohs diwus launa darritajus arridsan pee krussta kohkeem peekaldinaja weenu pa labbu rohku, un ohtru pa kreisu rohku, bet Jesusu widdu staryä. 19. Bet Pilatus bija rakstijis wirs-rakstu, to us Jesusu krusstu

7. Kas to Kungu Jesusu pawaddija?
8. Woi tee to ar saufahm azzim warreja eerandsiht?
9. Ko Jesusus us tahm seewahm fazzija?
10. Ko Jesusus tahm seewahm fluddinaja?
11. Ko Jesusus ar scheem wahrdeem eesihmeja?
12. Kas tappe lihds ar Jesusu nowesti?
13. Kapehz tohs nowedde?
14. Ka to weetu sauze, fur tohs grehjneekus nomaitaja?
15. Ko tee Jesusum tur dsert dewe?
16. Woi Jesusus to dschere?
17. Ko tee tur ar Jesusu darrija?
18. Kur tee diwi launa-darritaji pee krussta tappe peesfisti?
19. Rahds wirs-raksts us Jesusus krusstu tappe uszels?

uszele. 20. Un tur bija rakstīta tahs nahwes waina, ar scheem wahrdeem: schis irr JEsus no Nazaretēs, tas Juhdu kehniensch. 21. Un tas bija leelā peektdeenā pehz deenas-widdu. 22. Kad nu JEsus pee krusa kohka kahre, tad winsch tohs pirmus wahrduš fazzija: Tehws peedohd teem, jo tee ne sinna, ko tee darra. 23. Bet tur stahweja pee ta krusa JEsus mahte Maria ar zittahm seerwahm, un Jahnis, JEsus mahzeklis. 24. Tohs redsedams, JEsus tohs ohtrus wahrduš fazzija, papreeksch us farwu mahti: redsi, tas irr tawš dehls! 25. un us Jahni: redsi, ta irr tawa mahte! (26. Un no ta laika Jahnis JEsus mahti kà farwu paschu mahti pee ferwis nehme.) 27. Bet JEsus eenadneeki, tee augsti basnizas-kungi, rakstu-mahzitaji un wezzaki, lammaja un apmehdija JEsu, un krattija galwas, 28. fazzidami: redsi, kà dischani tu to Deewa nammu nolehsti, un to treijas deenas ustaisi. 29. Palihdsees patš; ja tu effi Deewa Dehls, tad kahp no krusa semnē, ka mehš to redsam un eeksch tew tizzam. 30. Un weens no teem launa-darritajeem, kas arridsan pee krusa kahre, fahze JEsu lammah, un fazzija: ja tu effi Kristus, tad palihdsees patš un muns. 31. Tad tas ohtrais

20. Kas tur bija usrakstīts?
21. Ap kuru laiku tas bija?
22. Ko JEsus pirmā reišē pee krusa kohka fazzija?
23. Kas pee JEsus krusa stahweja?
24. Ko JEsus us farwu mahti fazzija?
25. Un ko winsch us Jahni fazzija?
26. Ko Jahnis pehz scheem wahrdeem darrija?
27. Kā JEsus eenaidneeki to Kungu JEsu apsmehje?
28. Ko tee fazzija?
29. Ko tee wehl fazzija?
30. Kā weens no teem launa-darritajeem to Kungu JEsu isfunnija?
31. Bet ko tas ohtrais launa-darritais fazzija?

lau-

launa-darritais, kas arridsan pee krusa kahre, to isfunnija un fazzija, un tu arri ne bihstees no Deewa, kas tu tomehr weenā sohdbiā effi! 32. Mehš to sohdbiū dabujam, ko ar farweem darbeem effam nopelnijuschi, bet schis (JEsus) newa neneeka launa darrijs. 33. Un tas patš us JEsu fazzija: Kungs, peeminni mannis, kad tu tawā walstibā nahkhi. 34. JEsus tam tohs treschus wahrduš pee krusa atbildeja, fazzidams: pateesi, es tew faku, schodeen tew buhs ar mannim paradihšē (debbes preekā) buht. 35. Un tas bija jau pahr pufsdeenu; 36. un redsi, tad tappe tumš pahr wissu to semmi lihds launaga laiku, un faulei peetruhke fawš spihdums. 37. Un ap launaga laiku JEsus tohs zettortus wahrduš fahze: mans Deews, mans Deews! kapehz tu manni effi atstahjis? 38. Pehz kahdu brihdi fazzija JEsus tohs peektus wahrduš: man slahpst. 39. Un weens no teem, kas tur stahweja, pildija swammi ar ettiki, un duhre to swammi us needru, un turreja to JEsu pee muttes. 40. Kad nu JEsus sinnaja, ka jau wiffas leetas pehz Deewa raksteem bija beiguschees pee fawas zeeschanas, JEsus tohs festus wahrduš pee krusa fazzija: tas irr peepildihšē (jeb beigšē). 41. Un atkal JEsus pehdigi ar stipru balsi tohs septitus un pehdigus wahrduš pee krusa brehze, fazzidams: Tehws, es pawehlu farwu dwehfeli tawš

32. Kā tas fawš grehtus atsinne?
33. Ko tas eeksch tizzibas us JEsu fazzija?
34. Kahdu eepreezinashanu tam JEsus dewe?
35. Ap kuru laiku tas bija?
36. Kahda brihnuma-sihme to brihdi notikke?
37. Ko JEsus ap launaga laiku fahze?
38. Ko JEsus peektu reiši fazzija?
39. Ko weens darrija, kas tur stahweja?
40. Ko JEsus festu reiši fazzija, un kapehz?
41. Kā JEsus pehdigi fahze?

roh-

rohkäs! 42. Un to fazzijis, winsch sawu galwu no-
 kabre un islaide sawu dwehsele un nomirre. 43. Un
 tuhdam notiffe leela semmes-trihzeschana. 44. Tas
 pils-kungs, kas klagt stahweja, to redsejis, fahib-
 jahs lohti, un fazzija: pateesi, schis irr taisns zil-
 weks bijis, un pats Deewa Dehls. 45. Un wissi lau-
 dis, kas tur klagt bija, sitte pee sawahm kruhtim, un
 greeseh's atpakkat. 46. Bet tee Zuhdi Pilatu luhdse,
 teem launa-darritajeem kaulus puscham fist, lai tee
 tuhliht mirtu. 47. To tai rihtnahkamâ sesdeenâ bija
 teem Zuhdeem leela leeldeenas-swehtdeena, pahr kuru
 teem ne bija brihw,, launa-darritaju pee krussta pamest.
 48. Tad nahze tee saldati, un lausija abbeem launa-
 darritajeem, kas krussta bija siffi, tohs kaulus. 49.
 Bet Jesum winni tohs ne lausija, 50. tapehz, ka
 winsch bija nomirris. 51. Bet weens no teem karra-
 wihtreem, gribbedams wehl ihsti sinnaht, woi Jesus
 teescham mirris, 52. usduhre Jesum fahnus ar
 fahthepu, 53. un tuhdat affins un uhdens abra isfrehje.

42. Kas notiffe, kad winsch to bija fazzijis?
 43. Kahds brihnum's tuhliht pehz Jesus mirschanas
 notiffe?
 44. Ko tas pils-kungs to redsedams fazzija?
 45. Ko tee laudis darrija?
 46. Ko tee Zuhdi no Pilatu luhdse?
 47. Kapehz tee to luhdse?
 48. Kam tee saldati tohs kaulus lausija?
 49. Woi Jesum arridsan kaulus lausija?
 50. Kapehz ne?
 51. Ko weens no teem karra-wihtreem ihsti sinnaht gribbeja?
 52. Ko winsch tapehz darrija?
 53. Kas no Jesus fahneem isfrehje?

Mahzibas.

I. Jesus tappe stary diwi launa-darritajeem pee krussta
 sifst, Fo no tam mahzees?

At:

Atbildi: Ka Jesus no Deewa un zilwekem launa-
 darritajeem libdsinachts tappis.

Go winsch bija tas Deewa jehrs, kas wiffas pasauses
 grehtus us sewim nehme, un par to zeete, ka mums muhsu
 grehtu-waina preeksch Deewa teefas ne taptu peelibdsinata.
 Tapehz tizzi eeksch Jesu, tad ir tewim winna taisnibu un
 affinainu nopelnumu peelibdsinachs.)

II. Jesus pee krussta kahr dams, luhdse sawu debbesu
 Tehwu par saweem eenaidneekem, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ir mums buhs par saweem eenaidneekem
 luhgt, ka Deews tohs atgreesfu.

(Tapehz ne labdi sawu eenaidneeku un walbineeku, jo tas
 ne ir ta Kunga Jesus prahts.)

III. Tas weens launa-darritais papreeksch atsinne, ka
 winsch sohdi bu pelnijis, un tad winsch eeksch tizzibas
 us Jesu greeseh's, un tappe no Jesus eepreezinachts
 ar scheem wahrdeem: pateesi schodeen tu buhst ar
 mannim paradihse; Fo no tam mahzees?

Atbildi: No tam es warru mahzitees, ka pee atgreescha-
 nas no grebkeem diwas leetas wajjaga, papreeksch
 grehtu atsihschana, un tad tizziba us Jesu.

(Kur tahs diwas leetas irr, tur irr arridsan Jesus schehla-
 siba, un eepreezinaschana ar to zerribu tahs muhschigas
 dschwoschanas. To nemu allaschin pee sawas atgreescha-
 nas labbi wehrd.)

IV. Pee Jesus mirschanas tappe ta faule pilna mehnesi
 maitata, tas preeksch karrams auts basniza no sew pascha
 pahreplihse, semme norihbeja, un aamins: kalni pahre-
 plihse, un dauds mirroni zehlehs, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Schahdas leelas brihnuma-sihmes bija ta
 swannischana, ar fo to Deewa Dehlu apswannija.

Go zaur tahu til labbi ka zaur swannischanu wiffieem sin-
 nam's tappe, ka ne sifst zilweks, bet pats Deews zeete
 un mirre, un dauds sitte pee sawahm kruhtim, fazzidami
 al Deews, apschelosees. To dsirdebams, sifst tu arridsan
 pee sawas kruhts, fazzidams: al Deews, apschelosees ir
 payr man nabbagu grehzineekn, tawa mihta Dehla, manna
 Kunga un Pestitaja labdad, kas par man til gauhschi zertis
 un par man mirris. Amen.)

V. Jesus sawu dwehseli ar scheem wahrdeem islaide: Tehws, es sawu dwehseli tawâs rohkas pawehlu; fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka ir mums buhs ar scheem wahrdeem sawu dshwibu beigt.

(Al swehts! kas tâ mirst. Bet kâ warr besdeewigs, kas wellam un saweem kabrumeeem scheid kalpojis, Deewam sawu dwehseli, kas wellam peederr, nodohst? Tapehz dshwo pareisi un effi Deewa kalsp, tad tu arridsan preezigi sawu dshwibu beidsiht, warresi sawu dwehseli Deewam, kam tu kalpojis, nodohst. Swehts, kas beids schôs wahrindôs: Es pee Jesu tureschôs, un pawehlu Deewam sawu dwehseli.)

Swehtas dohmas.

Jesum tappe kahjas, rohkas
Kruste kohkâ peekstas.

Zur winsch mirdams zectis mohkas,
Pehz tohp fahnis usdurtas.

Schinnis peežôs wahtindôs
Es few tizzigs paglahbschôs.

Tas zettort-desmits un pirmais stahst
ka tas Kungs Jesus kappâ eelikt.
Matt. 27. Mark 15. Luf. 23. Jahn. 19. Uod.

1. Prett wakkaru, tanni paschâ leelâ peekdeenâ, kad
Jesus bija pee krusta mirris, (2. kurrâ deena
tee Zuhdi us leeldeenâs swehtkeem fataisjahs.)
3. nahze Jahsep, no Arimatijas dsimnis, 4. goh-

Jautaschanas.

1. Kad bija Jesus mirris?
2. Kahda schi deena teem Zuhdeem bija?
3. Kas tanni deenâ prett wakkaru nahze?
4. Kas schis Jahsep bija?

bigš

bigš runnas-kungs, 5. baggats, labs un taisns mihs;
6. tas ne bija ne kahdu padohmu pee Jesus pasud-
dinaschanas dewis. 7. Jo winsch arridsan us Deewa
walslibu gaidija, Jesus mahzeklis buhdams, to-
mehr fleppeni, no Zuhdeem bihdamees. 8. Schis
Jahsep luhdse Pilatu, ka winnam buhtu brihm,
Jesus meefas no krusta nonemt. 9. Un Pilatus brih-
nijahs, ka Jesus tif drihs bija nomirris, 10. un tam
pils-kungam pawehleja Jahsepam Jesus meefas doht.
11. Un Jahsep pirke dahrgus audektus, Jesu eeksch
teem eetht. 12. Tad nahze arridsan Nikadernus, kas
jaw nakti pee Jesu bija nahzis, 13. un atnesse dahr-
gas swaidamas sahles. 14. Tad tee Jesus meefas
nehme, kas no krusta bija nonemtas, un tahs ar
sahlehm swaidija, un eetinne tahs schkihstâ audektâ, kâ
tee Zuhdi bija eeradduschi aprakt. 15. Un Jahsep
eelikke Jesus meefas sawâ jaunâ kappâ, 16. kas bija
flinti eezirts, un kurrâ wehl nekahds lihks ne bija
eelikt bijis. 17. Un tee peewehle afmini preeksch ta
kappa durwim, un gahje nohst. 18. Bet kad tee JE-

5. Kahds winsch bija?
6. Woi tas arridsan Jesu lihds ar teem zisteem bija pas
suddinajis?
7. Kapehz tas ne bija Jesum pretti bijis pee tahs teefas-
chanas?
8. Ko tas no Pilatus luhdse?
9. Par fo Pilatus brihnijahs?
10. Ko Pilatus tam pils-kungam pawehleja?
11. Ko Jahsep us Jesus behrehm pirke?
12. Kas wehl pee Jesus behrehm nahze?
13. Ko tas atnesse?
14. Ko tee ar Jesus meefahm darrija?
15. Kur Jesus meefas nolikke?
16. Kahds bija Jahsepâ kaps?
17. Kâ tee ta kappa durwis aistaisija?
18. Kas wehl pee Jesus behrehm bija flakt?

sus meefas eelikke, tad tur bija klast Maria Mableena, un zittas feewas, kas JEsu no Galilejas bija pakkat nahkufchas; 19. tahs skattijahs, kury un ka JEsus meefas nolikke. 20. Bet tahs feewas arridsan atgreesahs un fataisija dahrgas sables, JEsus meefas pehz swehtkeem swaidiht. 21. Sesdeenā bija Juhdu leeldeenas deena. 22. Tanni deenā nahze tee augsti basnizas-fungi un Wariseeri pee Pilatu, 23. un fazzija: Kungs, mehš effam atgahdajuschees, ka schis wiltineeks (JEsus) dshwodams fazzija: es gribbu pehz trim deenahm augscham zeltees no mirroneem. 24. Tapehz pawehl, ka to kappu apfarga lihds treschai deenai, 25. ka winna mahzekli ne nahk un winnu ne soh, un pehz teem laudim sakka, winsch effohrs zehlees no mirroneem, un ka ta pehdiga wiltiba narw nifnaka, ne ka ta pirma. 26. Tad teem Pilatus fargus dewe. 27. Un ta kappu burwis tappa lihds ar to preeksch-weltu afmini aischgeletas un ar fargeem apfargatas. 28. Bet tahs feewas, kas tahs sables bija fataisijuschas, JEsu swaidiht, bija kluffu tanni deenā, pehz Deewa pawehleschanas.

19. Ko tahs skattijahs?
20. Ko tahs feewas fataisija, mahjas nahkufchas?
21. Kahda swehta-deena sesdeena Juhdeem bija?
22. Kas tanni deenā pee Pilatu nahze?
23. Ko tee us Pilatu fazzija?
24. Ko tee no Pilatus gribbeja?
25. Kapehz tee to no Pilatus gribbeja?
26. Woi Pilatus pehz winna eegribbeschanas darrija?
27. Ka tappe JEsus kaps apfargahs?
28. Ko tahs feewas tanni deenā darrija?

Mahzibas.

I. Tee runnas; Fungi Jerusaleme bija lohti besdeewigi, un tomehr bija weens deewabihjigs Jahseps stary teem; tee Wariseeri bija tee wisonifnaki leekuli, un tomehr taddahs stary teem weens gohdigs un ustizzigs Akademus, ko no tam mahzees?

At:

Atbildi: Eelich ikkatras zilweku kahrtas tam augstam Deewam kahdi, kas winnu bihstahs.

(Jo Deewabihjafchana ne kahdai zilweku kahrtai narw pretti. No wiffaugstaka fehniia gohda lihds wiffnabbaga kalpa warr ikweens, kas gribb, sawā kahrtā Deewu bihtees un tam kalpoht. Tapehz ne dohma: es esmu semneeks, es ne warru Deewam kalpoht, tas mahzitajeem weeni peenahkash. Jo Deews no semneekem tiklabb, ka no zitteem gribb buht zeeniamš un kalpojams, un ir tew buhs weenreis Deewa preekschā nahkt, un no tawas dshwofchanas atbildeht. Tur Deews ne waizahs, kas tu bijis, bet ka tu essi dshwojis un tam kalpojis.)

II. Tas gohdigs runnas: Kungs Jahseps no Arimatijas ne bija padohmu dewis, pee JEsus pasuddinafchanas, bet tomehr winsch to ne warreja nowehrst, ka JEsus ne buhtu no wiffseem zitteem runnas: Kungeem tappis pasuddinahts, Jo no tam mahzees?

Atbildi: Kad arri launu ne warram nowehrst, tad taf ne buhs numš launeem eet par paligu.

(Jo kas to darra, tas frauš swefchus grehtus us sewi. Bet kapehz tu gribbetu, mans behrns, wehl swefchus grehtus us sewi kraut, kur tewim ar taweem pascheem grehtem peeteek.)

III. Eelich dahrsā JEsus sawas zeeschanas fahze; dahrsā JEsus no Juhda tappe nodohts, pee Kohka JEsu frusā sitte, un pehz kappā, kas dahrsā bija, to eelikke, ko no tam mahzees?

Atbildi: Zaur to irr JEsus Deewam wiffu gāmak fajiš, ko Ahdams un Gewa dahrsā pee ta witeegta Kohka bija noseeguschī.

(Ka irr JEsus arridsan par teem pirneem pasaulēs grehtkeem, no ka wiffi zitti grehti nahkufchi, zeetis. Tapatt irr winsch arridsan tohs pehdigus pasaulēs grehtus lihds pastarai deenai us sewim nehmis. Tapehz ne behdajees par taweem grehtkeem, jo tee arridsan us JEsus nugguru gullejuschi, un winsch irr par teem gan darrijis.)

VI. Kristus meefas dahrgā audekli eetinne un gohdigi laudis tohs jaunā kappā eelikke, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka wiffseem gohdigeem lautineem gohdigas behres peederr.

(Tapehz tas ne klahjash, ka dasch lihkiš kappenes tohp fleppeni apraktš, un dasch ka maitas-gabbals tikfai bedrē plifs

plik's eemest's. Bet tas ne irr brijnum's: dasch kà lohps
dshwojis, kà lohps bes Deewa mirsi, un tapehz arridsan
to kà lohpu aprohk, bes behrehm.)

V. Kristus Kaps tappe apsehgelehts un ar fargeem ap:
fargahts, fo no tam mahzees?

Urbildi: To Deews tapehz lizzis notift, lai JESus
augsham-zelshana jo drihsaki taptu sinnama, un
ka tee Wariseeri ne warretu fazziht, JESus meefas
effoht nosagtas.

(Tapehz atshiti Deewa gudru padohmu eefsch wiffahm
keetahm.)

Swehtas Dohmas

JESus tappe kappà gullis,
Tur no mohkahn duffejis.
Ir es tapfchu bedrè gullis,
Kad es wahrgoht peekuffis.
Tad es faldi duffekchohs,
Tapehz nahwl ne bihstohs.

Tas zettort: desmits un ohtrais stahsts
ka JESUS no mirroneem zehlehs.
Matt. 28. Mark. 16. Lufk. 24. Jahn. 20. Uod.

1. Treschà deenà pehz JESus swehtas nomirshanas,
tas irr, swehtdeenà, kad ta Jubdu leeldeena
(fo tee fesdeenà swehtija) bija pahrgahjusi, 2. zehlehs
JESus ar faules lehkschanu no mirroneem, un isgahje
no fawa kappà, kas ar leelu akmini bija aistaisihts.
3. Un redsi, tur notikke leela semmes-trihzeschana,
4. tapehz, ka Deewa engelisch no debbesim nahze, un

Tautaschanas.

1. Kahda deena bija ta trescha deena pehz JESus nomirshanas?
2. Kas tanni deenà agri notikke?
3. Kahda brijnuma = sime to brijdi notikke?
4. Kapehz ta semme trihzeja un norihbeja?

to

to akmini no durwim nowehle. 6. Un tas engelisch
wesehdabs wirsi, 6. un winna gihmis bija kà sibbins,
un tahs drehbes tif baltas, kà sneegs. 7. Un tee fargi
istruhjinajahs un tappe kà apmirruschi. 8. Un Maria
Mableena un tahs zittas feewas, kas tahs dahrgas
sahles bija fataisijuschas, JESu swaidiht, nahze faulitei
lezzoht pee ta kappà, 9. un nesse tahs fataisitas
dahrgas sahles, 10. un fazzija behdigas sawà starpà:
kas mums nowels to akmini na tahm kappà durwim?
11. jo tas bija lohti leels. 12. Un winnas passattijahs
un eeraudsija, ka tas akmins no ta kappà bija nowelts,
13. un tahs eegahje kappà un ne atradde ta Kunga
JESus meefas. 14. Un kad tahs feewas pahr to behdajahs,
tab atkal Maria Mableena no ta kappà isgahje un raudaja.
15. Tad winnai JESus par wisseem papreekschu parahdijahs.
16. Un winna no-
tezeja un to teem, kas kahrt JESu bijuschu pasluddi-
naja; 17. bet tee to ne tizzeja. 18. Bet pee tahm zittahm
feewahm, kas kappà bija palikkuschas, diwi en-
geli ar spohschahm drahnahm peestahjahs, 19. tee
fazzija us tahm feewahm: fo juhs meflejeet to dshiwu

5. Kur tas engelisch apsehдахs?
6. Kà tas engelisch isstattijahs?
7. Kas ar teem fargeem notikke?
8. Kas faulitei lezzoht pee ta kappà nahze?
9. Ko tahs sawàs rohkàs nesse?
10. Ko tahs sawà starpà fazzija?
11. Kapehz tahs par to akmini behdajahs?
12. Ko tahs eeraudsija, passattidamees?
13. Woi tahs atradde JESus meefas kappà?
14. Kurra no tahm feewahm no ta kappà isgahje?
15. Kas winnai parahdijahs?
16. Kam winna to sluddinaja?
17. Woi tee to tizzeja?
18. Kas tahm zittahm feewahm parahdijahs, kas kappà
bija palikkuschas?
19. Ko tee us tahm feewahm fazzija?

starp

starp mirruscheem? 20. Jesus ne irr scheitan, bet winsch irr augscham zehlees, kà winsch juns to fazzijis, Galileja buhdams. 21. Mahzeet schury, un redseet to reetu, fur tas Kungs Jesus gullejis, 22. un no-eita un fluddinajeet to winna mahzekleem, un ferwischki Pehteram. 23. Un redseet, Jesus juhsu preekschà ais-ees us Galileju, fur juhs winnu redseet, kà tas juns fazzijis. 24. Un tahs seewas steidsahs ar leelu steigschanu is-ees, un behdse no ta kappa ar bailibu un ar preeku, 25. un tezzeja, Jesus mahzekleem to fluddinaht. 26. Un kad tahs seewas aigahje, tad Jesus tahm fastappe un tahm labbu rihtu dewe. 27. Un tahs kritte Jesum pee kahjahm us semni. 28. Tad Jesus us tahm fazzija: ne bihsteetes, eita prohjam un pasluddinajeet to manneem brahleem, ka tee noetu us Galilejas semmi, turpat tee manni redsehs. 29. Un tahs seewas to stahstija teem weenpadesmits mahzekleem un jitteem ar leelu preeku. 30. Bet tee tahm seewahm ne tizzeja, jo tee schitte, ka tahs kahdy pasafku stahsta. 31. Bet te fargi atmohdahs, zehlehs un gahje noht no ta kappa, un pasluddinaja teem augsteem basnizas-kungeem wiffas leetas, kas bija notifikuschas. 32. Un tee sapulzejuschees ar teem wezza-

20. Ko tee tahm seewahm no Jesus fluddinaja?
 21. Ko tee engeli tahm seewahm rahdija?
 22. Ko tee engeli tahm seewahm pawehleja?
 23. Ko tee engeli fazzija, fur Jesus buhs atrohdam?
 24. Kur tahs seewas no ta kappa isgahje?
 25. Kur tahs aistezzeja?
 26. Kas tahm seewahm zekà fastappe?
 27. Kà tahs seewas preeksch to Kungu Jesu paklannijahs?
 28. Ko Jesus us tahm seewahm fazzija?
 29. Kam tahs seewas scho prezas-wehsti stahstija?
 30. Kapehz tee to ne gribbeja tizzeht?
 31. Kà tas ar teem fargeem palikke?
 32. Ko tee augsti basnizas-kungi ar teem wezzakcem farunnajahs?

feem,

feem, farunnajahs sawà starpà, 33. un teem fargeem naudas gan dewe, 34. un tohs ismahzija, kà teem bija fazziht: Jesus mahzekli irr pee nakts nahkufchi, winneem aismeegohht un gulloht, un tahs meefas pasaggufchi. 35. Bet tee fargi tomehr to isteize, un darrija Jesus augscham-zelschanu sinnamu.

33. Kà tee tohs fargus mekleja apkluffinaht?

34. Kò tee ismahzija teem fargeem fazziht?

35. Woi tee fargi pehz faha padohma darrija?

Mahzibas.

I. Kad Jesus no mirroneem bija augscham zehlees, tad engelis no debbesim nahze, un nowehle to akmini no ta kappa durwim, un wiffa semme notrihzeja, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka tee fwehti engeli spehziggi garri.

(Fo tee irr ta sipra Deewa karra-spehks, un tohp no Deewa suhtiti, Deewa bebrnus pasargahht. Tapehz luhds Deemu rihtos un waktaros, lai tas tew schohs warrenus fargus suhta, tad tu buhsi no wiffa launa un no wella paglabahhs.)

II. Ta engela waigs bija kà sibbins, un winna drehbes tik baltas kà sneegs, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka ir mums, kas mehds teem engeleem sibbsi buhsim, leels spohschums un leela gohdiba debbesis buhs.

(Ko tu nu behdajees par nabbadsibu un semnibu pasaulè, Deews tewis tur ar engelisku staidribu apgehrbs.)

III. Kristus wiff pirmak: parahdaha Mariai Madleenat, no kurras winsch bija septinus wellus isdinnis, Fo no tam mahzees?

Utbildi: È warram redseht, ka zilweks zittahds tohp, kad Deews to no wella naggeem ikrahwis.

(Fo papreeksch winna bija leela grehineeje, ar septineem welleem apsehsta; bet pehz leela mihlotaja ta Kunga Jesus. Tapehz greefees no firbs us Deewu, tad tu arriofan tapfi zittahds, un Deews dohs tew jaunu firbi un jaunu prabtu.)

IV. Engelis no debbesim fluddinaja ta Kunga Jesus preezigu augscham-zelschanu, un rahdija to tukschu weetu kappà, Fo no tam mahzees?

Uti

Urbildi: Ka Jesus teescham no mirroneem irr zehlees. (Eas irr muhsu weeniga zerriba un eepreezinaschana dshw wojoht un mirstoht. Ja Jesus, muhsu galwa, zehlees, tad mehß arridsan, winna lohzeleki buhdami, muhscham kappä ne paliksim. Schi tizziba trubsti Subdeem un paganeem, tapehz mehß kristigi laudis pahr wissahm tautahm wissu wairak laimigi effam, ka mums schi tizziba irr. So ja zitta dshwoschana pehz schahs laizigas wahrgoschanaß ne buhtu, tad tee swehri un putni lauldös un meschds, kas ne tä wahrgst, ne ka mehß zilweki, kas mehß pehz Deewa gihmi effam radditi, buhtu wairak laimigi. Bet tas ne warr buht, til teescham, ka Deews Deews irr. Tapehz ja tu to sawä firdi tizzi un ar sawu mutti isteizi, ka Jesus teescham irr augscham zehlees, tad tu effi swehts.)

V. Pee Jesus zeeschanaß un mirschanaß bija wiss noß kummis, faulei sudde sawu spihdums, semme norihß beja, swehta Maria aprandaja sawu dehlu, tee mahß zekli sawu Kungu un Meisteri, tee zitti tizzigi sawu Pestitaju: bet Kad Jesus atkal zehlehs, tad tappe wissu preezigi, fo no tam mahzees?

Urbildi: Ir muhsu mirschanaß irr behbiga, bet muhsu augscham-zeschana dubß jo preeziga.

(So muhsu meesa tohp scheitan sehta eeksch satruhdeschanaß, bet tur ta taps usmohdinata eeksch nesatruhdeschanaß. Za tohp sehta eeksch negohdibas, un taps usmohdinata eeksch gohdibas. Za tohp sehta eeksch wahjibas, un taps usmohdinata eeksch spehka. Dabbiga meesa tohp sehta, un garriga meesa taps usmohdinata. Tapehz ne bihstees no nahweß, jo ta tew ne paturrehs, un tu zelseß winnä deenä leelä preekä.)

Swehtas Dohmas.

Jesus zekahs lihds ar fauli,
Atjaunotä flaidribä.
Tapat atsels manni fauli
Winnä leelä deeninä.
Tad ar meef un dwehfeli
Mushscham buhschu debbesti.

Eas

Tas zettort-desmits un treschais stahstis
ka Jesus diwi mahzekeem zeltä, un
pehz teem apustuleem parahdijees.

Luhf. 24. Jahn. 20. Mod.

1. Tanni paschä deenä, kad Jesus no mirroneem bija zehlees, gahje diwi no teem septindesmits Jesus mahzekeem us kahdu pilspatinu, Emmaüs wahrda. 2. Tee runnaja sawä starpä no wissahm tahm leetahm, kas ar Jesu bija notikkuschees. 3. Un Jesus pee teem peegahje un ar teem staigaja: 4. bet winnu azzis tappe turretas, ka tee Jesu ne pasinne. 5. Bet Jesus us teem sazzija: kas tas irr par wallodu, fo juhs sawä starpä runnajat us zellu, un kapehz juhs effat noßkummuschi? 6. Tad weens atbildeja, Kleowas wahrda: woi tu effi tas ween-weenigais sweeschineeks eeksch Jerusalemes, kas ne sinna, kas schinnis deenäs tur notizzees? 7. Jesus us teem sazzija: kas tad tur irr notizzees? 8. Tad tee stahstija, ka Jesus no Nazaretetes warrens praweets bijs ar wahrdeem un darbeem, preekch Deewa un laudim, ka tas no teem augsteem basnizas-lungeem un wirkfneekem pasubdinghts un frustä sists tappis; 9. un ka ta zerriba, ka Jesum bija

Tautaschanaß.

1. Kas tanni deenä kad Jesus no mirroneem bija zehlees, us to pilspatinu Emmaüs gahje?
2. No ka tee sawä starpä runnaja?
3. Kas pee teem peestahjabs?
4. Woi tee to Kungu Jesu pasinne?
5. Ko Jesus us teem sazzija?
6. Ko weens no teem Kleowas wahrda atbildeja?
7. Ko Jesus atbildeja?
8. Ko tee winnam stahstija, to ne pasiddami?
9. Ko tee Jesum no sawas zerribas stahstija?

farvus laudis ispestiht, pagallam effoti (IO. jo tee arridsan, kà tee zitti Zuhdi, dohmaja: Kristum bija latzigam Pestiitajam buht). 11. Vehz tee arridsan isstahstija, ka tahs feewas no Iesus augscham-zelschanaš daubsinajuschas. 12. Tad Iesus atbildeja: J! juhs nesapraschi un kuhtri no firdim, netizzedami wissu to, ko tee praweeschi fazzijusch; 13. woi tad Kristum ne bija to zeeft un sawa gohdà ee-eet? 14. Un Iesus eefahze teem no Mohsu un wisseem praweescheem tohs rakstus isstahstiht, kas no Iesu preeksch bija sluddinajusch. 15. Un tà runnadami tuwu pee ta pilssatina Emmaüs nahkusch, tee Iesu luhse (jebschu tee to ne pasinne), pee teem palikt, jo waktars effohts. 16. Un Iesus pee teem eegahje. 17. Un tas notikkahs, kad Iesus ar teem pee galda fehdeja, dewehs Iesus pee waktar-ehdeena pasihtees, 18. un pasudde preeksch winnu azzim. 19. Un tee fazzija sawa starpà: woi muhsu firds eeksch mums ne dedse, kad winsch ar mums us zeltu runnaja, mums tohs rakstus isstahstidams? 20. Un tee zehlehs tamù paschà stunda, grehsehs atpakkat us Jerusalem; 21. un atradde tohs apustulus, bes ween Lohmu, weena kophà, 22. un fazzija us teem: tas Kungs Iesus irr

10. Kapehz winna zerriba bija suddusi?
11. Ko tee wehl Iesum stahstija?
12. Ko tad Iesus atbildeja?
13. Ko Iesus wehl us teem fazzija?
14. Ko Iesus teem eefahze isstahstiht?
15. Ko tee no Iesu luhse, tuwu pee Emmaüs nahkusch?
16. Woi Iesus to darrija?
17. Kur Iesus dewehs pasihtees?
18. Kur Iesus palikte, kad winsch bija dewees pasihtees?
19. Ko tad tee diwi mahzekli sawa starpà fazzija?
20. Kur tee nogahje?
21. Ko tee kophà atradde?
22. Ko tee diwi teem apustuleem stahstija?

pateesi augscham zehlees. 23. Bet tee apustuli ir scheem ne gribbeja tizzeht. 24. Kad tee no schahm leetahm wehl runnaja, un tahs durwis bija aischlegusch, bihdamees tohs Zuhdus, 25. tad Iesus pats nahze, un stahweja widdù starp teem, 26. un fazzija: meers ar jums! 27. Un Iesus lammaja winnu netizzibu un firds zeetumu, ka tee ne bija teem tizzejusch, kas winnu bija redsejusch augscham zehlschu. 28. Bet tee apustuli isbihajahs lohii, un teem tappe bail, schksidami, kahdu garru (jeb spohku) redseht. 29. Bet Iesus us teem fazzija: kam juhs effat tà isbihjuschees, un kam juhs laujeet tahdahm dohmahm juhsu firdis nahkt? 30. Skattait mannas rohkas un kahjas, es esmu tas pats, aptaufteet manni un skattait: jo garram (jeb spohkam) newa meefas un fauli, kà juhs pee mannim redsat. 31. Un to fazzijis, Iesus teem sawas rohkas un kahjas, un farvus fahnus rahdija. 32. Tad tappe tee mahzekli lihgsni, ka tee to Kungu Iesu redseja. 33. Bet kad tee wehl ne tizzeja no preeka, un brihnijahs, tad Iesus us teem fazzija: woi jums sche irr ko ehst? 34. Un tee tam uszehle gabbalu no zeptas firs un tihru meddu. 35. Un

23. Woi teem tee apustuli tizzeja?
24. Kapehz tee no schahm leetahm runnadami tahs durwis bija aischlegusch?
25. Kas nahze un stahjahs widdù starp teem?
26. Kà Iesus tohs sweizinaja?
27. Par ko Iesus tohs apustulus lammaja?
28. Kapehz tee apustuli bihajahs?
29. Kà Iesus tohs eedrohschinaja?
30. Ko Iesus wehl us teem fazzija?
31. Ko Iesus teem rahdija?
32. Kà tappe tad teem mahzekteem ap firds?
33. Ko Iesus no teem prassija, kad tee wehl ne gribbeja tizzeht?
34. Ko tee winnam preekschà zehle?
35. Woi Iesus no ta ehde?

Jesus to nehme un winneem redsoht to ehde. 36. Pehz Jesus us teem fazzija: schi irr ta wakoda, fo es juns esnu fazzijis pee juns wehl buhdams, fa wiffnotal bija peepilditam tapt, fas no manniim rakstihst's un papreekschu fluddinaht's eeksch Mofus un praweefchu raksteem, un Dahwida dseefmahm. 37. Tad Jesus teem fapraschanu atdarrija, fa tee tohs Deewa rakstus fapratte, fa Kristum ta bija zeeft un mirt, un trescha deena atkal zeltees, un list mahziht sawa wahrda atgreeschanu no grehkeem un grehku peedohschanu stary wisseem laudim, un eesahkt Jerusalem. 38. Kad Jesus to wiffu ar saweem mahzeekteem bija isrunnaji's, tad winsch us teem fazzija: meers irr ar juns! fa manni tas Tehws irr suhtijis, ta es juhs arridsan suhtu. 39. Un to fazzijis, winsch us teem puhte, un fazzija: nemmeet to swehtu Garu, kam juhs grehkus peedohseet, teem buhs tee peedohti, un kam juhs tohs paturreseet, teem buhs tee paturreti. 40. Un ta Jesus no jauna to swehtu spreddiku (mahzitaju) ammatu apstiprinaja.

36. Ko Jesus pehz us teem fazzija?

37. Ka Jesus teem Deewa rakstu fapraschanu atdarrija?

38. Ko Jesus pehz us saweem mahzeekteem fazzija?

39. Ko Jesus fazzija, us teem puhams?

40. Kahdu eestahbijumu Jesus zaur to no jauna apstiprinaja?

Mahzibas.

I. Kad tee diwi mahzeekli, Fas us Emmaus gahje, sawa stary no Jesus runnaja, tad Jesus pee teem pee gahje, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad no Deewa un beewisckahm lectahm runnajan, tad Deews arridsan klahr ar sawu scheslastibu.

(Al, kahds swehts brihds irr tas, kurrä Deewu peemnu, bet pee launahm runnahm wels klahr. Tapehz ar gohdigu draugu sanahjis, farunnajees no gohdigahm un swehtahm lectahm, tad Deews pee juhsu runnahm buhs klahr.)

II. Kri:

II. Kristum bija papreekschu zeeft un pehz sawa gohdiba ee-eet, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ir mums zaur dauds krusi' un behdahm debesfu walsliba janahk.

(Tapehz pahzeet laizigas behdas ar preezigu un drohschu prahtu, tad tew Deews pehz debbes frohni usliks, jo kas scheid ar Kristu zeeschahs, to pehz arridsan ar Kristu gohdiba pazels.)

III. Ta Kunga Jesus pirmi wahrdi, fo winsch pehz fas was augscham: zelschanas us saweem mahzeekteem fazzija, bija schee: meers ar juns; fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka tas Deewa meers, fo mums Jesus pelniji's, ta wiffaugstaka lecta irr.

(fo tas irr augstaks, ne fa wiffu zilweku fapraschana. fo kur Deewa meers irr, tur naw wairs isbailes, fa muhs Deews pasuddinahs, bet tur irr grehku peedohschana, taifniba, Deewa scheslastiba un muhschiga dschwoschana. Scho meeru mums Kristus ar sawahm affnim un ar sawu nenoseedsibu nopelniji's. Tapehz pateiz tawam Jesusum par to, un dschw arridsan ar sawu tuwafu mihligi un meerigi. fo tas ne irr Deewa meera zeenigs, fas ne gribb sawam tuwakam peedoht, neds ar to faderretees, neds ar zitteem mihligi dschwocht.)

IV. Tee mahzeekli, to Kungu Jesus pehz sawas augscham: zelschanas ar sawahm azzim redsesusch, to ar sawahm rohkahm aptausijusch un ar to ehdufchi, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka teescham ta patti meefa, kurrä muhsu dwehsele mihl, ta zelsee, fa ta neween buhs resdsama, bet arridsan aptausijama.

(fo muhsu meefas ne buhs ta fa spohks, bet teescham tahs paschas, fas mums schinni pasaul' irr, bet tomehr ne tahdas wahjas un satrubdama's, bet skaidras un pilna gohdiba. Al preezajees, zil reis to dsirdi.)

V. Kristus dewe saweem mahzeekteem, un lihds ar teem wisseem mahzitajeem to spehku un warru, grehkus atlaist un paturreht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka mahzitaju ammat's lohti augst's un zeenijams.

(Zas

(Tapeh3 zeeni tu arridsan mahzitajus, kà preenahkàs, un pateiz Deewam, kas tabdu angitu spehku zilwekeem de-wis. Zo tas irr wiffcem nabbageem tizzigeem greh3ineekeem leels preeks. Zo kad tu wiffà pasaulè eepreezinaschanu ne warri atrast, tad tomehr to warri eedabbuht, pee sawa mah-zitaja, Deewa wahrdà.)

Stwehtas Dohmas.

IESU, tu itt skaidri rahdees

Dihws, pehz tawas zelfchanas,
Un stary mahzefkeem few stahdees,

Kad tahs durwis aisslehgtas.

Rahdees manà firdi arr',

Ka ir es tew pasiht warr'.

Tas zettort-desmits un zettortais stahstis no zittahm IESUS parahdischanahm preeksch sawas debbes-braufschanas.

Jahn. 20 un 21 Nod.

I. **R**ad IESUS pirmu reisi teem mahzefkeem bija parahdisees, tad Zohms, weens no teem ween-padesmits mahzefkeem, to brihdi ne bija klast. 2. Tad winnam tee zitti mahzekli stahstija: meh3 effam to Kungu IESU redsejuschi. 3. Bet Zohms us teem fazzija: ja es eefsch winna rohkahm pat3 ne redsu tahs naglu-sihmes, un ne leeku pat3 sawu pirkstu eefsch tahm, un mannu rohku eefsch winna fahneem, tad es to ne gribbu tizzeht. 4. Un pehz astonahm deenahm, kad tee mahzekli jeb apustuki atkal kohpà bija,

Gautaschanas.

1. Kurfch no teem mahzefkeem ne bija klast, kad IESUS pirmu reisi teem mahzefkeem parahdijah3?
2. Ko winnam tee zitti mahzekli stahstija?
3. Ko tad netizzigs Zohms us teem fazzija?
4. Kas bija pehz astonahm deenahm atkal kohpà?

5. un

5. un Zohms lihds ar teem, 6. tad tas Kungs IESUS widdù stary teem eestahjah3, 7. kad tahs durwis atkal bija aisslehgtas, 8. un fazzija: meers irr ar juims! 9. Pehz IESUS us Zohmu fazzija: steep schurp tarwu pirkstu un apluhko mannas rohkas; sneeds schurp tarwu rohku un leez to mannds fahnds, un ne effi netizzigs, bet tizzigs. 10. Zohms IESUM atbildeja: mans Kungs un mans Deews! 11. IESUS us to fazzija: nu fur tu manni effi redsejis, nu tu tizzi: bet swehti irr tee, kas ne reds un tomehr tizz. 12. Pehz IESUS treschu reisi septineem no saweem mahzefkeem pee ta leela esera Genezaret parahdijah3, 13. kad tee zauru nakti bija sweijojuschi un neneeka dabbujuschi. 14. Zo no rihta rahdahs IESUS jubrmallà, 15. un tee mahzekli ne sinnaja, ka tas IESUS bija. 16. Sak-ka IESUS us teem: metteet tihflu laiwai us labbu pufsu; 17. tad tee to tihflu ismette, un dabbuja pasauls swoju. 18. Tad Jahnis us Pehteri fazzija: teescham, tas irr tas Kungs IESUS. 19. Us faufumu iskahpuschi, tee redseja ohgles listas, un siwi

5. Woi Zohms arridsan stary teem bija?
6. Kas widdù stary teem eestahjah3?
7. Woi tahs durwis bija wakkà?
8. Kà IESUS tohs atkal sweizinaja?
9. Ko IESUS us Zohmu fazzija?
10. Ko Zohms IESUS wahtis redsedams fazzija?
11. Kahdu mahzibu tad IESUS Zohmam dewe?
12. Kur IESUS saweem mahzefkeem treschu reis parahdijah3?
13. Ko tee pee ta esera darrija?
14. Kas winnem no rihta jubrmallà parahdijah3?
15. Woi tee to Kungu IESU pasinne?
16. Ko IESUS us teem fazzija?
17. Kahdu lohmu tee us scho wahrdu wille?
18. Ko tad Jahnis us Pehteri fazzija?
19. Ko tee atradde, us faufumu iskahpuschi?

28

wirs

wirs tahn, un maissi. 20. Sakka Jesus us teem: nahzeet un ehdeet asaidu. 21. Bet neweens stary teem mahzjekleem Jesu ne jautaja, kas winsch tahds effohts, jo tee gan sunnaja, ka tas tas Kungs Jesus bija. 22. Tad nahze Jesus, nehme to maissi un teem to dewe, tapat arri no tahs sws. 23. Kad tee nu to asaidu bija pabeiguschi, tad Jesus Vehteri aizinaja, kas winnu trihs reis bija aissleedstis, no jauna us to swehtu spreddiku ammatu, 24. us Vehteri trihs reis sazzidans: woi tu mannis wairak mihto, ne ka tee zitti. 25. Vehteris ikkatru reis atbilbeja: Kungs, tu sinni wiffas leetas, tu sinni, ka es tewi mihsloju. 26. Sakka Jesus us to: ganni mannas awis. (27. Las irr: effi tai swehtai kristigai draudstbai par dwehseled-gannu.) 28. Un tee weenpadesinitis mahzjekli gabje us kahdu kalnu, kur Jesus teem bija lizzis nahft. 29. Un tur tappe Jesus redsehts no wairak ka peezsinitis brableem weena lahga. 30. Un to Kungu Jesu redsedami, tee us semni preeksch winna kritte. 31. Un Jesus pee teem peestahjabs un sazzija: man irr dohta wiffa warra debbestis un wirs semnes. 32. Tapehz eita zaur wiffu pasauli

20. Ko Jesus us teem sazzija?
21. Rapehz tee Jesu ne jautaja, kas winsch effohts?
22. Ko Jesus pee ehshanas darrija?
23. Us ko Jesus Vehteri pehz asaida aizinaja?
24. Ko Jesus us Vehteri trihs reis sazzija?
25. Ko Vehteris ikkatru reis atbilbeja?
26. Ko tad Jesus us Vehteri sazzija?
27. Ko Jesus ar scheem wahrdeem eeshmeja?
28. Kur pehz tee weenpadesinitis mahzjekli us Jesus pawehleschanu sanahze?
29. No zil tappe tur Jesus weena lahga redsehts?
30. Ka tee preeksch Jesu klannijahs?
31. Ko Jesus sazzija, pee winneem peestahjabs?
32. Ko Jesus teem mahzjekleem pawehleja?

un

un fluddinajeet to swehtu Ewangeliumu (seb to preezas-mahzibu) wiffai pasauli, 33. un kristijeet tohs eeksch to wahrdu Deewa ka Zehwa, un ta Dehla, un ta zeeniga swehta Garra. 34. Kas tizz un tohp kristihts, tas taps swehts, 35. bet kas ne tizz, tas taps pasuddinahts. 36. Un redsi, es esnu pee jums ikdeenas, lihds pasaules gallam. 37. Un Jesus eedewe saweem mahzjekleem to spehku, sawu mahzibu ar brihnuma-sihmehm apstiprinaht. 38. Pehz irr Jesus redsehts tappis no Zehkaba. 39. Ta irr Jesus dshwbs parahdijees saweem mahzjekleem pehz sawas uszelschanas zaur daschadahm skaidrahm sihmehm, 40. un likkabs redsetees tschetrdesnits deenas, 41. un runnaja ar teem no Deewa walstibas, 42. un atdarrija teem to sapraschanu, ka tee Deewa rakstus sapratte.

33. Eeksch ka wahrda Jesus kristiht pawehleja?
34. Kahdu apsohlishchanu Jesus teem dewe, kas tizz un kristiti tohp?
35. Bet ko Jesus teem beedina, kas eeksch winna ne tizz?
36. Kahdu eepreezinashchanu Jesus tur klast sawai kristigai draudsei dewe?
37. Kahdu spehku Jesus saweem mahzjekleem eedewe?
38. No ka Jesus pehz redsehts?
39. Ka tad Jesus dshwbs saweem mahzjekleem parahdijees?
40. Zil ilgi Jesus pehz sawas auschamzelschanas likkabs redsetees?
41. No ka Jesus ar teem runnaja?
42. Kahdu sapraschanu teem Jesus atdarrija?

Mahzibas.

I. Kristus stahjabs widdu stary teem apustuseem, kad tahs durwis bija aisslehtgas, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka tahs meesas, kas no mirroneem buhs zehluschees, buhs garrigas un pilna gohdiba.

(Jo tahs warr atspibdeht un pasust, un warr wiffur klust buht un ne kahda leeta tahn ne warr pretti shahweht. Tahdas

buh's ir tawas meefas debbesis, lihdsigas JEsus meefahm, ja tu tizziba paliksi lihds gallam.

II. JEsus us Tohmu fazzija: nu tu manni effi redsejis, woi tu tizzi? Swehti irr tee, Fas ne reds un tomehr tizz, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ta tizziba irr stipra palauschana us tahm leetahm, kas tohp zerretas un ne redsetas.

(Iai ir tawa tizziba tahda irr. Jo Deew's, tee swehti engeli, ta muhschiga dshwofschana, muhsu dwehsele eeksch mums, tas wels un ta elle irr wissi neredfsani; tomehr muhs tas swehtais Deewa wahrds mahza, ka tee irr. Kas to tizz un us Deewa wahrdu palaujabs, un to muhschigu dshwofschanu zerre, tas taps swehts, bet kas to ne tizz, tas paliks pasubdis.)

III. Pehteris bija JEsu aisleedstis, un pehz JEsus winnu ohtru reist us Deewa walfstibu aizinaja, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas Deewu zaur sweschu tizzibu un zaur grehkeem aisleeds, tas ne peederr wairs pee debbes walfstibas, ja winnu no jauna ne atgreesch.

(Tapehz sargees, zaur sweschu tizzibu, jeb arridsan zaur tishcheem grehkeem no Deewa atfahptees. Bet ja tas ir buhtu notizzees, tad ne paleez eeksch tahdas neswehtibas, bet atgreesees no jauna, tad tewi arridsan no jauna Deewa walfstiba usnemē.)

IV. JEsus us saweem mahzektlem fazzija: redsi, es efnu pee jums ifdeenas lihds pafauls gallam, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka JEsus sawu kristigu draudsi lihds pafauls gallam ne atstabs.

(Jo tee apustuli fenn mirruschi, un tee pafauls gallu naw sadshwojuschi, tapehz ir mums schi apfoblischana peederr. Al, tas irr wisseem kristiteem un kristigeem lautineem leela cepteezinaschana eeksch wiffahm betdahm.)

V. JEsus saweem mahzektlem to spehku eedewe, brih: numa: sghmes darriht, Fas schinnis laik's ne noteek, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Brihnuma: sghmes bija to brihdi wajadfigas, kad ta kristiga draudfiba bija ustaisama. Bet nu jau ta kristiga draudse fataisita, tapehz nu arri brihnuma: sghmes wairs naw wajadfigas.

(La-

(Tapehz ne gaudi walti us jaunahm brihnuma: sghmehm: jo mums Deewa stiprais wahrds, ka spibdama swezze tum: schā weeta. Rabbi tam, kas to wehra nemun.)

Swehtas dohmas.

Tohms papreeksch netizzigs buhdams,
Tomehr tizzigs paleef pehz.

Kas ne tizz, irr ellē suhdams,

Bet kas tizz, tohp muhscham fwehts.

Es eeksch tewi tizzu gan,

Ne leez, JEsu, pasust man.

Tas zettort: desmits un peekrais stahstis no ta Kunga JEsus debbes: brauf: schanas.

Luhf. 24. un Apust. darb. I. 110d.

I. Zettortā desmitā deenā pehz sawas augscham: zel: schanas JEsus pehdigi sawus apustulus Jeru: salemē sapulzinaja, 2. un us teem fazzija: redsi, es jums gribbu manna Tehwa apfoblischanu suhtih, fo juhs effat no mannim dsirdejuschi. 3. Bet jums buhs Jerusaleme palikt, kamehr juhs tohpat apgehrbti ar spehku no augstibas: 4. jo Zahnis irr ar ubdeni kristi: jis, bet jums buhs kristiteem tapt ar to swehtu garru, ne ilgi pehz schahm deenahm. 5. Jo jums buhs to spehku ta swehta garra dabbuht, kas us jums nahks, 6. un juhs buhssect manni leezineeki eeksch Jerusale:

Sautaschanas.

1. Kad JEsus pehdigi wiffus sawus mahzektus sapulzinaja?
2. Ko winsch us teem fazzija?
3. Zil ilgi JEsus teem Jerusaleme palikt pawehleja?
4. Ka JEsus fazzija, ar fo teem buhs kristiteem tapt?
5. Ko JEsus teem foblija suhtih?
6. Kur teem apustuleem bija no JEsu leezibu doht?

mes

mes un lihds semmes gallam. 7. Un Iesus iswedde sawus mahzeklus lihds to pil'sfatinu Betaniu us to eljes kalnu. 8. Un Iesus pazehle sawas rohkas un swehtija sawus mahzeklus. 9. Un tas notikkahs, kad Iesus sawus mahzeklus swehtija; tad tas no teem schlihrahs, 10. un tappe uszelt's azzim redsoht, 11. un brauze us debbesim 12. ar lihgsnibu un ar skaidru basunes skannu. (Dahwid. dseesinu graham. 47. dseef-ma, 6. p.) 13. Un padebbes to no winnu azzim usnehme nohst. 14. Un wiss debbes pulks nahze Iesum pretti ar gawileschanu. 15. Un Iesus seh-dahs pee Deewa labbas rohkas, ka tas wissu-wal-ditais. 16. Un kad tee mahzekli pehz Iesu skat-tijahs, ka tas us debbesim brauze, 17. redsi, tad pee teem diri engeli baltas drahnas peestahjahs, 18. tee fazzija: Juh's wihri no Galilejas, ko juh's stahwat us debbesi skattidamees? 19. Schis Iesus, kas no jum's debbesis usnemts, atnahs leela gohd'a, ka juh's winnu effat redsejuschi us debbesim usbrauzam. 20. Bet tee mahzekli Iesu peeluhdse, un greeseh's atpak-fal us Jerusalemi ar leelu preeku. 21. Un pil'sfata

7. Kur Iesus sawus mahzeklus iswedde?
8. Ko Iesus tur ar saweem mahzekleem darrija?
9. Kas notikke, kad Iesus sawus mahzeklus bija swehtijis?
10. Ka tappe Iesus uszelt's?
11. Kur Iesus aisbrauze?
12. Ka Iesus usbrauze?
13. Kas Iesu preeksch winna mahzeklu azzim usnehme?
14. Kas Iesum pretti nahze?
15. Kur Iesus seh-dahs?
16. Ko tee mahzekli skattijahs?
17. Kas pee teem peestahjahs?
18. Ko tee engeli fazzija?
19. Ko tee no Iesus atnahschanas slubdinaja?
20. Kur tee mahzekli palikke?
21. Ka tee mahzekli kohpa iurrejahs?

nah-

nahfusch, tee bija allaschin kohpa weenis prahtis ar peesaukschanu un gauscham luhgschanahm, 22. lihds ar tahm seewahm, un ar Mariu ta Kunga Iesus mah'ti, un ar Iesus raddeem, 23. un gahje iddeenas basni-ja, 24. peesauze, teize un slaveja Deewu.

22. Kas arridsan pee winneem turrejahs?
23. Kur tee iddeenas gahje?
24. Ko tee Deewa namm'a darrija?

Mahzibas.

I. Pirms Iesus us debbesim brauze, winsch to swehtu Garru atfuhtht sohlija, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Iesus dahwanas irr pahr wissahm dah-wanahm.

(Fo tas swehtais Gars irr tas augstais mahzitajs un eepreezinatais, kas muhsu tumshu praktu apskaidro, un muhs wadda us taisneem Deewa zelkeem, un muhs pawadda us muhschigu dshwoschannu. Bet fo ta pasauke boh'd, tas irr tihra suhdama nelectiba. Tapehz zeeni to augstu debbes dahwanu, to zeenigu swehtu Garru, wairak, ne ka wissas pas-faules mantu, gohdu un preeku, tad tu arridsan to pehdigu dahwanu, to muhschigu debbes krohni un lihgsnibu, eedab-busi.)

II. Kad Iesus no saweem mahzekleem schlihrahs, tad winsch papreeksch sawas rohkas us teem lifke un tohs swehtija, fo no tam mahzees?

Atbildi: Zaur to Iesus wisseem mahzitajeem spehku dewis pee rohku uelikschanas celsch Iesus wahrda.

(Tapehz ne nizzini to, kad mahzitajs behrninam krisliba, jeb teem, kas pee grehku suhdsechanas hijusch, jeb laula-teem draugeem pee laulaschanas pee altara, rohkas usleek; jo kas mahzitaja swehtschannu tizziba pretti nemm, teeschann ta swehtiba pahr teem arridsan nahk.)

III. Iesus brauze us debbesim ar leelu gawileschanu un lihgsnibu, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tahda lihgsniga debbes-braufschana huh's arridsan wisseem Deewa behrneem pastara deend.

(Pa-

(Paprecksch irr tizzigas un deewabihjigas dwehseles ligsmiga debbes-braulschana pastara galla, tad ta sawu laizigu dsh-wibu beigusi, un wissas pasauligas wahrgoschanas pahz-zeetusi no teem swehtecm engelecm Deewa klepi taps aisnessta. Bet pehz leela pastara deena buhs ta ohtra debbes-braulschana, ar meesu un dwehseli muhschiga debbes preefa, libbs ar wisseem isredsehtecm un swehtecm engelecm, jo ligsmiga.)

IV. Kad Jesus us debbesim bija branzi, tad winsch fehdahs pee sawa debbesu Tehwa labbas rohkas, fo no tam mahzees?

Atbildi: Las irr leels gohds tai nabbagu zilweku tautai, fa eelsch tahs wiswswehtakas Triadibas weens fehch, kas ar muhsu meesu un affini apgehrts, un muhsu brahlis fauzams.

(Tapehz ne bihsrees no wella, kas tewis tawu grehku deht deenas un naktis pee Deewa apfuhf. Kristus irr us tawu pussi, kas tew pee Deewa aistahw un aistrunna.)

V. Tee engeli fazzija us teem mahzekeem: Jesus atnahks, fa juhs to effat redsejuschu us debbesi brauzam, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Jesus teescham weenreis rebsams atnahks no debbesim ar leelu gohdu un spehku, leela pastara deena, fohdiht dshwus un mirruschus.

(Jo winsch tillai muhsu preekscha aishajis, mums weetu fataisot. Bet winsch atnahks un muhs aishwaddihs, tad mehß pee ta Runga buhsim muhschigi, un skaidri redsesim, labbs winsch irr. Tad ir tu, mans behrns, ne paliksi atsiakts, ja tu tillai arriidsan pee Jesu eelsch tizzibas un deewabihjischanas libbs gallam turresees.)

Stwehtas dohmas.

Jesus debbes braukdams fehdahs

Sawa Tehwa gohdiba

Tur winsch mehro mannas behdas

Un man weetu fataisa.

Nahz tad Jesu, aishwedd mann,

Un beids mannu wahrgoschan!

Tas

Tas zettort-desmits un festais stahst's
fa tas swehtais Gars pahz Jesus
mahzekeem isleets.

Apust. darb. 2 Tod.

I. Desmita deena pehz Jesus Kristus debbes braulschanas, kad to waffaras swehtku deena bija nahfusi, 2. tad bija wiffi Jesus mahzekli un tahs seewas, un Maria, Jesus mahte, weenfir-digi kohpa. 3. Un tur notiffahs peepeschi frakhschana no debbesim, fa kahds leels wehsch, kas peepildija wissu to nammu, fur Jesus mahzekli kohpa bija. 4. Un tas swehtais Gars nahze no debbesim, 5. un nolaidahs us itweenu no teem, 6. un mehles parahbijas pee teem mahzekeem fa dallitas, un fa ugunigas. 7. Tad tappe wiffi pilni no ta swehta Garra, 8. un sahze runnaht ar dauds swechahm wallodahm. 9. Un isteize Deewa leelus darbus, ta fa tas swehtais Gars teem to eedewe. 10. Un dauds deewabihjigi Zuhdi, kas no wissadahm semmehm Jerusalem'e bija sanahkuschu, 11. dsirdeja, fa tee apustuli ikfatra walloda, kurrä tee paschi swe-

Sautaschanas.

1. Kahda deena bija ta desmita deena pehz Jesus debbesbraulschanas?
2. Kas bija tanni deena fapulzejuschees?
3. Kas notiffe tanni deena peepeschi?
4. Kas nahze no debbesim?
5. Kur nolaidahs tas zeenigs swehtais Gars?
6. Ka tappe tahs mehles pee teem mahzekeem?
7. No fa tappe tee wiffi pilni?
8. Kahds brihnum's notiffe pee winnu wallodas?
9. Ko tee sahze runnaht?
10. Kahdi swechinecki bija Jerusalem'e sanahkuschu?
11. Kahdu brihnumiu tee dsirdeja?

schinecki

schineeki bija dsunmuschi, runnaja, 12. tad tee tohti brihniyahs, un sawa starpā fazzija: Meggi schee wiissi, kas tē runna, no Galilejas? Kā mehš tad ikkats sawu walrodu dsirdam, kurrā effam dsunmuschi, no teem runnajam, un Deewa leelus darbūs istejam! 13. Un tee sabihjajahs un fazzija: kas schē buhs? 14. Bet tee zitti Zuhdi fazzija mehbidami: tee irr no salda wihna peedsehruschees. 15. Tad nahje preekschā Pehteris ar teem zitteem apustuleem. 16. Un Pehteris parahdija teem Zuhdeem no Deewa swehteem raksteem, ka ar winneem tā notizzees, kā swehtōs rakstōs fenn bijis papreeksch fluddinahts. 17. Un teem arridsan Deewa padohmu no muhsu ispestischanas zaur Kristu istahstija, 18. kas par mums no teem Zuhdeem dauds zeetis, un krustā siis tappis, un no mirroneem atkal zehlees un us debbesin brauzis, 19. tā kā tas jaw fenn papreeksch swehtōs rakstōs no teem praweescheem bijis fluddinahts. 20. Schis swehts Ewangeliums gabje teem deewabihjigem swescheem Zuhdeem zaur firdi, 21. un tee fazzija us Pehteri, un us teem zitteem apustuleem: Juhš wihri, mihli brahli, ko buhs mums darriht? 22. Pehteris atbildeja: atgreesetees no grehkeem, un loi laujahs ikweens kristitees us to wahrdu JEsus Kristus pee grehku peedohschanas, tad juhs arridsan

12. Ko tee sawa starpā brihridamees fazzija?
13. Ko tee wehl isbihdamees fazzija?
14. Ko tee zitti Zuhdi mehbidami fazzija?
15. Kas nahje preekschā?
16. Ko teem Pehteris parahdija?
17. Ko winsch teem istahstija?
18. Ko tee swehti apustuli no JEsu stahstija?
19. No ka bija tas wiis no JEsus fenn papreeksch fluddinahts?
20. Kā schis Ewangeliums teem swescheem Zuhdeem patikke?
21. Ko tee sweschineeki us teem apustuleem fazzija?
22. Ko teem Pehteris atbildeja?

to

to dahwanu ta swehta Garra dabuseet. 23. Kas nu to wahrdu labpracht peenehme, tee likahs kristitees, 24. un tappe tanni deenā tizzigi un kristiti pee trihs tuhkstofschahm dwehselehm, 25. un schee palikke pastahwigi eeksch to apustulu mahjibas, un pee tahs swehtas draudsibas, un eeksch Deewa luhgschanas, 26. un turreja sawa starpā JEsus Kristus swehtu wakkarehdeenu, ar weenteefigu firdi; 27. un turreja wiissu sawu mantu kohpā. 28. Un tee gabje ikdeenās weenfirdigi kohpā Deewa namnā, Deewu teikdami, 29. un bija pee wisseem laudim peemihligi. 30. Un Deews tas Kungs peelikke ikdeenās pee tahs draudsibas, kas to swehtu Ewangeliumu un to swehtu kristibu peenehme. 31. Un dauds brihnuma sihmes notikke zaur teem apustuleem, 32. Un tee apustuli eezehle zaur mesloschamu, Deewu peeluhgdami, Mattiasu par apustuli, Zuhdasa ta wiltineeka weetā. 33. Un tā bija atkal diwipadesmit apustuli:

34. Pehters, Andrejs un Matteiūs
Jahnis, diwi Jehkabi.
Lohms un Wislipsis un Lebbeiis
Behrtuls ar to Sihmani.
Zuhdas wiltineeks pakahrahš,
Winna weetā Mattias.

23. Kurri likahs to brihdi kristitees?
24. Zif tanni deenā kristija?
25. Eeksch ka tee pastahwigi palikke?
26. Kā tee to swehtu wakkarehdeenu sawa starpā turreja?
27. Kā tee sawu mantu turreja?
28. Kur tee ikdeenās kohpā gabje?
29. Kā tee laudis tohs zeenija?
30. Ko Deews ikdeenās pee tahs swehtas draudses peelikke?
31. Kas zaur teem apustuleem notikke?
32. Kas Zuhdasa ta wiltineeka weetā par apustulu no teem zitteem tappe ezejts?
33. Zif tad atkal apustuli bija?
34. Kā irr winnu wahrbi?

Mah-

Mahzibas.

I. Kad tas swehtais Gars pahr teem apustuleem tappe isleets tad Iesus mahzekki bija weenstirdigi kohpa, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka tas swehtais Gars pee nemeerigeem un nefaderrigeem ne nahk.

(Tapehz lai weenprahtigi, brahligi, mihsli un sechbliki effam, ka tas Gars ta meera arridsan pee mums nahktu.)

II. Tas swehtais Gars nahze ugguniga gihmi, fo no tam mahzees?

Atbildi: La ka ugguni allaschin gaischums un siltums irr, la arridsan tas swehtais Gars to tumshu prahtu ar sawu pateesibu appaismo, un to sasallushu sirbi ar sawu mihlestibu fasilda.

(Tapehz luhds to zeenigu swehtu Garru, lai winsch arridsan tawa sirbi nahk, un eeksch tewim ihstu tizzibu un karstu mihlestibu eededsina.)

III. Tee apustuti ne bija ne kahdas sweschas wallodas mahzijschees, bet kad tas swehtais Gars pahr teem nahze, tee dauds jaunus sweschas wallodas runnaja, itt ka tee tannis wallodas buhtu dsimmuschi un audsi nati, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka tas zeenigs swehtais Gars tas wissu-augstakais mahzitajs.

(Kam schis mahzitajs, tas spehz neween Deewu labbi atsiht, bet arridsan pehz Deewa prahta dshwoht. Fo tas swehtais Gars pahrmelle wissas leetas arridsan Deewa dsilumus. Tapehz luhds winnu lai winsch tewi mahza, tad tu eeksch winna gaischuma to gaischumu redsest.)

IV. Kad tee apustuti bija pilni no swehta Garra, tad zini mehdidami fazzija: tee irr no wihna peedsehruschees, fo no tam mahzees?

Atbildi: Le redsam, ka ta pasauale ta swehta Garra darbus saimo un apfweis.

(Tapehz, mans behrns, fargees to apsmect, fo tu ne prohti un kas tew irr angsta lecta, un ne turri to par getki, kas ne griib libd ar pasauli apgrehtotes, un tapehz us Deewu nopuhschahs.)

V. Pehtera spreddikis gahje teem swescheem Juhdeem zour sirbi, fo no tam mahzees?

At:

Atbildi: Deewa wahrds irr allaschin spehzigs pee teem, kas sawas aufis un sirbis tihschi ne aisbahsch.

(Tapehz, ak kristihs zilweks, nemu Deewa swehtu wahrdu pee sirds, un ne lau J Deewa wahrdam zaur weenu aufi ee-eet, un zaur ohtru aufi atkal is-eet. Det paturri to pee tewis, tad tas tew swehtu darrihs.)

Swehtas Dohmas.

Swehtais Gars no debbes nahzis
Pahr teem swehteem mahzekeem.
Ir mans prahts, ak Iesu, fahzis
Nahkt pee taweem wahrduceem.
Dohd man tawu Garru arr,
Ka es tapat dshwoht warr'.

Tas zettort-desmits un septitais stahsts
ka Pehteris tishu zilweku weffelu darrijis.
Apust. darb. 3 un 4 Nod.

I. Ne ilgi pehz tam, ka tas zeenigs swehtais Gars pahr teem apustuleem bija nahzis, aisgahje Pehteris un Jahnis kahda deena kohpa basniza. 2. Un tur bija wihrs, tiffs no mahtes dsimmis, 3. tas liffahs nestees. 4. Un tee laudis liffe to ifdeenas preeksch basnizas durwim, ka tas isluhgtohs kahdu dahwanu no teem, kas basniza gahje. 5. Kad tas nu redseja Pehteri un Jahni nahkam tad winsch kahdu dahwanu luhdse. 6. Bet Pehteris ar Jahni tam azzis

Jautaschanas.

1. Kas weenreis kohpa Deewa nammä gahje?
2. Kahds wihrs pee basnizas bija?
3. Ka tad tas pee basnizas warreja tift?
4. Tapehz to tee laudis pee basnizas durwim liffe?
5. Fo winsch no Pehtera un Jahna luhdse?
6. Ko Pehteris un Jahnis fazzija, tam azzis stattidamees?

staf-

stättjahs, un Pehteris us to tislü fazzija: sdrabs un selts man newa, bet kas man irr, to es tew dohmü. 7. eelsch ta wahrda JEsus Kristus, zellees un staiga. 8. Un Pehteris kampe to tislü wihrü pee labbas rohkas, un to vazehle. 9. Un tuhdat tappe winna leeli un krumfli stingri. 10. Un winsch lehze augscham, un gahje ar Pehteri un Zahni basnizâ, un staigaja, 11. no preeka lehkdams un Deerwu teifdams. 12. Un wiffi laudis to redseja staigajam un Deerwu teizam, 13. un to pasinne, ka tas tas patš bija, kas pee basnizas durwirn bija sehdejis un beedelejis. 14. Un tee brihniyahs un pahrbihjajahs par to. 15. Kad nu schis zilweks pee Pehtera un Zahna turrejahs, 16. tad wiffi laudis pee teem eelsch tahs basnizas preekschnamma fatezzeja. 17. Pehteris to redsejis, fazzija us teem laudim: Ko juhs par to brihniyahs, un fo juhs us mums luhfojat, itt kâ mehš zaur sawu paschu spehku un swehtibu scho buhtum wesselu padarrijuſchi. 18. Mehš to effam padarrijuſchi eelsch ta wahrda JEsus Kristus, kas irr Deewa dehls un wiffas pasaules pestitajs. 19. Un Pehteris teem

7. Eelsch ka wahrda tee tam pawehleja zeltees un staigaht?
8. Ko Pehteris darrija, fo fazzidams?
9. Kahds brihnumš tad notil'e?
10. Kur tas patš palikke?
11. Ko winsch no preeka darrija?
12. Ko wiffi laudis redseja?
13. Woi tee to pasinne?
14. Ko tee laudis dohmaja?
15. Pee ka schis zilweks turrejahs?
16. Kas pee Pehtera un Zahna basnizas preekschnamma fatezzeja?
17. Ko Pehteris us teem laudim fazzija?
18. Ko Pehteris teem laudim teize, eelsch ka wahrda winsch to zilweku wesselu padarrijs?
19. Ko tad Pehteris teem laudim sahje fluddinaht?

to Ewangelliumu no JEsu fluddinaja un ka wiffi Deewa raksti no JEsu irr peepibiti. 20. Un Pehteris usrumnaja tohs laudis, no grehkeem atgreestees, un eelsch ta wahrda JEsus tizzeht, un liktees kristitees, ka tee zaur JEsu muhschigi taptu swehti. 21. Tad tee basnizas - fungi peegahje, un likte Pehteri un Zahni zeetumâ west, 22. tapehž, ka tee no JEsus augſchamzelschanas fluddinaja: jo tas teem basnizas - kungeem fahpeja. 23. Ohtrâ deenâ Pehteri un Zahni preeksch basnizas teefas wedde, 24. tohs jautah: zaur kahdu spehku, jeb, ka wahrda tee to tislü zilweku wesselu darrijusch. 25. Tee atbildeja: eelsch ta wahrda JEsus Kristus, fo juhs effat krusiâ sittusch, un kas no mirroneem alkaf augſcham zehlees. 26. Schis irr tas weeniğs pasaules pestitajs, un newa ne kahda zitta pestiſchana, nedš arri zits kahds wahrds zilwekeem dohts, zaur fo tee warr swehti tapt, bes ween eelsch ta wahrda JEsus. 27. Tee basnizas - fungi redsejusch Pehtera un Zahna drohschibu, brihniyahs lohti, 28. dsirdedami, kâ Pehteris un Zahnis kaut tee ne bija grahmatas mahzijschees, tomehr tohs Deewa rakstus ar leelu gudribu isstahſtiija. 29. Un redsedami to zilweku, kas tislis bijis un wesselē tappis, tee ne warreja ne neeka tur pretti

20. Us fo Pehteris tohs laudis usfluddinaja?
21. Ko likte tee augst basnizas - fungi ar Pehteri un Zahni darriht?
22. Kapehž tee tohs likte zeetumâ west?
23. Kur ohtrâ deenâ Pehteri un Zahni wedde?
24. Ko teem jautaja?
25. Ko tee atbildeja?
26. Ko tee no JEsus fluddinaja?
27. Par fo tee augst basnizas - fungi brihniyahs?
28. Kapehž tad tas teem brihnumš bija?
29. Kapehž tee ne neeka ne warreja pretti runnaht?

runnaht. 30. Un tee augsti basnizas-kungi paweh-
leja Pehteram un Zahnim, no ta wahrda JEsus
wairs ne runnaht. 31. Bet Pehteris un Zahnis
atbildeja: Updohmajeet paschi, woi tas buhtu preeksch
Deewa pareisi darrihts, ja mehs juhs wairat klau-
fitum, ne ka Deewam? 32. Jo mehs ne warram
no ta kluffu zeest, ko mehs paschi effam redsejusch
im dsirdejusch. 33. Un tee augsti basnizas-kungi
tohs atlaide no ferwin ar fihweem wahrdeem. 34.
Jo tee ne warreja ne kahdu wainu atrast, winnus
mohzigt, to kauschu pehz; jo tee wiffi teize Deewu
par to, kas tur bija notizzees. 35. Un Pehteris
un Zahnis nahze pee tabs kristigas draudses, un pa-
sluddinaja wiffu, kas bija notizzees. 36. Kad tee, kas
kohpa bija, to dsirdeja, tad tee sawu balsi ween-
fir- digi pazehle un peeluhdse Deewu, 37. ka tas teem jo-
prohjam drohschu firdi dohtu, Deewa wahrdu slud-
dinahrt bes wiffahm isbailehm. 38. Un kad tee bija
beiguschi luhgt, ta weeta pafustinajahs, fur tee bija
sapulzejuschees, 39. un tee tappe wiffi pilni no ta
swehtia Garra, 40. un sluddinaja Deewa wahrdu ar
wiffu drohschibu. 41. Un tai draudsei bija ka weena
firds un ka weena dwehsele.

30. Ko tee augsti basnizas-kungi Pehteram un Zahnim
peefazzija?
31. Bet ko Pehteris atbildeja?
32. Ko Pehteris fazzija, kapehz tee ne warroht kluffu zeest?
33. Ka tee augsti basnizas-kungi Pehteri un Zahni atlaide?
34. Kapehz tee tad tohs palaide walkam?
35. Kam to Pehteris un Zahnis teize, pahnahfusch?
36. Ko ta kristiga draudse darrija, to dsirdeama?
37. Par ko tee Deewu peeluhdse?
38. Kas notikke, kad tee bija beiguschi Deewu peeluhgt?
39. No ka tee tappe pilni?
40. Ka tee Deewa wahrdu sluddinaja?
41. Ka ta kristiga draudse kohpa turrejahs?

Mah-

Mahzibas.

I. Kad Pehteris weenu tistu bija wesselu padarrjis, un
tee laudis brihidamees farezzeja, tad Pehteris fazzija:
Fo juhs us man luhfojeet, es to ne esmu zaur sawu
spehku wesselu padarrjis, bet eeksch ta wahrda JEsus
Kristus, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Tas gohds, kas Deewam peeberr, Deewam
jadohd.

(Ja Pehteris buhtu lepns bijis un sawu paschu gohdu mek-
lejis, tad tas ne buhtu tohs laudis us JEsu rabbijis. Za-
pehz, mans behrs, ne atrauj Deewam gohdu ne kohda leeta,
jo no winna, zaur winnu un eeksch winna irr wiffas leetas.)

II. Kad Pehteris to wahrdu JEsus sluddinaja, tad tas
teem augteem basnizas-kungeem sahpeja, un tee liffe
Pehteri un Zahni zetuma mest, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ta mahziba no JEsus irr teem Juhdeem pee-
bauffschana, un teem pasauls behrneem gekkiba.

(Bet teem, kas swehtia totp, irr ta weens Deewa spehks.
Zapehz ne kaunees ta Ewangeliuma no JEsus preeksch pa-
faules.)

III. Pehteris dewe itt drohschi preeksch teefas atbildefcham
no sawas tizzibas un mahzibas, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Sawu tizzibu ne buhs preeksch pasauls slehpt
un aisleegt.

(Jo kas sawu tizzibu un to wahrdu JEsu preeksch pasauls
aisleeds, to JEsus arridsan winna deena preeksch sawa deb-
besu Ichwa un preeksch wiffeem engeleem aisleegs.)

IV. Pehteri un Zahni apdraudeja, teem ne buhs wairs
no ta wahrda JEsus runnaht, bet tee atbildeja droh-
fchi: Deews wairat jaklausa, ne ka zilweki, Fo no
tam mahzees?

Atbildi: Darri kas pareisi, un ne behda par ne fo.

(Jo kad trw drohscha firds preeksch Deewa, tad tu arri-
dsan preeksch zilwekeem pastahwesi. Un kaut tee arridsan ta ka
bekprahntigi turretohs, tomehr par teem ne behda; jo kad
Deews un staidra firds us tawu pussi, tad tu gan uswarresi.)

V. Kad Pehteris wiffai draudsei to wiffu bija stahstjis,
tad tee Deewu weensirdigi peeluhdse, un ta weeta pa-
fustinajahs, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Sirdigahnt luhgschanahm eeksch swehtas draudses irr leels spehks.

(Tapeh; saweeno tu arridsan basnizâ towas luhgschanas ar tahm luhgschanahm tahs swehtas draudses, tad tahs teescham Deews augstâ debbesi pallausihk.)

Swehtas dohmas.

Pehteris ne sawâ spehkâ
Weenu tistlu dseedina;
JEsus wahrds pee fchi zilweka
Sawu spehku rahdija.
JEsus wahrds eeksch tizzibas
Jr mann' wahju spehjinahs.

Tas zettort-desmits un astotais stahstis
ka tee apustuli no zeetuma isglabhti,
bet tas swehtais Steppinsch nomai-
tahs tappis.

Apust. darb. 5. 6 un 7 Nod.

1. Tee swehti apustuli fluddinaja to swehtu Ewangeliumu peh; JEsus parwehleschanas, papreeksch Jerusalemê un eeksch Juhdu semmes. 2. Un zaur to apustulu rohkahm notikke dauds sibmes un brihnuuni stary teem laudim, 3. tâ ka arridsan newesselus eelâs iswedde, un gultâs lifke, ka Pehteram nahloht winna ehna tikkai jirtus no teem warretu ap-ehnoht. 4. Un tee tappe wiffi wesseli. 5. Bet

Sautaschanas.

1. Kur tee apustuli to preezas-mahzibu no JEsu papreeksch fluddinaja?
2. Kas zaur to apustulu rohkahm notikke?
3. Kapeh; tohs newesselus eelâs iswedde un gultâs lifke?
4. Woi tad tas teem newesseleem ko palihdseja?
5. Râ tas tam augstam basnizas-kungam un teem wirsneekem patikke?

tas

tas augstais basnizas-kungs un tee wirsneeki tappe pitni bahrsibas, 6. un lifke tohs apustulus zeetumâ west un ar fargeem apfargahnt. 7. Bet Deewa engelîs nakti tahs zeetuma durwis atwehre un tohs iswedde, 8. un fazzija: eita un runnajeet drohschi Deewa nammâ to swehtu Ewangeliumu. 9. Un tee apustuli to arridsan darrija. 10. Bet tas augstais basnizas-kungs safauze to augstu teesu, 11. un nosuhstija furus fullainus, tohs apustulus kâ zeetumneekus preeksch teesas west. 12. Bet tee fullaini atradde to zeetumu aisflehtu un tohs fargus preekschâ, 13. bet kad tee to zeetumu atflehdse, tee to atradde tukschu. 14. Tas augstais basnizas-kungs un tee teesas-kungi to dsirdejuschi, istruhzinajahs par to. 15. Tad nahze kahds zilweks un stahstija, ka tee kas zeetumâ bijuschî, Deewa nammâ tohs laudis mahzohi. 16. Tad tas wirsneeks ar teem fullainem nogahje un tohs atwedde. 17. Tad tee teesas-kungi us teem fazzija: woi meh; juus ne effam aisleeguschî, JEsus wahrda mahziht? 18. Tee apustuli atbildeja: Deewam peenahkâhs wairak klaufiht, ne kâ zilwekeem. 19. Un tee apustuli eesahje arridsan winnu preekschâ

6. Ro tee no dusmahm darrija?
7. Râ tappe tee apustuli no ta zeetuma isglabhti?
8. Ro tas engelîs us teem fazzija?
9. Woi tad tee apustuli to darrija?
10. Ro tas augstais basnizas-kungs safauze?
11. Kur tas furus fullainus nosuhstija?
12. Râ tee to zeetumu atradde?
13. Ro tee atradde eekschâ?
14. Ro wiffi teesas-kungi dohmaja, to dsirdebami?
15. Ro teem kahds zilweks stahstija, no basnizas nahzis?
16. Ro tad tas wirsneeks darrija?
17. Ro tad tee teesas-kungi us teem apustuleem fazzija?
18. Ro tee apustuli atbildeja?
19. Ro tee apustuli winnu preekschâ sahje fluddinahnt?

to swehtu Ewangeliumu no Iesu sluddinaht. 20. Tas teem teefas-kungeem zaur firde gahje, 21. un tee gribbeja tohs nokaut, bet tomehr tee preeksch laudin bihsijahs. 22. Un tee lifke tohs apustulus schaut, 23. un atlaide tohs ar to peekohdinafchanu, no ta wahrda Iesus wairs ne runnaht. 24. Bet tee apustuli gahje lihgsmodamees no tabs augtas teefas, fa tee bija zeenigi turreti, Iesus wahrda pehz faunu zeest. 25. Un tee ne mittejahs ifdenas basniza un mahjas mahziht, un Iesu Kristu preezigi pasluddinaht. 26. Starp to kristigu draudsi bija arri swehts wihrs, Steppinsch wahrda, pilns tizzibas un spehka; schis darrija brihnumus un leelas sihmes. 27. Un tee Zuhdi ne spehje tai gudribai un tam swehtam Garram, zaur ko winsch runnaja pretti stahweht. 28. Un tee Zuhdi winnu wedde preeksch augtas teefas, 29. un atwedde wiltigus leezineekus, kas fazzija: Steppinsch ne mittejahs, saimoschanas runnaht prett to bauflibu un prett Jerusalemi, 30. un mehseffam dsirdejuschi winnu sakkam: Iesus no Nazaretis nopohstihse scho weetu. 31. Un wissi, kas tanni augsta teefa sehdeja, us to stattijahs, un redseja winna waigu, fa kahda engela waigu.

20. Ka tas teem teefas-kungeem patikke?
21. Ko tee labprahst ar teem apustuleem buhtu darrijuschi?
22. Ko tee tab ar teem apustuleem darrija?
23. Ur kahdu peekohdinafchanu tee tohs atlaide?
24. Kapehz tab tee apustuli bija lihgsni?
25. Ko tee ne mittejahs darriht?
26. Kahds wihrs bija swehtais Steppinsch?
27. Kapehz tee Zuhdi winna gudribai ne spehje pretti stahweht?
28. Kur tee Zuhdi to wedde?
29. Kahdu leezibu tee prett Steppinu atwedde?
30. Ko tee fazzija, fa tee no Steppina effoht dsirdejuschi?
31. Ka Steppina waigs teem teefas-kungeem isbraudsijahs?

32. Tad

32. Tad fazzija tas augstais basnizas-kungs us Steppinu: woi tas pateesiba ko tee leezineeki apleezina? 33. Tad Steppinsch sahje spreddiki turreht, 34. un beidse ar scheem wahrdeem: Juhse pahrgalwigi un zeetfirdigi, juhse stahwat allaschin tam swehtam Garram pretti, itt ka juhse tehwi, ta arridsan juhse. 35. Kurru no teem praweescheem juhse tehwi ne irr wajajuschi, un nokawuschi, kas no Iesus atnahkschanas preeksch sluddinajuschi, 36. no ta Iesus ko juhse effat ka slepkawu nodewuschi un nokawuschi. 37. Kad tee to dsirdeja, tad tas teem zaur firde gahje, un tee fakohde sohbus par to. 38. Bet Steppinsch pilns swehta Garra, stattijahs us debbesim un redseja Deewa gohdibu, un Iesu stahwam pee Deewa labbas rohkas. 39. Bet tee Zuhdi brehkdami aisturreja sawas auffs, un mahjahs winnam wirsu, 40. un to no ta pilsfata isstuhme abra, un to ar afmineem nomehtaja. 41. Bet Steppinsch sauze: Kungs Iesu, pecnemm mannu garru. 42. Un zells mesdamees, winsch ar stannigu balsi brehze: Kungs, peedohdi teem schohs grehkus! 43. Un to fazzijis, winsch aismigge nahwe. 44. Un zitti deewabihjigi wihsri aprakte winna mee-

32. Ko tas augstais basnizas-kungs no Steppina jautaja?
33. Ko Steppinsch sahje runnaht?
34. Ur kahdeem wahrdeem winsch sawu spreddiki beidse?
35. Ko winsch teem beidsoht no teem praweescheem pahrmette?
36. Ko winsch teem wehl no ta Kunga Iesus pahrmette?
37. Ka tas spreddikis teem Zuhdeem patikke?
38. Ko Steppinsch us debbesim stattidams redseja?
39. Ka tee Zuhdi turrejahs?
40. Ko tee ar Steppinu darrija?
41. Ka swehtais Steppinsch sawu nahwi redsedams sauze?
42. Kurri bija winna pebdigi wahrbi?
43. Kas notikke, kad winsch to bija fazzijis?
44. Kur winna meefas palikke?

fas un to gauschi noschehloja. 45. Un tanni laika notikke leela wajjaschana prett to kristligu draudsi, fas Jerusalemē bija; 46. un wissi iskaišijahs zaur Juhdu semni un Samarijas teesu, 47. bes ween tee apustuli palikke Jerusalemē.

45. Kas to brihdi tai kristigai draudsei Jerusalemē notikke?

46. Kur ta kristiga draudse fas Jerusalemē bija iskaišijahs?

47. Kur tad tee apustuli palikke?

Mahzibas.

I. Tohs apustulus gan zeetumē apfargaja, bet weens engelis tohs islaide, Fo no tam mahzees?

Urbildi: Ko Deews gribb glahbt, to smits fargi ne isfargahs.

(Fo teem taisneem Deews stahw klabt. Tapehz ne blhstees, kaut wissi tew gribbetu apriht. Kad Deews tew gribb glabbaht, tad tu paliksi weffas.)

II. Tee fashausii apustuli aisgahje lihgsini, Fo no tam mahzees?

Urbildi: Kas JEsus wahrda saldumu baudijis, tam wiffas behdas buhs saldas ka medduš.

(Tapehz nodobdees JEsus miblestibai, tad tew wiffas pafauls zeeschanas buhs saldas, JEsus wahrda pehz.)

III. Tee Juhdi ne spehje tai gudribai un tam swehtam Garram pretti stahweht, zaur Fo swehtais Steppinsch runnaja, Fo no tam mahzees?

Urbildi: Pee Deewa gudribas wiffas pafauls gudriba irr gekkiba.

(Fo ne dauds irr gudri pehz tahs meefas, ne dauds irr spehzi, ne dauds irr no augstas dsimtas, bet tohs wahjus un nejeenigus Deews no tahs pafauls isredsesje. Tapehz welle tu arridsan, mans behrns, to ihšu Deewa gudribu, to tu atraddisi eeksch winna swehta wahrda.)

IV. Kad swehtais Steppinsch Deewa wahrduš fluddina: dams, tohs Juhduš pahrllezinaja, tad tee sohbus fahohde, aisturreja fawas ausis un tam wirsu mahzahs, un to ar akmineem nomehaja, Fo no tam mahzees?

Urbildi: Schis notikkums israhda, zeek lehti zilweka firds warr apzeetinatees.

(Ta irr ta wissleelaka Deewa sohdbiba, kad zilweks wiffas Deewa beedinaschanaš un brihnuma-sihmes pee firds ne nem-

nemmdams, wissupehz sawa zeeta firds-prahsta tohp nobohts. Fo tahds wissi Deewa padohmu un labdu prahtu no sewim ihšchi atstumj, un tapehz, winsch arridsan wairs ne warr swehts tapt. Tapehz, af kristihts zilweks, ne walko Deewa lehnprahtibu us trakkumu, un ne aishahsi fawas ausis un sawu firdi prett Deewa wahrdeem, bet apdohma pee laika, fas pee tawa muhschiga meera derr.)

V. Swehtais Steppinsch fazzija mirdams: Rungs, pee dohd scheem tohs grehkus, Fo no tam mahzees?

Urbildi: Mums ne buhs cenaidu kappā lihds nemt, bet wisseem waidineekem us mirstamu gultu labpraht un no firds peedoht.

(Tapehz, kad tewi Deews mett us slimmibas-gultu, tad faderrees tubliht ar wisseem, jo tu ne warri sinnaht, woi tu no tahs slimmibas zelsees. Ka tu ar Deewu gribbi islibdsinatees, kad tu ne effi papreeksch ar saweem cenaidneekem islibdsinajees?)

Swehtas Dohmas.

Steppinsch JEsu peefauz mirdams,

JEsus littahs redsetees.

Jr es tewi falkschu schkirdams,

Tu man arri parahdees;

Saldais JEsu! tad es tew

Preezigi nodohfchohs few.

Tas zettort-desmits un dewitais stahstš no Pahwila atgreeschanaš.

I. Sa swehta Steppina nomaitaschana wissuwairak weenam Wariseeram, Sauls wahrda patikke. 2. Tas wajaja tohs kristigus laudis jif sinna: dams un spehdams: 3. jo winsch pohstija to kristigu

Jautaschanaš.

1. Kam patikke ta nomaitaschana ta swehta Steppina lohti?
2. Ka tas tohs kristigus laudis wajaja?
3. Ko winsch tai kristigai draudsei darrija?

draudsbu, un gahje pa nammeem twahrstidams til-
labb wihrus, ka seewas, un nodewe tohs zeetuna. 4.
Wissuwairak winsch draudedams un kaddams prett JEs-
sus mahzelleem schnahze. 5. Un winsch gahje pee to
augstu basnizas-kungu, un luhdse no ta grahmatah us
to pilksatu Damasku, us tahm basnizahm un foh-
lahm. 6. ka tam buhtu brihw, tohs kristigus lau-
dis fasectus us Jerusalemi west. 7. Kad nu Sauls
tuwu pee Damaskus nahze, tad winnu peepeschi
gaischums no debbes apspibdeja, 8. no ka winsch
pee semmes fritte. 9. Un winsch dsirdeja balsi no
debbes us winnu fakkam: Saul, Saul, fo tu man-
ni waija? 10. Sauls atbildeja: Kungs, kas tu
effi? 11. Las Kungs fazzija: es esinu JEsus, fo tu
waija: bet tew nahksees grucht prett dsemuli spahrbiht.
11. Tad Sauls trihzedams fazzija: Kungs, fo tu gribbi,
fo man buhs darriht? 13. Bet tee wihi, kas winna
zella-beedri bija, stahweja ka apstulboti, 14. dsirdejami
gan to balsi, bet neweenu ne redsedami. 15. Bet Sauls
zehlehs augscham un ne warreja ne fo redseht, 16. un
tee zitti winnu pee rohkas wedde, un to eewedde eefsch
Damaskus. 17. Un winsch ne warreja treijahs deenahs

4. Prett kurreem winsch bija wissuwairak bresmigs?
5. Fo Sauls no ta augsta basnizas-kunga luhdse?
6. Kapehz winsch tahs grahmatah gribbeja?
7. Kas Saulam tuwu pee Damaskus notikke?
8. Kas winnam no ta gaischuma notikke?
9. Fo winsch no debbes dsirdeja?
10. Fo Sauls atbildeja?
11. Fo tas Kungs fazzija?
12. Fo tad Sauls fazzija?
13. Fo Saula beedri dohmaja?
14. Kapehz tappe tee ka apstulboti?
15. Kas bija Saulam notizzis, kad winsch no semmes bija
zehlees?
16. Ka winsch tad pilksata nahze?
17. Zil ilgi winsch neredfigs palikke, neehbis un nedschris?

redseht, un ne ehbe un ne dsehre. 18. Bet weens mah-
zellis bija eefsch Damaskus, Ananias wahrda, 19. us
to Deews zaur parahdischanu fazzija: zellees un eij
Zuhda nammah un waija pehz Saula, jo redsi, tas
tur peeluhds Deewu: 20. un tur nahzis, leez sawas
rohkas us to, ka tas taptu redfigs. 21. Ananias atbil-
deja Deewam: Kungs, es esinu dsirdejis, zeef kaunu tas
faweem fwehteem Jerusalemé darrijis, un scheitan tam
irr warra no teem augsteem basnizas-kungeem dohra,
wiffus faistih, kas taru wahrdu peesauz. 22. Bet
Deews atbildeja: eij, jo schis irr mannim isredsehts
rihks, mannu wahrdu nest preefsch paganeem un feh-
nineem, un preefsch Israelta behrneem. 23. Un Ana-
nias nogahje un nahze tal nammah, un lifke sawas
rohkas us Saulu, 24. un fazzija: Saul, brahl, tas
Kungs JEsus, kas tew us zellu parahdijees, tas irr
man suhtijis, ka tu atkal kluhtu redfigs, un ar to fwehtu
Garru peepilbihts. 25. Un tuhdat no Saula azzim ka
swihni nokritte, un winsch tappe azzu-mirkli redfigs,
26. un zehlehs un Ananias to kristija us to wahrdu
JEsus. 27. Un tuhdat winsch no JEsus Kristus mah-
zija, ka tas effohs Deewa Dehls. 28. Bet tee wiffi, kas
to dsirdeja, isbihajahs un fazzija: neagi schis irr tas
pohstitalis wiffu to, kas Jerusalemé JEsus wahrdu pee-

18. Kahhs JEsus mahzellis bija eefsch Damaskus?
19. Fo Deews us to fazzija?
20. Fo Deews tam pawehleja ar Saulu darriht?
21. Fo Ananias us Deewu fazzija?
22. Bet fo Deews tam atbildeja?
23. Woi Ananias darrija, ka Deews tam bija pawehlejis?
24. Fo Ananias fazzija, pee Saula nahzis?
25. Ka tappe tad Saula azzis?
26. Kas ar Saulu notikke, kad tas bija redfigs tappis?
27. Fo winsch sahje mahzih?
28. Bet fo tee laudis fazzija, kas Saulu passine?

fauze? 29. Bet Sauls tappe jo deenas jo wairak siipri-
 nahts eeksch ta Ewangeliumma, 30. un pahrleezinaja
 tohs Juhdus, kas eeksch Damaskus dsihwoja, ka Je-
 sus irr Kristus, tas irr, tas no Deewa swaidihts, un
 wiffas pasaules pestitais. 31. Bet tee Juhdi to grib-
 beja nokaut, un lifke ta pilssata wahrtus fargabt, lai
 Sauls ne isspruhk. 32. Bet tee mahzekli to nakfi
 kahda kurwt pahr muhri nolaide semme. 33. Un Sauls
 nahze us Jerusalemi, 34. un wiffi no tahs kristigas
 draudses eefahkumâ no ta bihjahahs, ne gribbedami
 tizeht, ka winsch tappis kristigs mahzeklis. 35. Bet
 Barnabas, weens mahzeklis winnu pee teem apustu-
 leem wedde, 36. un teem stahstija, ka Sauls irr pa-
 teesi zaur balsi no debbes atgreesstis, un pehz no Ana-
 nia kristihts, un eeksch Damaskus to Ewangeliumu
 ar wiffu drohschibu mahzjijis. 37. Tad tee apustuli
 Saulu par fawu beedri peenehme. 38. Schis pats
 Sauls klue pehz leels un swehts apustulis un paganu
 mahzitajs, 39. un to nosauze Pahwils. 40. Tad
 bija tahm kristigahm draudsehm meers pahr wiffu Juh-
 deju, Galileju un Samarias teesir, 41. un tahs pee-
 auge un staigaja eeksch deewabihjaschanas, un wairo-
 jahs eeksch eepreezinaschanas ta swehta Garra.

29. Eeksch ka tappe Sauls jo deenas jo wairak siiprinahts?
 30. Ko winsch tohs Juhdus pahrleezinaja?
 31. Ko tee Juhdi darrija, gribbedami winnu nokaut?
 32. Ka Sauls no ta pilssata ismukke?
 33. Kur Sauls nahze?
 34. Kapehz ta kristiga draudse eefahkumâ par Saulu bihjahahs?
 35. Kas winnu pee teem apustuleem wedde?
 36. Ko Barnabas teem apustuleem stahstija?
 37. Woi tad tee apustuli Saulu peenehme?
 38. Kahds tappe Sauls?
 39. Woi pehz nosauze?
 40. Ka tad tas kristigai draudsei klahjahs?
 41. Ka ta kristiga draudse dsihwoja?

Mah-

Mahzibas.

I. Sauls wajaja to kristigu draudsi, un Jesus fauze no deb-
 bes: Saul, Saul, ko tu mannis wajaja, ko no tam mahzees?
 Urbildi: Kas ta Runga Kristus kalpeem un mahzitajeem
 noteek, to Kristus eerauga ka sewim nottkuschu.
 (Tapehz zeeni mahzitajus, ko Kristus sawa weeta stah-
 dijis, un Deewa deht tohs ne nizzini.)

II. Sauls ta Runga Jesus balsi dsirdejis, fazzija:
 Rungs ko tu gribbi, ko man buhs darriht? ko no tam
 mahzees?

Urbildi: Kad mehse nomannam, ka Deews pee muhsu
 firds strahda, tad lai mehse arridsan Deewa prahtam
 eeksch paklausichanas un pasemmoschanas padoh-
 damees.

(Tapehz ne effi zeetsirbigis un ne stahwi pretti, kad tas
 zeenigais swehtais Gars zaur Deewa wahrdu pee tawas
 firds strahda un tewi pahrleezina; bet effi klausigs, tad tu us
 tawas samaitaschanas tappi ieglabhts.)

III. Wo schnahkdama Saula tappe rahms Pahwils, ko
 no tam mahzees?

Urbildi: Te redsam, ka Deews warr zllwekam zeetu ak-
 mins-firdi atnemt, un tam tai weeta jaunu firdi eedoht.

(So preekch sawas atgreeschanas Sauls bija Jesus wahr-
 ba eenaidneeks, un wajaja to kristigu draudsi. Bet pehz
 sawas atgreeschanas winsch tappe tas leekais swehtais apu-
 stulis Pahwils, un fluddinaia spehziagi to Ewangeliumu no
 Jesus, un irr ta wahrda Jesus pehz labbprahnt un dauds
 zeetis. Tapehz luhds tu arridsan Deewu, ka winsch tawu
 prahntu ifdeenas atjawnu, tad tu arridsan tappi dahrgs no
 Deewa ikredschts rihfs.)

IV. To apustuli Pahwils, ko papreekchu fauze Saul,
 Deews zaur atspihdeschanu no debbesim atgreesstis: woi
 mums arridsan us tahdu parahdischanu buhs gaidiht?
 Urbildi: Ak ne, jo mums irr tee skatori Deewa wahrdi:
 kas tohs ne gribd pee firds nemt, tas ne taps Dees
 wa behrns.

(Tapehz ne freij ar Jesulischreem meschets, lahts un ap-
 schiepids faktos, us jaunahm parahdischanahm gaididans.
 So Deews mums to ne irr sohlijts. Bet turrees pee Dees
 wa

wa wahrda klausfchanas basnizâ, tur tu gan mahzisees, kas tew irr jastinn un jadarra.)

V. Sauls jeb Pahwils bija papreeksch teem Juhdeem mihs ligš, bet pehz tee to gribbeja no kaut, ko no tam mahzees?

Atbildi: Kas pafauli pa prahtam darra, to ta turr mihli, bet kas Deewam pa prahtam darra, to pafauli ne eeredš.)

(So fadraudsinaschana ar pafauli irr eenadiba ar Deewu. Nu apdohma pats, kurra mihlestiba tew wairak derr. Pafauls mihlestiba derr laizigi, Deewa mihlestiba muhschigi. Tu tak traks ne buhš, ka tu laizigu lectu par muhschigu lectu wairak zeenifi.)

Stwehtas dohmas.

Sauls papreeksch prett Jesu schmahzis,

Pehz weens swehtais Pawils tohp.

Kurru Deews pats atgreesch fahzis,

Las pehz Deewa leetas kohp.

Dohd ir man, Deews jaunū praht,

Grehkus behgt, tew gohdinast.

Tas peekt desmitais stahstš no Karneela atgreeschanas.

Apust. darb. 10. Mod.

1. Kesarias pilšfata bija apustulu laifos Keemeru karra wirsneeks, Karneels wahrda.
2. Tas bija no pagamu tautas,
3. bet tomehr deewabihjigs ar wissu sawu namnu,
4. un derwe teem nabbageem daudš dahwanas, un peeluhdse allaschin Deewu.
5. Schis redseja itt skaidri kahda deena Deewa engeli

Jautaschanas.

1. Kahds karra-wirsneeks bija apustulu laifos Kesarias pilšfata?
2. No kahdas tautas tas bija?
3. Kahds tas bija?
4. Ka tas sawu deewabihjaschamu parahdija?
5. Kas tam atspihdeja?

pee

pee fewis eenahkam, 6. un us fewi fakkam: Lawas Deewa luhgschanas un tahs dahwanas, ko tu teem nabbageem effi dewis, irr uskaphuschas par peeminneschamu preeksch Deewa.

7. Un nu suhti wihrus us to pilšfatu Joppi, un aizini Pehteri, 8. tas tew sazihš, kas tew jadarra, kad tu gribi muhschigi swehtš tapt. (9. So Pehteris bija to brihdi Joppes pilšfata.)

10. Karneels bija schim wahrdam paklaufigs, un no suhtija dirwus no faweem kalpeem un weenu deewabihjigu karra-wihru pehz Pehtera us Joppi.

11. Ohtra deena, kad tee tuwu pee ta pilšfata nahze, uskaphye Pehteris namina wirsu, Deewu peeluhgt.

12. Un Pehteris tappe isfalzis un gribbeja ehst, un winna prahtš tappe aisgrahbtš.

13. Un winsch redseja parahdischana debbesi atwehrtu, un kahdu traufu nolaischam, itt ka kahdu leelu palagu tschetros stuhros faistitu,

14. Kurra bija wissadi lohpi un swehri un putni, kas teem Juhdeem naw brihw ehst.

15. Un bals no debbes nosauze us Pehteri: zekkes, Pehteri, nokauj un ehd.

16. Bet Pehteris atbildeja: ne, Kungs, jo es ne esmu ne kad ehdis wissu, kas neschkihstš (jeb aisleegts).

17. Bet ta patti bals atbildeja: ko Deews irr schkihstijis, to tew ne buhs neschkihstu tur-

6. Ko tas engelis us Karneelu sazija?
7. Ko tas engelis tam pawehleja?
8. Kapehz tam bija pehz Pehtera suhtist?
9. Kur to brihdi Pehteris bija?
10. Woi Karneels pehz ta engela pawehleschanas darrija?
11. Ko Pehteris to brihdi darrija, kad tee no Karneela suhtiti tuwu pee ta pilšfata bija?
12. Kas to brihdi Pehteram notikke?
13. Ko Pehteris parahdischana redseja?
14. Ko Pehteris tanni traufa redseja?
15. Kahdu balsi Pehteris no debbes dsirdeja?
16. Ko Pehteris atbildeja?
17. Bet ko atkal ta bals no debbes atbildeja?

reht.

reht. (18. Zaur to Deew's parahbija, ka winsch arridsan tohs paganus gribb sawa walstiba faukt, un tohs arridsan zaur Jesu affinum schkibstibt.) 19. Kad nu Pehteris wehl sawa prahä schaubijahs, kahda schi parahdischana effoti, fo winsch redsejis, 20. raugi, tad stahweja tee no Karneela fuhiti trihs wihri pee wahrteem un waizaja pehz Pehtera. 21. Un Pehteris no-fahpe pee teem un fazzija: es esmu tas, pehz ka juhs waizajat. 22. Tad tee Pehteram wissu stahstija, kas ar Karneelu bija notizzees, 23. un lubdse, ka tas gribbetu ar teem lihds nahkt. 24. Tad tohs Pehteris sawa nammä eewedde, 25. un ohtra deenä Pehteris lihds ar teem isgahje. 26. Kad nu Pehteris pee Karneelu bija nahjis, gahje tas Pehteram pretti. 27. Un kad Pehteris tanni nammä bija eegahjis, winsch dauds paganu fuschu kohpā atradde. 28. Un Karneels stahstija Pehteram no jama wissu kas bija notizzees. 29. Tad Pehteram ta Deewa parahdischana prahä schahwahs kurrä winsch bija redsejis to trauku no debbesim nolaischam, 30. un fazzija: nu es teescham sajuhtu, ka Deew's us zilweku ahriugu gihmi (jeb ahriugu buhschannu) ne luhko, bet no wissahm tautahm, kas winnu bihstahs un pateesibu darra, tas tam irr peenemmigs.

18. Ko Deew's zaur to Pehteram gribbeja cesihmeht?
19. Ko Pehteris dohmaja, to parahdischannu redsejis?
20. Kas pee wahrteem pehz Pehtera waizaja?
21. Ko Pehteris darrija, to dsirdehams?
22. Ko tee Pehteram stahstija?
23. Ko tee no Pehtera luhdse?
24. Kur Pehteris tohs eewedde?
25. Kad Pehteris lihds ar teem aishgahje?
26. Kas Pehteram tur pretti gahje, kad tas bija nonahjis?
27. Ko Pehteris Karneela nammä atradde?
28. Ko Karneels Pehteram stahstija?
29. Kas to bishdi Pehteram prahä schahwahs?
30. Ko tad Pehteris fazzija?

31. Un

31. Un Pehteris eesahje teem paganeem to Ewangelliumu no Jesu fluddinaht, 32. un ka no Jesu wissi praweeschi leezibu dohd, ka zaur winna wahrdu grehku peedohschannu dabbu itweens, kas eescht winna tizz. 33. Un Pehteram schohs wahrdu's wehl runnajohht, kritte tas swehtais Gars us wisseem, kas to wahrdu dsirdeja, un ta dahwana ta swehta Garra tappe arridsan wahr teem paganeem isleeta. 34. Tad fazzija Pehteris: warr arridosan kas labban uhdeni leegt, ka schee ne tohp kristiti, kas to swehtu Garru irr dabhujschi, ittin ka meh's? 35. Un Pehteris pawehleja, ka tee taptu kristiti eescht ta Kunga wahrda. 36. Un kad tee kristiti laudis no Zuhdu zilts dsirdeja, ka Deew's arridsan teem paganeem atgreeschannu no grehkeem us muhschigu dsihwoschannu dewis, tad tee Deewu teize par tahdu schehlasibu, fo winsch arridsan teem paganeem parahdijis. 37. So lihds schinn tee apustuli tikkai teem Zuhdeem to swehtu Ewangelliumu jeb preezas-mahzibu bija fluddinajuschu.

31. Ko Pehteris teem paganeem sahje fluddinaht?
32. Ko Pehteris sawa spreddiki no Jesu fazzija?
33. Kas tur notikke, kad Pehteris schohs wahrdu's fazzija?
34. Ko tad Pehteris fazzija?
35. Ko tad Pehteris pawehleja?
36. Ko tee tizzigi no Zuhdu zilts fazzija, kad tee to dsirdeja?
37. Kam bija tad tee swehti apustuli lihds schinn to swehtu preezas-mahzibu no Jesu fluddinajuschu?

Mahzibas.

I. Karneels bija pagans, un tomehr deewabihjigs, un dewe nabbageem dauds dahwanas, un Deew's winna luhgschannas paklausija, fo no tam mahzees?

Utbildi: Zaur to tohp dauds kristiti laudis apfaunoti, kas besdeewigi irr, kas nabbageem neneela ne dohd, un no Deewa luhgschannahm gan mas sinn.

(Za-

(Lapeh, mans behrns, kristhts zilweks buhdams, mahzees Deewa jo labbaki atfist, un dshwo arridsan kristligi, zit tadi tas tew ne palbdsch's nenezka, ka tu effi kristhts.)

II. Deews parahdija Pehteram parahdischanã, ka winsch arridsan tohs paganus grihb pee Deewa walstibas aizie naht, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Deewa schelastiba ne irr pee weenas tautas peefecta.

(Zuhs latweefchi effat arridsan wezjõs laifõs pagani bijuschi, bet Deews irr pahr jums apschelsojees un juhs pee kristitu lauschu tizzibas atgreesis. Bet weena leeta jums wehl truhlst, ka juhs pehz scho tizzibu dshwojat. Jo juhsu dshwofchana lihds schim ne irr dauds labbaka, bijusi, ka pee teem afleem paganeem.)

III. Pehteris atradde Karneela nammã dauds paganu laudis, Fas bija sanahkufchi, Deewa wahrdu no Pehz tera Klausitees, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Schis notikkums dauds kristitus laudis pee mums apkauna, kas retti un tikka ar usspeeschanu basnijã nahk.

(Bet tas no Deewa irr, tas arridsan Deewa wahrdu labbpraht dshw. Lapeh, lai tas allaschin tew irr preeks, Deewa nammã nahkt, tahs jaukas Deewa kalposchanas stattitees. Jo weena deenina Deewa nammã, irr labbaki, ne ka dauds simts zittas deenas.)

IV. Pehteris sahze sawu spreddiki ar scheem wahrdeem: Tu es teescham fajuhtu, ka Deews us zilweka ahriugu gihmi ne luhfo, bet no wissahm tautahm, Fas winnu bihstahs un pateesibu darra, tas tam peenemmigs, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Tas irr mums semneekem leela eepreezinas schana, ka meh's Deewa azzis til labbi effam zeeniti, ka tee kungi.

(Jo muhsu dwehseles irr til labbi zaur JESus affinin pestitaz, ka kungi dwehseles. Lapeh, palez labbpraht tawã kahrtã, un darri, kas tew peenahkabs, tad tu Deewam tikpat mihligs buhfi, itt ka tu buhtu kahds leels kungs pasaulẽ bijis.)

V. Kad tee pagani Pehtera spreddiki sirdigi Klausijahs, tad tas swehtais Gars us wisseem Fritte, un tee tap: pe Kristiti, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Tas swehtais Gars irr allaschin kahrt ar Deewa wahrdu un tahm swehtahm eestahdischanahm.

(30

(Jo tas swehtais Gars strahda zaur Deewa wahrdu pee zilweka sirds, eedobb schai tizzibu un stiprina to paschu zaur tahm swehtahm eestahdischanahm. Lapeh, klausais allaschin labpraht un sirdigi Deewa wahrdu, tad tas swehtais Gars ir pee tewis nahts un celsch tew mahjohs.)

Swehtas dohmas

Karneels gohdigs pagans bijis,
Kristhts tohp un muhscham swehts.
Bet starp mums wels daschu rihjis,
Kas ka pagans dshwoht mehds.
Mutt'es tizzib' ne irr gan,
Kad truhkst swehta dshwofchan'.

Tas peekt-defmits un pirmais stahst ka Pehteris no zeetuma ispestihts. Apust. darb. 12 Nod.

I. Kad tee apustuli arridsan eesahze teem paganeem to swehtu Ewangeliumu sluddinaht, 2. tad eesahze tas Zuhdu kehniusch Cerodus, Antipas pawahrdã, to kristigu draudsi waijah, 3. un dabbuja to swehtu apustuli Jehkabu rohkã, 4. un lifke to ar sohbinu nokaut. 5. Un redsedams, ka tas teem Zuhdu laudin patifke, 6. tas arridsan to swehtu apustuli Pehteri sagrahbe, 7. us pascheem leelbeenas swehtkeem, 8. un lifke

Sautaschanas.

1. Woi tee swehti apustuli teem Zuhdeem ween to swehtu Ewangeliumu sluddinaja?
2. Kas to bishdi to kristitu draudsi sahze waijah?
3. Kurru apustulu winsch sawõs naggõs dabbuja?
4. Ko winsch ar Jehkabu darrija?
5. Kam tas patifke?
6. Kurru apustulu winsch wehl sawõs naggõs dabbuja?
7. Kad tas to sagrahbe?
8. Ko winsch par swehtkeem ar Pehteri darrija?

30

to

to zeetumâ dselses fasselgt, un ar fargeem apfargabt, 9. gribbedamîs to pehz swehtfeem teem Zuhdeem preekschâ west. 10. Bet ta kriistita draudse peeluhdse bes mitteschanas Deewu par to. 11. Un to nakti papreeksch, kad Cerodus Pehteri gribbeja preekschâ west, gulleja Pehteris stary divi karra-wihreem, 12. ar divi schkehdehm faistihst, 13. un tee fargi preeksch durwim fargaja to zeetum. 14. Un redsi, ta Kunga engelîs tur peestahjâhs, un gaisna spihdeja tamm zeetumâ; 15. un tas engelîs fitte Pehteram pee sahneem un to usmohdinaja. 16. Tad tahs schkehdes no Pehtera rohkahm: kriite. 17. Un tas engelîs fazzija us Pehteri: nahz man paffak. 18. Un Pehteris zehlahs un schkittahs parahdischanu jeb sapni redsam. 19. Un kad tas engelîs ar Pehteri zaur to pirnu un ohtru wakti stary teem saldатеem bija gahjuschi, 20. tee pee teem dselsa wahrteem nahze, kas us pilsatu wedd, 21. un tee wahrti paschi afdarrijahs. 22. Un tas engelîs wehl ar Pehteri weenu eelas garrumu gahje, 23. un no ta atstahje. 24. Un kad Pehteris bij at-

9. Ko winsch pehz swehtfeem ar to gribbeja darriht?
10. Kas Deewu par Pehteri peeluhdse?
11. Kur Pehteris to nakti papreeksch gulleja, kad Cerodus to gribbeja preekschâ west?
12. Kâ bija Pehteris fasselgts?
13. Kur tee fargi bija?
14. Kas zeetumâ atspihdeja?
15. Ko tas engelîs darrija?
16. Kas tad Pehterim notikke?
17. Ko tad tas engelîs us Pehteri fazzija?
18. Ko Pehteris iszehlees dohmaja?
19. Kur tas engelîs ar Pehteri gahje?
20. Pec kahdeem wahrteem tee nahze?
21. Kâ tee zaur teem wahrteem kluâ?
22. Zif tahlu tas engelîs gahje?
23. Kur pehz tas engelîs palikke?
24. Ko tad Pehteris dohmaja?

dsijees,

dsijees, tas sawâ prahtâ fazzija: nu es teeschom sinnu, ka Deews sawu engeli suhtijis un manni ispestijis no Cerodus rohkahm, un no wiffas gaidischanas to Zuhdu kauschu. 25. Un Pehteris apdohmadamees, nahze pee kahdâ namma, kur dauds bija sapulzejuschees, Deewu par Pehteri luhgdami. 26. Un kad Pehteris pee wahrteem durwim klaudsinaja, nahze weena kalpone klausitees, kas tur klaudsi. 27. Un winna Pehtera balsi nomannidama, ne afdarrija tohs wahrtus no preeka, 28. bet eetezzeja un pasluddinaja wisseem nammâ, ka Pehteris preeksch wahrteem stahwoht. 29. Bet tee us to fazzija: woi tu effi trakka? 30. Bet kad winna us to pastahweja, tee tam wahrtus afdarrija; 31. un wiffi redseja Pehteri un to pasinne, 32. un brihnijahs un Deewam pateize. 33. Kad nu Pehteris teem bija stahstijis, ka Deews zaur sawu engeli to ispestijis, 34. tad Pehteris no teem nogahje nohst us zittu weetu. 35. Un kad gaisna tappe, tad bija ne masa istruhzinafschana stary teem fargeem, kas jelle Pehteram essohts notizzis. 36. Un kad Cerodus Pehteri bija meklejis un ne atradis, tad winsch tohs fargus lifke nobendeht 37. Ne

25. Preeksch kahda namma Pehteris nahze?
26. Kas nahze pee wahrteem klausitees, kad Pehteris klaudsinaja?
27. Woi winna Pehteram wahrtus afdarrija?
28. Kapehz winna atfal nammâ eetezzeja?
29. Ko tee us to fazzija?
30. Ko tee darrija, kad ta kalpone us to pastahweja?
31. Woi tad tas ne bija lifkai kahda parahdischana?
32. Ko tee tad fazzija, kas nammâ bija?
33. Ko teem Pehteris stahstija?
34. Woi Pehteris pee teem palikke?
35. Kahda ruhpeschana pee teem fargeem raddahs?
36. Kapehz Cerodus tohs fargus lifke nobendeht?
37. Ko Cerodus kahdâ deenâ darrija?

30*

ilgi

ilgi pehz to apthepahs Cerodus kahdâ deenâ ar keh-
nina drehbehm, un sehdeja us fohda = fressla un
runnaja us teem laudim. 38. Un tee laudis usbrehze
un fazzija: ta irr Deewa un ne zilweka balf. 39. Un
tuhdalin ta Kunga engelîs winnu sitte, tapehz, ka
wînsch Deewam to gohdu ne bewe; 40. un wînsch
tappe no tahrpeem apehstis un nomirre. 41. Bet tas
Deewa wahrds audsin audse un wairojahs, kâ dauds
laudis no Juhdeem un paganeem tappe kristiti.

38. Ko tee laudis fazzija, kad wînsch runnaja?
39. Rapehz Cerodus no Deewa engela tappe sistis?
40. Kahdâ slimmibâ Cerodus mirre?
41. Kâ to brihdi tas Deewa wahrds audse un wairojahs?

Mahzibas.

I. Cerodus lifke to fwehtu apustuli Jehkaba nokaut,
un kad tas teem Juhdeem patifke, tad tas arridsan
Pehteri lifke fagrahbt un zeetumâ mest, fo no tam
mahzees?

Atbildi: Dauds laudis gribbedami zilwekeem patift, to
barra, kas Deewam ne patihk.

(Bet wai tahdeem, jo tee Deewa lahstus fewim uskrauj,
un kad Deewa rohka pahr tahdeem nahk, tad zilweki tohs
ne isglahbs.)

II. Kad Pehteris zeetumâ bija, tad wiffa draudse weer
numehr Deewu par to luhdse, un Pehteris tappe
isglahbts, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewaluhgschanahm eeksch Deewa drau-
bes par jekahda zilweka wajjadfibahm irr leels
spehls.

(Tapehz pawehl tawas wajjadfibas, kas tew speesch, ne
ween patis tam augstam Deewam, bet leez arridsan basnijâ
par tewim luhgt, un palihds arridsan par zittu wajjadfibahm
Deewu pecluhgt, tad tee arridsan par tewim luhgs, un
Deews tewis lihds ar winneem pallausih.)

III. Peh:

III. Pehteris bija zeetumâ ar diwahm schkehdehm fa-
stehgts, un gulleja starp diweem saldateem un to arri-
dsan no ahrenes zeeti apfargaja, un taf Deews to
ispestija, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deews warr no wisôbsittakahm behbahm
israut.

(Tapehz ne negrimsti behdâs, kad tu pehz sawas ihfas gu-
dribas ne warri isdohmaht, kahdu gallu tahs nems. Bet
palanjees us Deewu, tas irr wisô = spehzigs, un tam ne
truhst padohma, tew palihdscht.)

IV. Tas engelîs gahje ar Pehteri zaur teem pirmeem un
ohstreem wahrteem, un tee dselsa: wahrti atdarrijahs
no sew paschi, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kam Deewa engelîs stahw flakt, tas eet
drohschi widdu starp saweem eenaidneekem.

(Tapehz luhds Deewu isdeenâs, lai wînsch tew sawu engeli
par fargu un paligu suhta, un ne aiddseem to zaur rupjeem,
leekem un tihscheem grehkeem.)

V. Cerodus peenehme deewischku gohdu, un tappe par
to no tahrpeem dsihws apehstis, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas Deewam gohdu nemni, un sew pascham
to dohd, tas nemm breefmigu gallu.

(Jo ar fo warr zilweks, kas no tahrpeem weenreis sa-eh-
dams prett Deewu leelitees. Tapehz padohdrees jo labbis
prahtis appafsch Deewa warrenas rohkas, tad tu preesch
winna waiga scheschlastibu atraddisi.)

Stwehtas dohmas.

Pehters tappe zeeti glabbahs,

Dselses fastehgts zeetumâ;

Tomehr tohp wînsch atkal fwabbads,

Un iswests no engela.

Kad Deews tiffai paleek draugs,

Kad man arr' neweens ne schuangs.

Tas peekt-desmits un ohtrais stahsts
no ta sivehta apustula Pahwila dar-
beem.

Apust. darb. Nod. 13 lihds gallam.

1. **R**ad tee sivehti apustuli to sivehtu Ewangeliumu stary teem Juhdeem un paganeem isplattija, 2. tad tappe wissuwairak tas sivehtais apustuls Pahwils teem paganeem par mahzitaju. 3. Tas staigaja schurp un turp zaur dauds siveschahm semnehm, un sluddinaja teem laudim to sivehtu Ewangeliumu jeb preezas-mahzibu no Iesus. 4. Tad tappe tee pagani lihgsni, ka ta Deewa schelastiba eefsch Kristus teem arridsan peederroti. 5. Un dauds tuhstoschi tappe tizzigi un kristiti, 6. un dauds sivehtas kristigas brandses schurp un turp ustaisitas. 7. Un Deews likke zaur Pahwila rohkahm dauds brihnuma simes notikt, 8. ta, ka arridsan wiinnu siveedru-aufi pee teem newesseleem nesti, tohs dseedinaja un wesselus darrija. 9. Un dauds burwji atgreesahs arridsan no sawas wella kalposchanas us Deewu, 10. un atnesse sawas burwju grahamatas un fadedsinaja tahs ar ug-

Sautaschanas.

1. Kur tee sivehti apustuli to preezas-mahzibu no Iesus isplattija?
2. Kas wissuwairak weens paganu mahzitais tappe?
3. Kur tas mahzidams staigaja?
4. Par ko tee pagani libasmojahs?
5. Zik dauds tappe tizzigi?
6. Kas tappe schurp un turp ustaisihts?
7. Ko likke Deews zaur Pahwila rohkahm notikt?
8. Zaur ko teem newesseleem tappe palihdsehts?
9. Kas wehl atgreesahs?
10. Ko tee ar sawahm burwju grahamahm darrija?

gumi.

gumi. 11. Rad nu Pahwils schurp un turp gabje mahzidams eefsch Juhdu stohlaim un basitzahm un arridsan stary teem paganeem, 12. tad to ta wahrda Iesus pehz, us daschadu wihsli waijaja, 13. un weenu reisi to ar afmineem nomehtaja, ta, ka wiinnu ka mirroni no pilsfata iswedde. 14. Gaddijahs tam arri ka to lihds ar Eihlu, sawu beedri, ar rikstiehm fasschaute un zeetuma eemette. 15. Un ap naktis widdu Pahwils un Eihlas Deewu luhdse, un dseedaja sawas-dseefmas, 16. un tee, kas zeetuma bija, teem usklaufsija. 17. Tad notikke peepeschi semmes-trihzeschana, ta, ka tee zeetuma dibbini kustinajahs. 18. Un tuhdaim kluu wissas burwis atwehrtas, un wissas faites tappe walla. 19. Un tas zeetuma-fargis nomohda tappis, prassija swezzi, 20. eestrehje un metahs drebbedams preefsch Pahwila un Eihla pee semmes, un iswedde tohs no ta zeetuma ahra, 21. un fazzija: mihti fungi, ko buhs man darriht, ka es muhschigi dsihwoju? 22. Tad Pahwils un Eihlas atbildeja: tizzi eefsch to Kungu Iesu Kristu, tad tu un wihs saws nams muhschigi dsihwohs. 23. Un Pahwils un Eihlas sluddinaja to sivehtu Ewangeliumu

11. Kur Pahwils schurp un turp eedams mahzija?
12. Kapehz to daschadi waijaja?
13. Kas tam weenreis notikke?
14. Kas tam wehl gaddijahs notikt?
15. Ko Pahwils un Eihlas ap naktis widdu zeetuma darrija?
16. Kas teem usklaufsija?
17. Kahds brihnumis to brihdi notikke?
18. Kas no ta tappe walla?
19. Ko tas zeetuma-fargis prassija, nomohda tappis?
20. Ko wihsch tad darrija?
21. Ko tas us Pahwila un Eihlu fazzija?
22. Ko tee tam atbildeja?
23. Kam Pahwils to brihdi to Ewangeliumu sluddinaja?

wif-

wisseem, kas tanni nammâ bija, 24. un tee tappe wissi kristiti. 25. Un tas zeetuma-fargš preezajahš, ka winsch ar wissu sawu nammu bija eeksch Deewu tizzigš tappis. 26. Tad islaide Pahwilu ar Sihlu no ta zeetuma. 27. Un Pahwils nogahje us Jerusalemi, 28. un tee Zuhdi to Deewa nammâ sagrahbe, 29. un ar divi schlehdehm faslehdsje un preeksch teefas wedde. 30. Bet kad Pahwils nomannija, ka tee Zuhdi to melleja nokaut, 31. tad winsch preeksch teefas fazzija: es stahwu appaksch augstas keisera teefas, tapehž juhs mannis ne werrat teefah. 32. Tad litte tas Keemeru semmes-fohgis, kas pahr Zuhdu semmi walbija, Pahwilu us to pilksatu Rohmu, kur patš keiseris dshwoja, pahr juhru aishwest. 33. Bet teem us juhru bija dauds behdas jazeesch, tã, ka arridsan ta leela laiwa juhra nogrimme ar wissahm leetahm, kas tai laiwã bija. 34. Bet tomehr tappe Pahwils ar wisseem zilwekem zaur Deewa schehlastibu isglahbtš, un dshws usturrehtš. 35. Kad nu Pahwils Rohmã bija nahzis, tad winsch preeksch keisera aishildinajahš. 36. Tas Pahwitu atlaide walkã. 37. Un Pahwils

24. Woi tee to Ewangeliumu peenehme?
25. Par ko tas zeetuma-fargš preezajahš?
26. Woi Pahwils un Sihlas zeetumã palikke?
27. Kur Pahwils nogahje?
28. Kas tur Pahwilam Deewa nammã notikke?
29. Kã to preeksch teefas wedde?
30. Ko Pahwils to brihdi nomannija?
31. Ko winsch tapehž preeksch Zuhdu teefas fazzija?
32. Kur tad tas semmes-fohgis Pahwilu litte aishwest?
33. Kas ar to laiwu juhra notikke?
34. Kur Pahwils ar teem zilwekem palikke, kas laiwã bija?
35. Ko Pahwils eeksch ta pilksata Rohma darrija?
36. Ko tas keiseris papreeksch ar Pahwilu darrija?
37. Ko Pahwils turpat sluddinoja?

slud-

sluddinaja turpat arridsan to swehtu Ewangeliumu, 38. un uštaišija turpat Deewam swehtu kristigu draudsi. 39. Wissupehž tappe tam swehtam apustulim Pahwilam us ta breefmiga keisera Keerana pawehle-schanu galwa nozirsta.

38. Ko winsch turpat uštaišija?

39. Bet kã klahjahš wissupehž tam swehtam apustulim Pahwilam?

Mahzibas.

I. Pahwilis staigaja schurp un turp, tohs paganus mahzidams, Fapehž tad teem Jesulischeem to par launu nemm, ka tee Widsemme schurp un turp mahzidami staigajuschi?

Atbildi: To brihdi bija starp paganeem kristigas draudses uštaišamas. Bet nu, kad tahš kristigas draudses pee mums jaw irr uštaitas, tad lai ruhyp ikweenam mahzitajam sawa, un ne swescha draudje, un ikweenai draudsei arridsan pee sawa mahzitaja buhs turretees.

(Tapehž ne laupees no tahdeem staiguleem peewillees, kas ne irr pehž basuzas likumeem ezejsti.)

II. Tee pagani tappe lihgfmi; ka Deewa schehlastiba eeksch Kristum teem arri peederrohti, ko no tam mahzees?

Atbildi: Mums jo wairak peenahkahš preezatees, kas mehš tanni paschã schehlastiba stahwam.

(Bet lai mehš arridsan scho schehlastibu pareisi walkajam un ne us grehkeem grohsamees, tad mums arridsan Deewa schehlastiba buhs pastahwiga.)

III. Dauds burwu atgreesahs no sawas wella kalpo-schanas us Deewu, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka arridsan teem, kas wella beedri un wella kalpi, tahš schehlastibas-durwis wehl stahw walkam, kad tee tiklai no wella atstahjahš un us Deewu greeschahš.

(To lai Deews no schehlastibas wisseem dohd, kas lihds schim ar wellu irr pinnuscheek.)

IV. Kad

IV. Kad Pahwils un Sihlas zeetumâ Deewu peeluhdse, un slaweschanas; dseefmas dseedaja, tad notikke leela semmes trihzeschana, un wiffas zeetumia durwis tappe wallam, fo no tam mahzees?

Utbildi: Zè redsom, fo firdigas luhgschanas paspehz. (Tapehz peeluhdse Deewu no wiffas firds, tad ir tawas luhgschanas buhs spehzigas, un Deews tahs paklausih.)

V. Pahwils tik dauds irr pahzeetis Iesus wahreda deht, un wiffupehz tam galwu nozirte, un scho wiffu winsch labpraht un ar preeku zeetis, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka winsch sawâ firdi par leeku apstiprinahst bijis no tahs mahzibas no Iesus, un no tahs muhschigas dshwoschanas.

(Fo winsch bija parauts treschâ debbesi, un irr tur dsirdejis neiesakamus wahrdus un to Kungu Iesu redsejie. Za patti preezas-mahziba un ta patti zerriba tahs muhschigas dshwoschanas tew, gohds Deewam, arridsan irr. Eelsch schabs tawas tizzibas paleez, mans behrns, dshwojoht un mirstoht, tad tawa tizziba un tawas zeeschanas schinni wahrgu semme ne buhs welti bijuschas, bet tu pahrmibst tahs teescham tawâ pastarâ gallâ, ar muhschigu, neiesakamu gohdu un lihgsnibu. Amen.)

Stwehtas Dohmas.

Pahwils dauds irr mahzijs, zeetis,

Un to wiff ne apnitdams.

Kas jaw newa kahds neleetis,

Eschakli darr, kas darrijams.

Ir es allasch pasteigfchu

Preezigs sawu darbiuu.

Trescha dalka.

Zitti

basnizas stahsti

no tahm leetahm,

kas pehz apustuku laikeem

notiffuschi,

un no dauds ustizzigeem mahzitajeem

aprafstiti.

Pattweescheem par labbu sewischki sarakstiti

un ar jautaschanahm, mahzibahm un

stwehtahm dohmahm istaisiti.

Tas pirmais stahsts
no Jerusalemes pilsfata breefmigas
ispohstifchanas.

Kas notikke 1. zettortâ desmitâ gaddâ peh; JEsus
Kristus swehtas debbes-braukschanas.

Sad tas laiks nahze, ka Deews pahr to pil-
fatu Jerusalemi un pahr teem Jubdu lau-
dim farwu dusmibu gribbeja isgahst (2. kâ tee pra-
weeschi, un tas Kungs Kristus patš, beedinadami
teem to bija papreeksch fluddinajuschi), 3. tad irr schihs
sihmes pirmis redsetas: 4. Pee debbesim vaspibbeja
astita swaigsne, kâ kahds sohbins, un stahweja wiifu
gads-kahrtu pahr Jerusalemi. 5. Tai deenâ preeksch
waffaras swehtkeem atskanneja leela bals no Dee-
wa namna, sazzidama: lai mehs behgam noht no

Sautaschanas.

1. Kad Jerusalemi ispohtija?
2. Kas irr to papreeksch fluddinajis?
3. Zaur to Deews to laiku tahs ispohtifchanas parahdija?
4. Kurra bija ta pirma sihne?
5. Kurra bija ta ohtra sihne?

fcheijenes. 6. Tur arridsan weens zilweks raddahs, Jesus Ananias wahrda, nabbaga wihra dehl's, 7. tas eefahze, deenas un nattis ka negudr's pil'sfata' apfahrt ffreet, waidedams un brehfdams: 8. Wai! wai! Wai tew! af tu nabbaga Jerusalem! Wai! pah'r to basnizu! Wai! pah'r wisseem laudim! 9. Un jeb-schu to neschebligi noschante, winsch tomehr ne norimme ar weenu ween brehft: Wai! wai! Wai tew! af tu nabbaga Jerusalem! 10. Tash is'pohstischanas eefahkums ta bija: Kad tee Zuhdi to taisnu un nenosee-dsigu Kungu Jesu Kristu bija nokawuschi, tad tee ar wissu fawu walstibu palikke jo deenas, jo niknaki. 11. Jo stary teem Zuhdeem, wissuwairak Jerusalem, bija wissadas eenihdeschanas, nesaderreschanas, laupischanas, slepawibas un dauds zittas negantibas, ta, ka gan warreja nomanniht, ka schai walstibai bij fajuktees. 12. Tee Zuhdi is'dsinne arridsan to semmes-fohgi, kas no Keemeru keisera par walditaju Zuhdu semme bija eezelts. 13. Un kad tas ar teem nahze lautees, tee Zuhdi winna karra-spehku apfawe. 14. Kad tappe tee Zuhdi lepni un traffi, un nehmehs teem Keemereem, faweem kungeem prettim darriht, ne grih-badami wairs teem klausih't. 15. Bet tas Keemeru keisers suhtija fawu karra-wir'sneeku Wespasiamu ar

leelu karra spehku. 16. Tas is'pohstija papreefsch Galilejas semmi schlihs'ti un klaju, un ne bija nokauschana'i un ded'sinaschanai gals. 17. Tee karra-wihri nawa tur schehlojuschi nei wezzus, nei jaunus, nei gruh'tas seewinas, nei behrnius schuhpli. 18. Di-wisimts tuhktoschi un astondesmit's tuhktoschi Zuhdi tappe us tschetreem lahgeem nokauti, 19. trihs-desmit's tuhktoschi jauni wihri par muhschigeem wehrgeem, ka lohpi, pah'rdohti; 20. aston tuhktoschi zeetuma aishwesti; 21. peezi tuhktoschi no leelahim isbailehm paschi no augsteem kalneem nogahsufchees un faklu lausijufchees; zitti eegahjehs Jardana upp'e un noslihte. 22. Kad nu schihs leetas notikke, tad Jerusalem leels dumpis stary teem Zuhdeem zehlehs, 23. un tanni pascha dumpi diwipadesmit's tuhktoschi augstakus Zuhdus nokawe. 24. Kad nu, seemat is-eijoh't, pawassars atnahze, tad Wespasi-ans, kas par keiseru bij tappis, fawu dehlu Zih'tu ar leelu karra-spehku us Jerusalemi suhtija. 25. Tas stahweja pee Jerusalem's kluffu ar fawu lehgeri; teekams pasaul's lauschu no wissas Zuhdu semmes Jerusalem bij fanahkusch'i, leeldeenas swehtih't. (26. Jo Deew's bija wezzas derribas laik'a zaur Rohsu pawehlejis, ka wisseem wihreem bij trihs reis

6. Kurra bija ta krescha sime?
7. Ko tas darrija?
8. Ka tas pat's brehze?
9. Woi tam ne aisleedse, ta brehft?
10. Ka bija tash is'pohstischanas eefahkums?
11. Kahda dshwofchana stary teem Zuhdeem bija?
12. Ko tee Zuhdi ar to Keemeru semmes-fohgi darrija?
13. Kas winna karra-spehkam notikke?
14. Ko tad tee Zuhdi eefahze?
15. Ko tas Keemeru keisers darrija?

leelu

16. Ko Wespasians darrija?
17. Ka to brihdi teem Zuhdeem Galilejas semme klahjehs?
18. Zik Zuhdus us tschetreem lahgeem nokawe?
19. Zik pahrdewe?
20. Zik zeetuma aishwedde?
21. Zik irr few paschi dshiwibu nehmsufchees?
22. Kas to brihd Jerusalem notikke?
23. Zik Zuhdus tanni dumpi nokawe?
24. Kas pawassara notikke?
25. Kamehr stahweja Zih'tus kluffu sawa lehgeri?
26. Kapeh'z tik dauds Zuhdu laudis Jerusalem fanahze?

gadda

gaddâ Jerusalemê sanahkt us swehtkeem, Deewa preekschâ.) 27. Kad nu Tihus redseja, ka eeksch Jerusalemes pilssata tahds pulks lauschu bija famukfufchi, ka tohs ne warreja ne isfkaitiht, tad winsch steidsehs, to pilssatu apsehst, un apfahrt to weenu lehgeri ar ratteem (kâ Iesus Kristus to papreeksch bija sluddinajis) apmest, 28. teekams tee laudis pilssata wehl kohpâ bija, lai bads stipraki tohs jo speestu un mohzitu. 29. Tee Zuhdi to redsejuschi fanehmehs ar wissu spehku, tam pretti stahweht. 30. Bet gals bij flahst, laimes wairs ne bija, tapehz teem arri ne kahds padohms ne isbewahs. 31. Tee ne warreja ne ka faderreht, un dumpis no jauna zehlehs pilssatâ, ka leels pulks lauschu pee basnizas tappe apkauti. 32. Tanni paschâ laikâ neisfakkams pulks lauschu baddâ nomirruschi. 33. Masa kummosina maifes pehz tee wislabbaki draugi kawuschees. 34. Dschureis behrni wezakeem barribu no muttes israhwuschi. 35. Tur nei brahlis, nei mahsa zits zittu schehlojuschi. 36. Zitti fiksnaes un ahdas krimtuschi, zitti zittas leetas ehdufchi, kas kauns sazihst. 37. Un irr dauds wairak, ne kâ fimts tuh-

27. Ko Tihus darrija, kad tee Zuhdi bija sanahktufchi?
28. Kapehz Tihus steidsahs to darriht?
29. Ko tee Zuhdi fanehmahs darriht, to redsedami?
30. Kapehz teem Zuhdeem nekahds padohms ne isbewahs?
31. Kas no wiinu nefaderreschanas notikke?
32. No ka wehl leels pulks Zuhdu pilssatâ mirre?
33. Kâ draugi badda-laikâ faderreja?
34. Ko behrni wezakeem baddâ darrija?
35. Woi tad brahlis un mahsa ne irr weens ohtru schehlojuschi?
36. Ko irr zitti krimtuschi un ehdufchi?
37. Zif irr baddâ mirruschi?

stoschi

stoschi baddâ nomirruschi. 38. Un jebchu tohs Zuhdus no wissahm mallahm speede, tee tomehr ne gribeja padohtees, lohti pahrgalwigi buhdami. 39. Kad nu gan ilgi un ar wissu spehku bija farrohts, un tee Zuhdi ne ar kaunu, ne ar labbu ne lifkabs apfauktees, tad tee Reemeri ugguni basnizâ eemette, ka tâ eedeggufees. 40. Un tâ irr tas augstais, krahschnais Deewa nams, kas to brihdi wissfâs mallâs bija teikts, un kurrâ pats Kungs Kristus bij mahzjis, schkihsti nodedsinahst un pelnôs tappis. 41. Tad tee basnizas-kungi leelâ luhgschanâ luhguschi, ka tohs bija schehloht. 42. Bet tur ne arraddahs ne kahda schehlastiba. 43. Jo Tihus atbildeja: Kad wiinu basniza un deewakalposchana pohstâ gahjust, tad teem arri basnizas-kungu ne wajagohst. 44. Un schohs wissus nokawe. 45. Tee Zuhdi redsejuschi, ka tas Deewa nams (kas ta wissstipraka weeta bija) faderse, gribeja meeru berreht ar teem Reemereem, jo tee Zuhdi bija no badda ismehr deti un nomahkti. 46. Bet tur ne bija wairs laika, meeru berreht. 47. Jo ne dauds deenas pehz to tee Reemeri to pilssatu ar sawu kerra-spehku eenehme. 48. Un wissa Jerusalemee tappe zaur zau-

38. Woi tee Zuhdi ne buhtu warrejuschi teem Reemereem padohtees?
39. Ko tee Reemeri wissupehz darrija?
40. Kâ tad tam krahschnam Deewa nammani klahjehs?
41. Ko tad tee basnizas-kungi darrija?
42. Woi tee ne tappe schehlotti?
43. Ko Tihus sajjija?
44. Kâ tad teem basnizas-kungeem klahjehs?
45. Ko tee Zuhdi darrija, kad tas Deewa nams bija faderreschanas?
46. Woi tad bija laiks, meeru mekht?
47. Kas ne dauds deenas pehz to notikke?
48. Kâ to brihdi Jerusalemee klahjehs?

31

rim

rim no teem waidineekeem breefmigi isphostita un fadefinata. 49. No ta leela un neisfkaitama pulka, fo dshwus rohkā dabbuja, Lihus septinpadefmits tuhkstoschus aishutiija, par muhschigeem wehrgeem teem Keemereem kalpoht. 50. Divi tuhkstoschus schurp un turp sweschās semmēs isdallija pa wissu Keemeru walsti, 51. ka tee us leelungu dshrehm, kā kahdi ehmi no swehreem taptu saplohstii. 52. No wissa ta pulka, fo gubstija, irr dshwi palikfuschi ne papilnam fims tuhkstoschi. 53. Kur tomehr, kad to pilāfatu apsehde, tur eekschā bijuschi gan tuhkstosch reis tuhkstoschi, wissi no Zuhdu tautas un zilts; 54. un tā ta Zuhdu walstiba un deewakalposchana Jerusalemē breefmigi beidsehs.

49. Zif Zuhdus Lihus us kalposchannu un wehrgoschannu aishutiija?

50. Zif Zuhdus sweschās semmēs isdallija?

51. Kas teem pasweem notikke?

52. Zif Zuhdi irr pawissam to brihdi dshwi palikfuschi?

53. Zif Zuhdi irr papreeksch Jerusalemē bijuschi?

54. Kahdu gallu tad ta Zuhdu walstiba un deewakalposchana nehme?

Mahzibas.

Ko mahzees no scheem stahsteem?

Atbildi: Es mahzohs tabs preekschshmes afsiht, pee ka warr nomanniht, kad kahdai walstibai buhs sajukt un pohstā eet. Schihs irr tahs shmes:

I. Kad Deewa Kalpus wahdsina.

To tee Zuhdi bija darriiuschi; tee nokawe tohs praweeschus, un likke Jesu Kristu krusiā sist, un waijaja tohs swehtus apustulus.

(Tapehz zeeni mahzitajus un klaus tohs. Zo kas tohs nizzina, kas nizzina paschu Deewu, kas tohs suhtijis.)

II. Kad ikweens darra, fo gribbedams, un labbi lif: fumi ne tohp zeeniti.

Tā bija pee teem Zuhdeem. Ikweens darrija, fo gribbedams, un Jerusalemē notikke wissadas laupischanas, slexkawibas un jittas negantibas.

(Lz-

(Tapehz turrees pehz baufleem un liktumeem, un ne pahrsahp tohs, tad tu ne tapsi pohstihst.)

III. Kad laudis waldineekeem pretti turrahš.

Zo darrija tee Zuhdi, tee zehlehs prett teem Keemē reem, saweem kungeem un walbitajeem.

(Tapehz dshwo meerigi un rahmi appatsch fungu walbis schanas eeksch wissas deewabihjaschanas un gohda.)

IV. Kad laudis nei ar labbu, nei ar kaumu leekahs peei runnatees un walditees.

Zo darrija tee Zuhdi; tee ne likkahs us itt ne kahdu wihs peefazzihst, kamehr wissupehz laiks wairs ne bija, meeru berreht.

(Tapehz padohdees tawai walbischanai ar labbu, zittadi tew jo niknaki klahsees, un tu eesi pohstā.)

Swehtas dohmas.

Wai! wai! tew, Jerusalemē!

Dhtru reis tu pohstā eij;

Muhscham tu ne wairs schai semmē

Selfees. Zo kas Deewu fmeij,

Paleek kaunā, bohjā eet.

Pafarg' Deews, man tew apfmeet.

Tas ohtrais stahst's

no tahm leelahm waijaschanahm tahs swehtas kristigas draudses.

I. Zā kā tas wels no eefahkumia Deewa un zilweku eenaidneeks bija: 2. tā winsch arridsan

Gautaschanas.

1. Ka eenaidneeks tas wels irr?

2. Kam stahw tas wels wisswairaf pretti?

wiswairak to Deewa draudsi wajajis un tai dandf behdas darrijs. 3. Jo kad to kristigu lauschu tizziba sahze wissur wairotees, tad tas sahtans mekleja, teem Deewa behrneem ar wiltigahm mahzibahm to ihstenu tizzibu israut. 4. Jo dauds wiltigi mahzitati zehlehs, kas Deewa wahrds swehtos rakstos pahrgrohsija, un zilweku mahzibas, un sawus paschus sapnus, fo tee paschi bija isdohmajusches, eesahze mahzih. 5. Ar tahdeem wiltineekeem bija teem apustuleem un pirneem basnizas-tehweem dauds kibbeles. 6. Wiswairak bija tahm pirmahm kristigahm draudsbahm wissas mallas dauds jazeesch no saweem waidineekeem, teem Zuhdeem un Reemeereem. 7. Tahm paschahm Deewa draudsehm bija sewischki desmits leelas un neissakkamas wajjaschanas appaksch teem Reemeru keisereem jaiszeesch. 8. Eeksch schihm wajjaschanahm tohs kristigus laudis us daschu neissakkamu wihsi itt breefmigi un nesehligi mohzija. 9. Zitti tappe saschausti, zitteem galwa nozirte, zitti us eesnu usduerti, zitti ar dedsigahm dselseh m plohsiti, zitti krusa ar naglahm preefsiti, zitti noslibzinati, zitti fadedsinati, zitti pee ugguna zepti, zitti wehrdoshah ehje wahriti, zitti lauwu bedre eemeetti un no swehreem saplohsiti. Zitti wisleelaka falmâ

3. Jo tas wels darrija, kad ta kristigu lauschu tizziba sahze wissur wairotees?
4. Ka tee wiltigi mahzitati mahzija?
5. Woi tee apustuli unirmi basnizas-tehwi pee winnu wiltigahm mahzibahm klusu zeete?
6. Wo ka tahm pirmahm kristigahm draudsehm bija dauds jazeesch?
7. Sil leelas wajjaschanas tee irr pahrzeetusch?
8. Kas teem kristigeem laudim eeksch schahm wajjaschanahm notikke?
9. Ka tohs pirmus kristigus laudis mohzija?

pliffi

pliffi stahditi, un kas warr wissas tabs mohzischanas isteikt, ar fo dauds, dauds tuhkstoschi kristigi laudis nomohziti. 10. Tad isklilde tee kristigi laudis wissas mallas. 11. Zitti noschepes meschds un turrejahs pasleppen kohpa. 12. Dauds tappe itt ka tee swehri meschds usdsihtu un nomaitati. 13. Dauds tappe ar leelahm apsohlishanahm us atkapschanu no sawas tizzibas willinati. 14. Bet jebchu zitti no sawas tizzibas atstahje, ne gribbedami tabs mohkas iszeest, jeb gohdu pee zilwekeem mekledami; 15. tatschu dauds, dauds tuhkstoschi schih mohkas Jesus wahrda labbad lihds gallam pastahwigi un ar preeku pahrzeetusch. 16. Starp teem tam swehtam apustulum Pahwilam galwu nozirte. 17. To swehtu apustuli Pehteri krusa fitte. 18. To swehtu apustuli Jahni sweschumâ aidsinne. 19. Sihmanam Klewasam galwu nozirte. 20. Ignazii lauwahm preekscha mette. 21. Justinam galwu ar zirwi nozirte. 22. Polikarpu ar uggirni fadedsinaja. 23. Leonidam un Ziprianam galwas nozirte. 24. Un

10. Kur tee kristigi laudis to bishdi palikke?
11. Kur zitti no teem apschepes?
12. Woi teem meschds meers bija?
13. Ka tappe zitti us atkapschanu willinati?
14. Rapsch dauds no sawas tizzibas atstahje?
15. Ka tee zitti tabs mohkas pahrzeete?
16. Kas tam swehtam apustulum Pahwilam notikke?
17. Kas tam swehtam apustulum Pehteram notikke?
18. Kas tam swehtam apustulum Jahnam notikke?
19. Kas Sihmanam Klewasam notikke?
20. Kas Ignazium notikke?
21. Kas Justinam notikke?
22. Kas Polikarpam notikke?
23. Kas Leonidam un Ziprianam notikke?
24. Kas Labrentscham notikke?

Labrenzi

Labrenzi us dselsu=resti pee ugguna zeppe. 25. Ta tee pirmi fristigi laudis mohziti, un ar sawahm affinim to pateefibu tabs fristigas tizzibas apleezinajuschi un apstiprinajuschi. 26. Wehl wairaf: ta fristigu lauschu buhschana ne kad tif skaidra naw bijusi, kã stary tahm wisleelafahm waijaschanahm. 27. Jo tee fristigi laudis to brihdi kophã turrejahs bes lepnibas, faderrigi, mihligi weens ohtru usneendamees, un stary winneem bija kã weena firðs un weena dwehsele, un tee ne mittejahs no sawas sadraudseschanas, 28. Deewu kophã flawedami un teikdami. 29. Schihß breefmigas waijaschanas eefsch diwi fimts gaddeem ne kad pawiffam mittejahs; 30. bet tomehr tas mihlãis Deews sawai fwehtai draudsei papilnam meeru dewe, kad tas lelais Keemeru keisers Konstantihns wats to fristigu lauschu tizzibu peenehme un fristihßs tappe.

25. Ko tee pirmi fristigi laudis ar sawahm affinim apstiprinajuschi?
 26. Kad ta fristigu lauschu buhschana wis=skaidraka bija?
 27. Kã tee fristigi laudis to brihdi kophã turrejahs?
 28. Ko tee kophã buhdami darrija?
 29. Zil ilgi tabs lelas waijaschanas bija?
 30. Kad Deews sawai draudsei papilnam meeru dewe?

Mahzibas.

I. To pirmu fristigu draudsi lohti waijaja, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deewa draudsbai schinni pasaulẽ dauds jazeesch.

(Jo wissi, kas gribb deewabihjigi dsihwoht eefsch Kristus Jesus, teem buhs waijateem tapf. Tapehz ne brihnijees, kad tew schẽ dauds jazeesch, un fwehts effi, ja nenosee=dsig

dsigs buhdams zeeti, jo tad jo wairaf tu tur debbesßs preejasees.)

II. Tai pirmai draudsei bija dauds kibbeles ar wiltigeem mahzitajeem, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Wiltiga mahziba irr draudsei ta wisleelaka nelaimẽ.

(Jo zaur wiltigu mahzibu tabs dwehseles drihs tohp peewiltas, un wiltiga mahziba to wisleelaku mantu, to ihstu tizzibu, un libds ar tabs to muhschigu fwehtibu, panemm. Tapehz luhds Deewu, lai winsch mums skaidru Deewa mahzibu ne atrauj, un muhs par wiltigeem mahzitajeem pasarga.)

III. Tee pirmi fristigi laudis tappe ar leelahm apfohli: schanahm us atkahpschanu willinati, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka willinaschanas ar laizigu gohdu un mantu wisleelakas waijaschanas irr.

(Jo zaur to zilweßs lehtafi no sawas tizzibas atkahpjahs, ne kã zaur mohfahm. Tapehz luhds Deewu, lai winsch tew par to pasarga, un ne mekle oplam laizigu gohdu un mantu, ka tu ar to to muhschigu ne pahrmãini.)

IV. Tee pirmi fristigi laudis tappe ar daschadahm mohfahm nomohziti, un tomehr tee ne atkahpehs no sawas tizzibas, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka mums ne buhs no ihstas tizzibas atstahtees, iebchu mums ir buhtu jamirß.

(Jo Kristus tã salka: Kas manni aisleeds preeksch zilwektem to es gribbu aisleegt preeksch sawa debbesu Tshwa. Tapehz luhds Deewu, lai winsch tew par tahdu kahrdinaschanu pasarga; jo tas garß gan irr labprahtigs, bet ta meesa irr wahja.)

V. Pehz tahm leelahm waijaschanahm Deews sawai draudsei meeru dewe, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka wiffahm behdahm gals nolikß.

(Tapehz zeetes tiffai pazeetigi, jo Deews sawahm behdahm arriðsan gallu darrihs. Un ja tew buhtu zaur wiffu tawu dsihwofchanu jazeesch, zil ilgi tas buhs? kad Deew isweddihs tewi no schihß wahrgofchanas muhschigã preek un gohdã.)

Stweh:

Swehtas dohmas.

Swehti mahjekti dauds mohkas
 Jesus labbad zeetufchi,
 Tee issteepe fawas rohkas
 Nahwei pretti preezigi.
 Jr man, Jesus, stiprina,
 Kad nahks manna stundina.

Las treschais stahsts

no teem pirmeem basnizas-liffumeem.

1. Tee apustuli bija eeksch pirmas kristigas draudses daschadus labbus basnizas-liffumus eestahdijufchi. 2. Winni eezehle biskapus un wezzakus par mahzitajeem un dwehseles-ganneem. 3. Teem tappe diahani par paligu dohti. 4. To basnizas-teesu turreja pehz Jesus Kristus eestahdischanas tee wezzaki jeb mahzitaji, lihds ar tahs swehtas draudses. 5. Kad nu kas nepareisi mahzija, jeb kad kas besdeewigi dsihwoja un tai draudsei apgrehziibu dewe, jeb kad kas no tahs ihstas tizzibas at-

Jautaschanas.

1. Ko tee apustuli eeksch pirmas kristigas draudses bija eestahdijufchi?
2. Rahbus mahzitajus tee apustuli eezehle?
3. Kas teem biskapeem un wezzakeem par paligu tappe dohti?
4. Kas to brihd basnizas-teesu turreja?
5. Kas teem notikke, kas eeksch swehtas draudses apgrehkojabs?

kahpehs, tad to ar wahrdeem pahrmahzija un pahrrahdija. 6. Un kad tas neneeka ne palihdseja, tad to tamehr no tahs swehtas draudsisbas isflehdse (jeb ne peenehme), famehr tas atkal atgreesehs un labbojabs. 7. Ja tas nu atgreesahs, tad tahdu, swehtas draudse stahwedamu un fawus grehkus Deewam un tai draudsei noluhgdamu un noschehlobamu, atkal usnehme. 8. La Deewa kalposchana notikke nammds. 9. Swehtdeenas swehtija, 10. un tee leelus swehtkus eezehle par peemineschanu wissa ta labba, fo mums Deews zaur Kristum parahdijis. 11. Kad ta kristiga draudse sanahze, tad ta kohpa swehtas dseefinas dseedaja, un Deewu ar swehtahm luhgschanahm peelhudse, un Deewa swehtu wahrdu sluddinaja. 12. To swehtu waffar-ehdeenu pee kahda galda isballija; 13. un tohs behrninus, ka arrihsan tohs, kas no paganu tizzibas atgreesahs, kristija. 14. Dauds zittu basnizas-liffumu pee tahm apustuku draudsehm ne bija; 15. jo wissas leetas pee teem notikke weenteefigi, deewabihjigi, faderrigi un mihligi, bes lep-

6. Kad ta pahrmahzischana ar wahrdeem neneeka ne palihdseja, kas tad ar to notikke?
7. Bet kad kas atgreesehs, kas ar winnu notikke?
8. Kur ta deewakalposchana notikke?
9. Kurras deenas swehtija?
10. Kapehz tee leelus swehtkus eezehle?
11. Ka ta deewakalposchana notikke?
12. Kur to swehtu waffar-ehdeenu isballija?
13. Kurri tappe kristiti?
14. Woi tai pirmai kristigai draudsisbai wehl dauds zitti liffumi bija?
15. Ka wissas leetas pirmas kristiga draudse notikke?

poschanas. 16. No leelahm basnijahm, pulksteneem, ismahletahm bildehm, apseliteem spreddika=frehfleem, bitts=frehfleem un altareem tee neneeka ne sumaja. 17. Un tahda weenteesigã un Deewam patihkamã buhschanã palikke ta Deewa draudse pee trihs simts gaddeem, lihds to laiku, kad tahs leelas waijaschanas mittejahs. 18. Kad nu Deews tahm draudsehm ahriugu meeru bija dewis, un tas leelais Reemeru Keisers Konstantihns pats tappe kristihst: 19. tad eefahze tee biskapi pahr teem wezzakeem jeb mahzitajeehm zeltees; un lepniba jo deenas jo wairak fahze augtin augt. 20. Zaur to fahze leelas basnizas ar pulksteneem zelt un ispuschfoht, un ar bildehm, apseliteem spreddika=frehfleem un leeleem altareem istaifihst. 21. Dauds basnizas=liffumus eezehle kas preeksch zilweku azzim jauki liffahs, un ta kristigu kauschu mahziba atkaphahs pamasam no tahs weenteesibas un skaidribas, kas tai apustutu laika bija, un to fajauze ar zilweku isdohmatahm mahzibahm. 22. No ka ne kas, ka nesapraschana un elka=tizziba laudis wairojahs.

16. Moi tad to brihdi ne bija leelas basnizas, pulsteni, ismahletas bides, apselititi spreddika=frehfli, bitts=frehfli un altari?
17. Zik ilgi ta Deewa draudseiba tahda buhschanã palikke?
18. Kas pehz teem laikeem notikke, kad Deews tahm draudsehm bij ahriugu meeru dewis?
19. Kas to brihdi fahze augtin augt?
20. Pee ka to warreja nomannihst?
21. Zaur ko tee kristigi laudis no tahs pirmas weenteesibas atkaphahs?
22. Kas no ta zehlehs?

Mah

Mahzibas.

I. Pee pirmas Kristigas draudses notikke wiffas leetas weenteesigi, bes lepposchanas, ko no tam mahzees?

Atbildi: Deews gribahs gohdinahs ne us lepnu wihs, bet weenteesigi.

(Tapehz lai tawa deewakalposchana ne irr tikkai ween preeksch zilwekem, bet gohda sawu Deewu firbi, eeksch weenteesibas un deewabihjaschanas, tad tawa deewakalposchana Deewam patiks.)

II. Tahs pirmas draudses turrejahs kohpa, dseedaja un peeluhdse Deewu, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka mums buhs arridsan swehta draudse nahkt un kohpa dseedahst un Deewu peeluhgt.

(Tapehz ej swehtdeenã basniza un ne paleez mahjã, wessels buhdams, un basniza nahjis ne effi mehms, bet pazelt sawu balsi Deewam par gohdu, un saweno taras luhgschanas Deewa preekschã ar zitteem, tad Deews tahs teescham pallasihst.)

III. Kad Deews sawai draudsei ahriugu meeru bija dewis, tad wiffas leetas jo deenas jo wairak neleetigas tappe, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deewa behrni zaur krustu un behdahm tohp stiprinati.

(Jo kad zilwekam labbt klahjahs, tad winsch gan mas pehz Deewa prassa, bet kad Deews behdas suht, tad zilweks fahl Deewu mehleht. Tapehz, ja gribbi bes behdahm buht, tad prassi eeksch labbahm deenahm pehz Deewa, bet ja tu winnu aismirfisi, tad winsch drihs tew zaur krustu un behdahm warr pahrmahzihst.)

IV. Tee biskapi eefahze ar leelu lepposchanu basnizas ispuschfoht ar seltu un fudrabu, ar bildehm un zittahm leetahm, kas azzis spihdeja, ko no tam mahzees?

Atbildi: Zaur lepnu deewakalposchana tee nesaprattigi lautini tohp apmahniti.

(Stattais tikkai us to: tur Deewa wahrdu skaidri sluddina un tahs swehtas eestahdischanas pehz Kristus liffuma pareisi idballa; tur irr ihsta kristiga draudse.)

Stweh

Swehtas dohmas.

Pirma draudse kohpā dohdahs,
 Mihiligi weenteesigi.
 Bet kad lepposchana rohdahs,
 Kad wifs noteek neleeti.
 Deems, stahw' muhsu draudsei klahst,
 Dohd tai skaidru fird' un praht.

La zettorta dalla.

Tschetr = padesmits jaukas

I I H D S I B A S,

ko muhsu-Kungs un pestitais Jesus Kri-
 stus eeksch sawahm swehtahm mah-
 zibahm stahstijis.

K à a r r i d j a n

tee pehdigi stahsti

no tahs

leelas nahkamas pastaras deenas.

Latweescheem par labbu sewischki farakstiti
 un ar jautaschanahm, mahzibahm un
 swehtahm dohmahm istaisiti.

Ta pirma lihdsiba
n o t a f e h j e j a.

Matt. 13. Mark. 4. Luth. 8.

1. **S**ad JEsus kahdu reisi juhrmallâ tohs laudis mahzija, tad winsch us teem scho lihdsibu fazzija: 2. Weens fehjejs isgahje seht, 3. un winnam sehjoht kritte zitta fehkla zelt-mallt, 4. un tayepe samihsta un no putneem ap-ehsta. 5. Zitta fehkla kritte us akminalnu weetu, kur tai nawa daudis semmes, 6. un kad ta bija usdihgusi, ta no faules sawihste un sakalte, 7. tayepe, ka tai ne bija nekahds slayjums. 8. Un zitta fehkla kritte stary ehrt-scheem, 9. un tee ehrt-schi usauge un to apmahze. 10. Det zitta fehkla kritte wirs labbas semmes, 11. un nesse auglus, 12. zitta sint-kahrtigus, zitta

Tautaschanas.

1. Kur JEsus scho lihdsibu stahstija?
2. Ko weens fehjejs darrija?
3. Kur weena dalka no tahs fehklas kritte?
4. Kas ar to fehllu zelt-malli notikke?
5. Kur ta ohtra dalka no tahs fehklas kritte?
6. Kas ar to fehllu notikke, kas wirs to akminalnu weetu kritte?
7. Kapepe tee dihgli sawihste?
8. Kur ta trescha dalka no tahs fehklas kritte?
9. Kas ar to fehllu stary teem ehrt-scheem notikke?
10. Kur tad ta zitta fehkla kritte?
11. Kas ar to fehllu labba semme notikke?
12. Kahdus auglus ta patti fehkla labba semme nesse?

feschdesmits - fahrtigüs un zitta trihsdesmits - fahrtigüs. 13. Kad Jesu to bija stahstijis, tad winsch isfauze: kam auffis dsirdeht, tas lai dsird. 14. Pehz tee mahzekli to Kungu Jesu jautaja, ka teem scho lihdsibu bij saprast? 15. Tad Jesu teem to istahstija, ta fazzidams: 16. Ta fehkla irr tas Deewa wahrds. 17. Tee, kas ar zelt-mallu falihdsinajami, irr tahdi, kas to wahrdu (tas irr, to preezasmahzibu no Kristus, zaur ko winsch farwu walsibu ustaifa), gan dsird, bet ne proht. 18. Tad nahk tas wels un atrauj to Deewa wahrdu, kas firdi fehks, 19. ka tee ne tizzetu un ne taytu swehti. 20. Tee, kas ar to afininainu weetu falihdsinajami, irr tahdi, kas to wahrdu ar preeku usnemim, un kahdu laiku tizz: bet teem newa faknes. 21. So kad teem behdas un wajjaschana ta wahrda jeb Ewangeliuma deht us-eet, tad tee atkal atkajjajs. 22. Tee, kas ar tahdu semmi, fur ehrschki aug, falihdsinajami, irr tahdi, kas arridsan Deewa wahrdu dsird, bet tomehr eet un dohdahs us subdischannu, us baggatibu un fahribu schihs dsihwoschanas, un apflahpj to wahrdu, ka tas ne tohp augligs. 23. Bet tee, kas ar to labbu semmi falihdsinajami, irr tahdi, kas to Deewa wahrdu dsird un proht, un to peenemim un paturr eefsch labbas un gohdigas firds. 24. Un tee nefs auglus eefsch

13. Ko Jesu isfauze, scho lihdsibu beidjis?
14. Ko pehz tee mahzekli to Kungu Jesu jautaja?
15. Kas teem mahzekkem scho lihdsibu istahstija?
16. Kas tad ta fehkla irr?
17. Kahdi tee irr, kas ar zelt-mallu falihdsinajami?
18. Kas tahdeem ta Deewa wahrda fehllu atrauj?
19. Kapehz to tas wels darra?
20. Kas irr ar to afininainu weetu falihdsinajami?
21. Kad tahdi atkajjajs?
22. Kas irr ar tahdu semmi falihdsinajami, fur ehrschki aug?
23. Kas irr ar labbu semmi falihdsinajami?
24. Kahdus auglus tee nefs?

pazeeschanas, zitti simt-fahrtigüs, zitti feschdesmits-fahrtigüs, zitti trihsdesmits-fahrtigüs auglus no deewabihjigas un swehtas dsihwoschanas.

Mahzibas.

Ko mahzees no schahs lihdsibas?

Urbildi: Es mahzohs, ka mums buhs Deewa wahrdu pareisi walkast.

I. Bes fehklas neweens tihruns auglus ne nefsihs.

Ta arridsan bes Deewa wahrda naw nekahda tizziba nedf arri kahdi teizami darbi.

(Kapehz dsirdi un lassf labprast Deewa wahrdu, til labbi basniza, ta mahjas.)

II. Nekahda fehkla sew paschu fehj.

Tapat buhs arridsan Deewa wahrdu mahzih, jo fur mahziba naw, tur arri naw atsihschana.

(Kapehz mahzees labprast Deewa wahrdu basniza un fohla, tad tu to arridsan saprattisi.)

III. Ja tai fehklai buhs auglus nest, tad tai wajjaga dsikti semme eekrist, ka ta warr faknotees.

Tapat buhs Deewa wahrdu firdi peenemt, un arridsan firdi paturrecht.

(Kapehz apdohma labbi Deewa wahrdu, ne effi tilween Deewa wahrda klausitajs, bet arri schi wahrda apdohmatajs.)

IV. Welabs tihruns maita fehllu.

Tapat launa un nepaklausiga firds stahw Deewa wahrdam prettim, ka tas swehtais Gars zaur to farwu spehtu ne parahda.

(Un us tahdu wihsi tas ne irr Deewa, bet pascha zilweka waina, kad tas Deewa wahrds pee winna dwehseles ne irr swehtihst. Kapehz luhds Deewu, lai tas no tew nouemim zeetu afinns-firdi, un tew eedohd jaunu firdi.)

V. Labbe tihruma ta fehkla auglojajs un wairojajs.

Tapat labba un paklausiga firds peenemmahs ideenas zaur Deewa wahrdu tizziba un swehta dsihwoschana.

(Kapehz luhds Deewu, ka winna swehtais Gars tawu firdi jo deenas jo wairat schihsstutu, un to pehdigu launumu israwetu, tad tas Deewa wahrds buhs swehtihst pee tawas dwehseles, us muhschigu dsihwoschannu.)

Swehtas dohmas.

Daschada ta semme rohdahs,
 Kur Deews fawu wahrdu fehi.
 Weena tikkai auglōs dohdahs,
 Bet to manna sirds ne fpehj.
 Tapehz palihds' pats, af Deews,
 Tawam wahrdam faknotees.

Ta ohtra lihdsiba
 no kohkateem stary kweescheem.
 Matt. 13.

1. Wehl zittu lihdsibu JEsus teem laudim stahstija, fazzidams: 2. Ta Deewa walsstiba schein wirs semmes irr ka kahds namina-tehws, kas labbu fehllu fawā tihrumā sehje; 3. bet laudim gulloht winna eenaidneeks nahze, un sehje kohkalus (jeb niknas sahles) stary kweescheem, un gahje noht. 4. Kad nu ta labbiba auge un auglojahs, tad arridsan tee kohkali raddahs. 5. Tad tee kalpi ta namina-tehwa gahje, un us to fazzija: Kungs, woi tu ne effi labbu fehllu tawā tihrumā sehjis? no kurrenes tad ta nikna sahle rohdahs? 6. Tas namina-tehws us teem fazzija: to tas eenaidneeks darrjiss. 7. Tad tee kalpi us to fazzija: woi tu tad gribbi, ka mehš no-eetam to israwehr? 8. Winsch fazzija: ne, ka juhs to niknu sahli israwedami, ir tohs

Tautaschanas.

1. Ko JEsus wehl teem laudim stahstija?
2. Ur kahdu zilweku JEsus Deewa walsstibu schein wirs semmes salibt sinaja?
3. Kas teem tan in gulloht notikke?
4. Kas tihrumā re?
5. Ko tee kalpi to namina-tehwa fazzija?
6. Ko tas namina-tehws fazzija?
7. Kahdu padohmu tee kalpi dewe?
8. Kapehz to tas namina-tehws ne gribbeja?

kwee-

kweeschus ne ispluhzat. 9. Kai abbi kohpā aug lihds ptaujamam laikam. 10. Un ptaujamā laikā es teem plahwejeem fazzischu: sakrahjeet pirmak tahs niknas sahles kohpā, un feeneet tahs kublischōs, ka tahs tohp fadedsinatas. 11. Bet tohs kweeschus sakrahjeet man nā schkubni. 12. Pehz tee mahzekli to Kungu JEsu luhdse, ka tas teem scho lihdsibu isstahstiu. 13. Un JEsus to isstahstija un fazzija: Tas zilweka Dehls irr tas, kas to labbu fehllu sehj, tas irr, kas to swehtu Ewangeliumu flubbina. 14. Tas lauks jeb tihrumš irr ta pafaule; 15. tee kweeschi irr tee behrni tahs walsstibas (jeb tee Deewa behrni, kas pee Deewa walsstibas peederr). 16. Bet tee kohkali jeb tahs niknas sahles irr tee pafaules behrni (jeb tee netizzigi un besdeewigi). 17. Tas eenaidneeks, kas tohs sehj, irr tas wels. 18. Tas ptaujams laiks irr schihs pafaules beidsams gals, 19. un tee plahweji irr tee engel. 20. Tad nu pafaules gallā ta zilweka Dehls (tas irr tas Kungs JEsus Kristus) fawus engelus subtihs, 21. un salaffihs no winna walsstibas wiffas apgrehziabas, un tohs, kas netaisnibu darra; 22. un mettihš tohs deggoshā zepfi, tas

9. Ko winsch ar teem kohkateem lifke darrist?
10. Ko winsch teem plahwejeem dsihrahs peefazzicht?
11. Bet ko bija teem plahwejeem ar teem kweescheem darrist?
12. Ko pehz tee mahzekli no JEsus luhdse?
13. Ko JEsus zaur to namina-tehwa sapratte, kas labbu fehllu sehjis?
14. Kas irr tas lauks jeb tihrumš?
15. Kas irr tee kweeschi?
16. Kas irr tee kohkali?
17. Kas irr tas eenaidneeks, kas tohs sehjis?
18. Kas irr tas ptaujams laiks?
19. Kas irr tee plahweji?
20. Kas tohs engelus subtihs?
21. Ko tee engel salaffihs?
22. Kur tee engel tohs besdeewigus lifke?

irr, elles uggunt; 23. tur buhs raubaschana un soh-
bu trihjeschana. 24. Bet tee taisni ee-ees muhschigâ
debbes=preekâ, un spihdehs kâ ta saule sawâ Zehwa
walstibâ. 25. Kam auhsis dsürdeht, tas lai dsjrd!

23. Kâ teem tur klahsees?

24. Bet kur tee taisni ee-ees?

25. Ar kahdeem wahrdeem JEsus scho lihdsibu isstahstih
beidse?

Mahzibas.

I. Tas namma:tehws sehje labbu fehflu sawâ tihrumâ,
Fo no tam mahzees?

Atbildi: No Deewa nahk wiß labbums, un tee Deew
wa behrni.

(Zapehz effi labß, tas irr, tizzigß un gohdigß, tad tu
arridsan Deewa behrnß buhs.)

II. Tas eenaidneeks sehje niknas sahles, Fo no tam
mahzees?

Atbildi: No wella nahk wiß launums, un tee wella
behrni jeb besdeewigee.

(Zapehz atstahjees no launa, un ne effi launadarritais un
wella-behrnß.)

III. Tas namma:tehws ne kahwe tahs niknas sahles
israweht, to kweeschu deht, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewß scheitan saudse tohs besdeewigus, sawu
lauschu deht.

(Zapehz bihstees Deewu no firdß, tad winsch neween
tewi, bet arridsan tewis labbad dauds saudschß.)

IV. Tas namma:tehws liffe abbus augt, lihds plauja:
mam laikam, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Pasaulê wajaga labbeem un launeem kohpâ
buh, lihds pastarai deenai.

(Zomehr ne effi stary launeem, lai winnu gan irr dauds
un ne beedrojees ar teem eeksch launahm-leetahm.)

V. Plaujamâ laikâ tas namma:tehws tohs kweeschus liffe
schkuhni sakraht, bet tahs niknas sahles fadedsinah, Fo
no tam mahzees?

Atbildi: Pastarâ deenâ ee-ees tee tizzigee un deewabih-
jigee muhschigâ debbes gohdibâ un preekâ, bet tohs
netizzigus un besdeewigus eemettihß muhschigâ elles
uggunt.

(La-

(Zapehz preezajees us to laiku, un pabrzeet wissu, to
teu nikni laudis par spihsti darra, jo tur buhs ta alga, it-
fattram pehz saweem darbeem.)

Swehtas dohmas.

Kaudim gulloht klagis fehjis

Stary teem kweeschem kohkalus.

Zâ wels daschus peekrahpt spehjis,

Grehku meegâ gullifchus.

Mans prahs allasch mohdrifees

Deewu luhgt un fargatees.

Ta trescha lihdsiba no teem strahdneekem wihna kalnâ. Matt. 20.

1. **S**ad tee JEsus mahzekli dohmaja, ka JEsus
laizigu pasaulê-walstibu ustaischß, un ka
tee to wiß=augstaku weetu un gohdu tanni walstibâ
pelnijuschi; 2. tad Pehteris preeksch zitteem sawas
kahrigas dohmas ar scheem wahrdeem parahdija:
redsi, mehß effam wißnotal tewis deht atstahjuschi
un ar tewim gahjuschi, kas mums par to buhs? 3.
Bet JEsus teem scho lihdsibu stahstija, fazzidams:
4. Za Deewa walstiba scheit wirß semmes irr, kâ
kahds namma tehws, 5. kas no rihta agrumâ is-
gahje, strahdneekus derreht sawâ wihna-kalnâ. 6.
Un winsch faderreja ar teem strahdneekem par weenu

Sautaschanas.

1. Kahdas dohmas bija teem mahzeklem no JEsus wal-
stibas?
2. Ar kahdeem wahrdeem Pehteris sawu kahrumu parahdija?
3. Bet fo JEsus saweem mahzeklem stahstija?
4. Ar fo JEsus to Deewa walstibu scheit wirß semmes
salhdfinaja?
5. Kapehz tas namma-tehws til agri isgahje?
6. Par kahdu algu winsch ar teem faderreja?

fu-

fudraba graffi par deenas-algu, 7. un nosuhtija tohs farwâ wihna-kalnâ. 8. Pehz winsch ap asaida-laiķu isgahje, un redseja wehl zittus pee tirgus bes darba stahwim, 9. un us teem fazzija: no-eita ir juhs wihna-kalnâ, un kas teesa buhs, to jums dohs. 10. Un tee nogahje. 11. Utkal winsch ap deenas-widdu isgahje, un ap launaga-laiķu, un darrija tãpat. 12. Bet prett wakkara-laiķu winsch atkal isgahje, un atradde wehl zittus bes darba stahwoschus, 13. un us teem fazzija: ko juhs schein wissu deenu bes darba stahwas? 14. Tee atbildeja: muhs neweens naw derrejis. 15. Tad winsch us teem fazzija: eita juhs arri wihna-kalnâ, un kas teesa buhs, to jums dohs. 16. Un tee nogahje arridsan. 17. Kad nu wakkars taiffajahs, tad tas Kungs ta wihna-kalna us farwu usraugu fazzija: safauz tohs strahdneckus, un dohd teem to algu, 18. no pehdejeem eefahfdams, pee pirmejeem beigdams. 19. Tad tee nahze, kas prett wakkaru bija derreti, un dabbuja iffatrs farwu sudraba graffi. 20. Bet kad tee pirmi nahze, tee wairak zerreja dabbuht,

7. Kur winsch tohs nosuhtija?
8. Ko tas namma-tehws ap asaida-laiķu darrija?
9. Ko winsch us teem fazzija?
10. Woi tee nogahje?
11. Ko tas namma-tehws ap deenas-widdu un ap launaga-laiķu darrija?
12. Ko tas namma-tehws prett wakkara-laiķu atradde?
13. Ko winsch us teem fazzija?
14. Ko tee tam atbildeja?
15. Ko winsch frem likke darriht?
16. Woi tad tee arridsan nogahje wihna-kalnâ?
17. Ko tas Kungs wakkara us farwu usraugu fazzija?
18. Kã tam usraugam to algu bija isballiht?
19. Ko tee pehdigi strahdnecki dabbuja?
20. Ko tee pirmee dohwaja dabbuht?

21. bet

21. bet tee arridsan dabbuja iffatrs farwu graffi. 22. Tad tee prett to namma-tehwu kurneja, un fazzija: 23. sãee pehdeji weenu stundu ween strahdajuschi, un tu effi muns tohs lihdsi darriis, kas mehš deenas-nastu un karstumu zeetuschi. 24. Bet tas namma-tehws atbildeja un us weenu no teem fazzija; mans draugs, es tew ne darru nepareisi; woi tu ne effi ar manniim faderrejis par weenu sudraba graffi? Nemm, kas tew peederr, un eij nost. Bet es gribbu schein pehdejeem doht, tã kã tew. 25. Jeb, woi man ne irr wallas, darriht ar farwu mantu ko es gribbu? jeb, woi tarwa ajs tapehž skauj, ka es tik labs esmu? 26. Kad JEsus scho lihdsibu bija stahstijis, tad winsch tur klacht schohs wahrduš fazzija: tã taps tee pehdeji tee pirmee, un tee pirmee tee pehdeji, jo dauds irr aizmati, bet mas irr isredseti.

Jstahstischana.

27. Tas namma-tehws irr Deews, 28. un tas wihna-kalns irr ta kristiga draudse, ko Kristus to brihdi ustaisija. 29. Tee kohli wihna-kalnâ irr tee zilweki, ko kristiga draudse usnehme. 30. Tas darbs irr ta fwehta Ewangeliuma fluddingschana. 31. Tas tirgus irr ta pasaule, 32. un tee kas bes darba stahweja
21. Woi tad tee wairak dabbuja?
22. Kã tee ar farwu algu ar meeru bija?
23. Ko tee skaugi fazzija?
24. Ko tas namma-tehws weenam no teem atbildeja?
25. Ko wehl tas namma-tehws fazzija?
26. Ar kahdeem wahrdeem JEsus scho lihdsibu beidse stahstiht?
27. Ko tu zaur to namma-tehwu saprohti?
28. Kas irr tas wihna-kalns?
29. Ko JEsus zaur teem kohkeem wihna-dahrsã saproht?
30. Kahds darbs irr schinni wihna-dahrsã?
31. Kas irr tas tirgus?
32. Kurri irr tee bes darba stahwedami?

irr

irr tee, kas wehl ne bija pee ta swebhta Ewangeliuma fluddinaschanas aizinati. 33. Tee pirmee strahdneeki, kas no rihta agrumā derreti, bija tee divi padesmits apustuli, ko JEsus wispsirmaf peenehme. 34. Kas wehlaki derreti, irr tee zitti septindesmits un divi JEsus mahzekki, kas ne us reisi no JEsus bija peenemti. 35. Tee pehdigee irr wehl zitti, kà tas apustulis Matias un Pahwils. 36. Tas wakkars irr JEsus redsamma astahschana no schahs semmes. 37. Ta lihdsiga alga irr ta lihdsiga augstiba stary teem apustuleem pahr tahm draudsehm. 38. Un tas usraugs un algas-issballitajs irr Kristus. 39. Tee skaudigi strahdneeki bija to brihdi tee apustuli (40. jo tahds prahts bija arridsan Jahnim un Jehkabam, kurru mahte no JEsus luhdsahs, ka tai weens dehls JEsus walsstiba pa labbu rohku, un tas ohtrais pa kreisju rohku sehdetu. par ko tee zitti apustuli tappe dusnigi.) 41. Tas weens no teem pirmejeem strahdneekem, ko tas namma-tehws apkaunoja, bija schein Pehteris, kas us JEsu bija fazzijis: mehš essam wisnotat atstahjuschi, kas mums par to buhs? 42. Un kà JEsus zaur scho lihdsibu teem apustuleem rahdija, ka pee winna walsstibas nekahds nopelnijums ne geld, bet tikween tihra schehlastiba; 43. un ka tee pehdeji,

33. Kurri bija tee pirmi strahdneeki?
 34. Kurri bija tee, kas wehlaki derreti?
 35. Rahdi irr tee pehdigi?
 36. Ko tu zaur to wakkaru saprohti?
 37. Ko tu zaur to lihdsigu algu saprohti?
 38. Kas irr tas usraugs un algas-issballitajs?
 39. Kurri bija to brihdi tee skaudigi strahdneeki?
 40. Pee kurreem apustuleem tahdu prahtu warreja nomanniht?
 41. Kursch bija tas weens no teem pirmeem strahdneekem, ko tas namma-tehws apkaunoja?
 42. Ko JEsus saweem apustuleem zaur scho lihdsibu rahdija?
 43. Ko wehl?

kas

kas us schehlastibu ween raugahs, wairak zeenijami, ne kà tee pirmi, kas us sawu nopelnijumu palaujahs. 44. Sewischki JEsus zaur scho lihdsibu Pehteri pahrmahzija, kas us algu ween dohmaja. 45. Jo dauds irr aizinati, 46. stary kurteem tas wiltineeks Zuhdas arridsan bija, 47. bet mas isredseti, 48. tas irr, tahdi, kas eeksch weenteesibas to Ewangeliumu fluddina; 49. un ne tahdi, kà Zuhdas, kas us nau-das-makku, nedf arridsan, kà to brihdi Pehteris, kas us leelu algu skattijahs.

44. Kurru no teem apustuleem JEsus sewischki zaur scho lihdsibu pahrmahzija?
 45. Ko JEsus fazzija, zil effoschi aizinati?
 46. Rahds launais stary teem bija?
 47. Bet zil irr isredseti?
 48. Rahdi irr tee isredseti?
 49. Woi tee irr tahdi kà Zuhdas, un to brihdi Pehteris?

Mahzibas.

Ko mahzees no schahs lihdsibas?

Atbildi: Ka sainneekam un strahdneekem prett ohtru jaturrahs.

I. Tas namma-tehws fazzija: Fo juhs bes darba stahwat? Fo no tam mahzees?

Atbildi: Zilwekam ne klahjahs bes darba buht.

(Fo slinkums mahza dauds launa un ne pelna neneela. Zapeh3 behds no slinkuma, kà no nitnas tshuhskas.)

II. Tas namma-tehws fazzija: Kas teefa buhs, to jums dohs? Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ar strahdneeku ne buhs derreht, kà us figu.

(Fo winna sweedri gan gruhti nahk. Zapeh3 saderrri, kas teefa irr, tad tas darbs buhs tew swehtihst.)

III. Tee strahdneeki strahdaja lihds wakkaram wiffa spehks, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Strahdneekem gohdigi jastrahda.

(Zapeh3 ne effi deenas-saglis, bet strahda tikfusch un pareisi, tad tew tawa alga buhs swehtita.

IV. Tas

IV. Tas namma: tehws liffe wakkara teem strahdnee: Feem to algu isdalliht, ko no tam mahzees?

Atbildi: Nopelnitu algu ne buhs atraut, neds arri-dsan kawcht.

(So tas irr leels grehls, fawa tuwaka sweedrus un affinis apriht. Taphz ne apgrubtini tawu firdi ar tahdu negantibu, un ne atrauj teem, kas tew kalpo, fawu suhru grubtu nopelnijumu.)

V. Tas namma: tehws fazzija us weenu strahdneeku, kas zerreja wairak dabbuht, ne ka tas bija faderrejis? mans draugs, es tew ne dardu nepareisi, woi es ne esmu ar tew faderrejis par weenu sudraba grassi? Nemm, kas tew peederr, un eij nohst. Ko no tam mahzees?

Atbildi: Strahdneekam ne buhs wairak prassiht, ne ka teefa irr, un ka faderrehts.

(Taphz essi ar meeru, kad tu dabbu, kas tew peenah-kahs, un ne darri sainneekam welki raises.)

Stwehtas dohmas.

Deems few wihna - kalnu stahdijs,

Kur ka kohks es dehstihst tohp'.

Bet to darbu Deems eerahdijs

Mahzitajeem, kas to kohp.

Lai schis darbs, Deems, isdohdahs,

Un pee man arr fwehtijahs.

Ta zettorta lihdsiba no ta pasudduscha dehla. Luhf. 15.

I. Kad tee wariseeri un rakstu-mahzitaji par to Kungu JEsu kurneja; ka tas grehzeekus usnehme, 2. tad JEsus us teem zaur lihdsibu fazzija: Kad kam fimts awis buhtu, un ja weena no tahm

Jautaschanas.

1. Par ko tee wariseeri un rakstu-mahzitaji kurneja?

2. Ko JEsus us teem zaur lihdsibu fazzija?

buhstu

buhstu suddusi, woi tas ne no-cetu mefleht to pasud-duschu, teekams tas to atrohd? 3. Un to atraddis, tas to zelt us faweem kameescheem ar lihgsnibu.

4. Un mahjas pahrgahjis, tas to faweem draugeem un kaimineem teiz, 5. us teem fazzidams: preezajatees ar mannim, es esmu fawu awi atraddis, kas bija nosuddusi. 6. Tapat buhs arri-dsan lihgsniba debbesis, preeksch teem Deewa engekeem, 7. par weenu paschu grehzeeku, kas no grehkeem atgreeschahs. 8. Un JEsus teem wehl weenu lihdsibu dewe, fazzidams: 9. Kadam zilwekam bija diwi dehli; 10. un tas jaunakais prassija no fawa tehwa fawu trefu no tahs mantas. 11. Tad tas tehws to mantu dallija, un dewe tam jaunakam, kas tam nahjahs. 12. Ur febo fawu mantu tas jaunakais tahka semne aisegahje, un tur fawu mantu istehreja, negohdigi dshwodams. 13. Kad nu tas wissu fawu mantu bija isplihstejis, tad leels bads tanni semne nahje, un tam eefahje peetruhst. 14. Tad winsch pee kah-da nammneeka dewehs. 15. Tas to us fawu sibrummu suhtija, zuhkas ganniht. 16. Un winsch gribbeja fa-

3. Ko tahds barra, kas fawu pasudduschu awi atrohd?

4. Ko tas barra, mahjas pahrnahjis?

5. Ko tas us faweem draugem un kaimineem falka?

6. Kur tahda patti lihgsniba buhs?

7. Par ko tee fwehti engeli preezajahs?

8. Ko JEsus wehl teem wariseereem un rakstu-mahzitajeem stahstija?

9. Zif dehli tam zilwekam bija, no ka JEsus schinni lihdsiba runna?

10. Ko tas jaunakais no fawa tehwa prassija?

11. Woi tas tehws tam to dewe?

12. Ka tas jaunakais dehls fawu mantu walkaja?

13. Bet kahdi laiki tanni semne nahje?

14. Kur tad tas pasuddis dehls dewehs?

15. Kadbu darbu tas nammneeka tam dewe?

16. Ka tam pee zuhkam klahjahs?

wu wehderu pildih ar sehnaahm, ko zuhtas ehd, bet ne tahs ne kas tam ne derwe. 17. Tad winsch sawa sirdi atgahdajahs, un fazzija: zeef algadschu mannam tehwa, kam irr maises papilnam ko ehst, un man buhs baddu mirt? 18. Es taisischohs pee sawa tehwa eet, 19 un gribbu us wiinu fazzih: af tehws, es esmu grehkojis prett debbesi un prett tewim, un ne esmu wairs tik zeenigs, ka manni taru dehlu buhs faukt, darri man, ka kahdu no taweem algadscheem. 20. Un winsch zehlehs un gahje pee sawu tehwu. 21. Bet wehl tahlu essoht, winna tehws to redseja, un tam eeschehlojahs par to, un winsch tam tezzinus apkampehs kalla, un to skuhystija. 22. Un tas dehlis fazzija us wiinu: af tehws! es esmu grehkojis prett debbesi un prett tewim, un ne esmu wairs tik zeenigs, ka manni taru dehlu buhs faukt. 23. Bet tas tehws us saweem kalpeem fazzija, atnesset tahs wiskrahsh-nakas drahnas un gehrbeet to, un dohdeet tam grebsenu rohla un furpes kahjas. 24. Un atweddeet freknu tellu un nokaujeet to. 25. Kai ehdam un effam lihgsini! jo schis mans dehlis bija nomirris, un irr atkal dsihws tappis; winsch bija pasuddis, un irr atkal atrasis. 26. Kad tee nu bija lihgsini, nahze tas wezzakais dehlis no lauka, un dsirbeja to dseedaschanu un deeschanu sawa tehwa namma. 27. Tad winsch

17. Ko tas pasuddis dehlis sawa prahta atgahdajahs?
18. Ko winsch sawa prahta apnebmahs?
19. Ka winsch us sawu tehwu dsihrahs fazzih?
20. Woi winsch pee ta labba padobma palikke?
21. Ka wiinu tas tehws saehme?
22. Ko tas pasuddis dehlis us sawu tehwu fazzija?
23. Kahdas drahnas tas tehws tam likte doht?
24. Ko likte tas tehws sawam dehl, un par gahdu nokaut?
25. Ko tas tehws no preeka fazzija?
26. Kur tad to briedi tas wezzakais dehlis bija?
27. Ko tas wezzakais dehlis no kahda kalpa waizaja?

fauze

fauze weenu no teem kalpeem, un to jantaja: kas tas essohts. 28. Tas kalps tam fazzija: taws brahlis irr pahrnahjis, un taws tehws irr treknu tellu nokawis, tapeh, ka winsch to wesselu mahjas atkal adabbujis. 29. Tad tappe tas wezzakais dehlis dufmigs, un ne gribbeja ee-eet. 30. Tad isgahje tas tehws un to eeluhdse eeksch. 31. Bet tas tehwa atbilbeja, redst, tik dauds gaddus es tew klausu, un ne esmu wehl nek. taru bauflibu pahrfahpis, 32. un tomehr tu man nekahdu kaslenu ne effi dewis, ka es ar saweem draugeem buhtu warrejs lihgsimotees. 33. Bet kad nu schis taws dehlis, kas sawu mantu ar manahm aprihjis, atnahjis, tad tu tam effi lizzis usshiduschu tellu nokaut. 34. Bet tas tehws atbilbeja: mans dehlis, tu allasch effi pee mannis, un wiss, kas mans irr, tas irr arri taws. 35. Bet tew bija lihgsinam un preezigam buht: 36. jo schis taws brahlis bija nomirris, un irr atkal dsihws tappis; winsch bija pasuddis, un irr atkal atrasts.

Isstahstischana.

37. Tas angstais gans irr Kristus, 38. tahs simts awis irr Deewa draudse, 39. un ta weena isklidusi awis irr itweens grehzinecks, kas to ihstu Deewa

28. Ko tam tas kalps fazzija?
29. Ka tam schi wehstis patikke?
30. Ko tas tehws darrija, isgahjis?
31. Ko tas wezzakais dehlis us sawu tehwu fazzija?
32. Ko winsch sawam tehwa pahrmette?
33. Ko winsch tam wehl pahrmette?
34. Ko tas tehws tam atbilbeja?
35. Kahdu pamahzischanu tas tehws tam deme?
36. Par ko tad tam bija ka brahlam preezigam buht?
37. Kas irr tas gans, kam tahs awis peeder?
38. Ko Kristus zaur tahm simts awim saproht?
39. Ko Kristus zaur to weenu iskliduschu awi saproht?

zellu

zellu atstahjis. 40. Tapat arridsan tohp zaur to pasudduschu dehlu ikweens, kas prett Deewu apgrehkojees, 41. un zaur to tehwu tas shehligais Deew's un debbesu Tehw's saprastis, kas ikweenu grehziineeku, kas atgreeschabs, labpraht peenemm.

40. Kas tohp zaur to pasudduschu dehlu saprastis?

41. Kas tohp zaur to tehwu saprastis?

Mahzibas.

I. Tas pasuddis dehls wissu istehreja, preezigi dshwo: dams, un ne apdohmaja, Eā tam pehz klahfees, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kamehr zilweks grehkos dshwo, tamehr grehki tam patihk.

(Bet ne leezees no grehkeem peewiltees. Jo zil ilgi tas buhs, tad tee tew fird = ehstus padarrihs.)

II. Schi negaddiga dshwofchana to pasudduschu dehlu tahdā truhkumā eewedde, Eā tam bija fehnales lihds ar zuhkām jaehd, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Grehki eewedd zilweku wisleelakā nelaimē, neween laizigt, bet arridsan muhschigi.

(Tapehz ne leeze grehkus par sewim walidht, bet waldu tu yar teem.)

III. Tas pasuddis dehls apdohmajahs un atgreesahs us sawu tehwu, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas no grehkeem pahrskeigt's, tam buhs us Deewu atgreestees.

(Tapehz atgreesees no grehkeem, tad no wissas nelaimes klusfi swabbade.)

IV. Tas pasuddis dehls atsinne un noschehloja un no: luhdse sawam tehvam sawus grehkus, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Tapat buhs ikweenam sawus grehkus atsiht un noschehloht, un Deewam noluhgt.

(Jo darri arridsan eelsh tizzibas us Kristu Jesu, tawu pestitaju, tad tew tawi grehki buhs peedohti.)

V. Tas tehws peenehme atkal sawu pasudduschu dehlu ar preeku, Fo no tam mahzees?

At:

Atbildi: Deew's labpraht usnemmm sawā shehlastidā ikkatru grehziineeku, kam sawi grehki no firds shehl.

(Tapehz ne bihskees tawu grehku dehl, kaut tee arridsan gan dauhs un leeli buhtu, jo Deewa shehlastiba irr jo leelaka. Atgreesees tillai no firds ar pateesigu apnemmschanu, jo probjam taisnaki un labbaki dshwoht, un no tihscheem grehkeem, zil spehdams, fargatees: tad Deew's tew wissu peedohs, un peenems tew no jauna ar preeku par sawu behnu.)

Stwehtas dohmas.

Skatt, kā plihsteneekam klahjahs,

Plikkam fehnales jakremt.

Pafarg', Deewin, mannas kahjas,

Kaunus zekus ne panemt.

Un ja buht es maldijees,

Dohd pee laika atgreestees.

Ta peekta lihdsiba

no ta wariseera un ta muitineeka.

Luhk. 18.

1. Us teem, kas schkittahs paschi taisni effoschi, un zittus nizzinaja, Jesus scho lihdsibu sazzija:
2. Dimi zilweki gahje us basnizu, Deewu peeluhgt,
3. weens bija wariseeris, ohtrs muitineeks.
4. Tas wariseeris stahweja sawrup augstakā weeta,
5. un luhdse pats pee sewim, sazzidams schohs lepnus wahrdus:
6. es tew pateizu, Deew's, ka es ne esmu, kā zitti laudis, tee laupitaji, netaisnigi, laulibas-pahr-

Tautaschanas.

1. Us kurreem Jesus scho lihdsibu sazzija?
2. Kas Deewa nammā aiskahje?
3. Kahdi tee bija?
4. Kur tas wariseeris stahweja?
5. Ur kahdeem wahrdcem tas Deewu peeluhdse?
6. Par ko tas lepnais wariseeris Deewam pateize?

kah.

ſahpeji, jeb arri kà ſchis muitineekſ. 7. Eſ gaweju divi reiſ neddekà, un dohmū to definitu teeſu no wiſſa manna padohma. 8. Bet taſ muitineekſ ſtahweja no tahleneſ, 9. ſawaſ azzis ne grippedamſ nei pazelt uſ debbeſi; 10. bet ſitte pee ſawahm kruhtim, 11. un ſazzija no ſirdſ: Deewſ, eſſi man grehzineekam ſchehligſ! 12. Un Ieſuſ tur klahſ ſazzija: ka taſ muitineekſ taiſnohtſ nogahjiſ ſawà namnà preekſch ta ohtra. 13. Jo kaſ patſ pa-augſtinajahſ, taſ tapſ paſemmohtſ, un kaſ patſ paſemmojahſ, taſ tapſ paugſtinahſ.

7. Ar ko wiſſch preekſch Deewa leelijahſ?
8. Bet kur taſ muitineekſ ſtahweja?
9. Woi taſ arridſan kà lepniigi ſtahweja?
10. Ko wiſſch darrija, galwu noſahriſ?
11. Ko wiſſch ſazzija, ſew pee kruhtim ſiſdamſ?
12. Ko Ieſuſ ſazzija, kuſch no abbeem taiſnohtſ tappiſ Deewa preekſchà?
13. Kahdu mahzibu Ieſuſ tur klahſ bewe?

Mahzibaſ.

I. Tas warifeeris palahwahs us ſawu paſchu taiſnibu un us ſaweem labbeem darbeem, un tomehr wiſſch preekſch Deewa ne tappe taiſnohtſ, ſo no tam mahzees?

Utbildi: Ar muhſu paſchu taiſnibu un ar ſaweem labbeem darbeem mehſ ne ko preekſch Deewa ne warram pelniteeſ.

(Jo wiſſa muhſu taiſniba irr un paleek grehziga, un mehſ ne warram ar to preekſch Deewa paſtahweht. Tapehſ ne dohma: ko eſ tad dandſ launa eſnu darrijiſ? eſ ne eſnu ſagliſ, mauzineekſ, dſchrejiſ, jeb ſchahdſ un tahdſ. Deewſ kaſ tawà ſirdi redſ, gan deeggan launuma ir pee tewim atraddiſhſ.)

II. Tas warifeeris to muitineeku nizzinaja, kà leelu grehzineeku, patſ tihſ ne buhdamſ, ſo no tam mahzees?

Utbildi: Numſ ne buhſ dohmaht, kà mehſ labbaki preekſch Deewa eſſam, ne kà tee rupji grehzineeki.

(Woi

(Woi tu warri ohtra ſirdi ſtattiteeſ? Tas Deewam ween peenahlahſ. Kaſ ſinn woi tawà ſirdi ne irr jo leelaka blehſiba, ko tu no zilwekeem bihdameeſ tikkai ne drihſſi darriht, bet ko tu labpraht darritu, kad ſew tahda patte walſa buhtu.)

III. Tas Warifeeris ſtahweja augtâ weetſ, bet taſ muitineekſ no tahleneſ, un tomehr ſchis tappe ſchehligi ne ſtattihtſ no Deewa preekſch to ohtru, ſo no tam mahzees?

Utbildi: Paſemmoſchana patihſ Deewam, bet lepniſ prahtſ irr Deewam neganiba.

(Tapehſ paſemmojeeſ preekſch Deewa ta wiſſuwalbitaja, tad tu ſchehlaſtibu preekſch winna azzim atraddiſi.)

IV. Tas muitineekſ ſitte pee ſawahm kruhtim, ſo no tam mahzees?

Utbildi: Ar to wiſſch eeſhweja, kà wiſſi grehſi nahſ no launas ſirdſ.

(Jo ſirdſ irr wiſſu launu amohſt. Tapehſ iſmekle un ſchliſſi papreekſch tawu ſirdi, tad arridſan wiſſi tawi wahrbi un darbi buhſ ſchliſſi.)

V. Tas muitineekſ ſawuſ grehſuſ atſinne, un luhdſe ſchehlaſtibu no Deewa, un tappe preekſch Deewa taiſnohtſ, ſo no tam mahzees?

Utbildi: Preekſch Deewa geld tihra ſchehlaſtiba.

(Tapehſ palaujeeſ tikkai uſ Deewa ſchehlaſtibu, ko tew Iriſtuſ pelnijiſ, tad tu arridſan buhſi taiſuſ preekſch Deewa.)

Gwehtas dohmaſ.

Warifeeris Deewu luhdſahſ,
Leelidameeſ, raugaiſ ſche!

Bet taſ muitineekſ grehſuſ fuhdſahſ;

Schim Deewſ peedoht, ohtram ne.

Eſ ne gribbu leeliteeſ,

Tikkai Deewſ apſchehlojeeſ!

Ta festa lihdsiba no ta schehliga Samaritera.

Luhf. 10.

1. **W**eens rakstu-mahzitais gribbeja kahdu reis to Kungu Jesu kahrđinahrt, 2. un us to fazzija: Mazitajs, ko buhs man darriht, ka es to muhschigu dsihwoschanu dabuju? 3. Jesus us to fazzija: ka stahw bauhsiba rakstihst? 4. Tas rakstu-mahzitajs atbilbeja: tew buhs Deewu tarwu Kungu mihleht no wiffas tarwas firds, un no wiffas tarwas dwehfeles, un no wiffa tarwa spehta, un no wiffa tarwa prahta, un tarwu tuwaku ka few paschu. 5. Tad Jesus us to fazzija: tu effi gan pareisi atbilbejis; 6. bet eij un darri to, tad tu muhschigi dsihwosi. 7. Bet kad tas rakstu-mahzitajs gribbeja patš taifnotees, un Jesu waizaja: kuresch tad winna tuwakais effohts? 8. tad Jesus tam to zaur scho lihdsibu rahdija, fazzidams: 9. Kahds zilweks isgahje no Jerusalemes us Jeriku, tam gaddijahs stary slepkaweem krift, 10. un tee tam drahnas nohlese, un to sakap-pajusch, tee gahje noht, un pamette to pufsmirruschu. 11. Bet no nejauschi basnizas kungs us to

Jautaschanas.

1. Kas gribbeja to Kungu Jesu kahdu reis kahrđinahrt?
2. Ko tas no ta Kunga Jesus jautaja?
3. Ko Jesus us to fazzija?
4. Ko tas rakstu-mahzitajs atbilbeja?
5. Ko tad Jesus us to fazzija?
6. Bet kahdu mahzibu Jesus tam klast dewe?
7. Ko tas no Jesu waizaja, gribbedams few paschu taifnotees?
8. Ka Jesus tam to rahdija?
9. Kas gaddijahs zilwekam, no Jerusalemes us Jeriku eijohst?
10. Ko tam slepkawi darrija?
11. Kas no nejauschi to paschu zeltu staigaja?

pa-

paschu zeltu staigaja; 12. un tas to redsejis, pagahje garram. 13. Tapat arridsan Levits, tas nahzis pee tahs weetas, 14. to redseja un pagahje sezzen. 15. Bet kahds Samariteris farwu zeltu staigadams, nahje tur pee winna, 16. un to redsejis, tam eeschehlojahs 17. un pee ta peegahjis, winsch tam wahrts fasehje, tammis elji un wihnu eeleedams; 18. pehz winsch to us farwu lohpu zehle, un nowedde to mahjas-weeta, un to apkohpe. 19. Dhtra deena winsch brauze noht, un eedewe diwi subraba gabbalus saimneekam, 20. un us to fazzija: kohp scho, un ja tu wehl ko isdohsi, es tew to gribbu maksahrt, ateedams. 21. Kad Jesus scho lihdsibu bija stahstijis, winsch to rakstu-mahzitaju jautaja, un us to fazzija: kurru tu no scheem trim schkeeti tuwaku bijuschu tam, kas stary slepkaweem bija krittis? 22. Tas rakstu-mahzitajs atbilbeja: tas, kas schehlastibu pee winna darrija (tas irr tas Samariteris). 23. Tad Jesus us to fazzija: tad eij nu, un darri tapat arridsan.

12. Woi tas pahr to nofistu zilweku ne eeschehlojahs?
13. Kas wehl pee tahs weetas nahje?
14. Woi tad tas pahr to ne eeschehlojahs?
15. Kas wehl tanni weeta nahje?
16. Woi tas arridsan tahds zeetsirdigs bija?
17. Ko tas no schehlastibas darrija?
18. Kur tas to pamette?
19. Kahdu schehlastibu wehl tas Samariteris aisdrauzohst parahdija?
20. Ko winsch tam saimneekam peefazzija?
21. Ko Jesus no ta rakstu-mahzitaja jautaja, kad winsch tam scho lihdsibu bija stahstijis?
22. Ko tas rakstu-mahzitajs atbilbeja?
23. Kahdu pamahzischanu Jesus pehdigi tam rakstu-mahzitajam dewe?

Mahzibas.

I. Weens rakstu-mahzitais gribbeja to Kungu Jesu kahrđinahrt, jeb pahrbaudihst, un tappe apkannohst, fo no tam mahzees?

Atbildi: Gudrineeki kaunâ tohy.

(Tapehz ne leezees gudraks effohts, fâ tee, kas kahdu lectu labbaki proht. Tas irr dauks labbaki, jautah, fo tu ne prohti, aribbedams mahzitees. Bet mahzitaju pahrbau-dih, irr gekfta.)

II. Kahds basnizas: Fungs un Lewits, kas abbi bija Juhdu mahzitaji, un Deewa rakstus pratte, ne ap: schelohjabs par to nabbagu nosistu pufs: mirnschu zilweku, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ko palihds, Deewa wahrdu sinnaht, un pehz ta ne darriht!

(Tahds ar wissu sawu sinnaſchanu pee wella ſtrees. Tap: pehz, Deewa prahtu sinnadams, darri to arridsan, tad tu buhſi ſwehts.)

III. Kahds Samariteris, kas no Juhdeem ne tappe eeredsehts, apschelohjabs par to nabbagu pufs: mirnschu zilweku, fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums buhs ikweenam nelaimē palihdscht, lai buhtu draugs jeb eenaidneeks, lai ſweſch jeb paſihtaams.

(Tapehz ne raugi us to, kahds kas irr, bet raugi tilkai, arig tam warri palihdscht, ja ne ar darbeem, tad tomehr ar labbu padehmu.)

IV. Tas Samariteris zehle to nelaimigu us sawu lohpu, un Kohpe to mahjas: weeta, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tas ne irr gan, sawu tuwaku nelaimē scheloh, bet mums buhs arridsan mekcht, teeſcham tam palihdscht.

(Tapehz ne atraujees, bet ſkattais, dohma, leeze rohkas laht, palihdsi zil spehdams, Deews arri palihdschs.)

V. Tas Samariteris aismakſaja tam fainneekam, fa tas to nabbagu ſlimmu zilweku turplikam Kohptu, fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums ne buhs naudas scheloh, nelaimigeem palihdscht.

(Mauda paleek paſaulē, un ne atmakſa zilweka dſiwhibu. To nandu, fo tahdâ lectâ tauſpa, wels raus. Tapehz makſa tahdâ wajadsiba labpraht, tad tu ſewim krahses mantu debbesis.)

Swesch-

Swestas dohmas.

Samariter's schelastibu

Swesch'neekam parahdijis.

Kad es zitta nelaimibu

Kaut fâ buhſchu redsejis:

Tad es ne fâ atraufchohs,

Kaut ir wiſſi atſtahtohs.

Ta ſeptita lihdsiba

no ta netaisna namma-turretaja.

Luh. 16.

I. **J**cem wariseereem, kas mantu peemibloja, **J**esus scho lihdsibu dewe, us saweem mahze-kleem fazzidams: 2. Tur bija baggats fungs, tam bija namma-turretajs, kas winna mantu ischkehrde. 3. Kad nu to preeſch sawa kunga apſuhdseja, tad tas fungs to aizinaja, 4. un us to fazzija: fâ es to no tewim dſirdu? Dohd atbildeschanu no tarwas namma-tureschanaas: jo tu ne warrest jo probjam namma-walbitajs buht. 5. Tas namma-walbitajs dohmaja un fazzija patš pee ſewim: fo man buhs darriht? mans fungs to namma-waldischanu no mannim nemm, rak es ne spehju, un man kauns deedeleht. 6. Es gan simu, fo es darrischi, kad mannis no ta ammata nozels, fa zitti man usnemim sawds nammos. 7. Tad winsch pee ſewim wiſſus parradneekus sawa kunga aizinaja, 8. un us to pirnu

Jautaschanaas.

1. Kapehz **J**esus scho lihdsibu teem wariseereem stabsija?
2. Kahds namma-turretajs jeb usraugs bija baggam kungam?
3. Fo tas fungs darrija, kad to namma-turretaju apſuhdseja?
4. Fo tas fungs us to fazzija?
5. Fo tas namma-turretajs pee ſewis dohmaja?
6. Fâ winsch apdohmajahs?
7. Kahdu padohmu winsch nehme?
8. Fo winsch no ta pirma parradneeka wajajaja?

faz-

fazzija: zeek tu mannam fungam effi parrada? 9. Tas atbildeja: sunt muzzu eljes. 10. Tad tas netaisnais namma-turretajs us to fazzija: nemm tarvu grahmatu, un raksti tikkai peezeefnits. 11. Pehz winsch us to ohtru fazzija: zeek tu effi parrada? 12. Tas fazzija: sunt pubru kweeschu. 13. Tad tas namma-turretajs us to fazzija: nemm tarvu grahmatu, un raksti tikkai astondefnits. 14. Un ta winsch ikweenam labbu teesu no ta kunga parrada atlaide, ka tee pehz winnu usnemtu. 15. Tas kungs to dsirdejis, uesteize ta netaisna namma-turretaja gudru padohmu, jebshu winsch par to netaisnibu gan bija dusnigs. 16. Kad Iesus to bija stahstijis, winsch tur klahf fazzija: ka tee behrni schihs pasaules gudraki irr sawa tautā, prohti eeksch pasauligahm leetahm, ne ka tee behrni tahs gaismas, prohti, eeksch Deewa leetahm.

9. Ko tas atbildeja?
10. Ko tas netaisnais namma-turretajs us to fazzija?
11. Ko winsch no ta ohtra parradneeka waizaja?
12. Ko tas atbildeja?
13. Ko tas namma-turretajs us to fazzija?
14. Kapehz winsch ikweenam labbu teesu atlaide?
15. Kad nu tas kungs to dsirdeja, ka tas winnam patikke?
16. Ko Iesus fazzija, kad winsch scho lihðsibu bija stahstijis?

Mahzibas.

I. Tas kungs dusmojahs pahf sawu namma-turretaju, ka tas winna mantu bija ischkehrdis, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tapatt arridsan Deews dusmojahs, kad mehs Deewa mantu ischkehrdam.

(Deewa manta irr muhsu dwehsele un prahts, muhsu meesa un wesseliba, behrni un saime. Tapehz ne ischkehrde schahs augstas Deewa mantas zaur grehzigu un negabbigu dsihwoschanu, zaur plihfeschanu, ka pagans un lohps dsihwodams.)

II. Tas kungs us sawu namma-turretaju fazzija: dohd atbildefchanu no tawas namma-tureschanas, fo no tam mahzees?

At:

Atbildi: Tapatt ir mums buhs no sawas dsihwoschanas weenreis Deewam atbildefchanu doht.

(Tapehz ne dsihwo aplam pasaulē, bet apdohma, ka weens Deews un kungs debbesis irr, preeksch kurra kresla mubs wiffus stahbihs.)

III. Tas netaisnais namma-turretajs dohmaja pas peewim: fo es darrifschu? Ko no tam mahzees?

Atbildi: Tapatt mums arridsan allaschin schinui pasaulē buhs apdohmatees, eefams mubs preeksch Deewa kresla stahda, un dohmaht: fo man buhs darriht? (Kad tu to pee iklatras leetas darrisi, tad tu ne krittisi us grehkeem, ka lohps us bariibu, bet ja wehl mas deewabihjaschanas eeksch tewim irr, tad tu no grehkeem atrausees.)

IV. Tas netaisns usraugs fazzija pee few pascha: es gan sinnu padohmu, fo es darrifschu, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ir mums peenakhs sinnahf to padohmu, fo mums Deews pee muhsu muhschigas swehtibas dewis. (Schis Deewa padohms irr: pareisi tizeht, deewabihjigi dsihwoht, un weenreis swehtigi nomirt. Schis Deewa padohms stahw eeksch Deewa swehta wahrda, un eeksch swehtas behrnu-mahzibas. Tapehz dsennees us Deewa wahrdu, un mahzees labpraht behrna-mahzibu.)

V. Tas kungs uesteize ta netaisna namma-turretaja gudru padohmu, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deews jo wairaf pee mums teiks, kad mehs Deewa wifsgudraku padohmu buhsim peenehmuschdi un pehz ta darrijuschdi, prohti: pareisi tizejuschdi, deewabihjigi dsihwojuschdi un swehti nomiruschdi.

(Nemm to pee sirds un darri to, tad tew buhs ihsta Deewa behrnu gudriba, un tew buhs gohds preeksch Deewa un preeksch wiffecm swehteem engeleem un isredsetecm.)

Swehtas dohmas.

Keds, tas usraugs par few gahda

Gudri gan, bet netaisni.

Ko tad tew fchee stahsti rahda?

Few buhs darriht gudraki.

Gahda winsch par laizigu,

Dohma tu us muhschibu.

La

Ta astota lihdsiba
no baggata wihra laufeem.
 Lubf. 12.

I. **U**rett negausibu, un ka neweens no tam dshwo, ka tam pahreeku mantas, **J**Esus scho lihdsibu stahstija: 2. Kahda baggata wihra tihrams bija papil-lam augtus neffis. 3. Un tas dohmaja sawa prahta, fazzidams: ko es darrischu? jo man newaid, kury sawus augtus sakraht. 4. Un winsch fazzija: To es darrischu: es gribbu mannus schukhnus nopleshf, un leelafus ustaisht, un tur sakraht wissus mannus augtus un mannu labbibu. 5. Un es fazzischu us sawu dwehfeli: manna dwehsele, tew irr leels man-tas padohms us dauds gaddeem, duffi, ehd un dserr lihgsmodamees. 6. Bet Deews us to fazzija: tu trakkais! schinni nakti tawu dwehfeli no tewim at-prassih, un kam tas buhs, ko tu effi sakrahjis? 7. Kad **J**Esus to bija stahstijis, winsch tur klahf fazzija: Tapat irr arridsan ar to, fas few pascham mantas sakrahj, un ne irr baggats eeksch Deewa.

Gautaschanas.

1. Kapehz **J**Esus scho lihdsibu stahstija?
2. Ka kahda baggata wihra lauki stahweja?
3. Ko winsch sawa prahta dohmaja?
4. Ko winsch apdohmajahs?
5. Ko winsch us sawu dwehfeli fazzija, us sawu mantu palaudamees?
6. Bet ko Deews us to fazzija?
7. Ko **J**Esus tur klahf fazzija?

Mahzibas.

I. Tas baggatais wihrs baschijahs, fur tas sawus au-gtus sakrahs, ko no tam mahzees?
 Urbildi: Ir baggateem ruhpeschanas.
 (Tapehz ne dohma, nabbageem senneckeem ween effohf ruhpeschanas, un ka kungi gattawu ween ehd. Jo ikka-fatram

tram irr Deews sawu nastu uslizzis. Tapehz effi ar tawu nastu meerä.)

II. Tas baggatais wihrs gribbeja sawus schukhnus no-plehst un leelafus ustaisht, un tur wissu sakraht, bet Deews to zittadi padarrija, ko no tam mahzees?

Urbildi: Dasch leelas leetas apnemmahs, bet Deews par to smeijahs.

(Tapehz ne leelijees tawä prahta ar tawu gudribu, jo Deews warr to drihs par gekkibu padarriht.)

III. Tas baggats zilweks krahje un skaitija sawu mantas: padohmu us dauds gaddeem, un ne sinnaja, ka tam to paschu nakti bija mirt, ko no tam mahzees?

Urbildi: Mums ne buhs bet Deewa us nahfoschahm beenahm tizzinatees.

(Tapehz, tad tu gribbi us nahfoscheem laufeem tizzinatees, tad dohma allaschin klahf: ja Deews man liks dshwoht un wesselam buht, un sawu swehtibu dohs un par nelaimi pas-fargahs, tad es gau warreschu istitt. Bet ne palaujees us to: jo Deews warr wissu zittadi greest.)

IV. Deews fazzija us to baggatu zilweku: tu trakkais, schinni nakti tawu dwehfell no tewim atrassih, ko no tam mahzees?

Urbildi: Neweens warr leelites, rihtdeenu sadshwoht.

(Tapehz apjerre ikdeenas tawu pastaru gallu, tad tew nah-we ne warrehs pahrschigt; tu buhsi gattaw, un warrest ikbrihd, kad Deews gribb preezigi aiseet.)

V. Deews wehl us to baggatu zilweku fazzija: Kam tas buhs, ko tu effi sakrahjis? Ko no tam mahzees?

Urbildi: Mums ne buhs, laizigu mantu krahdami, Deewu un sawu dwehfeli alsmirst.

(Tapehz gabda papreeksch par tawu dwehfeli, ne als-mirssi nabbagus un sawu mahzitaju, bishtees Deewu, un tad krahji, ko Deews tew dewis.)

Swehtas dohmas.

Baggats us to ween palaujahs,

ko tas us dauds gaddeem krahj.

Ko lihds wiss, fas kohpä kraujahs,

Kad ta dshwoiba atstahj?

Es ne raug' us pilnibu,

Deews! dohd tikkai schtribu.

Ta dewita lihdsiba
no ta leela wakkarina.

Luhf. 14.

I. **R**ad JEsus us kabda wariseeru wirsneeka mee-
lastu bija luhgts, 2. un turpat weens no teem,
kas pee galda sehdeja, fazzija: swehts irr tas, kas
maist ehD Deewa walstiba, 3. tad JEsus scho lih-
dsibu stahstija: 4. Tur bija namma-kungs, tas
fataisija leelu wakkarinu, un luhdse dauds pee ta. 5.
Un winsch sachtija sawu kalpu ap to wakkarina stum-
du, teem aizinateem fazzijt: nahzeet, jo wissas lee-
tas fataisitas; 6. bet tee eesahzehs wiffi weens pehz
ohtra aisbildetees. 7. Tas pirmais fazzija: es esnu
tihrumu pirzis, un man wajaga eet un to apraudsiht,
es luhdsohs, aisbildini man. 8. Un tas ohtrais faz-
zija es esnu peezus pahrus wehrschu pirzis, un es
noeemu tohs apraudsiht, es luhdsohs, aisbildini man.
9. Un tas treschais fazzija: es esnu seewu apneh-
mees, tapehz es ne warru nahkt. 10. Kad nu tas
kalps nahze un to sawam fungam atfazzija, tad tas
tappe dufinigs, 11. un us sawu kalpu fazzija: eij tif-
kuschu us gatwahm un pilsata eelahm, un eewedd
tohs nabbagus, un frohplus un tislus un aklus, schein

Jautaschanas.

1. Kur tas kungs JEsus bija luhgts?
2. Ko turpat weens no teem fazzija, kas pee galda sehdeja?
3. Ko tad JEsus stahstija?
4. Ko weens namma-kungs fataisija?
5. Ko winsch zaur sawu kalpu teem aizinateem lifke fazzijt?
6. Woi tee arridsan nahze?
7. Ra tas pirmais aisbildejahs?
8. Ra tas ohtrais aisbildejahs?
9. Ra tas treschais aisbildejahs?
10. Ra tas tam fungam patifke?
11. Ko tas kungs tam kalpam no jauna pawehleja?

eefsch

eefschâ. 12. Kad tas kalps to bija padarriijs, tad tas
tam fungam fazzija, ka tur wehl gan weetas effohts.
13. Tad tas kungs us to fazzija: iseij us leeleeem
zelleem un pee sehtmalleem, un kurrus tu atrohdi,
tohs speed eefschâ nahkt, ka mans nams tohp pilns.
14. Jo es jums fakku, ka neweens no teem wi-
reem, kas bija aizinati, mannu wakkarinu ne baudihs.

Jstahstischana.

15. Tas namma-kungs irr Deewo, 16. un tas
wakkarinisch irr ta Deewa walstiba, ko Kristus peh-
digos laifds ustaisija. 17. Tas kalps bija Kristus.
18. Tee papreefsch-aizinati bija tee Juhdi. 19. Kas
aisbildinajahs, bija tee wariseeri un rakstu-mahzitaji.
20. Tee nabbagi, frohpli un tisli un akli bija tee
grehzineeki un muitineeki, kurrus JEsus usnehme.
21. Tee, kas us teem leeleeem zelleem un pee seht-
malleem tappe atrastli, irr tee pagani, kas tappe tizzigi.
22. Ta, ka tas namma-kungs nu fazzija, ka tee pa-
preefschu aizinati, kas aisbildejahs, to wakkarinu ne
baudihs, ta arri tee wariseeri un rakstu-mahzitaji ne
fluu pee Deewa walstibas, sawas zeefirdibas deht.

12. Ko tas kalps tam fungam wehl fazzija?
13. Ko tad tas kungs tam kalpam pawehleja?
14. Ko tas kungs wehl klagt fazzija?
15. Kas irr tas namma-kungs?
16. Kas irr tas wakkarinisch?
17. Kas bija tas kalps?
18. Kas bija tee papreefsch-aizinati?
19. Kahbi bija tee, kas aisbildinajahs?
20. Ko tee nabbagi, frohpli, tisli un akli eesihme?
21. Kas tee irr kas us teem leeleeem zelleem un pee seht-
malleem?
22. Woi tad tas arridsan ta bija?

Mah-

Mahzibas.

I. Tas namma: Fungs taifija leelu wakkarinu un luhde dauds pee ta, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Lapat Deews wiffus zilwekus pee tahs bag-gatibas sawas walfstibas leet aizinahst scheid wirs semmes, un tur muhscham debbesis.

(Tapehz fataisees tu arriofan us to zeenigi, jo Deews leet tewi arriofan pee tahs swehtas krisfigas draudfes wirs semmes, un pee tahs muhschigas debbes draudfibas aizinahst.)

II. Tas namma: Fungs likke tohs weefus zaur sawu kal-pu aizinahst, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Lapat Deews muhs leet zaur saweem kal-peem, teem mahzitajecem, pee sawas walfstibas aizinahst.

(Wezza derriba tee no Deewa suhtiti kalpi bija tee pras weefchi. Zaanâ derriba bija pats Deewa Dehls un tee swehti apustuli, un wehl schodeen tee Deewa kalpi, tee mahzitaji, tee irr kas tohs laudis zaur Deewa wahrda sluddinaschannu pee Deewa walfstibas aizina. Tapehz usnenn mahzitaja wahrdu ka Deewa wahrdu, un nahz pee Deewa walfstibas, pee ka tew mahzitajs Deewa wahrda aizina.)

III. Tee weefi sahze aisbildetees un ne nahze, pasauligas leetas waitak eemihlodami, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Lapat dauds laudis, pasauli eemihlodami, pee Deewa walfstibas ne nahk, un dohna ar to preeksch Deewa isreikt, ka teem ne irr waltak.

(Bet tahdas isrunnas jeb aiebildinaschawas ne geld nez neela. Za dasch griib isrumatees, ka winsch ne warr pee Deewa galbu eet, tapehz, ka winsch naw Deewa wahrdu mahzjees, un ka tam gruhts prahts effoti, to mahzitees. Tapehz, mans behrns, fargees no wiffahm isrunnam preeksch Deewa, jo tu ar tadu ne pastahwesi, un tillai tauna tapsi, tew paschu faudedanis.)

IV. Tas namma: Fungs tappe dufmigs, Kad tee weefi ne gribbeja nahkt, fo no tam mahzees?

Atbildi: Lapat Deews dufmo, kad mehse pee winna walfstibas aizinati, ne gribbam nahkt.

(Bet

(Bet wai tam, kas Deewa kaitina, jo tas to Deewa walfstibu ne redsch. Tapehz lai stahw wiffas pasauligas leetas, un dsennees papreeksch pehz Deewa walfstibas un winna taifstibas.)

V. Kad tee luhgti weefi ne gribbeja nahkt, tad tas namma: Fungs tohs nabbagus, un akkus un tiffus un Froh; plus likke safaukt, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka tee baggati un angsti ne tik lehti debbes-walfstiba kluht, un ka Deews to irr isredsejis, kas preeksch pasaulas nezeenihst.

(Bet ne palaujees us to ween: jo tawa nabbadsiba un semmiba tew nekahdu swehtibu ne pelnihs. Bet nahz pee Deewa walfstibas eelsch weenteesibas.)

Swehtas dohmas.

Leelu swehtu wakkarinu

Jesus mannim fataifijis.

Winsch man sanz un pats dohd sinu,

Nahz, ehd, dserr, jau gattaws wiff.

Reds, es nahku, palihdsi,

Ka es nahku zeenigi.

Ta desmita lihdsiba no tahm kehniha kassahm.

Matt. 22.

I. Rad tee angsti basnizas-fungi to Kungu Jesus Deewa namma bija waizajufchi: kas tam to spehku un waltu dewis, basniza mahzigt, un tohs pirzejus un pahrd.werjus isdsiht? 2. tad winsch teem pehz scho lihdsibu stahstija: 3. Za Deewa walfstiba scheid wirs semmes lihdsinajahs kehniham, kas sawam

Zautaschanas.

1. Ko tee angsti basnizas-fungi no ta Ranga Jesus, Deewa namma waizaja?

2. Ko Jesus teem stahstija?

3. Ar ko Jesus to Deewa walfstibu scheid wirs semmes lihdsinaja?

dehlam

dehslam kafsas darrija, 4. un fawus kalpus isfub-
tija, weefus kafsas aizinah. 5. Bet tee ne gribbeja
nahkt. 6. Alkal wiasch zittus kalpus isfubtija un
fazzija: Sakkait teem weeseem: redseet, mans mee-
lasts irr fataisfhts, manni wehrfchi un manni barro-
jami lohpi irr nokauti, un wiffas leetas fataisitas,
nahzeet kafsas: 7. Bet tee tohs nizzinaja, un no-
gabje zits us fawu tihrumu, un zits pee fawas prez-
zeschanas. 8. Bet zitti fagrahbe ta fehnina kalpus,
un lifke tohs smeekla, un tohs nokawe. 9. Tas feh-
ninsch to dsirdejis, tappe dusnigs, un isfubtija fa-
wu karra-spehku, un lifke schohs flepkawus nokaut,
un eededsinaja winnu pilsfatu. 10. Tad tas feh-
ninsch us fawcem kalpeem fazzija: tahs kafsas irr
gan fataisitas, bet tee weesi ne bija zeenigi. 11. Ta-
peh; eita us zelt-malleem, un aizinajeet kafsas, kur-
rus juhs atrohdat. 12. Un tee kalpi isgabje us
zetteem, un sakrahje kahdus atrahdami, labbus un
launus; un tee galbi tappe wiffi pilni no weeseem.
13. Tad tas fehninsch eegahje, tohs weefus apluh-
soht, 14. un eeraudsija tur weenu zilweku, tas ne bija
kafsu-drahnas apgehrbees. 15. Un tas fehninsch us
to fazzija: draugs, ka tu scheid effi nahjis eefschä, ne

4. Kapeh; tas fehninsch fawus kalpus isfubtija?
5. Woi tee aizinati nahze?
6. Wo tas fehninsch zaur zitteem kalpeem teem weeseem
lifke fazzibt?
7. Woi nu tad tee weesi jau nahze?
8. Ka zitti tohs kalpus usnehme?
9. Ka tas fehninsch atreebahs?
10. Wo tad tas fehninsch us fawcem kalpeem fazzija?
11. Wo tas fehninsch no jauna fawcem kalpeem pawehleja?
12. Kahdus tee kalpi fawedde?
13. Kapeh; tas fehninsch pee teem weeseem eegahje?
14. Wo tas fehninsch eeraudsija?
15. Wo tas fehninsch us to fazzija?

apgehr-

apgehrbees kafsu-drahnas? 16. Bet tas ka mehuns
palifke. 17. Tad tas fehninsch us fawcem kalpeem
fazzija: feeneet tam kafsas un rohkas, un ismetteet
to galleja tumfiba, tur buhs raudaschana un sohbu
tribzeschana. 18. Jo dauds irr aizinati, bet mas
isredseti.

Isstahstischana.

19. Tas fehninsch irr Deews, 20. un ta fehnina
dehls irr tas Kungs Iesus Kristus, Deewa Dehls.
21. Tahs kafsas irr tahs kristigas draudses ustai-
sichana, kurras bruhtgans un galwineeks Kristus.
22. Tee isfubtiti kalpi bija papreefch tee praweeschi,
un peh; tee aupustuti. 23. Tee, kas ne gribbeja nahkt,
bija tee Zuhdi, 24. wiffwairak tee wariseeri un rakstu-
mahzitaji, kas arridsan tohs apustulus waijaja un zit-
tus nokawe. 25. Tas karra-spehks bija tee Keemeri,
kas to Zuhdu semni ispohstija un Jerusalemi fadedsi-
naja. 26. Tee pee zelt-malleem bija tee pagani, stary
Turreem bija labbi un launi, jo zitti ne atgreesahs no
irds. 27. Tas, kas ne bija ar kafsu-drahnahm ap-
gehrbees, irr itweens leekulis, kas gan kristihts, bet

16. Wo tas atildeja?
17. Wo tas fehninsch ar winnu lifke darrist?
18. Wo Iesus fazzija, scho lihdsibu beidsiht?
19. Kas irr tas fehninsch?
20. Kas irr ta fehnina dehls?
21. Wo tahs kafsas eeihne?
22. Kurri bija tee isfubtiti kalpi?
23. Kurri tee bija, kas ne gribbeja nahkt?
24. Kurri tee bija, kas tohs kalpus smeekla lifke un nokawe?
25. Kurfch bija ta fehnina karra-spehks?
26. Kas bija tee pee zelt-malleem?
27. Wo tas eefihme, kas ar kafsu-drahnahm ne bija ap-
gehrbees?

ihfi

ihsti ne tizz, nedf křisligi dšihwo. 28. La galleja tum-
siba, kur tahdu cemettihs, irr ta muhschiga pasusšana.

28. Ko ta galleja tumšiba eesihme?

Mahzibas.

I. Weens kehnińsch darrija sawam dehlam kahsas, ko
no tam mahzees?

Utbildi: Łapat Deews taš Tehwš sawu Dehlu ar to
křisligu draudsi saprezeziš.

(Tad nu Křistus irr sawas draudses bruhťganš un galwi-
neekš. Tapehť saweenoees tu arridsan ar scho tawas dweh-
feleš bruhťganu zaur tizzibu eeksch taifnibas.)

II. Tas kehnińsch likke teem weeseem fazzihť: nahzeet jo
wiff irr fataisihťs un gattaws, ko no tam mahzees?

Utbildi: Łapat mums arridsan eeksch tahš swehtas
křisligas draudses wiffa swehtiba fataisita.

(Prohťi: Deewa schelastiba, grehku pedoššana, taif-
niba, behrnu teesa, ta zeeniga swehta Gorra eedšihwosšana,
eepreezinasšana eeksch behdahm, un dalliba pee muhschigas
dšihwosšanaš. Tapehť eesť Deewa aizinasšanai paklausigš,
tad ir tew wiffa scho swehtiba peederrehs.)

III. Zitti no teem aizinateem weeseem ne gřibbeja nahťt,
tahš kahsas nizzinadami, zitti ta kehnińa kalpus fa-
grahbe, un tohs likke smeekla, un tohs nofawe, ko
no tam mahzees?

Utbildi: Pasaules behrnem ne eegřibbahš dallibu dab-
buhť pee Křistus walstibos preefa, un zitti turklaht
Deewa kalpus jeb mahžitajus wahrđsina.

(Wet wai tahdeem! jo tohs islehgš no muhschigeem pree-
feem debbesu walstiba, un Deews gan sawa laikā pee teem
breesniģi atreebsees, kas mahžitajus apbehdina. Jo, kas
teem woteek, taš nofeek tam, kas wianus fuhťiģiš. Par
tahdu negontibu lai Deews tew pasarga.)

IV. Tas kehnińsch tappe dufniģis, un likke tohs sľepřawus
nořant un wimnu pilosatu ispořstihť, ko no tam mahzees?

Utbildi: Łapat Deews sawas schelastibas smeħje-
jus ispořstihťš, un tohs, kas mahžitajus waija.

(Tapehť zeeni Deewa schelastibu, un tohs mahžitajus,
kas tew to sluddina, tad tu ne eesi pohřta.)

V. Weens

V. Weens stary teem weeseem bija nahzis, kas ne bija
ar kahsu: drahnahm apgehrbees, bet tam gan řikti
řlahjajs, ko no tam mahzees?

Utbildi: Łapat dasch gan irr křisihťš, bet tam truhťř
Křistus taifnibas drahnas, un tahdam jaet pohřta.

(Ar řchahm drahnahm gehrbees zaur to tizzibu us Ĵesus
dahrgahm affinim, tad tu gan patilři eeksch tahm Deewam,
tam wifš- augřakam kehnińam.)

Swehtas dohmas.

Deews mums tur, eeksch augřtas debbes,
Kahsas darra muhschigas.

Kur es nemřchu kahsu- drehbes,

Tahda gohda derrigas?

Mihłais Ĵesu, geħebi tu

Man ar taru taifnibu.

Ta pirma padefmita lihdsiba no ta kehnińa parradu = lihđsina- řšanas.

M a t t. 1 8.

I. **R**ad Peħteris kahdu reisi to řkungu Ĵesu bija
warajais: zeek-řahrt tam buhs sawam tuwa-
řam peedoht? tad Ĵesus scho lihđsibu řahřtija: 2. La
Deewa walstiba řhinni semne irr ka kahš kehnińsch,
kas ar saweem kalpeem gřibbeja parradus islihđřinařt.
3. Un kad winsch eefahje lihđsibu turreht, tam kalpu
peewedde, 4. taš tam bija desmits tuhřřtoschus pobđus
parrada. 5. Un kad- taš to ne řpeħje maksahť, 6. tad

řautasšanaš.

1. Kad Ĵesus scho lihđsibu řahřtija?

2. Ar ko Ĵesus to Deewa walstibu řcheit wifš semmes
lihđřinaja?

3. Ko pee parradu- lihđřinasšanaš peewedde?

4. řil taš bija parrada?

5. Woi taš řpeħje maksahť?

6. Ko taš kehnińsch ar to pawehleja darriřť?

tas kungs pawehleja to pahrdohr ar sawu feewu un behrneem, un wissu kas tam bija, un maksajt. 7. Tad tas kalps pee semnes krisdams, luhdsehs winnu gauſchi, 8. un fazzija: kungs, zeetees ar mannim, es tew gribbu wiss-notal maksajt. 9. Tad tam kehninam ta kalpa eeschehlojahs, 10. un winsch to palaide, un to parradu tam arri atlaide. 11. Bet kad tas pats kalps bija ahra isgahjis, tas weenu no saweem darba-beedreem atradde, 12. tas tam fimts fudraba graschus bija parrada, 13. un winsch sakampis to schnaudse, un fazzija: maksa, fo tu man effi parrada. 14. Tad winna darba-beedris tam pee kahjahm kritte, luhdsehs un fazzija: zeetees ar mannim, es tew wiss-notal maksaschu. 15. Bet winsch ne gribbeja zeestees, un nogahjis to mette zeetuma, teekams tas maksatu, fo tas bija parrada. 16. Kad to nu tee zitti, winna darba-beedri, redseja, tad tas teem gauſchi sabpeja, 17. un tee nahze un sawam fungam wissu pasazzija, kas bija notizzees. 18. Tad tas kehninsch tappe lohiti dusmigs, un to preekscha aizinaja, 19. un us to faz-

7. Ko tas nabbags kalps darrija?
8. Ra winsch fazzija, luhadamees?
9. Woi tas kehninsch likkabs peclubgtees?
10. Kahdu leelu schelastibu tas kehninsch tam kalpam parahdija?
11. Ko tas kalps atradde, no sawa kunga is-eebams?
12. Zik tas nabbadinsch tam bija parrada?
13. Ko winsch ar sawu parradneeku darrija?
14. Ra tas nabbadinsch luhdsehs?
15. Woi tad tas beskaunnigais ne apschehlojahs par to nabbadinsu, ka tas kehninsch par winnu bija apschehlojees?
16. Ra tas teem zitteem darba-breedreem patifke?
17. Kam tee to pasazzija?
18. Ra tas tam kehninam patifke?
19. Ko tas kehninsch us to fazzija?

zija

zija; tu blehdigs kalps! wissu tawu leelu parradu es tew esnu atlaidis, kad tu mannis luhdsi, woi tad tew arri ne bija apschehlotees par tawu darba-beedri, ka es tewis esnu schehlojis? 20. Un tas kehninsch to nodewe teem mohzitajeem, teekams tas wissu maksatu, fo tas tam bija parrada. 21. Kad to Iesus bija stahstijis, winsch tur flahrt fazzija: ta jums mans debbesu Tehws arri darrihs, ja juhs ne pamettiseet no firds itweens sawam brahlim (jeb tuwakam) winna pahrkahypschanas.

Istahstischana.

22. Tas kehninsch irr Deews, 23. un ta parradu-islhdnsinaschana irr ta taisnoschana preeksch Deewa. 24. Tee desmits tuhstoschi pohbi fudraba irr tas leels grehku parrads preeksch Deewa. 25. Tee fimts graschi irr tas masums, fo zits prett mums darrijis. 26. Tas blehdigs kalps irr itweens, kam Deews peedewis, un kas sawam tuwakam ne gribb peedoht. 27. Bet tee mohzitaji buhs tee welli elles uguni.

20. Ko tas kehninsch ar scho blehdneeku darrija?
21. Kahdu mahzibu Iesus dewe, scho lihdsibu beldscht?
22. Kas irr tas kehninsch?
23. Ko ta parradu-libdnsinaschana eesihme?
24. Ko tee desmits tuhstoschi pohbi fudraba eesihme?
25. Ko tee fimts graschi eesihme?
26. Kurrsch irr tas blehdigs kalps?
27. Kurri buhs tee mohzitaji?

Mahzibas.

I. Weens kehninsch prassija no saweem kalpeem parrada: islhdnsinaschanu, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deews prassa no mums arribsan sawas swehtas bauslibas peepildischanu, ka parradu.

(Scho parradu tu ne spehj aismaksajt. Bet Iesus Kristus, tas Deewa Dehls, irr Deewa bauslus par mums peepildijis, zaur sawu wiss-swehtu dsihwoschannu. Ziggi eelsch to, tad tewim scho winna swehtu nopelnijumu peemehrohs.)

II. Weens Falps bija desmits tuhstoschus pohdus su draba parradē, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Tapat irr arridsan muhsu grehtu parradē warren un wissai leels Deewa preekschā.

(So mehs dauds reis sinnadami un nesinnadami, tihschī un netihschī grehtojam ar launahm dohmahm, eekahroschas nahm, launu runnashanu un darrishanu, ideenas un istundas. Jebchu schis grehtu-parradē gan tik leels, ka to ne warram iskaltist, tad tak Deewa schelastiba jo leelaka. To nu melle, kamehr wehl tahs schelastibas-durwis walkam.)

III. Kad tas leelais parradneeks itt gauschi luhdsahs, tad tam tas kehniensch wissu to leelu parradu atlaide, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad Deewam sawus grehtus noluhdsam eeksch tizzibas us Jesu, tad mums tas scheligais Deewo wissus muhsu grehtus atlaisch un peedohd.

(So Jesus Kristus irr par muhsu grehkeem zaur sawahm mohlahm un affinin un zaur sawu nahwi aismaksajis. Tapehz noluhds Deewam sawus grehtus, un turrees eeksch tizzibas pee Jesu, tawa pestitaja, tad ir taws leelais grehtu-parradē taps atlaistes.)

IV. Tas kehniensch bija tam Falpam desmits tuhstoschus pohdus sudraba atlaidis, Kad tas luhdsahs, un tas beskaunigais ne gribbeja sawam darba:beedrim simts graschus atlaist, jebchu tas gan gauschi luhdsahs, un tas blehdis wehl winnu schnaudse, un zeetumā eemette, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Tapat dauds zilweki wissai zeetsirdigi prett sawu tuwaku.

(Kā warr tahds swehtā luhgschānā luhgt un sazzih: peedohd mums muhsu parradus, kā ir mehs peedohdam saweem parradneekseem. Tahds prett sewi paschu runna. Tapehz peedohd labpraht un no firds, fo zits prett tewim noseedsis, un peeminui, kā tew Deews peedewis.)

V. Tas kehniensch likke to blehdigu un neschehligu Falpu mohzitajeem nodoht, teekams tas wissu maksatu, Fo tas bija parradā (un muhscham ne spehje maksat), Fo no tam mahzees?

At:

Atbildi: Pah neschehligeem un zeetsirdigeem neschehliga sohdbiba nahks.

(So tahdi elles-prauli muhscham degs un ne sabegs, un tee twaiki no winnu mohlahm uslahys muhschigl. Tapehz fargees no zeetsirdibas, un effi schehligs, tad Deews tewim arridsan buhs schehligs.)

Swehtas dohmas.

Parradus ar mums zilwekeem

Deews pateest lihdsinahs.

Ko tad maksaschu par grehkeem,

Kas ikdeenas wairojahs?

Es peedohschu tuwakam,

Peedohd, schehligs Deews! ir man.

Ta ohtra padesmita lihdsiba no tahm desmits jumprawahm.

Matt. 28.

I. Kad tas Kungs Jesus pastara deenā nahks, tad ta Deewa walstiba wirs semmes buhs lihdsinajama desmits jumprawahm, 2. kas sawus eljes lukturus nehme, 3. un tam bruhrganam isgahje pretti. 4. Bet peežas no tahm bija gudras, 5. un peežas bija gekkigas. 6. Tahs gekkigas nehme sawus lukturus, bet elji tahs ne nehme lihds. 7. Bet tahs gudras neh-

Sautaschanas.

1. Kad tas Kungs Jesus nahks pastara deenā, kam tad ta Deewa walstiba wirs semmes buhs lihdsinajama?
2. Ko tahs jumprawas nehme?
3. Kam tahs gahje pretti?
4. Zit no tahm bija gudras?
5. Bet kahdas bija tahs zittas?
6. Ko bija tahs negudras jumprawas aie mirsuschas lihdsi nemt?
7. Woi tahs gudras arridsan to bija peemirsuschas?

me

me elji sawds traukds, lihds ar teem lukturcem. 8. Kad nu tas bruhdgans apfawejahs, tad wiffas fnaude un aismigge. 9. Bet nakts-widdu usfauze balf: redsi, tas bruhdgans nahf, eita ahra tam pretti. 10. Tad zehlehs wiffas tahs jumprawas, un ispuschoja sawus eljes-lukturus. 11. Bet tahs negudras fazzija us tahm gudrahm: dohbeet mums no sawas eljes, jo muhsu eljes-swezzes isdseest. 12. Bet tahs gudras atbilbeja un fazzija: ne mas, fa ne mums un jums peetruhkst, 13. bet no-eita labbaki pee prezineekeem, un pirzeet fewim elji. Un kad tahs nogahje pirkt, tad tas bruhdgans nahje, 15. un kas hja gattaws, eegahje ar winnu kahsas, 16. un tahs durwis tappe aishlehtas. 17. Pehdigi atnahje arridsan tahs zittas jumprawas, un atradde tahs durwis aishlehtas, 18. un fazzija: Kungs, Kungs! atdarri mums. 19. Bet tas atbilbeja un fazzija: pateesi, es jums falku, es juhs ne pasihstu. 20. To stahstijis, Iesus tur klast fazzija: Tapehz effect mohdrigi, jo juhs ne sinnat to deenu nedj to stundu, kurrâ ta zilwela dehs nahf.

8. Kas notikke, kad tas bruhdgans apfawejahs?
9. Kahda balf usfauze nakts-widdu?
10. Ko tad tahs jumprawas darrija?
11. Ko tahs negudras no tahm gudrahm prassija?
12. Ko tahs gudras atbilbeja?
13. Kahdu padohnu tahs gudras jumprawas tahm zittahm dewe?
14. Kas notikke, tahm no-ejoh?
15. Kas ar to bruhdganu kahsas eegahje?
16. Woi tahs durwis palikke walka?
17. Ko tahs negudras atnahkschans atradde?
18. Ko tahs fazzija, pee durwim nahsoht?
19. Ko tas bruhdgans atbilbeja?
20. Kahdu mahzibu Iesus dewe, scho lihdsibu beidsoh?

Jstahstischana.

21. Tahs desmits jumprawas eesihme wiffus fristigus zilwefus; 22. tahs peežas gudras eesihme tohs ihitus fristigus laudis, 23. bet tahs gekkigas tohs leekulus, kurreem ta tizziba tikkai mutie irr. 24. Zaur tahm swezzehm tohp ta fristiga dshwofchana, 25. un zaur to elji pee eljes-swezzehm ta fwehta tizziba, kas zaur mihlestibu spehzig, faprafta. 26. Tas bruhdgans irr tas Kungs Iesus, kas few ar mums muhschigi grihb faderretees. 27. Tahs kahsas irr ta muhschiga dshwofchana debbesis, 28. un ta stunda ap nakts-widdu irr ta pastara deena jeb pasaules gals.

21. Ko tahs desmits jumprawas eesihme?
22. Ko tahs peežas gudras jumprawas eesihme?
23. Ko tahs peežas gekkigas jumprawas eesihme?
24. Ko tahs swezzes eesihme?
25. Ko ta elje pee tahm swezzehm eesihme?
26. Kas irr tas bruhdgans?
27. Kas irr tahs kahsas?
28. Ko ta stunda ap nakts-widdu eesihme?

Mahzibas.

I. Tahs gudras jumprawas nehme elji lukturds lihds, bet tahs negudras to aismirsa, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ja grihbam gudri buht, tad lai ne aismirstam, zaur tizzibu sataistees.

(Tapehz taisees gattaws tizziba, un falki ideenas ar tizzigu prahtu: nahz, mihlais Iesus, nahz, no firds es tewis gaidu.)

II. Kad tas bruhdgans fawejahs, tad wiffi apfnaude, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Nu irr tee laiki, fur Iesus fawejahs, un tik ne wiffi fnaud.

(Fo dauds no pascheem Deewa behrneem sahlf schaubitees sawa prahta un fazzih: fur irr ta apfoblichana winna atnahkschanas? Bet tu, Deewa behrns, ne schaubees. Jeb-schu tas Kungs fawejahs, tad tomehr to gaidi, jo winnsch trescham nahfs un ne paliks nobst.)

III. Kad wiffi gulleja, tad Fahda balf fauze: tas bruhdgans nahf; Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad ta pafaulē wiflceelakā drohšibā buhš,
 tad ta balf atfannehš, taš ſohgiš irr klahš.

(Tapehž mohdriješ no grehkeem, Deewu luhgdams un
 fazzidams, mihtaiš Deewš un Kungš, ušmohdini man, ka
 eš ešnu gattawš, kad tawš mihtaiš Dehlš nahš, ka eš to
 ar preeku fanemmu, un tew ar ſkaidru ſirdi kalpoju.)

IV. Tahš jumprawas, kaš bija gattawas, eegahje lihds
 ar to bruhrganu Kahšu: namnā, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kaš JĒsu tizzibā ſagaiba, taš ee-ees ar
 winnu muhšāigā preeku-nammā.)

(Tapehž tuireeš gattawš eekſch ſwehtahm luhgſchanahm,
 tad JĒsus paſchā laikā nahš, un tewi iſweddihš no ſchahš
 behdu-semmes, un eeweddihš muhšāigā preekā.)

V. Tahš jumprawas, kaš ne bija gattawas, nahze, Kad
 tahš durwis bija aiſſehgtaš, un ne tappe eelaiſtaš,
 Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad tahš ſchehlaſtibas = durwis aiſſehgtaš,
 tad wiſſa ſchehlaſtiba beigufeeš.

(Tapehž nemm to ſchehlaſtibas-laiku ſchinni-pafaulē labbi
 wehrā, un apdohmta labbi, kaš pee tawa muhšāigā meera derr.)

Gwehtas dohmas.

Gudras jumprawas nahš preekſchā,

Bet tahš zittas kawejahš,

Un ne ktuhš pehž kahſās eekſchā

(Jeb eekſch Deewa walſtibas)

Ka man ne notifcu tā,

Gattawas buhſchu tizzibā.

Ta trefcha padefmita lihdsiba
 no ta kunga, kaš ſaweem kalpeem poh-
 duš uš augleem isdallija.

Matt. 25.

I. Kad JĒsus to papreekſcheju lihdsibu bija ſtahſti-
 jiš, tad wiſch ſcho arridsan ſtahſtija: 2. Kahds

Tautafchanas.

1. Kad JĒsus ſcho lihdsibu ſtahſtija?

2. Ko kahds kungš ſaweem kalpeem eedewe, uš zittu weetu
 aiſcedams?

kungš,

kungš, kaš uš zittu weetu aiſgahje, aizinaja ſawuš
 kalpuš, un teem ſawu mantu eedewe. 3. Un weenam
 wiſch bewe peežuš pohduš ſudraba, 4. un ohtram
 diwuš, 5. un trefcham weenu; 6. iſkatram pehž ſawa
 ſpehka, un aiſgahje tuhdat prohjam. 7. Tad taš no-
 gahje, kaš peežuš pohduš bija dabjujiš, un preze-
 jahš ar teem, 8. un ſapelnija zittuš peežuš pohduš. 9.
 Tā arri, kaš diwuš bija dabjujiš, taš zittuš diwuš
 ſapelnija. 10. Bet taš, kaš weenu bija dabjujiš,
 nogahje un eerakte to ſemmē, un apſlehpe ſawa kunga
 naudū. 11. Bet pehž ilga laika nahze taš kungš, un
 iſlihdsinaja to parradu ar ſaweem kalpeem. 12. Un
 taš, kaš peežuš pohduš bija dabjujiš nahze un atneſte
 wehl zittuš peežuš pohduš. 13. Tad taš kungš uš
 to ſazzija: taš irr labbi, tu gohdigš un uſtizzigš kalps!
 tu eſti pee maſuma uſtizzigš bijiš, eš tew pah
 daudš eezelſchu, ee-eij tawa kunga preekā. 14. Un
 taš arri, kaš tohš diwuš pohduš bija dabjujiš, atneſte
 tur klahš wehl zittuš diwuš pohduš. 15. Tad ſaz-

3. Zif wiſch tam pirmam eedewe?

4. Zif ohtram?

5. Zif trefcham?

6. Woi wiſch ne bewe weenam par leeku?

7. Ko taš pirmaiš kalps darrija, kad taš kungš bija
 aiſgahjiš?

8. Zif taš ſapelnija?

9. Zif taš ohtraiš kalps ſapelnija?

10. Bet ko taš trefchaiš kalps darrija?

11. Ko taš kungš darrija, pehž ilga laika atnahſdams?

12. Ko taš pirmaiš kalps atneſte, kaš peežuš pohduš
 bija dabjujiš?

13. Ko taš kungš uš to ſazzija?

14. Ko taš ohtraiš kalps atneſte, kaš diwuš pohduš bija
 dabjujiš?

15. Ko taš kungš uš to ſazzija?

zija tas kungs us to tapat, fa us to pirmu. 16. Tad ir tas, kas to weenu pohdu bija dabujis, peegahjis fazzija: kungs, es sinnaju, teri bahrgu zilweku effam, fa tu plauji, kur tu ne effi sehjis, un sakrahji, kur tu ne effi kaisijis, un es bihdamees nogahju, un apflehpu tarvu pohdu sudraba semme: raugi, sehè irr, kas tew peederr. 17. Bet winna kungs atbildeja un us to fazzija: tu blehdigs un kuhtrs kalps, no ta-weem pascheem wahrdeem, es tew teefaschu. 18. Ja effi sinnajis, man bahrgu zilweku effam, kapeh3 tad ne effi mannu sudrabu naudas-mihjeem derwis; tad es pahrgahjis ar augleem to buhtu atprassjis. 19. Tad lifte tas kungs to neleetigu kalpu galleja tumfsiba eemest; tur buhs raudaschana un sohbu-trihzeschana.

Isstahstischana.

20. Tas kungs irr Kristus, 21. un winna kalpi irr wiffi mahzitaji. 22. Ta manta irr tahs dahwanas, Deewa wahrdu fluddinacht. 23. Ta kunga atnahschana irr Kristus pastara deena. 24. Ta parradu=idlibdsinaschana, buhs ta atbildeschana preeksch Kristus sohda=frehsla. 25. Ta prezzeschana ar teem pohdeem irr ta swehta Deewa wahrda mahziba. 26. Tee augli irr ta Deewa wahrda augloschana pee tahs

16. Ko tas treschais kalps fazzija, kas nekahdus augtus ne atneffe?
 17. Ko tam tas kungs atbildeja?
 18. Ko tas kungs wehl us to fazzija?
 19. Ko lifte tas kungs ar to neleetigu kalpu darriht?
 20. Kas irr tas kungs?
 21. Kas irr winna kalpi?
 22. Ko eefihme ta manta?
 23. Kad buhs ta kunga atnahschana?
 24. Ko ta parradu=idlibdsinaschana eefihme?
 25. Ko ta prezzeschana ar teem pohdeem eefihme?
 26. Kas tad irr tee augli?

draudsibas. 27. Tas, kas sawu pohdu aprazzis, irr tee leeki mahzitaji, kas Deewa wahrdu apflehpi, 28. un ta galleja tumfsiba irr ta pasuschana.

27. Kas tohp zaur to neleetu kalpu saprass?
 28. Ko eefihme ta galleja tumfsiba?

Mahzibas.

I. Weens kungs isdewe saweem kalpeem sawu mantu us augleem, weenam dauds, ohtram mas, ikkatram pehz sawa spehka, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tapat Deews arridsan sawas dahwanas isballa pehz ta spehka kas katram irr.

(Weenam Deews derwis waldiht, ohtram klausht, zittam mahzht, zittam paklausht, schim baggatibu, tam gudru prahtu; ikkatram peenahkabs to darriht, fo Deews ikweenam uslizzis. Tapeh3 darri tu arridsan ustizzigi tawa kahrtâ, kas tew no Deewa pawehlehts; jo schi Deewa prahta notischana irr tee augli, fo Deews no tew prassihè.)

II. Weens atneffe dauds, ohtrs mas augtu, ikkatris pehz sawa spehka, bet abbus uesteize, un abbi eegahje sawa kunga preeka, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad ikweens sawa kahrtâ ustizzigi pabarrihs, kas tam peenahkabs, tad tam buhs flawa no Deewa un tahds ee=ees Deewa preeka.

(fo Deews ne prassihè, zil dauds, bet zil gohdigi un us tizzigi ikweens darrihs. Tapeh3 effi schigls eefsch tawahm leetahm, tad tew arridsan gohds un preeks no Deewa nahsees.)

III. Tas treschais, sawa kunga mantu aprazzis, nekahdus augtus ne atneffe, bet tas tappe isfunnihts un zeetumâ eemests, jo tas bija sawa kunga maisi wolti ehdis, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad kas ne darra, kas tam peenahkabs darriht, tad tahds wolti schinni pasaulè dshwo un Deewa dahwanas nezeenigi dauda. Bet Deews tahcu isfunnihs un muschigâ zeetumâ eemettihè.

(Tapeh3 ne effi kuhtrs eefsch tawahm lectahm, tad tu tahdu kaunu ne redsest.)

IV. Tas neleetis kalps fazzija: kungs, es ne sinnaju, fa tu tahds un tahds effi, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka neweens ne warrehs preefsch Deewa aishildinatees ar nesinnaschanu.

(Kad tu nu arri Deewa prahstu sinnadams, to darrisi, tad buhsi swehts.)

V. Tas Kungs atbildeja tam neleetigam Falpam: no tas weem pascheem wahrdeem es tewi teefaju, fo no tam mahzees?

Atbildi: Itkatru teefahs pehz tahs leezibas fo winna firde dohs.

(Tas wifs = sinnadams Deewes leezineekus ne mellehs. Pascha firde leezibu dohs. Tapehz ne apgruhtini tawu firde ar tishcheem un sunameem grehkeem, zittadi tu fewi paschu faudesi.)

Swehtas dohmas.

Auglus ween reis no man arri,
Manna kahretá prassih's Deewes.

Ko tu stahw', un fo tu darri?

Ta ifdeenas jautajees.

Tad tas tew us labbu dsih's,

Un tew augti ne suddih's.

Ta zettort = padefmita lihdsiba

no ta baggata wihra un nabbaga Lahzarus.

Luhf. 16.

I. Wehl stahstija tas Kungs JEsus teem Wariseereem dsirdoht, scho lihdsibu: 2. Tur bija kahds baggats wihrs, tas apgehrbehs ar farkanahm borgahm drahnahm un dahrgu audeklu, un dsihwoja ifdeenas kahruma un lihgsniba. 3. Tur arri bija

Jautaschanas.

1. Kam dsirdoht JEsus scho lihdsibu stahstija?

2. Ka tas baggats wihrs dsihwoja?

3. Kahds wahrde tam nabbagam bija?

kahds

kahds nabbags, wahrda Lahzarus, 4. tas gulleja preefsch winna durwim, 5. pilns ar wahtim; 6. un gribbejahs pee-ehdinajams no tahm druffahm, kas no ta baggata wihra galda fritte. 7. Bet tee sunni bija wairak schehligi, un lassija winna wahtis. 8. Pehz tas nabbags mirre, un tappe aishnefts no teem engeleem Ahbraama flehpi. 9. Tas baggats nomirre arridsan, un to ar leelahm behrehm aprakke. 10. Kad tas nu elle un mohkas bija, 11. tad tas sawas azzis pazehle, un redseja Ahbraamu no tahlenes, un Lahzaru winna flehpi. 12. Un tas sauze un sazzija: tehws Ahbraam, apschehlojees par mannim, un suhti Lahzaru, ka tas sawu pirksta-gallu uhdeni eemehrz, un dsiffina mannu mehli, jo es zeefschu leelas mohkas schih's ugguns-leefmas. 13. Bet Ahbraams atbildeja: peeminni, dehs, ka tu tawu labbumu effi dabbujis, tur dsihws buhdams, un Lahzarus tur pretti launumu dabbujis: bet nu tohp schis eepreezinah'ts, un tu tohpi mohzih'ts. 14. Un pah'r to wissu irr stary jums un mums leela starypiba, ka tee kas gribbetu no schehenes pee jums semine braukt, tee ne warr; ned's arridsan no turrenes scheid pee mums pah'braukt. 15. Un winsch

4. Kur tas gulleja?

5. Kahda slimmiba tam nabbagam Lahzarum bija?

6. Kapehz winsch preefsch ta baggata wihra durwim gulleja?

7. Ko tee sunni darrija?

8. Ka tam nabbagam Lahzarum mirstoht klahjeh's?

9. Ka to baggatu wihru aprakke?

10. Bet ka winna dwehfelei klahjeh's?

11. Ko winsch ceraudstija, elles mohkas buhdams?

12. Ka winsch no elles us Ahbraamu brehze?

13. Ko Ahbraams atbildeja?

14. Ko Ahbraams wehl sazzija, Tapehz winsch tam ne warroht palihdseht?

15. Ko tad tas elles = praulis luhdsi?

fazzija: tad es tewi luhdsu, tehws, tu gribbetu Lahzaru fuhtht manna tehwa nammâ: 16. jo man wehl peezi brahl, fa winsch teem to apleezina, fa tee arri ne nahf schinni mohku-weetâ. 17. Ahbraâms us to fazzija: teem irr Deewa wahrdi, zaur Mohsu un teem praweescheem rakstiti, lai tee tohs klausa. 18. Bet tas fazzija: nè tehws Ahbraâm (jo tee ne behda par Deewa wahrdu), bet kad weens no teem mirruscheem pee teem eetu, tad tee no grehfeem affahtohs. 19. Ahbraâms atbildeja: ja tee ne klausa Mohsu un tohs praweeschus, tad tee arri ne tizzehs, faut ir kas no mirroneem augscham zeltohs.

16. Kapehz winsch to luhdse?

17. Ko Ahbraâms us to fazzija?

18. Ko tad tas pasudduschais fazzija?

19. Ko Ahbraâms pehdigi atbildeja?

Mahyibas.

I. Ta nabbaga Lahzarus dwehsele tappe no teem sweh; teem engeleem aisnesta Ahbraâma flehpi, tas irr, debbes: preekâ, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tizziga un deewabihjiga dwehsele nahf pehz nahwes debbest.

(Tur tu arridsan kuhst, kad tu tizzigs un deewabihjigs pallst libds pastaram gallam.)

II. Ta baggata wihra dwehsele Fluâ elles mohkâs, fo no tam mahzees?

Atbildi: Netizziga un besdeewiga dwehsele aibbrauz ellè pehz nahwes.

(Tapehz fargees no tihscheem grehfeem, un paleez tizzibâ, tad tew Deews par to pasargabè.)

III. Kad tas baggatais wihrs mas atspirigschanas no sawahm mohkâhm luhdsahs, tad Ahbraâms atbildeja: peeminni, fa tu tawu daku un labbumu jaw pasaulè effi dabbujis, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas scheid kabrumôs dshwo, un Deewu un sawu nabbagu tuwaku aismirst, tas irr sawu daku scheid dabbujis, un tur labbu ne redschè.

(La=

(Tapehz ne mekle kabrumôs, jo tee tew drihs warr ellè raut, bet zettees labbaki ar Deewa behrneem, tad tu muhscham preezasees)

IV. Ahbraâms fazzija: stary teem pasudduscheeem un stary isredseteeem irr leela starypiba, fa tee ne warr Fohpâ Fluht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ellè nekabda schelastiba nefi ispestischana.

(Tapehz dshwo tâ, fa tu tur weenreis ne eekrihti, tad ta arridsan muhscham turp ne nabsti.)

V. Kad tas pasuddis Ahbraâmu luhdsahs, fa tas weenu no mirroneem winna tehwa nammâ fuhthtu, un winna brahms beedinatu, fa tee arridsan ellè ne Fluhtu, tad Ahbraâms atbildeja: teem irr Mohsus un tee praweeschi, lai tee tohs klausa, fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums ne buhs gaidiht us jaunahm parahdischanahm un brihnumeem, jo mums irr Deewa staidri wahrdi.

(Tapehz ne tizzi aplam jauneem Deewa wahrdeem, fo tee Jesulischî melbdami teiz, fa tas garb teem to eedohdoht, kad tee fa aishgrahbti pee semmes frishami runna. Jo tee swehti Deewa raksti rahda mums gan staidri, fo Deews no mums gribb.)

Swehtas Dohmas.

Baggats wihrs ikdeenas plihste, Nabbagam ne fo bij' kohst.

Ber pehz ellè winsch famihste, Schis sell debbes-klaikumôs.

Streeneet, pasaul's kabrumi, Jo mans preeks buhs debbest.

Pehdigi stahsti no tahs leelas nahkamas pastaras Deenas,

fâ to tas Kungs Jesus un tas swehtais apustuls
Pahwils papreeksch fluddinadami aprakstijuschî.

I. Kad ta leela pastara deena buhs, fo neweens zilweks ne warr simaht, jo to irr Deews sawâ
Fautaschanas.

I. Kad buhs ta leela pastara deena?

fin

sinaschanâ lizzis. 2. Bet kas tanni pastarâ deenâ notiks, to mums Deewa siveh'i rakkii parahda. 3. Tahs pastaras deenas preeksch-sihmes buhs, ka tee zilweku behrni sahks dshwoht, kâ tannis laifôs, kad Deews to pirnu pasauli ar uhdens = pluhdeem noslihzinaja. 4. Tee tikkai ehdihs un dsehrs un prezefers, un dshwohs itt kâ Deews debbesis ne buhtu, un fazzih's farwâs firidi, ka nekahds Deews irr, ned's arridsan muhschigs preeks, ned's muhschiga pasuschana. 5. Kad nu tã wiffa pasauile itt drohschâ grehku-meegâ gullehs, tad nahks JEsus ahtrumâ no debbesim, 6. leelâ spehkâ un gohdâ; 7. ar leelu breefmigu kleeegschanu, un ar to balsi tã leela engela, un ar Deewa basuni. 8. Un wiffi swehti engeli nahks lihds ar to Kungu JEsu, 9. bet tas Kungs JEsus redsams sehdehs us padebbesim kâ us kahdu krehslu. 10. Tad eefahks tee zilweku behrni, kas us Deewu ne irr gahdajuschu, kauft, un ar drebbeschanu un waimanahm brehkt: 11. ak juhs kalni, krihtet pahr mums, un juhs pakalni, apklahjeet muhs no ta waiga ta, kas wirs ta gohda-krehsla sehsh. 12. Kad nu ta Deewa basune zaur wiffu pasauli skannehs, tad zelsees wiffi mirroni no saweem kappeem

2. Bet woi warram siinaht, kâ wiina buhs?
3. Kurra's buhs tahs preeksch-sihmes?
4. Kâ tee tad pehdejôs laifôs dshwoht?
5. Kas tad notiks, kad wiffa pasauile tahdâ drohschâ grehku-meegâ gullehs?
6. Kâ nahks JEsus?
7. Woi winsch kluffinam nahks?
8. Kas lihds ar to Kungu JEsu nahks?
9. Kur tas sohgis JEsus Kristus sehdehs?
10. Kô tee zilweku dshwoht, kas papreeksch tahdi nebehd-ueeki bijuschu?
11. Kâ wiini brehks?
12. Kas notiks, kad Deewa basune pahr wiffu pasauli skannehs?

zaur

zaur Deewa spehku, 13. un winnu meefas taps atkal ar sawahm dmehselehm saweenotas. 14. Bet tee, kô dshwus atraddihs pastarâ deenâ, tee taps azzu-mirklî pahrwehrti un nemirrtami. 15. Un tee Deewa isredseti zelsees ar apskaidrotahm meefahm, kas buhs lihdsas JEsus Kristus meefahm. 16. Kad nu wiffi mirroni buhs zehluschees, tad taps wiffi israuti eeksch padebbesim tam Kungam JEsu pretti gaisâ. 17. Tad tee swehti engeli atschêrs tohs isredsetus no teem pasudduscheem. 18. Un tohs Deewa isredsetus pee JEsus labbas rohkas stahdihs, 19. bet tohs pasudduschus pee JEsus kreifas rohkas. 20. Tad buhs wisseem zilwekem preeksch teefas nahkt, 21. un atbildeschanu doht no sawas dshwoschanas. 22. Neweens warrehs tad ta wif-sinnataja Deewa preekschâ leegtees jeb apflehptees. 23. Un itweens dabhuhs to algu, kô winsch buhs pelnijs pehz ta, kâ winsch buhs dshwojis, pasaulê buhdams, jeb labbu jeb launu. 24. Tad fazzih's tas gohda-kehniensch un sohgis JEsus Kristus us teem pee sawas labbas rohkas: Nahjeet schurp, juhs swehtiti manna Tehwa, eemantojeet to walstibu, kas juns irr fataifita no eefahkuma tahs pasaules: 25. jo es

13. Ar kô taps wiffas meefas saweenotas?
14. Kas ar teem notiks, kô wehl dshwus atraddihs pastarâ deenâ?
15. Ar kahdahm meefahm tee Deewa isredseti zelsees?
16. Kur pehz wiffus zilwekus aishaus?
17. Kô tad tee swehti engeli darrih's?
18. Kur tohs Deewa isredsetus stahdihs?
19. Bet kur tohs pasudduschus stahdihs?
20. Kas tad preeksch teefas nahks?
21. Kapehz tee preeksch teefas nahks?
22. Woi warrehs tur kas leegtees jeb apflehptees?
23. Kahdu algu itweens dabhuhs?
24. Kô fazzih's tas gohda-kehniensch un sohgis JEsus us teem pee labbas rohkas?
25. Kâ winsch tohs teif's?

35

biju

biju isfalziš, un juhs manni effat pee-ehdinajusch; es biju noslahpis, un juhs manni effat dsirdinajusch; es biju weefis, un juhs manni effat apgehrbuschi; es biju neweffels, un juhs manni effat apraudsijusch; es biju zeetumâ, un juhs pee mannim effat nahfuschi. 26. Tad winnam tee taisni atbildehs: Kungš, kad mehs effam tewi tâ redsejusch, un tewim palihdsejusch? 27. Un tas fehninsch teem atbildehs un fazzihš: pateefi, es jumš sakkü, fo juhs weenam no scheem manneem wišmasafeem brähleem effat labbu darrijusch, to juhs man effat darrijusch. 28. Tad arridsan tas fehninsch Kristus us teem pa kreisu rohku fazzihš: Čita nohst no mannim, juhs nolahdeti, muhschigâ ugguni, kas fataf-sihts irr tam wellam un winna engekeem: 29. jo es biju isfalziš, un juhs manni ne effat ehdinajusch; es biju noslahpis, un juhs manni ne effat dsirdinajusch; es biju weefis, un juhs manni ne effat usnehmuschi; es biju pliks, un juhs manni ne effat gehrbusch; es biju neweffels un zeetumâ, un juhs manni ne effat apraudsijusch. 30. Tad tee arri atbildehs: Kungš, kad mehs tewis tâ effam redsejusch, un tew ne effam kalpojusch? 31. Tad tas fehninsch atbildehs un fazzihš: pateefi, es jumš sakkü, fo juhs weenam no manneem wišmasafeem brähleem ne effat darrijusch, to juhs man arri ne effat darrijusch. 32. Un tee pasubdušchi ee-ees ar meefahm un dwehselehmuhschigâs mohkâs lihds ar wiſseem welleem elles ugguni, 33. kur winnu

26. Ko tee tam atbildehs?
 27. Bet ko atkal Ĵesus teem atbildehs?
 28. Ko pehz tas gohda-fehninsch un sohgis Ĵesus us teem pa kreisu rohku fazzihš?
 29. Ko wišsch teem pahmettihs?
 30. Ko tee tam atbildehs?
 31. Bet ko atkal Ĵesus winneem atbildehs?
 32. Kur tee pasubdušchi no-ees?
 33. Kâ teem tur muhschigi klahfees?

tahrs

tahrs jeb winnu fird-ehsti ne mirš un ne mittefees, un winnu uggunš ne isdsiffihš. 34. Bet tee isredseti un swehti ee-ees ar meesu un dwehfeli muhschigâ dšihwoſchanâ, un spihdehs kâ ta faule eefsch debbes walstibas. 35. Tur tee redsehs Deewu un sawu peſitaju Ĵesu Kristu no waiga, 36. un tee buhs eefsch sadraudſinaſchanas ar wiſseem engekeem, 37. un slawehs Deewu bes mitteſchanas leelâ un augstâ gohdâ. 38. Un tur buhs preeks papilnam un lihgsimibas un jouka buhschana pee Deewa labbas rohkas, allaschit un muhschigi. Amen.

34. Kur tee Deewa isredseti ee-ees?
 35. Ko tee tur redsehs?
 36. Ar ko tee buhs sadraudſinaſchanâ?
 37. Ko tee muhschigi darrihš?
 38. Rahda dšihwoſchana buhs debbesis?

Mahzibas.

I. Tahš pastaras deenas preeksch; shmes fahkâhs tahditees, fo no tam mahzees?

Urbildi: Ka ta leela pastara deena ne wiſſai tahlu.

(Un jehschu ta arridsan weht tahlu buhtu, tad tas tomeht neweenam ne palihds. Jo ikkatram sawa pastara deena, tas irr ta nahwe, tuwu irr, kurâ ikweenu pirmakt preeksch Deewa krehſla pee sawas dwehseles nokeefahš. Tapehz ne drohschinaješ us launu, bet dohma us gallu, us pastaru soh-dibu un us muhschibu. Jo tas laifs nahkamš.)

II. Wiſſi mirroni zelfees leelâ pastarâ deenâ, fo no tam mahzees?

Urbildi: Tai meesai arridsan dalliba buhs pee ta, tâ tai dwehselei klahfees.

(Jo ittin tâ, kâ ta Deewa behrnâ meesa ler lihds zeetusi ar to dwehfeli schinni pasaulê, tâpat arridsan taps winna lihds gohdâ zelta debbesis, un kâ ta besdeewiga meesa lihds fahrumus baudijusi ar to dwehfeli schinni pasaulê, tâpat ta arridsan lihds zeetihs ellê. Tapehz ne warka sawu meesu us grehkem, kâ tai arridsan wenu reisi dalliba buhtu pee tahš debbes gohdibas.)

III. Tas gohda: kehniensch un fobgis Jesus Kristus faz: zih's us teem pee sawas labbas roh'kas: Tahzeet schurp, juhs swehtiti manna Tehwa, eemantojeet to walstibu, Fas juhs fataisita irr no eefahkuma tahs pas faules, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Schee irr lohti preezigi wahr'di teem tizzigeem un deewabihjigeem.

(Al, nemin schohs wahr'dus par tawu eepreezinashanu pee firds. Paleez tawâ tizzibâ un deewabihjashanâ, un pahzeeti to ih'su laizinu schahs dshiwibas pajectigi, jo tahs zee-schanas schi laika ne atmakfa to nahlanu gohdibu. Ja tew sweit laizigi dâuds mantas naw, fo tu par to behda, kad tu tiffai tur no ta debbes tehwa effi ap'swehtit's.)

IV. Us teem pa kreifu roh'ku tas gohda: kehniensch un fobgis Jesus Kristus fazzih's: Eita nohst no mannim, juhs nolahdeti, mih'schigâ ugguni, Fas fataisit's tam wellam un winna engeleem, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Schee irr lohti breefmigi wahr'di teem netizzigeem un besdeewigeem.

(Al, nemin schohs wahr'dus arridsan pee firds, tewine par beedinaschanu, un fargees luhdsams no netizzibas un tih'scheem grehkeem, fa tew ne buhtu schohs wahr'dus, fas fâ pehrkon's grausch, jadsird.)

V. Ta fobga pehdigi wahr'di buhs: To juhs man effat darrijuschi: Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ras teem nabbageem notee, to gribb Jesus winnâ deenâ fâ usnemt, itt fâ tas winnam pascham buhtu notizzees?

(Al, tad ne effi nabbageem sikt's, kad tew Deew's swehtit's, bet peemett teem, zil spehdams.)

Swehtas Dohmas.

Stahdi man pee labbas roh'kas,

Jesus, winnâ deenâ,

Ka ne redsu elles moh'kas.

Bet lai manna mee'sina

Lihds ar mannu dwehfeli

Muh'scham lihgo debbesi.

Pe-

Peelikkums.

Derrigs padohms,

fâ kriftigs zilweks warr pee daschada darba un us dâuds zittu wihs'i swehtas dohmâs eefultees.

1. Nih't's nomohdâ tappis un zeldamees, peeminnees, fâ tew peenahlahs arridsan no grehku meega moh'stees un zeltees zaur tawa prahta atjaunoshanu.

2. Tawus swahrkus apgehrbdams, peeminnees kahdas fâidras taisnibas drabnas Jesusum Kristum bijuschas un luhds winnu, lai tas ar schim tawu grehku plikkumu apklahj.

3. Reh'sedams sauli lezsoht, luhds Deewu, lai ta saule tahs taisnibas Jesus Kristus arridsan tawâ firdi uslezj, un tawu tum'schu prahtu apfâidro.

4. Pee ehschanas peeminnees tahs dwehseles = harribas, jeb ta Deewa wahrda, un tahs debbes = maises, prohti, ta Kunga Jesus Kristus.

5. Pee uhdeni nah'dams, peeminnees tawas swehtas kris'tibas.

6. Sauli red'sedams noejoh't, peeminnees, fâ tapat tawas dshiwibas faulite weenreij noe's.

7. Gulleh't eedams, atgahdajees fa nahwes = meega, furrâ tu gullefi lihds leelai pastarai deenai.

8. Swehtdeenâ no darba duffedams, peeminnees tahs muh'schigas duffeshanas debbesi, pehz schihs pasfaules wahrgoshanas.

9. Us Deewa nammu eedams, peeminnees to debbes zeltu pa furrâ tew jaet, kad tu gribbi kitan kuht.

10. Kad saswanna, un laudis zaur scho s'hmi basniza fauz, kad atgahdajees, fa ir tewis zaur Deewa wahrda swanneem pee Deewa walstibas ajina.

11. Basnizâ buhdams, peeminnees tahs swehtas debbes-
draudsbas, fur mehs wiffi lohpâ ar neisfakkamu preeku
Deewu flawefim muhschigi.

12. Kad pulkstens sitt, jeb stundeni redsedams, peemin-
nees: tà, kâ laiks ne kawejahs, bet mums ne juhtobt
aisfreen, tàpat seidsahs arridsan muhsu dshiwibas-deenas
us muhschibu.

13. Pce semmes-lohpschanaas peeminnees, ka tu no sem-
mes effi, un atkal par semmi tappi, tad tu ne buhsi lepis.

14. Pce sehshanaas atgahdajees ta Deewa wahrdu seh-
klas; tad schi apdohmaschana tew speedihe, Deewu luhgt,
kaj winsch tawu sirdi par labbu tihrumu pataisa, kurrâ Deewa
wahrda sehkla warr auglotees.

15. Pce seena-plauschanaas peeminni, ka muhsu dshiwiba
kâ sahltite fawihst, un kâ ta iskapts daschu pukkiti nozehrt,
tàpat ta nahwe daschu zilweku sawâ jaunibâ norauj.

16. Pce labbibas-plauschanaas apzerre to leelu pastaru
deenu, kurrâ itweens to plaus, fo winsch buhs sehjis.

17. Pce kulschanaas peeminni: kâ graudus ar sprigguleem
iskuff, tàpat Deews zaur krusu un behdahm dauds labbu
no mums ispsesch.

18. Pce wehtschanaas peeminni: kâ pellowas no wehja
isputt, tàpat Deews tohs besdeewigus isputtina, tà, ka
arridsan peh3 winnu weetu ne warr pasibt.

19. Pce malschanaas apdohma: itt kâ mehs tohs rupjus
graudus zaur malschamu par smalkeem milteem pahrowehr-
scham, tàpat sinn arridsan Deews tohs rupjus grehziuekus
zaur krusu un behdahm pahrowehrst par deewabihjigeem Dee-
wa behrneem.

20. Pce semmes-ralschanaas atgahdajees, ka tawus kaulus
weenreis dsilli semme apraks, un ka tee turpat fatruhdehs.

21. Pce malkas-weschanaas peeminni: kâ tee mescha-fohki
tohy nozusti un satedsinati, tàpat tee pasauls-behri sawâ
laitâ no nahwes tohy nozirsti un elles uggun eemesti.

22. Gaudus buhdams peeminnees: ka ta redsama draudse
wir3 semmes weens gamams pulks irr, un tee besdeewigi
ar teem nemeerigeem abscheem (fo pee Jesu kreifas roklas
stah-ih3), bet ted deewabihjigi ar tahm awim (fo pee Jesu
labbas roklas stahdih3), irr salihdsinajami. Un kâ tas will3

daschu reisi no ta gannama-pulka fo aisgrabbdams aisness,
tàpat tas wels daschu sawâ rikhl3 dabbu un ell3 aisness.

23. Pce sirgeem peeminni: kâ tee ar apauscheem un eemaut-
teem waldami, tàpat arridsan traffi nerimschi un pahrgalw-
neeki ar pahragu un rikhstehm waldami.

24. Pce lohpeem peeminni: tà, kâ tee us semmi un us to
ween staktahs, ar fo tee warr sawu kungi pildist, tàpat tee
pasauls-behri us isnihzigahm pasauls-leetahm dsennahs,
kas preeksch azzim irr, par to nahkam muhschibu ne gah-
dadami.

25. Darb3s nahfdams peeminnees, ka tu schinni pasaul3
wahrgoschana nahzis, kurrâ tew ar sweebreem tawu maiffiti
jachd, kamehr tu scheitan mihti.

26. No darba mahjâs preezigs pahrbraukdams, atgah-
dajees, ka Deews arridsan weenreis tawu wahrgoschamu
beigs, un tew nahwe papilnam liks atspirgtees.

27. Zekâ buhdams atgahdajees, ka schinni pasaul3 tillkai
zeka-lauidis effam, un ka muhsu ihsta mahjasweeta debbesis.

28. Krohgâ nahfdams peeminnees, ka schi pasaul3 kâ
krohg3 irr, fur dauds eebrauz un isbrauz, fur dauds nemeera,
un dauds peedschruschi no netaisnibas-un sawa tuwaka swees
dreem.

29. Tâpat, turgû buhdams, atgahdajees, ka schi pasaul3
arridsan kâ turgus irr, fur daschadas stattschanaas un pee-
wilschanaas, bet rets irr, kas few neisnihzigu prezzi eepehrf.

30. Kahljâs buhdams, peeminnees tahs muhschigas deb-
bes-lichgsnibas, kas ar kahljam salihdsinajama.

31. Pce tawa kunga aizinah3, un tur noeedams eegah-
dajees, ka pahr tewim un tawu Kungu wehl zits Kungs irr.

32. Pce basnizas-kunga nahfdams, jebkadhâ wajadsibâ,
peeminnees, pee ta wisfaugstaka basnizas-kunga tawas
dwehseles, Jesu Kristu, eeksch wissahm tawahm kaitehur
nahkt.

33. Pce kahda slimma, jeb arridsan pats slim3 buhdams,
peeminnees tawas dwehseles-slimmibas, tas irr, tawu grehku,
un noluhds tohs tawam Deewam par wissahm leetahm.

34. Pce behrehm buhdams, jeb kappen3s nahfdams, ap-
zerre arridsan tawas behres, tad tu oplam ne dshiwosi.

35. Muddeni redsedams, ka teem kohkeem jaukums libh ar lappahm suhd, peeminni, ka tapat wezzumâ wissi tawi spehti un tawš jaukums suddihs.

36. Seemâ redsedams, ka wissi kohki un sahlites pliffi un kâ nomirruschi stahw, dohma: tã ir mehš nahwš gullefim bes wissa jaukuma.

37. Pawassarâ redsedams, ka wissi kohki un sahlites atseft, peeminnees, ka tapat muhsu sapuüfchi kauli un meesâs at-kal atfels winnâ pasaulē.

38. Wassarâ redsedams, ka wissi mefchi un lauki no Deewa ispuschkoti, peeminnees winnas dshwibas, kur tiklai jaukums ween ar lihgfimibu buhs redsams.

39. Dahršâ nahbdams, atgahdajees ka paradihšes-dahrša, no kura tohs pirmus zilwekus isstuhme, un peeminnees arridsan ta eljes-dahrša, kurrâ JEsus muhsu labbad pec sawas dwehseles zeetis.

40. Dee sibbineem un pehrkoneem lai tew prahtâ schau-jahš, kâ Deews sawus swehtus haušus dewis, un tew draude, kad tu tohs pahrlahpj.

41. Dee leelas wehtras, kad kohki no sakines iskriht, peeminni, ka no nahwes ir tee wišš-stipraki kriht.

42. Dee stipra lectus peeminni, ka Deews zaur uhdens-pluhdeem to pirmu pasauli, grehku deht, nomaitajis.

43. Wet warrawihšni redsedams, atgahdajees, ka tas schelligais Deews fohlijis, to pasauli ar uhdens-pluhdeem wairš ne nomaitaht.

44. Dee karša laika, kad wišš kalst, peeminni, ka muhsu firšs twihšst, kad mehš Deewa karšu dusmibu pahr muhsu grehkeem mannam.

45. Dee rassâs un filta lectutina, kas wiffus augluš atspirdsina, peeminni tahš Deewa wahrda epreezinaschanas, no ka muhsu isbailotas firšis atauf.

46. Ugguns-grehku ceraudsidanis, peeminnees, ka Deews ar ugguniat no debbes tohs pilšatus Sodomu un Gomorru winnu negantibas deht samaitajis.

47. To augstu debbesi redsedams, peeminni Deewa augstibu, un to weetu, kur muhs Deews pee sewim usnemš.

48. Sawles-jeb mehnes-maitaschanu, jeb baigus pee debbes redsedams, peeminni tahš preekschihnes tahš leelas nahfamas pastaras deenas.

Un Jas warr wiffu isteitt, kâ kristigs zilweks pee wiffahm leetahm warr swehtâs dohmâs eekultees. Jhfi falkoht: Pee wiffahm leetahm, kas ween pasaulē irr, kad tu tiklai tahš ar prahtu apdohmafi, tad tu atraddifi pehšas jeb sihmes no Deewa neisfakkama spehka, gudribas un schehlastibas. Par to tew buhs brihnitees, un to teitt un slaweht, kas to wiffu raddijis un tã leek notitt. Kad tu to darrifi, tad tu ihsti zeltees par wiffaem lohpeem. To tapehž Deews zilwekus ar sapraschunu apdahwinajis, tohs pehž sawa gihma rad-didams, lai tee ne ueluhko Deewa darbus kâ lohpi, kas pee tam ne neeka ne juht.

Schim augstam Deewam un winna swehtam wahr-dam lai irr gohds, scheit laizigi un tur muhscham bes galla.

A M E N.

Kahditais.

I. Dassa.

No teem stahsteem wezžas derringas laika.

Las 1.	stahste.	No pafaulēs raddiſchanas	lap. 5
2.	—	No zilweku raddiſchanas	8
3.	—	No paradihſes dahra	11
4.	—	No pirmas apgrehkoſchanas	14
5.	—	No grehku ſohdibas	17
6.	—	No ta apſohlita Peſtitaja	20
7.	—	No Raina	24
8.	—	No uhdens pluhdeem	27
9.	—	No Babbeles tohrna	32
10.	—	No Ahbraama	35
11.	—	No Sodomas un Gomorras	39
12.	—	Ra Ahbraams no Deewa fahrdinahts	44
13.	—	No Iſhaaka prezzefchanas	47
14.	—	No Eſawa un Iſhakaba	51
15.	—	No Iſhakaba ſapna	57
16.	—	No Iſhakaba kalpoſchanas	60
17.	—	No Iſhakaba zihtſteſchanas	64
18.	—	Ra Iſhſeps pahrohts	68
19.	—	Ra Iſhſeps zeetuma ſkuis	73
20.	—	Ra Iſhſeps gohdā zelts	76
21.	—	No Iſhſepa brahdeem	81
22.	—	Ra Iſhſeps dewehs paſihtees	86
23.	—	No Jiaba	92
24.	—	No tabs kalpoſchanas Egiptes ſemme	98
25.	—	No ta kehina Warais	102
26.	—	No Iſraēliteru iſeeschanas	109
27.	—	No teem deſmits Deewa bauſleem	115
28.	—	No wezzeem Deewa liſkumeem	121
29.	—	No Iſraēlitereem tuſſnefi	127
30.	—	No Simſana	133
31.	—	No Gelus un Samuēla	140
32.	—	No ta kehina Saula	145
33.	—	No Goliāta	151
34.	—	Ra Dahwids waijahts	156
35.	—	Ra Dahwids apgrehkojees	161
36.	—	No Abſalana	168

Las

Kahditais.

Las 37.	stahste.	No ta kehina Salamana	lap. 174
38.	—	No Baala eka kalpeem	180
39.	—	No Aſtaba un Iſhabeles	186
40.	—	No Elijas debbes = brauſſchanas	193
41.	—	No Eliſa brihnuma = ſihmehm	196
42.	—	No zittahm Eliſa ſihmehm	201
43.	—	No ta pilſſata Minives	205
44.	—	No tabs aiſweſchanas us Babiloni	210
45.	—	No ta wezza Tobija	216
46.	—	No ta jauna Tobija	221
47.	—	No Danijela un winna beedreem	226
48.	—	No Danijela lauwy = bedre	231
49.	—	No Suſannas	236
50.	—	No Eſteres	240
51.	—	No Ahmana	245
52.	—	Ra ta wezza derringa beidsahs	251

II. Dassa.

No teem stahsteem jaunās derringas laika.

Las 1.	stahste.	No Zakaria	lap. 259
2.	—	No Ieſus eedſimſchanas	262
3.	—	No Marias premeleſchanas	266
4.	—	No Jahna pcedſimſchanas	270
5.	—	No Ieſus pcedſimſchanas	273
6.	—	No teem ganneem Betleme	276
7.	—	No Marias ſchriſtiſchanas	280
8.	—	No teem gudreem no auſtruma = ſemme	283
9.	—	No teem apſauteem behruneem	287
10.	—	Ras ar Ieſu 12ā gaddā notizzees	290
11.	—	No Jahna ſwehta ammata	294
12.	—	Ra Ieſus kriſtihts	297
13.	—	Ra Ieſus no wella fahrdinahts	300
14.	—	No Ieſus ſwehta ammata	304
15.	—	Kahds Ieſus bijis	308
16.	—	No Jahna zeetuma	312
17.	—	No Ieſus Kahnā darrijis	316
18.	—	No Pehtera ſmejiſchanas	320
19.	—	No ta dihta Betesda	323
20.	—	No ta kaptcees Kapernauma	326
21.	—	Ras Mainā notizzees	330

Las

Rahditais.

Las	22. stahst.	No teem Gergeeenercem	lap. 333
	23. —	No Jairus meitinas	337
	24. —	No ta wihra ar fakaltuschu rohku	341
	25. —	Rà JEsus peezuhstoschus barrojis	344
	26. —	No tahs Kananeeru seewas	359
	27. —	No JEsus apskaidroschanas	352
	28. —	No ta mehnes = sehrsfiga puischa	356
	29. —	No ta zilweta, kas aks peedsimmis	360
	30. —	No Martas un desmits spitaligeem	365
	31. —	No Jafeii	368
	32. —	Rà Labzarus no mirroneem mohdinahts	372
	33. —	Rà JEsus Jerusalemē eejahjis	376
	34. —	Rà JEsus swaidihts un kahjas masgajis	381
	35. —	No ta swehta walfar = ehdeena un e- jes = dahrsa	386
	36. —	Rà JEsus guhstihst un aisdlegts	391
	37. —	Rà JEsus preeksch basnizas = teefas no- klausihst un pasubdinahst	396
	38. —	Ra JEsus preeksch senmes = teefas no- klausihst	402
	39. —	Rà JEsus pasubdinahst tappis	407
	40. —	Rà JEsus frusta fist	412
	41. —	Rà JEsus kappā eelikt	418
	42. —	No JEsus augscham = zelschanas	422
	43. —	No JEsus parahdischanahm	427
	44. —	No zittahm JEsus parahdischanahm	432
	45. —	No JEsus debbes = braukschanas	437
	46. —	No ta swehta Garra	441
	47. —	Rà Vchteris tislū dseebinajis	445
	48. —	No ta swehta Steppina	450
	49. —	No Pahwila atgreeschanas	455
	50. —	No Karnela atgreeschanas	460
	51. —	Rà Vchteris no zeetuma isglahhts	465
	52. —	No Pahwila darbeem	470

III. Datta.

Zitti basnizas stahsti.

Las	1. stahst	lap. 477
	2. —	483
	3. —	488
		Las

Rahditais.

IV. Datta.

No ta Runga JEsus lihdsibahm.

La	1. lihdsiba.	No ta sehjeja	lap. 495
	2. —	No kohkateem stary kweescheem	498
	3. —	No ta wihna = kalna	501
	4. —	No ta pasubbuscha behla	506
	5. —	No ta Wariseera un nunitineeka	511
	6. —	No ta sehelliga Samaritera	514
	7. —	No ta netaisna usrauga	517
	8. —	No baggata wihra laukeem	520
	9. —	No leela walfarina	522
	10. —	No tahm fehnina kahfahm	525
	11. —	No tahs parradu = istihdsinaschanas	529
	12. —	No tahm desmits jumprawahm	533
	13. —	No teem us augteem isdohteem poh- deem	536
	14. —	No ta baggata wihra un ta nabbaga Lahzarus	540
		Vehdigi stahsti no tahs pastaras deenas	543
		Vadobms, ka kristigam zilwekam buhs swehtas dohmās eelultes	549

Rahditais,

kas rahda, kurrus stahstus katra swehtdeenâ jeb ka-
tra laikâ warretu lassiht.

1. Atwentes swehtd.	II. dalk.	33	stahst.
2. Atwentes swehtd.	Deelikk. no past. deen.		
3. Atwentes swehtd.	II. dalk.	16.	stahst.
4. Atwentes swehtd.	II. —	11.	—
1. Seem. swehtku d.	II. —	5.	—
2. Seem. swehtku d.	II. —	6. 48.	—
3. Seem. swehtku d.	II. —	15.	—
Swehtd. pehz seem. sw.	II. —	9.	—
Jauna gaddâ	II. —	14.	—
Swehtd. pehz jauna gadda	I. —	7. 15.	—
Swaigines deenâ	II. —	8.	—
1. Swehtd. pehz swaigf. d.	II. —	10.	—
2. Swehtd. pehz swaigf. d.	II. —	17.	—
3. Swehtd. pehz swaigf. d.	II. —	20.	—
4. Swehtd. pehz swaigf. d.	II. —	22.	—
5. Swehtd. pehz swaigf. d.	IV. —	2.	—
6. Swehtd. pehz swaigf. d.	II. —	27.	—
Marias schfihst. d.	II. —	7.	—
9. Swehtd. pre-ffsch leeld.	IV. —	3.	—
8. Swehtd. preeksch leeld.	IV. —	1.	—
7. Swehtd. preeksch leeld.	II. —	29.	—
6. Swehtd. preeksch leeld.	II. —	13.	—
5. Swehtd. preeksch leeld.	II. —	26.	—
4. Swehtd. preeksch leeld.	II. —	28.	—
3. Swehtd. preeksch leeld.	II. —	25.	—
2. Swehtd. preeksch leeld.	II. —	19.	—
Mar. passluddinasch. d.	II. —	2.	—
Puhpulu swehtdeenâ	II. —	34.	—
Mirma d. pehz Puhp. swehtd.	II. —	36.	—
Dhtra d. pehz Puhp. swehtd.	II. —	37.	—
Treschâ d. pehz Puhp. swehtd.	II. —	38. 39.	—
Keelâ zettort-deenâ	II. —	35.	—
Keelâ preekt-deenâ	II. —	40.	—
Sektd. pehz Puhp. swehtd.	II. —	41.	—
1. Keel deenâ	II. —	42.	—
2. Keel deenâ	II. —	43.	—
3. Keel deenâ	II. —	44.	—

Keel:

Keel deenas atfwehte	II. dalk.	32.	stahst.
Luhgschanas deenâ	I. —	35.	—
2. Swehtd. pehz Keeld.	I. —	16.	—
3. Swehtd. pehz Keeld.	II. —	49.	—
4. Swehtd. pehz Keeld.	II. —	50.	—
5. Swehtd. pehz Keeld.	II. —	51.	—
Keelâ frusta-deenâ	II. —	52.	—
6. Swehtd. pehz Keeld.	II. —	45.	—
1. Wass. Swehtku deenâ	II. —	47.	—
2. Wass. Swehtku d.	II. —	46.	—
3. Wass. Swehtku d.	III. —	2.	—
Wassaras-Swehtku atfwehte	L dalk. 8. III. dalk. 3.	13.	—
1. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	IV. dalk.	13.	—
2. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	IV. —	14.	—
3. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	IV. —	9.	—
4. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	IV. —	4.	—
Jahna deenâ	I. —	28.	—
Marias peemeekl. deenâ	II. —	I. 4.	—
5. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	II. —	3.	—
6. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	II. —	18.	—
7. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	II. —	31.	—
8. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	I. —	29.	—
9. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	I. —	31.	—
10. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	IV. —	7.	—
11. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	III. —	1.	—
12. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	IV. —	5.	—
13. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	I. —	41. 42.	—
14. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	IV. —	6.	—
15. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	II. —	30.	—
16. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	IV. —	8.	—
Mikkela deenâ	I. —	47.	—
17. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	II. —	21.	—
18. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	II. —	24.	—
Luhgschanas deenâ	I. —	43.	—
19. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	I. —	27.	—
20. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	I. —	30.	—
21. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	IV. —	10.	—
22. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	I. —	45. 46.	—
23. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	IV. —	11.	—
24. Swehtd. p. W. Sw. atfsw.	I. —	37.	—
	II. —	23.	—
		25. Swehtd.	

